

FOTOSFER

2021/1

FOTOĞRAF KÜLTÜRÜ DERGİSİ PHOTOGRAPHY CULTURE MAGAZINE

FOTOSFER

FOTOĞRAF KÜLTÜRÜ DERGİSİ PHOTOGRAPHY CULTURE MAGAZINE

2021/1

FOTOSFER

FOTOĞRAF KÜLTÜRÜ DERGİSİ PHOTOGRAPHY CULTURE MAGAZINE

TÜRKİYE
FOTOĞRAF VAKFI
TURKISH
PHOTOGRAPHY
FOUNDATION

Sokak Fotoğrafçılığı Street Photography

Geleceğe Köprü Kurmak

“ Kıymetli okurlar,

1993 yılında Kevin Carter'ın Sudan'da çektiği, açlıktan yığılmış bir Afrikalı çocuğun başında bekleyen akbaba fotoğrafı, dünyanın en bilinen anlarından biri olarak zihinlere kazınmıştır. Kaynakların adil bölüşümünden, açlıkla boğuşan halkların yaşadığı drama kayıtsız kalınmasına kadar birçok fikri, eleştiriyi ve gerçeği tek bir fotoğraf karesine sığdıran bu güçlü eser şu görüşü doğruluyor: Fotoğraf sadece bir anın kaydı değil, toplumsal, kültürel ve duygusal birikimin mühürlenerek koruma altına alınmasıdır.

Türkiye Fotoğraf Vakfı'nı kurarken, fotoğrafın bu özelliğini kendimize amaç olarak belirledik. Kültürel birikimimizin her yönü ile fotoğraflanması, ülkemizin fotoğraf mirasının derlenmesi, korunması ve değerlendirilmesi öncelikli hedeflerimizdendi. Bununla birlikte ülke fotoğrafçılığımızın tanıtılması, fotoğraf sanatının gelişimi ve toplumla daha fazla buluşarak yaygınlaşmasını da önceleyerek kısa sürede çok sayıda projeyi hayata geçirdik.

Covid-19 salgınının olumsuz etkilerine karşın fotoğraf yarışması, sergi gibi çalışmalarımızı dünyanın tecrübe ettiği bu olağanüstü iklimi de kayıt altına alma gayesiyle gerçekleştirdik. Bu projelerimizden en heyecan duyduklarımızın başında, şu anda elinizde tuttuğunuz ya da dijital olarak okuyabildiğiniz TFV FOTOSFER Fotoğraf Kültürü Dergisi geliyor.

İlk sayımızın temasını dijital fotoğrafın yaygınlaşması ile kendine ait kulvarı sürekli genişleten, son dönemin gözde alanı “sokak fotoğrafçılığı” olarak belirledik. Benim de kişisel tarz olarak benimsediğim ve bu alanda iki sergi açtığım sokak fotoğrafçılığı, son yılların hızla yükselen trendi olarak göze çarpıyor. Özellikle fotoğrafçılık ekipmanlarına ulaşmanın kolaylaşması, bu alandaki üretimlerin artmasını sağladı. Bugünün ruhunu, duygusunu ve anını mühürleyerek koruma altına alan sokak fotoğrafları, yıllar geçtikçe daha da değer kazanıyor ve gelecek için emsalsiz bir hazineye dönüşüyor. Geçmişin İstanbul'una bir yolculuk yapmak istediğimizde, karşımıza rahmetli Ara Güler ustanın eserlerinin çıkması, bu hazinenin ne kadar değerli olduğunun en güzel örneğidir.

Yılda en az bir kez çıkaracağımız ve her sayıda farklı bir temanın işleneceği TFV FOTOSFER Fotoğraf Kültürü Dergimizde, dünyanın farklı yerlerinden fotoğraf sanatçılarına ait metinler, fotoğraflar, ufuk açıcı

Building a Bridge to the Future

“ Dear readers,

The photograph of a vulture standing over a starving African child, taken by Kevin Carter in Sudan in 1993, is engraved in the memories as one of the best known moments in the world. This powerful work, which fits numerous ideas, criticisms and truth in a single frame, from fair distribution of resources to the indifference towards the tragedy of people who struggle with hunger, confirms the following view: Photography is not just a recording of a moment, it is the act of preserving the social, cultural and emotional accumulation by sealing it.

We had set this aspect of photography as our primary goal when we were founding the Turkish Photography Foundation. Photographing our cultural accumulation in all its aspects, collecting, preserving and utilizing the photography heritage of our country were our primary goals. Furthermore, we have implemented many projects in a short time prioritizing the promotion of the photography in our country, the development and expansion of the art of photography in society.

Despite the negative effects of the Covid-19 pandemic, we went on to produce projects, such as photography competitions and exhibitions with the aim of recording this extraordinary experience as well. Created with great enthusiasm, the most prominent of these productions is now in your hands or on your digital device: TFV FOTOSFER Photography Culture Magazine.

We chose our first issue's theme as “street photography”, the most popular genre of the recent period that constantly expands its own lane thanks to the spread of digital photography. Standing out as the rapidly rising trend of recent years, street photography is my personal style as I opened two exhibitions in this field. Easy access to photography equipment has significantly increased the production in this genre. Street photography that seals and preserves the spirit, emotion and moments of present day, gains more and more value over the years and becomes a unique treasure for the future. When we want to take a journey to the Istanbul of the past, the works of the late master Ara Güler appears before us which perfectly exemplifies the value of this treasure.

In our TFV FOTOSFER Photography Culture Magazine, which will be published at least once a year with a different theme in each issue, will feature articles by photographers from across the world, photographs, eye-opening pieces, files and exclusive content under various discipline.

yazılar, dosya konuları ve daha birçok disiplin başlığı altında değerlendirilebilecek özel içerikler yer alacak. Sokak fotoğraflarıyla meşhur birçok usta sanatçının, bugünkü sokak fotoğrafçılığı tarzında çalışmalar üretmedikleri gerçeğinden yola çıkarak yelpazeyi biraz geniş tuttuk. Böylelikle siz okurlarımızın geçmişten günümüze farklı ekollerle tanışmasını arzu ettik. Seçilen portfolyolar hem klasik hem güncel çalışmalardan oluşuyor. Kimiyse bunların tam sınırında yer alıyor. Bu sayımızda 30'un üzerinde ülkeden 45 portfolyo bulunuyor. Filmleri fotoğraf döneminde sokağa imzasını atmış alaminüt fotoğrafçılardan yeni döneme kadar birbirinden farklı ve zengin içerikli 33 yazıyı sizlerle buluşturuyoruz. Gururla söyleyebiliriz ki TFV FOTOSFER Fotoğraf Kültürü Dergisi, ülkemizde bu alanda çıkan yayınlar içinde uluslararası katılımın en yüksek olduğu dergidir.

Sokak fotoğrafçılığı teması altında yayınlanan yazılar ve portfolyolar, elbette mevcut bir dergi için çok fazla olmasına rağmen bütün bir literatürü kapsayamaz. Fakat her bir tema özelinde siz okurlarımızın o alanda yapılan önemli çalışmalar, isimler, yayınlar ve benzeri konularda bilgi sahibi olması adına bir adım atmaya diledik. Çok yoğun bir emek harcıyarak hazırladığımız dergimizi, uluslararası fotoğraf mecrasında bu zengin içeriğin daha çok paylaşılması amacıyla dünyanın dört bir tarafına ulaştırmak için önemli bir strateji belirledik. Ana yayını Türkçe-İngilizce olacak dergi, dünyada en yaygın olan ve kültür coğrafyamızda konuşulan dillere de çevrilecek. Bu yayınlar hem basılarak ilgili ülkelere gönderilecek hem de <https://turkiyefotografvakfi.org/> internet sitemizden PDF olarak tüm dünyaya sunulacak. Dergimiz, biri hep Türkçe olmak üzere iki dilli olarak basılacak. Çift dilde yapacağımız yayın anlayışımızın, iki kültürün birbirine teması açısından değerli bir köprü oluşturacağına inanıyoruz. TFV FOTOSFER Fotoğraf Kültürü Dergisi, büyük bir emek ve özveriyle oluşturuldu. Eserleriyle dergimize katkıda bulunan tüm fotoğraf sanatçıları ve yazarlara, Türkiye Fotoğraf Vakfı Mütevelli Heyeti ile Yönetim Kurulu'na ve dergimizin hazırlanmasına katkı sunan herkese çok teşekkür ediyor, dergimizin ilk sayısının hayırlı olmasını diliyorum. Keyifli okumalar...

Murat Aydın
TÜRKİYE FOTOĞRAF
VAKFI BAŞKANI

Based on the fact that many prominent artists known for their works in street photography, have not produced works in current street photography style, our range is a little broader. Thus, we aim to present our readers with different schools from past to present. Selected portfolios consist of both classical and contemporary works. Some are right on the intersection of these. This issue features 45 portfolios from more than 30 countries. We bring you 33 articles with distinct and rich content, from famous a la minute photographers who left their marks on to the streets during the film photography era, to the new period. We can proudly claim that TFV FOTOSFER Photography Culture Magazine has the highest level of international participation among the similar publications in our country. Articles and portfolios published under street photography theme cannot cover the whole literature, although amply covered in this magazine. However, for each theme, we wanted to take a step so you, our readers, can get informed about important works, names, publications and subjects in that field.

We have all put great effort into preparing our magazine and have established an important strategy to deliver it all over the world with the aim of sharing this rich content more in the international photography media. The main publication of the magazine will be in Turkish-English languages and will also be translated into the most prevalent languages in the world as well as into those spoken in our cultural geography. These publications will be printed to be sent to the respective countries and presented to the whole world as PDF on our website <https://turkiyefotografvakfi.org/>. Our magazine will be published bilingual, one of which is always Turkish. We believe that our understanding of publishing in two languages will form a valuable bridge in terms of the contact between two cultures. TFV FOTOSFER Photography Culture Magazine is created with great effort and commitment. I would like to thank all the photographers and writers who contributed to our magazine with their works, the Turkish Photography Foundation Board of Trustees and Board of Directors, and everyone who contributed in the preparation of our magazine. I wish the first issue of our magazine to be beneficial. Enjoy reading...

Murat Aydın
PRESIDENT OF THE TURKISH
PHOTOGRAPHY FOUNDATION

Tema Editöründen

“Aristoteles’in “Oluş ve Bozuluş” anlatısındaki gibi her şey evrende ve doğada bir oluş-bozuluş içerisinde. Doğmak bir oluş, ölmek bir bozuluştur. Hegel diyalektiğine göre bir şeyin doğması başka bir şeyin ölmesine bağlıdır. Bir ağacın çiçeği ölmeden meyvesi doğmaz. Öte yandan Gilles Deleuze’un “Fark ve Tekrar” anlatısındaki gibi her oluş ve bozuluş, bir fark ve tekrar oluşturur. Canlılığı devam eden her varlıkta genelleme tekrardır, her genellenende bir fark vardır. Fotoğraf, icadından bu yana doğada pratik yapan tek zeki varlık olan insan için bu oluş ve bozuluşun, fark ve tekrarın tanıklık aracı olmuştur. Bu bağlamda zekânın temel kavramı olan “bellek” önem kazanmaktadır. Bellek oluşmadan biriktirmek oluşmaz. Fotoğrafın kendine özgü bir bellek yaratma olgusu vardır: Manipüle edilmemiş gerçekliği, kendi saflığı içerisinde göstermek... O yüzden insana özgü kavramların bu yönüne kısa bir ışık yakıp, konuyu sokak fotoğrafçılığına ve sanata getirmekte yarar var. Örneğin canlılık açısından acı da sevinç de vardır. Acıyı, sevinci biriktirmek, belleğe özgüdür. Kimdelik, sürekli yer değiştirmektedir. İnsana özgü bu bellek için ölümlü olma kavramı yadsınamaz. Kendinden olana bağlanmak, onu kaybetme karşısında, ağıtsal geleneği oluşturmuştur. Bu bağlamda sanat yapma edimi de hayata bir uyum çabasıdır. Anlam ve özgürlük arayışının bir çeşit dışavurumu... Avcı - toplayıcılıktan günümüz kentlerine evrilmiş bir kolektif sosyallik içerisindeyiz. Taş üzerine taş koymakla başlayan bu süreç, günümüzde gökdelenlerle çevrili sokaklara dönüşmüş durumdadır. Sokak fotoğrafçılığı kavramı da fotoğrafın icadından kısa bir süre sonra, fotoğrafın merkez kavramlarından biri olmuştur. Sokak fotoğrafçılığı için, “amatör fotoğrafçılar tarafından fotoğrafın en çok ilgi gören dalıdır” demek yanlış olmayacaktır. Dünya sokaklarında tek bir gün içerisinde, milyarlarca kompozisyon kurulup bozulmaktadır. Ve yine tek bir gün içerisinde milyarlarca fotoğraf çekilmektedir. Bu bağlamda sokak fotoğrafçılığını iki çatı altında toplamak mümkündür: Belge amaçlı üretilen sokak fotoğrafları, sanat amaçlı üretilen sokak fotoğrafları... Yine de her iki tarzı kesin çizgilerle birbirinden ayırmak mümkün görünmemektedir. Bu alanda kuramsal bir boşluk vardır. Belge sokak fotoğrafını, en basit şekliyle insanın gelip geçiciliğine düşülmüş bir not, zaman ve mekânda bir tanıklık oluşturma çabası olarak tanımlayabiliriz. “Theseus’un Gemisi” paradoksundaki gibi geçmişin

From the Theme of Editor

“As in Aristotle’s *On Generation and Corruption*, everything in the universe and in nature is in a process of coming to be and passing away. Being born is generation, and dying is corruption. According to the Hegelian dialectic, the birth of one thing depends on the death of another. The fruit of a tree cannot be born before its flower dies. On the other hand, as in Gilles Deleuze’s *Difference and Repetition*, every generation and corruption create a difference and repetition. In every being that lives, generalization is a repetition, and in every generalization, there is a difference. Since its invention, photography has been a means of witnessing this generation and corruption, difference and repetition for the only intelligent being in nature, human being. In this sense, a major concept of intelligence, “memory” becomes crucial. Accumulation only happens through memory. Photography has a unique power in creating a memory: showing the unmanipulated reality in its own purity... Therefore, it is useful to mention briefly this aspect of the concepts specific to human beings, and to bring the subject back to street photography and art. For example, there is both pain and joy in terms of vitality. Accumulating pain and joy pertains to memory. Identity constantly shifts. This memory specific to the human being cannot deny the concept of being mortal. Being attached to those who are close to yourself has formed the tradition of laments in case of losing that being. In this sense, the act of producing art is an effort to adapt to life; a way of expressing of the search for meaning and freedom. We are in a collective sociality that has evolved from hunter-gatherer tribes to the cities of the present day. Starting with putting a stone on top of another, this process is now producing streets surrounded by skyscrapers. The concept of street photography became one of the central concepts of photography shortly after its invention. It would be fair to say that street photography is the most popular branch of photography among amateur photographers. In a single day billions of compositions are made on the streets of the world. And again, billions of photos are taken in a single day. In this regard, it is possible to classify street photography under two headings: street photographs produced for documenting purposes, street photographs produced for artistic purposes... Yet, it does not seem possible to clearly separate the two. There is a theoretical gap in this area. We can define document-street photography as a remark about the ephemerality of human existence and an effort to create a testimony in time and space. As in the *Theseus’ Ship* paradox, accumulating

eskiyen tahtalarının tanıklığını biriktirmek... Gelecekte gelene, geçmişe özgü belgeler bırakmak... Oluş ve bozuluş içerisinde, “her gelecek, bir geçmişe dönüşecektir” kavramını söylemek... Değişimin sonsuzluğu içinde bir yer bulmak ya da bir yer göstermek... Sırf bu yönüyle çekilen her fotoğraf olmasa da fotoğraf kavramının kendisi başlı başına bir felsefedir. Sanat amaçlı üretilen sokak fotoğrafı kriterlerini, belge sokak fotoğraflarından biraz daha farklı yere koyma gerekliliği vardır. Bu alanda sanat felsefesinden ve estetik kuramlardan yararlanmak kaçınılmazdır. Estetik kuramlar ve sanat tarihi literatürüne baktığımızda, arkasını felsefeye dayamış bir biçimselliğin egemen olduğunu görmek mümkündür. Yukarıda da belirtildiği gibi sonsuzca içerik, sonsuzca ilişki içerisinde. Bu sonsuzca içeriği, sonsuzca aynı biçimde üretmek, içerik çoğaltmaktan öteye geçemeyecektir. Durumun fotoğraftaki karşılığı da “klişe” kavramıdır. Klişeden kurtulmanın yolu, evrensel değer oluşturan bir biçim geliştirmekten geçmektedir. Bu durum, klasik belgesel fotoğrafın farklı biçimsel yaklaşımla sunulma kavramını da kapsar. Hangi sanat dalı olursa olsun, biçimin belirlendiği yer tekniktir. Fotoğrafçının farklı bir biçim geliştirmesi için, tekniğe kafa yormasında fayda vardır. Tabii ki durum, literatüre girme beklentisi içinde olan fotoğrafçılar için geçerlidir. Derginin sokak fotoğrafı üzerine hazırlanan bu sayıda birbirinden farklı işler üreten birçok fotoğrafçıya yer verilmeye çalışılmıştır. Bu fotoğrafçılardan önemli bir kısmı, zaten fotoğraf sanatı tarihi literatürüne girmiş isimlerdir, diğer bir kısmı da bu yolda ilerleyen fotoğrafçılardır. Örnek olmaya aday bu ilk sayıda, Türkiye ve dünya fotoğrafçılarından güzel bir seçki sunulmaya çalışılmıştır. Şair Atıf Behramoğlu, “Gerçek yolcuları binmeden, şiirin treni hareket etmez.” diyor. Gerçek yolcuları binmeden fotoğrafın treni de hareket etmeyecektir. Tüm fotoğrafçılara çaba ve çalışmalarından dolayı saygı duyar, çalışmalarında başarılar dileriz.

Metin Ekin

TFV FOTOSFER
FOTOĞRAF KÜLTÜRÜ DERGİSİ
TEMA EDITÖRÜ

the testimony of the ageing planks of the past... Leaving documents specific to the past for the future... Telling that “every future will turn into a past” in the generation and deterioration process... Finding a place or showing a place in the eternity of change... In this respect, the concept of photography is a philosophy in itself, although not every photograph is taken. It is necessary to put the criteria of street photography produced for artistic purposes in a different place than that of document-street photography. It is inevitable in this field to make use of the philosophy of art and aesthetic theories. When we look at the literature of aesthetic theories and art history, we can see the domination of a formalism leaning back on philosophy. As mentioned above, infinite content is infinitely interrelated. Producing this infinite content in the same way will not go beyond reproducing the same content. The counterpart of this situation in photography is the concept of “cliché”. The way to get rid of clichés is to develop a form that creates universal value. This situation also includes the concept of presenting classical documentary photography with a different formal approach. Regardless of the field of art, the form is determined in technique. So, thinking about the technique will help the photographer to develop a different form. Obviously, this applies to photographers who wish to have a place in the history of photography. This issue of the magazine covering the street photography, tries to include many photographers producing various works. Most of these photographers are names that have already been inscribed in the history of photography literature, and others are photographers who are proceeding in this path. In this first issue which will set an example, we have tried to present a fine selection of works from photographers in Turkey and abroad. Poet Atıf Behramoğlu famously said, “The poetry train does not take off, until its real passengers get on.” The photography train will not take off as well, until its real passengers get on. We pay homage to all photographers for their efforts and works, and wish them success.

Metin Ekin

TFV FOTOSFER
PHOTOGRAPHY CULTURE MAGAZINE
THEME EDITOR

Merkezefendi Mah. Dere Sk. No:10
Zeytinburnu, İstanbul / *Istanbul* TÜRKİYE / *TURKEY*

+90 212 416 16 12
turkiyefotografvakfi.org
info@turkiyefotografvakfi.org

FOTOSFER

FOTOĞRAF KÜLTÜRÜ DERGİSİ PHOTOGRAPHY CULTURE MAGAZINE

Sayı ■ Issue
2021/1

Yayın Türü ■ Type of Publication
Uluslararası, süreli
International, periodical

İmtiyaz Sahibi ■ Publisher
Türkiye Fotoğraf Vakfı Adına
MURAT AYDIN
on behalf of Turkish Photography Foundation

Yayın Yönetmeni ■ Editor-in-Chief
MURAT GÜR (Sorumlu Yazı İşleri Müdürü)

Editör ■ Editor
MELİH USLU

Tema Editörü ■ Theme Editor
METİN EKİN

Çeviri ■ Translation
CANSU ÖZDEŞ, NESLİGÜL MISIRLIGÜL, NUVİT BİNGÖL

Sanat Yönetmeni ■ Art Director
ÖMER ONAY

Tasarım ■ Design
MURAT SELEK

Sekretarya ■ Secretariat
BEKİR YEŞİLTAŞ

Yapım ■ Production
BUZZAĞI
media solutions

Katkıda Bulunanlar ■ Contributors
AKİF KURUÇAY, ARİF YILMAZ, BİLAL KESERCİ, E. HİLAL YURDAKUL, E. MELEK CEVAHİROĞLU,
ENES BULADI, FATMA ÖMEROĞLU, İLHAN EFE, SEZGİN ÇEVİK, SÜHEYLÂ SANCAR

Danışma Kurulu ■ Advisory Board
ABDÜSSELAM FERŞATOĞLU, AHMET ÖZDEMİR, BÜNYAMİN KORKMAZ, COŞKUN ARAL, EMEL YİĞİT,
GÖRGÜN ÖZDEMİR, İBRAHİM ZAMAN, İHSAN İLZE, İLYAS GÖÇMEN, İSMAİL KÜÇÜK, İZZET KERİBAR,
Dr. MURAT DİNÇER ÇEKİN, MUSTAFA YILMAZ, NURAY ERGİN, Prof. Dr. OSMAN ÜRPER, Prof. OZAN
BİLGİSEREN, OZAN SAĞDIÇ, ÖMER ARISOY, ÖMER LEKESİZ, Prof. Dr. ÖZER KANBUROĞLU,
Prof. Dr. SÜLEYMAN BERK, SÜLEYMAN GÜNDÜZ

Kapak Fotoğrafı ■ Cover Photo
MACIEJ DAKOWICZ

Baskı ve cilt ■ Print and binding
KÜLTÜR SANAT BASIMEVİ
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. ZB7 - ZB11 Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul / *Istanbul*
Sertifika No: 44153

Uluslararası standart süreli yayın numarası ■ International standard serial number
(ISSN): 2791-6383

turkiyefotografvakfi.org adresinden dergilerin farklı dillerde ücretsiz PDF versiyonlarını indirebilirsiniz.
You can download the PDF versions of the magazines free of charge at turkiyefotografvakfi.org

Dergide yayımlanan yazı ve görsellerin etik, bilimsel ve hukuki sorumluluğu eser sahiplerine aittir.
The ethical, scientific and legal responsibility of the articles and images published in the magazine belong to the author(s).

Sokaktan Yola Çıkıyoruz...
We Set off from Streets...

Fotoğraf / Photo by **Ozan Sağdıç**

İÇİNDEKİLER CONTENTS

■ TARİHTEN BUGÜNE 14-161 HISTORY TO TODAY ■

Tekniğin Olanaklarıyla Sokak Fotoğrafçılığı *The Street Photography with the Technical Opportunities*
Prof. Dr. Hüseyin Eryılmaz

Kronoloji: Dünden Bugüne Sokak Fotoğrafçılığı *Timeline: From Past to Today Street Photography*
Metin Ekin

Şimdi Sokak Fotoğrafçılığı Zamanı! *Street Photography Now!*
Aniruddha Guha Sakar

Geçmişin Hayalet Yüzleri *Spectral Faces From the Past*
Prof. Yusuf Murat Şen

Kendi Sokağımıza Bakmak *Looking at our Own Streets*
Dr. Gülay Doğan

Bir Rönesans Adamının Fotoğrafçı Olarak Portresi *Portrait of a Renaissance Man as a Photographer*
Sezgin Çevik

Sokak ve Fotoğrafın Yol Kesişmesi: *The Intersection of Street and Photography:*
"Sokaktaki Ayna" *"The Mirror on the Street"*
Sema Özevin

Doğu'nun Cartier Bresson'u **Fan Ho** *Cartier Bresson of the East*

20. Yüzyılın Gözü **Henri Cartier-Bresson** *The Eye of the 20th Century*

Şiirsel Fotoğraflardaki Lirik Hikâyeler **André Kertész** *Lyrical Stories in Poetic Photographs*

Kameralı Seyyah **Josef Koudelka** *A Traveler with Camera*

İnsanlık Komedisine Muzip Kadrajlar **Elliott Erwitt** *Humorous Images on the Human Comedy*

Sıradanlığa takılı kalmış hayatlar **Martin Parr** *Stuck to the ordinariness of life*

Şehrin Kaosunda Kamera **Daido Moriyama** *The Camera Amidst the Chaos of the City*

Kendi Gerçeğini Yaratmak **Trent Parke** *Creating Your Own Reality*

Bruno Barbey'in Anısına *In Memory of Bruno Barbey*

■ İLK AĞIZDAN 162-269 FIRST HAND ■

Öncü Bir Deha: William Klein *An Avant-garde Genius*
Prof. Dr. Ozan Bilgiseren

Sokakta Neler Oluyor? *What's Happening in the Streets?*
Merih Akoğul

Halûk Çobanoğlu ile *Interview with Halûk Çobanoğlu*
Sokak Fotoğrafçılığı Üzerine *on Street Photography*
Murat Gür

Fotoğrafın Ozanı: Ozan Sağdıç *The Poet of Photography*
Prof. Dr. Osman Ürper

Yağmurda Sokak Fotoğrafçılığı için 3 Tavsiye *3 Tips for Street Photography and Rain*
Martin U Waltz

Bresson ve "Avrupalılar" ya da Sokak Fotoğrafçılığı *Bresson and "Europeans", or Street Photography*
Erhan Şermet

Sokakta Bir Ressam: Saul Leiter *A Painter on the Street:*
Cumhur Ersöz

■ GÜNCEL 270-409 ACTUALITY ■

Sokak fotoğraflarıyla İstanbul'un Renkleri *The Colours of Istanbul With Street Photography*
Melih Uslu

Dünyada Sokak Fotoğrafçılığı Festivalleri *Street Photography Festivals Around the World*
Tanın Helvacı

15 Öneride Sokak Fotoğrafı Külliyatı *A Collection of Street Photography in 15 Advice*
Mesude Bülbül

Sorgulayıcı ve İlerletici Bir İzleme Listesi *An Interrogative and Progressive Watch List*

Entelektüel Bir Hayalet: Vivian Maier *An Intellectual Ghost*
Dr. Nurettin Alphan Tuncer

Sokak Fotoğrafçılığı ve Şiirsel Görüntü Üzerine *On Street Photography and the Poetic Image*
Alex Webb

İÇİNDEKİLER CONTENTS

Sanal Sokaklara Giriş *Entering in Virtual Streets*
Doç.Dr. /Assoc.Prof. **Sadık Tumay**

Sokak Fotoğrafçılığında Yeni Bir Mecra: Instagram *A New Medium in Street Photography*
Doç./Assoc.Prof. **Mustafa Bilge Satkın**

Sokak Fotoğrafçılığı Kolektifleri *Street Photography Collectives*
Gökhan Arer

Türkiye'nin İlk Sokak Fotoğrafı Kolektifi: *Turkey's First Street Photography Collective*
Turkuaz Street

■ PORTFOLYO 410-683 PORTFOLIO ■

1- Bruce Gilden	24- Liu Tao
2- Gueorgui Pinkhassov	25- Mustafa Seven
3- Nick Turpin	26- Artem Zhitenev
4- Engin Güneysu	27- Cedric Roux
5- Gustavo Minas	28- Serkan Tekin
6- Maciej Dakowicz	29- Mohammed Al-Zanoun
7- Tatsuo Suzuki	30- Jorge Lens
8- Sadık Üçok	31- Mehmet Esen
9- Gabi Ben Avraham	32- Ashraful Arefin
10- Tang Tawanwad Wanavit	33- Chu Viet Hà
11- Metin Ekin	34- Tunç Uğurdağ
12- Aniruddha Guha Sarkar	35- Dimitri Mellos
13- Tomasz Lazar	36- Nesam Keshavarz
14- Taras Bycko	37- Yunus Emre Çaylak
15- Çağdaş Kul	38- Tural Rahmanlı
16- Yassine Alaoui Ismaili	39- Muhamed Osmanagic
17- Eyoeal Kefyalew	40- Umar Ali
18- Sami Uçan	41- Ildar Sadikov
19- Arturo Cañedo	42- Greg Mo
20- Julie Hrudová	43- Stefano Mirabella
21- Julia Coddington	44- Livia Belkova
22- Emre Çakmak	45- Naser Bayat
23- Nayeem Siddiquee	

■ TEK KARE 684-687 ONE SHOT ■

İnsanlığa ve Fotoğrafa İnanç *Belief in Humanity and Photography*
Aida Teimourlouie, Yazı / Written by: **Engin Güneysu**

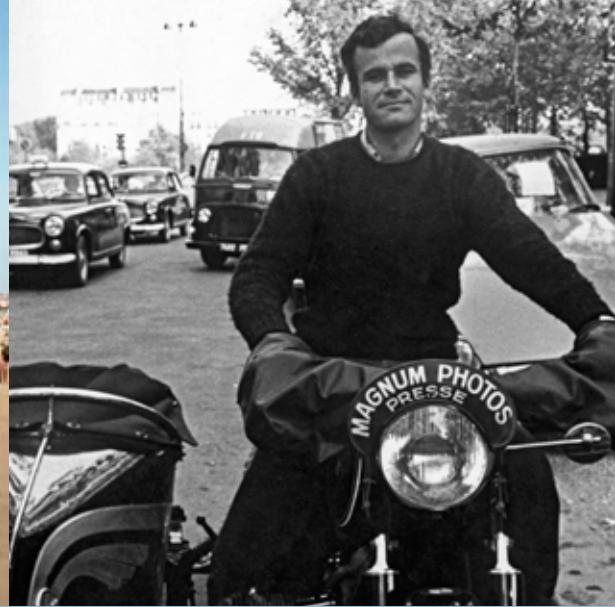

TÜRKİYE
FOTOĞRAF VAKFI
TURKISH
PHOTOGRAPHY
FOUNDATION

RIHTEN BUGÜNE
TORY TO TODAY

Sokak Fotoğrafçılığı Street Photography

■ **TARİHTEN BUGÜNE**
HISTORY TO TODAY

“ Birçok alanda olduğu gibi fotoğraf teknolojisinin de ortaya koyduğu son derece hızlı gelişim sayesinde, görüntüleme eylemine ilgi duyan herkes birer sokak fotoğrafçısı hâline mi gelmiştir? ”

“ *Has everyone interested in imaging become a street photographer as a result of the rapid improvements in photograph technology due to the advances in digital technologies?* ”

Tekniğin Olanaklarıyla Sokak Fotoğrafçılığı

The Street Photography with the Technical Opportunities

Sokak fotoğrafçılığı, fotoğrafın bulunduğu ilk günden bu yana uygulanan bir fotoğrafçılık türüdür. Günümüzün teknik olanakları herkesin bir sokak fotoğrafçısı gibi davranmasına olanak sağlamaktadır. Bu durum, bazı önemli soruları da beraberinde getirmektedir: Birçok alanda olduğu gibi fotoğraf teknolojisinin de ortaya koyduğu son derece hızlı gelişim sayesinde, görüntüleme eylemine ilgi duyan herkes birer sokak fotoğrafçısı hâline mi gelmiştir? Günümüzde “sokak fotoğrafı” ve “sokak fotoğrafçısı” kavramları nasıl tanımlanmalıdır? Bu soruları yanıtlayabilmek için alt amaç olarak bazı sorular belirlenmiştir. Bu soruların yanıtlarını ortaya koyacak verileri toplamak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ve “alanyazın” taraması yöntemi uygulanmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen veriler, sonuç bölümünde kısaca tartışılmıştır. Buna göre sayısal teknolojinin sunduğu olanakları kullanan herkes, sokak fotoğrafçısı olarak tanımlanamaz. Deneyim, birikim ve kuramsal bilgi, her alan için çok önemlidir. Teknolojik gelişmelerin sunduğu olanaklar deneyim ve kuramsal bilgiye sahip olan uygulayıcılara kolaylık sağlamaktadır. Bu yeterliklere sahip olmayanların ürettikleri işler ise amatör çalışma olarak tanımlanabilir.

*A*s a genre of photography, street photography exists since the invention of photography and with today's technical opportunities, anyone can perform like a street photographer. This condition, however, brings two important questions along. Has everyone interested in imaging become a street photographer as a result of the rapid improvements in photograph technology due to the advances in digital technologies? How should the concept of street photography and street photographer be defined today? To address these questions sub-aims are identified and data is collected through document analysis and literature review methods of qualitative research design. The findings indicated that not everyone who uses the opportunities presented by digital technologies can be defined as a street photographer. Like all other disciplines, hands-on practice, background knowledge, and theoretical knowledge are important in photography. Hence, the opportunities of digital technologies can only have a facilitative role for the photographers with fundamental background. The others who lack the aforementioned qualifications can only be considered as amateur photographers.

Kudsi Ergüner, Paris, "40 İstasyon" / "40 Stations".
Fotoğraf / Photo by Muammer Yanmaz.

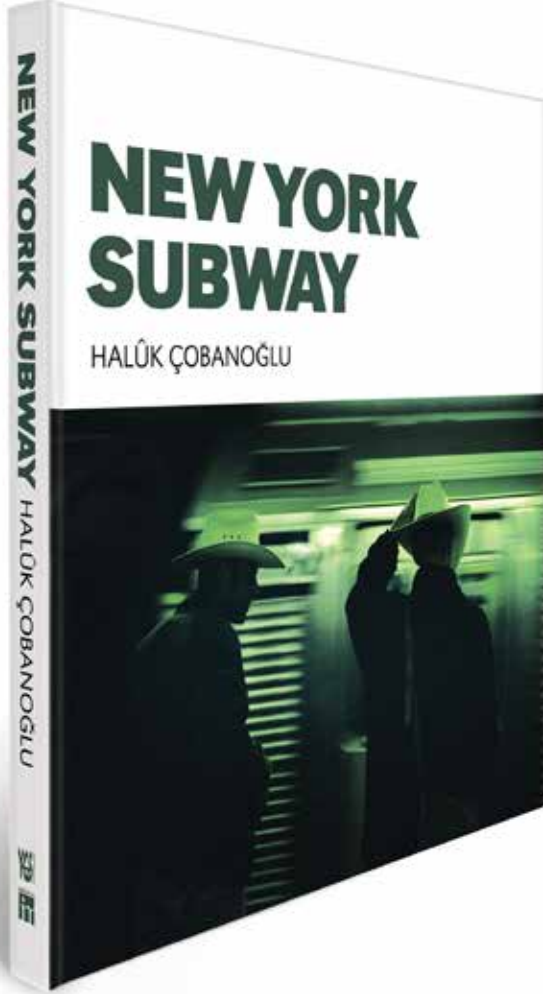
İŞİN AURASI

Walter Benjamin, “Tekniğin Olanaklarıyla Yeniden Üretilbildiği Çağda Sanat Yapıtı” adını verdiği ve neredeyse görüntüyü konu alan her yazıda alıntılanan o ünlü makalesini kaleme alırken günün birinde sokakta yürüyen hemen herkesin fotoğraf çekebilene bir aygıt ile geziyor olabileceğini düşünmüş müdür bilinmez. Ancak makalenin satır aralarında, mekanik üretim sürecinin sanat eserinin kült değerini yok ederken ona yeni işlevler verebileceği, sanat eserinin aurasının ortadan kalkmasıyla sanatın kitleselleşebileceği biçimindeki öngörülerinden, günümüze ilişkin bir sezgiye sahip olduğu düşünülebilir (Benjamin, 1995). Günümüzde sayısal teknolojinin sunduğu olanaklar, sanatın ve görüntüleme eyleminin kitleselleşmesine olanak sağlamıştır. Artık kamusal alan yalnızca güvenlik kameralarıyla değil, ellerinde görüntüleme yapabilen aygıt taşıyan herkes tarafından kayıt altına alınmaktadır. Kentlerin her köşesinde, caddelerde, sokaklarda, alışveriş merkezlerinde fotoğraf çeken, görüntü kaydeden insanların sayısı her geçen gün daha çok artmaktadır. Kendi yaşamını ve neredeyse her anını sosyal medyada başkalarıyla paylaşan bireylerin, çevrelerinde olup bitenleri başkalarıyla paylaşmamaları da zor bir olasılık olarak görünmektedir. Bu durum, kamusal alan olarak tanımlayabileceğimiz alanda yer alan insanların görüntülenmesi ve bu görüntülerin sosyal medya ya da kitle iletişim araçları üzerinden paylaşılmasını bir sorun olarak öne çıkarmaktadır. Burada sözünü ettiğimiz görüntüler, “sokak fotoğrafçılığı” kapsamında değerlendirilerek, sosyal medya ortamlarında ve kitle iletişim araçlarında yayımlanmaktadır. Bu durumda, “sokak fotoğrafçılığı” kavramının tartışılması ve özelliklerinin tanımlanması, nerelerde ve hangi durumlarda çekilen fotoğrafların “sokak fotoğrafı” olarak tanımlanacağı önem kazanmaktadır. Belirgin bir tanımlama yapıldığında bu türün özellikleri de netleşmiş olacak, fotoğrafçılar açısından da kavramın netleşmesini ve bir ekole dönüşmesini sağlayacaktır. Örneğin sokak fotoğrafı kavramının belirsizliğinden ve bir ekol oluşmamış olmasından yakınan Engin Güneysu, bir arkadaşının kendisine önerdiği “iN-PUBLIC” adlı web sitesi sayesinde sokak fotoğrafı kavramını daha iyi anladığına işaret ederek şöyle diyor: “Sokak fotoğrafı aslında tekil fotoğraflardan oluşan, doğal ve zamansız insan anlarının kaydedilmesinden ibaret değildi; sistemli ve yoğun konsantrasyon gerektiren bir fotoğraf tarzıydı. Daha sonra yaptığım araştırmalarda Türkiye’de yaşayan her ciddi fotoğrafçının kendine has sokak fotoğrafları olduğunu gördüm. Fakat maalesef kolektif oluşumların olmayışı, daha doğrusu yakın zamana kadar olmaması, çekilen fotoğrafların birbirinden bağımsız fotoğraf tarzlarına göre şekillenmesine sebep olmuş ve bir fotoğraf ekolumüzün olmasına engel teşkil etmiştir.” (Güneysu, 2012; 24).

AURA OF THE WORK

One cannot know whether Walter Benjamin, when writing his essay, “The Work of Art in the Age of Mechanical Reproduction” which is cited in almost every article related with visuality, envisaged that one day, almost everybody walking on the street might be equipped with a device capable of taking photos... However, one can legitimately think that he had foreseen today, based on his predictions that the mechanical reproduction process might give new functions to the work of art while destroying its cult value, and that the art could be massified with the disappearance of the aura of the work of art (Benjamin, 1995). The opportunities offered by digital technology today have enabled the massification of art and imaging. Now, the public space is recorded not only by security cameras, but also by anyone with a device with imaging capabilities. The number of people taking photos and recording images in every corner of the cities, avenues, streets and shopping centers increases each day. It is also very unlikely that individuals, who share their private life and almost every moment on social media, do not to share what is happening around them. Hence the problematic nature of capturing people in public space and sharing these images via social media or mass media. The images in question here are considered as “street photography” and published on social media and mass media. In this case, discussing the very concept of “street photography” and designating its features, where and in which situations photographs can be defined as “street photography” become important. Once a clear definition is made, the characteristics of this genre will become clearer as well, and this will allow the concept to be clarified and transformed into a school for photographers. For example complaining about the ambiguity of the “street photography” concept and the absence of a school, Güneysu points out that he better understood it thanks to a website called “iN-PUBLIC” suggested by a friend: “Street photography was not just about capturing spontaneous and timeless human moments on individual frames; it was a photography style that required systematic and intense concentration. Later in my research I found out that every serious photographer living in Turkey had a unique street photography style. However, the absence of collectives until very recently has unfortunately resulted in photographs that are shaped according to independent photography styles, and this has inhibited the formation of a photography school.” (Güneysu, 2012, 24).

AMAÇ VE YÖNTEM

Fotoğrafın bulunuşundan günümüze değin birçok alanda çekilmiş görüntülerde sokak fotoğrafçılığının izlerine rastlanmasına rağmen, kavramın bugünkü anlamı altında değerlendirilip tartışılması, teknik ya da sosyal hangi gelişme ve toplumsal değişimlerin sonunda gerçekleşmiş olduğu önemli bir soru olarak karşımıza çıkmaktadır. Güncel durum, bu çalışmanın bir anlamda hipotezi yerine geçebilecek bir soruyu gündeme taşımaktadır: Sayısal teknolojinin birçok alanda olduğu gibi fotoğraf teknolojisinde de ortaya koyduğu son derece hızlı gelişim sayesinde görüntüleme eylemine ilgi duyanlar, birer sokak fotoğrafçısı hâline mi gelmiştir? Başka bir deyişle sokakta gezen hemen herkes, genelde teknolojik gelişmeler, özelde sayısal teknolojinin sunduğu olanaklar sayesinde birer foto muhabiri, birer sokak fotoğrafçısı olarak mı tanımlanmaktadır? Her gün ajanslardan ve haber bültenlerinden

servis edilen sayısız amatör görüntü kaydı (video ya da fotoğraf) kitlelere ulaştırılıyor, bilgi aktarıyor. Bu durumda görüntü kaydedici, aygıt (mobil telefon, tablet bilgisayar vs.) taşıyan herkes amatör birer muhabir, birer sokak fotoğrafçısı olarak mı tanımlanacaktır? Çünkü dünün izleyen bireyi, günümüzün görüntüleyen ve paylaşan bireyi olarak tanımlanabilir bir kimlik ve pozisyon almış gibi görünmektedir. Başka bir deyişle günümüzün bireyleri, birer muhabir (reporter) rolü sergilemektedir. Yukarıdaki soruların yanıtlanabilmesi ve bugünkü durumun tanımlanabilmesi için sokak fotoğrafçılığının içeriği, hangi koşullar altında ortaya çıkıp gelişme olanağı bulduğu ve bugün geldiğimiz noktada sokak fotoğrafçısı ve sokak fotoğrafçılığının nasıl tanımlanabileceği araştırılmalı ve ortaya konmalıdır. Sokak fotoğrafçılığına ilişkin bu tanımlama ve araştırma için ise alt amaç olarak tanımlanabilecek bazı soruların da öncelikle yanıt bulması gerekmektedir.

OBJECTIVE AND METHOD

While it is possible to find traces of street photography in the photos taken, from the invention of photography to date, it is important to evaluate and discuss the concept under its actual meaning, and which technical or social developments and social changes have led to this concept. The current situation raises a question that can, in a sense, amount to the hypothesis of this work: Has everyone interested in image production become a street photographer as a result of the exceptionally rapid advance of digital technology in photography as well as in many other fields? In other words, can virtually everyone on the street be defined as photojournalists or street photographers thanks to the technological advances in general and the opportunities offered by digital technology in particular? Numerous amateur images (videos or photos) presented by news agencies and bulletins each day, reach the masses and relay information. Then, does it mean that anyone with an image recording device (mobile phone, tablet computer, etc.) will be defined as an amateur reporter or a street photographer? Because, yesterday's spectator seems to have assumed a new identity that can be defined as an "individual whos images and shares." In other words, individuals today play the role of the reporter. In order to answer the questions above and to define the present situation, the content of street photography, the conditions under which it has emerged and developed, and how the street photographer and street photography, at the point we are today, can be defined, should be investigated and exposed. In order to reach a definition and for a research on street photography, certain questions, which can be qualified as sub-aims, should be answered first.

Bu amaçla çalışmanın yanıtlamayı hedeflediği alt amaçlara ilişkin sorular şunlardır:

1. Sokak fotoğrafçılığı nedir?
2. Sokak fotoğrafçılığı pratiği hangi aşamalardan geçmiştir?
3. Sokak fotoğrafçılığının belirleyici özellikleri ve alt başlıkları nelerdir?
4. Sayısallaşan Çağ'da "sokak fotoğrafçılığı" kavramını açıklayabilecek güncel tanımın içeriği nasıl olmalıdır?

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemi çerçevesinde yapılmıştır. Nitel araştırmayı gözlem, görüşme, alanyazın taraması ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı bir araştırma biçimi olarak tanımlamak mümkündür. Nitel araştırma, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak da tanımlanabilir (Yıldırım, 1999, 10). Bir başka deyişle nitel araştırma, teori oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır (Yıldırım 1999, 10). Bu çalışmanın alt amaçlarda belirlediği soruların yanıtlarının ortaya konabilmesi amacıyla doküman incelemesi ve alanyazın taraması uygulanmıştır. "Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Nitel araştırmalarda doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi, diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir." (Yıldırım ve Şimşek 2006, 187). Balcı'ya göre alanyazın, mesleki dergiler, raporlar, bilimsel kitap ve monografi gibi kaynakları içerir (Balcı, 2001, 64). Çalışma sürecinde, araştırma deseninin oluşturulmasında ve toplanan bilgilerin analizinde, tümevarıma dayalı bir yaklaşım benimsenmiştir.

For this purpose, the questions regarding the sub-aims the study aims to answer are:

1. What is street photography?
2. Which stages did the street photography practice go through?
3. What are the determinant characteristics of street photography, and what are the sub-headings thereof?
4. How should the content of the actual definition that can explain the "street photography" concept in the Digitized Age be?

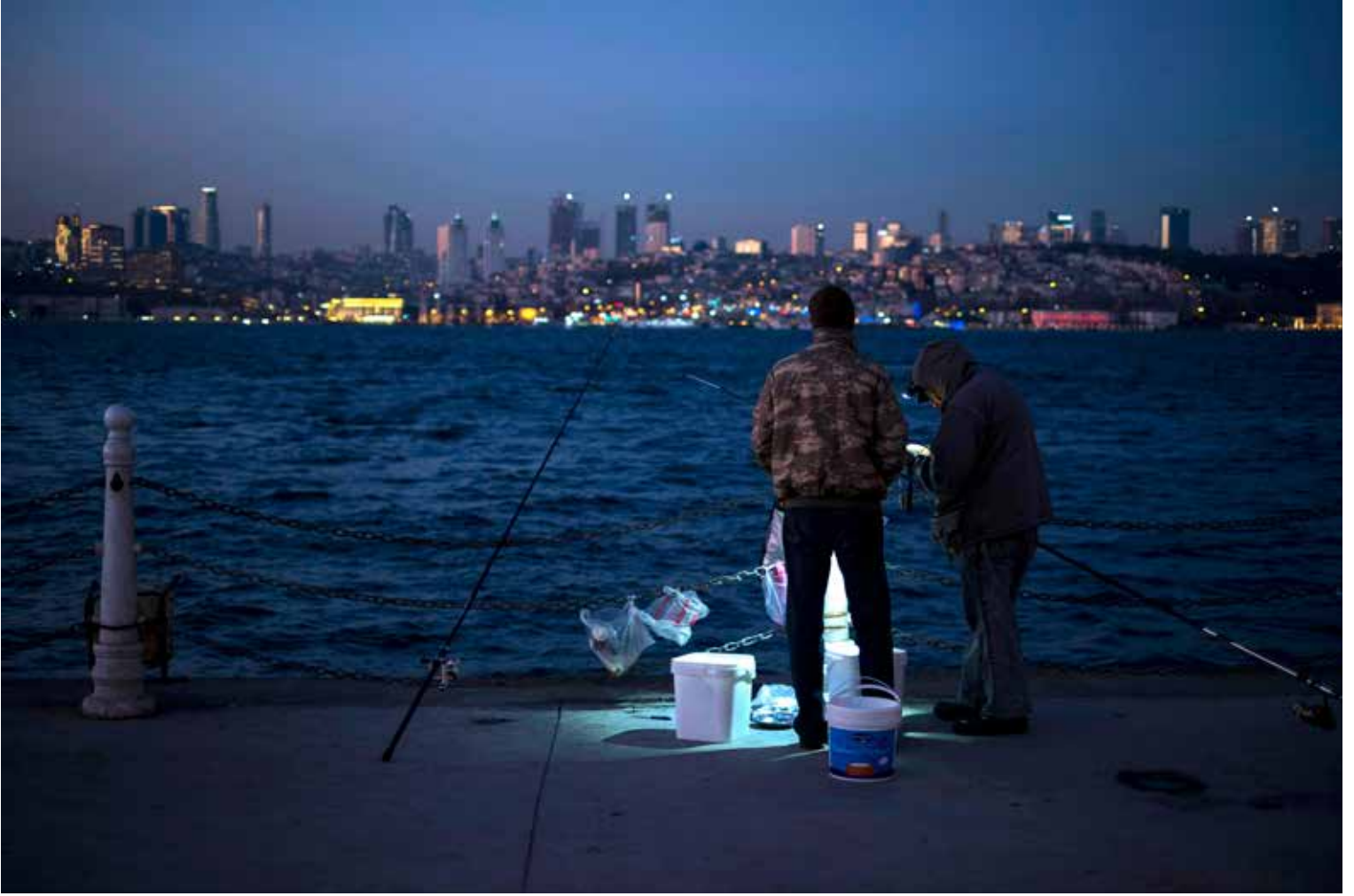
This study was conducted within the frame of qualitative research method. Qualitative research can be defined as a form of research in which qualitative information collection methods, such as observations, interviews, literature review and document analysis are used; qualitative research can also be defined as a research in which a qualitative process is followed to reveal perceptions and events in a realistic and holistic manner in their natural environment (Yıldırım, 1999, 10). In other words, qualitative research is an approach that prioritizes researching and comprehending social phenomena in their environment, with a conception based on theorizing (Yıldırım, 1999, 10). Document analysis and literature review were done in order to find the answers to the questions in the sub-aims specified by this study. "Document review involves the analysis of written materials containing information regarding the phenomenon or phenomena that are intended to be investigated. In qualitative research, document analysis can be a stand-alone data collection method or can be used together with other data collection methods" (Yıldırım and Şimşek, 2006, 187). According to Balcı, literature includes resources such as professional journals, reports, scientific books and monographs (Balcı, 2001, 64). During the working process, an inductive approach was adopted in the creation of the research pattern and in the analysis of the information collected.

“Günümüzün teknik olanakları sayesinde görüntü üretmenin kolaylaşmış olması nedeniyle yeni bir muhabir grubunun oluştuğunu söylemek de yanlış olmayacaktır.

Kutusuyla Brownie kamera. /
Brownie camera with box.

“As the technical possibilities today have rendered image production easy, a new class of reporters has emerged.

Üsküdar. Fotoğraf / Photo by Murat Gür, 2014.

Taksim - Tünel tramvayından kalma eski bir jeton /
An old token from Taksim - Tünel tram, 1875.
İETT Arşivi / Archive.

a) Findings related with the first sub-aim:

WHAT IS STREET PHOTOGRAPHY?

The concept of "street" is defined in the Turkish Dictionary of Turkish Language Society, as "a road with houses on both sides, which can be narrower or shorter than the avenues in residential areas in a city, district, etc." (Sokak, 2005, 1786). Streets are often used to facilitate the transportation of pedestrians and vehicles and the access to the surrounding locations. In addition, depending on the socio-economic changes in the settlements, some streets may be larger or wider than the avenues. Street photography also covers the areas wider than streets called "avenues". In this sense, the concept of street photography can be defined as a type of outdoor photography. One of the most important distinctions here is that, along with streets or avenues, living spaces with human figures can be seen as constituting the work environment of street photography. According to Leblebici, street photography is a branch of contemporary photography, which is practiced in public domain and documents the life in the place where the photo is taken; in other words, it is a lifestyle or even a type of photojournalism (Leblebici, 2012). However, the above-mentioned concept of "outdoor" should not signify a limitation in itself. The outer space defined here refers to "non-private space". For example, a train station, underground transportation systems, subways and common areas that people use can also be defined as the areas of street photography. The term "public space" may be preferred as it fits better for the situation. Even when an area where an image is captured is an indoor space, it can be considered as falling within the scope of street photography, provided that it is a public space people use as they pass by. Indeed, according to Kim, who discusses the content of the concept of street photography, there exist prominent photographers who do important works in places that can be defined as "Subway". For example, Bruce Davidson, who came to the fore with his work Subway, is one of them, and some of the photographs in his book were taken with the permission of the people photographed; that is, they are not instantaneous

a) Birinci alt amaca ilişkin bulgular:

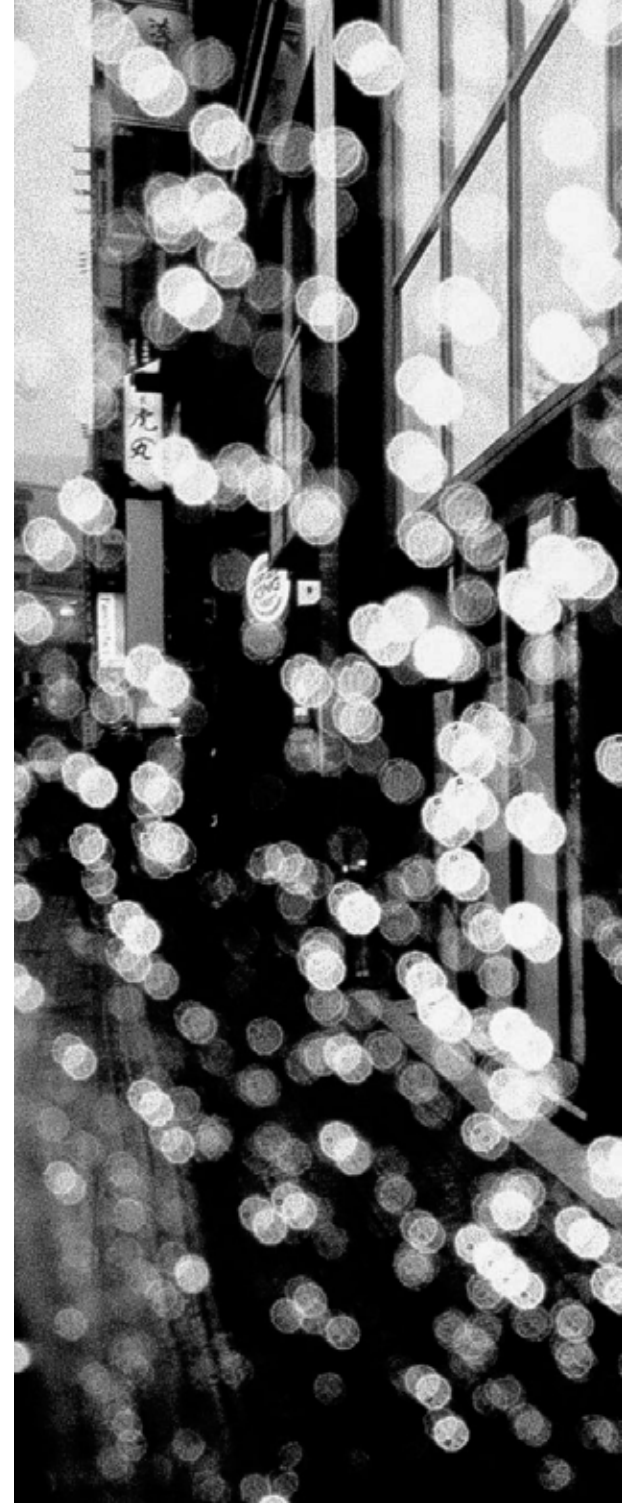
SOKAK FOTOĞRAFÇILIĞI NEDİR?

Sokak kavramı, Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlüğü'nde "il, ilçe vb. yerleşim bölgelerinde iki yanında evler olan, caddeye oranla daha dar veya kısa olabilen yol" biçiminde tanımlanmaktadır (Sokak, 2005, 1786). Sokaklar genellikle yayaların ve taşıtların ulaşımını ve çevre erişimini kolaylaştırmak için kullanılır. Ayrıca yerleşim yerlerindeki sosyo-ekonomik değişikliklere bağlı olarak bazı sokakların caddelerden daha büyük ya da geniş olmaları da mümkün olabilmektedir. Sokak fotoğrafçılığı, sokaktan daha geniş olarak tanımlanan ve "cadde" olarak adlandırılan alanları da kapsamaktadır (anonim, nedirmedem.com). Bu bağlamda sokak fotoğrafçılığı kavramı, aslında bir anlamda dış mekân fotoğrafçılığı türü olarak da tanımlanabilir. Buradaki en önemli ayrımlardan biri, sokak ya da cadde olmasının ötesinde, insan figürlerinin yer aldığı yaşam alanlarının sokak fotoğrafçılığının çalışma ortamını oluşturduğu düşünülebilir. Leblebici'ye göre sokak fotoğrafı, kamuya açık alanda çekilen ve çekildiği yerdeki yaşamı belgeleyen çağdaş bir fotoğraf dalıdır. Başka bir deyişle bir hayat biçimi, hatta foto muhabirliği türüdür (Leblebici, 2012). Ancak yukarıda kullandığımız "dış mekân" kavramı da kendi içinde bir sınırlılık anlamı vermemelidir. Burada tanımlanan dış mekân, "özel olmayan alan" anlamında kullanılmaktadır. Örneğin bir tren istasyonu, yeraltı ulaşım sistemleri, metrolar ve insanların ortak olarak kullandığı alanlar da sokak fotoğrafçılığının alanı olarak tanımlanabilir. Bu durumu daha tanımlayıcı olması nedeniyle "kamusal alan" deyimini tercih edilebilir. Bir görüntünün kaydedildiği alan kapalı bir mekân da olsa, -insanların gelip geçerken kullandığı kamusal alan olmak kaydıyla- sokak fotoğrafçılığı kapsamında değerlendirilebilir. Nitekim sokak fotoğrafçılığı kavramının içeriğini tartışan Kim'e göre "yeraltı" olarak tanımlanabilecek yerlerde çok önemli çalışmalar yapan önemli fotoğrafçılar vardır. Örneğin "Subway" adlı çalışmasıyla öne çıkan Bruce Davidson bunlardan biridir. Bu kitap kapsamındaki fotoğraflarının bir bölümü de görüntülediği kişilerin izniyle çekilmiştir, yani anlık "candid" fotoğraflar değildir (Kim, 2013). Bu örneğin yanı sıra, benzer bir konuyu işleyen ve New York Metrosu'nda bir çalışma gerçekleştiren Halûk Çobanoğlu da Türkiye'den benzer bir örnek

olmakla beraber, fotoğrafların tamamı habersiz, anlık çekilmiş görüntülerdir. Bir başka kaynak ise sokak fotoğrafını genelde halka açık yerlerde çekilmiş fotoğraflar olarak tanımlarken, çekim alanının yalnızca sokaklar değil, parklar, plajlar, alışveriş merkezleri de olabileceğine işaret ederek, gündelik yaşamlarını sürdüren samimi insanların rol aldığı bir belgesel fotoğrafçılık alanı olarak düşünülebileceğini belirtiyor (Hartel, 2012). Farklı bir yaklaşıma göre ise sokak fotoğrafçılığı, tek başına bir alan olarak görülmemekte hem bir sanat fotoğrafı formu hem de haber fotoğrafçılığı tanımlamalarına yakınlık sergileyen bir içeriğe sahip olarak tanımlanmaktadır. Bu yaklaşıma göre sokak fotoğrafçılığı, “o an” ların belgesi (belgesel değil) niteliğindedir. Bu yüzden “candid” fotoğrafçılık, -bir sanat formu olarak görülmekle birlikte- “photojournalism”in saf hâli olarak da yorumlanmaktadır (anonim, mürekkep.org, 2015).

“candid” photographs (Kim, 2013). Working on a similar subject in New York City Subway, Halûk Çobanoğlu, from Turkey, can be given as another example, though his photos are all instantaneous, candid photos. Another resource defines street photography as photographs taken in public places, while pointing out that the shooting area could be parks, beaches and shopping centers, in addition to the streets, and argues that it can be considered as a sub-genre of documentary photography, in which people living their daily lives take part (Hartel, 2012). According to a different approach, street photography is not deemed as a stand-alone field, and defined as featuring content that is close to both a form of art photography and news photography. According to this approach, street photography is a document (not a documentary) of “those moments”; therefore, although candid photography is considered as an art form, it is also construed as the pure form of “photojournalism” (anonymous, mürekkep.org 2015).

Tokyo. Fotoğraf / Photo by Eric Kim, 2016.

b) İkinci alt amaca ilişkin bulgular:

SOKAK FOTOĞRAFÇILIĞI PRATİĞİ HANGİ AŞAMALARDAN GEÇMİŞTİR?

Leblebici, sokak fotoğrafçılığının 1900'lü yılların başlarında Kodak firmasının kurucusu George Eastman'ın 35 mm film formatını bulması ile çok hız kazandığına işaret etmektedir. Eastman sayesinde sadece sehpa ile sabitlenebilen, pahalı büyük format kameralar yerine gövdesi, filmi ve banyosu daha ucuz, rahat taşınabilen küçük boyutlu makineler yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu durum fotoğraf makinesini boyut olarak küçültürken, taşınmasını kolaylaştırdığı için stüdyo dışına çıkaran bir sürecin başlangıcı olmuştur (Leblebici, 2012). Fotoğraf makinesini stüdyonun dışına çıkaran süreç, -aslında iki dünya savaşı arasında kalan dönemde- 35 mm filmlerin bu formata uygun makinelerin ortaya çıkışıyla gelişen amatör fotoğraf ve amatör fotoğrafçılığın güçlenmesi olarak tanımlanabilir. Bu dönemde yalnızca makine ve filmlerle sınırlı kalmayan gelişmeler, fotoğrafın kimyasal aşamalarının da amatörler tarafından uygulanabilir hâle gelmesine yol açmıştır. Bütün bu gelişmelerin önemli bir pazar yarattığını da gözardı etmek mümkün değildir. Özellikle dünya savaşlarının sonunda askerî alandan uzaklaşarak sivil alana yönelen birçok Japon firması, ülkelerinin fotoğraf alanında lider konuma gelmesinde çok önemli katkılarda bulunmuştur (Bajac, 2011, 16). Bu firmalar, 1919 yılında kurulan ve 1970'li yıllardan beri fotoğraf alanında aktif olan Olympus, Canon (1933), Fuji (1934), Konica (1873), Bronica (1958) ve Mamiya (1940) gibi markalardır. Bu sürecin gelişmesine katkıda bulunan ve özellikle optik konusunda çalışan üreticiler ise Nikon (1917), Pentax (1919) ve Sigma olarak sıralanabilir. Sokak fotoğrafçılığının geçirdiği aşamalarda fotoğrafik altyapı ve teknik olanakları geliştiren Japonya ne kadar önemli ise uygulama ya da fotoğraf pratiği olarak tanımlayacağımız alanı geliştiren Fransa da o kadar önemlidir. Sokak fotoğrafçılığının uygulama alanı başlangıcında, özellikle de fotoğrafta "an" kavramının yaratıcısı olan Henri Cartier-Bresson olmak üzere birçok Fransız fotoğrafçının etkin çalışma alanı olarak tanımlanabilir. İşte bu durum, özellikle de yapılan bir araştırmanın sonuçları itibarıyla kayda değerdir. Sözünü ettiğimiz araştırma, 1965 yılında amatör fotoğraf uygulamaları konusunda Kodak firmasının sosyolog Pierre Bourdieu'ya yaptırdığı bir anket sonucunda ortaya çıkan eserdir. "Un Art Moyen" (Bir Sanat Ortamı) adlı eser, bu yeni amatör

b) Findings related with the second sub-aim:

WHICH STAGES DID THE STREET PHOTOGRAPHY PRACTICE GO THROUGH?

Leblebici notes that street photography gained momentum in the early 1900s, when George Eastman, the founder of the Kodak company, invented the 35mm film format. Thanks to Eastman, smaller cameras with low-cost bodies, films and baths that can be easily carried have become widespread, instead of the expensive large format cameras that could only be used with a tripod. This was the beginning of an era allowing the camera to leave the studio since it was now smaller in size and easier to transport (Leblebici, 2012). The process that leads to the camera's independence of the studio can actually be identified as the period between the two world wars, where amateur photography gained strength with the advent of 35 mm films and cameras suitable for this format. In this period, the developments were not only limited to cameras and films, and brought about the possibility of carrying out the chemical stages of photography by amateurs themselves. That all these developments have created an important market cannot be ignored as well. Especially the fact that many Japanese companies moved away from the military field and turned to the civil life at the end of the world wars significantly contributed to their country in becoming a leader in the photography field (Bajac, 2011, 16). These companies were brands such as Olympus founded in 1919 and has been active in photography since the 1970s, Canon (1933), Fuji (1934), Konica (1873), Bronica (1958) and Mamiya (1940). Manufacturers who contributed to the development of this process and especially worked on optics are Nikon (1917), Pentax (1919) and Sigma. We can compare the importance of Japan in the stages that street photography went through, due to having developed photographic infrastructure and technical facilities, to that of France in developing what may be called as photography practice. The practice field of street photography can be defined as the active field of work of many French photographers, especially Henri Cartier-Bresson, who created the concept of "moment" in photography. This situation is noteworthy, particularly with respect to the results of a research. The research in question is a study that emerged as a result of a survey conducted by the Kodak company, in collaboration with the sociologist Pierre Bourdieu, on amateur photography practices in 1965. "Un Art Moyen"

üretimin alışılmış ve sıradan karakterini ortaya koymaktadır. “Anket, ikonografik bir derleme ve 1960’ların başında Fransız toplumunun daha sonra gelişecek olan fotoğrafik kullanımları üzerineydi. Amatörlerin fotoğrafa akın etmesi, makinelerin yüksek kapasitesi ve kullanım kolaylıkları gibi unsurlar, markaları, yeni kitleleri; yani artık ilgi odağı olan ve başlı başına bir kategori oluşturan daha genç kitleyi, çocukları ve gençleri hedefleme konusunda cesaretlendirdi. Savaştan önce hâlâ şehirli olan fotoğraf, artık tüm sınıflara ve toplumun tüm katmanlarına, şehre olduğu kadar kırsal kesime de ulaşmıştı.” (Bajac, 2011, 18). Dönemin fotoğraf ortamında en önemli etkiyi yaratan gelişmelerden biri de renkli fotoğraf filminin üretilmesidir. Amatör fotoğrafçılar arasında yaygın kullanım alanı bulan renkli film, özellikle profesyoneller ve sanatçılar tarafından gerçeğe fazlasıyla bağlı olması ve sanatsal açıdan yetersiz bulunması nedeniyle beklenen ilgiyi görmedi. Ancak bu ilgisizlik zamanla aşıldı (Bajac, 2011, 20). Dönemin aşırı gerçekçi resim sanatıyla uyum içinde olan Amerikalı “renkçilerin” çalışmaları, -özellikle reklam ve tanıtım amaçlı fotoğraf kullanımı- renkli filmin kullanımını artıran nedenlerden bazıları olarak tanımlanabilir. Renkli film ile siyah-beyaz film arasında, farklı başlıklar altında yaşanan çatışmalara ilişkin birçok örnek verilebilir. Burada farklı bir örnek olarak Fiske’nin göstergebilimsel bir yaklaşım sergilediği “Anlamlandırma” başlığı altındaki tartışmasına yer vermek yeterli olacaktır: “Düzanlam, göstergenin ortak duyusal, aşikâr anlamına gönderme yapar. Bir sokak manzarası fotoğrafı, belirli bir sokağı gösterir. “Sokak” sözcüğü, binalar arasında uzanan bir şehir yolunu anlatır. Ama ben aynı sokağı, önemli derecede ayrı biçimlerde fotoğraflayabilirim. Renkli bir film kullanabilir, donuk bir gün ışığı seçebilir, yumuşak bir odak ayarı yapabilir ve sokağı çocuklar için mutlu, sıcak, şefkat dolu bir oyun alanı hâline getirebilirim. Ya da siyah-beyaz bir film, sert odak ayarı, güçlü kontrastlar kullanabilir ve aynı sokağı çocuklar için soğuk, zalim, barınılamaz ve yıkıcı bir mekân hâline getirebilirim.” (Fiske, 1990, 116). Günümüzün sanat fotoğrafı pratiğine baktığımızda da “monochrome” olarak da adlandırılan siyah-beyaz görüntü üretiminin, hâlâ en çok kullanımda olan fotoğrafik üretim biçimi olduğu görülmektedir. Siyah-beyaz görüntü üretiminin günümüzde yalnızca sanat fotoğrafı ile sınırlı kalmadığı, aynı zamanda haber fotoğrafçılığı, belgesel fotoğrafçılık ve sokak fotoğrafçılığı pratiklerine de egemen olduğu söylenebilir. Bu egemenliğin temelinde yatan gerekçelerin başında fotoğrafta biçimsel özelliklerden biri ve

reveals the familiar and ordinary character of this new amateur production. “The survey was an iconographic compilation regarding the photographic practices of French society that would develop in the early 1960s. Factors such as the flocking of amateurs to photography, the high capacity and ease of use of the cameras, encouraged brands to target new audiences, namely the younger audience, children and young people, who were now the center of attention and formed a category in their own right. Once of urban character before the war, photography reached all classes and all layers of society, to the countryside as well as to the city.” (Bajac, 2011, 18). One of the most important developments in photography at the time was the production of color film. Widely used by amateur photographers, color film did not receive the expected attention from professionals and artists, due to its excessive fidelity to reality and being artistically unsatisfactory. However, this neglect has been overcome over time (Bajac, 2011, 20). The works of American ‘color photographers’, which were in accord with the extreme realistic painting art of the time, and the use of photographs for advertising and promotional purposes, can be considered as some of the reasons that increased the use of color film. We can give many examples regarding the conflicts between color and black and white film under different topics. It will be sufficient here to cite Fiske’s discussion within the context of “signification”, in which he takes a semiotic approach: “[Denotation] refers to the common-sense, obvious meaning of the sign. A photograph of a street scene denotes that particular street; the word ‘street’ denotes an urban road lined with buildings. But I can photograph this same street in significantly different ways. I can use a colour film, pick a day of pale sunshine, use a soft focus and make the street appear a happy, warm, humane community for the children playing in it. Or I can use black and white film, hard focus, strong contrasts and make this same street appear cold, inhuman, inhospitable, and a destructive environment for the children playing in it.” (Fiske, 1990, 116). When we look at art photography practice today, we see that black-and-white image production, also called “monochrome”, is still the most widely used photographic production format. It is possible to say that today, the production of black-and-white images is not only limited to art photography, but also dominates news photography, documentary photography and street photography practices. The primary reason behind this domination is the concern of pushing the color element to the background, which is one of the formal properties and perhaps the most predominant element in photography, and

Prof. Dr. Hüseyin Eryılmaz

belki en baskını olan renk ögesinin arka plana itilmesi, bir belgesel ya da haber fotoğrafı için daha elzem olan içerik ögesinin ön plana çıkarılması kaygıları olduğu düşünülebilir. İnternet ortamında yer alan fotoğraf siteleri, kişisel sayfalar ve bloglar incelendiğinde de sayısal teknoloji ürünü olan fotoğrafların renkli çekilmesine rağmen, çalışılan konunun içeriği nedeniyle bir bölümünün siyah-beyaz olarak paylaşıldığı görülmektedir. Nitekim fotoğraf üreten genç kuşakların 2000'li yıllarda, özellikle sayısal teknolojinin de gelişmesiyle birlikte görsel ve grafik anlatım yollarına, fotomontaj ve kurgulara, karanlık oda oyunu ve müdahalelere fazlasıyla yöneldiğine işaret eden Rifat, bu dönemde dünya fotoğrafının büyük ölçüde doğrudan anlatımlı fotoğrafa yeniden döndüğüne işaret ediyor. Yazar, resim sanatına özenerek benzer kaygılarla üretilen fotoğrafın alıcı bulamadığını, ancak dünyanın her yerine yayılmış büyük bir pazar ve alıcının bulunduğu doğrudan fotoğrafın haber ajansları ve basın sayesinde reklam fotoğrafının dışında en önemli talebi oluşturduğunu belirtiyor (Rifat, 2001, 33). Gerçekten de reklam fotoğrafı dışında yer alan en büyük fotoğraf pazarının basın ve iletişim alanı olduğu gerçeğini görmek gerekiyor. Sayısal teknoloji ve internet aracılığıyla gelişen hızlı fotoğraf üretimi ve paylaşım olanakları, doğrudan fotoğraf tarzını haber içeriğiyle yeniden öne çıkarmış durumdadır. Özellikle sokak fotoğrafçılığı kapsamında değerlendirilebilen haber ve belgesel içerikli fotoğraflara talebin artması, bu alanlarda çalışmak isteyen insanların da isteklerini pratiğe dönüştürebilmeleri için fırsat yaratmıştır. Özellikle sayısal teknolojinin içine doğan ve gündelik yaşamında mobil teknolojileri her an kullanan genç kuşaklar, yaşadıkları alanlarda gerçekleşen olayların, sıra dışı durumların görüntülerini kaydetmeye, bu görüntüleri başkalarıyla paylaşmaya başlamıştır. Bu durum her ne kadar Twitter, Facebook, Instagram gibi web

bringing the content to the foreground, which is essential for a documentary or news photography. When one examines the photography sites, personal pages and blogs on the internet, one can see that although the photographs are taken in color using digital technology, some of them are shared in black-and-white due to the content of the subject. In fact, pointing out that with the development of digital technology in the 2000s,

the young generations who produce photographs have started to heavily gravitate towards visual and graphical narration methods, photomontage and editing, dark room manipulations, Rifat argues that in this period, the world photography mostly went back to photography with a direct narrative... He states that while photography that imitates the art of painting does not find itself an audience, direct photography, which has a large market and client

tabanlı sistemler aracılığıyla paylaşma biçiminde gerçekleşse de bir süre sonra sağladığı olanaklar, yaratılan ekonomik değer nedeniyle profesyonel biçimlere dönüşmüştür. Görüntü kaydedici aygıtların teknik özelliklerinin gelişmesi, hafıza kapasitelerinin ve kalitelerin yükselmesi, fotoğraf çeken birçok kişiyi bu alandan gelir elde etmeye yönlendirmiştir. Bu girişime olanak sağlayan bir çok haber sitesi, gazete ve yayın organı olduğu gibi, stok

görüntü satışı yapan, ticari konularda; özellikle de reklam ve tanıtım alanında fotoğraf, video, illüstrasyon gibi görsel malzemelerin pazarlamasını yapan kuruluşların sayısı hızla artmıştır. Başlangıçta amatör olarak görüntü üretip bu sitelerde kendilerine sunulan alanlarda çalışmalarını sergileyen kuşaklar, zamanla profesyonel platforma geçmiş; bu üretimlerinden hatırı sayılır ölçüde maddi gelir elde etmeye başlamışlardır.

base all over the world, constitutes the most important demand, apart from advertising photography, thanks to news agencies and the press (Rifat, 2001, 33). It is necessary to see the fact that the largest photo market apart from advertising photography is the media and communication fields. The rapid photo production and sharing opportunities that have developed thanks to the digital technology and the internet have driven forward the direct photography style with its news content. The increase in demand for photos with news and documentary content, especially those which can be evaluated within the scope of street photography has created opportunities for people desiring to work in these fields. Especially the young generations, who were born into digital technology and use mobile technologies in their daily life, have started to record images of the events and extraordinary situations where they live and to share these images with others. Though it first began through sharing via web-based systems such as Twitter, Facebook, Instagram, after a while, the opportunities it offers have turned into professional forms due to the created economic value. The enhancement of the technical features of the image recording devices, the increase in their memory capacities and quality have driven many photographers to generate income in this field. In addition to many news sites, newspapers and publications enabling this initiative, the number of organizations selling stock images and marketing visual materials such as photography, video, illustration in commercial fields, especially in the field of advertising and promotion have boomed. The generations, who in the beginning have produced images as amateurs and exhibited their works in the spaces offered to them on these sites, moved to professional platforms over time and started to generate a considerable amount of financial income from their productions.

Fotoğraf 1 ve 2 / Photos 1 and 2, "Tabanca 1" / "Gun 1", New York.
Kontak baskı / Contact print. **Fotoğraf / Photo by William Klein, 1955.**

c) Üçüncü alt amaca ilişkin bulgular:

SOKAK FOTOĞRAFÇILIĞININ BELİRLEYİCİ ÖZELLİKLERİ VE ALT BAŞLIKLARI NELERDİR?

Birinci alt amaç başlığı altında yaptığımız “Sokak fotoğrafçılığı nedir?” tanımının ötesinde, sokak fotoğrafçılığının belirleyici özellikleri ve türlerinin saptanması da kavrama açıklık getirecektir. Bir kavramın tanımlanması yapılırken, genellikle “nedir?” sorusu sorulmaktadır. Ancak sokak fotoğrafçılığı kavramının belirleyici özelliklerinin tanımlanmasında ek olarak “ne değildir?” sorusunun sorulması da aydınlatıcı olacaktır. Kim’e göre bir şeyin ne olduğunun tanımlanmasının en iyi yollarından biri, ne olmadığını tanımlanmasıdır. Örneğin bir gün batımı manzarası, bir ağaç, çiçek, şelale ya da bitki fotoğrafı, sokak fotoğrafçılığı çerçevesinde ele alınamaz. Buna göre bir görüntünün sokak fotoğrafçılığı başlığı altında tanımlanabilmesi için cadde ya da sokak gibi kavramların şehirle özdeş olduğu dikkate alınmalı ve görüntüde şehire özgü görsel öğeler, göstergeler aranmalıdır (Kim, 2013). Herhangi bir fotoğrafın sokak fotoğrafçılığı kapsamında değerlendirilebilir olmasına rağmen, “görüntü içeriğinde insan unsurunun olması ya da olmaması, söz konusu fotoğrafın niteliğini değiştirir mi?” sorusu önemlidir. Bir kent için hayati özellikler taşıyan bir bulvar ya da caddede çekilen; o bölgenin bütün içeriğini, ruhunu, sanatsal ve mimari özelliklerini yansıtan bir fotoğraf, kente ait unsurlar taşıdığı için sokak fotoğrafı olarak kabul edilmektedir. Bu durumda, “kent ne için vardır?” sorusu gündeme gelir. Bu soruya, “kent insan için vardır.” yanıtını veriyorsak içinde insan olmayan bir görüntüyü, başka bir deyişle yaşama insan ile işaret etmeyen bir görüntüyü sokak fotoğrafçılığı kapsamında değerlendiremeyiz. Örneğin kaza sonucu radyasyon sızıntısının olduğu ve insanların terkettiği Çernobil’in yalnızlığını anlatan bir fotoğraf, çok etkili bir haber fotoğrafı, bir belgesel fotoğraf olarak tanımlanabilir. Ancak aynı görüntü için “sokak fotoğrafı” demek, doğru bir tanımlama olmayacaktır. Kim’e göre sokak fotoğrafçılığının alt başlıkları şöyle sıralanabilir: “Candid” sokak fotoğrafçılığı, sokak portreleri, ölü doğa sokak fotoğrafları, şehir manzaraları, sosyal içerikli sokak fotoğrafları (Kim, 2013). Bu aşamada sokak fotoğrafçılığı türleri olarak genel kabul gören bazı fotoğraf türlerini açmak ve bu türlere sokak fotoğrafçılığı özelliği kazandıran yönlerini tanımlamak yararlı olacaktır.

c) Findings related with the third sub-aim:

WHAT ARE THE DETERMINANT CHARACTERISTICS OF STREET PHOTOGRAPHY, AND WHAT ARE THE SUB-HEADINGS THEREOF?

Identifying determinant attributes and types of street photography will also contribute to the clarification of the concept, in addition to the definition we have developed in answering the question “What is street photography?” in the first part of this article. In general, when defining a concept, the question “What is it?” is asked. However, in defining the determinant attributes of the concept of street photography, the question “What isn’t it?” will be helpful as well. According to Kim, one of the best ways to define what a certain thing is, is to define what it isn’t. For example a photograph of a sunset landscape, of a tree, flower, waterfall or plant, cannot be taken as street photography. Accordingly, in order for an image to be classified under street photography, one must keep in mind that concepts such as a street or an avenue are identified with the city, and thus visual elements and indicators specific to the city should be sought in the image (Kim, 2013). While any photograph may be considered as street photography, the following question is crucial: “Does the presence or absence of a human element in the content of the image change the nature of the photograph in question?” A photo taken on an avenue or a street that is vital for a city and reflects the whole substance, spirit, artistic and architectural characteristics of that district is considered as a street photograph, to the extent that it features elements of the city. In this case, another question comes to the fore: “What is the city for?” If the answer is “The city is for human beings”, then an image featuring no human beings, in other words, an image that does not point to life through a human being cannot be considered as street photography. For example a photograph depicting the desolation of Chernobyl, abandoned by its residents upon the accident leading to the radiation leakage, can be considered as a very effective news photo, a documentary photo. However, calling the same image “street photo” would not be right. For Kim, the sub-genres of street photography can be listed as follows: Candid street photography, street portraits, still life street photography, urban landscapes, socio-documentary street photography (Kim, 2013). At this stage, it can be helpful to expound some of the genres accepted as street photography and define the aspects, which make these genres street photography.

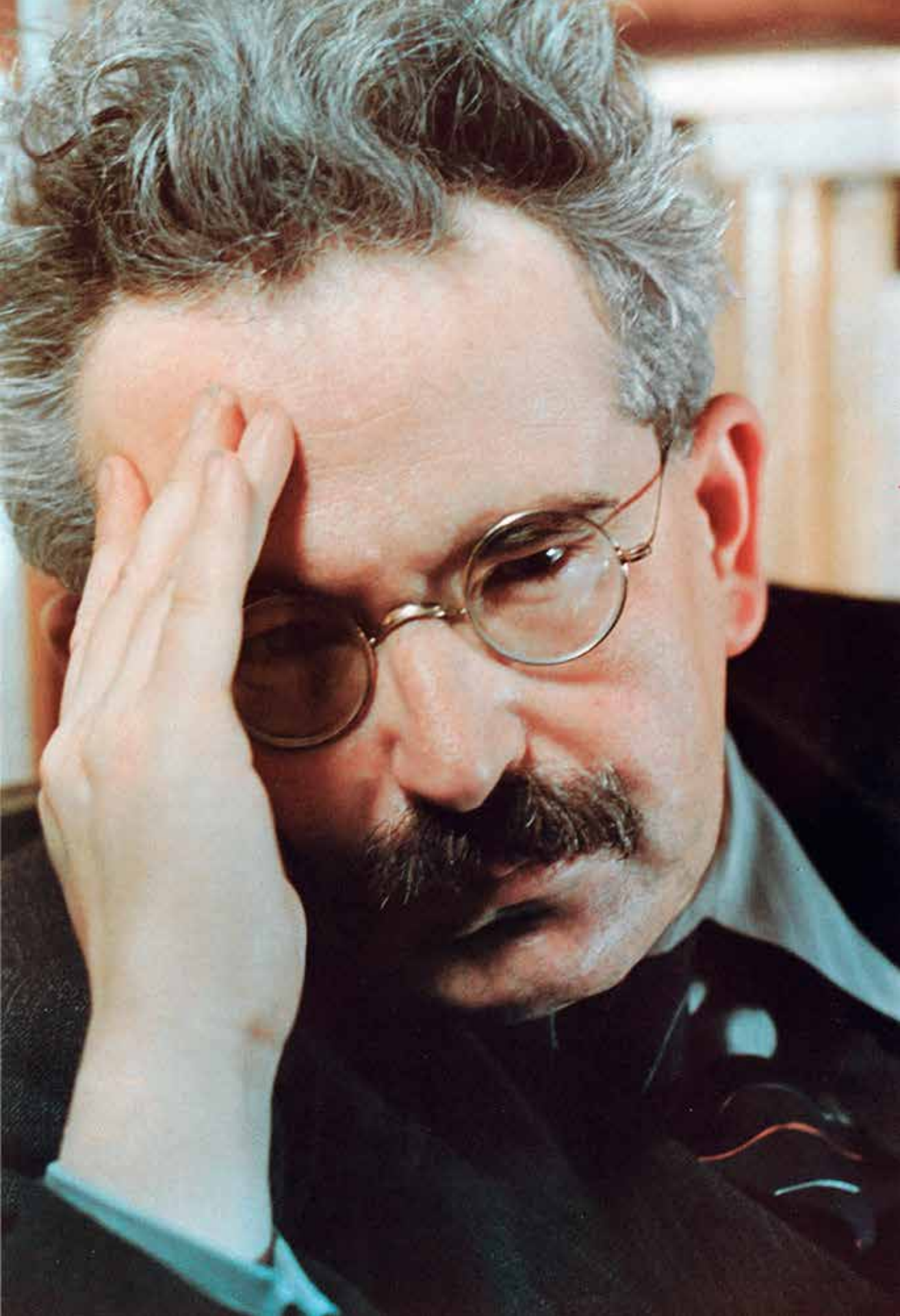

“Günümüzde sayısal teknolojinin sunduğu olanaklar, sanatın ve görüntüleme eyleminin kitleleşmesine olanak sağlamıştır.”

CANDİD (GİZLİ ÇEKİM): Sokak fotoğrafçılığı alt türleri arasında gizli çekim olarak adlandırılan candid fotoğraflar, anlık olarak çekilen fotoğraflardır. Burada kullanılan candid sözcüğü, “gizli” anlamına gelmekle beraber, aslında doğrudan ve kusurları gizlemeyen anlamını içermektedir. Başka bir deyişle burada asıl özelliği veren, fotoğrafın gizli olarak değil, gizlice çeker gibi anlık, birden bire ve herhangi bir şeyi gizlemeye çalışmadan çekilmesidir. Bu aynı zamanda bir “snapshot” portre türüdür. Modelden rıza alınmaz, gizli çekilir. Daha sonra izin alınabilir. Sokaktaki bir veya daha çok insan kullanılarak kompozisyon yapılır. Yüz hatları ve ifade ana objelerdir. Giyim ve çevre de fotoğrafı zenginleştirir. Gizli çekim ve izin konusuna değinen Önder, fotoğrafçının fark edildiğinde ne yapıp edip önce fotoğrafı çekmesi, sonra da gerekirse niyetini açıklaması gerektiğini belirterek şöyle diyor: “İşte bence bütün heyecan da burada yatıyor. Sonuçta anlık da olsa bir insanın hayatından bir kesiti, bir hareketi izinsiz belgeliyorsunuz; hatta biraz ileri gidersek özel hayata müdahale etmiş oluyorsunuz.” (Önder, 2012, 17). Burada sözünü ettiğimiz özelliği destekleyecek birer örnek olması açısından, her ikisi de birer “ikon” hâline gelmiş iki ayrı fotoğrafı hatırlayalım: Bunlardan birisi, William Klein’in “Tabanca Çocuk” olarak çevirebileceğimiz ünlü fotoğrafı “Kid with Gun”dır (fotoğraf 1 ve 2). Diğeri de Türkiye’den bir fotoğrafçı olarak Ara Güler’in bütün dünyaca bilinen “Allah ve Kadın” fotoğrafıdır. Fotoğrafların ikisi de anlık ve plansız çekilmiş gibi görünse de “Tabanca Çocuk” fotoğrafı öyle değildir. Nitekim fotoğrafçının paylaştığı kontak baskılarda aynı çocukla ilgili başka görüntülerin de çekildiği, çocuğun fotoğrafta görüldüğü kadar şiddet ve kızgınlık yansıtan bir karakter olmadığı bellidir. Ancak bu durum, fotoğrafın etkisinden bir şey yitirmesine neden olmadığı gibi, bir sokak fotoğrafı niteliği taşımasına da engel değildir. Bu da “candid” tanımının anlık ya da habersiz çekilen fotoğraf tanımından daha çok, kompozisyonu, açısı vb. planlanmadan çekilen fotoğraf tanımlamasıyla daha fazla örtüşmektedir. Ara Güler tarafından çekilen “Allah ve Kadın” fotoğrafı da kontak baskılarda görüldüğü kadarıyla tek bir kare değil, seri çekim yapılmış bir çalışmadır.

CANDID PHOTOGRAPHY: A sub-genre of street photography candid photos are taken instantaneously, without creating a posed appearance and not concealing flaws. In other words, what defines its characteristics is that the photograph is taken instantaneously and without trying to hide anything, as if it were taken secretly. It is also a type of “snapshot” portrait. The model’s approval is not received, and the photo is taken secretly. Permission can be obtained afterwards. Composition is done using one or more people on the street. Facial features and expressions are the main objects. Clothing and environment will also enrich photography. Referring to the issue of secret shooting and permission, Önder says that the photographer should first take the photograph, and then explain his intention if necessary when he/she is noticed: “I think that’s where all the excitement lies. In the end, you are documenting a fragment of a person’s life or action without permission and, if we exaggerate a little, we might say that you are interfering in private life. (Önder, 2012, 17). In order to exemplify the characteristics we have mentioned, let’s remember two separate “iconic” photographs. One of them is Willem Klein’s famous “Kid with Gun” (Photos 1 and 2), and the other is world-renowned “Allah ve Kadın” (“The God and Woman”) photo by Ara Güler, from Turkey. Although both photos in appearance are taken instantaneously and unplanned, the photo of the kid with a gun is actually not. In fact, in the contact prints shared by the photographer, it is clear that other photos of the same child were taken, and that the child’s character is not as much violent and angry as reflected in this specific photograph. Yet this does not diminish the edge of the photograph, nor does it prevent it from being a street photograph. And this means that “candid” photography is more about the unplanned composition, angle, etc. than the instantaneous or secret photographing of people. The “Allah ve Kadın” by Ara Güler is also not a single shot, as seen in contact prints, but a series of shots.

“The opportunities offered by digital technology today have enabled the massification of art and imaging.”

Walter Benjamin,
Paris.
Fotoğraf /
Photo by
Gisèle Freund,
1938.

SOKAK PORTRERLERİ: Bu tür çalışmaların ülkemizde en çok üretilen sokak fotoğrafı alt türü olduğu söylenebilir. Model ya da modeller genellikle görüntülendiklerinin farkındadırlar; poz verirler. Zaman zaman orijinal ve sıra dışı işler de ortaya çıkabilir, ancak çevresel öğeler katılmaz. Sadece yüz hatlarına önem verilirse klişeye düşme, sıradanlaşma olasılığı çok yüksektir. Sokakta çocuk görüntüleri, hayvanlar ya da yaşlı karakterler gibi unsurlar, klişeleşmiş konulardan bazıları olarak tanımlanabilirler. Yalnızca yüzlerin ön planda olduğu, çevresel görüntünün ikincil planda olduğu çalışmalarda, fotoğrafa konu olan, portresi çekilen kişilerin kim olduğu, tarihsel ve toplumsal düzeydeki önemleri, bu fotoğrafları sıradanlıktan çıkarabilecek bir nitelik olarak düşünülebilir. Örneğin Türk fotoğrafçı Muammer Yanmaz'ın "Kırk İstasyon" adlı çalışması, modellerin standarda yakın biçimde pozlar vermelerine rağmen, sıradan bir çalışma olmanın ötesine geçmiştir. Buradaki en önemli unsur, fotoğrafa konu olan kişilerin sanat, edebiyat, bilim gibi alanlarda önemli eser ve ürünler ortaya koymuş kişiler olmasından kaynaklanmaktadır. Böylece görüntüler, tarihe not düşülen birer belge (belgesel değil) olma özelliği kazanmaktadır.

FOTO MUHABİRLİĞİ KARELERİ VE HABER

İÇERİKLERİ: Özellikle kitle iletişim araçları, her gün gerek haber ajanslarından, gerek kendi muhabirlerinden, gerekse okuyucu ve amatör fotoğrafçılardan gelen görüntü saldırısı altındadır. Televizyon ya da gazete gibi elektronik ve basılı kitle iletişim araçlarının, görsel malzeme ve haber içeriğini kullanıma hazırlayan editörleri, bu görüntüler içerisinden kendi yayın politikalarına ve içeriklerine uygun buldukları görüntüleri seçerek yayına hazırlarlar. Haber ajansı ya da benzer kurumların kadrolu muhabir çalıştırma konusundaki ekonomik kısıtları, her yerde ve hemen bulunmalarını engelleyen önemli sınırlılıklardan biridir. Kadrolu muhabir çalıştırmak, yalnızca finans gücü yüksek olan ajanslarda mümkünken; birçok ajans, gönderdiği içerik ve çalışmaya göre ödeme alan serbest muhabirlerle çalışmayı tercih etmektedir. Günümüzün teknik olanakları ve görüntü üretmenin kolaylaşmış olması sayesinde yeni bir muhabir grubu oluşmuştur. Amatör ve hobi amaçlı görüntü kaydeden ve sayılarının fazla olması nedeniyle hemen hemen her yerde bulunma olasılığı yüksek olan bu amatör kadrolar, çok sayıda içeriği, yayın kuruluşlarıyla bir ekonomik kazanç beklemezsizin paylaşma eğilimindedirler. Bu yayın organlarının sosyal medyayı izleyen birimleri de benzer içerikleri, -görüntüyü kaydeden kişi doğrudan iletmese bile- bulur ve kullanırlar. Sokak fotoğrafının özünde ve temelinde insan vardır. İnsanın yaşadığı her yer, insanın sevindiği, ürettiği, tükettiği, kavga ettiği, acı çektiği, diğerleriyle çatışıp tartıştığı yerlerdir. Buralarda yaşanan sevinç, kızgınlık, acı, tesadüf gibi insana ait olan her şey, yine bu konulara ve insana duyarlı olan başkaları tarafından kovalanmakta, gerçekleşmeden önce hissedilmekte ve görüntülenmek üzere beklenmektedir. Bunu hisseden, öngören ve bekleyen o fotoğrafçılar, genellikle kadrolu veya amatör muhabirler ya da görüntü avcısı amatörler değildirler. Onlar sokak fotoğrafçılarıdır. Deneyimlerinden, içlerinde oluşan özel duygulardan ya da öngörülerinden hareketle bir adım sonra olacakları önceden kestirip görüntülemek

STREET PORTRAITS: This type of work is probably the most produced sub-genre of street photography in Turkey. The models are often aware that they are being photographed and they pose. While original and extraordinary works might emerge from time to time, falling into stereotypes and becoming ordinary is very likely if only facial features are prioritized and environmental elements are not included. Images of children on the street, animals or old people can be considered as some of the stereotypical subjects. The identity, historical and social importance of the subjects photographed in such works, can be considered as properties that can make these photographs stand out. For example "40 İstasyon" ("40 Stations") by Turkish photographer Muammer Yanmaz, has gone beyond an ordinary piece of work, although the much ordinary poses of the models. The most important factor here is that the subjects photographed are people who have produced important work in art, literature and science, and thus the images become historical documents (not documentaries).

PHOTOJOURNALISM PHOTOS AND NEWS CONTENT:

Every day especially the mass media outlets are under the raid of images from news agencies, their own reporters, readers and amateur photographers. Editors who prepare visual materials and news content for electronic and printed mass media such as televisions or newspapers, select the images they find suitable for their own editorial policies and content. The economic constraints of news agencies or similar institutions in employing regular reporters prevent them from being present everywhere on the spot. While recruiting regular reporters is only possible for agencies with high financial power, many agencies are forced to work with freelance reporters who are paid according to the content and work they send in. As the technical possibilities today has rendered image production easy, a new class of reporters has emerged. Producing images as amateurs and as a hobby, these amateur groups tend to share various contents with broadcasting organizations without expecting an economic gain and they are almost everywhere as they are numerous. Social media monitoring units of these media outlets can also find and use content, even if the person who recorded the image in question does not directly send it. Human being is at the core and basis of street photography. Every place where human beings live is a testimony of the happiness, production, consumption, fights, suffering, conflicts and arguing. Everything that is human, the joy, anger, suffering, coincidences experienced in these places are pursued by others who are sensitive to these issues and to human beings, and they foresee and anticipate them to capture before they happen. Those photographers who feel, anticipate and expect these are usually not regular or amateur reporters or image-hunting amateurs. They are street photographers. Based on their experiences, feelings or predictions, positioning themselves to capture what will happen the next moment, the street photographers are the professionals who capture and present those amazing frames that we often encounter

üzere pozisyon alan bu insanlar, yazılı ya da görsel basında sergilerde ya da kataloglarda sık sık görüp şaşırduğumuz o anları yakalayan ve bize sunan profesyonellerdir. Onların farkına varıp görüntülediği detaylar, genellikle diğer insanların farkında olmadıkları, baktıkları ama görmedikleri, ayırdına varamadıkları gerçekliklerdir. Çevrede yaşananları herkesten farklı algılayıp görüntüleme peşine düşen, haber içerikli sokak fotoğrafı üretenlerden biri de Şevket Şahintaş adlı bir taksi şofördür. Photoline internet sitesi, Wikipedia istatistiklerini kaynak göstererek, dünyada en çok ismi sorgulanan dört Türk fotoğrafçıdan biri olarak tanımladığı Şevket Şahintaş hakkında şunları yazıyor: “1988 yılından bu yana taksi şoförlüğü yapan Şevket Şahintaş, 2004 yılında gece çalıştığı bir dönemde, sokakta yaşayan insanların üşüyerek uyumaya çalıştıklarını gördü ve seslerini duyurabilmek, onlar adına bir şeyler yapabilmek için bir fotoğraf makinesi olarak fotoğraf çekmeye başladı. Altı yıl süren bu çekimler sırasında, sokakta yaşayan evsiz insanların dışında, İstanbul’un gece yüzündeki diğer insanlar da objektifine takıldı. Uyuşturucu kullananlar, çöp toplayıcıları, travestiler, hayat kadınları... Kısacası gece yaşam mücadelesi veren insanlar, artık onun fotoğraf karelerini oluşturuyordu. İstanbul’un gece yaşantısını yansıtan bu çalışma, Türk fotoğraf tarihinde bir ilk oldu ve dünyadan da büyük ilgi gördü. Fotoğraf çekmeye başladığı daha ilk yıllarda, St. Petersburg’ta “Çağdaş Türk Fotoğrafçıları” adlı etkinlikte, Türkiye’yi temsil etti. Fotoğrafları üniversite arşivlerine girdi. Türkiye’de birçok gazete ve dergilerde röportajları ve fotoğrafları yayımlandı. Almanya’da çeşitli televizyonlardaki söyleşileri dinleyicilerle buluştu (Karadağ, 2014).

d) Dördüncü alt amaca ilişkin bulgular:

SAYISALLAŞAN ÇAĞ’DA “SOKAK FOTOĞRAFÇILIĞI” KAVRAMINI AÇIKLAYABİLECEK GÜNCEL TANIMIN İÇERİĞİ NASIL OLMALIDIR?

İsteyen herkes, istediği türde bir makine ile istediği konuyu fotoğraflayabilir. Burada önemle üzerinde durulması gereken konu, bir fotoğrafın bir cadde ya da sokakta çekilmiş olmasının ona sokak fotoğrafı niteliği kazandırmayacağıdır. Sokak fotoğrafı her şeyden önce, insana aittir. İnsanı konu alır, hayatı ve yaşamı anlatır. Sokak fotoğraflarının yaşamı ve insanı anlatması gerektiğine önemle işaret eden Costadimas, sokak fotoğrafçılığının konusunun insan ve insanın hareketi, davranış biçimi olduğunu belirtiyor. Çünkü sokak fotoğrafı insanla ilgilidir, ancak insancıl olmak zorunluluğu yoktur. Costadimas bunu fotoğrafçılar üzerinden açıklarken, Eugene Smith’in insancıl (humanist) bir fotoğrafçı olduğuna ama sokak fotoğrafçısı olmadığına; Garry Winogrand’ın ise sokak fotoğrafçılığı kavramının içinin boşaltılmasından rahatsız olmakla beraber, sokak fotoğrafçısı olduğuna işaret ediyor (Costadimas, 2012). Sokak fotoğrafının, kamusal alanda olmak koşuluyla kapalı alanları da kapsadığı genel kabul gören bir tanımlamadır. Diğer bir deyişle çekim alanının özel alan olmaması, önemli bir kriter oluşturmaktadır. Buna göre girişi ve çıkışı için izin alınması gerekmeyen her yer, kamusal alan ya da sokak fotoğrafçılığı için çalışma alanı olarak

in the printed or visual media in exhibitions or catalogs. And the details they notice and capture are generally realities that other people are unaware of, do not see or recognize. One of the people who perceives the events in his milieu differently, tries to capture and produce street photography with news content is a taxi driver named Şevket Şahintaş. Identifying him as one of the four most searched Turkish photographers in the world, based on Wikipedia statistics, Photoline website writes about Şevket Şahintaş the following: “Working as a taxi driver since 1988, Şevket Şahintaş saw one night in 2004 a few homeless people trying to sleep in the cold, bought a camera and started taking pictures in order to make their voices heard and do something for them. In addition to the homeless, he also photographed other people in Istanbul nights during this six-year shooting period. Drug users, garbage collectors, transvestites, prostitutes, in short, those struggling to survive at night were now his subjects. Reflecting the nightlife of Istanbul, this work was a first in the history of Turkish photography and drew heavy attention around the world. Only after a short time he began his photography adventure, he represented Turkey in the event “Contemporary Turkish Photographers” held in St. Petersburg. His photos are added to the archives of universities. His photographs and interviews were published in many newspapers and magazines in Turkey. His interviews met with the audience on various televisions in Germany.” (Karadağ, 2014).

d) Findings related with the fourth sub-aim:

HOW SHOULD THE CONTENT OF THE ACTUAL DEFINITION THAT CAN EXPLAIN THE “STREET PHOTOGRAPHY” CONCEPT IN THE DIGITIZED AGE BE?

Anyone can photograph any subject they want using any type of camera; the point that should be emphasized here is that just a photograph’s being taken on a street or avenue will not be enough to qualify it as a street photograph. Above all, human is in the epicenter of street photography. It is about humana and life itself. Pointing out that street photography should be about life and people, Costadimas states that the subject of street photography is human beings and the acts and behaviors of human beings. Because, street photography is about people, but this doesn’t mean that it has to be humanist. Costadimas explains this through photographers, and points out that although Eugene Smith is a humanist photographer, he is not a street photographer; Garry Winogrand, on the other hand, is a street photographer although he believes that this concept became meaningless (Costadimas, 2012). It is generally accepted that street photography includes indoor areas, provided that it is in the public space. In other words, it is an important criterion that the shooting area is not a private space. Accordingly, any place where permission is not required for entry and exit can be defined as a public space or a work area for street photography. Private areas that can only be entered with

tanımlanabilir. Kapalı olmasa bile, yalnızca bireysel izinle girilip çıkılabilen özel alanların, sokak fotoğrafçılığının çalışma alanı dışında kalması gerektiği söylenebilir. Sokak fotoğrafçılığının işlev ve içerik sınırlarının belirlenmesindeki en önemli kriterlerden biri, fotoğrafın hangi amaçla çekildiği ya da hangi amaçla yayımlandığı, paylaşıldığı olmalıdır. Bu sorunun yanıtı, o fotoğrafın işlevini tanımlayacaktır. Flusser, fotoğrafların iletişim sürecindeki işlevlerine göre sınıflandırılabilirliğine işaret eder. Flusser'e göre bilimsel dergiler veya haber dergilerinde yer alan bir fotoğraf "bildiren" bir yapıya sahip iken, reklam, politik ve ticari amaçlı çalışmalarda yer alan fotoğraflar "buyuran", galeri, müze ve sanat etkinliklerinde yer alan fotoğraflar da "sanatsal" fotoğraflardır (Flusser, 1991, 58). Flusser'in tanımından yola çıktığımızda, sokak fotoğrafının bir görsel iletişim malzemesi olarak işlevi, bir durumu bildirmesi, duyurması, farketmesi olmalıdır. Başka bir deyişle sokak fotoğrafı "bilgi aktaran" bir içeriğe sahip olmalıdır. Buyuran, propaganda yapan, nasıl düşünülmesi gerektiğine gönderme yapan bir fotoğrafı, "sokak fotoğrafı" olarak tanımlamak yanlış olacaktır. Bu noktada dikkat çekilmesi gereken önemli bir nokta da, sokak fotoğrafının bilgi aktarma özelliğinin belgesel fotoğrafın bilgi aktarım özelliğiyle karıştırılmaması gerektiğidir. Nitekim Costadimas, "Why Street Photography is not Documentary Photography" adlı makalesinde sokak fotoğrafçılığının subjektif bir görsel malzeme olduğuna işaret ediyor ve belgesel fotoğrafın subjektif olamayacağını, kesinlikle objektif olması gerektiğini savunuyor. Belgesel çeken fotoğrafçının ajandası ve planlı bir çalışmada görünür olmasına karşın, sokak fotoğrafçısının duyarlı, tepkili ve içten geldiği gibi anlık hareket eden, görünmeyen bir karakter olması gerektiğini savunuyor (Costadimas, 2012). Sokak fotoğrafçısının çalışma biçimine değinerek benzer bir konuya işaret eden Turpin'e göre de sokak fotoğrafçısının ışık, makine ya da filtre seçimine zamanı yoktur. Çalışmasını o "an"ı yakalayarak gerçekleştirir. Sezgisinden hareketle yakalayacağı konuyu daha iyi görüntülemek için objektif değiştirmesi, ışık kullanması, objektifine filtre takması söz konusu olamaz (Turpin, 2000).

“ Düzanlam, göstergenin ortak duyusal, aşikâr anlamına gönderme yapar. Bir sokak manzarası fotoğrafı, belirli bir sokağı gösterir. Sokak sözcüğü, binalar arasında uzanan bir şehir yolunu anlatır.

“ [Denotation] refers to the common sense, obvious meaning of the sign. A photograph of a street scene denotes that particular street; the word 'street' denotes an urban road lined with buildings.

personal permission, even if they are not indoor spaces, should remain outside the field of street photography. One of the most important criteria in determining the limits of function and content of street photography should be the purpose of taking or publishing and sharing the photograph. The answer to this question will define the function of that photo. Flusser notes that photographs can be classified according to their functions in the communication process. For Flusser, a photograph in scientific journals or news magazines has an "indicative" structure, a photograph in advertising, political and commercial works is "imperative", and a photograph in galleries, museums and art events is "optative." (Flusser, 1991, 58). Based on the definition of Flusser, the function of the street photograph as a visual communication material should be to announce, inform people and make them notice a situation; in other words, street photography should have an information-relaying content. Defining a photograph that prescribes, makes propaganda, or refers to how one should as street photograph would be wrong. Another important point that should be noted is that the information-relaying property of street photography should not be confused with the information-relaying property of documentary photography. In fact, in his article titled "Why Street Photography is not Documentary Photography", Costadimas points out that street photography is a subjective visual material, and claims that documentary photography cannot be subjective, it must be absolutely objective. He asserts that the street photographer should be a sensitive, responsive and invisible character who acts spontaneously (Costadimas, 2012). Pointing out to a similar subject by referring to the work method of the street photographer, Turpin tells that the street photographer does not have time to choose a light, camera or filter. He/she does his/her work by capturing that moment. Changing the lens, using lighting equipment, or attaching a filter to his/her lens to better capture the subject based on his intuition is out of question (Turpin, 2000).

SONUÇ

“Sokak fotoğrafçılığı”, literatürde çok farklı bakış açıları ve uygulama biçimleriyle tanımlanmaya çalışılmaktadır. Ancak bazı yaklaşımlar belirgin bir şekilde diğerlerinden ayrılmaktadır. Özellikle içeriğe yönelik bu yaklaşımlardan birinde konuyu bir uygulayıcı olarak ele alan Seven, sokak fotoğrafı tanımının, çekilen fotoğrafın diğerlerinden ayrıldığı noktada ve içeriğinde oluşacağını belirterek şöyle diyor: “Bir fotoğrafçının, sokak fotoğrafından ne anladığını ve sokakta fotoğraf çekerek aslen ne yapmak istediğini en iyi şekilde ortaya koyması gerekir. Gerçekte de yapılan işteki incelik, farklılık ve özgünlük; o fotoğrafı, diğerlerinden ayırmalıdır” (Seven, 2012, 30). Habere konu olmayacak kadar sıradan insanların yaşamlarından kesitler içermesi, sokak fotoğrafının temel özelliklerden biri olarak tanımlanmalıdır. Çok ünlü ya da sıradan insanların, yaşanan ya da görüntülenen olaydan dolayı fotoğraflandıkları çarpıcı görüntülerin sokak fotoğrafı olarak değil, haber fotoğrafı olarak tanımlanması daha doğru olacaktır. Ünlü haber fotoğrafçısı Ergun Çağatay, Paris Orly Havaalanı’nda patlayan bomba ile yaralanması sonucunda yaşadıklarını aktarırken bu önemli noktayı şöyle aydınlatıyor: “Tanınmış biri olmadığım hâlde, beni görüntüleyen fotoğrafçıları fark ettiğimde, kendi yerimi yeniden gözden geçirdim. Anladım ki daha önceleri, uluslararası basında yayımladığım fotoğrafları çeken kişi olduğum için önemsenmemiştim; önemli ve sıra dışı olayları çektiğim için önemsenmiştim. Yani ilgi gören ben değildim; çektiğim fotoğraflara konu olan olaylardı. Ben ise yaptığım işlerden dolayı önemsenmeyi daha fazla öncelediğim için haber fotoğrafının peşini bıraktım. Başka bir alanın, belgesel fotoğrafın peşine düşmeye karar verdim.” (Ergun Çağatay ile yapılan görüşme). Sonuç olarak, “herhangi bir fotoğrafçının kamusal alanda objektif ya da subjektif bakış açısıyla çektiği insanı ve yaşamı konu alan anlık görüntüler, sokak fotoğrafıdır.” biçimindeki bir tanım, sokak fotoğrafçılığının içeriği konusunda öne sürülmüş birçok görüşü içinde barındıracaktır. İçeriğinin genişletilmesi gereken durumlarda ise tanımı “herhangi bir fotoğrafçının bulvar, sokak, park, plaj gibi açık ve metro, istasyon gibi kapalı kamusal alanlarda objektif ya da subjektif bakış açısıyla çektiği, insanı ve yaşamı konu alan anlık görüntüler, sokak fotoğrafıdır.” biçiminde detaylandırmak mümkündür. Çalışmanın sonucunda ortaya çıkan “sokak fotoğrafçılığı” tanımının yanında, sokak fotoğrafçısının tanımı da şekillenmektedir. Bu noktada çalışmanın başında sormuş olduğumuz, “sayısal teknolojinin birçok alanda olduğu gibi fotoğraf teknolojisinde de ortaya koyduğu son derece hızlı gelişim sayesinde görüntüleme eylemine ilgi duyanlar birer sokak fotoğrafçısı hâline mi gelmiştir?” sorusuna dönersek, yanıtın olumsuz

CONCLUSION

In the literature, “street photography” is being defined through very different perspectives and forms of practice. However, some approaches prominently differ from others. Addressing the subject in one of these content-oriented approaches as a practitioner, Seven claims that the street photography will be defined through its content and at the point where the photograph in question differs from the others. “A photographer needs to exhibit in the best manner possible, what he understands from street photography and what he actually wants to do by taking photos on the street. The subtlety, difference and originality of the work should practically distinguish that photograph from others.” (Seven, 2012, 30). One of the main properties of street photography should be defined as featuring fragments of the lives of ordinary people that are not subject to news. Striking images of very famous people or photos of ordinary people taken due to the events they experienced should be more correctly named as news photographs rather than street photographs. Recounting his experience of an injury as a result of the explosion of a bomb at Paris Orly Airport, famous news photographer Ergun Çağatay explains this important point: “Even though I am not a famous person, when I noticed the photographers who were photographing me, I reconsidered my position. I realized that, before, I was not the center of attention since as a person I was only the individual taking the photos published in the international press; I was deemed important for shooting significant and extraordinary events. That is, it wasn’t me who drew attention, but the subject of the photos I took. As I wanted to be considered important because of my work, I gave up on the news photography; I decided to pursue a career in another field, documentary photography.” (Interview with Ergun Çağatay). Consequently, a definition such as, “Snapshots of people and life, taken by some photographer in a public space with an objective or subjective perspective, are street photography” will encompass many of the views put forward regarding the content of street photography. In case this content needs to be expanded, it is possible to elaborate the definition as “Snapshots taken by some photographer in outdoor public places such as avenues, streets, parks, beaches and indoor public places such as subways, stations, with an objective or subjective perspective, are street photographs.” Along with the definition of “street photography” emerging as a result of the study, the definition of “street photographer” becomes evident as well. At this point, if we return to the question we asked at the beginning of the study, namely “has everyone interested in imaging become a street photographer

Ergun Çağatay'ın eli.
Ergün Çağatay's hand.

olarak şekillendiğini görürüz. Yani sokakta gezen herkes, teknolojik gelişmeler, sayısal teknolojinin sunduğu olanaklar sayesinde birer foto muhabiri, birer sokak fotoğrafçısı olarak tanımlanamayacaktır. Bilimsel gelişmelerin insana birçok alanda “sınırsız” diye tanımlanabilecek ölçüde teknik olanak sağladığı ortadadır. Ancak teknolojik gelişmelerin sunduğu olanaklara sahip olmak, her alanda nitelikli üretim yapabilmek anlamına gelmemektedir. Yapılan çalışma ve üretim alanı ne olursa olsun, deneyim, birikim ve kuramsal bilgi çok önemlidir. Ancak bunlar biraraya geldiklerinde nitelikli üretim gerçekleştirilmekte ve kabul görmektedir. Bu noktada önemle altı çizilmesi gereken nokta, bütün bu çalışmaların bir hobi gibi değil; planlı, sistemli bir şekilde gerçekleştirilmesinin zorunluluğudur. Bu zorunluluk, bir çalışma disiplini oluşmasını sağlayacaktır. Kısacası teknolojik gelişmelerin sunduğu olanaklar, yalnızca yeterli deneyim ve kuramsal altyapıya sahip olan uygulayıcılara kolaylık sağlamakta, bu yeterliklere sahip olmayanların ürettikleri işler ise amatör birer girişimden öteye geçememektedir. Sayılarla ifade edilemeyecek düzeyde görüntünün üretildiği yaşlı gezegenimizde, bilinen ve çarpıcı olarak anımsanan görüntülerin sınırlılığı da bu durumun bir kanıtı olarak görülebilir.

as a result of the rapid improvements in photograph technology due to the advances in digital technologies?”, we will see that the answer is ‘no’. That is, everybody walking on the street cannot be defined as a photojournalist or a street photographer only because of the technological developments and the opportunities offered by digital technology. It is obvious that scientific developments provide people with unlimited technical opportunities in many areas. However, having these opportunities at hand does not guarantee qualified production. Regardless of the field of study and production, experience, knowledge and theoretical knowledge are crucial. Only when these come together, a production can be qualified and welcomed. At this point, it is important to stress the necessity of doing this work in a planned and systematic fashion, and not like a hobby. This necessity will provide a work discipline. Briefly stated, the opportunities in question will provide facilities only to practitioners who have a certain experience and theoretical background, and the works produced by those who do not, cannot go beyond amateur attempts. On our old planet where countless images are produced, the limited number of those which are known and remembered is a proof of this situation.

- Balcı, A. (2011), Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntem Teknik ve İlkeler, Ankara, Pegem A Yayınları.
- Bajac, Q. (2011). Fotoğraftan sonra (M. Franco, Çev.), İstanbul, Yapı Kredi Yayınları
- Benjamin, W. (1995), Pasajlar (2. Baskı), (A. Cernat, Çev.), İstanbul, Yapı Kredi Yayınları.
- Fiske, J. (1990), İletişim Çalışmalarına Giriş (Süleyman İrvan, Çev.), Ankara, Ark Yayınevi.
- Flusser, V. (1991), Bir fotoğraf felsefesine doğru, (İhsan Derman, Çev.), İstanbul, Ağaç Yayıncılık.
- Güneysu, E. (2012), Sokak Fotoğrafçılığı Üzerine Birkaç Söz, Dosya Konusu: Sokak Fotoğrafçılığı, (s.s. 24-28) Kontrast Dergi/Eylül-Ekim, Ankara, AFSAD
- Hartel, M. (2012) Sokak Fotoğrafçılığı (Çev. Anonim) Erişim tarihi: 7 Ocak 2016
http://amatordenprofesyonele.blogspot.com.tr/2012/12/sokak-fotografciligi.html
- Kim, E. (2013) What is Street Photography, Erişim Tarihi 7 Ocak 2016, http://erickimphotography.com/blog/2013/08/07/what-is-street-photography-2/
- Leblebici, M.E. (2012), Sokak Fotoğrafçılığı Nedir? Erişim Tarihi: 7 Ocak 2016, http://www.turknikon.com/sokak-fotografciligi-nedir-10357
- Önder, M. (2012), “Rastgele” Dosya Konusu: Sokak Fotoğrafçılığı, (s.s. 14-19) Kontrast Dergi/Eylül-Ekim, Ankara, AFSAD
- Seven, K. (2012), “Sokak Fotoğrafçılığı: Sokakla Konuşmak”, Dosya Konusu: Sokak Fotoğrafçılığı, (s.s. 29-31) Kontrast Dergi/Eylül-Ekim, Ankara, AFSAD
- Turpin, N (2000). Street Photography? Erişim tarihi: 31 Ocak 2016, http://www.in-public.com/information/what_is
- Sokak (2005). Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük (10. Baskı). Ankara, TDK
- Anonim, Sokak Fotoğrafçılığına Örnek 45 Mükemmel Fotoğraf. Erişim tarihi: 31 Ocak 2016,
http://www.murekkep.org/sokak-fotografciligina-ornek-45-mukemmel-fotograf-candid-photos/
- Yıldırım, A. Şimşek, H. (2006), Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara, Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. (1999), Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi, Erişim Tarihi: 3 Şubat 2016
http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/5326/1485

Prof. Dr. Hüseyin Eryılmaz kimdir?

1990 yılında Paris’te Sipa Press’te staj yaptı. Ergun Çağatay’ın Orta Asya ülkelerinde gerçekleştirdiği “Türkçe Konuşanlar” Projesi’nde fotoğrafçı olarak görev aldı. Çağatay ile birlikte “Bir Zamanlar Orta Asya” adlı sergiyi hazırladı. Uluslararası Eskişehir Festivali’ni anlatan “Festival Sahneleri” ile ilk kişisel sergisini açan Eryılmaz’ın Türkiye fotoğraflarından oluşan “Yerler ve Yüzler” adlı ikinci kişisel sergisi, Nairobi’de bulunan Kenya Ulusal Müzesi’nde açıldı. Portre fotoğraflarından oluşan “Gözlerinde Hüzün Vardı” ile üçüncü; Gelibolu Anzak Koyu’ndaki anma törenlerini belgeleyen “Şafak Ayını” ile dördüncü; siyah-beyaz doğa fotoğraflarından oluşan çalışmaları ile beşinci kişisel sergisini açan Eryılmaz, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar ve İletişim Bilimleri Fakültelerinde fotoğraf dersleri veriyor.

Who is Prof. Dr. Hüseyin Eryılmaz?

In 1990, he did an internship at Sipa Press, Paris. He worked as a photographer in Ergun Çağatay’s Turkish Speakers project in Central Asian countries. In collaboration with Çağatay, he prepared the Once Upon a Time Central Asia exhibition. Holding his first solo exhibition titled Festival Scenes, illustrating the International Eskişehir Festival, Eryılmaz opened his second solo exhibition, Places and Faces, a series of photos of Turkey, in the National Museum of Kenya, Nairobi. His third solo exhibition, Sadness in his Eyes consists of portrait photographs; his fourth exhibition, Dawn Rite documents the commemoration ceremonies held in Gallipoli Anzak Cove; and his fifth solo exhibition is a collection of his black-and-white nature photography works. Eryılmaz currently works at Anadolu University, and teaches photography classes at the Faculty of Fine Arts and Communication Sciences.

KRONOLOJİ / TIMELINE

William Fox Talbot.

**Dünden
Bugüne
Sokak
Fotoğrafçılığı**

From Past
to Today
Street
Photography

Niepce.

Louis Daguerre.

1800 - 1850'ler

Kalıcı ilk fotoğrafı, 1826-1827'de Niepce, bir Camera Obscura'nın içine bitümen preparatla kaplanmış kalay-kurşun alaşımı bir levha yerleştirerek çekti: "Pencereden Le Gras'a Bakış". Niepce'nin 1829'da Louis-Jacques-Mande Daguerre ile başlayan ortaklığı ticari olarak uygulanabilir ilk fotografik işlem olarak tarihe geçti. 1838'de Daguerre, "Temple Bulvarı" adlı ilk insanlı fotoğrafı çekti. Yöntem "Dagerotip" olarak anılmaktadır. Fransız hükümeti, Dagerotip'in patent hakkını alarak İngiltere hariç, tüm dünyada kullanıma açtı. Bu yöntem ve sonucunda üretilen Dagerotip fotoğraf makinesi büyük ilgi gördü ve "dageromanya" denilen çılgınlık hızla yayıldı. 1840'larda William Henry Fox Talbot, İngiltere'de bir nesneyi doğrudan ışığa duyarlı bir kağıt üzerine yerleştirerek güneş ışığının düştüğü yerlerin kararması ve ışıktan korunan yerlerin açık renk alması ile oluşan ve Camera Obscura'dan yansıtılan görüntüyü sabitleme açısından önem kazanan "fotojenik çizim" adını verdiği fotoğrafı ortaya çıkardı. Bu süreci, John Hershel'in 1842'de siyanotipi buluşu izledi. Talbot devamında kalotip yöntemiyle negatif-pozitif işlemi icat etti. 1850'lerde Louis Désiré Blanquart-Evrard tarafından albümin baskı keşfedildi.

1800 - 1850s

The first permanent photograph was taken in 1826-1827 by Niepce, who placed a tin-lead alloy plate coated with a bitumen preparation inside a Camera Obscura: "Looking at Le Gras Through the Window". Niepce's partnership with Louis-Jacques-Mande Daguerre which began in 1829, made history as the first commercially viable photographic process. In 1838, Daguerre took the first known photograph with a human in it, titled "Temple Boulevard". This method is called "Daguerreotype". The French government obtained the patent right of Daguerreotype and opened it to the whole world, except England. This method and the Daguerreotype camera produced as a result, drew considerable interest and spread rapidly creating a craze referred to as "daguerreomania". In the 1840s, William Henry Fox Talbot from England placed an object directly on a light-sensitive paper and created the image he called "photogenic drawing". This image was formed as the areas where sunlight falls darken and areas protected from the light are lightened and gained importance in terms of fixing the image projected from Camera Obscura. This process was followed by John Hershel's discovery of cyanotype in 1842. Talbot later invented the negative-positive process through the collotype method. In the 1850s, Albumen print process was invented by Louis Désiré Blanquart-Evrard.

Charles Negre.

Charles Marville.

1850 - 1900'ler

Bu dönem, teknik gelişmelerin fotoğrafa yön verdiği, aynı zamanda fotoğraf türlerinin yavaş yavaş oluşmaya başladığı dönemdir. Frederick Scott Archer, Collodion tekniğini buldu. İlk panoramik kamera Sutton yapıldı. Fotoğraf ve negatifleri telif hakkı kazandı. Richard Leach Maddox, jelatin kuru plaka gümüş bromür sürecini icat etti. Eastman Dry Plate Company (Kodak) kuruldu. Kodak, roll-film kamerayı geliştirdi. Hannibal Goodwin, Kodak'tan iki yıl önce selüloid fotoğraf filmini geliştirdi, patentini aldı. Yöntemin benzerini kullanan Kodak davalık oldu ve 1914 yılında sona eren davada 5 milyon dolar tazminat ödemek zorunda kaldı. Bu rakam, Kodak firmasının o zamanki değerinin yüzde 5'ine denk geliyordu. Kodak 1900'lerin başında ilk kitlesel pazarlanan makine Brownie'yi piyasaya sürdü: "Bas-çek gerisini bize bırak..." Fotoğraf makinesinin kitlesel pazarlamaya uygun hale gelmesiyle birlikte sokak fotoğrafçılığı önemli ölçüde gelişmeye başladı. Belgesel-sokak fotoğrafçılığı, bu ilk dönemin karakteristik özelliğidir. Kapı önü aile sokak portreleri, sokak müzisyenleri, işçi sınıfı, çocuk işçiler, evsiz ve işsizler, kenar mahalleler, eşitsizlik ve adaletsizlik dönemin önemli belge-sokak fotoğrafı konularını oluşturdu. Charles Marville (1813-1879), dönemin en önemli sokak mimari fotoğrafçılarındandı. Önsel olarak Paris kentsel dönüşüm fotoğraflarını çekti. Onun başlattığı biçimi Eugène Atget olgunlaştırdı. Charles Negre (1820-1880), "Baca Temizleyiciler" hareketli görüntünün ilk fotoğraf örneklerinden biri oldu. John Thomson, gezi fotoğrafçılığının ardından Londra'da, sokak fotoğrafçılığının geliştiricilerinden önemli bir fotoğrafçı oldu. Jacop Riss, Henrich Zille, Alfred Stieglitz arketip örnekleri geldi.

Öne çıkan fotoğrafçılar / Prominent Photographers:

Calvert Jones, Charles Marville, Charles Negre, Thomas Annan, Felix Bonfils, John Thomson, Eugène Atget, Charles Van Schaick, Count Giuseppe Primoli, E. J. Constant Puyo, Felice Beato, Joseph Byron, Frank Sutcliffe, Jacop Riis, Henrich Zille, Alfred Stieglitz, Alice Austen.

1850 - 1900s

In this period, technical developments shaped photography while photography genres gradually began to emerge. Frederick Scott Archer invented the Collodion technique. The first panoramic camera Sutton was made. Photographs and negatives were copyrighted. Richard Leach Maddox invented the gelatin dry plate silver bromide process. Eastman Dry Plate Company (Kodak) was founded. Kodak developed the roll-film camera. Hannibal Goodwin developed and patented celluloid photographic film two years before Kodak. Kodak that employed a similar method, was sued and forced to pay 5 million dollars in compensation in the case which ended in 1914. This figure was equivalent to 5 percent of Kodak's value at that time. In the early 1900s, Kodak introduced the first mass-marketed camera, the Brownie: "You press the button and we do the rest..." Street photography began to evolve significantly as cameras became available for mass marketing. Documentary-street photography is the main characteristic of this early period. Family street portraits on doorsteps, street musicians, working-class, child workers, the homeless and unemployed, slums, inequality, and injustice were the major documentary-street photography subjects of the period. Charles Marville (1813-1879) was a leading street architecture photographer of the period. Before this, he photographed Paris' urban transformation. Eugène Atget matured the format he initiated. Charles Negre's (1820-1880) "Chimney Sweepers" was one of the first photographic examples of the motion pictures. After travel photography, John Thomson became a prominent photographer in London as a pioneering developer of street photography. Archetype examples by Jacob Riss, Henrich Zille, Alfred Stieglitz followed.

Lewis Hine.

Weegee (Arthur Fellig).

1900 - 1950'ler

Brownie'nin piyasaya sürülmesinden sonra sokak fotoğrafçılığında ciddi bir sıçrama yaşandı. Bu dönem sokak fotoğrafçılığının zirve yaptığı ve aynı zamanda kendi türlerinin oluştuğu dönem oldu. Oscar Barnack ilk Leica, 35 mm objektifli fotoğraf makinesini geliştirdi. General Electric modern flaş ampülünü tanıttı. Harold Edgerton, Gijon Mili çalışmaları bu alanda çığır açtı. Weegee, flaşlı sokak fotoğrafçılığında öncü oldu. Devamında Bruce Gilden, Martin Parr kendi özgün flaşlı fotoğraf biçimlerini geliştirdi. 1929'da MOMA kuruldu. Kodak, Kodachrome filmi üretti. 1947'de Magnum Ajans'ı kuruldu. Edwin Land, polaroid kamerayı geliştirdi. Birinci ve İkinci Dünya Savaşları tüm dünyayı derinden etkiledi. Modernizm, postmodernizme evrildi. Kurt Hutton, sokak fotoğrafçılığında "o an" fotoğraflarının ilk örneklerini verdi. André Kertész, kompozisyon kavramı üzerinde çığır açtı. Henri Cartier-Bresson, fotoğrafa "karar anı" ve geometri kavramını soktu. Ernst Haas, Saul Leiter renkli fotoğraf alanında devrim niteliğinde işler üretti ve rengin sokak fotoğrafındaki öncülerinden oldu. Robert Frank, "Amerikalılar" kitabındaki fotoğraflarıyla yeni bir bakış açısı getirdi. Elliott Erwitt, absürt durumların ve juxtaposition fotoğrafın öncüsü oldu.

Öne çıkan fotoğrafçılar / Prominent Photographers:

Alfred Stieglitz, Horace Nicholls, Jessie Tarbox Beals, Lewis Hine, Paul Strand, Kurt Hutton, André Kertész, Alfred Eisenstaedt, Jacques Henry Lortigue, Ilse Bing, Martin Munkacsı, Dorothea Lange, Margaret Bourke-White, Roman Vishniac, Ben Shahn, Berenice Abbott, Weegee (Arthur Fellig), Halász Brassai, Ralph Steiner, Lisette Model, Lucian Aigner, Lola Álvarez Bravo, Manuel Álvarez Bravo, Ted Croner, Arthur Leipzig, Vivian Cherry, Joan Colom, Walker Evans, Aaron Siskind, Bill Brandt, Rebecca Lepkoff, Lou Bernstein, Ken Domon, John Gutmann, Henri Cartier-Bresson, Marianne Breslauer, Marjory Collins, Robert Doisneau, Harry Callahan, John Vachon, Tadahiko Hayashi, Werner Bischof, Max Yavno, Dan Weiner.

1900 - 1950s

Street photography made a substantial leap forward following the release of the Brownie. Street photography peaked and its sub-genres simultaneously emerged in this period. Oscar Barnack developed the first Leica camera with a 35mm lens. General Electric introduced the modern photoflash bulb. Harold Edgerton's work on Gijon Spindle revolutionized this field. Weegee was a pioneer in flash street photography. Bruce Gilden and Martin Parr followed and developed their own authentic flash photography formats. In 1929, MOMA was established. Kodak produced the Kodachrome film. In 1947, Magnum Agency was founded. Edwin Land developed the polaroid camera. The 1st and 2nd World Wars affected all of the world deeply. Modernism evolved into postmodernism. Kurt Hutton put forth the first examples of "the moment" photographs in street photography. André Kertész blazed the trail in the concept of composition. Henri Cartier-Bresson introduced the concepts of "decisive moment" and geometry to photography. Ernst Haas and Saul Leiter's works were revolutionary in the field of color photography who were among pioneers in color street photography. Robert Frank introduced a new perspective with his photographs in the book "Americans". Elliott Erwitt led the field in absurd situations and juxtaposition photography.

William Eggleston.

Russel A. Kirsch.

1950 - 1980'ler

Kodak, yüksek hızlı Tri-X filmi üretti. Russel A. Kirsch, ilk dijital görüntüyü oluşturdu. Polaroid SX-70 kamera ve şipşak foto kavramı oluştu. Kodak mühendisi Steven Sasson, dijital örüntünün kaydedilmesi ve tekrar gösterilmesini başardı. Konica, ilk bas-çek otomatik kamerayı üretti. Sony, kitlesel pazarlamaya uygun ilk video kamerayı üretti. William Eggleston, renk ve kompozisyon olarak fotoğrafa yeni bir yaklaşım getirdi. Bruce Gilden, flaşlı agresif yakın çekim sokak fotoğraflarıyla yeni bir tarz geliştirdi. Martin Parr, mizah ve hicivleriyle ön plana çıktı. Alex Webb, soğuk-sıcak renklerin bir arada kullanımı ve kademeli fotoğraflarıyla tarzın öncülerinden oldu. Gregory Crewdson, sokak ve iç mekân kurgularıyla distopik fotoğrafın öncülerinden oldu.

1950 - 1980s

Kodak produced high-speed Tri-X film. Russell A. Kirsch created the first digital image. Polaroid SX-70 camera and snapshot concepts emerged. Kodak engineer Steven Sasson achieved recording and replaying digital patterns. Konica produced the first point-and-shoot auto-focus camera. Sony produced the first mass-marketable camcorder. William Eggleston introduced a new approach to photography in terms of color and composition. Bruce Gilden came up with a new style with aggressive close-up street photography with flash. Martin Parr rose to prominence with his humor and satire. Alex Webb was a pioneer of the style with his use of cold-warm colors together and his gradual photographs. Gregory Crewdson led the way in dystopian photography with his street and indoor installations.

Öne çıkan fotoğrafçılar / Prominent Photographers:

Leon Levinstein, Gordon Parks, Helen Lewitt, Esther Bubley, Louis Faurer, Morris Engel, Roy de Carava, Don Donaghy, Roger Mayne, Ernst Haas, Eric Hartmann, Diane Arbus, Saul Leiter, Robert Frank, Edvan der Elsen, Dorothy Bohm, Ida Wyman, Vivian Maier, Garry Winogrand, Ara Güler, Martin Elkort, William Klein, Elliott Erwitt, Bill Cunningham, James Barnor, Gianni Berengo Gardin, Fred Herzog, Sergio Larrain, Dave Heath, Shirley Baker, William Gedney, Bruce Davidson, Ray Metzker, Rene Burri, Masatoshi Naito, Lee Friedlander, Jill Freedman, Constantine Manos, Josef Koudelka, Joel Mayerowitz, Thomas Hoepker, Daido Moriyama, William Eggleston, Viktor Kolar, Bruno Barbey, Guido Guidi, Harry Gruyaert, Mary Ellen Mark, Raghubir Singh, Anders Petersen, Raymond Depardon, Tamiko Nishimura, Jindrich Streit, Henry Wessel, Richard Kalvar, Bruce Gilden, Stephen Shore, Ken Light, Nikos Economopoulos, Alex Webb, Martin Parr, Richard Bram, Gueorgui Pinkhassov, Larry Towell, Jeff Mermelstein, Boris Savelev, Martha Cooper, Tish Murtha, Michael Wolf, Jeff Wall.

Nick Turpin.

Matt Stuart.

1980 - 2000'ler

Bu dönemde analog süreç, dijital fotoğraf sürecine dönüştü. Dijital fotoğrafın yaygınlaşmasıyla birlikte sokak fotoğrafçılığında patlama oldu. Pixar, dijital görüntüleme işlemcisini; Kodak dijital görüntü depolama aygıtı Photo Compact Disc'i üretti. Kyocera Corporation ise dünyanın ilk fotoğraf ve video kaydeden kameraya sahip cep telefonu VP-210 Visual Phone'u üretti. Süreç, akıllı cep telefonlarının ortaya çıkmasına evrildi. Böylece cep telefonları, sokak fotoğrafçılığının önemli unsurlarından biri oldu ve tek bir gün içerisinde sokaklarda milyarlarca fotoğraf üretilmesinin yolu açılmış oldu. İnternet, tüm dünyada yaygınlaştı. Instagram, Facebook, Flickr gibi sosyal medya ve fotoğraf paylaşım siteleri ortaya çıktı. Sokak fotoğrafları, paylaşım açısından farklı bir mecraaya taşındı. Dünyanın çeşitli kentlerinde sokak fotoğraf festivalleri düzenlenmeye başladı. Gregory Crewdson, sokak ve iç mekân kurgularıyla distopik fotoğrafın öncülerinden oldu. Nick Turpin, iN-PUBLIC'in kurucularından biri oldu ve kolektif fotoğraf kültürünün başlatıcısı oldu. Matt Stuart, juxtaposition fotoğrafı üst seviyeye çıkardı.

1980 - 2000s

In this period, the analog process transformed into the digital photography process. As digital photography became widespread, street photography exploded. Pixar produced the digital imaging processor and Kodak produced the Photo Compact Disc, a digital image storage device. Kyocera Corporation, on the other hand, produced the VP-210 Visual Phone, the world's first mobile phone with a camera and video recorder. This process led to the emergence of smart mobile phones. Thus, mobile phones became important elements in street photography which paved the way for the production of billions of street photos in a single day. As the Internet spread all over the world, social media and photo sharing sites such as Instagram, Facebook, Flickr emerged. Street photography has moved to a different medium in terms of sharing. Street photography festivals started to be organized in various world cities. Gregory Crewdson became one of the avant-garde of dystopian photography with his street and indoor fictions. Nick Turpin became one of the founders of iN-PUBLIC and the initiator of the collective photography culture. Matt Stuart took juxtaposition photography to the next level.

Öne çıkan fotoğrafçılar / Prominent Photographers:

Osamu Kanemura, Lars Tunbjörk, Gregory Crewdson, Keizo Kitajima, David Gibson, Siegfried Hansen, Mark Cohen, Philip-Lorca di Corcia, Jun Abe, Christophe Agou, Melanie Einzig, David Bradford, Jens Olof Lasthein, Dougie Wallace, Nick Turpin, Trent Parke, Matt Stuart, Blake Andrews, Boogie, Peter Dench, George Georgiou, Jesse Marlow, Elisa Tomaselli.

Şimdi Sokak Fotoğrafçılığı Zamanı!

Street Photography Now!

“En iyi tasarımı yaratması ve en güçlü içeriği iletmesi istenen başarılı bir sokak fotoğrafı, tüm öğelerin buluştuğu o doğru anı, sanatçının kaşla göz arasında tespit etmesini gerektirir. Böyle mucizelerin sonucunda genellikle uzun zaman yaşayacak ve ikonik hâle gelecek fotoğraflar ortaya çıkar.

“A successful street image demands the artist to detect the right moment in a split second when all desired elements come together creating the best design and conveying the most powerful content. When such wonders happen, the result is often images that live through ages to become iconic.

Bangladeş / Bangladesh. Fotoğraf / Photo by Steve McCurry, 1983.

Tayland / Thailand. Fotoğraf / Photo by Tang Tawanwad Wanawit, 2017.

Miami, Fotoğraf / Photo by Dmitry Stepanenko, 2015.

Dijital teknoloji devriminin bir adım öne çıkardığı bir fotoğrafçılık türü varsa o sokak fotoğrafçılığıdır. Sokak fotoğrafçısı olmak isteyenlerin sosyal medyada düzenledikleri faaliyetlerin, dünyanın dört bir yanındaki sokak fotoğrafçılığı yarışmaları ve atölyelerin muazzam artışı, bunun en büyük kanıtlarındandır. Sokak fotoğrafçılığını kesin şekilde tanımlamak her zaman güç olmuştur. “Kamusal alanlarda doğal akışındaki insan yaşamının, hevesle gözlem yapan bir sanatçı tarafından tasviri”, muhtemelen en güzel tanım olacaktır. Burada sözü geçen “kamusal alan”, bir “sokak” olabileceği gibi “kamusal” olması kaydıyla herhangi bir yer de olabilir. Tasvir edilen “insan yaşamı”, nesnelere insan yaşamının mevcudiyetini göstermesi kaydıyla illa bir insan içermek zorunda da değildir. Bu tasvir nötr olabileceği gibi, sanatçının öznel yorumu da olabilir. Sokak fotoğrafçılığı, günümüzde bir kameraya veya cep telefonuna sahip herkesin erişiminde olsa da hiçbir şey önceden planlanmadığı için, genellikle fotoğrafçılığın en zor biçimlerinden biri olarak görülür. En iyi tasarımı yaratması ve en güçlü içeriği iletmeye istenen başarılı bir sokak fotoğrafı, tüm öğelerin bulunduğu o doğru anı, sanatçının kaşla göz arasında tespit etmesini gerektirir. Böyle mucizelerin sonucunda, genellikle uzun zaman yaşayacak ve ikonik hâle gelecek fotoğraflar ortaya çıkar. Dolayısıyla bu mecranın, bir sanat biçimi olarak hâlâ muazzam bir potansiyeli vardır. Elinizdeki yazı, söz konusu fotoğrafçılık türünün kökenlerinin izini sürmeye ve çağdaş sahneyi sanatsal ve ayrıca tarihsel bağlamlarda anlamaya çalışmaktadır.

If there is any genre of photography that has been catapulted into prominence by the revolution in Digital technology in the new millennium, it is Street Photography. Exploding activities by aspiring street photographers on the social media, huge number of street photography competitions and workshops around the world etc. prove the point. A strict definition of street photography has always proved elusive! At best, it can be termed as “candid portrayal of un-posed human life in public places by a keenly observing artist”. The “public place” may or may not be a “street” (as long as the space is “public”), “human life” may or may not have any human being in it (as long as the objects signify presence of human life) and the portrayal may be neutral or subjective interpretation of the artist. While Street Photography is now within the reach of everyone having a camera or a cell phone, it is often described as one of the most difficult forms of photography as nothing is arranged and a successful street image demands the artist to detect the right moment in a split second when all desired elements come together creating the best design and conveying the most powerful content. When such wonders happen, the result is often images that live through ages to become iconic. Potential of the medium therefore as an art form remains enormous. This article attempts to trace the genesis of the genre and understand the contemporary scene in historical as well as artistic contexts.

Lonrda / London, Fotoğraf / Photo by Nick Turpin, 2016.

Fotoğraf / Photo by Gabi Ben Avraham.

1- TARİHSEL BAĞLAM

Kamusal alanlarda insan yaşamının gözlemlenmesi, en az sanat kadar eskidir ve hatta onu mağara resimlerinde bile görmek mümkündür. Fotoğrafçılık tarihinde kamusal alanlarda yaşamı kaydetme anlamında ilk girişim, muhtemelen 1838 yılında Fransa’da Louis Daguerre tarafından gerçekleştirilmiştir. Leica’nın küçük fotoğraf makineleri üretmeye başlamasıyla bu tür girişimler ivme kazanmış; ABD (Eugène Atget, Walker Evans, Helen Levitt, Dorothea Lange gibi) ve Avrupa’daki (Paul Martin, Robert Doisneau, André Kertész gibi) önde gelen isimlerce daha ileriye taşınmıştır. Andığımız bu girişimleri (muhtemelen André Kertész, Saul Leiter, Fan Ho gibi isimlerin çalışmaları haricinde) hâlâ belgesel fotoğrafçılık olarak adlandırmamız mümkündür. Bugün bildiğimiz hâliyle sokak fotoğrafçılığı, Henri Cartier-Bresson veya Robert Frank gibi büyük yeteneklerin kişisel çalışmalarının tanınmaya başlaması ve New York, Londra ve Paris’teki kolektifler/sanatçılar vasıtasıyla kamusal yaşamın daha açık ve öznel tasvirini merkeze alan hareketlerin ortaya çıkmasıyla 1950’lerdeki savaş sonrası Avrupa ve ABD’de doğmuştur. Bilhassa iki ismin eserleri, bu bakımdan çığır açmış ve gelecek nesillere esin kaynağı olmuştur: Henri Cartier-Bresson, “The Decisive Moment” adlı kitabıyla görme sanatında deyim yerindeyse bir devrim yapıp, sanat ile belgelendirme arasında bir köprü kurmuştur. Robert Frank ise “The Americans” adlı abidevi yapıtında, mevcut birçok sanatsal normu ve toplumsal değeri sorgulamıştır. Bu kişiler, 1960’larda ve 1970’lerde birçok yeni nesil yeteneğin sokak fotoğrafçılığını veya

1- HISTORICAL CONTEXT

Observation of human life in public spaces is as old as art is and can even be found in cave paintings. The first such attempt in the history of photography of recording life in public places may have been made in 1838 by Louis Daguerre in France. Such attempts gained momentum with Leica bringing out small cameras and were carried forward by luminaries in the USA (such as Eugène Atget, Walker Evans, Helen Levitt, Dorothea Lange etc.) as well as Europe (such as Paul Martin, Robert Doisneau, André Kertész etc.). These attempts can still largely be called documentary photography (except perhaps the works of André Kertész, Saul Leiter, Fan Ho etc.). The genesis of street photography, as we know it now, can be found in post-war Europe and the USA in the 1950s when the personalized works of towering talents like Henri Cartier-Bresson or Robert Frank started getting known and when movements of more outspoken and subjective depiction of public life started through collectives/artists in New York, London and Paris. Works of two people in particular proved to be path-breaking in this regard and inspired many generations to come – while Henri Cartier-Bresson almost revolutionized the art of seeing in his book ‘The Decisive Moment’ and started bridging the gap between art and documentation, Robert Frank questioned many existing artistic norms and social values in his monumental work ‘The Americans’. They inspired generations of talents in the 1960s and 70s to take candid or street photography forward– including towering names like Garry

Japonya / Japan. Fotoğraf / Photo by Kristin van den Eede, 2016.

gizli çekim fotoğrafçılığını ileri taşımaya esin kaynağı olmuşlardır. Bu yetenekler arasında Garry Winogrand, Diane Arbus, Joel Meyerowitz, Vivian Maier ve Elliott Erwitt gibi büyük isimler de bulunmaktadır. 1980'ler ve 1990'larda yukarıda andığımız ustaların birçoğu eser vermeye devam ederken; yeni bir usta topluluğu, sokak fotoğrafçılığının veya gizli çekim fotoğrafçılığın sınırlarını zorlamaya başlar. Bunlar arasında Raghu Rai, Josef Koudelka, Raghubir Singh, Steve McCurry, Alex Webb, Harry Gruyaert, Sebastiao Salgado, Martin Parr'ı sayabiliriz. Burada iki hususa işaret etmekte fayda var:

- ◆ “Sokak fotoğrafçılığı” tabiri, 20. yüzyılın sonuna kadar pek kullanılmıyordu. Sokak fotoğrafçılığı, belgesel fotoğrafçılığın bir alt türü olarak düşünülüyordu ve bunun hâlâ değişmediğini söyleyebiliriz. Bundan dolayı yukarıda söz ettiğimiz ustaların birçoğu, hâlâ belgesel fotoğrafçıları olarak anılırlar. Fakat eserleri ve üslupları nedeniyle bu kişiler, aynı zamanda sokak fotoğrafçısı kategorisine de dahil edilirler.
- ◆ Bu ustaların hepsi sokak fotoğrafçılığının sınırlarını zorlamış olsalar da üslupları ve ilgi alanları büyük bir çeşitlilik gösterir. Bu anlamda sınırlarını farklı yönlere doğru genişleterek sokak fotoğrafçılığını zenginleştirmişlerdir. Bresson veya Alex Webb ya da Harry Gruaert fotoğraflarının tasarımına daha merkezi bir önem vermektedirler. Josef Koudelka veya Raghu Rai ya da Sebastiao Salgado'nun fotoğrafları ise daha toplumsal odaklıdır. Bununla birlikte hepsinde ortak olan şey, hümanizm ve bir zaman-mekân duygusudur.

Winogrand, Diane Arbus, Joel Meyerowitz, Vivian Maier, Elliott Erwitt etc. During the 1980s and 90s, while many of the above masters continued working, a new group of masters started pushing the boundaries of candid or street photography. They include Raghu Rai, Josef Koudelka, Raghubir Singh, Steve McCurry, Alex Webb, Harry Gruyaert, Sebastiao Salgado, Martin Parr etc. Two points are to be noted here:

- ◆ *The word ‘Street Photography’ was hardly ever used until very late in the 20th century - Street Photography was/ is considered a sub-genre of Documentary Photography. Hence, many of the above masters are still referred to as Documentary Photographers. They are listed here as their work and style made them categorized as Street Photographers also.*
- ◆ *While all the masters named above, pushed the boundaries of street photography, their styles and interests were very varied. To that extent, they enriched street photography by pushing its boundary in different directions. While Bresson or Alex Webb or Harry Gruaert would be more concerned about the design of their images, Josef Koudelka or Raghu Rai or Sebastian Salgado would be more socially focused. However, a sense of place and time, and humanism ran through all of them.*

Brezilya / Brazil. Fotoğraf / Photo by Gustavo Minas, 2020.

2- TOPLUMSAL BAĞLAM

Gizli çekim söz konusu olduğunda bile belgesel fotoğrafçılık, değişimi hedefleyen önceden belirlenmiş bir eklemlenmiş tarzını yakalamayı çabalar. Bunlar genelde sipariş çalışmalarıdır. Sokak fotoğrafçılığında önceden belirlenmiş bu tür nosyonlar veya amaçlar yoktur, yalnızca planlanmamış uçup giden bir anın dinamiği yakalanmaya çalışılır. Bununla birlikte birçok fotoğrafçı kendi zamanlarını aşan daha geniş kitlelerle ilişki kurmalarına ve fotoğraflarında yüksek bir zaman ve mekân duygusunu yansıtmasına olanak veren bir toplumsal farkındalık bulunur. Yukarıda ele aldığımız ustaların birçoğu bu kategoridedir. Böyle bir şey olmadan bile sanatçının misyonundan ve tavrından bağımsız olarak sokak fotoğrafçılığı, önemli bir toplumsal amaca hizmet eder. Tarih genelde sıradan insanlar ve olay-dışı olgular değil, liderler ve olaylar hakkındadır. Kamusal alanlarda sıradan insanların yaşamını “olduğu hâliyle” kaydeden sokak fotoğrafçılığı, belirli bir dönem veya yerdeki bir topluma dair kolektif bir bellek yaratır.

2- SOCIAL CONTEXT

Documentary photography, even when candid, attempts to capture a predetermined articulation aimed at change and is often commissioned. Street photography does not have such predetermined notions or intentions and tries to capture dynamics of an unplanned fleeting moment only. However, many street photographers do show social awareness which gets them connected to larger audiences across eras and allows them to reflect a heightened sense of place and time in their images. Many of the masters discussed above, fall in this category. Even without that, Street Photography, regardless of the vocation and attitude of the artist, serves an important social objective. History is generally about Leaders and events, not about common people and non-events. By recording life of commoners in public places “as it is”, street photography creates a collective memory of a society about a certain era or place.

Aniruddha Guha Sakar

Hong Kong. Fotoğraf / Photo by Kim Wing Edas Wong, 2018.

Tehuantepec, Meksika / Mexico. Fotoğraf / Photo by Alex Webb, 1985.

3- ÇAĞDAŞ SOKAK FOTOĞRAFÇILIĞI (2000'den günümüze)

Sokak fotoğrafçılığının son 10 yılında yaşanan canlanma ve popülerliğin benzerine fotoğrafçılık tarihinde daha önce tanık olunmadığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu canlanmanın başlıca nedeni, dijital teknolojilerdeki gelişmelerdir: Kompakt dijital fotoğraf makineleri, cep telefonları, internet, sosyal medyanın yaygınlaşması... Bu alanda yaşanan şeyi bir patlama olarak adlandırmak mümkün. Artık neredeyse herkesin bir fotoğraf makinesi var, dolayısıyla herkes en mütevazı ifadeyle bir sokak fotoğrafçısı adayı. Sokak fotoğrafçılığı, gerçekten de kitlelere ulaşmıştır. Doğru bir tasarım (sanat), bilgi ve duygu karışımına (bu unsurların her biri eşit öneme sahip olmak üzere) sahip fotoğrafların çağlar boyunca aktarıldığı ve canlılığını yitirmediği sık sık dile getirilir. Geri kalanlarsa solup giderler. Önemli sokak fotoğrafçılarındaki ve tavırlarındaki büyük çeşitliliğe biraz önce değinmiştik. Kimi kendisini sanatına adanmış kimileri de içinde yaşadıkları zamanı ve mekânı yorumlamaya meyillidir. Son yıllarda sokak fotoğrafçılığının kazandığı büyük popülerliğin, bilgi veya duygudan ziyade tasarım açısından övgüye değer eserler ürettiğini ve bunların bir kısmının da işin daha popülist yanında yer aldığını (ki kitlesel katılım olduğunda bu doğaldır) söylemek çok yanlış olmaz. Bu popülist tasarımlar, en başta sosyal medya tarafından körüklenmektedir. İçinde bulunduğumuz çağdaş dönem, aşağıdaki önemli dönüm noktalarından geçmiştir:

- ◆ Sokak fotoğrafçılığı kolektiflerinin oluşumu (örneğin 2000'de iN-PUBLIC, 2011'de Burn My Eye, 2019'da UP Photographers, 2020'de Women Street Photographers vs.)
- ◆ Sosyal medyadaki (Flickr / Instagram / Facebook) birçok önemli sokak fotoğrafçılığı grubu (örneğin 2004'te Flickr üzerinde HCSP ve onu takip eden birçok başkası).
- ◆ Birçok önemli sokak fotoğrafçılığı festivalinin başlaması (örneğin 2014 yılında Miami Street Photography Festival vs.)

3- CONTEMPORARY STREET PHOTOGRAPHY (from 2000 to present)

It can be safely said that the history of Street Photography has never seen the kind of resurgence and popularity it has seen in the last decade. Much of it was driven by advances in digital technologies: proliferation of compact digital cameras, cell phones, internet, social media and so on. Virtually an explosion has happened; everyone has a camera and every 3rd person is a Street Photographer now! Street Photography has indeed reached the masses! It is often said that the images, which have the right mix of design (art), information and emotion (with not any one of the three being important than the other), survive and travel through times. Rest all fade away. We have already discussed about widely varying vocations and attitudes of even the most prominent Street Photographers – some are more committed to their art and some others tend to interpret and portray their time and place more in their works. With some degree of errors, it can perhaps be said that the huge gain in popularity of Street Photography in the recent years has produced more commendable work on design rather than information or emotion and some of it has been more on the populist side which is natural when mass participation takes place. These populist designs are fueled primarily by the social media. This contemporary period saw certain important milestones:

- ◆ Formation of Street Photography Collectives (e.g., iN-PUBLIC in 2000, Burn My Eye in 2011, UP Photographers in 2019, Women Street Photographers in 2020 and so on)
- ◆ Many important Street Photography groups (e.g., HCSP on Flickr in 2004 followed by so many others) on social media (Flickr / Instagram / Facebook)
- ◆ Launch of many important Street Photography festivals (e.g., Miami Street Photography Festival in 2014 etc.).

Aniruddha Guha Sakar

Bunlar, şu an hep birlikte ana akım sokak fotoğrafçılığını şekillendirmektedir. 1990'ların ortalarından günümüze kadar sokak fotoğrafçılığının macerasını yönlendirmiş olan yetenekli öncüler arasında, hâlen çalışmakta olan Alex Webb, Constantine Manos, Trent Parke, Matt Stuart, Nick Turpin, Siegfried Hansen ve Vineet Vohra gibi isimleri sayabiliriz.

ÇAĞDAŞ ANAAKIM SOKAK FOTOĞRAFÇILIĞININ ALT TÜRLERİ

Sokak fotoğrafçılığının doğal evrimi içinde ve sosyal medyayla birlikte patlama yapan son 10 yılda yaygınlaşmasında aşağıda genel hatlarıyla tanımlayacağımız birkaç önemli alt tür boy göstermiştir.

NEO-KLASİK

Bu alt tür, 1990'ların sonu ve 2000'lerin başındaki anaakım eğilimleri takip eder ve "kamusal alanlarda gündelik yaşamı, çok müdahaleci olmayan bir üslupla ve önceden tasarlanmış bir amaç olmadan kaydederken, sıradanın içindeki olağan dışını keşfeden" bir alt tür olarak tanımlanabilir. Söz konusu yaklaşımı geçmişteki bazı ustalarda da görmek mümkündür (örneğin Robert Doisneau). Bu alt türün en iyi temsilcileri içinde iN-PUBLIC Sokak Fotoğrafçılığı Kolektifi (2000-2018) ve bu kolektifin ilk üyelerini, ayrıca Kaushal Parikh gibi kişileri sayabiliriz.

GÜNDELİK YAŞAMIN ŞİİRSEL VİZYONU

Gündelik yaşamın gizli kalan öğelerinin "belirleyici" bir anda buluşmasını tespit ve ifade eden bir alt türdür. Aslında fotoğrafçılığın hemen her alanına büyük katkı sağlamış olan Henri Cartier-Bresson, bu alt türde de bir öncüdür. Bresson bunu çizgiler, şekiller ve karakterlerin yoğun bir anda buluşma tarzını keşfederek başarmıştır. Kristin van den Eede, Fransesco Sembolini ve Siegfried Hansen gibi isimler, farklı üsluplarla da olsa bu geleneği ileriye taşımaktadırlar.

Together, they are shaping the mainstream Street Photography now. Gifted Street Photography pioneers who have been shaping the journey of Street Photography since mid-1990s until date include Alex Webb, Constantine Manos, Trent Parke, Matt Stuart, Nick Turpin, Siegfried Hansen, Vineet Vohra – just to name a few from the long list of talented artists who are working now.

SUB-GENRES OF CONTEMPORARY MAINSTREAM STREET PHOTOGRAPHY

Following the natural evolution of street photography and its revolutionary explosion in the social media over the last decade, a few important sub-genres have emerged within the mainstream street photography, which can be very loosely described as follows.

NEO-CLASSICAL

This follows the mainstream trends of late 90s or early 2000s and can be best described as "finding extraordinary in ordinary while recording daily life in public places following a non-intrusive style and without any preconceived aim". This sub-genre is perhaps best represented by the Street Photography Collective iN-PUBLIC (2000 – 2018) and its early members, in addition to people like Kaushal Parikh etc. even though the trend can be detected in some of the past masters also (e.g., Robert Doisneau).

POETIC VISION OF DAILY LIFE

Henri Cartier-Bresson, a prolific contributor to every sub-genre, probably pioneered this one by identifying and expressing poetry hidden in daily life when all its elements come together during a "decisive moment". He achieved it by discovering the way lines, shapes and characters come together during a heightened moment.

People like Kristin van den Eede, Fransesco Sembolini and Siegfried Hansen etc. are taking the tradition forward even with different styles.

Kocaeli, Türkiye / Turkey. Fotoğraf / Photo by Emre Çakmak, 2020.

Howrah, Kuzey / West Bengal. Fotoğraf / Photo by Raghubir Singh, 1991.

Aniruddha Guha Sakar

New York. Fotoğraf / Photo by Ximena Echague, 2020.

Tel Aviv. Fotoğraf / Photo by Gabi Ben Avraham, 2018.

Londra / London. Fotoğraf / Photo by Nils Jorgensen, 2006.

Kalküta / Calcutta, Hindistan / India. Fotoğraf / Photo by Raghu Rai, 1987.

New Jersey. Fotoğraf / Photo by Robert Frank, 1955.

BİR KARAKTER OLARAK RENK

Birçok sanatçı soyut dünyalarında kalmayı tercih ederek, sokak fotoğrafçılığını gizli duygularını dışa vurabilecekleri bir platform olarak kullanmışlardır. Duygularını ifade etmek için çoğunlukla renklerden faydalanmışlardır. Bu türün öncüleri arasında Saul Leiter, Harry Gruyaert, Ernst Haas ve Gueorgui Pinkhassov'u sayabiliriz. Gabi Ben Avraham ve Dmitry Stepanenko gibi birçok modern yetenek, bu türün gelişimine katkıda bulunmuşlardır.

MODERN

Bu alt türü "modern" olarak adlandırmamın nedeni, daha iyi bir tabirin olmaması... Birçok usta (örneğin Elliott Erwitt, Alex Webb, Bruce Gilden vs.), bu alt türün kimi kısımlarına onlarca yıl önce öncülük etmiştir. Ancak bu türün belirginleşmesi, son 10 yılda sokak fotoğrafçılığında yaşanan patlamayla olmuş, böylece daha birçok farklı alt tür ortaya çıkmıştır:

Müdahaleci / flaşlı fotoğrafçılık: Yukarıda tanımlanan müdahaleci olmayan üsluptan farklı olarak bu alt tür, kişileri doğrudan yüzden, genelde flaşla çeken sokak fotoğrafçıları içerir. Ayrıca bu teknik gerçekliğin bir parçası olmayan özel efektler yaratmak için girift bir flaş kullanımını da kapsar. Bruce Gilden, saldırgan "yüzüne-karşı" üslubunun bir öncüsüdür. Başka birçok kişi de flaş kullanarak çok yenilikçi sokak işleri çıkarmıştır. Bunlara Barry Tallis, Tatsuo Suzuki, Tang Tawanwad Wanavit gibi isimler dahil edilebilir.

Aşırı juxtaposition: Bu tekniğin öncüsü olarak Elliott Erwitt gösterilse de Matt Stuart ve Vineet Vohra da bu tekniği çok etkili kullanan modern sanatçılardır.

Aşırı katmanlama: Bu tekniğin öncüsü, Alex Webb'tir. Ayrıca Vineet Vohra, Gustavo Minas ve Ilya Stutsha gibi sanatçılar da eserlerinde bu tekniği çok etkili şekilde kullanmışlardır.

COLOR AS CHARACTER

Many artists preferred to remain in their abstract world and used street photography as a platform to express their hidden emotions – mostly using colors to express their emotions. Pioneers in this genre were perhaps Saul Leiter, Harry Gruyaert, Ernst Haas and Gueorgui Pinkhassov. So many modern talents have taken the tradition forward – Gabi Ben Avraham, Dmitry Stepanenko and so on.

MODERN

I am calling this sub-genre "Modern" in absence of a better word to express it. Even though many masters (e.g., Elliott Erwitt, Alex Webb, Bruce Gilden etc.) pioneered parts of this sub-genre decades back, the explosion of Street Photography over the last decade seems to have resulted in various innovations and new perspectives leading to various different sub-genres of today's street photography.

Intrusive / flash photography: Unlike the non-intrusive style described above, this sub-genre includes street photographers shooting their subjects directly in their faces, often with flash. This sub-genre also involves intricate flash work to create special effects which are not a part of reality. Bruce Gilden has been a pioneer of the aggressive "in-their-faces" style. Many others doing very innovative street work using flash work. This list includes Barry Tallis, Tatsuo Suzuki, Tang Tawanwad Wanavit and many more.

Extreme juxtaposition: While Elliott Erwitt pioneered juxtaposition in his work, Matt Stuart and Vineet Vohra are few of the modern masters to have used the same very effectively in their works.

Extreme layering: While Alex Webb pioneered extreme layering in his work, Vineet Vohra is one of the modern masters to have used the same very effectively in his work. There are many others (like Gustavo Minas, Ilya Stutsha etc.) who are using the technique successfully.

4- ANAAKIMIN ÖTESİNDE

Sosyal medya daha çok güncel sokak fotoğrafçıları neslinin eserlerini sergilemektedir. Birçok ustanın (Harry Gruyaert, Raghubir Singh, Ernst Hass ve daha birçoklarının) önemli eserleri bu mecrada yer almamıştır. Sokak fotoğrafçılığı sosyal medya ve başka yerlerde yeşermeye devam etse de modern dönemden bir grup yetenekli sanatçı tutkularını sürdürmek üzere spotlardan uzak kalmayı tercih etmiştir. Birçok kişi ilgiden uzakta, sokak fotoğrafçılığı sınıfına giren önemli çalışmalar yapmaktadır. Örneğin Jason Eskenazi, Avani Rai, Raul Caniban gibi isimler ana akım sokak fotoğrafçılığı ile önemli belgesel çalışmalar arasındaki sahipsiz alanda var olmayı sürdürüyorlar. Sokak fotoğrafçısı olmak isteyen herkes bu sanatçıları ve onların eserlerini tanımalı ve anlamaya çalışmalıdır.

4- BEYOND THE MAINSTREAM

Social media has primarily showcased works of the current generations of street photographers. Very important works of masters (like Harry Gruyaert, Raghubir Singh, Ernst Hass and many many others) have largely remained away from it. While street photography kept flourishing on the social media and beyond, a group of talented artists from the modern times also preferred to remain away from the limelight to continue their passion. There are many people who are doing very important work (which fall in the realm of street photography) away from the glare and those need to be understood by any aspiring street photographer. Such names include Jason Eskenazi, Avani Rai, Raul Caniban and many others. They are filling up the very important no-man's land between mainstream street photography and important documentary work. For a long-term direction for today's aspiring street photographers, it may be important to recognize and understand these talents who do not show up on the social media as much.

Hyères, Fransa / France. Fotoğraf / Photo by Henri Cartier-Bresson, 1932.

Aniruddha Guha Sakar kimdir?

Yeni Delhi'de yaşayan Sakar, kendisini şöyle anlatıyor: "Mühendislik eğitimi aldım. Amerikalı bir BT hizmetleri şirketinin üst düzey yönetiminde çalışıyorum. 25 yıldır dünyanın çeşitli yerlerinde kurumsal hiçliğin yol açtığı can sıkıntısıyla yaşarken, yaklaşık beş yıl önce bir anlam arayışına girdim ve bir fotoğraf makinesi alıp kendimi sokaklara attım. Yolculuğunun ilk dört yılında sokak fotoğrafçılığındaki yönelimleri takip ettim. Bazı fotoğraflarım, çeşitli uluslararası toplu sergilerde (örneğin İtalya'daki birkaç şehirde, Moskova'da, Hamburg'ta, Dubai'de vs.) gösterildi; uluslararası ve ulusal dergilerde yayımlandı. iN-PUBLIC ve TTL kolektiflerinin bir üyesiyim. Bir sanat eseri yaratma tutkusunu ve böyle bir eser yaratıldığında ortaya çıkan hazzı, daima içimde hissediyorum. Bununla birlikte bir yıl kadar önce, insanın sanatçı olabilmesi için ilk başta içinde yaşadığı yeri, zamanı ve sosyo-politik evrimi anlaması gerektiğini düşünmeye başladım."

Who is Aniruddha Guha Sakar?

Mr. Sakar lives in New Delhi and he says, "I am an engineer by education, a part of the top management of an American IT services company by profession. Having been bored to death by corporate nothingness in various parts of the world for nearly 25 years, I took to the streets with my camera around 5 years back in search of a better meaning. For the first 4 years of my journey, I followed the trends of street photography. I have never been into competitions seriously, but during this time, some of my work was exhibited in various international group exhibitions (e.g., in a few Italian cities, Moscow, Hamburg, Dubai etc.) and printed in international / national magazines. I am a member of iN-PUBLIC and TTL collectives. Artistic passion for creating a work of art and the craving for the joy when such rare occasions happen was always there in me and will be there in future too. However, I felt a growing need about a year ago that before trying to become an artist, one must first understand the time and place that one lives in and their socio-political evolution."

Prof. Yusuf Murat Şen

“ Onlar, Anadolu'nun ve sokağın gözüydü, tanığıydı. Kayıtları yalındı, zorlamasızdı, gördüğü ve olduğu gibiydi. Stüdyoların mükemmeliyetçi tavrından ve estetize görselliğinden oldukça uzaktılar. İşte sokağın kırmızı dilli fotoğrafçıları ve arkalarında bıraktıkları hayalet suretler...

“ *They were the eyes and witnesses of Anatolia and the streets. Their records were simple, unstudied, they captured what they saw in its natural state. They were far from the perfectionist attitude and aesthetic visual approach of the studios. There are red tongued photographers of the street and the spectral images they left behind...*

Geçmişin Hayalet Yüzleri Spectral Faces From the Past

Onlar hem birer kent dokusu olarak var oldular hem de toplumsal belleğimizin kayıtlarını tutarak bir döneme imzalarını atıp göçtüler. Her şeyden önce sokakların ve kent meydanlarının renkli sembolleriydiler. 2000-2002 yıllarında alaminüt fotoğrafçılık ve fotoğrafçılar hakkında araştırma yaparken, bu mesleği zamanında icra etmiş olan fotoğrafçılar bulup, onların ağzından kendi hikâyelerini dinleyebilmişim. Üzerinden yaklaşık 20 yılın geçtiği bu süreç içerisinde de hayatta olan alaminütçülerin birer birer gidişini görünce sözlü tarihin ne kadar önemli ve değerli olduğunu daha da iyi anlamış oldum. Onlar “alaminütçü”, “alaminüt fotoğrafçı”, “sokak fotoğrafçısı”, “dakikalıkçı” veya “şipşakçı” diye anıldılar. Kendileri ise en çok “alaminütçü” tanımını benimsemişlerdi. Kent meydanlarına ve resmî dairelerin etrafına konuşlandılar, sırtlandıkları makineleri ile küçük kasaba ve köyleri dolaştılar, mesire yerlerini arşınladılar. Onlar, Anadolu'nun ve sokağın

They existed as a part of the urban fabric and also passed away leaving their marks in a period by keeping records of our social memory. Above all, they were colorful symbols of streets and city squares. While doing research on “A-la-minute Photography and Photographers” in 2000-2002, I had the chance to listen to the stories of the photographers who had practiced this profession. When I saw the passing of the a-la-minute photographers one by one in the last twenty years, I understood even better how important and valuable oral history was. They were called as “a-la-minutists”, “a-la-minute photographers”, “street photographers” or “snapshot photographers”. They mostly adopted the name “a-la-minutist”. They were deployed in city squares and around government agencies; they wandered around small towns and villages, and paced recreation areas with their cameras on their backs. They were the eyes and witnesses of Anatolia and the streets. Their

gözüydü, tanığıydı. Kayıtları yalındı, zorlamasızdı, gördüğü ve olduğı gibiydi. Stüdyoların mükemmeliyetçi tavrından ve estetize görselliğinden oldukça uzaktılar. Elbette onlar da kendilerince güzel fotoğraflar çekmeye çalıştılar. Ama her şeyden önce teknik ve çalışma koşulları, iptidai ve zorlayıcıydı. Öte yandan modelleri veya müşterileri, en doğal hâlleri içindeydi. Zamane stüdyolarına özel kıyafetlerle gidilip, fotoğraf çekirme eylemi gibi bir ritüele ihtiyaç duyulmazdı. Kişiler çoğunlukla üzerlerindeki mevcut kıyafetleriyle saç - makyaj düzeltme gibi işlere girişmeden fotoğraflanırdı. Saçını başını düzeltmek isteyenlerin payına ise makine sandığı üzerinde duran küçük ve kirli bir ayna düşerdi. Zaten mekâna dair detaylar da çoğu zaman kadraja girerdi. Hâl böyleyken alaminüt fotoğraflar, doğallıkları gizlenememiş görünümüler olarak çok şey anlatan, söyleyen birer tanık hâline geldiler. Teknik yönden inceleyecek olursak alaminütçüyü öteki fotoğrafçılardan ayıran birinci özellik, fotoğraf makinesini, fotoğraf kartlarını, banyolarını, karanlık odasını taşınabilir küçük bir ahşap sandık içine sığdırabilmesi ve her yere götürabiliyor olmasıdır. Bu sayede seyyar dolaşma imkânı olan alaminütçü, çektiğı fotoğrafın negatifini anında banyo eder, pozitif baskısını yapar ve müşterisine hemen teslim eder. İşte bu çabukluklarından dolayı da onlara “dakikalıkçı” denir. Alaminütçüyü diğer fotoğrafçılardan ayıran ikinci önemli özellik ise negatif duyarkat olarak film yerine pozitif baskıda kullanılan gümüş - jelatin fotoğraf kâğıdı kullanmalarıdır. Bunu kullanmalarının sebebi hem ortokromatik olması hem de ucuz ve pratik olmasıdır. İşte bu malzeme seçiminden, yani fotoğraf kâğıdının kırmızı renge karşı duyarsız olmasından dolayı cilt tonları olduğundan koyu tonda çıkardı. Alaminütçüler bununla baş edebilmek için görüntünün “arabı”, yani negatifi üzerine kırmızı kuru kalem ile rötuş yaparlardı. Dilleriyle ıslattıkları kırmızı kuru kalemin ucunu, nemli negatif görüntü üzerindeki yüz bölgesine sürerlerdi. Böylece yüzler nihai fotoğraf baskısında daha aydınlık çıkardı. Rötuşun dozunu tutturmak oldukça zor olduğu için de yüzler çoğu zaman bembeyaz parlar ve birer hayalet görüntü hâline gelirlerdi. Alaminütçülerin işte bu kendilerine has rötuş yönteminden dolayı dilleri de kırmızıya boyanırdı. Bu yüzden nadir de olsa “Kırmızı Dilli Fotoğrafçılar” olarak da anılmışlardır.

records were simple, unstudied, they captured what they saw in its natural state. They were far from the perfectionist attitude and aesthetic visual approach of the studios. They tried to take beautiful pictures in their own way, but the technical and working conditions they were in were very primitive and challenging. On the other hand, their models or customers were in their most natural state. There was no need for a ritual of wearing special clothes for photos, like it was the case when going to the studios of the time. People were often photographed in whatever clothes they had on them, without any hair do or makeup. Those who wanted to tidy their hair would have a dirty little mirror available on the camera box. Besides, details of the surrounding location were often included in the frame. As such, the a-la-minute photographs have become witnesses that tell a lot, as scenes whose naturalness cannot be concealed. If we examine it from a technical point of view, the first feature that distinguishes the a-la-minute photographer from other photographers is the fact that he/she can put all the camera, photo cards, bath and darkroom into a small portable wooden crate and take it everywhere. Being able to move around in this manner, a-la-minute photographer instantly develops the negative of the photograph he has taken, makes the positive printing and immediately delivers it to his/her customer. Because of their quickness, they are called “a-la-minutist”. The second important feature that distinguishes a-la-minute photographer from other photographers is the use of silver-gelatin photo paper common in positive printing as negative emulsion, instead of film. The reason they used this type of emulsion is that it was orthochromatic, cheap and practical. Because of this choice of material, that is, a photo paper that is insensitive to red color, the skin tones looked darker than they were. In order to cope with this issue, the a-la-minute photographers applied retouching to the “arab”, that is, the negative image, with a pencil. They were applying the tip of a red pencil, which they wet with their tongues, to the face on the damp negative image. In this way, the faces were brighter in the final print. Since it was very difficult to get the right dose of retouching, faces often glowed white and turned into spectral figures. And the tongues of the a-la-minute photographers were also painted red due to this unique method of retouching. For this reason, though rarely, they are also referred to as “Red Tongued Photographers”.

Sokakta bir fotoğrafçı, Lyon. / A photographer on the street, 19. yüzyıl / 19th century.

Prof. Yusuf Murat Şen

“ Sokak fotoğrafçılarına zemin hazırlayan önemli teknolojik gelişmelerinden bir diğeri de 1880’li yıllardaki gümüş jelatin emülsiyonun keşfidir.

“ Another important technological development that paved the way for street photographers, is the invention of the silver gelatin emulsion in the 1880s.

SOKAK FOTOĞRAFÇILARI NE ZAMAN VE NASIL ORTAYA ÇIKTILAR?

Bu sorunun yanıtını bulabilmek için öncelikle fotoğrafın teknolojik evrelerine göz atmakta fayda var. Fotoğrafçılığın seyyar hâle gelebilme zemininin oluşmasında önemli dönüm noktalarından biri, Disderi'nin dört objektifli portre makinesini ve kartvizit boyu keşfi, dolayısıyla boyutların ve maliyetlerin düşmesidir. Diğer bir gelişme ise ıslak kolodyon emülsiyonu ile tek aşamada pozitif görüntü imkânı sunan ucuz malzemeli, "tintype"ın keşfidir. Üstelik tintype prosesi için gereken teknik altyapının planlandığı taşınabilir seyyar karanlık odalar sayesinde "alaminüt" gibi hızlıca sonuca ulaşılabilirdi. Fotoğraf bu sayede halkın az geliri insanlarına da sokaklarda hizmet edebilir hâle gelmişti. Islak kolodyon yöntemi ile hatıra fotoğrafları çeken ilk seyyar fotoğrafçı, 1880'lerden önce Paris'te Seine Nehri üzerinde görülmüştü. Köprü fotoğrafçısına fotoğraf çektirenler ise çoğunlukla İspanyol, Polonyalı göçmenler ve işçilerdi. Fransızca olan "alaminüt" terimi belki de Paris'in en eski köprü üstü sokak fotoğrafçılarından miras kalan bir tanımlamadır. 1900'lere gelindiğinde Avrupa'da artık sokak fotoğrafçıların varlığından söz edilebiliyordu. Sokak fotoğrafçıların bizim coğrafyamızda ortaya çıktığı en erken tarihin 1910'lu yıllar olduğu varsayılabilir. Sokak fotoğrafçılarına zemin hazırlayan önemli teknolojik gelişmelerden bir diğeri de 1880'li yıllardaki gümüş jelatin emülsiyonun keşfidir. Bu sayede ışığa duyarlı emülsiyona sahip kuru cam plakalar, asetat tabanlı filmler ve fotoğraf kâğıtları fabrikasyon olarak üretilebilmiştir. Bu keşif ve fabrikasyon üretim malzemeler, fotoğrafçıların işlerini büyük oranda kolaylaştırmıştır. Böylece dış çekimler de daha kolay hâle gelmiştir. Seyyar fotoğrafçıların bir kısmı kapı, duvar veya ahşap bir doku önünde çekim yaparken; diğerleri evlilik ve cenaze törenleri gibi etkinliklere giderlerdi. Bazıları birkaç tane olası fonlarıyla ve kâğıttan yapılmış maket aksesuarlarıyla pozun doğal atmosferini yaratabilmek için çalışırken; diğer bir kısım ise sadece düz siyah veya beyaz bir fon kullanıyordu. Bunların bazıları isimsiz stüdyolardı. Kapılarının önünde kurdukları fonları üzerinde motosiklet, bisiklet, masa, sandalye, şemsiye, çiçek gibi aksesuarlarla çekim yaparlardı. Genellikle fotoğrafçılar, fotoğrafı çekilen kişinin gerçek hobilerini ve kişiliğini yansıtmaya çalışmaz,

SO, WHEN AND HOW DID THE STREET PHOTOGRAPHERS ARRIVE ON THE SCENE?

In order to answer this question, we better look at the technological stages of photography first. One of the important milestones in the founding of mobile photography is the Disderi's invention of the four-lens portrait camera and business card size, which reduced the dimensions and costs. Another development is the invention of "Tintype", a cheap material that offers positive images in a single stage through wet collodion emulsion. Moreover, the portable dark rooms for which the technical infrastructure required for the tintype process was planned, allowed quick results as it is the case with "a-la-minute photographers". Thanks to these advances, photography became affordable for low-income people on the streets. The first mobile photographer to take souvenir photographs using the wet collodion method was seen on the Seine river in Paris before the 1880s. Bridge photographers' clients were mostly Spanish, Polish immigrants and workers. The term "a-la-minute" in French is perhaps an appellation inherited from the oldest bridge street photographers in Paris. By the 1900s, it was possible to talk about the presence of street photographers in Europe. It is possible to assume that street photographers' appearance in our geography dates back to around the 1910s. Another important technological development that paved the way for street photographers, is the invention of the silver gelatin emulsion in the 1880s. Thanks to this method, it became possible to manufacture dry glass plates with light-sensitive emulsion, acetate-based films and photo papers. This invention and fabricated production materials have substantially facilitated the work of photographers. Thereby, external shooting became simpler. While some of the mobile photographers were shooting in front of a door, wall or wooden texture as background, others would go to events such as weddings and funerals. While some tried to create a natural atmosphere for the pose with a few background choices and paper mockup accessories, others only used a solid black or white background. Some of these were no-name studios. They were shooting with accessories such as motorcycles, bicycles, tables, chairs, umbrellas and flowers before a background they set up in front of their doors. In general, photographers would not try to

kurgulanmış olan fotoğraftaki sahenin doğallığını yakalamaya çalışırlardı. Alaminütçüler ilk başlarda kısa bir dönem cam negatif plakalar kullanmışlardır. Ancak daha sonra hem negatif çekim hem de pozitif sonuç baskı için fotoğraf kâğıdı kullanmayı tercih etmişlerdir. Çünkü bu üretim sürecini daha da kolaylaştırmış ve hızlandırmıştı. Kendi fotoğraf tarihimize bakacak olursak Osmanlı İmparatorluğu'nda fotoğrafın halka çok fazla inememiş olduğunu görürüz. Stüdyoları gayrimüslim fotoğrafçılar işletiyorlardı. Fotoğrafi çekilen kişiler ise saray çevresi, gelir düzeyi yüksek azınlıklar ve belli başlı soylu ailelerdi. Dinî çekincelerin de etken olduğu Osmanlı İmparatorluğu'nda dönemin ilk Müslüman fotoğrafçıları Rahmizade Behaeddin Bediz ve Hamza Rüstem stüdyolarını, ancak İkinci Meşrutiyet'ten (1908) sonra açabilmişlerdi. 1910-1920 arasında ise Anadolu'nun birçok şehrinde stüdyolar açılmıştır. Kişisel olarak şimdiye kadar bulabildiğim en eski tarihli alaminüt makineyle fotoğraf kağıdına yapılmış çekim, 1918 yılına aittir. Bu tarihin en erken 1910'lara kadar inebileceği varsayılabilir. "İstanbul Hatırası" gibi yazıların yer aldığı ve genelde iki yanda iki saksı çiçeğin işlendiği fonları içeren fotoğrafların bulunabilen en eski tarihli ise 1922 yılında çekilmiştir. Alaminütçü tarzı ile cam negatife sokakta çekilmiş fotoğrafla, 1930'lara kadar götürülebilir. Alaminütçüler 1930'lara gelinceye kadar İstanbul'un her köşesine, Anadolu'nun en küçük şehirlerine ve hatta birçok ilçe merkezine dahi yayılmıştır. Resmî evraklara fotoğraf konulma zorunluluğunun getirilmiş olması, iş hacmini, dolayısıyla da alaminütçülerin sayısını önemli bir ölçüde artırmıştır. Hafta içi büyük çoğunlukla vesikalık fotoğraf çeken alaminütçüler, hafta sonlarında ağırlıklı olarak hatıra fotoğrafı çekiyorlardı. Bir kısmı, insan kalabalıklarının olduğu mesire yerlerinde, plajlarda ve adalarda dolaşırken; bir kısmı da şehir merkezindeki meydanlarda asker fotoğrafları çekiyorlardı. Alaminüt fotoğrafçılar, "dakikalık" olarak anılan rutin fotoğraf çekimlerinin yanı sıra, "haftalık" olarak tabir edilen çekimler de yaparlardı. Haftalık çekimleri, daha özenle yapılmış rötuşlu veya renklendirilmiş baskılar ile kâğıt negatifleri kesip biçerek naifçe yaptıkları fotomontajları ifade ederdi. Bu fotomontajlarda, genellikle sevgi ve kahramanlık konuları işlenirdi. Alaminüt fotoğraf renklendirme konusunda en usta alaminütçü, "Seyyarlar Kralı" lakaplı Parunag Topalyan'dı. Alaminüt fotoğrafçılar, hep seyyar fotoğrafçılar olarak bilinmelerine rağmen Cumhuriyet'in ilk yıllarında

reflect the real hobbies and personality of the person who was photographed, and would strive to capture the naturalness of the scene in the photograph. At the beginning, a-la-minutists used glass negative plates for a short period of time, but later preferred photographic paper for both negative shooting and positive final print, since it rendered the production process even easier and faster. If we take a look at our own history of photography, we see that photography was not widely available to the public in the Ottoman Empire. The photography studios were run by non-Muslim photographers. And the photographed people were from the palace circle, high-income minorities and major noble families. During the Ottoman Empire era, where religion-based reservations were a factor, the first Muslim photographers, Rahmizade Behaeddin Bediz and Hamza Rüstem would open their studios only after the Second Constitutional Era (1908). However, studios were opened in many cities of Anatolia between 1910-1920. The oldest photograph I could find, shot on photo paper using an a-la-minute camera, dates back to 1918. It is reasonable to assume that this date can go back to the 1910s. The oldest photograph with inscriptions such as "Souvenir of Istanbul" and usually containing two pots of flowers on both sides in the background dates back to 1922. The photographs taken on the street with a-la-minute method using glass negative date back to the 1930s. By the 1930s, a-la-minute photographers have spread to every corner of Istanbul, the smallest cities and even many towns of Anatolia. The obligation of photographs on official documents has significantly increased the work load and thus the number of a-la-minutists. Taking mostly headshots on weekdays, the a-la-minute photographers were taking souvenir photos at the weekend. While some of them were walking around the recreation areas, beaches and islands where there were crowds, some were taking photos of soldiers in the city center squares. Along with the regular on the spot photographs, a-la-minute photographers were also taking the so-called "weekly" pictures. Weekly shots referred to more elaborate retouched or colored prints and photomontages that they naively made by cutting out paper negatives. On general these photomontages depicted the subjects of love and heroism. The master a-la-minutist in photo coloring was Parunag Topalyan, also known as the "King of the Voyagers". Although a-la-minute photographers are known as travelling photographers, small-scale local photography studios established in the early years of the

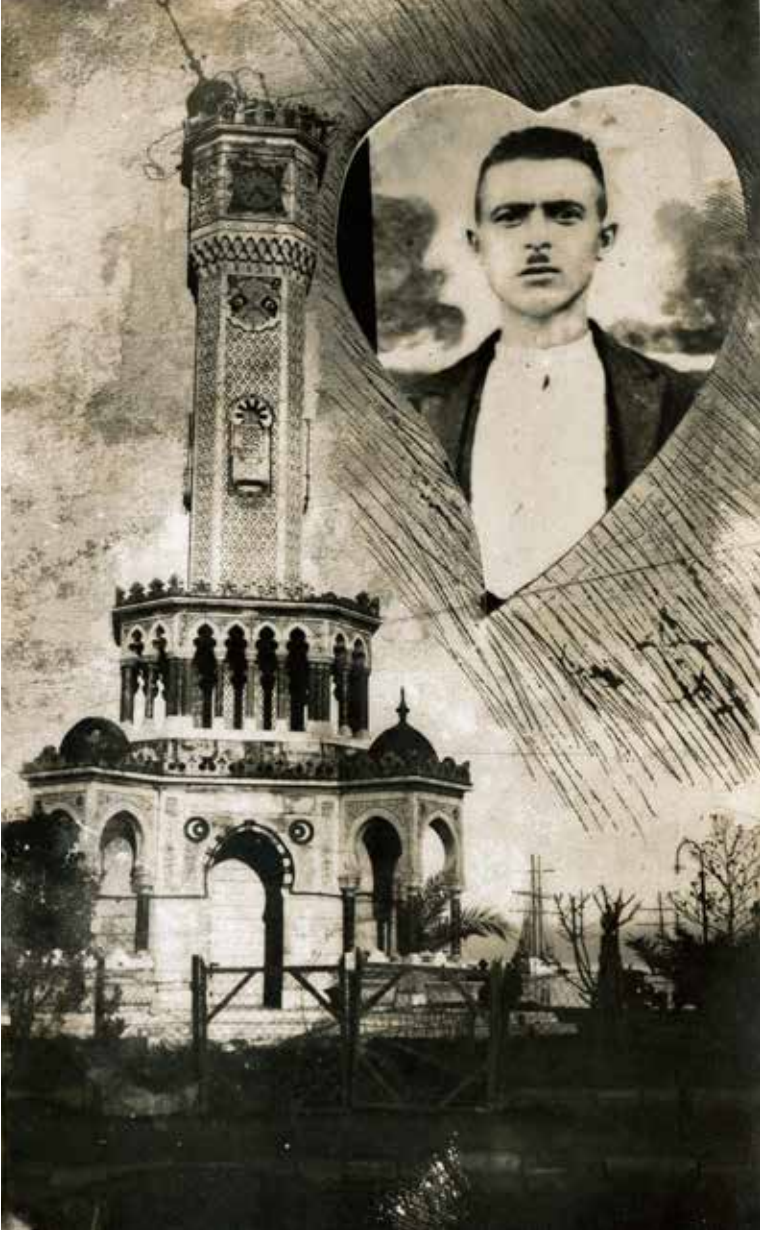
kurulan küçük çaplı yerel fotoğraf stüdyolarında alaminüt tekniğiyle fotoğraf çekildiği az da olsa görülür. Bunun yanı sıra, stüdyosunda cam negatif üzerine çekim yaparken kapısının önünde kâğıt negatif üzerine alaminüt çeken fotoğrafçıların varlığı bilinmektedir. 1980'lere kadar durup dinlenmeksizin yoğun bir tempoyla çalışan alaminütçüler, renkli fotoğrafın yayılmasıyla ve amatör makinaların yaygınlaşıp neredeyse her eve girmesiyle birlikte işlerinin önemli bir kısmını oluşturan hatıra fotoğrafçılığı işini kaybettiler. Ama işsiz kalmalarına yol açan asıl neden, 1983-1984 yılları arasında çıkarılan bir genelgeydi, bununla resmî evraklara renkli fotoğraf konulma zorunluluğu getirilmişti. Böylece zaten sadece vesikalık çekerek fotoğrafçılığı sürdüren alaminütçüler, tamamen işsiz kaldı. Büyük bir çoğunluğu işi bırakırken, bir kısmı isim mühür kazıma işine girdi. Bir kısmı ise polaroid makinelerle vesikalık çekmeye devam etti. Çok az alaminütçü direnerek 2000'lere kadar geldi. Onların çoğu da sembolik olarak mekânda yer tutan, ciddi bir iş beklentisinden ziyade emeklilik vaktini değerlendiren yaşlı alaminütçülerdi. 2000'li yıllardan sonra ise hayatta kalanların çoğu teker teker bu dünyadan göçtüler. 2000'lerin başında, İstanbul, Gaziantep, Samsun, İzmir ve Tekirdağ'daki alaminütçülerle yaptığım röportajlarda gördüğüm kadarıyla alaminütçüler, bu mesleğe yaşam koşullarından dolayı, işsizlikten, zorda kaldıklarından veya vasıfsız oldukları için bir makine temin ederek başlamışlardı. Genelde düşük eğitim düzeyine sahip olan alaminütçüler, mesleklerini icra ederken stüdyo fotoğrafçılarındaki olduğu gibi uzun yıllara dayanan usta-çırak ilişkisi içinde tecrübe edinme ve kendilerini geliştirme şansını elde edememişlerdir. Bazı alaminütçüler ise bir süre seyyar fotoğrafçılık yaptıktan sonra bir stüdyo fotoğrafçısının yanına girip kendilerini geliştirmiş, en sonunda da kendi stüdyolarını açmışlardır. Yönetmenliğini Atif Yılmaz'ın yaptığı 1966 yılı yapımı "Ah Güzel İstanbul" filminde, filmin ana karakteri Haşmet İbriktaoğlu, bir alaminütçüyü canlandırmaktadır. Aslında zengin ve köklü bir aileden gelmektedir. Ama paralar suyunu çekince yine kendi başına buyruk yaşayabilmek için "mütevazı bir meslek" olarak nitelediği alaminütçülüğü yapmak zorunda kalır. Sevdiği kişi ile evlenmeye karar verdikleri zaman da "kendime iyi bir iş bulacağım." diyerek memurluk işi aramaya başlar. Yani aslında mesleğe bakışı, alaminütçülük hakkındaki genel yargıyı da göstermektedir. Genel olarak bir erkek mesleği olarak karşımıza çıkan

Republic were also rarely taking pictures using the a-la-minute technique. In addition to this, there were also photographers who shot on paper negative in front of his door, while shooting on glass negative in his studio. Working intensely without a break until the 1980s, a-la-minute photographers lost their souvenir photo business, which constituted an important part of their work, with the spread of color photography and of amateur cameras to almost every home. But the main reason that led them to fall out of work was a circular issued in 1983-1984, imposing the obligation of color photographs on official documents. So, the a-la-minute photographers who were exclusively taking headshots to make a living were completely out of work. While the majority of them quit their jobs, some of them went into the business of engraving name stamps, and others continued to take headshots with polaroid cameras. Very few survived until the 2000s. And, most of them were old a-la-minutists, making use of their retirement time rather than expecting to live off this ancient profession. After the 2000s, most of them passed away one by one. A-la-minute photographers in Istanbul, Gaziantep, Samsun, Izmir and Tekirdağ that I met in the early 2000s and those I interviewed had started this profession by obtaining a camera, due to unemployment, harsh living conditions or because they were unskilled for some other job. Often with a low level of education, a-la-minute photographers did not have the chance to gain experience and improve themselves, when practicing their profession that one would expect in a master-apprentice relationship, as it was the case with studio photographers. On the other hand, after working as travelling photographers for a while, some of them worked as assistants to studio photographers and improved themselves and eventually opened their own studios. In "Ah Güzel İstanbul", a film directed by Atif Yılmaz in 1966, the protagonist, Haşmet İbriktaoğlu is an a-la-minute photographer. He actually comes from a rich and well-established family; but when he runs out of money, in order to live on he has to work as an a-la-minute photographer, which he describes as a "humble profession". When he decides to marry the person he loves, he starts looking for a job as civil servant saying "I will find myself a good job". In other words, his view about the profession also shows the general judgment about a-la-minute photography. Generally considered as a profession for men, it was possible to see a female a-la-minute photographer, though very rarely. In Gaziantep, a woman photographer whose husband was an

alaminütçülüğü yapan kadın fotoğrafçılara nadiren de olsa rastlanmıştır. Gaziantep'te eşi de alaminütçü olan kadın bir fotoğrafçı, evleri dolaşarak kadınların fotoğraflarını çekmiştir. Yedigün Mecmuası'nın 1933 yılında basılan 14. sayısında kadın bir fotoğrafçının haberi yer almaktadır. Sultanahmet Tapu Dairesi önünde erkek kıyafetleri içerisinde, -kendisini erkek gibi göstererek- alaminütçülük yapan Perihan isimli bu kadına "Küçük Bey" diye seslenilmekteymiş. Tekirdağ'da da Mahmure isimli kadın bir fotoğrafçı, 1960'lı yıllarda alaminütçülük mesleğini icra etmiştir. Alaminütçüler arasında da bir hiyerarşi ve disiplin varmış. Alaminütçülerin yoğun olarak konuşlandığı ve iş potansiyelinin yüksek olduğu mekânlarda işe yeni başlayan kişi, sokağın en sonunda yerini almış. İzmir'de alaminütçülük yapan Nebi Şengür, noter önünde çalışan bir alaminütçüden makinesini yeri ile birlikte satın alarak işe başlamış. Malkara'daki beş-altı seyyar fotoğrafçı ise resmî olmayan Malkara Alaminütçüler Birliği'ni kurmuşlar. Bu birliğin amacı, sıra ile işe çıkarak birbirinin işine mâni olmamakmış. Samsun alaminütçüleri de yoğun asker vesikalığı çekilen dönemlerde üç - dört kişi bir araya gelerek çalışırlarmış. Bir fotoğrafçı, dört askeri yan yana dizerek tek şerit kâğıda fotoğraflarını çekermiş. Başka bir fotoğrafçı, çekilen negatiflerin banyosunu yaparmış. Üçüncü fotoğrafçı, şerit negatifleri bir araya toplayıp bütün 9x14 cm kâğıda pozitif görüntülerini çekerek banyo edermiş. Dördüncü alaminütçü ise final yıkamayı yapar, baskıyı makas ile keserek vesikalıkları ayırır ve müşterilere nemli olarak teslim edermiş. Tüm alaminüt fotoğrafların ortak sorunu olarak final yıkama işlemi yeterli ve sağlıklı yapılamadığı için baskılar zaman içinde çoğunlukla sararmıştır. Alaminütçülere özgü anlatılabilecek çok sayıda hikâye ve anekdot vardır. Mesela bunlardan bir tanesi, cam negatife çekim yapan alaminütçülerin sandığın içindeki banyo küvetlerinden cam plakayı çıkarabilmek için tırnaklarını özellikle uzattıklarıyla ilgili olandır. Şimdi biraz daha işin teknik altyapısına ve alaminüt sistemine odaklanalım:

a-la-minutist, was visiting people at their homes to take photos of the women. The 14th issue of Yedigün magazine, published in 1933, features the news of a female photographer. Working in front of the Sultanahmet land registry office, this woman whose name was Perihan, pretended to be a man, dressed as a man, and was addressed to as "Küçük Bey" ("Little Mister"). In Tekirdağ, a woman photographer named Mahmure used to work as an a-la-minutist in the 1960s. There was hierarchy and discipline among the a-la-minute photographers. In places where the a-la-minute photographers were densely deployed and the business potential was high, the newcomer would be placed at the end of the street. Nebi Şengür, who was as an a-la-minute photographer in İzmir, started to work after purchasing the camera of another a-la-minutist, along with his location in front of a notary. Five or six travelling photographers in Malkara founded the unofficial "Malkara Association of A-la-minutists". The purpose of this association was to prevent interfering with each other's business by establishing an order. A-la-minute photographers in Samsun used to come together with three or four photographers during busy periods to shoot headshots of troops. A photographer would take photographs on a single strip of photo paper by lining four soldiers side by side, another photographer would bathe the negatives, the third photographer would collect the strip negatives and develop positive images on the 9x14 cm paper. The fourth photographer performed the final bath, cut the prints using scissors to separate the headshots and delivered them to the customers while they were still wet. The common problem of all a-la-minute photographs was that the prints mostly turned yellow over time, as it was not possible to do the final bathing process sufficiently and properly. There are many stories and anecdotes about a-la-minute photographers. For example, shooting on glass negative, a-la-minute photographers grew their nails in order to remove the glass plate from the bathtubs in the crate. Now let's focus more on the technical infrastructure and the system of a-la-minute photography.

“ Alaminütçülerin yoğun olarak konuşlandığı ve iş potansiyelinin yüksek olduğu mekânlarda işe yeni başlayan kişi, sokağın en sonunda yerini almış.

“ *In places where the a-la-minute photographers were densely deployed and the business potential was high, the newcomer would be placed at the end of the street.*

ALAMİNÜT MAKİNESİ

Alaminütçünün makinesi, birçok parçadan oluşur. Genel olarak baktığımızda arkasından siyah kumaş sarkan, üçayak üzerinde canlı renklere boyanmış ahşap bir sandık ve önüne monte edilmiş körüklü bir fotoğraf makinesi görülür.

SANDIK:

Karanlık oda görevi gören ahşap sandık, fırınlanmış ihlamur ağacından veya kızılğaçtan yapılırdı. Ihlamur ağacının özelliği, sert ve hafif olmasıdır. Sandık yere düşse dahi kolay kolay zarar görmez, sadece içindeki banyolar dökülürdü. Sandığın içinde, geliştirici ve saptama banyosu küvetleri, fotoğraf kâğıdı kutusu ve buzlu camı taşıyan düzenek (şanzıman) bulunmaktadır. Bunların hepsi tenekeden yapılmıştır. Küvetler, yine tenekeden yapıma çekmece içinde bulunur. Bu küvetlerin ağız kısımları, taşıma esnasında banyolar dökülmesin diye içe doğru kıvrık yapılmıştır. Sandığı dıştan incelediğimizde üstte bir bakaç, yan yüzeylerin birinde fotoğrafların teşhir edildiği vitrin ve altında bir ayna, aynanın altında ise sürgülü bir kapak ve kırmızı cam görürüz. Sandığın önünde kızağa monte edilmiş körüklü fotoğraf makinesi, arkasında ise "kolçak" denilen sarkan siyah bir kumaş görülür. 1950'li yılların İstanbul'unda sandık imalatının asıl ustası, Ahmet Tanrıkulu'ymuş. Önce onunla birlikte çalışan, daha sonra o öldükten sonra işi devralarak devam ettiren Muharrem Sağır, İstanbul'da bu işi yapan son usta olmuş. 1950'li yılların İzmir'deki sandık ustası ise Kapılar semtindeki "burunsuz" ustaymış. Samsun'lu alaminütçü Hasan Aktaş, aynı zamanda alaminüt sandığı da yapıp satarmış.

BAKAÇ, KOLÇAK VE ANTİGRAF:

Sandığın üst kısmında bulunan bakaç, fotoğraf kâğıdı geliştiricideyken kâğıdın gelişimini görebilmeyi sağlamaktadır. Sürgülü kapağın altındaki kırmızı cam, kâğıdı geliştirme esnasında sandığın içine kırmızı ışığın içeri girmesine yol açarmış. Diğer yandaki çekmece, banyo küvetlerini dışarı çıkartmak içindir. Arkada sarkan siyah kumaş, yani kolçağı kıvrılarak sandığın içine bakılabilir. Bu sayede buzlu camda netlik yapılabilir. Bu kumaşın ikinci işlevi ise dışardan gelen ışığın içeriye girmesini önlemektir. Bu sayede kol içeriye sokulabilir ve sandığın içindeki ışığa duyarlı fotoğraf kâğıdı gereken işlemlerden geçirilebilir. Sandığın altından ön tarafa uzanan "L" şeklindeki kol, "antigraf" diye adlandırılır. Dirsek gibi katlanıp açılabilir gibi tümüyle yuvasından çıkartılabilir. Çekilmiş ve banyo edilmiş negatif fotoğraf kâğıtlarını, yani fotoğrafın arabını üzerine tutturarak reproduksiyonunu çekmeye yarar. Alaminüt fotoğraf baskısı, bildiğimiz reproduksiyon yöntemi ile kâğıt negatifin tekrar fotoğrafının çekilmesi şeklinde yapılırdı.

A-LA-MINUTE CAMERA

The camera of the a-la-minute photographer consists of many parts. In general, there is a wooden crate with vibrant colors standing on a tripod, with black fabric hanging from the back, and a bellows camera mounted in front.

THE CRATE:

The wooden crate functioning as a dark room was made of oven-dried basswood or alder. The characteristic of alder is its hardness and lightness. Even if the crate fell to the ground, there would be no damage, and only the baths inside would spill. The crate contained developer and fixing bathtubs, photo paper box and the mechanism (transmission) carrying the mat glass. These were all made of tin plate. Tubs were housed in a drawer also made of tin. The openings of these bathtubs were curved inwards to ensure that the baths did not spill during transportation. When the crate is examined from outside, we see a viewfinder at the top, a display window on one side to show the photos and a mirror under it, and under the mirror a sliding cover and a red glass. In front of the crate, there is a bellows camera and a black fabric called "armrest" hanging behind the camera. Ahmet Tanrıkulu was the real master of crate box manufacturing in 1950's Istanbul. At first working with Tanrıkulu, then taking over and continuing the business after he died, Muharrem Sağır was the last master in Istanbul. The crate master in Izmir in the 1950s was a master called "No Nose" in the Kapılar district. An a-la-minute photographer from Samsun, Hasan Aktaş was also building and selling crates.

VIEWFINDER, ARMREST, ANTIGRAPH:

The viewfinder at the top of the crate allowed you to see the paper while it was in the developer. The red glass under the sliding cover was causing red light to enter the crate while developing the paper. The drawer on the other side was for taking out the bathtubs. You could look inside the crate by folding the black fabric, that is, the armrest hanging on the back. This allowed focusing on the mat glass. The second function of this fabric was to prevent the light coming from outside when you inserted the arm and processed the light sensitive photo paper in the crate. The "L" shaped arm extending from the bottom of the crate to the front is called "antigraph". It could be folded and unfolded like an elbow, and removed completely from its slot. It was used for pulling out the reproduction of the negative photo papers, that is, the "arab", of the picture taken and developed. A-la-minute photo printing was done by taking a photo of the paper negative again with the regular reproduction method.

FOTOĞRAF MAKİNESİ:

Alaminütçünün fotoğraf makinesi, sandığın ön kısmındaki yuvaya oturtulmuş, kapanıp açılabilen, düzlem yataklı körüklü bir makinedir. Genellikle 9x12 cm formatında olmakla birlikte 10x15 cm formatında olanları da vardır. Makinenin üzerinde genellikle F: 13.5 cm odak uzaklığı olan ve diyafram açıklığı f: 4.5 olan bir objektif vardır. Bu makinelerin film ve buzlu camı taşıyan arka düzlemleri tamamen çıkarılmıştır. Görüntü ise arka düzlemin 7-8 cm kadar gerisinde, “şanzıman” adı verilen düzeneğin üzerindeki buzlu camda oluşturulur. Bu sayede net görüntü, daire çapının kenar kısımları da kullanılabilir hâle gelir. Böylece dik kadraj pozisyonunda duran fotoğraf makinesiyle hem yatay hem dikey 9x14 cm fotoğraf çekilmesi mümkün hâle gelir. Çember biçimindeki döner mekanizmaya sahip olan şanzıman çevrilerek kadraj yatay veya dikey konuma getirilebilir. Alaminütçüler naifçe iş bitiricilikleri ile her soruna kendilerince bir çözüm üretirlerdi. Yılların yüküne ve tozuna dayanamayan makinelerin en çok bozulan bölümlerinden biri diyaframlarıdır. Diyafram, bir süre sonra tamir göremez hâle gelince objektifin içinden sökülerek tümüyle alınır ve onun yerine siyah kâğıttan göz kararı kesilerek yapılan diyafram konulurdu. Gelişigüzel yapılan ve açıklığı belli olmayan bu yeni diyafram, ışığın çok olduğu yaz aylarında takılır, az olduğu kış aylarında çıkartılırdı. İşin asıl ilginç tarafı ise bu işi, ışığı dengeleyerek poz süresine hâkim olabilmek için yaparlardı; ama diyaframın net alan derinliğini değiştirdiği gerçeğini çoğu bilmezdi. Kullanılan fotoğraf makinelerini yurt dışından getirip satışını yapan önemli ticarethanelerden biri olan Selanik Bonmarşesi'nin 1917-1924 ve 1929-30 yıllarında bastırıldığı kataloglarda alaminüt makine modelleri yer almaktadır. 1929-1930 kataloğunun 46. sayfasında ıhlamur ağacından 9x12 ve 10x15 cm ebatlarında makineler için alaminüt sandıklarını yaptırdıkları, boyutuna göre 25 ve 27,5 liraya satıldığı, 1:4.5 Tessar objektifli Zeiss Ikon makinenin 110 lira ve aynısının lüks modelinin 145 liraya satıldığı belirtilmektedir.

CAMERA:

The camera of the a-la-minutist is a retractable flatbed bellow camera seated in front of the crate. Although they were usually in 9x12 cm format, there were also ones in 10x15 cm format. The camera was usually equipped with a lens with a focal length of F: 13.5 cm and f: 4.5 aperture. The back planes of these cameras holding the film and the mat glass had been completely removed. The image, on the other hand, was created on the mat glass on the mechanism called transmission, 7-8 cm behind the back plane. This allowed using the edge of the image diameter in focus. Thus, it was possible to take both horizontal and vertical 9x14 cm photographs with the camera standing in vertical framing position. Featuring a rotary mechanism in a circular form, the transmission could be put into a horizontal or vertical position. A-la-minute photographers produced their proper solutions to each issue with their naïve practicalness. In case the diaphragms, which were one of the most failing parts of the cameras due to the load and dust of the years, were beyond repair after a while, they were disassembled from the lens and replaced with a diaphragm made from black paper. This new diaphragm, which was made haphazardly and whose opening was not net, was put in place in summer when there was a lot of light and was removed in winter when there was little. One interesting fact is that they would do this to control the exposure time by compensating the light; but most of them were not aware that the diaphragm changed the depth of field. In the catalogs published in 1917-1924 and 1929-30 by Selanik Department Store, which was one of the leading businesses that imported and sold used cameras from abroad, there are a-la-minute camera models. On the 46th page of the 1929-30 catalog, it is stated that they were building a-la-minute crates for cameras with 9x12 and 10x15 cm sizes, from basswood, sold for 25 and 27.5 liras according to their size, Zeiss Ikon camera with a 1:4.5 Tessar lens was sold for 110 liras and the luxury model of the same model was sold for 145 liras.

Fotoğraf / Photo by Parunag Topalyan.

“ Fransızca olan “alaminüt” terimi, belki de Paris’in en eski köprü üstü sokak fotoğrafçılarından miras kalan bir tanımlamadır.

“ The term “a-la-minute” in French is perhaps an appellation inherited from the oldest bridge street photographers in Paris.

FON PERDESİ:

Bir alaminütçünün olmazsa olmaz ekipmanlarından birisi de fon perdesidir. En iddiasız olanında dahi fon olarak kullandığı küçük, siyah bir kumaş parçası bulunurdu. Kullanılan fonları genel olarak sınıflandıracak olursak:

- 1- Manzara resimlerinin olduğu fonlar,
- 2- Siyah kumaş üzerine nakış işlenmiş fonlar,
- 3- Halı, kilim gibi fonlar,
- 4- Siyah veya gri kumaştan oluşan fonlardır.

1- Manzara resimlemeli fonlar:

Halk ressamlarına yaptırılan bu fonlar, “toplumun” ideal güzellik anlayışına uygun resimlerdir. Rüya gibi bir dünyanın ve yaşamın sunulduğu resimlemeler, izleyende orada olma arzusunu ve heyecanını uyandırır. Genellikle cennetten bir köşeyi veya kafalardaki cennet bahçesi imgesini oluşturacak güzellikler sunulur. Zaten bu tip fonlar, çoğunlukla güzel bir bahçe betimlemesini içerirler. Bahçe duvarı, parmaklıkları, sütunlar ve bunları saran sarmaşıklar, çeşit çeşit çiçekler, ağaçlar ve ağaçlarda kuşlar, bahçenin ötesinde bir göl ve üzerinde yüzen kuğular, uzaklarda bir mabet veya güzel bir köşk. Bu tip detayların olduğu resimler, genellikle mehtaplı bir gecenin atmosferini yansıtır. Kimi zaman bu resimlemeler, milliyetçi bir yaklaşımla Türk bayrağı bulunan bir kaleyi, üzerinde ay-yıldız yer alan bir uçağı veya bayrağı, dalgalanarak gelmekte olan bir gemiyi (Yavuz zırhlısını) içerir. Uçaklı bazı fon perdeleri de iki katmandan oluşur. Kocaman bir uçağın olduğu bu fonlarda, insanların arasına girebileceği kadar boşluk bulunur. Bu boşlukta duran kişinin fotoğrafı çekildiğinde o insan, uçakta uçuyormuş gibi görünür. İstanbul için yapılmış uçak dekorlarının alt kısımlarında İstanbul silüeti görünür; Kızkulesi, Galata Kulesi ve Sarayburnu seçilirdi. İzmir’de 1950’lerde yapılmış iki katmanlı dekorlardan bir tanesi, kimi stüdyo dekorlarında da gördüğümüz atlı fondur. Fotoğrafı çekilecek kişi yapma atın üzerine oturtulup, eline de bir silah verilerek fotoğraflanmış. Bu dekor çok gerçekçiymiş; ama maalesef belediye bu dekorları, yolu tıkayarak geçişi engellediği gerekçesi ile 1952 yılında kaldırmıştır.

BACKDROPS:

One of the indispensable equipment of an a-la-minute photographer was the backdrop. Even the most unpretentious one had a small black piece of fabric that he used as a background. If we classify the backdrops used in general:

- 1- Backdrops with landscape images,
- 2- Black backdrops with embroidery,
- 3- Rug, carpet backdrops,
- 4- Black or grey backdrops.

1- Backdrops with landscape images:

These backdrops, painted by public painters, are images matching up with the ideal beauty understanding of the people. Depicting a dreamy world and life, the illustrations arouse the desire and excitement of being there. Generally, they presented beauties from a corner of heaven or met the image in the person’s mind of paradise garden. These types of backdrops often included a beautiful garden imagery; garden walls, railings, pillars and the vines wrapping around them, various flowers, trees and birds in trees, a lake beyond the garden and swans floating on the lake, a temple or a beautiful manor in the distance. Images with such details generally reflected the ambience of a moonlit night. Sometimes these images included nationalist elements such as a fortress with a Turkish flag, an airplane with a star and crescent on it, or a ship (the battleship Yavuz) with a waving flag. Some backdrops with planes consisted of two layers. In these backdrops with a picture of huge plane, there was enough space for a person. When the person standing in this space was photographed, the person appeared to be flying on that airplane. The silhouette of Istanbul was visible on the lower parts of the airplane scenery made for Istanbul, and it was possible to see the Maiden’s Tower, Galata Tower and Sarayburnu. One of the two-layered decors made in Izmir in the 1950s was a backdrop with horses, which we can still see in some studio settings. The person to be photographed would sit on a dummy horse and be photographed with a gun in his hand. This décor was very realistic; unfortunately the municipality removed these in 1952 on account of the fact that they blocked the road.

2- Nakışlı fonlar:

İki boy siyah kumaşın birleştirilmesi ile 2x2 m gibi kare kumaş üzerine “suzeni” tekniğiyle işlenir. Genellikle iki yanda sehpa üzerinde saksı çiçekler bulunur. Eski stüdyoların en klasik aksesuarlarından olan çiçek sehpa üzerine konan çiçekler, alaminütçünün fon perdesine stilize ve iki boyutlu olarak yansır. Saksıdaki çiçekler, abartılı bir şekilde işlenir. Aynı gövdeden farklı türlerde ve renklerde çiçekler çıkar ve bir sarmaşık gibi uzayarak perdenin üst köşesinden diğer köşeye doğru kıvrılırlar. Birbirlerine doğru dönmüş iki saksıdaki çiçeklerin arasında, “İstanbul Hatırası” gibi bulunduğu şehrin hatırası, “Askerlik Hatırası” veya sadece “Hatıra” yazar. Bazı perdelerde fotoğrafçının adı veya işe başladığı tarih işlenmiştir. Hatıra yazan perdelerin iki yanında, ağzında mektup taşıyan iki kuş simetrik olarak işlenirdi. Bazılarında ise yazının iki yanında bayrak veya üstte, ortada bir ay-yıldız bulunurdu. Bu nakışlı fon perdelerini işleyen son usta olan Kadri Akgülle, baba mesleği bu işi yıllarca sürdürmüştür. 1975’ten sonra ise hiç perde siparişi gelmemiş. İzmir’de de nakış işlemeli fonlar, 1970’ li yıllarda ortadan kalkmıştır. Aslında çoğu yerde her fotoğrafçının dekorlu fonu olmazmış. Onlar sadece hafta sonları için nakışlı fonları kiralayarak hatıra fotoğrafı çekerlermiş. İşlemeli fon perdelerinde “Hatıra” yazıları elle işlendikleri için çoğu zaman tipografik orantısızlıklar ve asimetrikler göze çarpardı. Bazen harf ve yazım hataları da yapılırdı. Ama bu demek değildir ki “İstanbul Hatırası” yazılan tüm fon perdelerindeki “S” ler ve “N” harfleri mutlaka sağ-sol ters işlenmiştir. Bu tür hataların sebebinin nakış işleme ustalarının ve alaminütçülerin eğitim düzeylerinde aramak doğru olur. Yoksa hatalı yazmak için özel bir sebep yoktur.

3- Halı, kilim fonlar:

Genellikle taşraya, köylere çekim yapmak için giden fotoğrafçılar, orada bulabildikleri halı, kilim, battaniye veya yollukları fon olarak kullanırlardı. Çoğu zaman bu tür fonlar arka planı dolduramaz ve mekân kendisini hissettirirdi.

4- Kumaş fonlar:

Herhangi bir işlemesi veya motifi olmayan düz kumaş fonlar, çoğunlukla siyah renkte olurdu. Bazı fotoğrafçılar ise konturlar belli olsun diye gri veya açık kahverengi rengi tercih ederdi. İşlemeli fonu olmayan alaminütçülerin bile en azından küçük veya büyük böyle bir fonu bulunurdu. 1970’li yıllardan sonra sadece vesikalık çekmeye devam edebilen alaminütçülerin perdelerinin boyutları, iyice küçülerek 70x70 cm’ye kadar düşmüştür.

2- Backdrops with embroidery:

These were embroidered using the “Kantan” technique on a 2x2 m square fabric by combining two black fabrics. There were usually flowerpots on the coffee tables on both sides. One of the most classic accessories of the old studios, the flower stands and the flowers were reflected in the backdrop curtain of the a-la-minute photographer in a stylized and two-dimensional way. Flowers in the pots were embroidered in an exaggerated manner. Different types of flowers in different colors would emerge from the same stem, and they would grow and spread like an ivy, curling from the top corner of the curtain to the other corner. Between the flowerpots turned towards each other, the memory of the city where it was located, like “Souvenir of Istanbul”, “Military Service Souvenir” or just “Souvenir” was written. In some backdrops, the name of the photographer or the date he started the work was engraved. Two birds carrying letters in their mouths were symmetrically embroidered on both sides of the backdrops with souvenir writings. Some had a flag on both sides of the writing or a crescent-star in the middle at the top. The last embroidery master, Kadri Akgülle has continued this work, inherited from his father, for years. After 1975, there was no backdrop order. In Izmir, embroidered backdrops disappeared in the 1970s. In fact, not every photographer had a decorated backdrop in most places. They used to take souvenir photographs by renting the embroidered backdrops for only the weekends. Typographic disproportionality and asymmetries would often stand out, as these “souvenir” writings were handcrafted on embroidered backdrops. Sometimes there were even mistyping and misspellings. But this does not mean that the “S” and “N” letters on all backdrops with a “Souvenir of Istanbul” were right-left reversed. The cause of such mistakes stemmed from the education level of embroidery masters and a-la-minute photographers. In the end, these poorly written texts were not intentional!

3- Rug, carpet backdrops:

Photographers who usually went to the countryside and villages to take photos used the carpets, rugs, blankets or hall rugs they could find there as a backdrop. Mostly these backdrops would not fill the background and it was possible to see the surrounding space.

4- Fabric backdrops:

Plain fabric backdrops without any embroidery or design were mostly in black color. Some photographers preferred the gray or light brown color to make the contours stand out. Even the a-la-minute photographers who did not have any embroidered backdrop had at least such a small or large backdrop. After the 70s, the backdrop sizes of the a-la-minute photographers, who could then only continue to shoot headshots, had shrunk to 70x70 cm.

Prof. Yusuf Murat Şen kimdir?

1991 yılından bu yana Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fotoğraf Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmalarını sürdüren Yusuf Murat Şen, 2007-2013 yılları arasında bu bölümün başkanlığı görevini de üstlenmiştir. Ayrıca kurucuları arasında bulunduğu Fotoğraf Uygulama & Araştırma Merkezi'nin (FUAM) direktörlüğünü ve Türkiye'de ilk defa İstanbul'da gerçekleştirilen İstanbul Fotoğraf Kitabı Festivali'nin yöneticiliğini yürütmektedir. Avusturya, İsveç, Bosna Hersek, Yunanistan, Bulgaristan gibi birçok ülkede eserleri sergilenen Şen, fotoğrafın antik yöntemleri, çağdaş yorumları ve fotoğraf koleksiyonculuğu alanında uzun yıllardır çalışmalar yapmaktadır. Türkiye'nin değişen sosyo-kültürel ağları, tekelleşen siyaseti ve kentsel dönüşümü konularına odaklanan sanatçı, dokümantasyon niteliği taşıyan fotoğraflarıyla Türk sanat tarihine önemli kayıtlar bırakmaktadır.

Who is Prof. Yusuf Murat Şen?

Since 1991, Şen has been working as a lecturer in Mimar Sinan Fine Arts University, Photography Department and was the chief of department between 2007-2013. As one of the co-founders, he also holds the directorate of the Photo Application & Research Center (Fuadi), and has been the director of Istanbul Photography Books Festival, which was held in Istanbul in Turkey for the first time. Yusuf Murat Şen's works have been exhibited in many countries such as Austria, Sweden, Bosnia-Herzegovina, Greece and Bulgaria, and he has been working on the ancient methods and contemporary interpretations of photography, and photography collecting for many years. Focusing on issues such as Turkey's changing socio-cultural networks, monopolized politics and urban transformation, with his photographs that have a documentary aspect, the photographer leaves important records of Turkish art history.

Ankara. Fotoğraf / Photo by Othmar Pferschy, 1930'lar / 1930s.

Kendi Sokağımıza Bakmak

“ Sokak insandır, toplumdur, mimaridir, tarihtir, politikadır, isyandır, sanattır, tehlikedir, yolculuktur... Ona yüklediğimiz tüm anlamların iç içe geçtiği, soyut ve de somut bir fiziksel mekândır.

“Gençlik İş Başında” / “The Call of the Youth”, Ankara. Fotoğraf / Photo by Othmar Pferschy, 1936.

Looking at our Own Streets

“ *The street is the humans, society, architecture, history, politics, rebellion, art, danger, voyage and both an abstract and concrete space where all the meanings we attribute to it are intertwined.* ”

Sokakta olmak, hiç olmadığı kadar önemli hâle geldi. Sokaksız kaldık. Nereden ve kimden bulaşacağını bilmediğimiz bir virüs, evlerimize, maskelerin ardına çekilmemize yol açtı. Çarşının pazarın alıcısı, satıcısı, göz gezdirenleriyle anonim kalabalığı, Boğa'da buluşmaya söz verenleri, İstiklal Caddesi'nin yürüyenleri, sinemaya gidenleri, Galata Köprüsü'nün balıkçıları, raki şişesinde balık olmayı dileyenler, hepsi bir anda yok oldu. Dünyayı saran pandemi, birçok toplumsal sorunu gündeme getirirken sokağın, toplumsal ilişkilerin bir ürünü olduğu gerçeğini de yeniden düşünmemiz için kendi sokağımıza bakmayı daha fazla anlamlı hâle getirebilir. Sokak fotoğrafı bir temsil meselesidir. Neyin temsili olduğu sorusu ise muğlak bir anlamlar ağıdır. Sokak insandır, toplumdur, mimaridir, tarihtir, politikadır, isyandır, sanattır, tehlikedir, yolculuktur. Ona yüklediğimiz tüm anlamların iç içe geçtiği soyut ve de somut bir fiziksel mekândır. Bu nedenle sokak fotoğrafının bir tür olarak anılışı, hâlâ tartışmalı bir konudur. Çünkü bir iş kolu olarak para karşılığı sokakta insanların fotoğraflarını çeken de sokak fotoğrafçısıdır; bir estet niyetiyle sokakları arşınlayıp fotoğraf çeken de. Bir dergiye ya da gazeteye çalışan ve avareliğini meslek hâline getiren de sokak fotoğrafçısıdır. Foto muhabirlik buna en somut örnektir. André Kertész, Henri Cartier-Bresson, Walker Evans, Bill Brandt, William Klein, Lisette Model ve adları fotoğraf tarihinde büyük harflerle yazılı daha nicesi, özellikle fotoğraf ağırlıklı yayınlara iş üretirken sokağın dalgalarıyla da dans etmişlerdir. Çünkü hayat - sanat ikiliğini aşma yolunda dünyayı kitlelere aktarmak konusunda fotoğrafı bir iletişim formu olarak görmüş ve gerçekleri aktaran haberci misyonu hareket etmişlerdir.

Being on the streets has become more important than ever. We were, and still are deprived of streets. A virus, that can be transmitted from anywhere and anyone, has forced us to retire to our homes, behind masks. All has disappeared... the anonymous crowd of the markets and bazaars with their buyers, sellers and window shoppers, those who promised to meet at the Bull statue, the pedestrians of İstiklal Street, moviegoers, the fishermen of the Galata Bridge, those who wished to be a fish in a glass of raki... While the pandemic brought up many social issues, it reminded us of the fact that the street is a product of social relations. These days can render looking at our own streets more meaningful. Street photography is a matter of representation. However, the question of what it represents is an ambiguous web of meanings. The street is the humans, society, architecture, history, politics, rebellion, art, danger, voyage and both an abstract and concrete space where all the meanings we attribute to it are intertwined. Hence the controversial nature of street photography as a genre. Because, someone who takes pictures of people on the streets for money as a line of work and someone who takes pictures by walking the streets with an aesthetic attitude are both street photographers. Someone who works for a magazine or a newspaper and turns his vagabondage into a profession is a street photographer as well. The most concrete example is photojournalism. André Kertész, Henri Cartier-Bresson, Walker Evans, Bill Brandt, William Klein, Lisette Model and many more, whose names are inscribed in the history of photography with golden letters, have surfed through the waves of the street, while producing work for photography-based publications. Because, they have seen photography as a form of communication to narrate the world to the masses in order to overcome the life-art duality, and acted with the mission of conveying facts.

İstanbul / Istanbul. Fotoğraf / Photo by Abdullah Biraderler (Brothers), 1865.

Famille turque en promenade.

Abdullah 1865

Dr. Gülay Doğan

“ Tüm sanatsal üretimler arasında fotoğraf kadar söze yer bırakmayan, ama bir o kadar da sözcüklerle tarihe, hikâyelere, politikaya, sanata dönüşen başka bir araç yoktur.

“ Among all art productions, there is no other instrument like photography in terms of leaving no room for words, but at the same time being transformed into history, stories, politics, art through words.

İstiklal Caddesi, İstanbul / İstiklal Avenue, İstanbul. Fotoğraf / Photo by Ömer Orhun, 2000'ler / 2000s.

Kitle iletişimin yönü televizyon ve ardından internete evrildiğinde kenti fotoğraflarla yeniden üretmenin estetik türü olan sokak fotoğrafçılığı, aygıtın enformasyona dayalı niteliğinden ziyade kentin karmaşık yüzeyinin çeşitli kişisel üsluplarla düzenlenmesine evrilmiştir. Dünyada bu anlamda Avrupa ve Amerika bir gelenek olmakla birlikte küreselleşme ve tüketimin ağları, kentleri bir örnek sahne gibi örmekte ve farklıymış gibi sunulan benzerlikler, kentleri sarmaktadır. Bu nedenle farkında olmak, hiç olmadığı kadar zor, hiç olmadığı kadar elzem hâle gelmiştir. Kendi sokağımıza kendi tarihimize bakmak ve sokaklarımızın fotoğraflarını üretenlerin tarihsel güzergâhlarını izlemek, bu yazının niyeti olmakla birlikte ürettiğimiz görüntülerin; içinde bulunduğumuz çağın koşullarına karşı verdiğimiz yanıtlar ya da aradığımız yanıtlar olduğunu ön kabul olarak alır. Fotoğraf kuramcısı Susan Sontag, Amerikan fotoğrafçıları için, “Onlar geçmişi belgelemez icat ederler,” der. 19. yüzyılın modernitesi, aklın zafer anıtlarını endüstrileşmede yaratırken Batı’nın emperyal kapitalizminin burjuvası, her türlü izi belgelemek konusunda fotoğraf tekniğinin olanaklarından yararlanır. Öte yandan modernitenin kentle buluştuğu sarsıcı rasyonel deneyimden kaçan romantik gezginlerin duraklarından birinin de İstanbul olması, akıldan ziyade ruha seslenen Doğu’ya yönelik ilginin parçasıdır. Nerval’in seyahat güncesi, Baudelaire’in “modern hayatın ressamı” olarak betimlediği Constantin Guys’ın çizimleri ve çok daha öncesinde panorama ressamları, mistik Doğu’nun ve mekanik olmayan bir gündelik hayat arayışıyla kozmopolit İstanbul’un çekiciliğine kapılırlar. Osmanlı da aynı dönemde modernleşme adımlarıyla yüzünü Batı’ya dönmüş durumdadır. Fotoğraf da Batı’da ortaya çıkışının ardından Osmanlı saray çevresinde ilgi görmüş ve bugün dünyanın en zengin görsel arşivlerinden biri olan “Yıldız Fotoğrafları Koleksiyonu”, 19. yüzyılda İkinci Abdülhamit döneminde oluşturulmuştur. İdam mahkûmlarından giyim kuşama, azınlıklardan hayvanlara ve hatta Uzak Doğu’nun manzaralarına çok kapsamlı bir fotoğraf arşivi olan koleksiyon, İkinci Abdülhamit’in dünyayı görmeye ve tanımaya ilişkin tutkusunun sonuç belgeleridir. Fotoğrafın uzakları yakın eden mekanik kaydı, yalnızca Batı’nın değil; Osmanlı saray çevresinin de keşif aracıdır.

When the mass communication evolved towards television and then to the Internet, the street photography as the aesthetic way of reproducing the city through photographs, has evolved towards the arrangement of complex surface of the city through various personal styles rather than towards the information-based character of the instrument. Although in this sense Europe and America represent a tradition in the world, the networks of globalization and consumption weave cities like an exemplary stage and the similarities presented under the guise of differences surround the cities. As a consequence, awareness has become more difficult, more essential than ever. While looking at our own streets through the lens of our own history, and following the historical itineraries of those who have produced the photographs of our streets is the intention of this article, it presupposes that the images that we collectively produce are the answers we give or seek to the conditions of the age we live in. The photography theorist Susan Sontag claims about the American photographers “they don’t document the past, they invent it”. While the 19th century modernity created the triumphal monuments of the mind in industrialization, the bourgeoisie of the imperial capitalism of the West draws on the possibilities of photographic technique to document all kinds of traces. On the other hand, the fact that Istanbul is one of the stopping places for romantic travelers escaping from the traumatic rational experience where modernity meets the city, is a part of the interest towards the East that appeals to the soul rather than the mind. Nerval’s diary of voyage, Constantin Guys’ drawings described by Baudelaire as the “artist of modern life”, and panorama artists long before him, were attracted to the mystical East and the cosmopolitan Istanbul, in pursuit of a non-mechanical everyday life. In the same era, the Ottoman Empire has also turned to the West through the modernization movements. After its emergence in the West, photography attracted attention in the Ottoman palace, and one of the richest visual archives in the world today, Yıldız Palace Photography Collection was created during the reign of Abdülhamit II. A very comprehensive photo archive involving photos from death row prisoners to apparel, from minorities to animals and even to the landscapes of the Far East, the collection is a product of Abdülhamit II’s passion for seeing and learning the world. The mechanical recording of the photograph that brings the faraway places closer is the exploration means of not only the West, but also of the Ottoman palace.

İpek Yolu'nun üzerinde bir ticaret ve deniz kenti olan İstanbul'un fotoğraflarının da coğrafyası gibi çok çeşitli kültürel etkilerin yansımalarıyla oluşması kaçınılmazdır. Bizim coğrafyamızın 19. yüzyıl dönemine ait fotoğrafları, çoğunlukla Müslüman olmayan azınlıklar ya da Türkiye'ye gelen yabancılar tarafından çekilmiştir. Bununla birlikte harp okullarında resim eğitimi almış, fotoğrafa ilgi duyan bir aydın kesimin de göz ardı edilmemesi gerekir. Yine de Avrupalı burjuva yazar ve sanatçıların kendi kentlerine yabancılaşmaları, işçi sınıfı ve koşullarının modernite ütopyasıyla çelişkisinde yankısını bulurken Osmanlı'da toplumsal tabakalaşmanın üstünde yer alanların moderniteyle çelişkileri farklıdır. Bir yandan uygarlık göstergesi araçlara sahip olmak, öte yandan kaybedilen topraklarıyla imparatorluğun parçalanışına şahit olmak arasında gidip gelen kültürel iklim, edebiyattan fotoğrafa kadar verdiği ürünlerle o dönem hakkında resmî tarih haricinde kent okuması sağlamaktadır. Tüm sanatsal üretimler arasında fotoğraf kadar söze yer bırakmayan, ama bir o kadar da sözcüklerle tarihe, hikâyelere, politikaya, sanata dönüşen başka bir araç yoktur. Örneğin Abdullah Biraderler'in bu sayfalardaki fotoğrafında bir Türk ailesinde kadınların giyim tarzlarıyla sosyal konumları ve yaşantıları hakkında çok sayıda veri bulunmaktadır. Sağ kısımda yer alan arabanın varlığı ise ailenin varlıklı olduğunun işaretlerinden biridir. Öte yandan bu fotoğrafı çeken Abdullah Biraderler'in, sarayın fotoğrafçıları olarak ayrıcalıklı olduklarını düşünmek için de sebepler bulabiliriz. Örneğin Theophile Gautier gibi gezgin Avrupalıların oturmalarına izin verilen tek mahallenin Frenk mahallesi olması, fotoğraf çekerken de yabancıların uyması gereken kuralların varlığına taşır bizi. Dolayısıyla fotoğrafların çekilmesi için gereken hem teknik hem de kültürel dinamikler, bugün olduğundan çok farklıdır. Sokak fotoğrafçılığı geleneğinde en büyük dönüm noktası, elde taşınabilir makinelerin icadıdır ve 19. yüzyılın sonunda Kodak bunu başarmıştı. St. Petersburglu ressam ve fotoğrafçı Alfred Eberling'in İstanbul'da çektiği fotoğraflarda bu teknik ilerlemenin estetiği, konusuna yakınlığı ve hareketi doğallığında yakalaması ile belirginleşir. Böylece sokak, tüm çeşitliliğiyle kendi habitatında fotoğrafların içeriğini oluşturur.

A commercial and maritime city on the Silk Road, Istanbul's photographs are inevitably a result of various cultural influences, as is its geography. The photographs of our geography from the 19th century were mostly taken by non-Muslim minorities or foreigners coming to Turkey. However, the intelligentsia in military schools who had received art education and who were interested in photography should not be ignored as well. Nevertheless, whereas the alienation of European bourgeois writers and artists to their own cities reflected the contradiction of the working class and its conditions with the utopia of modernity, the contradictions of those who were above the social stratification in the Ottoman Empire were different. The cultural climate, which alternates between possessing the means of civilization on the one hand, and witnessing the collapse of the empire on the other hand, offers a reading of the city of that period, with its products from literature to photography, which is quite different from the official history. But among all art productions, there is no other instrument like photography in terms of leaving no room for words, but at the same time being transformed into history, stories, politics, art through words. For example, a photo on this page by Abdullah Biraderler (Brothers) illustrates many data about Turkish women's dressing styles, social positions and lives. The car on the right side signifies that the women's family was wealthy. On the other hand, it is reasonable to suppose that the Abdullah Biraderler, who took this photo, were privileged as the photographers of the palace. For example, the Frankish Quarter is the only place where travelling Europeans like Theophile Gautier were allowed to stay, which brings us to the existence of rules that foreigners must obey when taking photographs. Thus, both the technical and cultural dynamics required for taking pictures were very different from those valid today. The greatest turning point in the street photography tradition is the invention of handheld cameras, and Kodak achieved this at the end of the 19th century. An artist and photographer from St. Petersburg, Alfred Eberling's photographs taken in Istanbul concretizes the aesthetics of this technical progress with its closeness to its subject and capability of capturing the movement in all its naturalness. In this way, the street in all its diverse forms the content of the photographs in its habitat.

İstanbul / Istanbul. Fotoğraf / Photo by Alfred Eberling, 1898.

İstanbul / Istanbul. Fotoğraf / Photo by Alfred Eberling, 1895.

20. yüzyılın başlangıcında Birinci Dünya Savaşı'nın emperyalist kuşatmasından Kurtuluş Savaşı ile çıkan ve yeni kurulan bağımsız Türkiye Cumhuriyeti (1923), fotoğraf için de yeni bir dönemin başlangıcıdır. Bu süreçte çağdaşlaşma ve uluslaşma politikaları çerçevesinde fotoğrafın kitlelere yayılması için bireysel ve kurumsal çabalar göze çarpmaktadır. Othmar Pferschy'nin fotoğrafları, bunun en güzel kanıtlarını oluşturur. Modern Cumhuriyet'in inşasını temsil eden yapılar, törenler, sokaklar, insanlar bu fotoğrafların konusudur. 1935'te Basın Yayın Genel Müdürlüğü'nün sözleşmeli fotoğrafçısı olan Avusturyalı Othmar Pferschy'nin fotoğrafları, "La Turquie Kemaliste" (Kemalist Türkiye) Dergisi aracılığıyla tüm dünyaya genç Türkiye'yi tanıtır. Osmanlı'daki modernleşme hareketleri, modern düşüncenin temelinde yatan Aydınlanma ve rasyonelleşme sürecini izlemediğinden eklektik ve seçkincidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ve sonrasındaki reformlar ise gelenekten kopuş anlamında modernliğin temsilidir, ancak savaşın yıkıcı etkileriyle birlikte çok yönlü bir gelişme ve ilerlemenin de sancılarını yaşamıştır. Bu süreçte fotoğraflar, yeni Türkiye'nin halka ve dünyaya anlatılmasında araç olmuştur. Üstelik kendi sanayisini yaratmaya çalışan Türkiye, İkinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle savaşın tarafı olmasa bile ekonomik anlamda zor günler geçirmiştir. Yine de kısıtlı kaynaklarla kurulan Cumhuriyet içinde, fotoğrafik malzeme temininin zor oluşu gibi etmenlere rağmen, devletin kültür, eğitim ve sanata destek sağlaması ve yoğun kişisel çabalarla fotoğraf, kitleyle buluşmaya bu dönemde başlar. Seyit Ali Ak şu sözleri dile getirir: "1923-1960 yıllarını kapsayan ilk dönem, devletin Halkevleri gibi çeşitli kuruluşlar yoluyla kültür ve sanat dünyamızı canlandırma eğilimini içermektedir. Fotoğrafta tamamen dışa bağımlı malzeme dar boğazına karşın, büyük kentlerimizde az sayıda bir amatör kadro yetişmiştir."

“ 1980 sonrası fotoğraf malzemesine erişimdeki rahatlık ve dünyadaki gelişmeleri yakından takip edebilme olanağının doğması büyük avantaj sağlamıştır.

“ After 1980, the ease of accessing photographic material and the opportunity to closely follow the developments in the world provided great advantages.

At the beginning of the 20th century, the formation of Republic of Turkey (1923) after the war of independence against the imperialist siege in World War I, is the beginning of a new era for the photo as well. In this process, individual and institutional efforts to propagate photography to the masses within the framework of modernization and nationalization policies stand out. Othmar Pferschy's photographs exemplify the best proofs of this. The main subjects of these photographs are the buildings representing the construction of the modern Republic, ceremonies, streets and people. Commissioned photographer for the Directorate General of Press, Austrian Othmar Pferschy's photos introduce the young Turkey to the whole world in 1935, through the magazine, La Turquie Kemaliste. Modernization movements in the Ottoman Empire were eclectic and elitist since they do not follow the Enlightenment and rationalization process underlying modern thought. The reforms during and after the formation of the Republic of Turkey are the representation of modernity in the sense of breaking with the tradition, but the people had experienced the torments of a multi-faceted development and progress along with the devastating effects of the war. In this process photography was an instrument in explaining the new Turkey to the public and the world. Furthermore, on the way to creating its own industry, Turkey had a hard time economically with the outbreak of the World War II, even if it was not a party to the war. Yet, despite the difficulty of accessing photographic materials in the Republic, which was formed with limited resources, photography started to reach the masses in this period thanks to the state's support to culture, education and art, and intense personal efforts. Seyit Ali Ak states the following: "The first period covering the years between 1923-1960 includes the state's desire to revive our cultural and art world through various organizations such as Public Education Institutes. Despite the foreign-dependent material bottleneck in the photography, a small staff of amateurs has been trained in the big cities."

İstanbul / Istanbul. Fotoğraf / Photo by Yıldız Moran, 1954.

Büyük kentlerdeki bu kadroların arasında yurt dışına gönderilip eğitim alan Şinasi Barutçu gibi Türk fotoğrafına katkısı olmuş nice isim sayılabilir elbette. Yarışmalar, sergiler ve çeşitli fotoğraf faaliyetleri, amatör kadroyu genişletmeyi amaçlarken resim gibi fotoğraflar üretmenin teknik olanaklarını da keşfetmeyi sürdürmüşlerdir. Bu yönüyle Amerika'da Alfred Stieglitz örneğinde olduğu gibi fotoğrafın sanat olarak özgül yönlerini keşfetmek ve coğrafyanın, insanın ideal görüntülerini ortaya çıkarmayı hedeflediklerini söyleyebiliriz. Ayrıca modern Türkiye'yi fotoğraflarla icat etme yolunda dönemin foto muhabirleri de es geçilmemelidir. Örneğin Selahattin Giz'in 1930'lu yıllara ait fotoğraflarında bu anlamda sıradan insanların anlık görüntüleri ve Hisar'dan Beşiktaş'a, Eminönü'nden Beyoğlu'na köprülerinden çeşmelerine kent görüntüleri konu edilmiştir. Fotoğraf, bir görme biçimi olarak geniş bir sanatsal esin ağına sahip olsa da fotoğraf geleneğindeki asıl gelişim ivmesi, başka fotoğrafları görmek ve incelemek ile sağlanır. Dolayısıyla fotoğraf, fotoğraflardan öğrenilir. Bu nedenle kolektif faaliyetlerin Türk fotoğrafında yeri, dünyada olduğu üzere hem etki hem etkileşim alanıdır. Şinasi Barutçu'nun gençlerle bisiklete binip fotoğraf çekimlerine çıkması ya da Kızılay Meydanı'nda vitrin sergileri düzenlemesi gibi örneklerin yanında hem yayın hem de sergi anlamında yapılan faaliyetler, Türkiye'de fotoğraf kültürünün oluşumunu da açıklar niteliktedir.

Among these staffs in big cities, there are of course many who have contributed to Turkish photography, such as Şinasi Barutçu, who was sent abroad for education. While contests, exhibitions and various photography activities intended to expand the amateur staff, they also continued to explore the technical possibilities of producing photographs like painting. In this sense, we can say that they aimed to discover the specific aspects of photography as art as in the example of Alfred Stieglitz in America, and to reveal the ideal images of geography and human beings. In addition, the photojournalists of the era should not be ignored in the road to inventing the modern Turkey through photographs. In this sense, for example, Selahattin Giz's photographs from the 1930s captured momentary images of ordinary people and cityscapes from bridges to fountains, from Hisar to Beşiktaş, from Eminönü to Beyoğlu. Although photography, as a way of seeing, has a wide network of artistic inspiration, the major momentum of progress in the photography tradition is ensured by seeing and examining other photographs. Thus, photography is learned from photographs. For this reason, the place of collective activities in Turkish photography is both a site of influence and interaction, as it is in the world. Şinasi Barutçu's going for photo shootings together with the youngsters on bikes or holding display window exhibitions on Kızılay Square, along with the activities carried out in terms of both broadcast and exhibitions are explanatory of the formation of photography culture in Turkey.

1970'ler Beyazıt Meydanı, İstanbul / 70s Beyazıt Square, Istanbul. Fotoğraf / Photo by Sabit Kalfagil.

Selahattin Giz, "Beyoğlu 1930", Kitap kapağı / Book cover.

Orhan Pamuk "İstanbul" kitabında Avrupalı gezginlerin kitaplarında okuduğu İstanbul'un tasvirlerinde yer alan egzotik bakışın kendi yabancılaşmasında ne derece etkin olduğunu anlatır. 1960'lar sonrasının usta fotoğrafçısı Sabit Kalfagil de oryantalist bakışın hep kötü olarak ifade edildiğini, ama yabancılaşmanın gerekli olması nedeniyle "her fotoğrafçının oryantalist olduğunu" söyler. Bir anısında sırtında parka olan çobanın fotoğraftan vazgeçmek için bir neden olduğunu, ancak keçe kepenek giyen çoban imgesinin görülmeye değer ve farklı olduğunu anlatır. Ara Güler de 1950'lerden sonra İstanbul'un bittiğini söyler. Bu nedenle büyük bir çoğunluğu için gerçeküstü yorumunu yapabileceğimiz 1970'lere ait İstanbul fotoğraflarının zamanı, geçmişte yatmaktadır ve kolektif hafızanın hatıralarına seslenmektedir. Mekân seçimlerini de bu zaman belirlediğinden, Tarihi Yarımada'da çok sayıda sokak fotoğrafına rastlamamız tesadüf değildir. Toplumsal bedeni ifade eden kentin içerisinde fotoğraf çekmek, onu koklamak ve onun nabzını hissetmektir. Hiçbir fotoğrafçı ya da birey, kendisini var eden toplumsal mekândan bağımsız değildir. Fotoğrafların Walter Benjamin'in optik bilinçaltı dediği şeye tekabül ettiğini düşünürsek mekanik aygıtın otomasyonu ile ardındaki zihin bir araya geldiğinde ortaya gerçeğin gizemli görünümleri çıkar. Gerisi izleyicinin fotoğrafla iletişimde cereyan eden dinamiklerdir ki Roland Barthes bu durumu bilgi veren ve delip geçen fotoğraflar olarak studium ve punctum gibi kavramlarla ifade eder. Tarih gibi büyük anlatının içerisinde 60-70 yılın bir önemi olmasa da kentin çehresi o kadar hızlı değişmektedir ki bugün, birçok insan için anıları olsun olmasın o dönemin fotoğraflarındaki kent, delip geçen bir sıcaklığı taşımaktadır.

In his book "Istanbul", Orhan Pamuk recounts how the exotic point of view in the depictions of Istanbul that he read in the books by European travelers, has been influential in his own alienation. The master photographer of the post-1960 period, Sabit Kalfagil also states that while the orientalist view is always seen as something negative, "every photographer is an orientalist" due to the necessity of alienation. In one of his memoirs, he explains that the shepherd with a coat on his back is a reason to give up a photograph, but the image of the shepherd wearing a felt cloak is different and worth seeing. Ara Güler also states that Istanbul is over after the 1950s. For this reason, the time of Istanbul photographs from the 1970s, which we can qualify as surreal for the vast majority, lies in the past, and appeals to the collective memory. As this period also determines the location choices, it is not a coincidence that we come across many street photographs in the historical peninsula. Taking photos in the city, which expresses the social body, amounts to smelling it and feeling its pulse. No photographer or individual is independent of the social space that created them. If we suppose that the photographs correspond to what Walter Benjamin called the optical unconscious, when the automation of the mechanical device and the mind behind it come together, the mysterious aspects of the reality emerge. The rest is the dynamics that takes place in the communication of the viewer with photography, for which Roland Barthes uses concepts such as studium and punctum as informative and penetrating photographs. While sixty-seventy years are not significant in the great narrative called history, the face of the city is transforming so rapidly that today, the city in the photographs of that period, whether the viewer has memories of it or not, has a heart-piercing warmth.

Yakın dönem olarak adlandırabileceğimiz 1980 sonrası fotoğrafik yönelimlerde ise fotoğraf malzemesine erişimdeki rahatlık ve dünyadaki gelişmeleri yakından takip edebilme olanağının doğması büyük avantaj sağlamıştır. 1978 yılında, eski adıyla İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi olan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi bünyesinde kurulan Fotoğraf Enstitüsü'nün fotoğraf eğitimini sistemleştirmesi ve sonrasında açılan diğer fotoğraf bölümlerinin de katkısıyla fotoğrafta içerik ve biçim açısından yeni yolların denenmesi ve fotoğrafik imgenin ne olduğuna dair düşünsel zenginliğin gelişmesi yeni bir süreci de başlatmıştır. Uluslararası fotoğrafa dair daha çok bilgi akışı da konulara yaklaşım açısından beslenmeyi sağlamış ve yeni yönelimler doğmuştur. Belgesel fotoğraf ile sokak fotoğrafının görece ayrıldığı dönemi, bu anlamda kentleşmenin toplumsal mekânda açtığı kanallar itibarıyla 1980 sonrasına tarihleyebiliriz. Çünkü birbirinden farklı niyet ve amaçlarla bir yerden bir yere akan kalabalıklar ve toplumsallaşma biçimleri, başlı başına bir konu hâline gelmiştir. Bununla birlikte belgesel fotoğrafın konusuyla mesafesini kaldırarak gerçeği aktarma girişimindeki uzun süreli iletişim sokak fotoğrafında olmak zorunda değildir. Bu nedenle belgesel fotoğraf bir kent çalışması iken, sokak fotoğrafçısı kent günlükçüsüdür. Biri alıntıyı kullanırken, diğeri anekdotlarla meşguldür. Sokağın zamanı uçup gidendir ve fotoğrafçı zamanın ve mekânın ruhunu yakalarken izleri sezgisel olarak takip eder. Bu sezgide sokakları adımlarken, karşılaştığı her durum ve anın görsel olanakları konusunda uyanık bir bilincin etkisi büyüktür. Öte taraftan bu olanaklar o kadar çoktur ki aygıtın ham hayatı dönüştürdüğü teknik dille konuşmayı bilmek, anlatmanın da ön koşuludur. Yakın dönem tarihimizde sokak fotoğrafındaki zengin anlatı biçimlerini, bu anlamda dijitalleşme ile gelen çoğulculuğa ve hız ile atomize olan şimdiki zamandan anlam yaratma pratiklerine bağlayabiliriz.

“ Fotoğrafın zamansal ritmi, otobüse yetişir gibi, yolda yürürken birinin omuz atması gibi, aniden yola atlayan bir yaya gibidir.

“ *The temporal rhythm of the photograph is like catching a bus, like getting shouldered while walking on the street, like a pedestrian jumping into the road.*

In the photographic orientations of the recent era, that is after 1980, the ease of accessing photographic material and the opportunity to closely follow the developments in the world provided great advantages. Experimentation with new methods in terms of content and form in photography and the development of intellectual richness about what photographic image is, thanks to the systematization of photography education by the Institute of Photography established in 1978 within Mimar Sinan Fine Arts University (formerly Istanbul State Academy of Fine Arts), and with the contribution of other photography departments established afterwards, have started a new process. The increase in flow of information regarding international photography has also been helpful in terms of approaches to the subjects, and consequently new trends have emerged. In this sense, we can date the period in which documentary photography and street photography relatively drew apart, to after 1980 in respect of the channels opened by urbanization in the social space. Because, the crowds flowing from one place to another with various intentions and goals, and the forms of socialization have become a subject in its own right. Nevertheless, long-term communication that we find in documentary photography's attempt to convey the reality by removing the distance with the subject does not necessarily have to be in street photography. Therefore, while documentary photography is an urban study, the street photographer is an urban logger. One uses quotations, the other anecdotes. The time of the street is fleeting, and the photographer intuitively follows the tracks while capturing the spirit of time and space. In this intuition, an alert consciousness towards the visual possibilities of every situation and moment encountered while wandering the streets has a great effect. On the other hand, these possibilities are so numerous that capability of speaking the technical language that the device uses to transform raw life is a prerequisite for narration as well. In our recent history, we can attribute the rich narrative forms in street photography to the pluralism that comes with digitalization and to the practices of making meaning out of the present time, which is atomized due to acceleration.

İstanbul, 1930'lar / Istanbul, 1930s. Fotoğraflar / Photos by Faik Şenol.

Sanayi Mahallesi, İstanbul. / Sanayi District, Istanbul. Fotoğraf / Photo by Erdem Varol, 2018.

Kent bir imgeler yığını olarak trafikte, yolda, vitrinlerde sürekli bir gösteri olarak toplumsal karşılığını bulur. Bu anlamda Ömer Orhun'un İstiklal Caddesi serisi, aynı zamanda kent dinamiğinin merkez olarak Beyoğlu'na akışını temsil etmesiyle de önemlidir. 1980 sonrasında neoliberal politikalara uyumlanmış İstanbul'un, dünyayla tam olarak entegre olmaya başlaması, eskiyi ve yeniye bir araya getiren Beyoğlu'nu ve İstiklal Caddesi'nde akan kent hayatının ritmini ön plana çıkarmıştır. Sokağın fotoğraflarında artık kent zamanının gerçek ritmi ortaya çıkmaya başlamış, bu hareketlilik, kaos beslenme kaynağı olmuştur. Güzel, kılıf değiştirmiştir. Fransız şair Charles Baudelaire'in tasvir ettiği gibi modern kent, cehennemdir ve güzellik bu cehennemden çıkmaz. Anlık karşılaşmalarda bazen bir bakış, bazen bir duruş gösterilmek üzere fotoğrafın konusu olur. Posterler vitrinlerle iç içe geçer, kent fon değildir artık, içindeki hayatlarla iç içe geçmiş sürekli değişen bir nehirdir. Orhun gibi Arif Aşçı, Timurtaş Onan gibi fotoğrafçılar da kentin canlılığında kişisel yolculuklarına çıkmışlardır ve kenti görmenin farklı biçimsel arayışlarına gitmişlerdir. Engin Güneysu'nun "Kadıköy" çalışmasında olduğu gibi büyük harflerle İstanbul olmasa bile içinde yaşanan kent parçasında bedeninin izi olan bölgeler konu edilmeye başlanmıştır. Çünkü göz düzenleyendir, seçendir; ama fotoğrafçı da kentin içinde ve onun dalgalarıyla birlikte kendi adımlarıyla dans etmekte, başkaları aracılığıyla kendine bakmaktadır. Başkaları tanımı da günümüzde çok boyutlu olgudur. Fotoğrafi çeken kişi, yalnızca sokaktaki etkileşimiyle değil, son dönemde sosyal medyadaki paylaşımlarıyla da tanımadığı başkaları aracılığıyla kendine bakmaktadır. Sokak fotoğrafçılığı için ciddi bir kanal olmasıyla dikkat çeken anlık fotoğraf paylaşım uygulaması Instagram'ı başarılı bir şekilde kullanan Mustafa Seven, "fotoğraf kişisel bir serüvendir. Çektiğim fotoğraflar, benim felsefi ve coğrafi yolculuklarıma, fotoğrafçılığım, çalışma disiplinime dair ipuçları içerir." der. Dolayısıyla 21. yüzyılda dünyayla paralel olarak bizde de fotoğrafların, kişisel anlatılar oluşuna vurgu sıklıkla dile getirilir. Bu yönelimde kentin fiziki alanının genişlemesi ve nüfus artışı, kent hayatı içinde bireyin giderek yalnızlaşması ve yabancılaşması gibi etmenler bulunmaktadır. Bu anlamda 2000'li yıllardan itibaren kişisel belgencilik yaklaşımı, sıradan hayatlarımıza yeniden bakma girişimiyle görüntüye yansır. Kenti ve sokağı bu yönüyle görmek, video, çizim, harita gibi başka araçlar kullanmak, fotoğraf çerçevesini daha akışkan düşünmek, "çağdaş sokak fotoğrafı" diyebileceğimiz bu dönemin ürünleridir. Fotoğraflar, düşüncelere bağlanır ve kuramsal nesne hâlini alırlar. Bu yaklaşımı temsilen Erdem Varol'un çalışmaları, yürümenin ve bireysel hafızanın not defteri olarak fotoğrafı kullanmanın örnekleri olarak göze çarpar. Böyle bir sokak fotoğrafının analojisi, yazar olmakla kurulabilir. Seçilen dili, yazar belirler ve kentin kurgusu kendi elindedir. Bu kent mekânı, artık bir oyun alanıdır ve fotoğrafçı elindeki tekniği kullanarak anlatıyı üstlenen kişidir.

As a collection of images, the city finds its social equivalent as a continuous show in traffic, on the road, and in display windows. In this sense, Ömer Orhun's İstiklal Avenue series is also important for representing the flow of the city dynamics to Beyoğlu as the center. Adapting to the neoliberal policies after 1980, Istanbul started to be integrated with the world, and this in turn gave prominence to the rhythm of the city life flowing on İstiklal Street, which brought together the old and the new. In the photographs of the street, the real rhythm of the city time has now begun to emerge, and this mobility and chaos has become a source of inspiration. The beauty has changed form; as described by the French poet Charles Baudelaire, the modern city is hell, and the beauty emanates from this hell. In momentary encounters, sometimes a glance, a stance becomes the subject of the photograph, posters intertwine with display windows, the city is no longer a background, it is a constantly changing river mingled with the lives in it. Like Orhun, photographers such as Arif Aşçı and Timurtaş Onan embarked on personal journeys in the liveliness of the city and sought various forms of seeing the city. Even though Istanbul with a capital "I" was not the subject, the districts where one's body left traces started to be the subject, as in Kadıköy by Engin Güneysu. Because, the eye is what organizes and selects, but the photographer also dances in his own steps in the city and with its waves, looking at himself through others. The definition of other is also a multidimensional fact today. The person who takes the photo looks at himself/herself through others unknown to him/her, not only through his/her interaction on the street, but also through his/her posts on the social media. Successfully utilizing the instant photo sharing application called Instagram, which stands out as a serious medium for street photography, Mustafa Seven says: "Photography is a personal adventure. The photographs I take contain hints about my philosophical and geographical voyages, my photography and working discipline." Therefore, it is frequently highlighted that, in the 21st century, photographs are personal narratives here and in the world. Factors such as the expansion of the physical area of the city and the increase in population, the individual's increasing isolation and alienation in urban life play a role in this tendency. In this sense, since the 2000s, the personal documentary approach is reflected in the image with an attempt to relook at our ordinary lives. Seeing the city and the street from this aspect, using other instruments such as videos, drawings, maps, and considering the photo frame as something more fluid, are the products of this period, which we call contemporary street photography. Photographs are connected to thoughts and become theoretical objects. As representative of this approach, Erdem Varol's works stand out as examples of walking and using photography as a notebook of individual memory. One can compare such street photography with writing. The author determines the chosen language and they hold the city's fiction in their own hands. This urban space is now a playground and the photographer is the person who undertakes the narrative using the technique in their hand.

Yaşamak gibi fotoğraf çekmek, bu anlayışın sokak fotoğrafı dilidir. Fotoğrafın zamansal ritmi, otobüse yetişir gibi, yolda yürürken birinin omuz atması gibi, aniden yola atlayan bir yaya gibidir. Birbirinden çok farklı yollar, sokaklar deneyimleyen fotoğrafçıların mikro anlatımları, bizleri kentin bilmediğimiz sokaklarına taşır. Şenay Martinova'nın fotoğrafları da bu anlamda kentin kötü ya da tehlikeli algılanan mekânlarındaki yaşamın belgeleri olarak sokağın bir parçasıdır. Kentin her bir parçası kendi içerisinde kent olurken, İstanbul'u anlatmak ya da göstermek gibi iddialı bir cümle artık anlamını yitirmiştir. O nedenle fotoğrafçılar, kendilerini oluşturan deneyimlerin mekânı olarak sokakla ilgileniyorlar. Yapay ışık kullanımı, bu anlamda tanıdık olanı yeniden görmenin şok anı olarak hayatlarının üzerine çakıyor. Yeni bir eğilim olarak gördüğüm bu yaklaşımın yanı sıra, geleneksel sokak fotoğrafının dili de kendi görsel anlatılarını üretmeye devam ediyor. Dijital çağın getirisi olarak mobil fotoğrafçılığın da günümüzün görsel diline eklendiğini düşünürsek, dünya tarihinde hiç olmadığı kadar çok sayıda fotoğraf üretildiğini söyleyebiliriz. Ayrıca bunların büyük kısmını kamusal alanda karşımıza çıkan garip anlar oluşturur. Ama garip nedir, güzel midir, eğreti midir, dışarıda mıdır, içeride midir, bir insan ömrüne kaç mekân sığar, kentin hafızasıyla bizim hafızamız nerede kesişir, hangi yollara neden çekiliriz, bir kentte ne ararız, bir kente ne sorarız? Bugünün tarihinden bizler geçiyoruz ve içinde yaşadığımız tarih bize ne söylüyor, kendi sokağımızın sesi nedir, çığlık mı, fısıltı mı, sessizlik mi? Sokak fotoğrafı zaman ve mekânı eksen alan kişisel yorumlardır. O nedenle içinde bulunduğumuz zaman ve mekânla ilişkimizi çözümlenmek, sokak fotoğrafına bakışımızı ve algılayışımızı derinleştireceğinden, böyle uzun bir tarihten fragmanlar ayırmaya çalıştım. Ama fotoğraf tarihimiz isimlerini buraya sığdıramayacağım kadar çok sayıda insanın emeğiyle şekillenmiştir. Her biri hem sanatı hem de sanatına etki eden kişisel yoğrulmalarıyla daha kapsamlı bir araştırmayı gerektirdiğinden, sadece tarihsel akışı şekillendiren genel bir sokak panoraması çizmeye çalıştım. Bu sokaklarda adım atarak görsel haritamıza ve belleğimize yol ekleyen her fotoğrafçıya sonsuz saygıyla...

Like living, taking pictures is the street photography language of this conception. The temporal rhythm of the photograph is like catching a bus, like getting shouldered while walking on the street, like a pedestrian jumping into the road. Micro-narratives of photographers who experience roads and streets that are completely different from each other, take us to the streets of the city that we do not know. In this sense, Şenay Martinova's photographs are a part of the street as documents of the life in districts which are seen as dangerous or bad. As each part of the city becomes a city in its own right, a pretentious claim such as narrating or showing Istanbul as a whole has lost its meaning. Consequently, photographers are interested in the street as the space of experiences that have constituted them. In this sense, the use of artificial light flashes on their lives as a shock moment of seeing the familiar once again. In addition to this approach, which I see as a new tendency, the language of traditional street photography continues to create its own visual narratives. Taking into account that mobile photography also has been added to the visual language of today, as a result of the digital age, we can claim that more photographs have been produced than ever before, and most of them are about weird moments in public space. But what is weird, is it beautiful, is it makeshift, is it outside, is it inside, how many places can fit in a human life, where does the memory of the city intersect with our own memory, which roads attract us and why, what do we search for in a city, what do we ask a city? We go through today's history and what does the history we live in tell us, what is the sound of our own street; a scream, a whisper or silence? Street photography is a personal interpretation based on the axis of time and space. For this reason, I tried to pick fragments from a long history as analyzing our relationship with the time and space we are in will deepen our view and perception of street photography. But our history of photography has been shaped by the endeavors of so many people that it is not possible to quote all of them here. I tried to draw a general landscape of street photography of those who shaped the course of history, as each one demands a more comprehensive investigation with their personal formations that affect both art in general and the art of that person in question. With infinite respect to every photographer who goes out in these streets and adds a road to our visual map and memory...

Eminönü. Fotoğraf / Photo by Gülay Doğan, 2020.

Dr. Gülay Doğan kimdir?

Öğretim üyesi Gülay Doğan, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Fotoğraf ve Video Programı'nda lisans öğrenimini tamamladı (2011). Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Fotoğraf Anasanat Dalı'nda yüksek lisans yaptı (2015). MSGSÜ, Fotoğraf Anasanat Dalı'nda "Flanör Düşünce ve Fotoğraf" başlıklı sanatta yeterlik tezi için araştırmalarına devam etmekte ve araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır. Ulusal ve uluslararası çeşitli karma fotoğraf sergilerine katılmıştır. İstanbul'da fotoğraf çalışmalarını kent üzerine sürdürmektedir.

Who is Dr. Gülay Doğan?

Dr. lecturer graduated from Yıldız Technical University, Faculty of Art and Design, Photography and Video Program in 2011. She completed her master's degree in Marmara University Fine Arts Institute, Art Major, and Photography in 2015. She continues her researches for the doctor of arts thesis titled "Flaneur Thought and Photography" in MSGSÜ Art Major, Photography, and also works as a research assistant. She participated in many national and international group photography exhibitions. Doğan currently lives in Istanbul, and continues her photography works on the city.

Bir Rönesans Adamının Fotoğrafçı Olarak Portresi

Portrait
of a Renaissance Man
as a Photographer

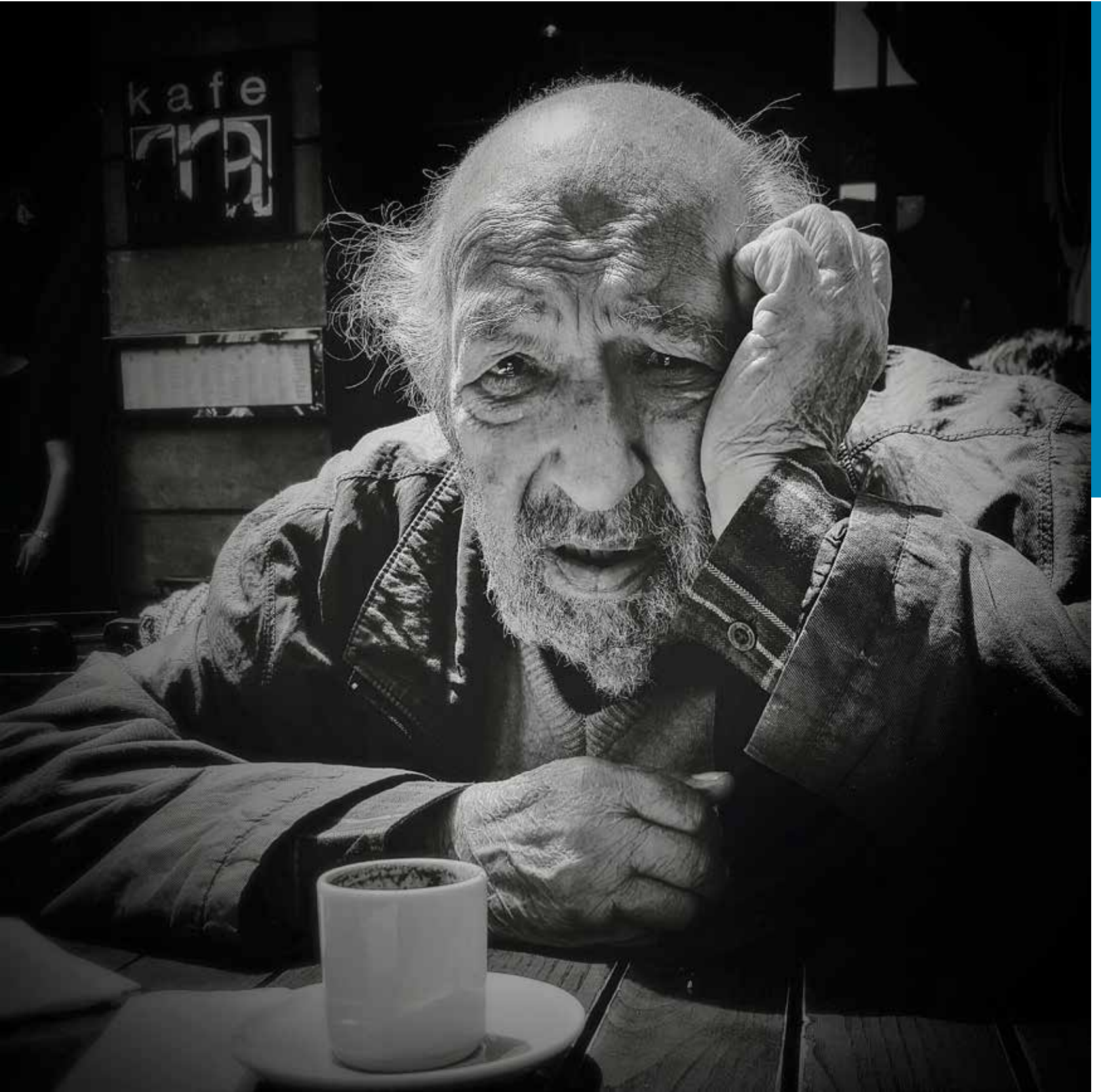
ARA GÜLER

“Saatlerce beklediğimi bilirim, bir kişi geçse de çeksem fotoğrafını, şu sokakta...” dediğini bizzat duydum kendisinden. Onun kadar sokakta dolaşmış, sokaktakileri fotoğraflamış kaç kişi vardır ki?

I personally heard him say, “Sometimes I wait for hours, wishing for someone to pass by so I can take their photo, on that street...” How many photographers have walked the streets as much as he did, photographing people?

Ara Güler, Beyoğlu, İstanbul / İstanbul. Fotoğraf / Photo by Sezgin Çevik, 2016.

Ara Güler fotoğrafçılığında şehrin sokaklarında yaşayan insanlar ve yapılar hep çok önemli olmuştur. Türkiye’de içinde hiç insan olmayan manzara resimleri, cami resimleri yerine bu temaya insanı da katarak fotoğraf çekmeyi keşfetmiş ve uygulamış ilk sanatçısıdır. “İstanbul fotoğrafçısı” olarak da anılan, dünyanın en başarılı fotoğrafçılarından biri olması, durduk yere değildir; az bir şey hiç değildir. Bazı büyük sanatçılar, -özellikle edebiyatta- örneğin James Joyce için Dublin, Charles Baudelaire için Paris, Fernando Pessoa için Lizbon ne ise Ara Güler için de İstanbul o demektir. Ara Güler’den İstanbul’u çıkardığınızda çok şey eksilecektir. Aynı durum, İstanbul’un görsel tarihi ve hafızası içinde söylenebilir pekâlâ... Ara Güler fotoğrafları olmadığını varsayarsak 1940’lı, 1950’li ve 1960’lı yıllar, karanlığa bürünür âdetâ. Fotoğrafı gerçeğin bir parçası olarak tanımlamış ve gerçeği olanca yalınlığıyla sonsuzlaştırmış büyük fotoğraf ustasıdır, Ara Güler. 1961 yılında Photography Annual Antolojisi tarafından “dünyanın en iyi yedi” fotoğrafçısından biri olarak gösterilmiştir. Stüdyodan dışarı çıkıp, bohem hayatını, sokaktaki küçük, önemsiz görülen sıradan insan hikâyelerini, olayları bir flanör yaşantısıyla fotoğraflamıştır. Bunu yaparken ayna tutmaktan da öteye geçip, zaman zaman hayatlarının içine girmiştir.

ŞEHRİN FOTOĞRAF HÂLİ

Ara Güler, teorik, akademik bir bakış ve sözlerden çok sokağa ve sokaktakilere yaklaşım biçiminin dünyadaki ilk ve en güzel örneklerini sunmuştur. Kendine bir gün şunu sorma ihtiyacı hissetmişimdir: “Gerçekten fotoğraflarınızdaki gibi bir İstanbul hiç oldu mu?” Bu, bence üzerine düşünülmesi gereken bir sorudur hem fotoğraf sanatı hem sosyal bilimler açısından... Sipa Press’in kurucusu Gökşin Sipahioğlu, şöyle demişti onun hakkında: “Ara Güler, bir fotoğrafı hatırlamaya değer kılan önemli detayları bir saniyede fotoğraf karesi içine toplayabilecek esrarengiz bir sezkiye sahipti. Bunlar öyle vazgeçilmez detaylardır ki eksiklikleri fotoğrafı sıradan yapar. Konu ister günlük yaşam, ister ünlü bir kişi olsun, mesajını alır götürür. Onun özneleri kendini gösterir. Belki onun fotoğrafladıklarının çoğu, Mimar Sinan’ın eserleri ya da Picasso portreleri gibi mağrur değildir. Ara Güler, birçok büyük sanatçı gibi öznelerini hor görmez. Onlara yaşam verir, insan onurunu ve güzelliğini yaşatır...”

People living on city streets and urban structures have always been pivotal in Ara Güler’s photography. He is a pioneering artist in Turkey who, instead of shooting landscapes and mosques without people, discovered and took photographs by adding people to this theme. Also known as the “photographer of Istanbul”, there is a reason why he became one of the most accomplished photographers in the world; and this is a big deal. Some great artists, especially in literature, are remembered together with cities: James Joyce with Dublin, Charles Baudelaire with Paris, Fernando Pessoa with Lisbon, and Ara Güler with Istanbul. If you take Istanbul from Ara Güler, there will be a lot missing. The same can be said about Istanbul’s visual history and memory, of course... Without Ara Güler’s photographs, 1940s, 50s and 60s would be in the dark for us. Ara Güler is a great master of photography who defined photography as a part of reality and made this reality eternal in all its simplicity. In 1961, he was named one of the “seven best photographers in the world” by the Photography Annual Anthology. He stepped out of the studio and photographed the bohemian lifestyle, the human stories of little, seemingly unimportant ordinary people on the streets, the events as he led the life of a wanderer. In the meanwhile, he went beyond holding them a mirror and from time to time, entered right into their lives.

PHOTOGRAPHIC STATE OF THE CITY

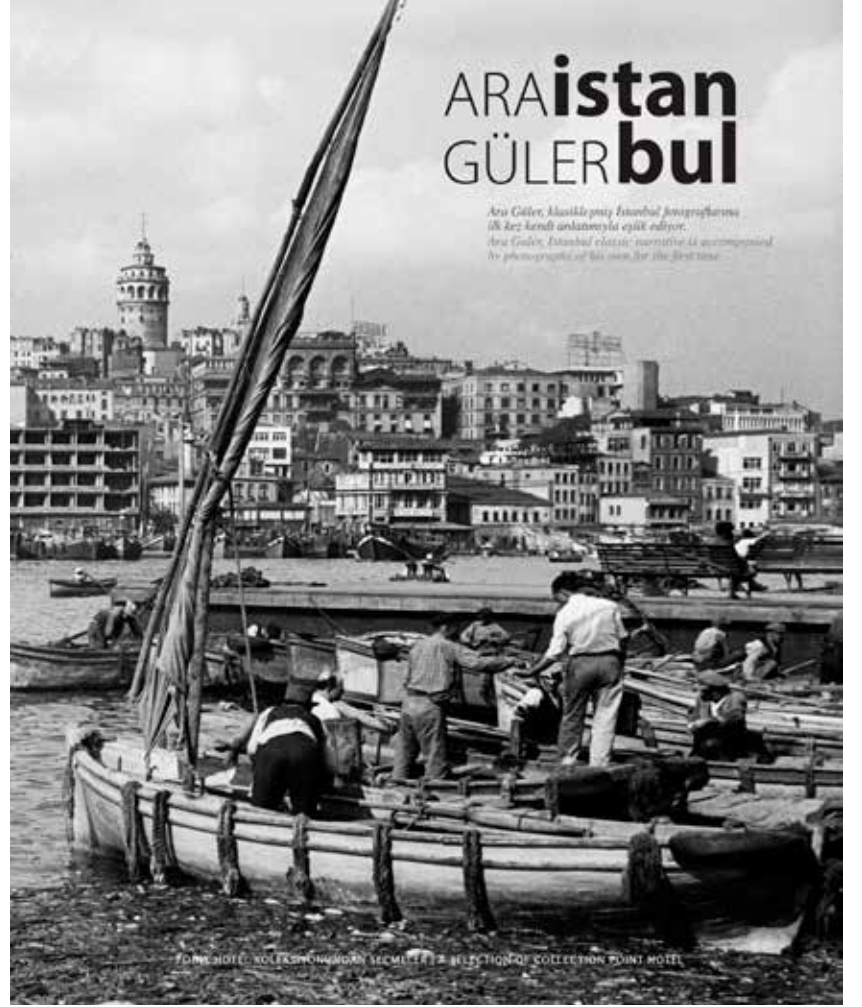
Instead of choosing a theoretical and academic perspective and words, Ara Güler exhibited the first and finest examples of street photography and people on the streets in the world, through his approach. One day, I felt the need to ask him: “Was there ever really an Istanbul like the one in your photos?” I believe this is a question to ponder on, with regard to both photography and social sciences... Gökşin Sipahioğlu, the founder of Sipa Press, said about him: “Ara Güler had a mysterious intuition which enabled him to gather the substantial details into a frame in a single second; a quality that makes a photograph memorable. These are such essential details that their absence would make the photograph ordinary. Whether the subject is everyday life or a famous figure, it carries its message away. His subjects manifest themselves. Most of the subjects in his photographs may not seem proud like the works of Mimar Sinan or Picasso portraits. Ara Güler does not look down on his subjects as many great artists do. He gives them life while surviving human dignity and beauty...”

“ Ara Güler, eğer başka bir çağda yaşamış olsaydı, eserleri dünya uygarlığına ilham veren bir ressam ya da ünlü bir yazar olurdu.

Gökşin Sipahioğlu, Sipa Ajans

Ara Güler, Türk ve İslam Eserleri Müzesi / Turkish and Islamic Arts Museum, İstanbul / Istanbul. Fotoğraf / Photo by Murat Aydın, 2009.

“ALSIN O FOTOĞRAFLARI KULLANSIN!”

Ara Güler ile tanışmam, 10 yıl öncesine dayanır. Ülkenin önemli dergilerinden birine Abidin Dino dosyası hazırlıyordum ve onun en güzel fotoğraflarını çekenin de Ara Güler olduğunu biliyordum. O günlerde Ara Güler'in ofisi hâlâ faaliyettedir, görkemli fotoğraf arşivi de henüz devredilmemişti. İlk karşılaşmamız, Beyoğlu'ndaki Ara Kafe'de oldu. Münasip bir dille dosya için ihtiyacım olan Abidin Dino fotoğraflarını istedim, “bedeli mukabil” diye de ekledim. Boşuna gelmemem gerektiğini, vermeyeceğini söyledi. Küssüp gideceğimi, vazgeçeceğimi düşünmüştü belki, ama ben de en az onun kadar inatçı ve ısrarlıydım. Tıpkı Ara Güler'in birçok gerçekleştirilmesi imkânsız zannedilen röportajı, fotoğraf çekimini mümkün kıldığı gibi ben de bu fotoğrafları ondan almaya kararlıydım. Bir nevi aynı

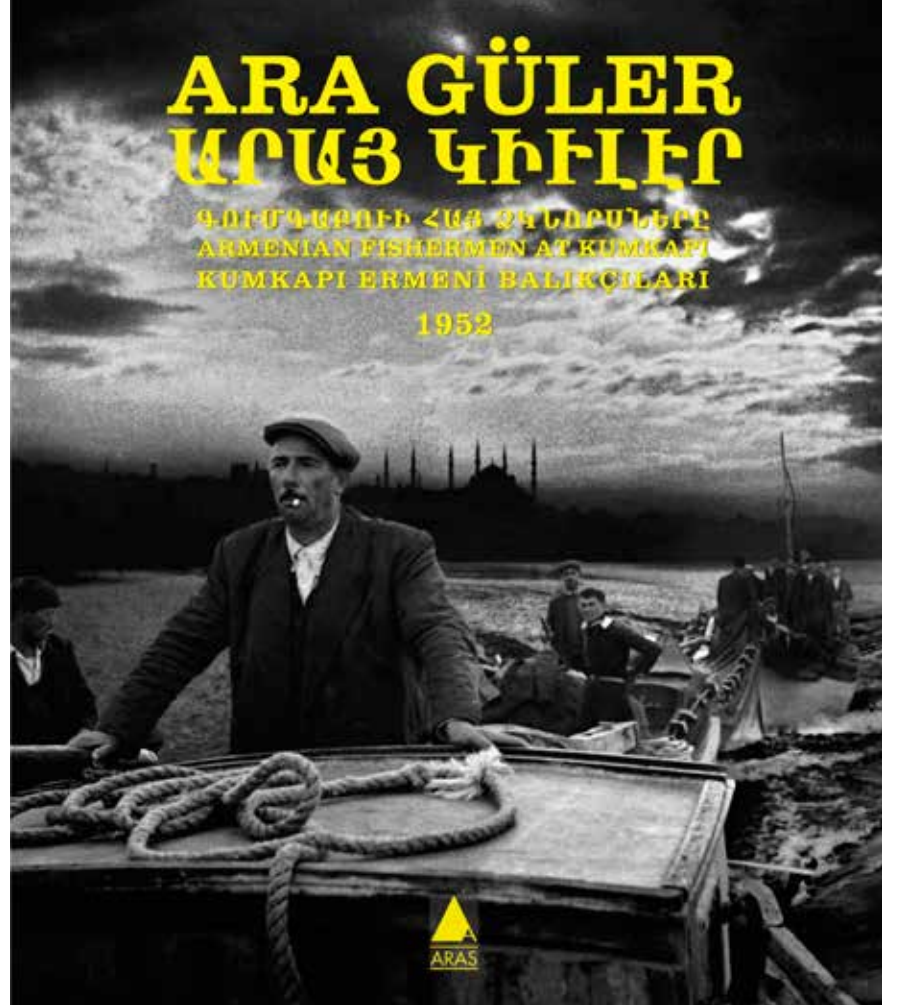
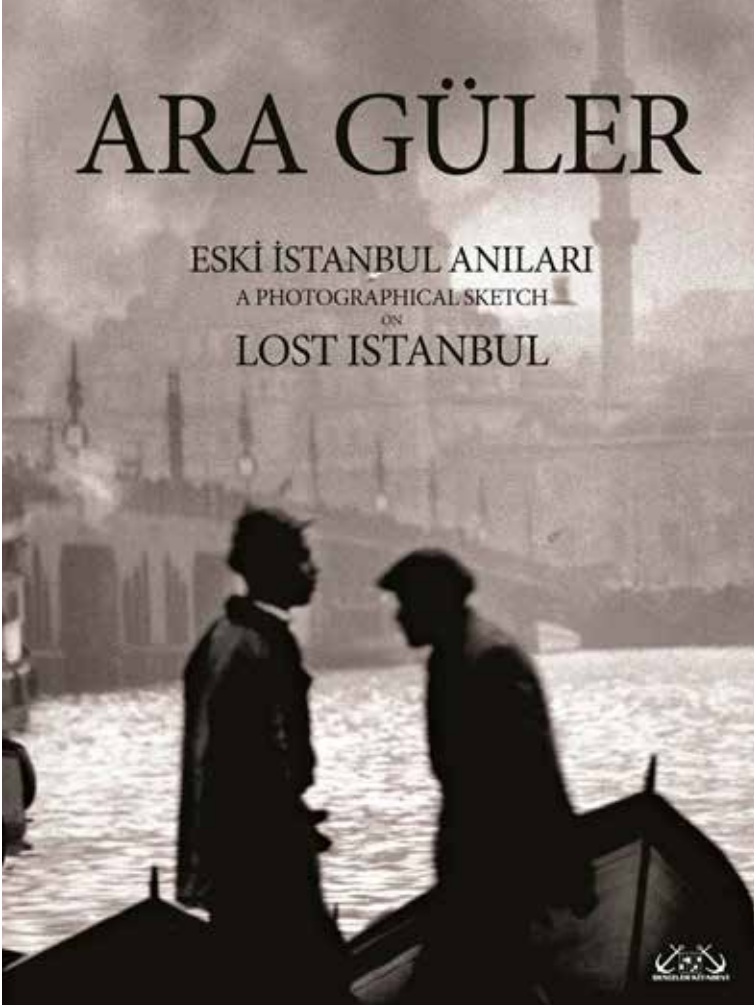
“HE CAN TAKE AND USE THOSE PHOTOGRAPHS!”

I met Ara Güler 10 years ago. I was working on an Abidin Dino file for a major Turkish magazine, and I was aware that Ara Güler was the one who took the best pictures of him. In those days, Ara Güler's office was still in operation, and his spectacular photo archive was yet to be handed over. We first met at Ara Cafe in Beyoğlu. I politely asked for the Abidin Dino photographs I needed for the file and added “for a price”. He told me not to bother coming by and that he would not give me the photos. Maybe he thought that I would get offended and give up, but I was just as stubborn and persistent as he was. I was determined to get those photos from Ara Güler, just as Ara Güler made many of the seemingly impossible interviews and photo shoots possible. Mr. Ara made me walk the same path, in a sense... Almost every day of the week for a whole month...

“ If Ara Güler lived in a different era, he would be an artist or a famous writer whose work inspired the world civilization.

Gökşin Sipahioğlu, Sipa Press

yolu bana yürüttü, Ara Bey... Tam bir ay boyunca haftanın neredeyse her günü... Ara Kafe'ye iş çıkışları gidip oturuyor, onu bekliyordum. Ya ters ters bakıp yanımdan geçiyor ya görmüyor ya da en fazla ekşi bir baş selamı veriyor, kafedeki masasına ya da üst kata ofisine çıkıyordu. Bir gün yüzüme bakıp, "sen hâlâ buraya niye geliyorsun abi?" dedi. Ben de "Burası umuma açık bir kafe. Ben de kahve içiyorum gördüğünüz gibi Ara Bey!" dedim. Telaşla yardımcısı Fatih Aslan yanıma koştu, "hemen yukarı ofise çık!" dedi. Haftalardır, beklediğim an gelmişti. Heyecanlıydım. Üst kattaki ofise çıktığımda, önümde istediğim fotoğraflar duruyordu. Yüzüme yayılan tebessüm ve sevinç ifademe Fatih Aslan, biraz da mahcup bir ifade ile "kusura kalma, ben unuttum. Ara Bey geçen hafta, 'o çocuğa istediği fotoğrafları ver. Sakın ha para mara da alma. Alsın o fotoğrafları; gitsin, kullansın!" dediğini söyledi. Mutluluktan ne söyleyeceğimi bilemedim.

I would go to Ara Cafe after work and sit down to wait for him. He would either walk past me glaring or would not see me at all. At the best, he would give an unwilling nod and go to his table in the cafe or to his office upstairs. One day he looked at my face and said, "Why do you still come here, brother?" to which I replied, "This is a public cafe and as you can see, I'm having a coffee, Mr. Ara!" His assistant Fatih Aslan rushed to my side and said, "Go upstairs to the office immediately!" It was the moment I'd been waiting for weeks. I was excited. When I went upstairs to the office, the photos I asked for were in front of me. As I stood there with a big smile and an expression of joy on my face, a slightly embarrassed Fatih Aslan said, "Sorry, I forgot that last week Mr. Ara said, 'Give that kid the photos he wants. Don't take any money. Tell him to take and use those photos!'. I was so happy that I didn't know what to say.

ASLINDA ONU GÖZLEMLİYORDUM

Yukarıda kendisiyle ilk temasımızı anlattığım Ara Bey ile yakından ve uzaktan birçok görüşmemiz oldu. Kimi zaman röportaj bahanesiyle, kiminde sadece çay içerek ve sohbet ederek... Bunların benim açımdan hemen hemen hepsi, birer bahaneden ibaretti. Ben aslında hep onu gözlemliyor ve ne yaptığını anlamaya çalışıyordum. Hakkında yazılan ve hemen her yerde bulabileceğimiz biyografilerini okumuştum. Herkesin bir türlü Ara Güler hikâyesi ve sevdiği bir dizi fotoğrafı vardı. Doğrusu evir çevir 100 fotoğrafın dışında geri kalan işlerinden insanlar bihaberdi. Hele ki “dokunulmaz” statüsünü kazanan Ara Bey’in üç-beş sözünü tekerleme gibi tekrarlamak, insanlara pekâlâ yetiyordu. Oysa belki de yetmiyordu. Sinemacı olmak istediğini, ısrarla ve altını çizerek söyledi bana... Hikâye yazdığını, yayınladığını biliyoruz, muhabirlik en çok savunduğu şeydi... İnsanları haberdar etmek, uyandırmak... Bir keresinde, “fotoğraf ihtilal çıkarmalı!” demişti. Sanattan saymadığı fotoğraf konusunda, gerçekten sanat eserleri ortaya koymuştu. “Sanat değil, sanatımsı” diyordu fotoğraf için... İnsan emeğinin git gide azalıp da aletlerin bu kadar gelişmesi canını sıkıyor, ama artık ondan da vazgeçmişti ve eğleniyordu. “Fotoğraf makinesini otobüse bindirip yollayacağım Diyarbakır’a; evladım, çek fotoğrafları gel diyeceğim ona!” diyerek gülüyordu bazen...

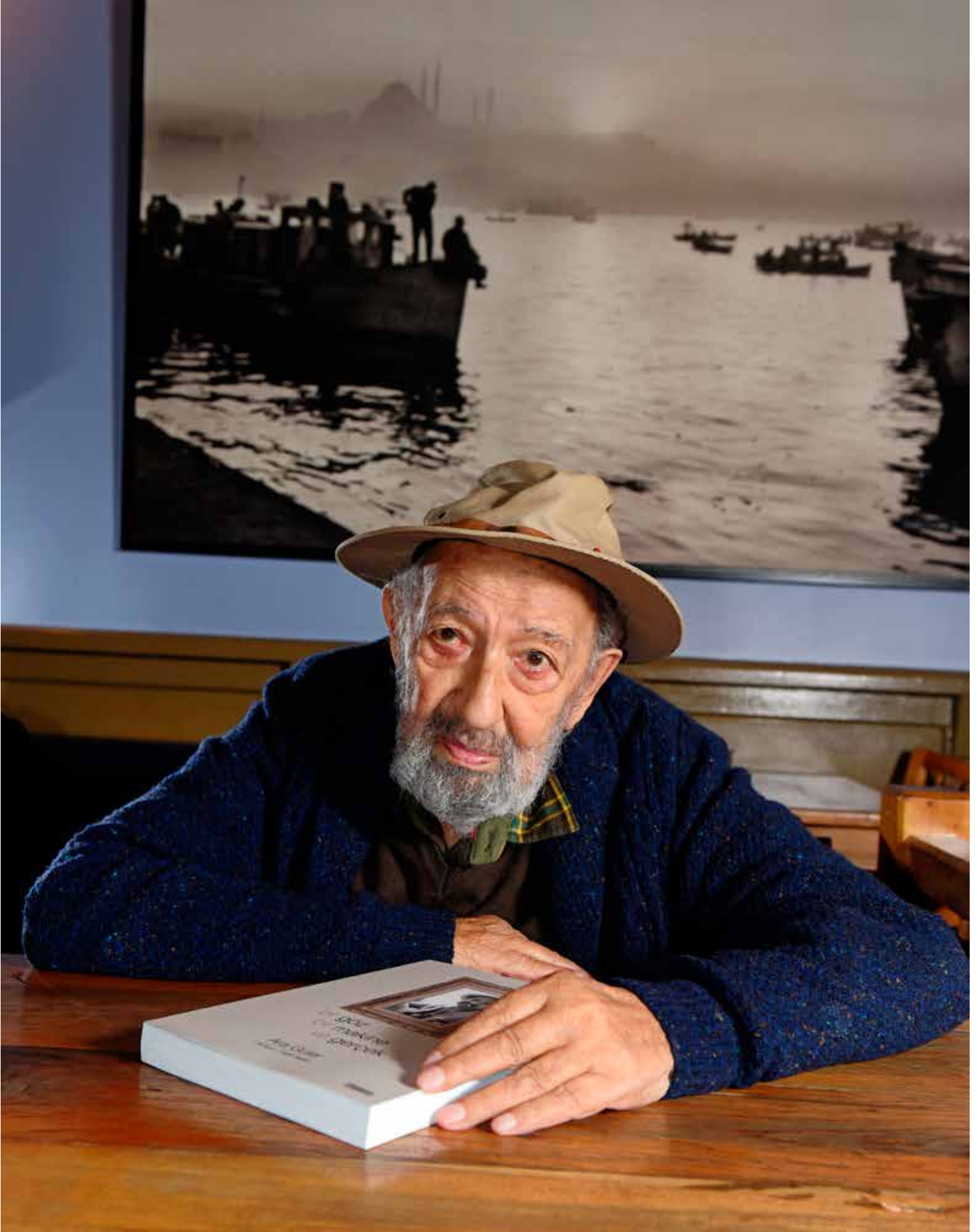
“Ara Güler, teorik, akademik bir bakış ve sözlerden çok sokağa ve sokaktakilere yaklaşım biçiminin dünyadaki ilk ve en güzel örneklerini sunmuştur.

“Rather than a theoretical and academic perspective and rhetoric, Ara Güler exhibited the first and finest examples of street photography and people on the streets in the world, through his approach.

I WAS ACTUALLY OBSERVING HIM

After meeting him we got together with Mr. Ara many times. Sometimes under the pretext of an interview, sometimes just to drink tea and chat... For me, almost all were just excuses. I was actually observing him at all times in an effort to understand what he was doing. I had read the biographies about him which could easily be found. Everyone had some kind of Ara Güler story and a bunch of his photographs they loved. Honestly, people were unaware of the rest of his work, except for the same 100 photos. As a matter of fact, it was enough for people to repeat a few quotes by Mr. Ara, who had gained the “untouchable” status. Yet, maybe it wasn’t enough. He persistently underlined to me that he wished to become a film-maker... We know that he wrote and published stories, and he was an avid defender of journalism... Informing and awakening people... He once said, “Photography should start a revolution!” He in fact created works of art in photography, which he did not consider an art form. For photography, he would say “it’s not art, it’s like art.” He was bothered by the fact that there was less and less human effort as cameras and devices continuously advanced, but he had abandoned that as well and was mocking it. He would sometimes laugh saying, “I will put my camera on a bus to Diyarbakır, my son, so it would take photos and come back!”

Ara Güler. Fotoğraf / Photo by Sarkis Baharoğlu, 2005.

FOTOĞRAFI GÖZ ÇEKER

Ara Güler, çok gezmiş çok görmüştü. Görmekten ve gördüklerinde bulduğu anlamları aktarmaktan bir an bile olsa vazgeçmedi. Günlerce izledim kendisini. Ve anladığım şu oldu aslında... Hani diyordu ya, “fotoğrafi göz çeker” diye... Bizzat şahit oldum, gözüyle binlerce kare çektiğine. Yalnız kaldığında Ara Kafe’de gözünü deklanşör gibi kullandığına; başıyla yaptığı panlara, insanlarda, mekânda aradığı anlam arayışlarını çok kere gözlemladim. İyi yetişmiş, lisan bilen, yazı bilen, dünya bilen bir adam olması, entelektüel dostları olması; onu, -istediği kadar reddetsin- iddia ettiğinden çok daha fazla bir adam yapıyordu. O, âdeta bir Rönesans sanatçısıydı. Komple sanatçı dediklerimizden... Fotoğrafın her türünde yüksek bir yer sahibiydi. Renkli, siyah-beyaz mekânlar, portreler, sokaklar... Onun kadar sokakta dolaşmış, sokaktakileri fotoğraflamış kaç kişi vardır ki? “Saatlerce beklediğimi bilirim, bir kişi geçse de çeksem fotoğrafını, şu sokakta...” dediğini bizzat duydum kendisinden. Hayatımda ilk ve son fotoğraf dersimi kendisinden aldığımı söyleyerek bitireyim yazımı. Çektiği sokakların özlemi kadar, kendisinin de özlemi içinde olduğumuz Ara Amca’yı (Güler) anlamaya çalışmak... Ne yaptığını, nasıl yaptığını düşünmek... O, Türk fotoğrafının önünde yol gösterici, ufuk açıcı, aydınlatıcı bir örnek olarak durmaktadır. Yolu açmışların yolundan daha da ileri gitmek gerek...

EYE TAKES THE PHOTOGRAPH

Ara Güler had travelled a lot and seen a lot. He never abandoned seeing and conveying the meanings he found in what he saw, not even for a moment. I watched him for days. And this is what I found out... You know, he used to say, “it is the eye that takes the photograph...” I personally witnessed that he took thousands of frames with his eyes. I observed over and over again how he used his eyes like a shutter when he was alone at Ara Cafe, he panned with his head, in his search for meanings in people and spaces. Although he denied that, he was more of a man than he claimed as he was a well-educated individual with intellectual friends who knew the world, different languages, and how to write. He was like a Renaissance artist, what we call a complete artist... He stood in a higher place in all types of photography. In colour photography, in black and white spaces, portraits, streets... I personally heard him say, “Sometimes I wait for hours, wishing for someone to pass by so I can take their photo, on that street...” How many photographers are there that walked the streets as much as he did, photographing people? Let me finish by saying that I took my first and last photography lesson from him. Trying to understand Uncle Ara (Güler), whom we miss as much as the streets he photographed... Thinking about what he did and how he achieved that... He is before Turkish photography as a pioneering, stimulating, and enlightening example. We must proceed on the path of those who paved the way...

‘ARA’ yı Anlamak Sempozyumu’ndan, Pera Müzesi / Museum, İstanbul / Istanbul.
From the Understanding ‘ARA’ Symposium. **Fotoğraf** / Photo by **Melih Uslu**, 2015.

Sezgin Çevik kimdir?

Yazar, editör, TV programcısı, sahaf ve koleksiyoner Sezgin Çevik, Adapazarı doğumlu. Kendisini, “ömür boyu öğrenci” olarak nitelendiren Çevik, “At İzinde Bir Ömür” ve “Er Meydanı - Güreş Tarihi” gibi kitaplara imza attı. Sergiler başta olmak üzere çeşitli kültür projelerine danışmanlık yapan Çevik’in birçok ulusal ve uluslararası dergide yazı ve fotoğrafları yayımlandı. Bir dönem yayın yönetmenliğini yaptığı Türk Hava Yolları Skylife dergisine Ara Güler, Amin Maalouf, Alberto Manguel, Ellen Burstyn, Sophie Bassouls, Utku Varlık, Selçuk Demirel, Byron Ayanoğlu, Adnan Özer, Yunus Emre Çaylak gibi isimleri kazandıran Çevik, İstanbul - Muğla hattında yaşıyor. Çevik, @sezginistan isimli Instagram sayfasında paylaştığı fotoğraflarında pitoresk ve mizahi unsurlar arıyor.

Who is Sezgin Çevik?

Writer, editor, TV presenter, bibliophile and collector Sezgin Çevik was born in Adapazarı. Describing himself as a “student for life”, Çevik is the author of books including “A Life on Horse Trail” and “Field of Contest- History of Wrestling”. Giving consultancy for various cultural projects, particularly exhibitions, Çevik’s articles and photographs have been published in a number of national and international magazines. Former editor-in-chief of Turkish Airlines Skylife magazine, Çevik introduced names such as Ara Güler, Amin Maalouf, Alberto Manguel, Ellen Burstyn, Sophie Bassouls, Utku Varlık, Selçuk Demirel, Byron Ayanoğlu, Adnan Özer, and Yunus Emre Çaylak to the magazine and currently lives between Istanbul and Muğla... Çevik searches for picturesque and humorous elements in the photos he shares on his Instagram page @sezginistan.

YAZAR GÖZÜYLE /
WRITER'S PERSPECTIVE

Sokak ve Fotoğrafın Yol Kesişmesi: “SOKAKTAKİ AYNA”

“ İlk sayımızda fotoğraf sanatı çerçevesinde sokak fotoğrafçılığını aynı potada eritirken, sizlere bu alanın önemli kilometre taşlarından özel bir seçki hazırladık.

The Intersection of Street and Photography: “THE MIRROR ON THE STREET”

“ In our first issue, we have melted the art of photography and street photography in the same pot. We have put together for you, a special selection of important milestones in this field.

Doğu'nun Cartier Bresson'u olarak anılan Çinli fotoğraf sanatçısı ve yönetmen Fan Ho sokakları keşfederken, Hong Kong'ta akan hızlı yaşamın tersine fotoğraflarındaki dinginlik ve etkileyici siyah-beyaz fotoğrafı, sizi sanatçının diğer fotoğraflarını araştırmaya yönlendirecektir. Bu sayımızda "PP" (Prag Fotoğrafçısı) takma adıyla ünlenen Josef Koudelka, "Sürgün ve Çingeneler" konulu serisiyle yerinden edilmişlik duygusunu dikkat çekici bir estetikle yansıtıyor. Sanatçının yabancılaşmış kavramların yerini aldığı imgelerden oluşan bu öyküleri, sokak fotoğrafçılığının belgesel bir bakış açısıyla nasıl biçimlendirileceğine dair etkileyici cevaplar sunuyor. Magnum Photos'un kurucularından ve tek felsefesi anı yaşamak olan "karar anı" ve 20. yüzyılın gözü Henri Cartier-Bresson da bu sayımızda özellikle karar anını, yani belirleyici an için 10 adımdan oluşan yöntemleri ile sizlerle olacak. "Şu dünyada karar anı olmayan hiçbir şey yoktur ve iyi kotarılmış bir başyapıt, böyle bir anın ayırdına varabilmek ve onu ele geçirmek demektir. Eğer durumların devinimi içinde o anı kaçırsanız, onu yeniden yakalayabilmek veya farkına varabilmek için şansınız olmayabilir." Devamında kariyerine basın fotoğrafçısı olarak başlayan Trent Parke, "kamera yargıçtır" derken

Embarking on a journey on the streets with the Chinese photographer and director Fan Ho, aka Cartier-Bresson of the East, you will encounter a serenity in the artist's frames, contrasting with the fast-flowing life in Hong Kong, and these will surely lead you to search for other images of the artist. Also featured in this issue is Josef Koudelka, who became famous under the alias "PP" (Prague Photographer), with his series on exiles and gypsies in which he reflects, with a spectacular aesthetic, the feeling of being uprooted. Consisting of images substituted for alienated concepts, these stories of the artist hold impressive answers on how street photography can be structured based on a documentary perspective. Of course, the issue on street photography would be incomplete without Henri Cartier-Bresson, one of the founders of Magnum Photos and credited as the eye of the 20th century. What the artist tells about the theory of "decisive moment", which he gave as a gift to the art of photography with his philosophy of living in the moment, contains significant clues for everyone devoted to street photography. In Bresson's words: "There is nothing in this world that does not have a decisive moment and the masterpiece of good ruling is to know and seize this moment. If you miss that moment in the course of the situation, you may

kendi gerçeğini yaratmak kavramının altını çizmektedir. Çalışmalarındaki siyah-beyaz dengesi ve kendine has ışık oyunları ile şiirsel dili, bazen de mizah ile harmanlayarak birçok fotoğrafçının ufkunu açmıştır. Elliott Erwitt, insanlık ve insan komedisine muzip kadrajlarla bakış açısı yaratmıştır. Özellikle köpeklerle ilgili çalışmalarında, insan hikâyelerinin alegorik ve ironik çağrışımları öne çıkmıştır. Sınırları zorlayan fotoğrafçı Alex Webb, cevap vermektense soru sormayı tercih eden bir sanatçı. 1998 yılında İstanbul’u fotoğraflayan sanatçı, “İstanbul’un dolambaçlı sokaklarının hissini seviyorum. Bir fotoğrafçı için kapıdan çıkıp o gün verilen her karar, sola ya da sağa, yokuş yukarı ya da yokuş aşağı gitmek farklı bir dizi deneyim.” sözleri de onun gözlemci yönü ile harmanladığı, kenti deneyimlediği nefes fotoğraflara imza atmıştır. Fotoğraflarında kendi kurgusal gerçekliğini yaratmayı seven Martin Parr, bunu toplumun doğal ön yargısını kırarak yaptığını söylüyor. Sosyal sınıflaşmalar, küreselleşme, tüketim ve iletişim konularına değinirken ironik yaklaşımlarıyla topluma ayna tutuyor. Sokak fotoğrafçılığı adına sizlerle paylaştığımız birçok sanatçının arasında en ilginç bulacağınız yaşam öyküsüne sahip, “fotoğraf makineli dadi” olarak anılan Vivian Maier biyografisine mutlaka bakmalısınız. Ondan bize kalan binlerce fotoğraf ve negatif, o öldükten sonra ortaya çıkmış; bütün hayatı boyunca sınırlı şartlarına rağmen sokaklarda fotoğraf çekmekten asla vazgeçmemiştir. Kentin karmaşasını kamerasıyla keşfeden bir diğer önemli isim de Daido Moriyama’dır. Yapıbozumcu estetiği, onu bu alanın öncülerinden yapmıştır. Fotoğrafları bizi kentin ihmal edilmiş, görmezden gelinen köşelerinde, hayatın karanlık yüzünü resmettiği bir yolculuğa çıkarır. Renkli deneysel fotoğraflarla izleyiciyi yüzleştiren Saul Leiter, basit şeylerin güzelliğine inanırken, en ilginç olmayan şeyin çok ilginç olabileceğine inancını anlattığı kadrajları ile sizlerle olacak. Şiirsel fotoğraflarındaki lirik hikâyeleri, sosyo-politik kaygılardan soyutlayıp tekniğin üstüne çıkaran, kadrajlarında bıraktığı duygusal etkileriyle tanınan André Kertész de sizlerle buluşacak. Bu sayımızda yer verdiğimiz sanatçıların diğer çalışmalarına da içerikte belirtilen web adreslerinden ulaşabilirsiniz. Fotoğraf yolculuğu boyunca insan ruhunun varlığını arayan Koudelka gibi keşif yolculuğu yapacağınız fotoğrafla dolu günler dileriz.

not have the chance to recapture or notice it.” Most of us know Trent Parke, who started his career as a press photographer, with his famous statement: “The camera is the judge”. Through this statement, Parke emphasizes the importance of the artist’s will to create their own reality. Indeed, he inspires many photographers through his great success in his photographs with his black and white balance and unique play of light. Another name featured in our magazine is Elliott Erwitt. His mischievous frames of people and human conditions make him immediately noticeable. Especially his works on dogs stand out as allegorical, ironic associations of human stories. Pushing the boundaries, photographer Alex Webb is an artist who would rather ask questions than give answers. I love the feeling of the labyrinth-like streets of Istanbul. A series of different experiences Webb, who photographed Istanbul in 1998, is a guest of our magazine with his questioning attitude and frames that invite us to explore the places we live in. Martin Parr is an artist who likes to point his lens to the lives stuck to the ordinariness of life. However, he succeeds to present this in his own fictional reality while breaking down the social prejudices. Portraying political and sociocultural issues, such as social class-divisions, globalization, consumer relations and communication in an entertaining language, Parr’s works will hopefully attract your attention. One of the most extraordinary names in this issue is Vivian Maier. Leaving behind wonderful images to street photography, Maier had a very interesting and slightly sad life story. You should definitely get to know this mysterious woman who was posthumously discovered by chance and became famous as “nanny with a camera”. Another prominent name who has been exploring the chaos of the city with his camera is Daido Moriyama. While his deconstructionist aesthetic makes him one of the pioneers in this field, his photographs will take us on a journey through the neglected, ignored corners of the city, where he depicts the dark side of life. With his colorful and experimental photographs, Saul Leiter draws attention to the beauty of simple, ordinary things. With his fascinating compositions and lyrical stories, André Kertész is another great artist featured in this issue. You can access other works of the photographers featured in this issue via the web addresses given in the content. We wish you days full of discoveries in your photographic journey, just like those of Koudelka in his quest for the existence of the human soul.

Sema Özevin kimdir?

Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik ve Fotoğraf Ana Sanat Dalı Fotoğraf Bölümü'nü 2012 yılında derece ile bitirdi. Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü'nde disiplinler arası yüksek lisans yaptı. Altı yıl Beykent Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çeşitli dersler verdi. Sema Özevin Art Studio ve Sema Özevin ArtTV markaları altında, fotoğrafa dair serbest çalışmalarını farklı kurumsal reklam ve tanıtım çekimleri ile stil-life ve yemek fotoğrafı konularında çalıştı. Fotoğrafçılığın yanı sıra; film alanında video art, belgesel kısa film ve uzun metraj film çalışmalarını sürdürmekte, görüntü yönetmenliği yapmaktadır. Belgesel ve kurmaca üç kısa filmde, "Pişmaniye", "Davut" "Dedem ve Babam" a yönetmenlik ve görüntü yönetmenliği; uzun metraj sinema filmi "Barınak" ta görüntü yönetmenliği yaptı. Birçok ulusal ve uluslararası yarışmalarda dereceleri bulunmakla beraber FIAP Uluslararası Fotoğraf Sanatı Federasyonu'ndan AFIAP (sanatçı) ve EFIAP (mükemmellik) unvanları aldı.

Who is Sema Özevin?

She graduated from Kocaeli University's Faculty of Fine Arts Department of Graphics and Photography in 2012 with an honors degree. She completed an interdisciplinary master's degree at Gazi University's Faculty of Fine Arts Department of Painting. She gave lectures as a teaching assistant at Beykent University Faculty of Communication for 6 years. She did freelance photography work, corporate advertising and promotional works under Sema Özevin Art Studio and Sema Özevin ArtTV brands, and worked on still-life and food photography. Özevin also continues to do video art work, documentary short films and feature films, and works as a cinematographer. She worked as a director and cinematographer in three short documentary and fiction films: "Pişmaniye", "Davut", "Dedem and Babam". Moreover she worked as a cinematographer in the feature film "Barınak". In addition to many degrees in various national and international contests, she also was awarded the title of AFIAP (artist), EFIAP (excellence) from FIAP.

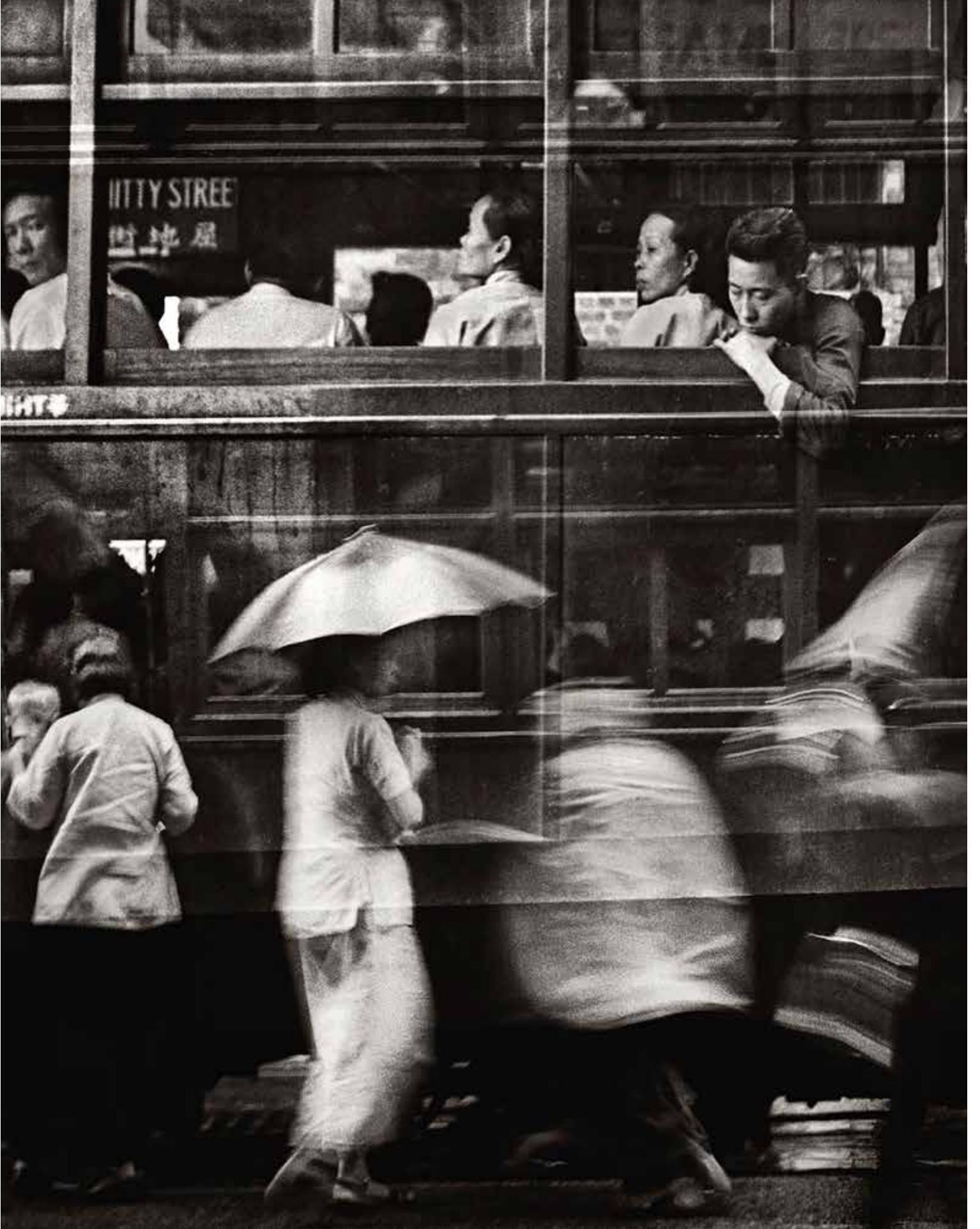
Doğu'nun Cartier-Bresson'u Cartier-Bresson of the East

“ Fan Ho, çalışmalarında her zaman duygunun yer alması gerektiğini savunmuş, insani yaklaşımı ve fotoğraflarında yansıttığı duygu ile izleyicisinin kalbine dokunurken, sokaktaki duygu dolu hikâyeleri paylaşmıştır.

“ *Fan Ho has advocated that there should always be emotions in his photos, and he shared emotional stories from the streets, while touching his audience's heart with his humanistic approach and the emotions he reflects in his photographs.*

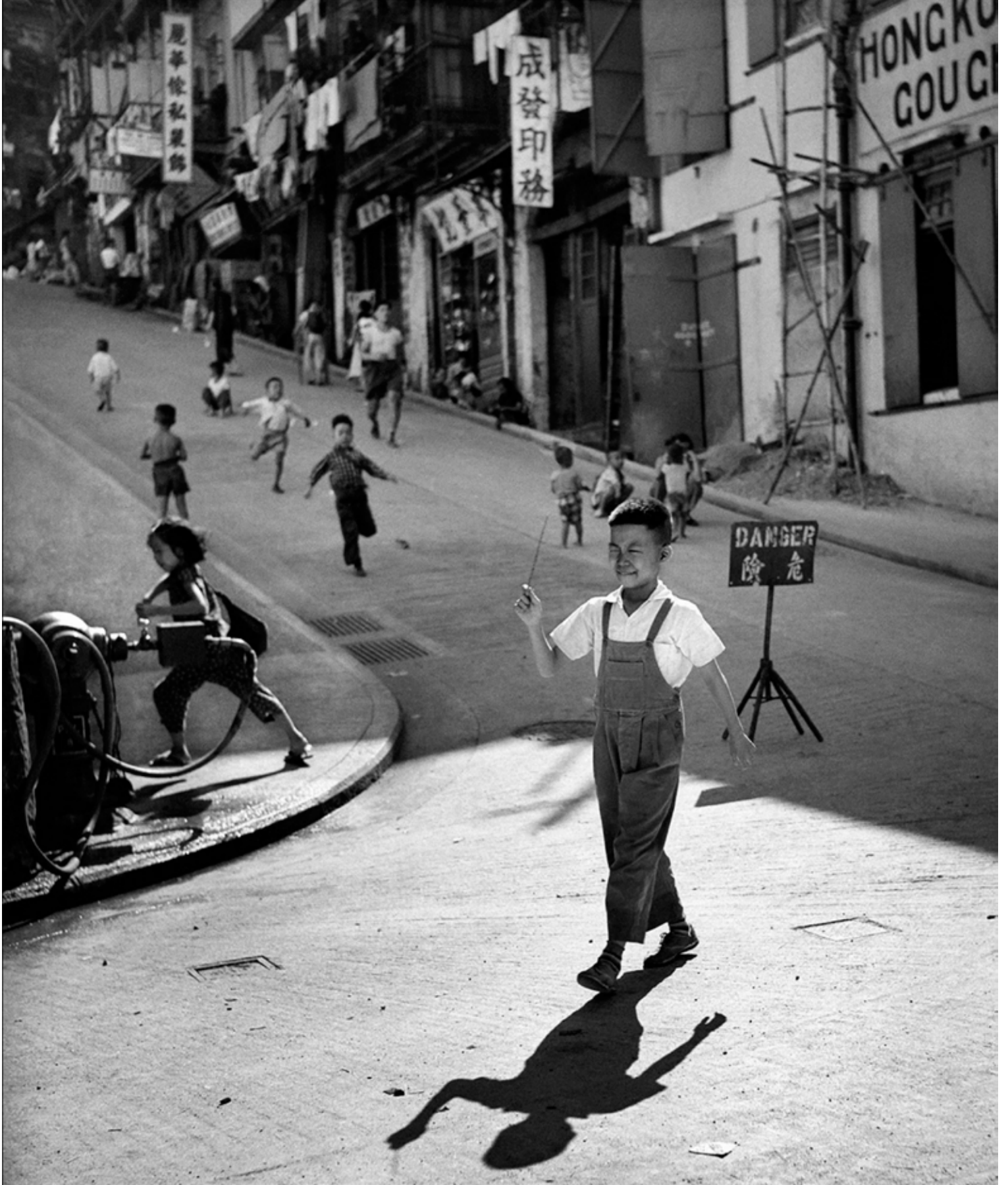
Hong Kong. Fotoğraflar / Photos by Fan Ho, 1950-1960.

1931 yılında Şangay'da doğan Çinli fotoğrafçı, aynı zamanda yönetmen ve aktör olarak da birçok projeye imza atmıştır. 1941 yılında, savaş döneminde ailesi ile birlikte Makao'da mahsur kalarak yaşamına bir süre o şekilde devam ettikten sonra, 1949 yılında Hong Kong'a göç etmişlerdir. Ho'nun fotoğrafla tanışması, küçük yaşlarda babasının bıraktığı Kodak üretimi Brownie kamera ile olmuştur. İlk fotoğraflarını bu kamera ile çekmeye başlamıştır. Daha sonra 14 yaşına geldiğinde orta format Rolleiflex TLR, ikiz lensli refleks kamera kullanmaya başlamıştır. Fotoğraf sanatıyla yolunun erken yaşlarda kesişmesi, onun gelecekteki Fan Ho'ya dönüşümü için zemin oluşturmuştur. Sokak fotoğrafçılığı kariyerinde onun okulu, sokaklar olmuştur. Çalışmalarında sokakları keşfederken, şehrin akışındaki yaşamlar, metropol girdabında koşturan insanlar, gecekondu ve sokaklardaki yaşamdan kesitler, pazarlar, seyyar satıcılar gibi hayata dair her şey konusu olmuş, ışık oyunlarını kullanarak kendi üslubunu yaratmıştır. Hong Kong'ta akan hızlı yaşamın tam aksine fotoğraflarının dinginliği ve öznel bakış açısı oldukça şaşırtıcıdır. Işık oyunları ile oluşturduğu özel fotoğrafik dil, izleyicisini gündelik hayatın akışına dair muhteşem görüntülerle karşı karşıya bırakır. Sanatçı, sokaklardaki hikâyelerin peşinden giderken gerçeği yakalama peşinde olmamıştır. O, kadrajları ve tekniği ile kendi gerçeğini yeniden inşa etmiştir. Fan Ho, kendi çekim ve baskı tekniklerini geliştirirken çalışma grupları da yaparak fotoğrafçılara yol göstermiş, 1950'li ve 1960'lı yıllarda Hong Kong'un metropole dönüşümüne kamerasıyla şahitlik etmiştir. Yönetmenliğini yapmış olduğu sinematografik çalışmalar ile fotoğrafı kıyasladığında sinema ile fotoğrafın tek farkının birinin hareketsiz, diğerinin hareketli görüntüden oluştuğunun altını çizerken; temelde kesişen noktanın aynı hikâyeler olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda sinemadaki her saniyelik görüntünün 24 kareden oluştuğunu düşünürsek sinema ve fotoğraf kıyaslamasında Ho'nun yaklaşımını doğru bulabiliriz. Cartier-Bresson ile görsel dilleri, Doğu'dan ve Batı'dan birbirlerini selamlarken; her iki fotoğraf sanatçısı bizlere sokak fotoğrafçılığı adına muhteşem görüntüler, izler bıraktılar. Bu bakımdan Fan Ho'nun benzer fotoğrafik yaklaşımını fark eden hayranları, Fransız sanatçı Bresson'a atıfta bulunmuşlar; ona, "Doğu'nun Cartier-Bresson'u demişlerdir. Burada iki fotoğrafçının en önemli özelliği, Doğu ve Batı'nın kesişmesinden çok, etkileyici siyah-beyaz kareleri ve ışık oyunlarının da dışında "çekimlerini gerçekleştirirken göstermiş oldukları insani tutumları" olmuştur. Sarah Green, Fan Ho'nun düşüncesini "belirli bir saniyeyi gördüğünüzde bir duyguyu yaşarsınız. Fotoğraf izleyicisinin bu duyguyu hissedebileceği şekilde sahneyi yakalamanın önemli olduğunu düşünüyorum. Önemli gördüğüm şey bu. Resimlerde çok güçlü bir duygusal karakter görünür. Fakat duygudan yoksun bir fotoğrafçılık olmamalıdır." diye belirtmiştir. Bu bağlamda fotoğraf sanatçısı Ho, çalışmalarında her zaman duygunun yer alması gerektiğini savunmuş, insani yaklaşımı ve fotoğraflarında yansıttığı duygu ile izleyicisinin kalbine dokunurken, sokaktaki duygu dolu hikâyeleri paylaşmıştır. Ho'nun etkileyici siyah-beyaz fotoğraflarına defalarca bakmaktan kendinizi alamayacaksınız.

Born in Shanghai in 1931, the Chinese photographer Fan Ho has been in many projects as a director and actor as well. After living a stranded life in Macau with his family during the war in 1941, he emigrated with his family to Hong Kong in 1949. Ho's introduction to photography at an early age was through a Kodak Brownie camera, left by his father. When he was 14, he started using a medium-format Rolleiflex TLR twin-lens reflex camera. His encounter with photography at an early age laid the groundwork for his future transformation into Fan Ho. The streets have been a school for him in his photography career. While exploring the streets, he reflected in his works the lives in the flow of the city, the people rushing in the whirlpool of the metropolis, the slums, the bazaars, the peddlers, in a word, everything that is related to life, and he created his own style through his unique play of light. In contrast with the fast-paced life in Hong Kong, the serenity and subjective point of view in his photographs are quite striking. The photographic language he establishes with play of light, reveals before us magnificent images captured from the flow of everyday life. He is not concerned about grasping the reality while following the stories in the streets: He builds his own reality through his frames and technique. While developing his own shooting and printing techniques, Fan Ho has also formed workgroups and guided photographers, and witnessed through his camera the transformation of Hong Kong into a metropolis in 50s and 60s. When he compares his works as a director with his photography works, he underlines that there is only one difference; one is mobile and the other is still. But for him, the stories are the same. In this context, considering that one second in cinema consists of 24 frames, one will approve Ho's approach. Bresson's visual language and his salute each other. They both left a spectacular mark in street photography, one on behalf of the west and the other on behalf of the east. Due to similar photographic approaches, Fan Ho has been called by his fans as the "Bresson of the East". The most important intersection points of these two photographers were more the "humanitarian behaviors they exhibited", along with their impressive use of black and white and light, than the rapprochement of East and West. According to Sarah Green, Fan Ho's approach can be summarized with these words: "If you experience a feeling when you see a particular scene, you can capture it in a way that meant the photographer's viewer could also feel that emotion, that's what I consider important. My pictures have a very strong emotional character. It's not dry, objective photography." In this sense, Ho has advocated that there should always be emotions in his photos, and he shared emotional stories from the streets, while touching his audience's heart with his humanistic approach and the emotions he reflects in his photographs. Indeed, you can't help but look over and over again at Ho's impressive black and white photographs.

20. Yüzyılın Gözü The Eye of the 20th Century

“ Anı yaşamak tek felsefeydi; gerçeklik geçmişin bir parçası olurken hayatın nabzı, şimdi ve burada atıyordu Leica’sından öğrendiği şey buydu.

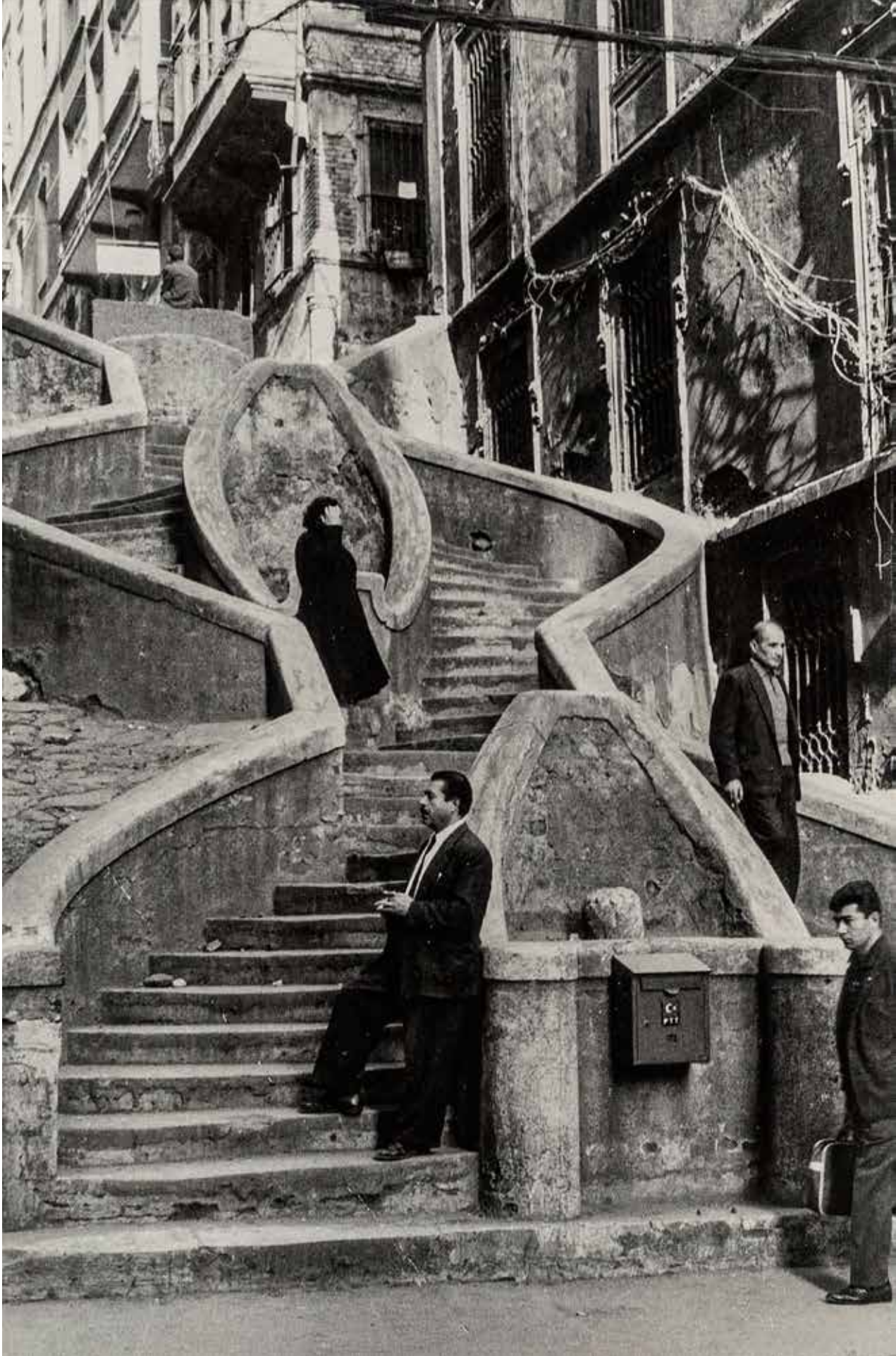

“ *Living the moment was his only philosophy; while reality became a part of the past, the pulse of life was beating here and now - this is what he learned from his Leica.*

İstanbul / Istanbul. Fotoğraf / Photo by H.C-Bresson, 1965.

Henri Cartier-Bresson

Magnum Photos kurucularından Fransız fotoğrafçı, 1908 yılında Paris'in küçük bir köyünde, zengin ve Katolik bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Bresson, 19 yaşındayken kübist ressam André Lhote ile tanıştı. Fotoğraf ile tanışması ise resim ve edebiyata göre daha erkendi. Birçok usta fotoğrafçı gibi o da çocukluğunda Kodak üretimi Brownie fotoğraf makinesi ile fotoğraf çekmeye başladı. Profesyonel anlamda fotoğrafa yönelmesi ise 1930 sonrasında oldu. 35 mm ile tanışması, 1933 yılında aldığı Leica kamerası ile gerçekleşti. İspanya İç Savaşı'nı da bu kamerası ile fotoğrafladı. Onun sanat hayatındaki döngüsellığı yaratan; resim, fotoğraf ve belgesel film üçgeninde değişmeyen şey içinde barındırdığı görselin ruhu ve gücü oldu. Fransız yazar Pierre Assouline'in 10 yılda yazdığı Bresson biyografisi, onu araştıranlar için benzersiz bir belgedir. Onun, "anı yaşamak tek felsefeydi. Gerçeklik geçmişin bir parçası olurken hayatın nabzı, şimdi ve burada atıyordu. Leica'sından öğrendiği şey buydu."* Sinemaya olan ilgisi, birçok belgesel projeye imza atmasını sağladı. Ana teması, Fransa'nın kurtuluşu üzerine belgesel çalışmaları olan savaş tazminatıyla ilgili konuları ele aldığı filmler üretti. Çalışmalarının devam ettiği bu süreçte savaş fotoğrafçısı Robert Capa, William Vandivert, George Rodger ve David Seymour ile bir araya gelerek, 1947 yılında Magnum Photos Fotoğraf Ajansı'nı kurdu. Dünya tarihine tanıklık eden çalışmaları gerçekleştiren fotoğrafçıları kendi bünyesine aldı, dünya basınına dağıtımını sağladı. Fotoğrafçı haklarının korunması, fotoğrafçı röportajları, tarihsel bellek oluşturulması ve arşivcilik, ajansın önemli bir misyonuydu. Bresson, "ajansın ticari bir projesi yoktu, ama ahlaki bir hedefi vardı" şeklinde tanımlamıştır, Magnum Photos'u. Magnum Photos ile birlikte 5N1K listesi işlerlik kazandı. "Ne, ne zaman, nerede, neden, nasıl, kim? soruları, her fotoğrafçının röportajlarında yanıt vermesi gereken sorulardır." şeklinde açıklamada bulunmuştur. Muhteşem siyah-beyaz fotoğraflara imza atan Bresson, renkli çalışmalar da yaptı; fakat bunları kullanmayı tercih etmedi. Fotoğraflarını çekerken, genellikle 50 mm objektif tercih eden sanatçı, zaman zaman 35 mm geniş açı objektif de kullandı. Teknik tercihlerinin dışında temel prensibini şu şekilde belirtmiştir: "Fotoğraf çekmek, aklı, gözü ve yüreği, aynı nişan çizgisi üstüne getirmektir. Fotoğraf bir yaşam biçimidir."** Bu sözleri ile bahsi geçen Bresson'un anı yakalayabilme yeteneği, sonraki nesil için önemli bir kılavuz oldu. "Şu dünyada bir karar anı olmayan hiçbir şey yoktur ve iyi kotarılmış bir başyapıt, böyle bir anın ayırımına varabilmek ve onu ele geçirmek demektir. Eğer durumların

One of the founders of Magnum photos, French photographer Bresson was born in 1908 in a little village of Paris to a rich Catholic family. When he was 19, Bresson met the cubist painter André Lhote. Bresson was introduced to photography even before art and literature. Like many other masters of photography, when he was a child, he started taking pictures with a Brownie camera produced by Kodak. He turned to photography professionally after 1930. Thanks to the Leica camera he bought in 1933, he became acquainted with the 35mm film. This was the camera he used to photograph the Spanish civil war. In his artistic life exhibiting a cyclical structure with the triangle of painting, photography and documentary film, the only thing that has not changed was the spirit and power of the visual he has carried on. "Living the moment was his only philosophy; While reality became a part of the past, the pulse of life was beating here and now - this is what he learned from his Leica." * His interest in cinema led Bresson to documentary projects. In parallel with his documentary works covering the liberation of France, he also produced films dealing with war compensations. During this period, he came together with war photographer Robert Capa, William Vandivert, George Rodger and David Seymour to found the Magnum Photos photography agency in 1947. The agency recruited photographers with works that witnessed the world history, and distributed them to the world press. The agency's main mission was to create an archive and a historical memory within the agency, to conduct interviews with the photographers, while protecting their rights. Bresson outlined their aims as follows: "The agency had no commercial project, but a moral objective. The 5W1H list became effective thanks to Magnum. These were the questions that every photographer had to ask in their interviews; What? why? when? where? who? how?" Creating magnificent black and white photographs, Bresson made color works as well; however, he did not prefer to use them. Using mostly a 50mm lens for taking his photos, he also occasionally used a 35mm wide-angle lens. Apart from these technical preferences, he stated his underlying principle as follows: "To take photographs means putting one's head, one's eye, and one's heart on the same axis. Photography is a way of life."** Bresson's ability to capture the moment, mentioned with these words, has been an important guide for the next generation. "There is nothing in this world that does not have a decisive moment and the masterpiece of good ruling is to know and seize this moment. If you miss that moment in the course of the situation, you may not have the chance to recapture or notice it." He wrote a book called "Images à la Sauvette" or "The

devinimi içinde o anı kaçırsanız, onu yeniden yakalayabilmek veya farkına varabilmek için şansınız olmayabilir,” açıklaması ile Bresson, fotoğrafçının anı yakalarken göstermiş olduğu karar anının öneminden bahsetti. “Images à la Sauvette” veya “The Decisive Moment” kitabıyla da belirleyici anın psikoloji üzerine etkileriyle alakalı konulara değindi. “The Decisive Moment”te karar anı, belirleyici anı yakalama becerilerini 10 adımda ifade etti:

- 1 Fotoğraflanan sahenin görsel birleşiminin, denge, uyum, basitlik ve birlikten oluşan atmosferi yaratmak için Gestalt psikolojisinin ilkelerinden yararlandığı sofistike bir kompozisyon.
- 2 Özne ile sinerjistik olarak anlamlı bir figür / zemin ilişkisi içinde hem görsel hem de psikolojik olarak etkileşime giren özneye yönelik gelişmiş bir arka plan.
- 3 Tamamlanma ve kapanmanın görsel olduğu kadar psikolojik beklentisi, genellikle görsel bir boşluk, aralık veya bir tür süspansiyon olarak ortaya çıkar.
- 4 İzleyicinin tasvir edilen sahenin anlamı veya sonucu hakkındaki merakını uyandıran belirsizlik, belirsizlik ve hatta çelişki unsuru.
- 5 İdeal olarak hareket ve eylem içeren, benzersiz, kısa süreli ve anlamlı bir anın yakalanması.
- 6 Kesin zamanlı, tekrar edilemeyen, tek şanslık bir atış.
- 7 Gerçek yaşam durumlarındaki insanların göze çarpmayan, samimi, foto-gerçekçi görüntüsü.
- 8 İnsan durumu hakkında anlam ve duygu uyandıran öznel yorum ile nesnel gerçek arasında dinamik bir etkileşim.
- 9 Üretken bir fotoğrafçılık sürecinin kapsayıcı bağlamı olarak “karar anı”, kişisel ve sanatsal görüntünün ortaya çıkması ile sonuçlanır.
- 10 Karar anı, belirli anın psikolojisini yansıtan fotoğrafı, fotoğrafçılık alanındaki kapsamlı eğitim ve deneyimlerden ve ayrıca insanların psikolojik bilgilerinden geliştirilen benzersiz bir teknik, bilişsel ve duygusal beceriler setinin ürünüdür.

Bresson fotoğrafa bakış açısını, “fotoğraflarımdan sorumlu değilim. Fotoğrafçılık belgesel değildir; sezgidir, şiirsel bir deneyimdir. İç sesinizi bastırıp, kendinizi olaya kaptırırsınız ve sonra havayı koklarsınız. Bu tesadüfe duyarlı olmaktır” sözleri ile dile getirmiştir.

Decisive Moment”. In this book he offered clues on the psychology of the decisive moment. He set forth the skills for capturing the decisive moment in the following ten steps:

- 1 A sophisticated composition in which the visual coalescence of the photographed scene capitalizes on the principles of Gestalt psychology to create a “prägnanz” atmosphere of balance, harmony, simplicity, and unity.
- 2 A sophisticated background to the subject that interacts both visually and psychologically with the subject in a synergistically meaningful figure/ground relationship.
- 3 The visual as well as psychological anticipation of completion and closure, which often surfaces as a visual gap, interval, or suspension of some kind.
- 4 An element of ambiguity, uncertainty, and even contradiction that arouses the viewer’s curiosity about the meaning or outcome of the scene depicted.
- 5 The capture of a unique, fleeting, and meaningful moment, ideally one involving movement and action.
- 6 A precisely timed, unrepeatable, one-chance shot.
- 7 An unobtrusive, candid, photorealistic image of people in real life situations.
- 8 A dynamic interplay of objective fact with subjective interpretation that arouses meaning and emotion about the human condition.
- 9 The overarching context of a productive photography session - or “good hour” - that starts with tension, then culminates in a personal and artistic realization that is the decisive moment image.
- 10 The decisive moment photo as a product of a unique set of technical, cognitive, and emotional skills developed from extensive training and experience in photography, as well as from a psychological knowledge of people.

Bresson expressed his view on photography as follows: “I’m not responsible for my photographs. Photography is not documentary, but intuition, a poetic experience. It’s drowning yourself, dissolving yourself, and then sniff, sniff, sniff – being sensitive to coincidence.”

* Pierre Assouline, “Henri Cartier-Bresson Biyografisi”.

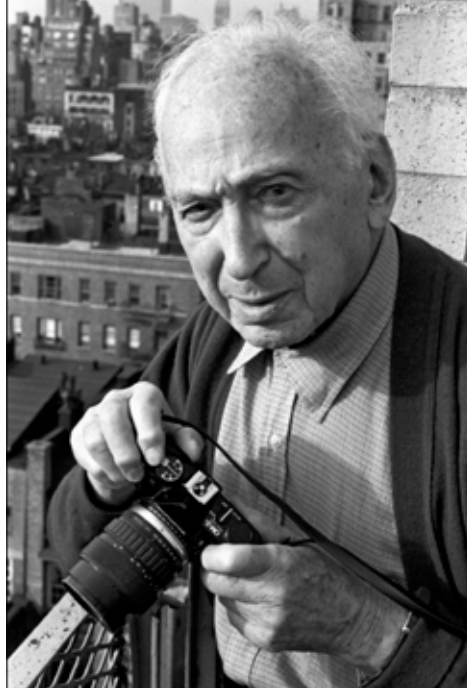
** John Suler’in “Fotoğraf Psikolojisi: İmge ve Psyche”.

* Pierre Assouline, “Henri Cartier-Bresson Biography”.

** John Suler’s “Photographic Psychology: Image and Psyche”.

Şiirsel Fotoğraflardaki Lirik Hikâyeler

“ Sadece etrafta dolanıyorum, resim öğeleri gözüme hitap eden bir kompozisyon oluşturana kadar konuyu çeşitli açılardan gözlemliyorum.

Lyrical Stories in Poetic Photographs

“ *I just walk around, observing the subject from various angles until the picture elements arrange themselves into a composition that pleases my eye.*

Avrupa'nın önde gelen fotoğrafçılarından André Kertész, orta sınıf bir ailenin üçüncü oğlu olarak 1894 yılında Macaristan'da doğmuştur. Ticaret Akademisi'nde okurken savaşın patlak vermesiyle okula devam edememiş, orduda görev yapmıştır. İlk fotoğraf makinesini borsada çalışarak biriktirdiği parayla 1912 yılında almıştır. Profesyonel fotoğraf kariyerini planladığı süreçte, Nazi Almanya'sındaki tehditlerden dolayı Amerika'ya yerleşti. Amerika'da yüksek tirajlı dergilerde bir süre çalıştıktan sonra bağımsız fotoğrafçılığa tekrar geri dönmüştür. Fotoğrafçı, sosyo-politik kaygılardan uzak, tekniğin üzerine çıkarak fotoğraflarında bıraktığı duygusal etkiyle tanınmıştır. Sanatçı, 1960 yılından sonra, foto muhabirliğinin paralelinde, dinamik kompozisyonlarla yaptığı çalışmalarla birçok fotoğrafçıya ilham kaynağı olmuştur. Bugün sokak fotoğrafçılığının gelmiş olduğu noktaya büyük katkı sağlamıştır. Günlük hayattan kareleri ile estetiği sade ve duygu yüklü bir dille sunan Kertész, fotoğraflarının derinliğinde kaybolursunuz. Kusursuz grafik ve ışık - gölge kullanımlarını, şiirsel bir dille ifade eder. Zamanı dondurduğu sıra dışı kadrajları için Kertész, "Fotoğraf makinesi aracılığıyla çevremdeki her şeye bir neden atfediyorum." sözleri ile çevresiyle kurduğu bağı ifade etmiştir. Şehir fotoğraflarının dışında, iç ve dış

One of the leading photographers of Europe, André Kertész was born in 1894 in Hungary as the third son of a middle-class Hungarian-Jewish family. While studying at the Academy of Commerce, he had to leave the school as the war erupted, and joined the Hungarian army. After earning enough money as a stockbroker, he bought his first camera in 1912. During this period where he planned his professional career as a photographer, he moved to America due to the Nazi Germany threat. After working in magazines with wide circulation in his early years in the USA, he returned to being an independent photographer. Renowned for the emotional impact he created in technically transcendent images that are remote from sociopolitical concerns, Kertész is an artist who has inspired many photographers with the dynamic compositions he created after 1960s in parallel with his photojournalism. He has made great contributions to the point where street photography has reached today. The artist presents images from everyday life in an aesthetic and quite simple language, loaded with emotions, in which one loses themselves. He creates a poetic effect in the composition with the use of light and shadows, and graphically flawless frames. Kertész expresses his close relationship with the environment for the extraordinary images where he freezes time, as

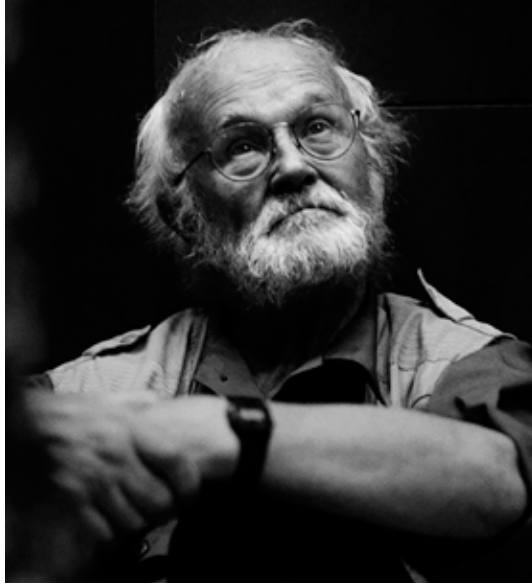

bükey deformasyon sağlayan aynalardan çektiği nü çalışmaları, döneminde ilgi çeken fotoğrafları arasındadır. Her zaman gördüklerimizi bize kendi fotoğrafik dili ile yeniden servis ederken, yarattığı lirik hikâyeleri kendi gerçekliğiyle yeniden şekillendirmiştir. Onun yenilikçi bakış açısı, öncü olacak çalışmalara imza atmasını sağlamıştır. Savaş fotoğraflarında askerlerin savaş dışı görüntülerine yer vermesi, onu diğer meslektaşlarından ayrı bir yere konumlandırmıştır. Belgesel ve sokağa dair fotoğraf çalışmalarında yüzyılın en etkili fotoğraflarını çekerken, üslup olarak görüntülerin bir sanat formuna dönüşümünü sağlayan fotoğraflar yaratmış, izleyicisine kadrajlarında beklenti dışı detaylar ile gördüklerini ve hissettiklerini sunmuştur. Fotoğraflarını çekerken, “sadece etrafta dolanıyorum, görüntü öğeleri gözüme hitap eden bir kompozisyon oluşturunca kadar konuyu çeşitli açılardan gözlemliyorum” diye belirten André Kertész, fotoğrafta gözlemin önemini de vurgulamıştır.

follows: “Through my camera I give a reason to everything around me.” Besides the street photographs he has taken, he also won recognition in his time for his nude works reflected from the convex and concave mirrors that deform the images. Always reflecting what we see back to us, he reshaped the lyrical stories he has created with his own reality. His innovative point of view allowed many pioneer works. What distinguishes him in his war photographs is his inclusion of the noncombatant soldiers in his frames. Taking the most influential pictures of the century, he composed his images in his documentary and street works with an artistic content, and managed to mobilize both the senses and emotions by showing the viewer unexpected details. He highlights the importance of observation in photography by the following words; “I just walk around, observing the subject from various angles until the picture elements arrange themselves into a composition that pleases my eye”.

BİR EKOL / AN ECOLE

Kameralı Seyyah

A Traveler with Camera

“ Fotoğrafçı olmaya çalışıyorum. Konuşamam. Konuşmakla ilgilenmiyorum. Eğer söyleyecek bir şeyim varsa bu benim fotoğraflarımda bulunabilir. Konuşmakla, nedenleri ve nasılları açıklamakla ilgilenmiyorum.

“ *I try to be a photographer. I do not know how to talk. I am not interested in talking. If I have something to say, perhaps it can be found in my photos. I am not interested in explaining things with 'why' and 'how'.*

Çekoslavakya / Czechoslovakia. Fotoğraf / Photo by Josef Koudelka, 1967.

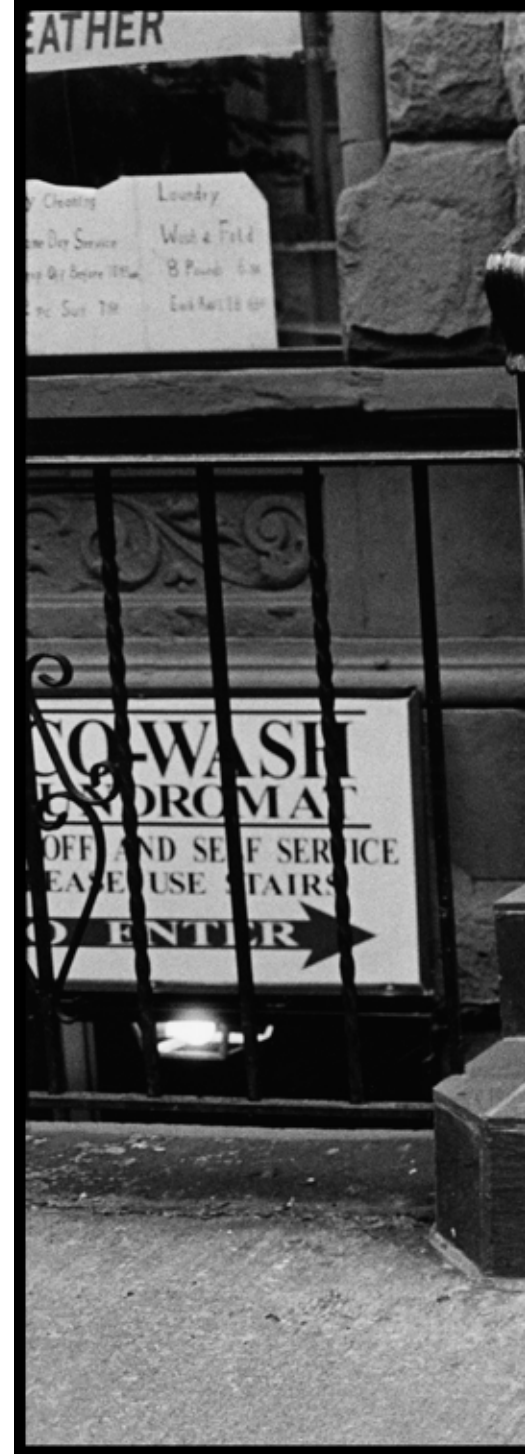
10 Ocak 1938 yılında Çekoslovakya’da, günümüzdeki Çekya’nın Güney Moravya bölgesine bağlı Boskovice kasabasında doğmuştur. Babasının fırıncı arkadaşı Dycka sayesinde fotoğrafla tanışmıştır. 12 yaşındayken ailesine ait bakalitten üretilmiş 6x6 cm basit bir fotoğraf makinesiyle fotoğraf çekmeye başlamıştır. İlk çekimlerini ailesini ve çevresindekileri fotoğraflayarak gerçekleştirmiş, fotoğraf sanatı yolculuğunda üniversite yıllarına uzanan bir gelişim süreci yaşamıştır. Prag’taki Çek Teknik Üniversitesi’nde mühendislik okumuştur. Koudelka, sosyo-politik meseleleri ele aldığı, dramatik siyah-beyaz fotoğraflarla tanınmaktadır. Fotoğrafları, çarpıcı estetiğe sahip aurası ile izleyicinin kalbinin hızla attırarak kadrajlardan oluşmaktadır. Fotoğraf kariyerinde “Çingeneler” (1962-1970), Prag Baharı, İsrail - Filistin çatışması gibi birçok tarihi olayı fotoğraflarıyla belgelemiştir. Neşe ve keder zıt olsalar da Koudelka’nın üslubuyla konu edindiği toplumların kültürleriyle bu zıtlıklar ete kemiğe bürünmüştür. 1960 yılında tiyatro çalışmaları yapan grupları çekmek üzere aldığı fotoğraf makinesiyle oyuncuları fotoğrafladı. Fotoğraf hayatındaki asıl kırılma noktası, Slovakya Çingenelerini fotoğraflamasıyla başladı. Bu projesinde amacı, onların sadece etnik özelliklerini kayıt altına almanın dışında, geleneksel yaklaşımlarını ve çingenelerin bohem yaşantıları içerisinde yer edinen toplumsal belleklerini kayıt altına almaktı. Çektiği konuların içinde kendini fotoğrafçı olarak “görünmez” gibi çalışması, etkileyici kareler çekmesinin sırlarından biriydi. 1986 sonrası ise edindiği panoramik fotoğraf makinesi ile “Kaos” serisine başlayarak medeniyetin yarattığı felaketlerin panoramasını çekmiştir. Bu serinin çekimi sonrası, ülkesinin Sovyet işgaline girmesi ile yeni bir konu onu beklemekteydi. Çek halkının işgalcilere karşı direnişi Koudelka’nın ‘İşgal 68’ ve devamında da “Sürgün” serilerini ortaya çıkarmıştır. Projelerinde işgal ve baskı altında zorlu koşullarda çalışan sanatçı, bu süreçte fotoğraflarını yayınlamadığı için arşivini yurt dışına kaçırdı. Ülkesinde baskıya maruz kalmamak adına dünya basınında kod adı PP Prague Photographer “Praglı Fotoğrafçı” adıyla tanındı. Yayımlanan fotoğrafları, uluslararası fotoğraf ajansı Magnum Photos’un dikkatini çekti.

He was born on January 10, 1938 in the small Moravian town of Boskovice, Czechoslovakia (now Czech Republic). He was introduced to photography thanks to his father's baker friend Dycka, and he started taking pictures when he was 12 with a simple 6x6 cm camera made of bakelite. In his early years he has photographed his family and those around him, but his area of interest expanded towards his university years. He studied engineering at the Czech Technical University in Prague. Koudelka is known for his dramatical black and white photographs in which he treats socio-political issues. His frames have an aura with a striking aesthetic, which makes the viewers' hearts beat fast. Throughout his photography career, he documented many historical events such as Gypsies (1962-1970), Prague Spring, Israel-Palestine conflict. Though opposite, joy and sorrow were concretized in his photographs through his style and the cultures of the societies he dealt with. He photographed the actors with the camera he bought to shoot theater works in the 1960s. The true turning point in his photography adventure came when he photographed Slovakian Gypsies. In this project, his objective was to document their collective memories in their traditional attitudes and bohemian lives, in addition to their ethnic characteristics. He succeeded in taking impressive pictures by becoming invisible as a photographer among them. After 1986, he shot the “Chaos” series with a panoramic camera, pointing out the disasters created by civilization. Subsequently, another theme was waiting for him with the invasion of his country by Russia. The resistance of Czech people against the invaders mobilized Koudelka and he brought out the resistance images with the “Invasion 68” and later on “Exiles” series. However, he couldn't publish his photographs under the conditions of invasion and oppression, so he smuggled his archive abroad. He was publishing his photographs in the world press under the name PP (Prague Photographer) in order to escape the oppression in his country. Eventually he attracted the attention of the international photo agency Magnum Photos. This was one of the breaking points in his career. “Invasion” series, which he shot in Prague in 1968 occupies an important place in his works. After resuming the “Gypsies” series

Bu da sanatçının kariyer yolculuğundaki kırılma noktalarından biriydi. 1968 yılında Prag'da çektiği "İşgal" serisi, fotoğraf çalışmalarında önemli bir yer tutar. 1970'lerde "Çingeneler" serisine tekrar devam ettikten sonra, İngiltere'ye siyasi sığınma talebinde bulunarak ülkesine veda etti. Böylelikle İngiltere'den Fransa'ya uzanan, ülkesinden ayrı geçireceği 20 yılı kapsayan sürgün yılları başlamış oldu. Koudelka, artık yurtsuz, gezgin bir fotoğrafçıya evrilmeye başlamıştı. Fotoğraf çalışmalarında farklı evrelere sahip olan sanatçı, üslubuyla dünya sorunsalına ışık tutmuştur. Özellikle "İşgal ve Sürgün" serileriyle bir ülkenin ve insanların yaşadıklarını fotoğraflayarak toplumsal belleğe katkıda bulunmuştur. Kelimeler yerine kadrajlarıyla anlattığı hikâyelerdeki hayatların fotoğrafları hakkında konuşmayı tercih etmemiştir. Onun hikâyelerinde kelimelere yer yoktu, her fotoğraf kendini ifade edebiliyordu. Bu bağlamda, "bir fotoğrafçı olmaya çalışıyorum. Konuşamam. Konuşmakla ilgilenmiyorum. Eğer söyleyecek bir şeyim varsa bu benim fotoğraflarımda bulunabilir. Konuşmakla, nedenleri ve nasılları açıklamakla ilgilenmiyorum." sözleri, bir fotoğrafçı olarak tavrını ifade etmektedir. Sonuç olarak tüm bu işgal ve sürgünden yola çıkan olay örgüsü, yersiz yurtsuz bir fotoğrafçı olarak onu farklı bir yaşam şekli planlamaya itti. Dünyayı görmek ve fotoğraflamak üzere kurulu bir sistem, artık onun yaşam şekli olmuştu. Arabada ya da uyku tulumunda uyuyarak geçen bir ömür ve yolculuklarla dolu serüveninde, fotoğraf makinesi de onun gibi seyyah olmuştu. Yeni yaşam koşullarına uygun olarak yazları çekimlerini gerçekleştirmiş, kışları da fotoğraflarını düzenlemiştir. Sanatçı, bu yıllarda yapmış olduğu çalışmaları sınıflandırdığında, köklerinden koparıma duygusu ile "Sürgün" adı altında toplamıştır. Kameralı seyyah Koudelka, bilinçli mesajlardan çok bilinçaltından gelen hisleriyle hareket etmiş, sosyal ve politik olayları mercek altına almıştır. Sürgünde olan kalbi her zaman vatani için atarken, fotoğraf yolculuğu boyunca insan ruhunun varlığını aramıştır. Bazen bir savaşta, bazen bohem yaşayan "Çingeneler"de, bazen de karanlık manzaralarda gizli olan ayrılık, ıssızlık, yitirilen umutlar, yabancılaşma gibi birçok kavramı izleyicisi ile buluşturmuştur.

in the 1970s, he applied for political asylum in England, and left his country. Thus began his years of exile, from England to France, covering twenty years he would spend away from his country. Koudelka was now evolving into a homeless wandering photographer. Going through various stages in his photography, the photographer has shed light on the world issues with his unique style. He contributed to the collective memory by documenting the experiences of a country and its people, particularly with the "Invasion 68" and "Exiles" series he shot. He preferred not to talk about the lives he told through his images, there was no place for words in his stories. With the following words he sums up his attitude as a photographer: "I try to be a photographer. I don't know how to talk. I'm not interested in talking. If I have something to say, perhaps it can be found in my photos. I'm not interested in explaining things with 'why' and 'how'." As a result, the events that started with the occupation and exile pushed him to a different lifestyle as a homeless photographer. He now lived a life based on seeing and photographing the world. In his life spent with sleeping in cars or sleeping bags, and in his adventure full of journeys, the camera had become a traveler much like him. In line with his new living conditions, he was shooting during the summers and spending the winters processing his images. He gathered all of the works he had done in those years under the "Exile" series, due to the feeling of uprootedness and the fact that he had been living in exile. A traveler with a camera, Koudelka acted on his subconscious feelings, rather than giving conscious messages, and examined social and political events. While his heart has always been beating with nostalgia, he was seeking traces of the human spirit throughout his photographic voyage. He presented to viewers many concepts such as separation, solitude, lost hopes, alienation hidden sometimes in a war, sometimes among the bohemian Gypsies and sometimes in dark landscapes.

İnsan Komedisine Muzip Kadrajlar Humorous Images on the Human Comedy

“ O, mizahi bakış açısıyla, çağdaş tarz ve üslubuyla “sanata bakma sanatı”nı usta kadrajlarıyla bize öğretmektedir. Kendine has görüş açısıyla anı yakalarken, fotoğraflarında anlamlandırıldığı samimi kadrajlar ile fotoğrafik bir dil yaratmıştır.

“ He masterfully teaches the “art of looking at art” with his humorous and contemporary style. While capturing the moment from his own point of view, he creates a photographic language through his sincere images.

New York. Fotoğraf / Photo by Elliott Erwitt, 2000.

L 928 yılında Paris'te Rus kökenli göçmen bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Amerikalı fotoğrafçı Elliott Erwitt, reklam ve belgesel çalışmalarıyla tanınmaktadır. Milano'da geçen çocukluk yıllarının sonrasında 10'lu yaşlarında ailesiyle Amerika'ya göç etmiştir. Gençlik yıllarında Hollywood'da bulunması, onun fotoğrafa ilgi duymasını sağladı. Bu dönemde küçük yaşına rağmen film yıldızlarının fotoğraflarının film, banyo ve baskılarını gerçekleştirdiği bir karanlık oda kurarak ticari bir adım atmıştır. Ardından da fotoğrafçıların çalışmalarından etkilenip kendisine bir fotoğraf makinesi temin ederek fotoğraf çekmeye başlamıştır. Los Angeles City College ve New School for Social Research'te fotoğrafçılık ve film yapımı üzerine eğitimlerle kendini geliştirmiştir. Marilyn Monroe, Che Guevara ve Richard Nixon gibi birçok önemli ismi ve yüzyıla damga vuran dönemin temsili görüntülerini oluşturan birçok önemli fotoğrafı çekmiş olması onun kariyerinde önemli kilometre taşlarıdır. 1953 yılında Magnum Photos üyesi olmuş, 1960'lı yıllarının sonlarına doğru ise üç yıl kadar Magnum'un başkanlığını yapmıştır. Erwitt, New York'ta yaşıyor, seyahat etmeye ve anı yakalamaya devam ediyor. Erwitt, bu doğrultuda ilerleyen yıllarda Rolleiflex kamerasıyla çektiği fotoğrafların yanı sıra, belgesel ve komedi filmlerine de imzasını attı. Sanatçı, belgesel fotoğraf, sokak fotoğrafları, mimari çekimler, su altı fotoğrafları, reklam fotoğrafları ve filmleri ile çağına imzasını atmıştır. Kadrajlarında insanları tebessüm ettirebilmeyi seven Erwitt'in muzip kadrajları, kendisine has mizah anlayışı ile sizi karşılayacaktır. Mizahi bakış açısıyla, çağdaş tarz ve üslubuyla "sanata bakma sanatı"nın usta kadrajlarıyla bize öğretmektedir. Kendine has görüş açısıyla anı yakalarken, fotoğraflarında anlamlandırdığı samimi kadrajlar ile fotoğrafik bir dil yaratmıştır. Fotoğraf stilini, "gözlemliyorum, eğlendirmeye çalışıyorum. Ama her şeyden önce duygu içeren fotoğraflar istiyorum." diye belirtirken, kadrajlarındaki temsili görüntüleri zaman ve uzam düzlemine oturtmuştur. Sıklıkla fotoğrafladığı konulardan biri de köpekler olmuştur. Bu konuda yayınladığı kitapları da mevcuttur. Erwitt köpeklerle arasındaki bağı,

Born in Paris in 1928 to a Russian family. American photographer Erwitt is known for his advertising and documentary works. After his childhood years in Milan, he emigrated to the US with his family when he was around 10. Living in Hollywood during his youth led him to photography. Despite his young age, he stepped into the sector by setting up a dark room where he developed and printed photographs of movie stars. Shortly after, he was impressed by other photographers' works and bought a camera and started taking pictures. He improved himself by taking courses on photography and filmmaking at Los Angeles City College and New School for Social Research. Taking iconic photos of many important figures of the time, such as Marilyn Monroe, Che Guevara, and Richard Nixon was a crucial milestone in his career. In 1953 he became a member of Magnum Photos and in the late 1960s he served as Magnum's president for nearly three years. Still living in New York, Erwitt continues to capture the moments traveling around. In the later years, Erwitt produced works with his Rolleiflex camera in almost every field such as documentary, street, underwater, advertising photography, as well as documentary and comedy films. The images of Erwitt, who loves to make people smile, subject the viewer to a unique sense of humor. He masterfully teaches the "Art of Looking at Art" with his humorous and contemporary style. While capturing the moment from his own point of view, he creates a photographic language through his sincere images. When he says "I observe. I try to entertain. But above all, I want my pictures to be emotional," he places the representative images in his frames in time and space. One of the subjects he frequently photographs is dogs, on which he has also published books. "I don't know of any other animals closer to us in qualities of heart, sentiment and loyalty," says Erwitt about dogs. Leading the viewer to make allegorical associations about our human condition, the dogs in his photographs are perfectly integrated with the unconventional framing of the artist. In fact, he

New York. Fotoğraf / Photo by Elliott Erwitt, 1974.

“kalp, duygu ve sadakat açısından bize daha yakın başka hayvan bilmiyorum.” sözleriyle belirtmiştir. Fotoğraflarında yer alan köpekler, insanlara ve insanlık durumumuza alegorik çağrışımlar yaptırırken, sanatçının sıra dışı kadrajları ile bütünleşmiştir. Özellikle köpek fotoğrafı çekmek için yola çıkmazken, onun insanlık ve insanlık komedisinin önyargısız yaklaşımında köpekler de ister istemez kadrajında yerlerini almışlardır. Erwitt'in kadrajlarında kurguladığı temsil, kendi algılayış şekli doğrultusunda anlam yaratırken, sanatçının dünyayı kendi nesnel dünyasına dahil etmesi ile mizahi bir durum sorgulaması ortaya çıkmaktadır. Erwitt, çalışmalarında Magnum Photos'un geleneksel ruhuna uygun insani duyarlılıkla ironik paylaşımlar sunmayı başarmıştır.

was not planning to photograph dogs in particular, but they inevitably took their place in Erwitt's unbiased approach to humanity and the human comedy. While the representation he composes in his images creates meaning in line with his own way of perception, the artist humorously questions the situation by including the world in his objective world. He offers ironic works with human sensitivity in line with the traditional spirit of Magnum.

FARKLI AÇI / DIFFERENT PERSPECTIVE

Sıradanlığa Takılı Kalmış Hayatlar

“ Çalışmalarında hayatın tuhaflıklarına karşı fotoğrafik diliyle farklı bir bakış açısı sunar. Fotoğrafları, görsel kültür açısından önemli bir yer tutmaktadır. Kurguladığı sıra dışı kadrajlarla döneme damga vurmuştur.

Stuck to the Ordinariness of Life

“ *In his works, he elaborates a photographic language for the peculiarities in life, so his work has a very important place with respect to visual culture. Leaving his mark to his time through unconventional frames.*

Venedik / Venice. Fotoğraf / Photo by Martin Parr, 2005.

"The Last Resort"tan / From New Brighton, İngiltere / England, 1983-1985.

Çağdaş İngiliz fotoğrafçısı Martin Parr, 1952 yılında İngiltere’de doğdu. 10’lu yaşlarında amatör olarak fotoğrafla ilgilenen büyükbabası George Parr’ın desteği ile fotoğrafa başladı. 1970 yılında Manchester Polytechnic’te üç yıl kadar süren fotoğrafçılık eğitimini aldı. Kendi çalışmalarının yer aldığı 100’ün üzerinde kitap yayınladı. Martin Parr, fotoğrafçılığın yanı sıra, film yapımıcılığı da yapmıştır. Sokak fotoğrafları çekerken hayatın sıradanlığından yola çıkarak İngiliz orta sınıfının 1980’li yıllarındaki alışkanlıklarını konu alan fotoğraf projesini yakın tarihe kadar fotoğrafladı. Orta sınıfı sergilediği, gündelik hayata dair çektiği fotoğraflar, oldukça tepki alsa da kendisinin de bu sınıftan geldiğini belirtmiştir. Kadrajlarını oluştururken insan davranışlarını gözlemlemesi ile ortaya alışılmadık kompozisyonlar çıkarmıştır. 1994 yılında Magnum Photos’a asil üye olmuştur. Kendi içinde bir evrilme yaşayan Magnum Photos’a farklı bir soluk getirmiştir. Sanatçının “Kitsch, parlak ve renkli şeylerden etkileniyorum, İngiliz toplumu ile ilgili birçok şeyi açıklıyor.” açıklaması da Parr’ın çalışmalarındaki egzotik etkinin nedenini açıklıyor. Fotoğraf ajansı olan Magnum Photos’un belgesel kültürü ile çağdaş belgesel fotoğraf arasında köprü olmuştur. Çalışmalarında hayatın tuhafliklarına karşı fotoğrafik diliyle farklı bir bakış açısı sunar. Fotoğrafları, görsel kültür açısından önemli bir yer tutmaktadır. Fotoğraflarını çekerken kurguladığı sıra dışı kadrajlarla döneme damga vuran sanatçı, “fotoğraflarla gerçeklikten kurgu yaratmayı seviyorum. Bunu, toplumun doğal ön yargısını alıp bir bükülme yaparak yapmaya çalışıyorum.” demiştir. İngiltere dahil olmakla beraber Amerika’dan Japonya’ya dünyanın birçok yerindeki kültürel özellikleri incelemiş ve fotoğraflamıştır. Çalışmalarının ana temaları arasında sosyal sınıflaşmalar, küreselleşme, tüketim ve iletişim yer alırken; ironik yaklaşımlarıyla topluma ayna tutup, bu doğrultuda fotoğraf yolculuğuna devam etmektedir. 2017 yılında Bristol’da Martin Parr Vakfı’nın kurulması da onun aldığı bütün ödüller dışında, onur verici başarılarından biri olmuştur.

English photographer Martin Parr was born in 1952 in England. When he was around 10, he started photography, encouraged by his grandfather George Parr, himself a keen amateur photographer. Parr studied photography for 3 years at Manchester Polytechnic in 1970. He has published over 100 books of his own works. Along with photography, Parr also worked as a film producer. While taking street photographs, he turned to a project about the habits of the British middle class in the 1980s, based on the ordinariness of life, and he continued to photograph the subject until recently. Although his photographs of the everyday life of the middle class got a lot of reactions, he also was coming from this class. His observations on human behavior led to unconventional frames. His full membership in Magnum Photos started in 1994. His membership breathed new life into Magnum Photos, which was at the time going through an inner evolution. His following statement sums up the reason of the exotic effect in his photographs: “I am fascinated by kitsch, bright and colorful things, since they explain a lot about British society.” The artist was to become a bridge between the documentary culture of Magnum Photos and contemporary documentary photography. In his works, he elaborates a photographic language for the peculiarities in life, so his work has a very important place with respect to visual culture. Leaving his mark to his time through unconventional frames, Parr once said: “With photography, I like to create fiction out of reality. I try and do this by taking society’s natural prejudice and giving this a twist.” In addition to England, he has observed the cultural life in many places around the world, from America to Japan. While social class formations, globalization, consumption and communication are among the major subjects in his work, he has also been a mirror to the society through his ironic approach, and he still continues his photographic journey in this road. The establishment of the Martin Parr Foundation in Bristol in 2017 had been an honorary success, in addition to the awards he has received

Parlak Renkler, Ezoterik Kompozisyon, Keskin İroni...

Garish Colours, Esoteric Composition, Penetrating Irony...

Margete, İngiltere / England, 1986.

“ Fotoğraflarla gerçeklikten kurgu yaratmayı seviyorum. Bunu, toplumun doğal ön yargısını alıp bir bükülme yaparak yapmaya çalışıyorum.

“ *With photography, I like to create fiction out of reality. I try and do this by taking society's natural prejudice and giving it a twist.*

Martin Parr

Knokke, Belçika / Belgium, 2001.

“ Keskin bir ironiyle keşfettiği dinlence, tüketim ve iletişim temaları, meslek hayatının büyük bir kısmını kaplamıştır.

“Common Sense”, Benidorm, İspanya / Spain, 1997.

“ The themes of leisure, consumption and communication have occupied him for much of his career, all of which are explored with a penetrating irony.

Nice, Fransa / France, 2015.

Mablethorpe, İngiltere / England, 2008.

"The Last Resort"tan / From New Brighton, İngiltere / England, 1983-1985.

Kentucky derbisi, ABD / Kentucky derby. USA, 2015.

"Smal World"den / From "Small World". Pisa, İtalya / Italy, 1990.

Ramsgate, İngiltere / England, 1986.

“Sessiz Seremoni” / “Silent Ceremony”. Fiona Woolf, Guildhall. Londra / London, 2013.

“The Last Resort”tan /
From New Brighton,
İngiltere / England,
1985.

BİO

Fotoğrafçılığa ilgisi küçük yaşta başladı. Amatör bir fotoğrafçı olan büyükbabası George Parr tarafından teşvik edildi. Parr, 1970-1973 yılları arasında Manchester Polytechnic'te fotoğrafçılık okudu. Mezun olduktan sonra, Manchester Toplum İlişkileri Konseyi'nde üç ay çalıştı. Buradan ayrıldıktan sonra York'ta Impressions Gallery'deki ilk sergisi, “Home Sweet Home” için hazırlanmaya başladı. Parr, kendi çalışmalarından oluşan 100'ün üzerinde kitap yayımladı ve bunun yanı sıra 30'a yakın kitabı da yayıma hazırladı. Eserleri dünyanın dört bir yanında kişisel ve toplu sergilerde yer aldı. Parr ayrıca 1930'lardan sonra uluslararası fotoğrafçıların Birleşik Krallık'ta fotoğraf çekme yöntemlerini inceleyen ve Mart 2016'da Londra Barbican'da düzenlenen “Strange and Familiar” dahil olmak üzere övgüyle karşılanan birçok gösterinin küratörlüğünü yaptı. Parr, mesleki kariyerinde birçok ödüle layık görüldü. Başlıcaları şunlardır: 2006'da Erich Salomon Prize, 2008'de yılında Baume et Mercier, 2017'de Sony World Photography Award. 2017'nin sonbaharında Bristol'de Martin Parr Foundation kuruldu. Parr'ın en büyük sergisi, Mart 2019'da National Portrait Gallery'de açıldı. 1994'ten bu yana Magnum Photos'un asli üyesidir.

BİO

When he was a boy, his budding interest in photography was encouraged by his grandfather George Parr, himself a keen amateur photographer. Parr studied photography at Manchester Polytechnic, from 1970 to 1973. Upon graduating, he worked at Manchester Council for Community Relations for three months and then started working towards his first exhibition, “Home Sweet Home”, at the Impressions Gallery in York. Parr has published over 100 books of his own work and edited another 30. His work has appeared in solo and group exhibitions around the world. Parr has also curated many acclaimed shows including “Strange and Familiar” in March 2016, at the Barbican, London, which examined how international photographers from the 1930s onwards have photographed in the UK. He has received numerous awards over the years including the Sony World Photography Award for Outstanding Contribution to Photography in April 2017, the Erich Salomon Prize in 2006 which resulted in the Assorted Cocktail show which opened at Photokina and the Baume et Mercier award in 2008 in recognition of his professional career and contributions to contemporary photography. In Autumn 2017 the Martin Parr Foundation opened in Bristol. Parr's major exhibition at the National Portrait Gallery opened in March 2019. He became a full member of Magnum Photos in 1994.

PORTRELER / PORTRAITS

Şehrin Kaosunda Kamera

“ İzleyicinin fotoğrafta gördüğü dil, görüntünün içeriğini değiştirir. Bir görüntüyü çekmek için bir kelime veya dil seçsem bile herkesin aynı şekilde hissetmesi imkânsız olurdu. Belki de şans eseri bir izleyici, benzer bir duyguya sahip olabilir.

The Camera Amidst the Chaos of the City

“ *The language through which the viewer sees the photograph changes the image's content. Even if I chose a word or language with which to take an image, it would be impossible to have everyone feel the same way. Perhaps by chance, a viewer may have a similar feeling.*

Tokyo. Fotoğraf / Photo by Daido Moriyama, 1978.

L 938 yılında Japonya'nın Osaka kentinde doğan Daido Moriyama, İkinci Dünya Savaşı sonrası ülkesinde yaşanan birçok dramatik sahneye tanıklık etti. Fotoğraf kariyerinde Osaka'da, Takeji Iwamiya Stüdyosu'ndan aldığı eğitimlerin sonrasında asistan olarak Eikoh Hosoe'nun yanında çalışmasıyla ve eşsiz vizyonu ile görsel dünyanın içinde yerini oluşturmaya başladı. Geleneklerine bağlı Japon kültürü ile gelenek ve toplumsal değerlerin kırılma noktası olan moderniteyi, sosyal ve politik alanların dönüşümünü oluşturduğu eşsiz ve büyüleyici kendine has görsel dili ile belgeledi. Fotoğrafçılığın yanı sıra, yazar ve tasarımcı olarak disiplinler arası üretkenliğini de sürdürdü. Tokyo'da yaşadığı dönemlerde çelişkilerle dolu şehir hayatının yalnızlık ve karanlığından beslendi. Sokaklar ve sokak kültürünü daha yakından tanıırken özgürleşmek isteyen, ezilen sınıfın yeraltı kültürünü de mercek altına aldı. Bir sokak fotoğrafçısının yapması gereken en önemli adımlardan biri, kendini bulunduğu ortamda elimine etmesidir. Sanatçı bu çalışma kültürü doğrultusunda makinesi ile bedenini tek vücuda dönüştürerek sokaklarda çekimlerini gerçekleştirdi. Kuşkusuz, bizlere görsel şölen sunan, muhteşem siyah-beyaz fotoğrafları ve özgün fotoğrafik dili ortaya çıkarmasındaki önemli parametrelerden birisi de buydu. Fotoğraflarında kullandığı dili, "gençken görüntülerime eşlik eden metinler yazardım. Bu yazıların görüntülerle didaktik bir ilişkisi vardı. Sonuçta izleyicinin fotoğrafta gördüğü dil, görüntünün içeriğini değiştirir. Bir görüntüyü çekmek için bir kelime veya dil seçsem bile herkesin aynı şekilde hissetmesi imkânsız olurdu. Belki de şans eseri bir izleyici, benzer bir duyguya sahip olabilir." şeklinde özetlemiştir. Dünyada savaş karşıtı hareketler yaşanırken geleneksel Japon kültürü de kendi payına düşeni aldı. Siyasi ve sosyal kısıtlamaların beraberinde 68 Kuşağı'nın radikal çıkışları doğrultusunda savunacağı birçok konu varken o, bu doğal süreçte Japon halkı da sesini duyurmaya çalıştı. Fotoğraf yolculuğu keşiflerle dolu sanatçı, kendine özgü estetiği ile

Daido Moriyama was born in 1938 in Osaka, Japan. He witnessed many dramatic scenes in his country after World War II. After starting his photography career by studying under Takeji Iwamiya in Osaka, he worked as an assistant of Eikoh Hosoe and soon established a place for himself in the visual world with his unique vision. He took photographs documenting the transformation of social and political spheres along with the transition from the traditional Japanese culture to a modernity that subverts traditional reflexes. In addition, he continued his interdisciplinary productivity as a writer and designer. During his time in Tokyo, he fed on the dark spirit and solitude of the city life full of contradictions. During this period, he got the chance to be more closely acquainted with the street and street culture, and examined marginal classes and the underground culture who wanted to be free. In his work, he succeeded in doing the most important thing that a street photographer should pay attention to, that is, eliminating himself from the environment he is in. Within the frame of this approach, he became almost one with his camera in his street shootings. This was certainly one of the crucial parameters in the emergence of splendid black and white photographs and the photographic language offering a visual feast. He summarizes the language he uses in photographs as follows: "When I was young, I used to write accompanying texts for my images. Those writings had something of a didactic relationship with the images. In the end, the language through which the viewer sees the photograph changes the image's content. Even if I chose a word or language with which to take an image, it would be impossible to have everyone feel the same way. Perhaps by chance, a viewer may have a similar feeling." While anti-war movements were raging around the world, traditional Japanese culture has also got its share from this craze. In this natural process Japanese people tried to make their voices heard as well, with many issues to be defended in line with the radical outbursts of the 68 generation, in addition to the issues of political and social restrictions. With a photographic journey

Matsushima, Miyagi, Japonya /Japan, 1974.

teknik deformasyonlar yaptı. Alanında öncü olan Moriyama, yaşamın karanlık yüzünü keşfederken şehrin görmezden gelinen bölgeleriyle fotoğrafını harmanlamıştır. Şehrin karanlık yüzündeki ihmal edilmiş bölgeler, gangsterler, fahişeler, izole yerler, sokaklar ya da metro istasyonlarındaki insanlar, kadrâjlarını oluşturdu. Onun kadrâjlarında ülkesine, sokaklara, halkına ve olaylara bakışındaki duyarlılığı görmek mümkün. Bu süreçte Provoke Dergisi'nin yayın hayatına girmesiyle birlikte cesur görüntüleri, içkin Tokyo fotoğraflarında yeni bir ifade biçimi ortaya çıkardı. Moriyama, fotoğraf kariyeri boyunca hep keşfin peşinden gitmiştir. Bu keşif hem görsel hem de teknik açıdan değerlendirilebilir. Geleneksel fotoğraf üslubunun dışında yeni ve yenilikçi, geleneksele zıt bir görsel dil oluşturdu. Onun bakış açısına göre fotoğrafın yeniden inşası, geleneksel fotoğraf mantığının dışındadır. Kadrâjları ile gelenekselin duvarlarına yapılan başkaldırı, sanatçının yüksek kontrastlı fotoğraflarını ilgi çekici hâle getirmiştir.

full of discoveries Moriyama has made technical deformations with his unique aesthetics. A leading figure in his field, Moriyama turned his lens to the dark side of life, to the overlooked parts of the city. Photographing gangsters, prostitutes, isolated areas, streets or subway stations, secluded corners, he also tried to show his sensitivity to the events affecting his country and its people. In this process, with the introduction of the Provoke magazine, his bold images revealed a new form of expression in the photography in Tokyo, which had an immanent structure. Throughout his photography career, Moriyama has always opted for exploring both visually and technically. As a matter of fact, with his high-contrast photographs he has created a new and innovative visual language that is opposite to that of the tradition. From his perspective, the reconstruction of photography is beyond the traditional logic of photography. The rebellion against the walls of the traditional with his frames has made the artist's high-contrast photographs interesting.

Sidney / Sydney. Fotoğraf / Photo by Trent Parke, 2001.

PORTRELER / PORTRAITS

Kendi Gerçeğini Yaratmak

Creating Your Own Reality

“ Sadece herkesin birebir ve ayrı ayrı normal hakkındaki algısıdır, gerçek. Yaşadığın kenti fotoğraflamak, aslında her gün sizlerin de gördüğü imgeleri ve şehrin akışındaki insanları, o anda kendi gerçekliği ile sabitlemekten ibaret...

“ *Reality is only everyone's literal and distinctive perception of the normal. Photographing the city in which we live, essentially consists of freezing the images and people we all see every day in that moment and in their own reality.*

Yeni Güney Galler (Newcastle, Avustralya) doğumlu Parke, fotoğrafa 12 yaşında başlamıştır. Magnum Photos'a aday gösterilen ilk Avusturalyalıdır. 2002'de aday, 2007 yılında asil üye olmuştur. Fotoğraf sanatçısı, neslinin yeniliğe açık fotoğrafçıları arasında önde gelenlerdendir. Sokak fotoğrafçılığı üzerine uzun soluklu birçok projeye imzasını atmıştır. Yaşamına Güney Avustralya'da devam etmektedir. Kariyerine basın fotoğrafçısı olarak başlarken fotoğrafta en önemli kilometre taşı, yaşadığı kenti belgelemesidir. Sidney'deki serbest fotoğrafçılık serüveninden sonrasında News'te sekiz yıl spor fotoğrafçısı olarak çalışmıştır. Çalışmalarında kullandığı siyah-beyaz dengesi, kendine has ışık oyunları ile içinde biraz şiirsel dil, biraz da kara mizahı barındıran özel duygusal ve psikolojik etki uyandıran kadrajlarla karşılaşacaksınız. Belgesel temele dayanan sokak fotoğraflarını, zaman ve uzam düzleminde kimlik ya da kimliksizlik, mekân/yer, aile yaşamı gibi temalar üzerine yapılandırmıştır. Kurgu ve gerçeklik arasında belirlediği noktalarda, kendi gerçeğini yaratmıştır. Fotoğraf yolculuğunda ışığın peşinden koşarken düşüncelerini, "sonsuz kadar ışığın peşindeyim. Işık, sıradan olanı büyümlü hâle getirir." diye belirtmiştir. Avustralya'nın belgelendiği birçok geleneksel tarzda fotoğraf görmek mümkün, fakat Parke'nin basın fotoğrafçılığı ile belgesel fotoğrafçılık arasındaki ince çizgide, kendi gerçeğini yeniden inşa ettiğini söyleyebiliriz. Çalışmalarının gerçekçiliği konusunda yapılan yorumlar karşısında Sidney'in belgelendiği geleneksel tarza göre gerçekçi olmadığını eklemiştir ve "Bana göre ise her gün kapıdan çıktığımda karşılaştığımdır, gerçeklik. Sadece herkesin birebir ve ayrı ayrı normal hakkındaki algısıdır, gerçek." açıklamasında bulunmuştur. Yaşadığı kenti fotoğraflamak, aslında her gün sizlerin de gördüğü imgeleri ve şehrin akışındaki insanları, o anda kendi gerçekliği ile sabitlemekten ibaret. Şehir hayatını yansıtmadaki ustalığı, konuya yaklaşım tarzı ve ışık gölge oyunları kullanarak renkli ya da siyah-beyaz fotoğraflarda, fazla alışık olmadığımız kontrastlar barındıran görüntüler

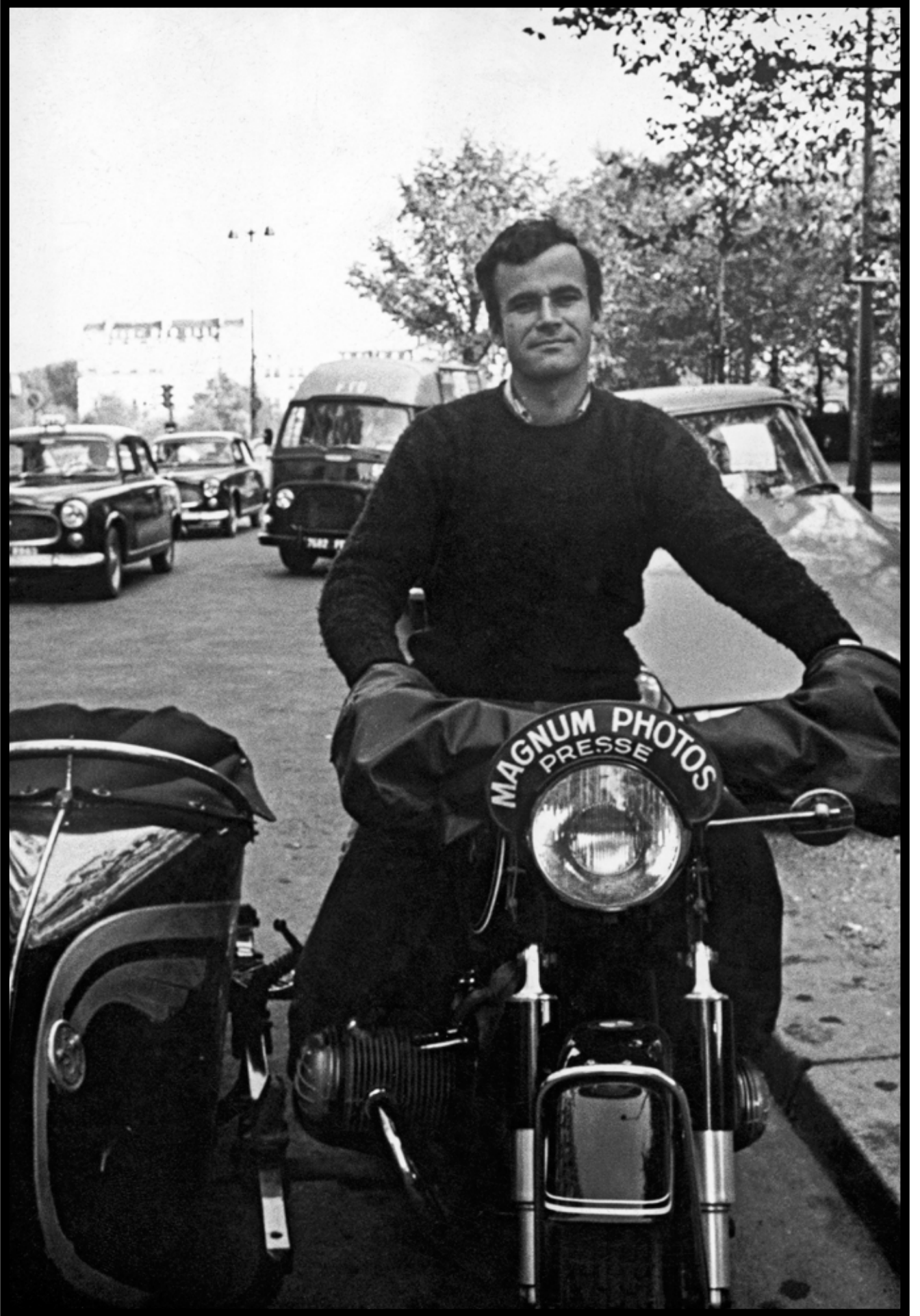
Born in Newcastle, New South Wales, Australia, Trent Parke started photography when he was 12. The first photographer from Australia to be nominated for Magnum Photos in 2002, he became a full member of the agency in 2007. He was shown among the most innovative photographers of his generation, and was involved in many long-term projects on street photography. He still lives in South Australia. He started his career as a press photographer, but the most important milestone in his photography career was documenting the city he lived in. After his adventure in Sydney as a freelance photographer, he worked for News for 8 years as a sports photographer. With his black and white balance and stylemark play of light, he achieved a poetic language in photography, and succeeded in creating psychological effects in the viewer by adding a sense of black humor to his images. His documentary-based street photography is structured around themes such as identity or lack of identity in space and time, space / place, family life. Parke created his own reality at points he chose between fiction and reality. In pursuit of the light in his photography journey, he stated, "I am forever chasing light. Light turns the ordinary into the magical." It is possible to see many traditional style photographs documenting Australia, but we can say that Parke reconstructs his own reality on the fine line between press photography and documentary photography. Against the criticism he received regarding the realism of his works, he stated that they are not realistic in the same way as traditional photos on Sydney, and he added, "To me, every day is as real as I walk out the door. Reality is only everyone's literal and distinctive perception of the normal." Photographing the city in which we live, essentially consists of freezing the images and people we all see every day in that moment and in their own reality. Parke's mastery in reflecting city life comes from his unique approach, and he presents a contrast that we are not used to, with light and shadow plays in color or black and white images. When looking at the photographs of a master storyteller who witnesses the life with his camera,

sunmaktadır. Hayata kamerası ile tanıklık eden usta hikâyecinin fotoğraflarına bakarken, tek bir kareyi değerlendirmektense bütünden parçalara doğru ilerlemeniz, onun fotoğraf projelerindeki ruhu anlamamız açısından doğru bir yöntem olacaktır. Magnum Photos'ta yer alan teori ve uygulama üzerine "The Camera is God" Projesi'nin yer aldığı bölümde belirttiği gibi yaklaşık olarak bir yıl kadar süren sokak fotoğrafçılığı projesinde ortaya attığı teori ve uygulama şekli ile şehrin trafik ışıklarında bekleyen insan portrelerini kendi gerçekliği ile yeniden yaratmıştır. Görüntülerinde hayatın gerçekliğindeki insanları kadrajı ile mercek altına almıştır. Proje çalışma sürecinde bir yıl boyunca her gün, aynı saatlerde yaya geçidinde bekleyen insanları görüntülemiştir. Işıkların değişmesini beklerken sabırsızlanan insanlar, birbirine sarılanlar ya da kavga edenler, telefonda konuşan, bağırانlar ya da nötr bakan insanları fotoğraflamıştır. Onun 35 mm objektifi, orada belli bir yüzü hedef alarak geniş açı objektif ve konuya yakınlığı ile form deformasyonu yaratıp netsizlikler içeren, rüyamızdaki izler gibi suretler sunmuştur. Proje kapsamında form açısından farklılık gösteren birçok kare yan yana gelirken, tüm portrelerde yüzler ve formları, netlikleri oldukça farklı, tatlı bir gren ile kendi hikâyesini ve gerçekliğini yeniden yaratmaya devam etmiştir.

instead of reviewing a single frame, moving from the whole to the pieces would be a correct method in terms of understanding the spirit of his photography projects. As he stated in the "The Camera is God" project on theory and practice in Magnum Photos, his theory and application method, which he put forward in the street photography project that lasted for about a year, recreates the portraits of people waiting in the city traffic lights through his own reality. In his photos, he examined people in the reality of life through his frames. He photographed people waiting at the pedestrian crossing at the same time of day, every day, for nearly a year. He photographed impatient people, people who were hugging each other or quarrelling, talking on the phone, shouting, or looking indifferent while waiting for the lights to change. He presented some faces with 35mm and some with deformation of form without focus, almost like traces of a dream. While juxtaposing various frames differing in form within the scope of the project, he continued to recreate his own story and reality in all portraits with very different faces, forms, clarity and a pleasant grain.

Bruno Barbey, Paris, 1967.

Bruno Barbey'in Anısına

In Memory of Bruno Barbey

Fas doğumlu
(13 February 1941 -
9 November 2020),
Fransız bir fotoğrafçıydı.
40 yıllık kariyerinde
beş kıtayı keşfetti,
pek çok savaşı
fotoğrafladı.
İşte onu tanıyan
fotoğrafçıların
gözünden
Bruno Barbey...

*He was a Moroccan-born
French photographer
(13 February 1941 -
9 November 2020).
Throughout his four-
decade career he traveled
across five continents,
photographing many
wars. Here is Bruno
Barbey through the eyes
of photographers who
knew him...*

MURAT AYDIN

Türkiye Fotoğraf Vakfı Başkanı / President of the Turkish Photography Foundation

“Dostane ve mütevazı...”

Bruno Barbey ile 2018 yılında, 8. Bursa Uluslararası Fotoğraf Festivali'nde tanıştım. Festivalin konusu, “Ritüeller” idi. Sergilerimiz, tesadüfen yan yana denk gelmişti. Önceden tanışıklığımız vardı, kısa bir sohbetimiz de olmuştu. Bu sergi komşuluğu sayesinde dostluğumuz perçinlendi. Beklenmedik vefat haberine gerçekten çok üzüldüm. Magnum ekolünün en kıymetli isimlerinden Bruno Barbey'i çok eskiden beri ilgiyle takip ederdim. Onun fotoğraflarında, insanı ilk bakışta içine çeken bir cazibe vardır. Öyle ki bu duygunun önyargısız şekilde bakılan insanın bizzat kendisinden kaynaklandığını düşünüyorum. Barbey, çok kültürlü bir geçmişe sahipti. Dünyaya farklı ve geniş bir pencereden bakabiliyordu. Bundan dolayı insanı ve insani öğeleri, kadrainda ustaca misafir edebiliyor, karar anını hissederek kusursuzca bulabiliyordu. Bruno Barbey, önyargılardan kurtulmuş bir gözün, insanlığa nasıl bakabileceğini hepimize gösterdi. Dostane ve mütevazı... Ruhu şad olsun.

“An amicable and modest way”

I met Bruno Barbey in 2018, at the 8th Bursa International Photography Festival. The theme of the festival was “Rituals”. Coincidentally, our exhibitions were next to each other. In fact, we had met before, and had a short chat. Thanks to this neighborhood of exhibitions, our friendship grew stronger. I am deeply sorry for the news of his unexpected death. I had been following Bruno Barbey, one of the most precious photographers in the Magnum school, with interest for a long time ago. His photographs feature an appeal that draws people in at first sight. I believe that this feeling stems from the human being viewed without any prejudice. Barbey came from a multicultural background and was capable of looking at the world from a different and wide perspective. Such that, he was able to masterfully take in the human being and human elements in his frame, and to feel and find the decisive moment perfectly. Bruno Barbey showed all of us, how an eye freed from prejudices could look at humanity; in an amicable and modest way. May he rest in peace.

COŞKUN ARAL

Gazeteci, fotoğrafçı, savaş muhabiri, TV yapımcısı / Journalist, photographer, war correspondent, TV producer

“Bruno Barbey’in Ardından...”

1980’li yılların başında dünyanın sayılı basın fotoğraf ajanslarından Sipa Press’te çalışıyordum. Roçepine Caddesi’ndeki binanın zemin katındaki dia kopyalama bölümüne her indiğimde, bölümün sorumlusu İlhami ile sohbet ediyorduk. İlhami Uncuoğlu, Hürriyet gazetesinde foto muhabirliği yaparken, Sipa’nın kurucusu Gökşin Sipahioğlu’nun daveti üzerine Paris’e yerleşmişti. Yine bir gün İlhami ile sohbete dalmışken Gökşin Ağabey, yanında kendisi kadar boylu - poslu biriyle yanımıza geldi. Bizi tanıştırdığı kişi, o güne kadar prestijli dergilerde fotoğraflarından tanıdığım, ünlü Magnum fotoğrafçısı Bruno Barbey’di. Çok heyecanlanmıştım. Meğer Magnum gibi bir ajansın yerine, filmlerini Sipa’da yıkatıp kopyalattıyormuş. Analog dönemde orijinal dia yerine dergilere kopya veriliyordu. Kopyayı en net ve gerçek renk tonlarına uygun yapan yerlerden biri de Sipa Ajansı’ydı. Gökşin Ağabey ile yakınlığı malumdu, ama ünlü fotoğrafçının elinde kahvesi İlhami ile muhabbeti beni ayrıca etkilemişti. Normalde yiyecek - içeceklerle girmenin yasak olduğu mekânda, Bruno’nun kahvesini içmesine şaşkın şaşkın bakarken İlhami’nin, “o da muhabbeti sever.” minvalinde bir sözle Fas doğumlu olduğumu öğrendiğim Bruno Barbey ile aynı ortamlarda çalışmadıysam da ortak dost sohbetlerinde, sergilerde, etkinliklerde sayısız kez yan yana geldim. Ölümünden iki ay önce İstanbul’a geldi. Pandemi nedeniyle beni birkaç kez aramıştı ve ona durumun her yerde benzer olduğunu, önlemlere dikkat ederek seyahat edebileceğini söylemiştim. İstanbul’da buluşmamızda, sağlığına gösterdiği özen dikkatimi çekmişti. Meğer son görüşmemizmiş. Geride binlerce fotoğraf ve unutulmaz dostluklar bıraktı.

“After Bruno Barbey...”

In the early 80’s, I was working in Sipa Press, one of the world’s leading press photo agencies. Every time I went down to the slide copying department on the ground floor of the building on Roçepine Street, I was chatting with İlhami, the head of the department. While he was working as a photojournalist for Hürriyet Newspaper, İlhami Uncuoğlu had moved to Paris at the invitation of Gökşin Sipahioğlu, the founder of Sipa. One day, while I was talking with İlhami, Gökşin entered with someone as tall as himself. The person he introduced us to was Bruno Barbey, the renowned Magnum photographer born in Morocco, whom I knew from his photographs in prestigious magazines until that day. I was so excited. It turns out that he had his films washed and copied in Sipa, instead of Magnum agency. In the analog period, instead of the original slides, the copies were delivered to the magazines. In addition, one of the places that made copies with the sharpest results and most accurate color tones was the Sipa Agency. Barbey was very close with Gökşin, and with a coffee in his hands, the famous photographer’s conversation with İlhami also impressed me. Seeing me surprised that he was drinking coffee in that department where bringing in food and drinks were forbidden, İlhami explained to me how Bruno loved to have a chat. Although I didn’t work in the same environment as Bruno Barbey, after that day I met him in many events, exhibitions and in conversations with mutual friends. He came to Istanbul two months before his death. He called me a few times because of the pandemic, and I told him that the situation was similar everywhere and that he could travel with caution. When we met in Istanbul, how he cared about his health attracted my attention. To my surprise, it was our last meeting. He left thousands of photos and memorable friendships behind.

Bir çocuk oynuyor / A boy plays, Gates Sahili, Fransa / Riviera of Galets, France, 1991.

ENGİN GÜNEYSU

Fotoğrafçı / Photographer

“Bruno ile aynı uçakta olmak”

2005 yılı itibarıyla Magnum Photos'u ve ilk fotoğrafçılarından olması dolayısıyla da Bruno Barbey'i yakından takibe almıştım. 2008 yılında Fotoğrafevi'nin İstiklal Caddesi'ndeki yerinde 1968 Bruno Barbey Sergisi'ne katılarak, kendisiyle bir araya gelme şerefine nail olmuşum. Sergide yazar Vedat Türkali ile sergi afişlerini imzaladıkları anı unutamayacağım. Koca çınar Ara Güler'in de sergi gecesi Fotoğrafevi'nde olması, mekândaki sinerjiyi katbekat arttırmıştı. Daha sonra 2010 yılında Yapı Kredi Kültür Merkezi'nde, “Bruno Barbey'in İstanbul'u” başlığı ile açılan sergide, Bruno Barbey bana ve Merih Akoğul'a sergiyi şahsen gezdirmişti. Sergi günü, eski dostu Ara Güler yine kendisini yalnız bırakmamıştı. O günü ölümsüzleştirmek için heyecanla en ön sıraya geçip, bu ikiliyi fotoğraflamıştım. 2014 yılında Marmaris Fotofest kapsamında Bruno Barbey yine aramızdaydı. Festival bittiğinde Bruno ile aynı uçakla Dalaman'dan İstanbul'a döndük. Bruno Barbey, İstanbul'a geldiğinde maalesef kendisini göremedim. Çünkü gelişinden kısa bir süre önce kitabımın yarım kalan çalışmalarını tamamlamak için Bosna Hersek'e gitmiştim. Orada inanmakta zorlandığım acı haberi aldım. Bruno Barbey, artık aramızda değildi. Gerçek bir fotoğrafçı ve tanıdığım en centilmen insandı.

“Being on the same plane with Bruno”

As from 2005, I have closely followed Magnum Photos and also Bruno Barbey, as he was one of the first photographers of Magnum. In 2008, I had the honor of attending to the 1968 Bruno Barbey Exhibition at Fotoğrafevi's venue on İstiklal Street, and had the honor of meeting with him. I will not forget the moment where they signed the exhibition posters together with the Turkish author Vedat Türkali. The presence of Ara Güler that night increased the synergy so much more. Later in 2010, Bruno Barbey personally conducted me and Merih Akoğul through the exhibition titled “Bruno Barbey's Istanbul” at the Yapı Kredi Cultural Center. Once again, his old friend Ara Güler did not leave him alone at the opening; I excitedly made my way to the front row to photograph the two to immortalize that day. Bruno Barbey was with us at Marmaris Fotofest in 2014, and when the festival was over, we returned to Istanbul from Dalaman on the same plane with Bruno. When Bruno Barbey visited Istanbul, unfortunately we couldn't meet because shortly before his arrival, I had gone to Bosnia and Herzegovina to complete my book. There I received the sad news that I had a hard time believing; Bruno Barbey was no longer with us. He was a true photographer and the most gentlemanlike person I have ever met.

FATİH ASLAN

Fotoğrafçı, yapımcı / Photographer, producer

“İstanbul'a âşık biriydi”

Bruno Barbey, İstanbul'a her geldiğinde mutlaka Ara Güler ile görüşürdü. Sohbetleri ise Magnum'daki dostları ve fotoğraf hakkında olurdu. İstanbul'a son geldiği tarih olan 12 Ekim 2020'de Tekfur Sarayı'nda sergisi açılmıştı. Sergisine gittim, beni gördüğüne çok mutlu olduğunu söyledi. Biraz ayaküstü sohbet ettik. Kendisi ile Ara Güler hakkında kısa bir röportaj yaptım. İki ay sonra ölüm haberini aldım ve çok çok üzüldüm. Sanatına, mütevazılığına her zaman hayranlık duyduğum çok iyi bir fotoğraf sanatçısıydı. Bruno Barbey'i saygı ve minnetle anıyorum. Nurlar içinde uyusun.

“He was in love with Istanbul”

Bruno Barbey every time visited Istanbul, he always met with Ara Güler. Their conversation was about their friends at Magnum and about photography. The last time he was here, his exhibition was held in Tekfur Palace on October 12, 2020. I went to his exhibition; he said he was very happy to see me. We had a quick word. I interviewed him about Ara Güler. Two months later I learned that he passed away, and I was deeply sorry. He was a great photographer whose art and modesty I have always admired. I remember Bruno Barbey with respect and gratitude. May he rest in peace.

GÖLNUR CENGİZ

Fotoğrafçı, yayıncı / Photographer, publisher

“Her daim bizlerde yaşayacak”

Bruno Barbey, değişen toplumların, insanların hikâyelerini, toplumsal olayları görüntülemeyi seven; pek çok savaşa tanıklık etmiş olmasına rağmen barıştan yana tavrını korumuş, “efsane” kelimesinin tam anlamıyla yerini bulduğu, mütevazı, yaptığı işe ve karşısındakine son derece saygılı ve değerli bir insandı. Onu tanımaktan, bu coğrafyada çalışmalarını temsil edip kitaplarını yayımlamaktan ve geniş kitlelere ulaştırabilmekten onur duyduk. Ekim 2020’deki İstanbul ziyaretinde, İstanbul projesiyle ilgili yeni sergi, kitap, söyleşi; hatta Türkiye’de ilkini düzenleyeceğimiz workshop planlamalarını yapmıştık. Zamanımız yetmedi. Hem kıymetli bir dostumu hem de harika bir fotoğraf insanını fiziksel olarak kaybettik, ancak Bruno Barbey her daim bizlerde yaşayacak.

“He will always live in our hearts”

Bruno Barbey was a humble and valuable person, who was extremely respectful to his work and others. He liked to capture the stories of changing societies-people and social events, maintained his position in favor of peace despite having witnessed so many wars. He was a true “legend”. We were honored to know him, to present his work in this geography, publish his books and introduce him to a large audience. During his visit to Istanbul in October 2020, we had planned the new exhibition-book-interview about the Istanbul project, and workshops that we would organize for the first time in Turkey. We just did not have enough time. We lost both a dear friend and a great photographer, but Bruno Barbey will always live in our hearts.

Meknes, Fas / Morocco, 1985.

MERİH AKOĞUL

Fotoğrafçı, şair, yazar, küratör / Photographer, poet, writer, curator

“Dinmiş fırtınaların sakin kıyıları gibi...”

Sevgili dost, güzel insan, iyi arkadaş ve sıkı fotoğrafçı: Bruno Barbey. İstanbul’da, Bursa’da ya da Paris’te defalarca bir araya gelip yemek yediğimiz, kahve içtiğimiz, sohbet ettiğimiz, anılarını paylaştığımız, fotoğraflarına baktığımız; sözcüklerini Fransızca aksanlı İngilizceyle şiir gibi tonlayan ve dinmiş fırtınaların sakin kıyıları gibi yüzündeki hafif tebessümüyle aklımızda hep kalacak kıymetli bir kişilik. Gördüğü her yerde “Profesör Merih” diye seslenişini hiç unutmuyacağım. Onun gibi dünyanın türlü hâllerine tanık olmuş, mütevazı bir dostla ortak zamanları paylaşmış olmak, bizler için büyük bir onurdur. “İtalyanlar” çalışması ise hayatımda gördüğüm en iyi projelerden biridir.

“Like the calm shores after a storm...”

A dear friend, beautiful person and top-tier photographer: Bruno Barbey. A precious person, with whom we got together many times in Istanbul, Bursa or Paris, and had dinners, drank coffee, chatted, shared memories, and looked at his photos. We will always remember him with a smile on his face like the calm shores after a storm, with his English with a French accent reminding of poetry. I will never forget him calling out “Professor Merih” each time he saw me. It is a great honor for us to share the same era with a humble friend like him who had witnessed all kinds of things in the world. And his project titled “Italians” is one of the best projects I have seen in my life.

Fes, Fas / Fez, Morocco, 1984.

Suvayr, Fas / Essaouira, Morocco, 1985.

İstanbul / Istanbul, 2009.

“Çocuklar ve Bir Dilenci” / “Children and a Beggar”, Napoli / Naples, 1962.

Roma / Rome, 1962.

HALÛK ÇOBANOĞLU

Fotoğrafçı, yazar, akademisyen / Photographer, writer, academist

“Onu ışıl ışıl gözleriyle hatırlayacağız”

Bruno Barbey, Mağrip coğrafyasında büyümüş bir Fransız'dı. Çok kültürlülüğünün onun yol haritasında tayin edici bir kılavuz olduğuna inanıyorum. En önemli işlerini (“İtalyanlar”, “Mayıs 68”), genç yaşlarda gerçekleştirmiş olmasına rağmen, kibrin asla yanına uğramadığı, dost canlısı bir insandı. En son külliyatının yayınlandığı kitabını gösterip, görüşlerimizi sormuş ve konuştuklarımızı kelimesi kelimesine pürdikkat dinlemişti. Türkiye’de yayımlanmış olan iki kitabında, biri önsöz olmak üzere iki yazımın yer alması, benim için bir onurdur. Dünya fotoğraf tarihindeki yeri sadece fotoğraflarıyla değil, insanlığıyla da tescil edilmiştir. Sevdiiğimiz, saygı duyduğumuz bir dostumuzu yitirdik. Onu hep gülen yüzü ve ışıl ışıl gözleriyle hatırlayacağız.

“We will remember him with his bright eyes”

Bruno Barbey was a French who grew up in the Maghreb. I believe that his multiculturalism was a decisive guide in his roadmap. He was an amiable person without any hubris, although he did his most important works (“Italians”, “May 68”) at a very young age. He asked our opinions about the book in which his most recent corpus was published, and listened attentively to what we said. His two books published in Turkey featured my texts, one being the preface, and this is a big honor for me. His place in the history of world photography has been confirmed not only with his photography but also with his humanity. We have lost a dear friend we loved and respected. We will always remember him with his smile and bright eyes.

MURAT GÜR

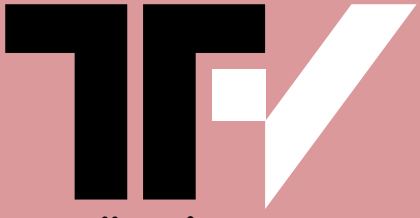
TFV FOTOSFER Fotoğraf Kültürü Dergisi Yayın Yönetmeni / Editor-in-chief of the TFV FOTOSFER Photography Culture Magazine

“Fotoğrafın beyefendisi”

Bruno Barbey ile ilk tanışmam, üniversite yıllarıma uzanır. Alman, Fransız, ABD fotoğraf dergilerinin içindeki belgesel sayfalarında fotoğraflarını görmüş ve çok etkilenmiştim. Yıllar sonra uluslararası bir fotoğraf yarışması jürisinde, ilk kez yüz yüze geldik. Yeni çıkacak retrospektif fotoğraf kitabının PDF’sini benimle paylaşıp, görüşlerimi almak istemişti. İlk kez tanıştığı bir fotoğrafçı - editör ile kitabının PDF’sini paylaşan, görüşlerini pürdikkat dinleyen, söylenenleri tekrar ederek not alan, son derece nazik bu beyefendi, açıkçası beni çok şaşırtmıştı. Daha sonra birçok kez bir araya geldik, uzun uzun görüşme fırsatımız da oldu. Fotoğraf dünyasının bu büyük ismiyle sohbet ederken, kendinizi derin bir dostluğun yarattığı sıcak bir ortamda bulursunuz. Her daim gülümseyen gözler, söylediklerinizi ilgiyle dinleyen, dikkatli bir yüz ifadesi, samimiyetinden şüphedeilmeyecek bir dost. Aramızdan ayrılışı, beklenmedik ve erkendi şüphesiz. Nurlar içinde uyu güzel insan!

“The gentleman of photography”

My first encounter with Bruno Barbey dates back to my university years. I saw his photos in the documentary pages in German, French and US photo magazines and was very impressed. Years later, we met in person for the first time in an international photo contest jury. He shared the PDF of his new retrospective photo book with me and wanted to receive my opinions. This kind gentleman, who shared a PDF of his book with a photographer / editor he met for the first time, listened carefully to his opinions, took notes by repeating every word that was said, surprised me. Later, we got together many times, and we had the opportunity to talk at length. It was very easy to find yourself in a warmhearted environment created by a deep friendship while chatting with this prominent person in the world of photography. A true friend with smiling eyes, an attentive face that listens to what you say, a sincerity that cannot be doubted. His death was unexpected and early. Rest in peace!

TÜRKİYE
FOTOĞRAF VAKFI
TURKISH
PHOTOGRAPHY
FOUNDATION

AĞIZDAN İLK AĞ
T HAND FIRST H

Sokak Fotoğrafçılığı Street Photography

■ İLK AĞIZDAN
FIRST HAND

Öncü Bir Deha: An Avant-Garde Genius:

WILLIAM KLEIN

“ Onu fotoğraf sanatının içinde, sadece öncü bir sokak fotoğrafçısı olarak konumlandırmaya çalışmak, diğer yaratıcı yönlerinden soyutlayarak dar kalıplar içinde tutmak anlamına gelir. Bu da onun sanatını idrak edememektir.

“ *Trying to position him only as a pioneer street photographer within the field of photography means keeping him in the narrow molds by ostracizing his other creative aspects, and such an approach will prevent us from comprehending his art.*

"Isabella+Opera+Boş Yüzler" / "Isabella+Opéra+Blank Faces", Paris. Fotoğraf / Photo by William Klein, 1963.

İlk kez 2014 yılında tanışma fırsatı bulduğum ve son olarak 2019 Sonbaharı'nda Paris Photo'da ikinci kez görme şansı edindiğim William Klein, yaşayan en büyük fotoğraf efsanesi ve fotoğrafçılığın 93 yaşındaki ulu bir çınarıdır. Salt "cadde fotoğrafçılığı" tabir edilen tarzın öncü isimlerinden biri olmakla kalmayıp foto muhabirliği, moda fotoğrafçılığı, interdisipliner sanat üretimi ve pek çok bağlamda sıra dışı fotoğraf tekniklerini kapsamlı şekilde kullanmasıyla kendine has belirgin bir tarz yakalamış, özgün ve çok yönlü bir sanatçıdır. Soyut resim başta olmak üzere birbirinden farklı sanat branşlarında büyük bir beceriyle zengin ürünler vermiş bulunan görsel sanatçı, ilk kamerasını Henri Cartier-Bresson'dan satın alır. Adını tüm zamanların en fazla ilham veren "100 fotoğrafçı" listesinin 25. sırasına yazdırmıştır. Klein'in fotoğrafçılığı, kelimelere dökülmemiş hamlıkta, eleştiri ile klasik güzellik arasındaki bulanık bir çizgidedir. Aralarında ünlü Japon sokak fotoğrafçısı Daido Moriyama'nın da bulunduğu kuşaklar fotoğrafçısı, 1950'lerden kalma grenli, cüretkâr ve genellikle netsiz "meşhur" kareleriyle derinden etkileyecektir. William Klein, moda ve reklam fotoğraflarında bile -sokak tarzı fotoğrafçılıktan- türeyen enerjiden ve fotoğrafa yansıyan rastlantısal katkılardan fazlasıyla yararlanmış. Dolayısıyla pek çok dünya başkenti ve şehir sokaklarındaki kaotik durumlara kendini başarıyla adapte edebilmiştir. Ayrıca içten gelen anlık tepkilerle konunun üstüne üstüne korkusuzca giderek kendine has belli bir üslup geliştirmeyi başarmış ve konularını amansızca fotoğraflamıştır. Sokak fotoğrafçılığında çığır açan "Hayat İyi ve Sizin İçin New York'ta İyi" (Life is Good & Good for You in New York) adlı serisini Condé Nast'ın cömert ve deneyselliğe açık olduğu bir dönemde gerçekleştiren Klein, bu çalışmayı yayın grubunun maddi desteğiyle aslında bir moda dergisi için yapmıştır. Bu kitap, ona üç yıl sonra Fransa'da Nadar Ödülü'nü kazandırır (Prix Nadar, 1957). Kışkırtıcı, acımasız, sarsılmaz tavrı ve klasik fotoğraf ekolüne tam ters biçimde -içinde barındırdığı yenilikçi tarzı- sayesinde gelen bu başarı, ABD'de onu pek de tutulmayan sevimsiz bir sanatçı konumuna iter. Bu kült foto-kitapla

William Klein (93 years old), whom I had the opportunity to meet in person in 2014 and for a second time in autumn 2019 at Paris Photo, is the living history and the greatest legend of photography. Not only a pioneer of the genre called pure "Street Photography", Klein is also an original and versatile artist who has established a unique style with his extensive use of unconventional photography techniques in various contexts, and his photojournalism, fashion photography, and interdisciplinary art works. He has created rich works in different branches of art, particularly in abstract painting. He bought his first camera from Henri Cartier-Bresson. He was ranked 25th on the most inspiring "100 Photographers" of all time. Klein's photography blurs the lines between raw, unfiltered critiques and classic beauty. His gritty, grainy, often blurred images of the 1950s would influence a generation of photographers, including the famous Japanese street photographer Daido Moriyama. Even in his fashion and advertisement photography, Klein has utilized the energy and spontaneity derived from his street photography works. Thus, he succeeded in developing a unique style by adapting himself to the chaotic scenes on the streets of major cities, by fearlessly pushing forward with spontaneous reactions, and he has relentlessly photographed his subjects. Producing the groundbreaking street photography series 'Life is Good & Good for You in New York', in a time when Condé Nast was generous and open to experimentation, Klein actually did this work for a fashion magazine with the financial support of the publishing group. Three years later, the book brings him the Nadar Prize, France (Prix Nadar - 1957). The book owes its success to its innovative style, in opposition to the provocative, brutal, steadfast, and classic school of photography, and this situation makes him an antipathetic and unpopular artist in the US. The New York Times' Katherine Knorr writes about this cult book and the prize that

"Hareketler+Pepsi" / "Moves+Pepsi", New York. Fotoğraf / Photo by William Klein, 1955.

Brooklyn'de dans / Dance in Brooklyn, New York. Fotoğraf / Photo by William Klein, 1954.

kazanılan ödül hakkında, o dönem The New York Times'tan Katherine Knorr tarafından kaleme alınan yorum şöyledir: "Moda dünyasına kararsız ve ironik yaklaşımı, geçerli olan fotoğraf kurallarını tavizsiz reddedişi ve geniş açılarla tele objektifleri yaygın şekilde kullanması, doğal aydınlatmayı, hareket netsizliğini tercih etmesi sebepleriyle çalışmaları devrim niteliğindedir. William Klein, Robert Frank ile birlikte sokak fotoğrafçılığının babaları arasında yer alır ve herhangi bir kategoriye sokulması, sınıflandırılması oldukça zor bir fotoğrafçı olmasına rağmen karışık duygular içinde, tüm iltifatları hak etmeye layıktır." Altı senedir uğramadığı New York'ta toplam sekiz ay süren çekimler boyunca ucuz otellerde kalan sanatçı, yoğun emeklerinin karşılığını bundan birkaç yıl sonra, bambaşka biçimde alır. Çabalarını ufuk açıcı bir kitaba, ancak Fransa'da dönüştürmeyi başarsa da Amerikalılar onun New York hakkında fazlaca eleştirel, sert ve kaba bir yaklaşım sergilediği düşündükleri için sözlerini tutmayıp, portfolyosunu asla yayınlamamıştır. Martin Parr konu hakkında "Klein, tabloid gazete formatının siyah-beyaz, tramlı ve dünyaya bodoslama bakan dilini kendine örnek almıştır. Sanırım geri döndüğünde New York'un enerjisini gerçekten algılamış; tüm bunları bol grenli, siyah-beyaz görüntülerle neredeyse bilinç akışına dönüştürmüştür." der. "Bence şehirler için yaptığı foto-kitaplarıyla, o zamanlar inanılmaz derecede radikal ve benzersiz bir dil geliştirdi. Ve bu da birçok taklitçiyi doğurdu, bunun fotoğraf dünyasında derin bir etkisi olmuştur" şeklinde devam eder. Don Mc Cullin ise "cesur bir göze sahiptir. Fotoğrafları ham, sağlam ve insanın tastamam yüzüne karşıdır. Geri adım atmaktan ziyade ileri gitmeye meyillidir." der.

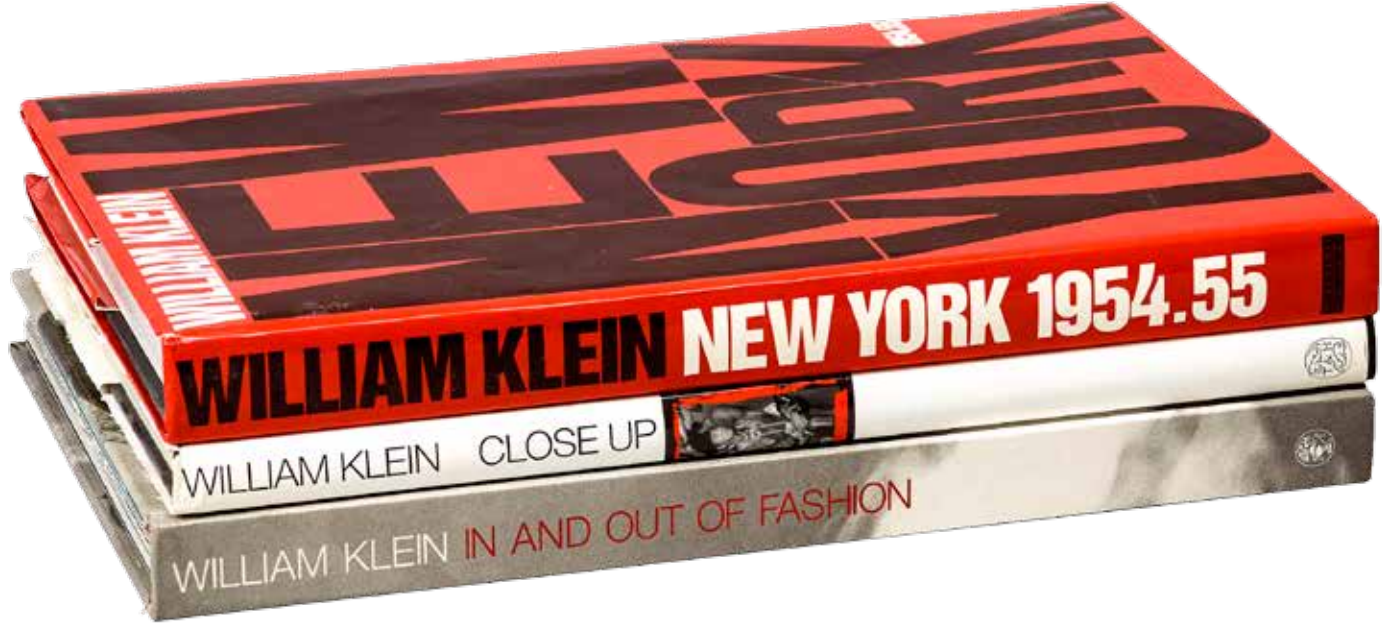
Macar Yahudisi göçmen bir ailenin oğlu olan Wiliam Klein, 19 Nisan 1928'de Manhattan'da doğar. Antisemitizm ile çevrili bir İrlanda mahallesinde, 110. Cadde yakınlarında ikamet eder ve kelimenin tam manasıyla sokaklarda büyür. Liseden erken mezun olup, henüz 14 yaşındayken kabul edildiği City College of New York'ta sosyoloji bölümüne kaydolun sanatçı, ekonomik şartları pek de iyi olmayan New

Klein's work was considered revolutionary for its 'ambivalent and ironic approach to the world of fashion', its 'uncompromising rejection of the then prevailing rules of photography' and for his extensive use of wide-angle and telephoto lenses, natural lighting and motion blur. Along with Robert Frank, Klein is considered 'among the fathers of street photography, one of those mixed compliments that classifies a man who is hard to classify.' Staying in cheap hotels for eight months during the shootings in New York, where he has not been for six years, the artist would be rewarded for his efforts in a completely different way. Only in France he would manage to turn his efforts into a seminal book. Not delivering on their promise, Americans did not publish his portfolio, because they saw it as too critical, vulgar and harsh about New York. 'He took the language of Tabloid Newspapers, that very grainy, black-and-white, direct way of looking at the world. I think coming back, he really smelled the energy of New York and wanted to translate that through these very grainy, black and white, almost stream of consciousness images,' says Martin Parr, on the subject, and adds; 'I think with his set of city books, Klein developed a language that was, at the time, incredibly radical and unique. And this has spawned many imitators and it had a profound effect on the photography world.' 'He had this eye that was kind of fearless. His pictures were raw, rugged; they were in your face. He seemed to have the courage to go forward rather than step back,' says Don McCullin. William Klein was born in Manhattan on April 19, 1928 to a family of Jewish Hungarian immigrants. He grew up in an Irish neighborhood, near 110th Street, surrounded by anti-Semitism. He was literally brought up on the streets. He graduated from high school early and enrolled at the City College of New York at the age of 14 to study sociology. He sought refuge in art escaping from the New York low class. He spent most of his time in the Museum of Modern Art before enlisting in the US army. He served as a radio operator in NATO's second Armored Division from 1946 until 1948 in Eastern France. As part of

York alt sınıfının bir parçası olmaktan kaçarak sanata sığınır. Orduya yazılmadan önce, genellikle zamanının çoğunu Modern Sanat Müzesi’de geçirir ve okulun hemen ardından ABD ordusuna katılır. 1946’dan 1948’e kadar telsiz operatörü olarak Doğu Fransa’da NATO’nun 2. Zırhlı Tümeni’nde görevlendirilir. O dönem Fransız-Amerikan Dostluk Anlaşması’nın bir parçası olarak Amerikalı askerlerin Avrupa’da kalmasına ve okumasına izin verilir. Bu şanstın ve burs imkânlarından yararlanan Klein, terhis edilir edilmez kalıcı olarak Paris’e yerleşir. Sanatçının hayatında daima iki önemli şehir bulunur: Dünyaya gözlerini açtığı New York ve 65 yıldan fazla süredir yaşamını sürdürdüğü Paris. Amerikan vatandaşı olmakla beraber Paris’te yaşamakta ve çalışmaktadır. İlk kez 1947’de gittiği Paris’te kısa bir süre sonra evlenip, 50 yıldan fazla birlikte yaşayacağı ve çalışacağı hayat arkadaşı Jeanne Florin’e âşık olur. William Klein Paris’in 6. Bölgesi’ndeki Jardin Du Luxembourg (Lüksemburg Bahçesi) semtinin müdavimidir ve aynı apartman dairesinde 55 yıldır ikamet etmektedir. Kübizm temsilcisi, heykeltıraş, ressam, sanat eğitimcisi ve yazar André Lhote ile çok kısa bir süre çalıştıktan sonra 1948’de, Sorbonne’da sanat tarihi bölümüne kaydolar. Ardından bir diğer önemli ressam, heykeltıraş, seramikçi, film yapımcısı ve “Paris ekolü”nün önde gelen sanatçısı Fernand Léger’in atölyesine katılır. Klein, soyut resim ve heykelle ilgilenmektedir. Ancak eğitmeni Léger o dönem, moda tarzlar, galeri bağlantıları ve koleksiyoncularla pek de ilgisi alakası olmayan fantastik bir sanatçidir. Fakat William Klein’a güçlü bir rol model olur. Böylelikle sanat hayatına genç bir ressam olarak adım atan Klein, 1950’lerin ilk yıllarından itibaren heykel sanatıyla ilgilenmeye, kinetik sanatı deneyimlemeye başlar. Milano’ya gider; ürettiği yapıtlarını 1952’de sergileyerek iki başarılı sergi açar ve erken dönemde ciddi başarılar elde eder. İtalyan mimar, kent planlamacı, endüstriyel tasarımcı Angelo Mangiarotti ile o dönemin popüler “sert kenar resmi” (hard-edge painting) olarak adlandırılan soyut, geometrik duvar resimlerinin yaratılmasında ortak girişimde bulunur. Aynı zamanda bir kısım

the Franco-American treaty of amity at that time, American soldiers were allowed to stay and study in Europe. Taking advantage of this chance and scholarship opportunities, Klein permanently settled in Paris as soon as he was discharged. Two cities have always been very important for Klein: New York, where he was born, and Paris, where he spent 65 years of his life. Though an American citizen, he still lives and works in Paris. He first went to Paris in 1947, where he soon fell in love with Jeanne Florin, with whom he would marry and live together for more than fifty years. William Klein is a regular in the Jardin Du Luxembourg neighborhood (Luxembourg Garden) in the 6th district of Paris, and has lived in the same apartment for 55 years. He studied with André Lhote, a representative of Cubism, sculptor, painter, art educator, and writer, but for a very short time. Klein enrolls in the art history department at Sorbonne in 1948. Then he attends the workshop of another important painter, sculptor, ceramicist, filmmaker and leading artist of the Paris school; Fernand Léger. Klein is interested in abstract painting and sculpture. His instructor at the time, Léger was a fantastic artist who had no relation with the trendy styles, galleries, and collectors. Yet he becomes a powerful role model for William Klein. Starting his art life as a young painter, Klein is also interested in sculpture since the early 1950s and experiments with kinetic art. He goes to Milan, exhibits his works in 1952, opens two successful exhibitions and achieves serious success in an early stage. In a collaborative venture with the Italian architect, urban planner, industrial designer Angelo Mangiarotti, he creates abstract geometric murals, called “hard-edge painting” popular at the time. Meanwhile, some of his works are constantly being published on the covers of the famous Italian design magazine Domus (1952-61). Some of his works are used on vinyl record covers. All these works mentioned are very avant-garde, experimental, abstract works for the time and are produced using light painting, solarization, photogram etc. techniques. In 1954, he opens an exhibition in the “Salon des Réalités

çalışmaları, ünlü İtalyan tasarım dergisi Domus'un (1952-1961) kapaklarında art arda yayınlanırken, bir diğer kısmı da -long play- plak kapaklarında kullanılır. Bahsi geçen bütün bu çalışmalar, o dönem için oldukça avangart, deneysel, soyut çalışmalardır ve teknik olarak ışıkla boyama, solarizasyon, fotogram vb. yöntemlerle gerçekleştirilmişlerdir. William Klein 1954'te soyut yapıtlarıyla meşhur sergi salonu "Salon des Réalités Nouvelles"de bir sergi açar. O sıralar Moda Haftası için Paris'i ziyaret etmekte olan Vogue'un efsanevi Amerikalı sanat yönetmeni Alexander Liberman, tesadüfen sergiyi ziyaret eder. Çalışmalarındaki özgünlüğü derhâl fark eden Liberman, sadece Klein'la tanışmakla kalmaz; ayrıca Paris ve New York'taki çalışmalarına devam etmesi için ona bir sözleşme ve finansal destek sunar. Bu tanışıklık vesilesiyle kısa süre sonra fotoğrafçılığa yönelen Klein, Vogue adına moda fotoğrafçısı pozisyonunda, dergi için önemli dünya metropollerinde çekim yapma şansı edinir ve yaygın bir üne kavuşur. Helmut Newton, Irving Penn, Richard Avedon ile birlikte, orijinal ve yenilikçi fotoğraflar üreten Klein, Vogue'un Fransızca edisyonu için derginin resmî fotoğrafçılarından biri olmuştur. Geniş açılı, tele planlı güçlü kompozisyonlar kurgulayarak geçmiş resimsel deneyimlerinden ilham alan sanatçı, modellerini sokağa çıkartır. Ayrıca stüdyo tarzından oldukça

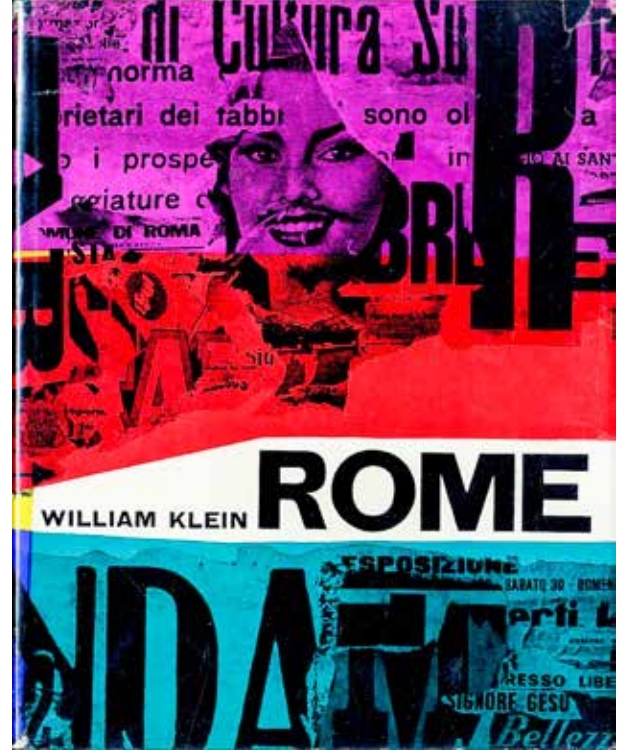
Nouvelles" showroom, known for its abstract works. Vogue's legendary American art director Alexander Liberman, who was in Paris at the time for Fashion Week, visits the exhibition by coincidence. Immediately realizing the originality of Klein's work, Liberman meets with him, and offers him a contract and financial support to continue his works in Paris and New York. Turning towards to photography after a short time upon this acquaintance, Klein gets the chance to shoot in major metropolises of the world as a fashion photographer of Vogue and by this means gains a widespread fame. Creating original and innovative photographs with Helmut Newton, Irving Penn and Richard Avedon, Klein was now one of the tenured magazine photographers for the Vogue's French edition. Inspired by his former painterly experiences and creating powerful wide-angle, telephoto compositions, the artist takes his models to the street and produces iconic poses far from the studio style. Applying the principle of Robert Capa, 'If your pictures aren't good enough, you aren't close enough,' Klein uses unconventional frames, blurs, prefers grain, highlights motion and favors high contrast. The streets, children, crowds in interaction, billboards, neon lightings are all within his field of interest. The graphical elements that he intentionally adds to the cityscapes, improvisational

"Gözcü" / "Watchman", Cinecittà, Roma / Rome. Fotoğraf / Photo by William Klein, 1956.

uzak, -ikonik- pozlar yaratır. Robert Capa'nın, "fotoğraflarınız iyi değilse olaya yeterince yakın değilsiniz." ilkesini uygulayan Klein, alışılmışın dışında kadrajlar yapar, netsizlikten yararlanır, iri grenleri tercih eder, hareketi ön planda tutar ve aşırı kontrasttan yana tavır koyar. Sokaklar, çocuklar, etkileşim hâlindeki kalabalıklar, reklam panoları ve neon aydınlatmaları onun ilgi alanındadır. Kentsel manzaralara özenle kattığı grafik öğeler, kurguladığı anlık benzeşimlerle yaptığı doğaçlama yorumlamalar, ona apayrı bir tavır kazandırır ve bu tarz âdeta William Klein'in imzasına dönüşür. Edindiği bu özgünlük, onun dünyanın diğer büyük başkentlerinde gerçekleştirdiği kent serilerinde hızlı bir çekim sistematiğine geçmesine sebep olur. 1959'da Roma, 1964'te Moskova, ardından Tokyo ve çok daha sonrasında 2002'de Paris kent serilerinde, -görsel bağlamda- kurduğu kuvvetli dil birliği kolayca algılanır. Klein'in en bilindik fotoğraf çalışmaları "Tabanca" (New York, 1955), "Motorsikletli Kutsal Aile" (Roma, 1956), Sinema Afişleri (Tokyo, 1961), Vogue Dergisi için New York, Roma ve Paris sokaklarındaki modelli çalışmaları (1963), Serge Gainsbourg'un "Love on the Beat" isimli albüm kapağı (1984), "Club Allegro Fortissimo" (1990) ve "Otoportre" adlı kontak baskı kitabı (1995) olmuştur. "Saf görsel ve saf ses deneyimi" olarak tanımladığı 12 dakikalık "Işıklı Broadway" (Broadway by Light) adında ilk kısa filmini, 1958'de Kodachrome'a çeker. 1960'ların ortalarında sinema sanatı uğruna geçici olarak fotoğrafçılıktan vazgeçerek, Yeni Dalga akımının temsilcilerinden, yönetmen Alain Resnais ve Chris Marker ile yakınlaşır. 1966'da yönettiği ilk uzun metrajlı "Who Are You, Polly Maggoo?" adlı yapımda, dönemin top modeli ve yakın arkadaşı Dorothy McGowan ile çalışır. Film, o dönem hemen bir etki yaratmasa da yıllar içinde sanatçının moda, medya ve televizyon dünyasını irdelediği, modern ve kült bir yapıta dönüşür. Amerikan toplumunu yerdiği bir diğer film olan "Bay Özgürlük"te (Mr. Freedom, 1968) kapitalizmi ve ABD dış politikasını açıkça eleştirir. O dönem "Bay Özgürlük", eleştirmenlerce en sert Amerikan karşıtı filmlerden biri olarak

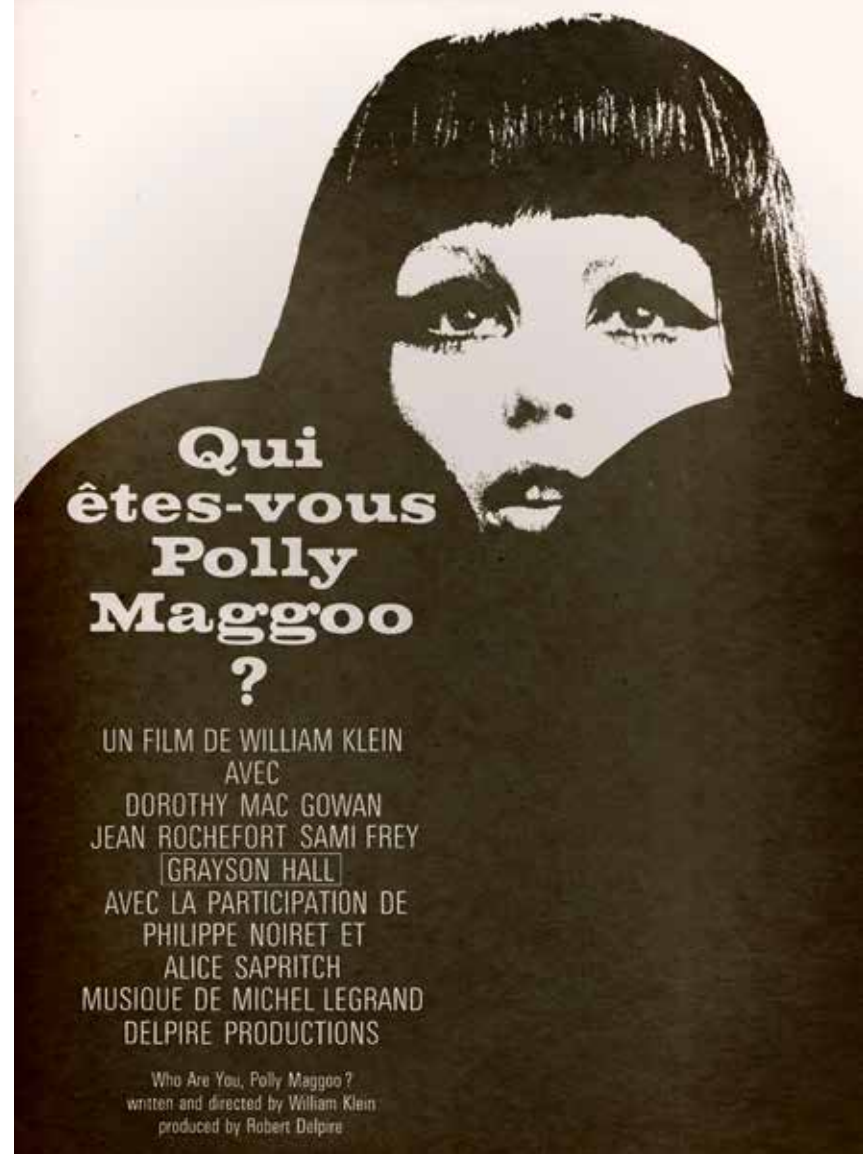
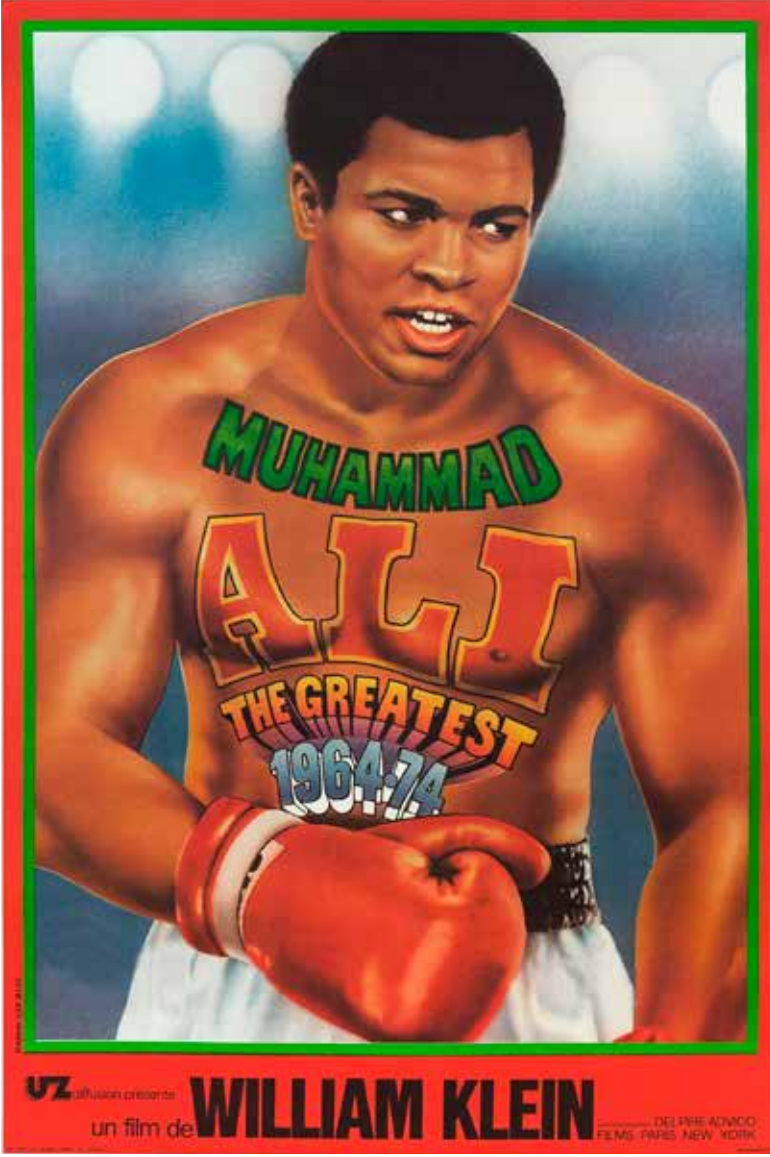
ROMA / ROME, Kitap kapağı / Book cover, Editions du Seuil, Paris, 1959.

interpretations through instantaneous analogies bring him a distinctive attitude; this style becomes signature of William Klein, so to speak. His originality enables him to switch to a rapid shooting system in the city series he shoots in other major capitals of the world. The strong language unity he establishes in visual context is easily perceived in the city series of Rome in 1959, Moscow in 1964, Tokyo and much later Paris in 2002. The most famous works of Klein are "Gun" (New York 1955), "The Holy Family on Bike" (Rome, 1956), Cineposter (Tokyo, 1961), Vogue (fashion models in the streets of New York, Roma and Paris, 1963), "Love on the Beat" (album sleeve for Serge Gainsbourg, 1984), "Club Allegro Fortissimo" (1990) and "Autoportrait" (a book of painted contact prints, 1995). His first short film is 12-minute Broadway by Light, shot for Kodachrome in 1958, which he describes as a "pure audiovisual experience". In the mid-1960s, he temporarily moves away from photography for the movies and gets close to directors Alain Resnais and Chris Marker, representatives of the "New Wave" movement. In his first feature film, "Who Are You, Polly Maggoo?", he works with Dorothy McGowan, a top model and close friend. Examining the world of fashion, media and television, the film turns into a cult movie over the years, even though it does not seem to have an impact at the time it is shot. Mr. Freedom is another film criticizing American

nitelendirilmiştir. Cinéma Vérité, yani gerçek - doğrudan sinema tarzında yönettiği “Harika Akşamlar ve Erken Sabahlar” (1968), uzun metrajlı belgesel bir sinema filmidir. Klein, 1957’de şöhretinin zirvesindeyken evangelist olmak için şov dünyasını bırakan efsanevi “rock and roll” ikonu Little Richard hakkındaki “The Little Richard Story” (1980) dahil olmak üzere “Fransızlar” (1981) ve “Le Messie” (1999) adlı bir çok belgesel filme imza atar. “Pan-Afrika Festivali” (Festival Panafricain d’Alger) adlı 1969 Cezair yapımı belgeselle birlikte sömürgecilik ve neo-kolonyalizmin yarattığı mağduriyet, devrim hareketleri, bağımsızlık mücadeleleri ve Afrika kültürü gibi konulara yönelir. Bu belgeselde festival sırasındaki provalar ve canlı konserlerden çektiği sahneleri, dönemin özgürlük hareketlerinin temsilcileri, -yazar ve sivil hak savunucuları- ile yaptığı röportajlardan aldığı çarpıcı sekanslarla harmanlayarak, “Üçüncü Dünya” siyasetine dair meselelere dem vurur. Uçakta tesadüfen tanıştığı Malcolm X sayesinde Muhammed Ali Clay ile bağlantıya geçer ve 1964 yapımı “En Büyük Cassius” belgeselini çeker. Bu belgeseli, 1969 yılında “En Büyük Muhammed Ali: Kelebek Gibi Uçarım, Arı Gibi Sokarım” (Muhammed Ali the Greatest: Float Like a Butterfly, Sting Like a Bee) olarak yeni görüntülerle ikinci defa (1964-1974) montajlar. “Pan-Afrika Festivali”, “Muhammed Ali”, “Little Richard” ve meşhur Kara Panterler’in o dönem Cezayir’de sürgünde bulunan aktivist-eylemcisi hakkında 1969’da çektiği “Eldridge Cleaver” belgeselleriyle gönülden bağlı olduğu siyahi mücadeleye ve davaya olan inancını net bir biçimde ortaya koyar. 1982 yılında Fransız Açık Tenis Şampiyonası üzerine bir belgesel olan “The French”i yönetir. Klein, 1989’da kontak baskılar üzerinden sanat çalışmalarının geri planları hakkında, -birinci ağızdan hikâyelerin derlenmesi amacıyla- girişimde bulunur. Usta fotoğrafçıların kayıt için stüdyoya davet edildiği, her biri ortalama 13 dakikalık programlardan oluşan belgesel yapıma ön ayak ve fikir babası olur. Klein, Marc Riboud, Josef Koudelka gibi fotoğrafçıların kontak baskılarının irdelenmesiyle başlayan serilerde fotoğrafçıların sanat felsefeleri,

society. Openly critical of capitalism and American society, the film is considered by critics as one of the most anti-American films ever made. Grands Soirs et Petits Matins (Wonderful Evenings and Early Mornings, 1968) is a feature documentary film, directed in the Cinéma Vérité style. Klein directed many documentary films including “The French” (1981), “Messiah” (1999), and “The Little Richard Story” (1980) featuring legendary rock-and-roll icon Little Richard, who left the show business at the zenith of his fame, in 1957, to become an evangelist. With “Festival Panafricain d’Alger” (an Algerian production, 1969) he focuses on grievance created by colonialism and neocolonialism, revolutionary movements, independence struggles, and African cultures. He tries to elaborate a discourse on “Third World” politics by blending the scenes he shot from rehearsals and live concerts during the festival with the striking sequences from the interviews he made with the representatives of the freedom movements – writers and civil rights defenders. He gets in touch with Muhammed Ali Clay, through Malcolm X, whom he coincidentally met on a plane, and shoots the 1964 documentary titled “Cassius” le grand. He re-edits the documentary (1964-1974) with new footage and releases it as Muhammed Ali, The Greatest. Documentaries such as “Festival Panafricain d’Alger”, “Muhammed Ali”, “The Little Richard Story and Eldridge Cleaver”, which is about the famous Black Panthers activist in exile in Algeria at the time, clearly illustrate his support for the struggle of the blacks. In 1982, he directs The French, a documentary on the French Open Tennis Championship. In 1989, he starts to compile first-person stories about the background of art works through contact prints. He becomes the prime mover of the production, where each episode of the documentary series is approximately 13 minutes long, featuring master photographers invited to the studio. Beginning with the examination of contact prints of photographers such as Marc Riboud and Josef Koudelka, he records important narratives about the art philosophies, work methods

“ Robert Capa’nın, “fotoğraflarınız iyi değilse olaya yeterince yakın değilsiniz.” ilkesini uygulayan Klein, alışılmışın dışında kadrallar yapar; iri grenleri tercih eder. Hareketi ön planda tutar ve aşırı kontrasttan yana tavır alır.

“ Applying the principle of Robert Capa, ‘If your pictures aren’t good enough, you aren’t close enough,’ Klein uses unconventional frames, prefers grain, highlights motion and favors high contrast.

Prof. Dr. Ozan Bilgisiren

çalışma biçimleri, teknik yönelimlerine dair önemli anlatıların kayıt altına alınması sağlanır. Bu yapım, Arte'nin meşhur "Contacts" serisidir. Toplam 35 fotoğraf sanatçısıyla gerçekleştirilen kısa belgesellerde, sanatçıların sıra dışı fotoğraf yaşamlarına dair röportajlardan derlenen birbirinden kıymetli hikâyeler ve perde arkasında kalan olgular, kontaklar üzerinden okunur. Klein, aynı kavramdan yola çıkıp, 1980'lerin sonlarından itibaren kendi sanat üretim biçimlerinde izlediği yöntemlerden de esinlenerek resim, fotoğraf ve film yapım aşamalarından sentezlediği ve "Kontak Boyamalar" olarak adlandırdığı yeni bir tür sanatsal üretime yönelir. Bu sayede kendi görüntü seçme mantığına atıfta bulunarak doğrudan görsel üzerinden geçip, -seçili kareleri- boyamak suretiyle işe koyulur. Ardından bu kontak sayfalarından (fotoğraf filmi veya film şeritlerinden) yaptığı seçkilerin baskı boyutlarını büyütür, yapmış bulunduğu müdahalelerinin yaratıcı yönlerini keşfetmeye odaklanır. Sonuçta bireysel çalışma yöntemi hakkında izleyiciye ipuçları sunan ve de ortaya çıkan yapıtlarının hem değişken hem de kararlı bir şekilde grafik yönlerini vurgulayan duru bir dil yaratmayı başarır. Süreci takip eden yıllarda Klein, fotoğrafa geri döner. Şöhretinin büyük bir kısmını borçlu olduğu, sokak fotoğrafçılığı efsanesine dönüşen dört fotoğraf kitabının her birinin tasarımı için ortalama üç ay çaba sarf eder. Aslında ciddi bir zamanı, dört

and technical orientations of the photographers. This production becomes Arte's famous "Contacts" series. Featuring a total of 35 photographers, in these short documentaries, many valuable stories and behind-the-scene facts collected from interviews about the extraordinary photography experiences of the artists are read through contact prints.

Inspired by the methods he followed in his own art production forms since the late 1980s; Klein tends towards a new type of artistic production, which he synthesizes from the stages of painting, photography and film production and which he calls "Painted Contacts". Referring to his own image selection logic in this way, he works by directly painting over the selected frames. Then he focuses on exploring the creative aspects of his interventions by enlarging the prints of the selections he made from the contact sheets (photograph film or film strips). As a result, he succeeds in creating a lucid language that offers clues to the audience about his individual working method, and he flexibly and determinedly highlights the graphical aspects of the resulting works. Klein

Paris Photo Festivali 2019, William Klein Sergisi. /
Paris Photo Fest 2019, William Klein Exhibition.

“ Klasik editoryal klişelerden kurtulmak adına, fotoğraflarını başlıksız ve kenar boşluksuz şekilde sayfaya tam hâlde oturur ve çoğunlukla çift sayfa açılır biçimde yerleştirmeler yapmayı tercih eder.

“ For the sake of getting rid of classic editorial stereotypes, he places his photographs fully on the page without a header or margins, and usually makes double-page layouts.

CONTACTS, Kitap kapağı / Book cover, Delpire éditeur, Libella, Paris, 2020.

“Büyük Yüz, Büyük Düğmeler” / “Big Face, Big Buttons”, New York. Fotoğraf / Photo by William Klein, 1955.

Cüce + Liquors / Dwarf + Liquors, New York, 1955
Fotoğraf / Photo by William Klein

yıldan biraz fazla süreyi de fotoğraf çekmekle geçirmiştir. Yapıtlarını dünya çapında sergileyerek grafik düzenleme ve baskı üzerine yoğunlaştığı bir düzine kitap yayınlar: “Yakın Çekim” (1989), “Mode In & Out” (1994), “New York” (1995) ve ardından “Roma”yı, “Roma + Klein” (2009) olarak ikinci kez adlandırarak yeniden basımını gerçekleştirir. Sanatçı, bu son iki kitap için karanlık oda baskılarını yeniden yaptırır ve sayfa düzenini tamamen baştan tasarlar. “Tokyo” kitabı ise neredeyse orijinal hâliyle 2013 yılında bir defa daha yayınlanır. William Klein, yayıncılık yoluyla diğer sanatsal çalışmalarından da kesitler sunar. “Filmler” (1998) adlı kitabıyla kendi film repertuarını irdeler. “Kontaklar” (2008) ise boyama kontak baskıları vb. resim koleksiyonundan oluşturulmuştur. 2012 yılında, o güne kadar görülmemiş bazı soyut fotoğrafları ve erken dönem resimleri ilk kez gün yüzüne çıkar. “Siyah ve Işık” (2015), 1950’lerde gerçekleştirmiş olduğu deneysel bir çalışmanın yayınlanmamış bir seçkisidir. Klein, basılı mecrayı fotoğrafik çalışmanın nihai sonucu olarak görür ve her seferinde “yeni bir görsel nesne” yaratmak için kitap sayfalarını ve boyutlarını bizzat belirler. Klasik editoryal klişelerden kurtulmak adına fotoğraflarını başlıksız ve kenar boşluksuz şekilde sayfaya tam hâlde oturtur. Çoğunlukla çift sayfa açılır biçimde yerleştirmeler yapmayı tercih eder. Böylelikle okumayı modern bir hâle getirir ve okuyucunun görsel evrenini, âdeta bir film izliyormuşçasına keşfe zorlar. Fransa’da Polka Galeri (Paris) ve Le Réverbère (Lyon); New York’ta Howard Greenberg Galeri ve de Londra’da HackelBury Güzel Sanatlar Fotoğraf Galerisi tarafından temsil edilmektedir. Eserleri, Paris’teki Centre Pompidou, New York’taki Modern Sanat Müzesi, San Francisco MoMA veya Amsterdam’daki Rijksmuseum gibi dünyanın en prestijli ulusal müzelerinin koleksiyonlarında yer almaktadır. William Klein, özellikle Arles’daki “Uluslararası Fotoğraf Buluşmaları” (1978, 1982 ve 2016), New York Modern Sanat Müzesi MoMA (1980-1981) başta olmak üzere dünya çapında çok sayıda büyük sergiye konu olmuştur. Paris’teki Pompidou Merkezi’nde (1983 ve 2005), Lozan’daki Musée de

returns to photography in the following years. He works for 3 months on average for each design of the four photobooks that would become street photography legends, and to which he owes much of his reputation. In fact, he has spent a long time, over four years taking the photos. He exhibits his works around the world and publishes a series of books in which he focuses on graphic editing and printing: “Close Up” (1989), “Mode In & Out” (1994), “New York” (1995), “Rome + Klein” (2009). The artist remakes the darkroom prints for the last two books and completely redesigns the page layout. His “Tokyo” on the other hand is republished in 2013 in its almost original form. Through publishing, William Klein presents sections of his other art works as well. He examines his own movie repertoire with his “Films” (1998), “His Book Contacts” (2008) is composed of painted contact sheets and collections of paintings, etc... In 2012, he brings to light some of his abstract photographs and early paintings for the first time. “Black and Light” (2015) is a selection from his experimental works in the 1950s. Klein sees the printed medium as the final result of photographic work and decides on the pages and dimensions of the book in person, in order to create a ‘new visual object’ each time. For the sake of getting rid of classic editorial stereotypes, he places his photographs fully on the page without a header or margins, and usually makes double-page layouts. This modernizes reading and pushes the reader to explore his visual universe as if watching a movie. His works are exhibited in the collections of the world’s most prestigious national museums, such as the Centre Pompidou in Paris, the Museum of Modern Art in New York, the San Francisco MoMA or Rijksmuseum in Amsterdam. William Klein has been the subject of many major exhibitions worldwide, particularly the Rencontres internationales de la photographie d’Arles (1978, 1982 and 2016) and the New York Museum of Modern Art (1980-81). His works have been exhibited in Centre Pompidou in Paris (1983 and 2005), Musée de l’Élysée in Lausanne (1988), International Center for Photography in New York

l'Élysée'de (1988), New York'taki Uluslararası Fotoğraf Merkezi'nde (ICP - 1994), Avrupa Fotoğraf Evi'nde (European House of Photography in Paris), Londra'daki Tate Modern'de Daido Moriyama ile birlikte (2012) ve Amsterdam'daki Fotografiemuseum'da (Foam, 2013) yapıtları sergilenmiştir. 1999'da Kraliyet Fotoğraf Topluluğu'nun (Royal Photographic Society) Centenary Madalyası ve onursal üyeliğine (HonFRPS) ve 2012'de Sony World Photography Awards'dan almış bulunduğu ödül, kendisine "fotoğraf sanatına üstün katkı" başlığıyla layık görülmüştür. Sonuç olarak William Klein'ı fotoğraf sanatının içinde sadece öncü bir sokak fotoğrafçısı olarak konumlandırmaya çalışmak, onu diğer üstün yaratıcı yönlerinden ve politik duruşundan soyutlayarak dar kalıplar içinde tutmak anlamına gelir. Bu da onun kişiliğini ve sanatını tam olarak idrak edememektir. Şu gün dijitalleşmenin yarattığı görsel enflasyon ve ağır imaj bombardımanı altında kaç sokak fotoğrafçısı, soyut sanatla ilgilenmekte ve resim yapmaktadır? Ya da siyasi politik, ırk-cinsiyet vb. evrensel insani konulara yönelerek belgesel film çekmektedir? Hangi fotoğrafçı bir yandan belgesel fotoğraf çekerken elde ettiği teknik tecübe ve zihinsel çözümlenmeleri fotoğrafın bir diğer alanlarına; örneğin reklam fotoğrafına başarıyla taşıyıp, bundan -daha önce görülmemiş- yeni bir dil yaratabilmektedir? Multidisipliner sanatçı William Klein, moda fotoğrafçılığı, belgesel fotoğraf, sokak fotoğrafçılığı, resim, grafik tasarım, film yönetmenliği gibi belirli kalıplar içinde ve apayrı kulvarlarda olduğu düşünülen görsel sanatların dallarını büyük bir ustalıklarla tek bir potada birleştirmiştir. Tam da sınırların erimeye başladığını düşündüğümüz dijital çağın başlangıcından neredeyse yarım yüzyıl önce tüm bunları maharetle gerçekleştirmiştir. Bu süreçte hem akranları hem de ardından gelen sanatçılara güçlü bir ilham kaynağı olmuştur. Birbirinden ayrılmış gibi duran dalların, aslında sanat ağacının gövdesinde bir olduklarını yaratıcılığının kural tanımaz gücüyle defalarca ispatlamış, katı kalıplardan örülü kalın duvarları yerle yeksan etmiş, büyük bir deha ve öncü bir devrimcidir.

(ICP - 1994), *La maison Européenne de la Photographie*. He had an exhibition in Tate Modern, London «William Klein + Daido Moriyama», 2012 and Fotografiemuseum (Foam - 2013) in Amsterdam. In 1999, he was awarded with the Centenary Medal of the Royal Photographic Society and honorary fellowship (HonFRPS). In 2012, he was awarded with the Sony World Photography Awards, "Outstanding Contribution to Photography". Thus, trying to position William Klein only as a pioneer street photographer within the field of photography amounts to keeping him in the narrow molds by ostracizing his other superior creative aspects and political stance, and such an approach will not be capable of fully comprehending his personality and art. Today, under the visual inflation and heavy image bombardment caused by digitalization; how many street photographers are interested in abstract art and paint, or produces documentaries focusing on universal humanitarian issues such as politics, race-gender etc.? Which photographer can successfully transfer the technical experience and intellectual solutions obtained from taking documentary photographs to other areas of photography, such as advertising photography, and create an unprecedented new language? Thanks to his multidisciplinary approach, William Klein has produced works with great mastery in various fields such as fashion, documentary, street photography, painting, graphic design, film directing, and in almost all fields of visual arts. He has skillfully accomplished all this almost half a century before the beginning of the digital age, where borders seem to be dissolving. He has been a strong source of inspiration for both his peers and the next generation of artists. Always thinking outside the box, Klein is a great genius and a leading revolutionary who has several times proved, through his unruly creativity, that the branches that are separate from each other in appearance are actually one in the tree of art.

Prof. Dr. Ozan Bilgiseren kimdir?

Seçme yapıtları Sino Art Galerisi Şanghay'da sergilenmiş, 7. Moment adlı uluslararası mobil fotoğraf yarışmasında jüri üyeliği yapmıştır. Çin'in Xiamen kentinde düzenlenen 5. Art Amoy Güncel Sanat Fuarı'na davet edilmiş ve "Pehlivanlar" adlı kişisel sergisini açmıştır. Yurt içi ve yurt dışında galeriler ve sanat etkinliklerinde karma sergilerde yapıtları sergilenmiş, çeşitli prestijli yarışmalarda ödüller almıştır. National Geographic Türkiye'nin yayınladığı fotoğraf ve video kitaplarının danışmanlığını yapmıştır. 2014'de Aydın Doğan Vakfı tarafından "fotoğraf" dalında düzenlenen 18. Aydın Doğan ödül jürisinde görev almıştır. Başta Aziz Sancar #gisproject olmak üzere pek çok sosyal projede gönüllü olarak sorumluluk üstlenmiştir. MSGSÜ Fotoğraf Bölümü öğretim üyeliği görevini sürdürmekte olan sanatçı, portre ve kavramsal fotoğraf sanatıyla ilgili dersler vermektedir.

Who is Prof. Dr. Ozan Bilgiseren?

His selected works were exhibited at Sino Art Gallery Shanghai. He was a juror at the seventh edition of International Mobile Photo Contest. He was invited to the 5th Art Amoy Art Fair in Xiamen - China, and opened his personal exhibition, "Pehlivanlar". His works were exhibited in group exhibitions in galleries and art events in Turkey and abroad. He received awards at various prestigious contests. He provided visual consultation for photo and video books published by National Geographic Turkey. In 2014, he officiated as a juror at the 18th Aydın Doğan Awards, photography category organized by the Aydın Doğan Foundation. He volunteered for many social responsibility projects, particularly Aziz Sancar #gisproject. Still a lecturer at MSGSÜ Photography Department, Bilgiseren gives lectures on portrait and conceptual photography.

İstanbul. Fotoğraf / Photo by Merih Akoğul, 1984.

Sokakta Neler Oluyor?

What's
Happening
in the Streets?

“ Sokak fotoğrafçılığının tarihini mercek altına aldığımızda, fotoğrafın göbek bağının sokakta kesildiğini görüyoruz. Sokaklarda büyüüp gelişiyor fotoğraf. Dış mekânların sürprizlere açık yapısı nedeniyle her zaman cazibesini koruyor sokaklar.

“ *When we examine the history of street photography, we see that the photograph was born on the street. Photography grows and develops in the streets. The streets remain charming due to the nature of outdoors that are open to surprises.*

Corleone, Sicilya, İtalya / Sicily, Italy. Fotoğraf / Photo by Sergio Larrain, 1959.

Dışarısı

Sokak deyip geçmeyin. Evsizlerin evidir sokaklar. Nefes almak isteyenlerin biricik mekânıdır. Üzerinde çocukların top oynadığı, araçların geçtiği, seyyar satıcıların büyük marketlerden çok önce eve hizmet getirdiği, parklar böylesine popüler olmadan önce insanların nefes aldığı alanlardır. Mahallemizin damarları, semtimizi caddelere bağlayan biricik yollarıdır. Berberimiz, bakkalımız, çiçekçimiz, pastanemiz hep bu sokakların üzerindedir. Henüz sitelere kaçmayan, ısrarla mahallelerini terk etmeyen çocukluk arkadaşlarımızın bir kısmı ya da aileleri, -bazı evler yıkılıp apartmanlara dönüşmüş olsa da- hâlâ eski sokakların kaderini paylaşmaktadırlar. Sokaklar, futbol takımlarının, ideolojik görüşlerin, itiraf edilememiş ya da karşılık bulamamış aşkların yazılı olduğu duvarlara da ev sahipliği yapar. Takımların fanatizmi biter, dünya politikası değişip ideolojiler yıkılır, aşkların yerini yenileri alır; ama duvarların hatırası fotoğrafları çekildiye eğer, bizler için sonsuza dek kalır. Yine de iki mahalleyi birbirinden ayıran özellik, duvarlar ya da üzerlerine yazılanlar değildir. Eski fotoğraflara baktığımızda davulcuların zurnacıların, ellerinde tefleriyle ayıcıların dahi mahallelere geldiği hatırlanır. Mahalle bir kültür, bir seyirlik alan ve organik yaşamın sürprizlerle dolu olarak kendiliğinden aktığı çok özel bir sahadır. Mahallelerle diğer mahallelerin arasında sokaklar üzerinden sosyal ve kültürel alışveriş sağlanır. Bu yüzden her mahalle var olan mekânına bağlı olarak kendine özgü bir görüntüye sahiptir. Sokaklar birer işaretlerdir. Adresler, sokaklar üzerinden tarif edilir. Gittiğimiz yoldur, bizi evlere, caddelere bağlayan bir ağıdır. Keyfi tarifsiz bir platformdur, ruhun ferahladığı bir terapi alanıdır, sosyal ilişki ağının başladığı ve ilerlediği yerdir. Dünyada yalnız olmadığımızın ispatı, arkadaşlıklardan dostluklara doğru alacağımız yolun başlangıç noktasıdır. Monologların diyaloglara dönüştüğü yerdir. Sosyal medya yokken sosyal yaşam vardı. Kavgası, dövüşü bitmezdi sokakların. Dostluğu, arkadaşlığı da... Böyle yalnız kalmadan, sitelerin tuhaf ıssızlığına gömülmeden önce çocukların oyun için ideal mekânları sokaklardı. Meyve toplamak için ağaçlara çıkarken bunun bir de inişi olduğunu, misket oynarken yenmek gibi yenilebileceğini, elinde bir parça bisküvi bile olsa paylaşılması gerektiğini ve top oynarken gelen otomobillerin altında kalmamayı hep sokaklarda öğrenmişti insanlar. İşte bugünün yetişkinleri, o günlerin sokaklarda yaşamı deneyimleyen çocuklarıydı. Şimdiki gibi sitelerin, -uygarlık içinde uygarlıktan uzak- steril ve güvenli alanları yoktu. Sokakta büyüyen ya da sokakları özleyen çocukların bir kısmı fotoğrafçı olmayı, yeniden sokakta olmayı ve sokağın dinamiklerini, tanıklıkları üzerinden fotoğrafa dönüştürmeyi seçti. İyi de oldu. Gözümüz, gönlümüz şenlendi.

Outside

Do not underrate the street. The streets are home to the homeless. It is a unique space for those who want to take a breath. They are places where children play ball, cars pass, peddlers bring home service long before supermarkets, and the parks are places where people breathe, of course before they became so popular and everyone swarmed in. They are the veins of our neighborhood, the paths connecting our district to the main streets. Our barbershop, grocer, florist shop and patisserie are all on these streets. Some of our childhood friends or their families who have not yet escaped to the building complexes and persistently stayed in their neighborhoods still share the fate of the old streets, even though some of the houses were destroyed and turned into apartment buildings. The streets also host the walls where the names of football teams, ideological views, and loves that could not be confessed or were rejected are written on. The football fanaticism ends, the world politics changes and the ideologies collapse, the loves are replaced by new ones, but if the memories of the walls are photographed, it will remain forever with us. Yet, the characteristic separating two neighborhoods is not the walls or what is written on them. When we look at the old photographs, we remember that shawm-and-drum players, even bear tamers with their tambourines passed by the neighborhoods. The neighborhood is a very special space full of surprises, in which a culture, a spectacle, and organic life spontaneously flow. Social and cultural exchange between the neighborhoods happens through the streets. For this reason, each neighborhood has its distinctive appearance depending on its place. Streets are like signs. The addresses are described based on the streets. They are the roads we take, a network that connects us to our homes and boulevards. A platform offering an indescribable pleasure, a therapy area where the soul is refreshed, a place where the social relation network begins and develops. A proof that we are not alone in this world, a starting point of our friendship journeys. It is where monologues transform into dialogues. There was social life when there was no social media. The fighting and struggle in the streets never ended; and neither the friendships... The streets were an ideal playground for children, before being left alone and plunged into the strange solitude of the building complexes. People learned all on the streets: that there was also a descent to climbing trees to collect fruit that it was possible to win and to take a beating when playing marbles, that one should share even a small piece of biscuit with friends, and how to avoid cars that pass by when playing ball. The adults of today were the children of then who experienced life on the streets. They were not sterile and safe like the building complexes of the present day - in civilization, and far away from civilization. Some of the children who grew up on the streets or felt longing for the streets chose to be photographers, to be out on the street again and to transform the dynamics of the streets into photography through their testimony. It was a good choice. Their photos became a feast for our eyes and hearts.

Fotoğrafçının doğuşu

Anlık ya da uzun vadeli tüm değişimlerin görsel sonuçlarını, sokakta akan yaşamın içinde görürüz. Sokaklar, fotoğrafçının tıpkı bir gladyatör gibi uçup giden anlarla mücadele ettiği bir arenadır. Sokak fotoğrafçılığının tarihini mercek altına aldığımızda, fotoğrafın göbek bağının sokakta kesildiğini görüyoruz. Sokaklarda büyüyüp geliyor fotoğraf. Dış mekânların sürprizlere açık yapısı nedeniyle her zaman cazibesini koruyor sokaklar. Yağan yağmur, bulutların arkasından ansızın çıkan güneş, o güneşin ağaçların arasından süzülüp binaların camlarına düşmesi, trafik ışıklarının ıslak zeminde oyunlar oynaması, su birikintisinin üzerindeki yansısıyla ansızın görünüp kaybolan kedi, akan yaşam, koşuşturan insanlar, denize pike yapan martılar... Bakmasını bilene, fotoğrafla sarmaş dolaş olmuş çarpıcı bir evren bahşedilmiştir. İnsan şiir okuya okuya şair, müzik dinleyerek müzisyen ve fotoğraflara bakarak fotoğrafçı olur. Baktığımız ve hoşlandığımız fotoğraflar, bizde de fotoğraf çekme arzusu yaratır. Kişi, önce iyi bir izleyici olmalıdır, ardından da bilgi birikimini yeteneğiyle harmanlayıp tarzı doğrultusunda yapıtlarını üretmelidir. Biz de hoşlandığımız fotoğraflara benzer anları fotoğraflara dönüştürebilirse, fotoğraflarımıza bakan kişilerin de onları beğenme olasılığı artacaktır. İyi sanat yapıtlarının ortak özellikleri için ilk sırada içten ve dürüst olmalarını söyleyebiliriz. Bildiğimiz bir şey varsa izleyicisi olmayan fotoğrafın, fotoğraf olmayacağıdır. Canlıların en büyük özelliği, birbirlerini taklit etmeleridir. Taklit, canlının yakınında olana özenmesi ile başlar. Hayvanlar ve insanlar öğrenme konusunda, özellikle başlangıçta bu yöneme başvururlar. Bu aşamada çoğu kez taklit, fiziksel yetersizliklerden dolayı komik sonuçlar da doğurabilir. Sanatta buna karşılık gelen fiil, kopyalamaktır. Sanat öğrencileri, eğitimlerinin ilk yıllarında bir yandan kuramsal bilgileri öğrenirken; diğer yandan da sanat tarihi içinde yer alıp günümüze kadar gelen yapıtlara dikkatle bakarlar. Uygulama derslerinde ise yapıtların hem teknik özelliklerini kavramak hem de ressamların yaklaşımlarını anlamak için önemli eserleri bire bir kopyalarlar. Fotoğraflara bakan izleyicinin bir kısmı için izlemek yeterli olurken, diğer bir kısmında da fotoğraf çekmeye yönelik bir itki oluşur. Herhangi bir sanat dalında üretimde bulunan kişi, aslında başkalarının yapıtlarından kendi yaklaşımı üzerine kanılar edinir. Kazanılan bu deneyim, o kişiyi benimsediği türde fotoğraf çekmeye yöneltir. Yeryüzünde üç noktanın bir düzlem oluşturması gibi, fotoğrafçı da benzer şekilde kendi fotoğrafını oluşturur. Olay, olayın gerçekleştiği mekân (arka plan) ve fotoğrafçının deklanşöre bastığı an (karar anı), fotoğraf denen o sihirli üçgenin köşeleridir. Çekilen her fotoğraf, bir şey anlatmalı ya da bir şey hissettirmelidir. Ama yine de sonuç algı ve bunun sonucunda oluşacak beğeni, üretenin dışında gelişen, tamamen izleyici ile ilgili bir durumdur.

The birth of the photographer

We see the visual results of all instantaneous or long-term changes in the life flowing on the street. The streets are like an arena where the photographer, just like a gladiator, is at war with moments that fly by. When we examine the history of street photography, we see that the photograph was born on the street. Photography grows and develops in the streets. The streets remain charming due to the nature of outdoors that are open to surprises. The pouring rain, the sun suddenly appearing from behind the clouds, the sunlight floating through the trees and falling on the windows of the buildings, the reflections of traffic lights on the wet ground, the cat that appears with its reflection on the puddle only to disappear in a moment, the flowing life, people rushing around, the seagulls diving into the sea: for those who know how to look, a spectacular universe interlaced with photography is granted. One becomes a poet by reading poetry, a musician by listening to music, and a photographer by looking at photographs. The photographs we look at and enjoy create the desire to take photographs. Above all, one must be a good viewer, then blend his/her knowledge with his/her talent and produce works in accordance with his/her style. If we succeed in transforming those moments into photographs similar to the photographs we enjoy, the possibility that people who see our photographs will enjoy them more. It is legitimate to say that the common characteristics of good works of art are that they are sincere and honest, first and foremost. One thing we are sure of is that the photo without a viewer will not be a photo. The most important feature of living creatures is imitation. Imitation begins with the creature emulating what is nearby. Animals and humans use this method of learning, particularly at the beginning. At this stage, imitation can usually lead to funny results due to physical insufficiencies. The counterpart of imitation in art is copying. While learning the theory in the first years of their education, art students also study the works in the history of art that have survived to the present day. In applied courses, they copy prominent works in order to comprehend both the technical features of the works and the approaches of the painters. While for some of the viewers, looking at photographs alone is satisfactory for others photographs lead to an impulse to take photographs. A person who creates a work in any branch of art actually gains insight into his own approach through the works of others. The experience thus gained leads that person to take the kind of photograph he has interiorized. Just as three points on the earth form a plane, the photographer creates his own photograph. The event, the space of the event (background) and the moment when the photographer presses the shutter button (decisive moment), are the corners of that magical triangle called photography. Every photo taken should tell or make you feel something. Yet, the resulting perception and the appreciation that will emerge is something that is outside the control of the creator and is entirely related to the viewer.

Berlin Duvarı / The Berlin Wall, Batı Almanya / West Germany, Fotoğraf / Photo by Henri Cartier-Bresson, 1962.

“ Son dönemlerde sokakta fotoğraf çekenlerin bir bölümünün koca bir belgesel fotoğraf tarihini hiçe saydığını görüyoruz. Herhâlde bu, yapılacak en büyük hatadır.

“ Recently, we see that some of those who take photos on the street ignore the great history of documentary photography. This is probably the biggest mistake one can do.

Chiloe Adası, Şili / Island Chiloe, Chili. Fotoğraf / Photo by Sergio Larrain, 1957.

Karar zamanı

İzleyicisi olmayan bir fotoğraf, her ne kadar nesnel koşullar içinde var olsa da zihin üzerinde bir etki bırakmadığı sürece yok sayılır. Anlam, daima kültür ile bağlantılıdır. Bu da fotoğrafçının her şeyden önce iyi bir izleyici olmasını yanında getirir. Fotoğrafi okuyamayan, onun teknik ve estetik uzantılarını yeterince kavrayamayan, fotoğrafın bileşenlerinden habersiz olan ve tarihine saygı göstermeyen bir kişinin kendi çektiği fotoğrafı dahi değerlendirmesi mümkün değildir. Fotoğraf tarihi içinde öylesine seçkin örnekler yer almaktadır ki bunun farkına varıp zevkini alan kişi, okumakla yetinip şiir yazmayı asla aklına getirmeyen bir şiirseven gibi, yalnızca fotoğraflara bakarak bir ömür geçirebilir. Ama diğer yandan da karşı karşıya geldiği “sıkı” örnekler, onu öylesine etkiler ki okumasını yaptığı alanda üretimde bulunmak ister. Hatta gördüklerinin fazlasıyla etkisinde kalıp, bu yeni heyecanını profesyonel koşullarda gerçekleştirmek adına tüm hayatını ona adar. Fotoğrafın içinde olmanın ilk adımı, fotoğrafçı olmaya karar vermek, ardından da zamanının ve bütçesinin önemli bir kısmını bu uğraşıya adamaktır. Sahada deneyim kazanmak da çok önemlidir. Sonra uzun bir bakma, inceleme, araştırma, bilgi ve görgü artırma dönemi başlar. Ekipman, çekilecek fotoğraf türüne göre belirlenir. Bir iç mekân olarak stüdyoda fotoğraf çekilecekse ona göre fotoğraf makinesi, pozometre, fon, ışık, çekim masası ve elbette stüdyo ayarlanır. Stüdyo içinde çekilecek konular

Decisive moment

Although it exists objectively, a photograph without a viewer is deemed as non-existing to the extent that it does not leave an impression on the mind. Meaning is always linked to culture. This requires the photographer to be a good viewer above all else. A person who cannot read the photograph, cannot adequately comprehend its technical and aesthetic aspects, is unaware of the components of the photograph, and does not respect its history, will not be able to evaluate even the photographs he/she takes. There are so distinguished examples in the history of photography that a person who notices and enjoys this can spend a lifetime just looking at photographs, just like a poetry lover who never thinks of writing poems. On the other hand, the “magnificent” examples he/she encounters affect him/her so much that he/she wants to produce in the field he/she is studying. Moreover, being very influenced by what he/she sees, he/she even devotes his/her whole life in order to realize this new excitement professionally. The first step of being a photographer is to decide to become one and then devote a significant amount of time and budget to this vocation. Gaining field experience is very important as well. Then a long period of surveying, examining, researching, increasing knowledge and experience begins. The equipment is determined depending on the type of photo that one wants to take. If you want to take photographs in an indoor environment such as a photo studio, you will need a camera, exposure meter, backdrop, lights, shooting table

Merih Akoğul

belli ve sınırlıdır. Burada hem tekniği iyi bilmek hem de ışığa hâkim olabilmek çok önemlidir. Stüdyo fotoğrafçısı, yaratıcı yaklaşımlarını hızla devreye sokacak atikliğe sahip olmalı ve mümkün olduğunca isabetli çözümler üretmelidir. Oysa açık alan, kendi içinde bambaşka dinamikleri sunar fotoğrafçıya. Bir çekim ortamı olarak kendi habitatını dikkatle oluşturur fotoğrafçı. Var olan yapının içinde rotasını belirleyerek özgün yolunu bulmaya çalışır. Hem kolay hem de zordur dışarıda olmak. Kontrolü altında gerçekleşmeyen sınırsız olasılıklar, anlar üzerinden gelip bulur fotoğrafçıyı. Önünden geçer, arkasından dolanır; geç kalır, heyecandan deklanşöre erken dokunur. Bir daha dokunur. Belki de hayatının fotoğrafı, iki karenin orta dünyasında yitip gider. Bazen önüne düşer fotoğrafın, bazen arkasında kalır. Gez-göz-arpacık saniyenin küçük bir kesitinde üst üste gelmek durumundadır. Açık havada olmak güzeldir. Nesnelere ile gölgelerin arasına renkler ve biçimler yumağı olarak saklanmış fotoğrafları, saniyenin gözle asla görülemeyen birimlerinde saptamak ve bunu sistematik olarak sürdürebilmek gerçek bir ustalık ister. Sokağa çıkan fotoğrafçı, tek çarpıcı karelerden bir projenin tamamına kadar belgesel fotoğrafın kanatları altında tüm yeteneğini gösterecektir. Kendisi bir yandan fotoğraf tarihiyle bağını koruyacak, elden geldiğince özgün olacak, diğer yandan da saha arkadaşlarının arasından sıyrılarak yaptığı işlerin niteliğiyle geleceğe kalacaktır. Bu sınavdan az kişinin başarıyla çıkacağı bilinen bir gerçektir.

and of course a studio. The themes that can be captured in the studio are very specific and limited. Here, knowing the technique well and being able to master the light are crucial. The studio photographer should be agile enough to quickly engage his/her creative approach and produce accurate solutions as much as possible. However, the outdoors presents completely different dynamics to the photographer. The photographer carefully creates his/her own habitat as a shooting environment. He/she tries to find his/her distinctive path by deciding on the route to be taken within the existing structure. Being out is both easy and difficult. Endless possibilities that cannot be controlled come and find the photographer through the moments. They pass by before him, wander behind him; The photographer is a bit late, or with the excitement he/she presses the shutter early. He/she presses it again. Maybe the picture of his/her life disappears in the world between the two frames. The photographer sometimes strays into the photo, sometimes he/she stays behind. Iron sights has to overlap in a fraction of a second. It is good to be outdoors. It takes a real mastery to detect photographs hidden between objects and shadows as a flock of colors and shapes in invisible fractions of a second, and to continue doing this systematically. The photographer who takes to the streets will show all his/her talent under the wings of documentary photography, from single impressive frames to a project as a whole. On the one hand, he/she will be as authentic as possible by maintaining his/her relationship with the history of photography, and on the other hand, he/she will have a place in the future with the quality of his/her works by standing out amongst his/her friends in the field. It is a known fact that few people can stand the test of time.

Afyonkarahisar, Türkiye / Turkey. Fotoğraf / Photo by Merih Akoğul, 2006.

Kimler geçti?

Neyse ki sokakta fotoğraf çeken kişi asla yalnız değildir. Dünya fotoğraf tarihi, sokakları kendisine plato ilan etmiş, birbirinden başarılı yüzlerce fotoğrafçıyla doludur. Kişi, buradan ustasını seçerek alacağı yolu hızlandırıp sağlamlaştırabilir. Yoluna karar vererek tüm çalışmalarını bu güzergâhın üzerinde gerçekleştirebilir. Niépce, 1826'da evinin penceresinden dışarıyı sekiz saat boyunca pozlamıştır. Ama bilinen ilk sokak fotoğrafı, kendisinin yol arkadaşı Daguerre'in Fransız Bilimler Akademisi'nde sunumunu yapıp fotoğrafın icadının duyurulmasından bir yıl önce 1838 yılında çektiği, içinde hareketsiz durdukları için tarihe geçen Temple Bulvarı'nda çekilmiş ayakkabı boyacısı ve ayakkabısını boyatan adamın fotoğrafıdır. Güneşli bir Paris gününde yaşam tüm hızıyla akmakta, arabaları geçmekte, insanlar bulvarın üzerinde rutin koşuşturmalarını sürdürmektedir. Kendilerine doğrultulan fotoğraf makinesinden kimsenin haberi olmadığı gibi tesadüfen duran ayakkabı boyacısı ve müşterisinden başka kimse de görünmemiştir fotoğrafta. Fotoğrafın ilk döneminde zorunluluktan oluşan hareketin kaybolmasıyla gerçekleşen bu durum, teknolojinin ilerlediği daha ilerideki dönemlerde fotoğrafın önemli efektlerinden biri olarak milyonlarca fotoğrafta kullanılmıştır. Eugène Atget, insandan arındırılmış tekinsiz manzaralarıyla fotoğraf tarihini ürpertmiş; Gyula Halász Brassai, gece ve graffiti çalışmalarıyla farklı konulara dikkat çekmiştir. Böylece zor fotoğrafın zor alanı olan geceyi bir pelerin gibi fotoğrafın omuzlarına atmıştır. Robert Frank Londra'da, New York'ta büyük şehirlerin ara zamanlarına endekslediği mütevazı fotoğraflarıyla herkesin başta anlayamadığı sessiz bir çığlık olmuş, sonra da fotoğraf tarihindeki efsanevi yerini almıştır. Henri Cartier-Bresson zaten başlı başına bir fenomendir. Doğu felsefesi ile Batı'nın akılcılığını özenle birleştirmiş, dünyanın bütün coğrafyalarında "doğrudan fotoğraf" anlayışının en seçkin ve unutulmaz örneklerini vererek büyük bir görsel arşiv oluşturmuştur. Tesadüfün sanatını, ısrarlı ve yoğun çalışmalarıyla ilk tescilleyen kendisidir. Böylece fotoğraf dünyasını en çok etkileyen kişi olarak tarihe geçmiştir. Sokakların çok özel alanlar olduğunu başından itibaren çok iyi kavrayan Garry Winogrand, caddelerin dinamiklerini günlük yaşamın üzerinden hareketin koreografisi ile ustaca birleştirmiş; William Klein ise dünyanın farklı şehirlerinde geniş açı, yakın plan ve netliği yüksek fotoğraflardan oluşmuş bir tarzı çarpıcı bir estetikle yansıtarak sokak fotoğrafının en üst sıralarında yer almıştır.

Past masters

Fortunately, the person taking pictures in the streets is never alone. The history of photography is full of hundreds of successful photographers who have declared the streets of photography as their own shooting set. By choosing his/her master, one can speed up and reinforce the path to be taken. By deciding on his/her path, he/she can carry out all his/her works on this itinerary. Niépce used an exposure period of eight hours outside the window of his house in 1826. But the first known street photograph is the picture of the shoeshine boy and the man getting his shoes shined on the Temple Boulevard, taken in 1838 by his fellow Daguerre, one year before the invention of the photograph was announced at the French Academy of Sciences. A sunny day in Paris, life flows in full swing, carriages pass by, and people continue their routine rush on the boulevard. As no one knew anything about the camera pointed at them, no one else was captured in the photograph, except the shoeshine boy and his customer who were there by chance. This still frame, which was a result of the disappearance of the movement due to the necessity in the first stage of photography, was later used in millions of photographs as one of the important effects of photography when technology advanced. In the history of photography, Eugène Atget gave the creeps with his uncanny landscapes purified of people; Gyula Halász Brassai drew attention to different subjects with his night and graffiti works, and wrapped the photography in the cloak of night, which is the most difficult field of photography. Robert Frank was a silent scream that not everyone could understand at first with his modest photographs indexed to the in-between periods of metropolis in London and New York, and obtained a legendary place in the history of photography. Henri Cartier-Bresson is a phenomenon on its own. He minutely combined the Eastern philosophy with the rationalism of the West, and created a large visual archive by providing the most exquisite and memorable examples of "immediate photography" approach in all over the world. He was the first to inscribe the art of contingency through his persistent and hard work. In this way, he made history as the person who most influenced the world of photography. Understanding from the very beginning the specific character of the streets, Garry Winogrand skillfully combined the dynamics of the streets with the choreography of the movement through everyday life; and William Klein earned his place among the top street photographers by offering a style consisting of wide-

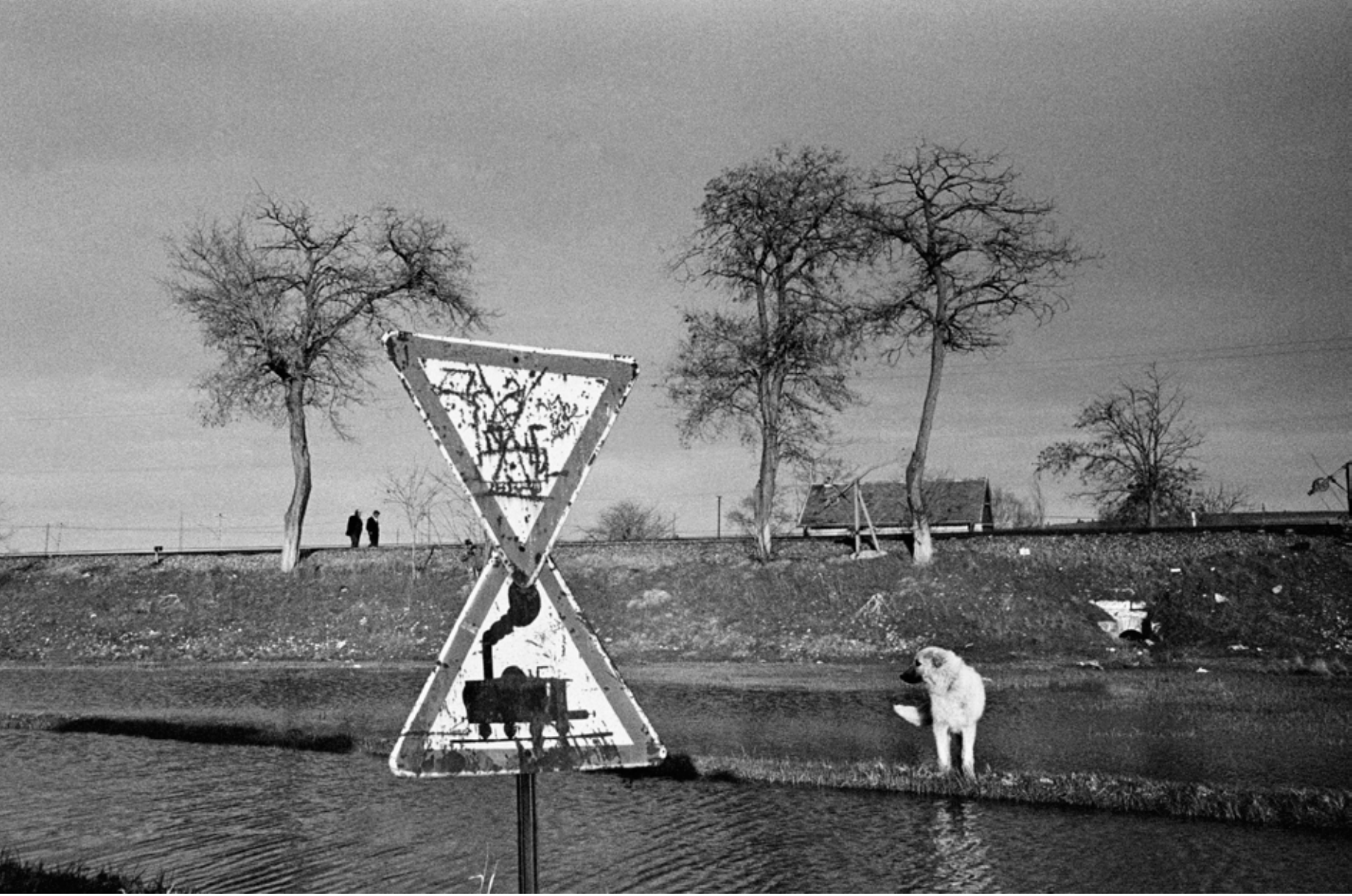
“ Nitelikli yapılarda düşüncenin rahatlıkla dönebildiği kutsal boşluklar vardır. Birçok fotoğrafçının sıklıkla atladığı nokta budur. Boşluk, nesnenin plazmasıdır.

“ *Qualified works feature sacred voids, where thought can easily turn around. This is the point that many photographers typically miss. The void is the plasma of the object.*

İnka İmparatorluğu / The Inca Empire, Peru. Fotoğraf / Photo by Sergio Larrain, 1960.

Afyonkarahisar, Türkiye / Turkey. Fotoğraf / Photo by Merih Akoğul, 2006.

Lee Friedlander, Helen Levitt, Sergio Larrain, Gordon Parks gibi önemli fotoğrafçılar, günlük yaşamın içinde, insanın hikâyesini usta birer öykücü gibi anlatmışlar, caddeleri bir mekân olmaktan çıkarıp, insanın vazgeçilmez habitatı olarak hümanist bir bakışın eşliğinde fotoğraflarının içine oturtmuşlardır. Weegee ise gecenin arkasına saklanan ve karanlığın içine çöreklenen tüm fenalıkları, şiddetin kendine has estetiği üzerinden fotoğrafın tarihine kazandırmıştır. Elbette tüm detayları başarıyla gösteren büyük format film çeken fotoğraf makinesi ve ona bağlı olan güçlü bir flaşının yardımıyla... Öykücülerin yanında şairleri de vardır sokak fotoğrafının: Kendisi aynı zamanda ressam da olan Saul Leiter, genellikle ön plana aldığı nesnelere çektiği konunun arasına resimsel tatlar taşıyan estetik bir perde koymuş, yukarıda isimlerini saydığımız siyah-beyazı tercih eden fotoğrafçıların karşısına, -hayatı genellikle bir kış günü gibi ele aldığı- renkli fotoğraflarını bırakmıştır. Renkli fotoğrafın diğer büyük ustası Ernst Haas da evreni geniş anlamında kavrayan çarpıcı çalışmalarının bir ucunu tabiatın alarak caddelere kadar getirip bırakmıştır. Her iki fotoğrafçı da âdeta rengin şiirini yazmışlardır. Günümüze doğru geldiğimizde, Elliott Erwitt, Martin Parr ve Joel Meyerowitz gibi ustalar, dinamik ve esprili bir anlayışı fotoğraflarına taşırlarken, özellikle Parr'da postmodern bir yaklaşımın kuvvetli izlerini görürüz. Onun fotoğraflarında insanlar ve nesnelere istifleniş, günümüz sokak fotoğrafının temel yaklaşımlarına da öncülük etmiştir. Bruce Gilden ve sokaktaki insanlara musallat olan saldırgan flaş ise fotoğraflarda, genellikle fazla görmediğimiz bir ara katmanın bir kötü ruh gibi çıkmasına sebep olmuşlardır. Biraz daha klasik olarak ele alacağımız ve genellikle ülkeler, şehirler üzerinden proje temelli çalışan Bruno Barbey ve Alex Webb, Nicos Economopoulos gibi yakından tanıdığımız çağımızın yetenekli ve çalışkan fotoğrafçıları ise modern yaklaşımlarıyla ciddi bir hayran kitlesi yaratmakla kalmamış, ağırlıklı olarak 21. yüzyılda fotoğraf arenasına çıkan fotoğrafçılara da öncülük etmişlerdir. Yukarıda adları geçen fotoğrafçıların en büyük özelliği, bakış açıları ve biçimleri üzerinden kendi dillerini yaratmış olmalarıdır. Tümü, özgün işleri ve yaklaşımlarıyla kendilerinden sonra gelecek fotoğrafçılara dış mekânlarda daha iyi fotoğraf çekebilmeleri için cesaret vermişlerdir. Sessizce fotoğraflarını çeken Vivian Maier'in negatifleri, yıllar sonra büyük bir tesadüf sonucunda bulunmuş; bu yeni keşifle Maier, bir halk kahramanı gibi kabul görmeye başlamış, sokak fotoğrafı çeken amatörler için de umut olmuştur.

angle, close-up and sharp photographs with a striking aesthetic in different cities around the world. Prominent photographers such as Lee Friedlander, Helen Levitt, Sergio Larrain and Gordon Parks have told the story of the human being in everyday life as master storytellers, and through their photographs they have transformed the street, using a humanist perspective, from a mere place to an indispensable habitat of human beings. Weegee, on the other hand, brought all the evil hiding in the night and darkness into the history of photography through an aesthetics proper to violence. Of course, with the help of a large-format film camera that successfully shows all the details and a powerful photoflash... In addition to the storytellers, there exist poets of street photography as well: Saul Leiter, who is also a painter, has put an aesthetic curtain with pictorial flavors between the subject he took pictures of and the objects he highlighted, and presented his color photographs -in which he usually depicted life as a winter day- to those photographers who mostly preferred black-and-white. Another great master of color photography, Ernst Haas brought the style of his striking works on nature, grasping the universe in a broad sense, applied it to the streets. Both have written the poem of colors so to speak. In the present day, we see that masters such as Elliott Erwitt, Martin Parr and Joel Meyerowitz have brought a dynamic and humorous approach to their photographs. Among these masters, especially in Parr's photographs it is possible to find strong clues of a postmodern approach. Stacking people and objects in the frame, his photographs have also been a pioneer for the major approaches of today's street photography. Bruce Gilden and his aggressive photoflash that imposed itself on people in the streets caused an intermediate layer to emerge as an evil spirit, that is rare in photography. Usually working on projects regarding countries/cities, the talented and hardworking photographers of our time, such as Bruno Barbey and Alex Webb and Nicos Economopoulos, which we will evaluate more classically, have not only created a serious fan base, but also pioneered emerging photographers in the 21st century with their modern approaches. The most important feature of the photographers mentioned above is that they all created their unique language through their perspectives and styles. Through their original works and approaches, all of them encouraged the photographers to come to take better photographs outdoors. The negative films of Vivian Maier, who took her photographs silently and out of sight, were discovered by chance years later, and with this new discovery, Maier was not only accepted as a folk hero, but also gave hope for amateurs who are taking street photographs.

Merih Akoğul

Trafalgar Meydanı / Trafalgar Square, Londra / London. Fotoğraf / Photo by Sergio Larrain, 1958-1959.

Fotoğraf tesadüfleri sever mi?

Fotoğraf dağarı böylesine etkili bir mirasa sahipken, en önemli nokta da sokak fotoğrafçılarının bu karmaşa içinde nasıl bir tavır sergileyip, hangi rotayı izleyecekleri konusudur. Çünkü evrende bilimden sanata kadar her düşünce ve ürün, öncülleri ve ardılları arasında yerini bulmaktadır. Günümüzde sokak fotoğrafçılığında en çok tartışılan nokta, yaratıcılığın sokaktaki oranı ile ilgilidir. Tesadüfi olanın etkileyciliği yanında, kullanılan teknik ile birlikte belirli bir estetik düzeyin de temsili gerekmektedir. Çekilen her fotoğrafın, daha önceden hafızalarda yer etmiş fotoğraflarla görsel-zihinsel bir ilişkisi vardır. Bu geçmiş, fotoğrafların okunmasındaki en büyük kriter olacaktır. Belge fotoğrafı, bilindiği gibi gerçekler üzerinden anlara bağlı olarak somut bir zaman dilimindeki doğrudan bakışı yeğler. Bunun içinde olup bitene, dolayısıyla da anlara müdahale söz konusu değildir. Klasik anlamda belge fotoğrafının sınırlarını bu şekilde çizerken, daha çok imgeye dayanan ve fotoğrafın bir medyum olarak kullanıldığı sanatsal işlerde de başka ölçütlere başvurulur. Bu iki tip fotoğrafta, düşünce ile eylemin farklı oranlarda kullanıldığını görürüz. Bu bağlamda belgesel fotoğrafın belirli bir studium (tarih, yer, fotoğrafı çeken ve orada yer alan kişiler) dışında çoğu kez hiçbir anlaticıya ihtiyacı olmaz. Oysa çağdaş sanatta yüksek oranda, tek bir kavramın başlığı altında toplanan sayfalarca metne rastlayabiliriz. Belirli bir entelektüel donanım ve çok bağlamli okuma, sanat adına yapılmış bu işlerde yapıt çözümlemesine de yardımcı olur. Son dönemlerde sokakta fotoğraf çekenlerin bir bölümünün koca bir belgesel fotoğraf tarihini hiçe saydığını görüyoruz. Düşüncelerini dile getirirken belge fotoğrafını, sokak fotoğrafına bir rakip olarak gösterme eğiliminde bulunuyorlar. Herhâlde bu yapılacak en büyük hatadır. Belge fotoğrafının son durağı projedir ve yeni dönem sokak fotoğrafçılarının bir konu bağlamında proje üretmelerine sıklıkla rastlanamıyor. Düşünce çıkışlı çağdaş sanat ile uğraşanların, -şimdilik kavramsal diyelim buna- ciddi bir kısmı yaratıcılıktan uzak gerekçesiyle belge fotoğrafı üzerinden sokak fotoğrafını hiçe sayarlarken; "sokak fotoğrafçısıyım" diyenlerin de aynı hataya düşerek belge fotoğrafını ayrı bir kefeye koyması, kalenin içine bir Troya atının alınmasıyla aynı anlama geliyor. Tesadüf, sokak fotoğrafının en büyük kozu ve gücüdür. Ama olayın trajedisi de şudur ki bir fotoğrafçı

Do photographs like coincidences?

With the photographic repertoire having such an influential legacy, the most important thing is how street photographers will adopt an attitude and which itinerary they will follow in this complex environment. Because, every idea and product from science to art in the universe, finds its place among its predecessors and successors. The most discussed point in street photography today is the share of creativity in the street. In addition to the impressive aspect of the coincidental, a certain aesthetic level must be represented through the technique used. Each photograph taken has a visual-mental relation with the photographs previously imprinted on the memories. This past will be the utmost criterion when reading a photo. As is known, document photography prefers an immediate gaze within a concrete period of time, depending on the moments based on facts. Intervening in what is happening and therefore in the moments, is out of question. While drawing the boundaries of the document photography in the classical sense in this way, there exist other criteria in artistic works that are mostly based on images and use photography as a medium. In these two types of photography, we see that the idea and action used have different ratios. In this sense, documentary photography usually requires no narrator other than a specific studium (date, location, person who took the photograph and people that were present there). However, in contemporary art, we can see many pages of texts gathered under a single concept. A certain level of intellectual knowledge and multi-context reading also help the analysis of the artworks in these works produced in the name of art. Recently, we see that some of those who take photos on the street ignore the great history of documentary photography. When they express their views, they tend to portray document photography as a rival to street photography. This is probably the biggest mistake one can make. The project is the last stop of document photography, and we do not see many street photographers in the new era produce some project within the context of a certain theme. While some of those who are interested in thought-based contemporary art -we can call it conceptual art for the moment- ignore the street photography by way of the document photography on the grounds that they are far from creativity, on the opposite pole, those who see themselves as street photographers make the same mistake

yaşamının kalan kısmını fotoğrafçılığının bir tesadüf olmadığını ispatlamak ve geçmiş ile gelecek arasındaki -gerçekten ihtiyacı hissedilen- boşluğu kapatmak zorundadır. İleride bir değer oluşturmayacak niteliği düşük fotoğrafları çekmenin anlamı yoktur. Fotoğrafın gerçek değerini ve anlamını bulması için aradan zaman geçmesi ve değişimlerin yaşanması gerekir. Bunun yanında her kare, gelecek için örülen binada bir yapı taşı olmak zorundadır. Tekil anlamda fotoğraf, fotoğrafçının külliyatında bir projeye dönüşmeden pek anlamlı değildir. Sanat yapıtlarının en önemli özelliği, içindeki imgenin varlığıdır. Her yapıt, imgelere yaslanmalıdır. Kendine has aurası olmayan sanat yapıtlarının izleyici üzerinde kalıcı bir etkisi olamaz. O zaman da sanat amacına ulaşmamış olur. Sanat tarihi, sadece günümüze kalan sanat yapıtlarının üzerinden ele alınabilir.

Son yerine

Özellikle son 10 yıl içinde çekilen sokak fotoğraflarındaki yönelime baktığımızda mekânın giderek soyutlaştığını ve somut zamanın, tarih üzerinden, -enstantaneye bağlı olan anlar aracılığıyla- silindiğini görüyoruz. Sokak fotoğrafının belge fotoğrafından koptuğu tek yerin burası olması, ne yazık ki sokak fotoğrafını kendine ait özerk bir alana taşımaya yetmiyor. İkinci yaklaşım ise fotoğrafçıların birçoğunun tek bir kareye taşıyabileceğinden daha fazla bir yük sığdırmaya çalışmalarıdır. Oysa tarih göstermiştir ki onca çarpıcı fotoğrafları çeken kişilerin ışık hızıyla kaybolmalarının nedeni, tek kareye gereğinden fazla biçimsel ya da anlamsal veri yüklemeleridir. Böyle bir yaklaşım, ancak fotoğraf yarışmalarında jüriyi kısa sürede etkilemek için ideal bir yoldur. Bu yöntem tutmuş olsaydı, o sakin fotoğrafları ile yüreğimizi fetheden Robert Frank gibi efsane bir fotoğrafçı günümüze kadar gelemezdi. Fotoğraf, tek başına ne bir anlam ne de bir tekniktir. Fotoğraf, anlar üzerinden içindeki verilerin toplamından daha fazla olan ruhsal bir alandır. O "aura"nın oluşmadığı hiçbir görüntü kümesi, fotoğraf olarak varlığını sürdüremez. Nitelikli yapıtlarda düşüncenin rahatlıkla dönebildiği kutsal boşluklar vardır. Sanırım birçok fotoğrafçının sıklıkla atladığı nokta da budur. Boşluk,

and set document photography aside; and this amounts to accepting a Trojan horse into the fortress. Coincidence is the greatest ammunition and power of street photography. But the tragedy is that a photographer has to prove that his photography is not a coincidence for the rest of his life and to bridge the -truly required- gap between the past and the future. There is no point in taking photos of inferior quality that will not create any value in the future. In order for the photograph to find its true value and meaning, a certain amount of time must elapse and one must go through changes. Besides, each frame should be a building block in the structure erected for the future. A single photograph does not make much sense without turning into a project in the photographer's corpus. The most crucial feature of works of art is the existence of the image. Every work should lean back on images. Works of art that do not have their unique aura cannot have a lasting effect on the audience. Thus, the art does not achieve its purpose. History of art can only be approached through the artworks that survived the test of time.

Instead of an epilogue

When we look at the trend in street photographs especially taken in the last decade, we find out that the space has gradually become abstract and concrete time has been erased from history -through moments connected to the instantiation. Unfortunately, the fact that this is the only point where the street photography diverges from the document photography, is not enough for street photography to have an autonomous area of its own. In the second approach, photographers try to put in a single frame more than it can take. Whereas history has shown that, the reason why people who took so many striking photographs disappear from the scene in the blink of an eye is that they load excessive formal or semantic data on a single frame. Such an approach is just an ideal way to impress the jury at some photography contest. If this method had taken hold, a legendary photographer like Robert Frank, who conquered our hearts with his calm photographs, would not have lasted. Photography on its own is neither a meaning nor a technique. Photography is a spiritual domain through moments, which is more than the sum of the data inside it.

“ Fotoğraf anlar üzerinden içindeki verilerin toplamından daha fazla olan ruhsal bir alandır. O “aura”nın oluşmadığı hiçbir görüntü kümesi, fotoğraf olarak varlığını sürdüremez.

Brooklyn, New York. Fotoğraf / Photo by Weegee (Arthur Fellig), 1941.

“ *Photography is a spiritual domain through moments, which is more than the sum of the data inside it. No image without that “aura” can survive as a photograph.*

Nehir boyunca / Along the river, Yaviza, Panama. Fotoğraf / Photo by Alex Webb, 2004.

nesnenin plazmasıdır. Fotoğraf bir bilgi ve kültür işidir. Bu kültür, çekilen fotoğrafın deklanşöre basma anından çekilmiş fotoğrafların arasından doğru kareyi seçmeye kadar uzanan bir süreçtir. Fotoğraf platformunu, yalnızca fotoğrafçının çağdaşlarıyla yarıştığı bir yer olarak ele almak yeterli değildir. Hangi alanda olursa olsun başarı, yapılan iyi işlerin uzun süreli gündemde kalmasına karşılık gelen bir tanımlamadır. Günün modasına uygun fotoğrafların benzerlerini çekmek, fotoğrafı da fotoğrafçıyı da bir yere getirmez. Aslında fotoğrafçının işi, teknolojideki her türlü gelişmeye rağmen giderek zorlaşmaktadır. Çekilen fotoğraflar hem sanat tarihine gönderme yapacak hem özgün olacak hem de rakiplerinin arasından sıyrılacaktır. Günümüzde fotoğrafçılar, her anlamda yoğun bir mesai yapmak durumundadırlar. Daha önce çekilmiş fotoğrafların derin kuyusu, yakınına girecek fotoğrafçıları tuzağına düşürmek için alesta beklemektedir. Yol uzun. Yapılacak iş çok. Çalışmak şart. Özgün olmak gerekli. Geleceğin bir parçası olmayı düşlemek önemli. Kolay gelsin, o zaman.

No image without that "aura" can survive as a photograph. Qualified works feature sacred voids, where thought can easily turn around. I guess this is the point that many photographers typically miss. The void is the plasma of the object. Photography is a matter of knowledge and culture. This culture is a process that begins with the moment the shutter is pressed to selecting the right frame among the pictures taken. It is not enough to consider the platform of photography only as a place where the photographers compete with each other. Regardless of the field, the success is defined as the long-term lasting of a good work. Taking trendy photos would not take the photograph or the photographer further. Indeed, the photographer's job is getting harder every day, despite all the advances in technology. The photographs taken have to refer to the history of art, be original and stand out among their competitors. Photographers today have to work hard in every sense. The deep well of the previously taken photos awaits to entrap the photographers who come nearby. The path is long, and there is a lot to be done. One should work, one should be original. It is crucial to dream of being a part of the future. Good luck.

Merih Akoğul kimdir?

Fotoğraf ana sanat dalında Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde lisans (1985), Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nde yüksek lisans (2001) yaptı. Yayınlanmış 14 kitabı bulunan Merih Akoğul, Türkiye'de ve çeşitli ülkelerde 30'un üzerinde fotoğraf sergisi açtı, grup sergilerine katıldı. Fotoğraf sanatı ve kuramının yanı sıra, çeşitli konular üzerine yazıları birçok gazete ve dergide yayınlanan Akoğul, 2003'da Avusturya Başkanlık Sanat Dairesi tarafından verilen bursla çalışmalarını Viyana'da sürdürdü. Çeşitli müze ve özel koleksiyonlarda yapıtları bulunan Akoğul, 20 yılı aşkın süredir Türkiye'nin önemli üniversitelerinde fotoğraf dersleri vermektedir. İstanbul Modern Müzesi Fotoğraf Bölümü Danışma Kurulu üyesi olan Akoğul, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde eğitimliğini sürdürüyor. 2010'dan bu yana "Eczacıbaşı Fotoğraf Sanatçıları Dizisi" kitaplarının editörlüğünü yapıyor.

Who is Merih Akoğul?

He graduated from Mimar Sinan University Fine Arts Faculty Photography Art Major (Bachelor's Degree) in 1985 and Marmara University Fine Arts Institute Photography Art Major (Master's Degree) in 2001. Having published 14 books, Merih Akoğul held solo and group exhibitions in Turkey and in over 30 countries. Having published writings on the art and theory of photography as well as various subjects in many newspapers and magazines, Akoğul continued his studies in Vienna in 2003 with the scholarship granted by the Austrian Presidency Department of Art. His works have been exhibited in various museums and private collections, and he has been giving photography courses in Turkey's major universities for over 20 years. Member of the Advisory Board of the Istanbul Modern Museum Photography Department, Akoğul is also an instructor at Mimar Sinan Fine Arts University. Since 2010, he has been the editor of the Eczacıbaşı Photographers Series.

Halûk Çobanoğlu ile Sokak Fotoğrafçılığı Üzerine

Interview with Halûk Çobanoğlu on Street Photography

Röportaj / Interview
MURAT GÜR

Çobanoğlu'nun bu konuda, -sokak üzerine- hem yayımlanmış yazıları hem de üzerinde çalıştığı bir kitabı var. Konunun akışını dikkate alarak ilk önce “sokak fotoğrafçılığı” dendiğinde Halûk Çobanoğlu bundan ne anlıyor?

Çobanoğlu has published articles and he has a book project in progress on street photography. Let us start with the following question: How does Halûk Çobanoğlu understand photography?

Sevgili Halûk merhaba, TFV FOTOSFER Fotoğraf Kültürü Dergisi'nin bu ilk sayısında bizlerle olduğun için teşekkür ederim. İstersen konuya girelim.

Öncelikle konuyu tarihsel bir temele oturtmak istiyorum. Sokak fotoğrafçılığı, özellikle teknolojinin hızlı gelişmesiyle son 10 yıldır pratikte üzerinde çok konuşulan bir olgu hâline dönüştü. Bu noktada bir önerim var: Yöntem üzerine. Malum bir yöntem, bir arayış olarak bir olguyu başka olgularla karşılaştırarak anlamaya çalışmak, sıkça başvurulan bir yol olmuştur. Kendi adıma bu konuyu bu bakışla ele almak istiyorum. Fotoğrafın icadının üzerinden yıllar geçtikten sonra, teknolojinin yardımıyla bir araç olarak kullanımı şaşırtıcı derecede yaygınlaştı. Bu durum birçok olumlu ve olumsuz gelişmeyi de beraberinde getirdi. Fotoğrafın daha önce hiçbir sanatsal alanda rastlanmadığı kadar çok sayıda amatörün akınına uğradığını görüyoruz. Burada herhangi bir yanlış anlamaya meydan vermemek için hemen önemli bir hususun altını çizmek isterim. Bir fotoğrafçının değerlendirilmesinde ana kistasımız, onu temsil eden işlerinin mercek altına alınmasıdır. İşleri değerlendirilmeye başlamadan önce, -herhangi bir yaratı alanında ön koşul olarak- kişinin amatör ya da profesyonel ayrımına tutulmasını adil bulmuyorum. Yalnız burada küçük bir parantez açarak tam tersi bir durumu da dikkatle belirtmek isterim. Bizim coğrafyamızda, özellikle fotoğraf alanında çok yanlış anlaşılan bir konu ise kişinin daha yolun başında, bol keseden kendisini sanatçı olarak tanımlamasıdır. Bu tanımlamanın bu kadar kolay olamayacağını, bu "etiketin" başta işlerimizin zaman karşısındaki dayanıklılığına ve kişinin kendi dışındaki karar vericilere bağlı olduğunu düşünüyorum. Yaşadığımız dünya ile girdiğimiz ilişkide, bazılarımızın hayatı yeniden yorumlama çabasına girdiklerini görüyoruz. Bunu kimileri sözel, bazılarımız ise yazılı olarak yaparken, bizler de görsel araçlarla yaşadıklarımızı bir şekilde yeniden üretiyoruz. Yani fotoğraf üreten herkes, -fotoğrafın tarihi boyunca niyetleri ne olursa olsun- önce bir şekilde belge üretiyor, günlük tutuyor. Peki

Dear Halûk, thank you for joining us in the first issue of TFV FOTOSFER Photography Culture Magazine. Let's get started.

First of all, I would like to give some information on the historical ground of street photography. Particularly with the progress in technology, street photography has become a trending phenomenon in the last ten years. At this point I also have a suggestion regarding the method. As is known, trying to comprehend a phenomenon by comparing it with other phenomena is a frequently used method. I would also like to discuss the subject with this approach. Many years have passed since the invention of photography, and now its utilization as a tool has become surprisingly widespread with the help of technology. This situation brought along many positive and negative developments. Today, we observe that a huge number of amateurs swarming into photography in a way that has not been seen in any field of art before. I would like to emphasize an important point to avoid any misunderstanding. The main criterion in evaluating a photographer should be to scrutinize the works that represent him. I do not think it is fair to discriminate between amateurs and professionals in any creative field without evaluating their work first. However, I would like to bring to your attention the opposite situation by opening a parenthesis here. In the geography we live in, it is very common, especially in the field of photography, for a person to define himself/herself as an artist at the beginning of this journey. I believe that this title should not be easily attributed to everyone, and that this "label" depends on, above all, the capability of our work to stand the test of time and on other persons' judgments. In our relationship with the world we live in, most of us try to reinterpret life. While doing this, some of us use a verbal language and others use a written language. However, we as photographers reproduce what we experience using visual instruments, namely photography. Consequently, producing a photograph, regardless of the purpose one has, amounts to leaving a document in history and

bu günlük tutma işi nereden geliyor? Bildiğiniz gibi modern anlamda haber fotoğrafçılığının yabancı dillerdeki ifadesiyle photojournalism'in "fotoğrafik günlük tutmanın" kurucusu olarak işaret edilen isim, Henri Cartier-Bresson'dur. Bu noktada hatırlatmamız gereken felsefi bir bakış var. Fotoğraf tarihi boyunca bu bakışın felsefi ve toplumsal derinliği olan fotoğrafçılara önce bu bakışın rehberlik ettiğine inanıyorum. Bu flanör bakışıdır. Şimdi bu deyimini Walter Benjamin'den yola çıkarak kısaca yorumlarsak flanör bakışının, gerçek zamanı sosyo-ekonomik sistem tarafından "çalındığına" inanan ve bir üretim bandına dönüşen insanın kendi ait zamanını araması şeklinde düşünebilir. Konuya bu açıdan yaklaşıldığında fotoğraf tarihinin önemli simalarında olduğu gibi birer flanör temsili olarak yaşayıp hayatı gözlemlediklerini ve ürettiklerini söyleyebiliriz. Hâliyle bu fotoğrafçılar, stüdyoda değil sokaklarda çalışıyorlardı ve bir flanör olarak insanların elinden alınan gerçek zamanlarını takip etmek gibi bir iddiaları vardı. Bize bunu aktarırken de sosyoloji, antropoloji, tarih ve edebiyat onlara kaynaklık ediyordu.

Flanör kavramını açmamız iyi oldu. Çünkü günümüze ışık tutan, Benjamin'in Charles Baudelaire'e, şiirlerine referans vererek açıkladığı bir kavram... Kent yaşamının tamamen değişmeye başladığı, kapitalizm ile yeniden çehresi değişen kent ve bu yeni kentin insanların insanlar, nesnelere, mekân, kısaca yaşam ile yeniden tahsis ettikleri ilişkiler... Ben biraz da bu yönüyle olayı görüyorum. O dönemde Batı'da büyüyen şehirler ve kentleşme olgusunun yarattığı karmaşayı, anaforu dikkatli, tarafsız bir şekilde gözlemleyen, çok anlamlılığı işaret eden insanlar flanörler.

20. yüzyılın ortasında var olan sistemlerin yarattığı büyük ekonomik bunalımlar ve savaşların ardından gelen kuşak tarafından kurulan

“Bugün bir konu başlığı altında fotoğraf serileri oluşturmanın, hâlâ fotoğrafçıların gelişiminde önemli bir kaynak olduğuna inanıyorum.

“*I believe that creating a photography series around a specific theme is still important today for the development of photographers.*

journaling. This has always been the case. So where does this journaling business come from? The founder of photojournalism in a modern sense, or "photographic journaling" is considered as Henri Cartier-Bresson, as you know. At this point, there is a philosophical stance we need to evoke: the gaze of the flaneur... I am one of those who believe that this view has been a guide, throughout the history of photography, for photographers with philosophical and social concerns. If we explicate this expression briefly based on Walter Benjamin; the gaze of the flaneur is in fact a person's quest for what actually belongs to himself/herself, believing that the real time has been "stolen" from him/her by the socioeconomic system and that he/she has been transformed into a production line. If we approach the subject from this standpoint, it is possible to say that the prominent figures of the history of photography have always lived and observed life as flaneurs, and produced accordingly. Indeed, these photographers were not working in the studio, but on the streets, and as flaneurs they claimed to be pursuing the real time stolen from people. Their message was based on sociology, anthropology, history and literature.

I am glad that we discuss the concept of the flaneur, since it is a concept that sheds light on the present day, and that Benjamin explains with reference to Charles Baudelaire and his poems. It helps us to make sense of the city, where the life has begun to completely change due to capitalism, and of the new relationships that urban people established with life. In this sense, flaneurs were those people who carefully and objectively observed the chaos and the whirlpool created by the growing cities and urbanization in that time in the West, and pointed out to the amphiboly.

Capable of looking at social life critically, the viewpoint of flaneurs was very influential on the formations such as Magnum, which was founded by the post-war generation after the great economic crisis created by the existing systems

Magnum gibi yapıların hamurunda, toplumsal hayata eleştirel bakabilen, bu flanör bakışının önemli bir etkisi vardır. Elbette söz konusu flanör temsili fotoğrafçılar, eli belinde dolaşan insanlar değillerdi. Fotoğrafçılıklarının yanında ciddi birer entelektüellerdi. Bilgi biriktirmiş insanlardı. Onun için, o günün biçimlendirildiği hâliyle bu flanör tavrını, bugünkü sokak fotoğrafçılığına taşımamızın kolay olmayacağını düşünüyorum. Bugün ne yazık ki bilginin, bilgeliğin içinin boşaltılmaya çalışıldığı bir çağda yaşıyoruz. Dolayısıyla onların hayata ve öznelerine bakışları ile bugün yaşadıklarımız arasında derin bir uçurum var. Günümüzde dijital teknolojinin yaygınlaşmasıyla şehirlere “hapsedilmiş” insanlar tarafından çoğu hobi düzeyinde olmak üzere gerek cep telefonu, gerekse çeşitli fotoğraf makineleri ile çok sayıda fotoğraf üretilmeye başlandı. İlginçtir içinde yaşadığımız pazarlama sistemi ise bu gelişmeyi görerek fotoğraf felsefesinde sanki yeni bir ufuk açılmışçasına “yeni” bir kavram ortaya attı. Bu yeni kavram, geçmişin haber fotoğrafçılığı ve belgesel fotoğraf bakışının, sosyal medya araçlarının da yardımıyla yeniden “icat edilmesi”dir. Yani el yordamıyla yeni bir akım yaratıldı. Bunu bir yanıyla Batı’daki yaygın bilinen hâliyle pazar günü ressamlarına (sunday painters) benzetiyorum.

Belki de şöyle ele almak lazım: Bugün sokak fotoğrafı ile ilgili birçok yerde başlangıç olarak Daguerre’in sokakta çektiği “Boulevard du Temple” adlı fotoğraf gösteriliyor. Çok ilginç ve ayrıca yorumlanabilir bir şey. Ancak benim için herhâlde kırılma noktası, biraz önce bahsettiğimiz konular... Yine bahsettiğin gibi fotoğrafın bu ölçekte yaygınlığı bir şekilde teknolojiyle birlikte var olması. Bir asır önce Kodak gibi bazı markaların fotoğrafı popüler olarak sokağa taşınması, fotoğrafı orada yaygınlaştırması, kullanım kolaylığı, çabuk yapılabilirliği, günümüzde de zaten bir çok markanın satışta kullandığı bir argüman. Yani “insanlar fotoğrafçı olmaya doğru deyim yerindeyse itiliyor” diye düşünüyorum.

Ara Güler, bugün artık yaşamıyor ve onun tarafından yazılmış teorik bir kitap da yok. Ancak Ara Güler’in video kayıtları var; Youtube’da

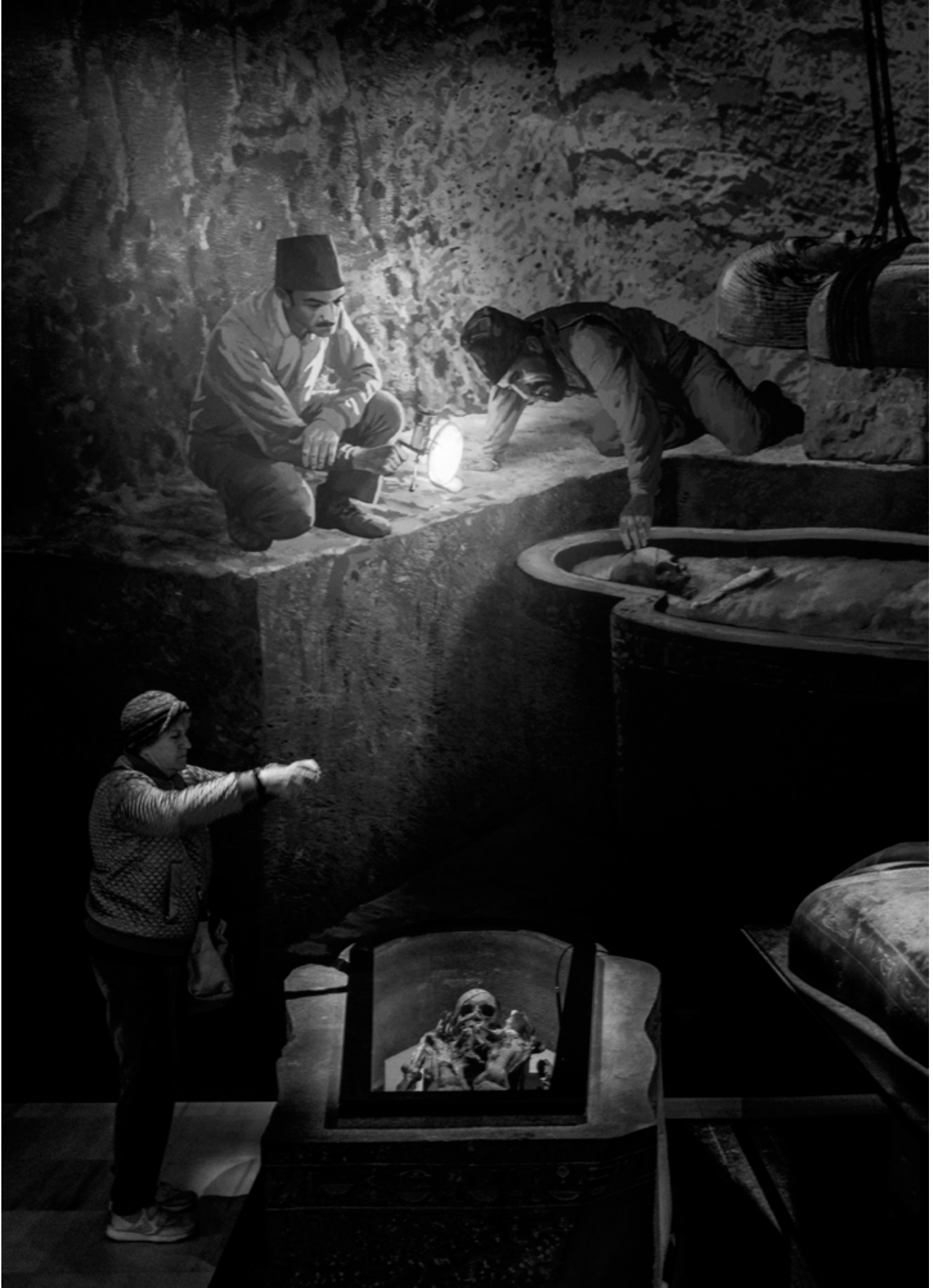
in the mid-20th century. Of course, these flaneurs in question were not only wandering around. They were serious intellectuals, and exceptionally knowledgeable people. Therefore, in my opinion it would not be easy to transfer the flaneur attitude of that time into the street photography of today. Unfortunately, we live in an age where knowledge and wisdom are being emptied of content. Therefore, there is a big gap between how life and subjects were viewed at that time and today. The proliferation of digital technology has enabled people who are “imprisoned” in cities today to produce, albeit as a hobby, a vast number of photographs using both mobile phones and various cameras. Interestingly, the marketing system we live in has seen this development and introduced a new concept in the philosophy of photography, as if a new horizon has been opened. This new concept is actually the reinvention of the viewpoint of photojournalism and documentary photography of the past, with the help of social media tools. In other words, a new trend was created by groping around. In some way I compare this to the Sunday painters as it is widely known in the West.

Perhaps we should approach it in a different way: When we mention street photography today, Daguerre’s Boulevard du Temple is considered as a starting point in many places, which is very interesting, and can be discussed separately. But for me, I guess the turning point is what you just mentioned, namely, photography becoming widespread with the developments in technology. This process began a century ago when some brands such as Kodak brought photography to the streets and popularized it. Street is something that is already being used today in marketing and encouraged by many brands. That is, people are almost pushed towards being photographers. How about that?

Ara Güler has passed away and he did not write any theoretical book. However, Ara Güler has video recordings, which you can find on youtube. He says that he is a visual historian. Can one call Ara Güler a “street photographer”

Arkeoloji Müzesi / Archeology Museum, İstanbul. Fotoğraf / Photo by Halûk Çobanoğlu, 2019.

bulabilirsiniz. “Ben görsel tarihçiyim” diyor. Bugün kalkıp da Ara Güler için “sokak fotoğrafçısı” denilebilir mi? Geçenlerde beni gülümseten bir şeyle karşılaştım. Memleketimizin değerli bir müellifi, bir derginin son sayısında Ahmet Hamdi Tanpınar’ın “Saatleri Ayarlama Enstitüsü” ile ilgili bir yazı yazmış. Bu yazıda Ahmet Hamdi Tanpınar için “bugün içinde yaşadığımız “post truth”, yani hakikat sonrası dönemini bu kitabı ile işaret etmiştir” diyor. Tanpınar, iki kıta arasında kalmış; kültürel, politik ve coğrafik olarak tarihsel sıkışmışlığını ve sıkıntılarını yaşayan bir toplumla ilgili klasikleşmiş eserleri var. Bugün kalkıp Ahmet Hamdi Tanpınar’ı bugünün post truth’una, “hakikat sonrası devrine” bağlarsan, artık her şeyi birbirine bağlayabilirsin. Ara Güler’e de “sokak fotoğrafçısıydı” dersin. Buna benzer bir şekilde Batı’da ve Asya coğrafyasında bir takım Youtuber’lar, sokak fotoğrafçılığı akımı ilk başladığında, -sanırım 10 yıl kadar önceydi- şöyle başlıklarla ortaya çıktılar: “Henri Cartier-Bresson’a göre sokak fotoğrafçılığının bilmem nesi” gibi gerçekte olamayacak eşleşmeler yarattılar. Şartlar da uygun olunca bu insanlar, sosyal medyada hızla izlenen “mentorlar”, akıl hocaları hâline geldiler. Bu akıma uyabilecek günün belirli saatlerinde, kimi artık klişeleşmiş yerlerde; kontrastı yüksek, ters ışıpta yoldan geçeni gölgede bırakan türden ve içerikten çok “şık” bir kompozisyonu hedefleyen karelerin tekrar çekimleri, sosyal medyayı işgal etti. Bizden bir örnek ile konuya bir giriş yaparsak Yeni Galata Köprüsü’nün inşası sırasında son anda ve alelacele yapılan, o kötü merdivenlerini bu tür fotoğraflarda tekraren görmekten sıkıldığımızı itiraf etmeliyim. Bu örneği açmamın bir nedeni de kısa bir karşılaştırma ile estetik olarak, daha nitelikli olanın bile doğru değerlendirilemediğini görme şansını bize vermesidir. Biraz ileride yürüyecek olursanız Galata’da Kamondo Merdivenleri var. Fotoğrafik olarak hem tarihi olarak hem de arka planda çok daha yaratıcı ve estetik sonuçlar verebilen bir yapının, bu fotoğraflarda daha az konu

today? I recently came across something that made me smile. A valuable author of our country wrote an article about Ahmet Hamdi Tanpınar’s “Saatleri Ayarlama Enstitüsü” in a recent issue of a magazine. This article claims that Tanpınar has pointed out in his book the “post-truth” era that we live in today! Tanpınar has classic works about this society that is culturally, politically and geographically stuck between two different poles and is experiencing historical issues. If you associate Tanpınar with today’s discourse on post-truth, it means that you can associate everything with everything! You might as well say that Ara Güler was a street photographer! In a similar fashion, certain youtubers in the West and East suggested weird headings when the street photography movement first started -I think it was about ten years ago: They associated impossible things like, “Such and such thing about street photography according to Henri Cartier-Bresson...” As the conditions were favorable, these people became “mentors”, quickly gaining followers on social media. Some stereotypes were added to this movement as well. Aiming at a “stylish” composition, rather than content, a certain type of photos pervaded the social media that captured some passersby in shadows at specific times of the day using high contrast with reverse light. If we give an example from this country, I must admit that we were bored of seeing in every photograph those ugly stairs, which were hastily built at the last moment during the construction of the new Galata Bridge. One of the reasons I give this example is because it shows that these people were not even capable of choosing the aesthetically better one. A little further from the bridge, within walking distance are the Kamondo stairs; This structure, which can offer much more creative and aesthetic results both in historical and backdrop sense were rarely photographed. Returning to Ara Güler’s photographs, I think one of the things that make them important

edildiğini görebilirsiniz. Ara Güler'in fotoğrafları da incelendiğinde, bence onları önemli kılan şeylerden bir tanesinin fotoğraflarının arka planı olduğunu görürüz. Bugün dünyadaki sokak fotoğrafçılığı örneklerine göz atacak olursanız, birçoğunun dünyanın neresinde çekildiğini anlayamazsınız. Ara Güler'in fotoğraflarına bakıldığında bir taraftan Kuzguncuk'tan Boğaz'ı, Karaköy'den Süleymaniye'yi diğer bir açıdan Tarihi Yarımada'yı görürsünüz. Onun için, "ben İstanbul fotoğrafçısıyım" derdi. Dolayısıyla işin arka planı, yani konunun nerede ve ne zaman geçtiğine dair önemli izler taşıması, her zaman önemlidir. Fotoğrafın ön planında ki Ara Güler ile devam edecek olursak, onun fotoğraflarında büyük bir toplumsal panorama vardır. Her cinsten toplumun her türlü katmanından insanlar, resmigeçit yaparlar. Gerek Henri Cartier-Bresson'a, gerek Ara Güler'in fotoğraflarına dikkatle baktığımızda, günümüzde sokak fotoğrafçılığı akımında önemli bir yer tutan geometrinin, gerçekte nasıl olabileceği ve daha önemlisi deklansöre basacağımız doğru anın, yani karar anının izlerini konuşabiliriz. Bugün bir konu başlığı altında fotoğraf serileri oluşturmanın, hâlâ fotoğrafçıların gelişiminde önemli bir kaynak olduğuna inanıyorum. Geçen yıllarda İstanbul Sur İçi'ni konu alan, üç amatör çıkışlı fotoğrafçı, "Hayali Şehir" adlı bir proje yaptılar. Bu projenin editörüydüm. Bu arkadaşlarımız, beş sene boyunca İstanbul'da Tarihi Yarımada boyunca sur içinden gelip geçen göçlerin izlerini aradılar. Bizans'tan günümüze kadar her geçen kültür, her göç dalgası, bir şekilde iz bırakmıştı oraya. Bu proje üzerinde üç yılı aşkın bir süre çalıştılar. Sonunda bir albüm yayınlandı ve iki uluslararası bir fotoğraf festivalinde bu çalışmanın sergisi açıldı. İşleri kalıcı oldu. Şimdi orada başka bir göç dalgası var: Savaşta kaçan Suriyeliler, Arap Yarımadası'ndan gelenler

“ Bugün dünyadaki sokak fotoğrafçılığı örneklerine göz atacak olursanız, birçoğunun dünyanın neresinde çekildiğini anlayamazsınız.

“ *If you look at examples of street photography in the world today, in most cases you cannot understand where, in which city and street they were shot.*

is that we see that the photographs have a background. If you look at examples of street photography in the world today, in most cases you cannot understand where, in which city and street they were shot. It is the opposite in Ara Güler's photography. You see the Bosphorus from Kuzguncuk, Süleymaniye from Karaköy, the historical peninsula from a different perspective. That's why he said, "I am a photographer of Istanbul." The background of the photograph is always important as it bears important traces of where and when it all took place. In Ara Güler, there is a large social panorama in the foreground of the photograph. People of all sexes, from all layers of society parade, so to speak. When we pay attention to the photographs of both Henri Cartier-Bresson and Ara Güler, we can get an idea of what geometry could actually be and more importantly, of the right moment to trigger the shutter, that is, the decisive moment. I believe that creating a photography series around a specific theme is still important today for the development of photographers. Recently, three amateur photographers realized a project called "Hayali Şehir" about the old walled city of Istanbul; I was the editor of the project. These photographers searched for the traces of migrations passing through the historical peninsula in Istanbul for five years. Every culture, every migration wave since Byzantium to the present day has left its mark there in some way. As a result of this project, a photo album was published and an exhibition was held in two international photography festivals. Their work is now lasting. These places in question are now facing another migration wave; Syrians fleeing the war, those coming from the Arabian Peninsula... I wonder if there is anyone who systematically photographs this new situation. Today, street photographers extensively use social media; however, photos are fading away so fast in the

var. Acaba sistematik olarak bu yeni durumu fotoğraflayan arkadaşlarımız var mı? Bugün sokak fotoğrafçıları, yoğun olarak sosyal medyayı kullanıyorlar. Fotoğraflar o mecrada o kadar hızlı ölüyor ki bir konu etrafında, zamana yayılan bir seri oluşturulamadığı için hiçbir şekil de iz bırakmadan gözden kayboluyorlar. Tıpkı gece geçen vapurlar gibi...

“Eskimeyen, sürekli yenilik” olarak bakıyorum ben buna. Az önce bahsettiğin konunun bir özeti de olabilir. Eskiye, dediğin gibi orada bırakmıyoruz; ama daha makul bir şekilde değerlendirip, yeni bir formata geçirmek lazım belki de. Sanat tarihinde içerik ve temel konular hep aynı; ama formun değişmesi, yani dönemin ruhuna uygun yeniden ele alınması gerekiyor. Burada işte mevcut kapitalist sistemin sürekli yeniyi üretmesini, bunun her yere nüksettiğini görüyoruz. Biraz önce bahsettiğin konuyu şöyle açmak istiyorum: Elbette sanat mimesis ile var oluyor; ama birbirine fazlasıyla benzer işlerin nedeni, kanımca arkada bir felsefenin olmaması. Bunu yaptıran, tetikleyen şeyin olmaması... Yani bu iş niye yapılıyor? Ahmet Hamdi Tanpınar güzel bir örnekti, o dönemin münevverlerinin, entelektüellerinin bir hayat görüşleri vardı. Adımları bir yere mutlaka sağlam basardı. Pergelin diğer ucu, istendiği kadar genişleyebilirdi, ama mutlaka tutundukları bir yer vardı. Herhâlde son dönemde sadece fotoğraf değil, sanatın birçok alanında yaşanan sıkıntıyı buna bağlamak istiyorum: Bir felsefe eksikliği, kendine ait bir metnin olmaması...

Yaratıcı bir işle uğraşan hiç kimse, emeğinin, üretiminin ziyan olmasını istemez; kalıcı bir iz bırakmak ister. İşte o noktada şu soru sorulmaya başlar: “Biz bu fotoğrafları neden çekiyoruz?” Kendi adıma ve kimseyi kırmadan şunu söylemek isterim. Türkiye fotoğrafı, bir dönem etkisi altına girdiği gezi fotoğrafçılığının “içeriksizliğinden” kaçarken, şimdi de sokak fotoğrafçılığının “hafifliğine” yakalandı. Burada

virtual environment. They disappear without a trace, since they are not a part of a series around a theme that spreads over time. Just like the ferries passing by at night!

I see this as a continuous innovation that does not wear away. As you have said, we do not leave the old untouched, maybe we should utilize it more reasonably and convert it to a new format. As you know, the content is always the same in the history of art, there are certain fundamental themes, while the form changes, that is, transformed in line with the spirit of the time. However, the situation here is a little different, we see that the current capitalist system continuously produces the “new” and this reappears in everything. I would like to comment on the issue you just mentioned: Of course, art is embodied through mimesis, if there exists no philosophy behind art, similar works emerge. So why is it so? The example of Ahmet Hamdi Tanpınar you just gave was very meaningful. The intellectuals and learned men of that period had a world-view. They were standing on firm grounds, and only in this way, the other end of the compass could expand as desired. Perhaps, the issues recently experienced, not only in photography, but in many fields of art is related with this, namely the lack of philosophy and the lack of a text of its own...

Someone engaged in a creative work would not want his/her labor and production to be wasted, he/she would want to leave a permanent mark. At this point, the following question awaits an answer: Why are we taking these photos? I would like to answer this on my behalf without offending anyone. While running away from “lack of content” of travel photography so popular at the time, photography in Turkey is now caught in the “frivolity” of street photography. I would like to explain this with an example that I frequently give. Evliya Çelebi is an important traveler who was well received by the “sponsors” of that time, and

Flanör /
Flâneur.
İllüstrasyon /
Illustration by
Paul Gavarni,
1843.

zaman zaman verdiğim bir örnek ile durumu açıklamak istiyorum. Evliya Çelebi, dönemin “sponsorları” tarafından gittiği yerlerde iyi bakılan, ama konakladığı yerlerde kısa sürelerde kalmasına karşın müthiş üslubuyla, heyecan verici bir seyahatname ortaya çıkartmış önemli bir gezgindir. Onun karşısına koyabileceğimiz bir örnek ise İbn Battuta’dır. Lakabı “gezginlerin atası” olup, uluslararası National Geographic Dergisi’nin onunla ilgili özel sayı yaptığını da hatırlatmak isterim. O da bir gezgin, ama gittiği yere önce yerleşiyor. İş yapıyor, evleniyor, çocuk sahibi oluyor. Gerçek yaşamın içinde tarihsel kayıtlar oluşturuyor. Şimdi ikisi de gezgin, ancak birisi bugün hâlâ kaynak olarak kullanılırken, diğeri ise eğlenmek keyif almak için okunuyor. O da kıymetli, ama asıl kaynak İbn Battuta’nın yapıtıdır, bunun altını çizmek istiyorum. Küssadan hisse, buradan alacağımız dersler olduğunu düşünüyorum.

Şu an da fotoğraf dünyasında “sokak fotoğrafçısı” olarak anılan, zamanında kendisini böyle tanımlamasa bile dokümanter/jurnalist gelenekten gelen birçok fotoğrafçı var. Bunların arasında bazıları ayrılıyor. Bir felsefeleri, dünyaya bakışları var. Biraz önce konuştuğumuz o flanör tavrı var. O müthiş gözlem gücü ve bunu entelektüel bir olukta akıtmak. Bunlar arasında senin sayabileceğin isimler var mı?

Var tabii, olmaz mı? Belki bugün sokak fotoğrafçılığı meselesini ciddiye alan ve aşk ile fotoğraf çeken insanlar için önemli örneklerden bir tanesi, eski kuşaktan Elliott Erwitt’in “Snaps” albümüdür. O albümde, fotoğrafçının hayata bakışında müthiş bir ironi var. Onun fotoğrafları, ölümle hayat arasında bir eksenle, hayattaki bütün karşıtlıkları ele alıp yorumlamaya çalışmış âdeta. Portrelerin bile ilginç bir mizah var. Şimdi biraz da bizim coğrafyamızda çalışmış olan Yunanlı fotoğrafçı Nikos Ekonomopoulos’dan söz edelim. Onun, artık klasikleşmiş olan “Balkanlar” işi, bir konunun ısrarlı takibiyle ortaya çıkmış.

although he stayed for a short time in the places he visited, he wrote an exciting travel book with his breathtaking style. Another example we can compare him with is Ibn Battuta. His nickname was “the ancestor of travelers”. I would like to remind you that National Geographic magazine has published a special issue on Ibn Battuta. He is also a traveler, but unlike Evliya Çelebi, he lived in the places he visited; He worked there, married, and had children. He created historical records in real life. Now both are travelers, but one is still consulted as a resource today, while the other is read for fun and entertainment. Both are precious, but the work of Ibn Battuta is like source material. I would like to emphasize this point. I believe there is a moral of the story, some lessons we can take from this example.

Many photographers in the world of photography are now called as street photographers and come from the documentary / photojournalism tradition, even if they did not define themselves with these labels at the time. For example some of them stand apart from others; they have a philosophy, an authentic standpoint. They have that flaneur attitude we just mentioned. Are there any names you can give as example?

Of course, there is. I think one of the important names that will be a reference today for people who take street photography seriously and take photographs with love is Elliott Erwitt. You can see the wonderful irony of the photographer’s world-view in his “Snaps” album. His photographs stand on an axis between death and life. It looks like he tried to approach and interpret virtually all the contradictions in life. His interesting sense of humor makes itself felt even in his portraits. Let me talk a little bit about the Greek photographer Nikos Ekonomopoulos who worked in our geography. His now classic Balkans work is composed of photographs, almost all of which were taken on the street, as a result of persistently pursuing a certain theme.

Tamamına yakını sokakta üretilmiş fotoğraflardan oluşuyor. Ama önce belirlenmiş bir konusu ve o konunun zaman içinde takibi var. Kalıcı olabilmeyen ön koşulu bence bu... Aynı şekilde Robert Frank'ın "Amerikalılar", Bruno Barbey'in "İtalyanlar" serileri ile Alec Soth'un "Sleeping by the Mississippi"si ile özellikle Sergio Larrain'in işleri dikkatle incelenmeli diye düşünüyorum. Doğu'ya doğru ilerlersek ilk ağızda hemen Japon fotoğrafçılar Tomatsu ve Moriyama'yı da sayabiliriz. O örneği biraz da farklı bir yere taşımak istiyorum. Şu anda birçok fotoğrafçının beslendiği kaynakların çoğu, aslında bu bahsettiğin örnekler; kitaplar, literatür, çok sonradan hayatımıza giren internet dünyası ve oradaki yayınlar... Burada bizi şekillendiren Batı fotoğrafı... 10 fotoğrafçı sayıyorsak muhtemelen dokuzu oradaki isimler. Bir de Batı dünyasının dışında Asya var. Mesela bahsettiğin Zen kültürüyle daha çok içli dışlı olan Doğu felsefesi ve hayat akış hızı bizimle aynı olmayan, dolayısıyla hem kendi kültürleri hem de yaşam tarzlarıyla bizden biraz farklı; ama bir şekilde mevcut görseli başka kanallarla akıtan işler var. Mesela onlarla tanışmamız daha yakında, benim kendi adıma 1990'ların ortasında oldu. Oysa orada çok ciddi bir gelenek var. Buradaki fotoğraf geleneğinin Batı tarafından takip edildiğini, daha sonra okuduğum metinlerde fark ettim. Coğrafyaya ait özgün tarzlar, farklı ifade teknikleri var. Sokağa bakış da çok farklı o yüzden. Haklısın. Bu derdimden dolayı, "Bu fotoğrafları Neden Çekiyoruz" kitabını yazdım. Fakat söylediğin gibi onların kitaplarının Türkiye'ye geç gelmesinden dolayı birtakım eksiklikleri yaşadığımızı düşünüyorum. Bugün internetten bu kaynaklara kolaylıkla ulaşılabilir. Örneğin 1960'lar ve 1970'lerdeki Japon fotoğrafçılığına bakıldığında, çok şaşırtıcı işler yapmış olduklarını düşünüyorum. O dönemde

“1960'lar ve 1970'lerdeki Japon fotoğrafçılığına bakıldığında, çok şaşırtıcı işler yapmış olduklarını düşünüyorum. O dönemde Batı fotoğrafçılığını aşan işler yapmışlar, buna hep dikkat çekiyorum.

“When I look at the Japanese photography of the 1960s and 1970s, I realized how striking they were. I think they exceed even the Western photography, as I have always underlined.

The following point is crucial: there is a certain theme and that theme is followed over time. In my opinion, this is the prerequisite for being lasting. In a similar way, I believe that Robert Frank's Americans, Bruno Barbey's Italians series and Alec Soth's Sleeping by the Mississippi, and especially Sergio Larrain's works should be studied very carefully. When we move towards the east, the Japanese photographers Tomatsu and Moriyama immediately come to mind. Most of the sources that many photographers are currently feeding off are actually based on the examples you mentioned; books, literature, internet world and virtual media that entered into our lives more recently. We discover that it is mostly Western photography that has shaped us; if we were asked to name ten photographers, probably nine of them would be from the West. There are other important places in the world, Asia for example. An east that is closely related with the Zen culture you mention all the time... It is very different from us, with its culture, philosophy and the pace of life... Our introduction to them was very recent, for me in the mid-90s. Yet, they have a very serious photography tradition... I belatedly found out in the texts I have read that the West was actually following the photography in Asia. They have a unique style, different expression techniques specific to their geography. Hence the difference in their gaze to the street. I agree; because of this concern, I wrote the book, "Bu Fotoğrafları Neden Çekiyoruz?" As you mentioned, due to the late publication of these books in Turkey, I think we are ignorant to some extent about that part of the world. Today, we can easily access many resources on the internet. When I looked at the Japanese photography of the 1960s and 1970s, I realized how striking they were. I think they

Batı fotoğrafçılığını aşan işler yapmışlar, bunu hep söylüyor ve yazıyorum. Batı sanatı kendini öyle bir merkeze koyuyor ki ötekileri dışarıda bırakıyor. Dünyanın söz ettiğimiz bu yüzü, dil ve erişim problemlerinden dolayı benim de çok geç keşfedebildiğim bir derya oldu.

Bir taraftan da sözü, senin çalışmalarına getirmek istiyorum. Akademik bir metinde senin de adın geçiyordu. Biraz da oradan söz etmek istiyorum. Senin bu konuda yaptığın önemli çalışmalardan bir tanesi, “New York Metro’su”. Epey oldu, üzerinden çok zaman geçti; ama bu da öyle bir çalışma değil mi? Ben orada flanör tavrını çok net görebiliyorum. Journalist, çok fazla sorgulayan bir tavırdan çok, daha az taraflı ya da tarafsız. Bunu sen açabilirsin, daha gözlemci bir yaklaşım gördüm. Sen ne diyorsun bu konuda?

“New York Metro’su” adlı çalışmama gelince...
1990’lı yıllarda o güne dek alıştığım

exceed even the Western photography, as I have always underlined.. Western art situates itself in such a center that it excludes the others. Due to issues related with language and accessibility, I was able to discover this face of the world very late and what I encountered was immense.

I would like to talk about your work. I saw your name for the first time in an academic text including a reference to your work; One of the important works you introduced in street photography is the New York Subway. A lot of time has passed since. I can see very clearly the flaneur attitude in that work; a less biased or impartial, observant approach, rather than a journalist, questioning attitude...

In the 90’s, I started to live in the heart of a completely different socioeconomic system from what I knew until that day. This was a time when I questioned many things both geographically and culturally. In the 90s the means of transport

tamamen farklı bir sosyo-ekonomik sistemin kalbinde yaşamayı başlamıştım. Bu yıllar hem coğrafi hem de kültürel olarak birçok şeyi sorguladığım bir dönemdi. Türkiye ile ABD arasındaki ulaşım olanakları, günümüzdeki kadar yaygın değildi. Nadiren de olsa Türkiye'den New York'a gelenler, öncelikle yüksek binalardan gözlerini alamazlardı. Günün sonunda bir de bakarlardı ki yerlerde insanlar yatıyor. O ülkede dikkate değer sayıda insan, evsiz ve sokaklarda yaşıyor. Bu insanlar, sosyal yaşamın zorluğundan ve iklimin ağır koşullarından ötürü metroya sığınıp orada kendilerine bir yaşam kurmuşlardı. New York metrosu, sistemin içine yeni girmemin getirdiği bir şaşkınlıkla ve o heyecanla olan biteni anlatmaya çalıştığım bir işti. Sonra daha sosyolojik ve felsefi temelli işlere yöneldim. "Arabesk" serisinde olduğu gibi... Burada Doğu ile Batı arasında sıkışmış bir ülkenin, nereye gideceğini bilmeyen insanların kimlik problemini bir müzik türü üzerinden irdelemeye çalıştım. Bu memleketin bir asırdır üretebildiği tek "özgün" kültürden söz ettiğimizi unutmamalıyım. Bir yabancı müellifin de belirttiği gibi arabesk, "Türkiye'nin hayaletidir". Toplumsal olarak da peşimizi bırakmamaya kararlı...

Sürekli de bir görsel üretim süreci var. Sadece fotoğrafçılar tarafından da değil. İlerde bu teknolojiler daha da çetrefilli, kompleks hâle geldiği zaman, fotoğrafçının buradaki konumu sence ne olacak?

Yarı zamanlı olarak ders verdiğim üniversiteye her gün New York Times gazetesi geliyor. Pandemi öncesi bir tarihteydi, gazetede bir habere gözüme çarptı. Çin'de bir yerde polisler, sokakta kimlik sorgusu yapıyor. Bir kadın bunun antidemokratik bir uygulama olduğunu söyleyerek karşı çıkıyor, kimliğini göstermiyor. İki dakika içinde kadını durduran polisin cep telefonuna, kadının kimlik bilgileri düşüyor. Çünkü ülkede her yerde kamera, tarama sistemleri var ve her şey kayıt altında. "O zaman bugün fotoğrafın, haber fotoğrafının,

between Turkey and the US was not as easy as today. Rare visitors coming from Turkey to New York could not take their eyes from the tall buildings. At the end of the day, they could also see that people were sleeping on the streets. A significant number of people in the country are homeless and live on the streets. These people were taking shelter in the subway and establishing a life there, due to the difficulties of social life and the harsh conditions. New York Subway was a work in which I tried to explain what was happening, with the shock and excitement of my recent introduction into the system. Then I turned to more sociological and philosophical works; Arabesk series is one of them. There I tried to examine, through a music genre, the identity problem of the disoriented people, in a country stuck between East and West. Let us not forget that we are talking here about the only "original" culture that this country has been able to produce in a century. As a foreign author has stated, arabesque music is "Turkey's ghost," a ghost committed to haunting us as a society!

There is a continuous image production process carried out not only by photographers. What will be the place of the photographer, when these technologies become more sophisticated and complex in the future?

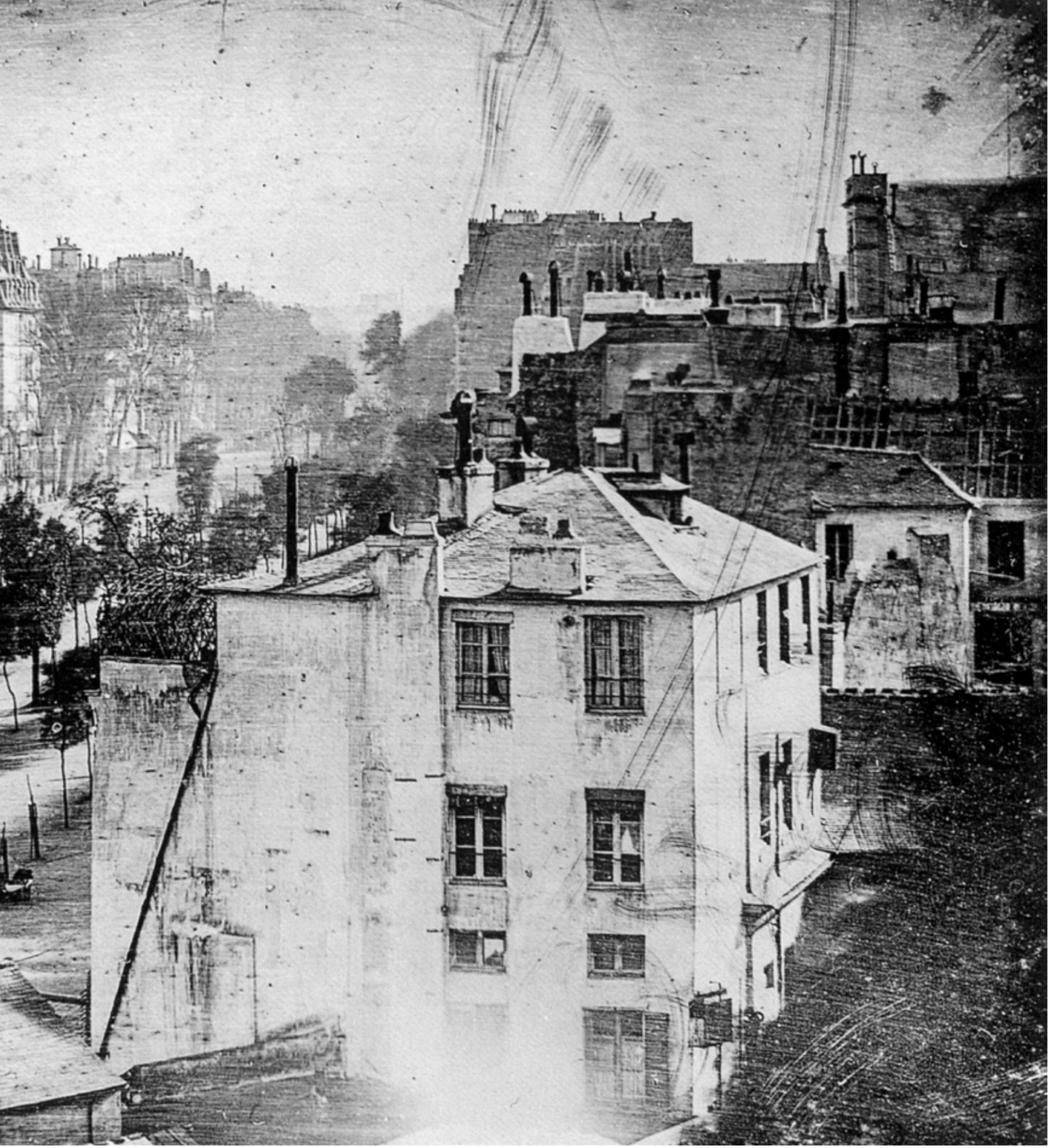
The New York Times is delivered every day to the university where I work as a part-time lecturer. Before the pandemic, a piece of news caught my eye. Somewhere in China, the police check for identity documents on the street, and a woman protests by saying that it is an anti-democratic practice, and does not show her identity card. In just two minutes, the identity information of the woman is delivered on the cell phone of the police! Because there are cameras and face recognition systems everywhere in the country and everything is recorded. In such conditions we can ask ourselves about the meaning of photography, news photographs, documentary

belgesel fotoğrafın, sokak fotoğrafının ne anlamı var?” diye sorulabilir. Kendimizce bir cevap aramaya devam edelim. Ülkemizde de bilinen kültür tarihçisi Peter Burke, “tarihsel belgelerin korunduğu arşivlere gittiğinizde tarihçilerin çoğunlukla yazılı metinler ile ilgilendiklerini; görsel belgelerin, fotoğrafların ancak yazılı metinlerde elde edilen sonuçlara ek olarak kullanıldığını görürsünüz” der. Aslında bu örneklerle “mesele”, biraz anlamsızlaşmaya başlıyor. Çünkü tarihsel olarak bir kısım fotoğrafçının bir tez olarak ürettiği, “geçmiş anlamaya, bugünü yorumlamaya, yarına belge bırakmaya çalışıyoruz” cümlesini de özünde tartışmaya açık bir hâle getiriyor. O zaman kendi karşıt tezimi bir Sait Faik hikâyesi eşliğinde açmaya çalışayım: Sait Faik’in “Haritada Bir Nokta” adını taşıyan hikâyesinde özne kendisidir. Burgazada’da sığındığı aile ocağında, tüm hayatı bir film şeridi gibi gözünün önünden geçer. Geçmiş yaşamını terk etmeye karar vermiş, yazarlığı da bırakarak basit bir yaşam sürmeyi hayal etmektedir. Duvarında asılı duran haritada bir nokta şeklinde yer alan Burgazada,

photographs, and street photographs. Let us keep looking for an answer in our own way... Culture historian Peter Burke, a familiar name in our country also, states that when you go to an archive where historical documents are preserved, historians are mostly interested in written texts, and visual documents and photographs are used only as an addendum to the results obtained in written texts. In fact, this “issue” starts to lose its meaning here. Because, the phrase which certain photographers historically formulated as an argument, namely, “We are trying to understand the past, to interpret the present, and to leave documents for tomorrow” becomes disputable. Then let me try to give my opposite argument with a story written by Sait Faik. In Sait Faik’s story, titled Haritada Bir Nokta, the protagonist is Sait Faik himself. His whole life passes before his eyes like a film strip at the family home in Burgazada where he takes refuge. He has decided to leave his past life and dreams of living a simple life by quitting writing. Existing as a small point on the map hanging on the wall, Burgazada is his new world. He has

Temple Bulvarı / Temple Boulevard by Daguerre, Paris, 1838.

onun yeni dünyasıdır. Karar vermiştir, dünya dertlerinden uzak; hayatını bu küçük adada yeniden kurgulayacaktır. Bir sabah kalkar ve sahile iner. Bakar ki adanın balıkçıları sabahın ilk şafağında karaya dönüyorlar. Birtakım insanlar da bunlara yardım ediyor ve karşılığında küçük bir pay alıyorlar. Yardım edenlerden birisi de zayıf ve hastalıklı bir adamdır. Kayık sahipleri yardıma gelenlere tuttıkları balıklardan pay verirken, ona vermez ve kabaca kovarlar. Adam oradan boynu bükük bir şekilde ayrılırken, olayı uzaktan izleyen Sait Faik yerinden fırlar, koşar gider. Bakkaldan kâğıt kalem alıp, şu cümleyi kurar: “Yazmasam deli olacaktım.” Şimdi Sait Faik’in o gün dünya ile kurduğu ilişki, bugün benim için de geçerli. Çünkü gördüklerimi çekmezsem, o bağlamda itiraz ettiğim ya da önemsedğim şeyleri yazmazsam, onunla aynı duyguları taşıyım. Bugün hâlâ bunları yapmak için hem kişisel hem toplumsal nedenlerimiz var. Ek olarak unutmamız gereken bir şey daha var: Bizler sonuçta hikâye anlatıcılarıyız. Ve her hikâye anlatıcısı, farklı özneleri, farklı bir üslupla anlatmak ister.

O yüzden bugüne dair notlar tutmaya devam etmek lazım ki gelecekte bunlar geçmişteki notlar olarak yaşamaya devam etsinler.

Başta söylediğim gibi, herkes istediği biçim, tarz ve içerikte fotoğraflar çekme konusunda özgürdür. Kimse bu konuda kısıtlamalar koyacak yetkiye sahip değildir. Ancak olguları her zaman tartışabiliriz. Tartışma derken, genelde bizde olumsuz bir kelime olarak ele alınır, tartışma sözcüğü. Burada yaptığımız olumlu anlamda, bir konuyu tartışmaya açmaktır. Bugün arkadaşların yarattığı enerjiyi görüyorum. Bu arkadaşlarımızın enerjisi o kadar kıymetli ki birtakım dayanışma modelleriyle bir araya gelerek yaratıcı fikirleri beraberce üretebilirler. Ortaklaşarak kendi kitaplarını, projelerini destekleyebilirler, ama salt dijital dünyada kaldığı müddetçe, korkarım ki işlerinin kaybolma ihtimali çok yüksek. “Söz uçar, yazı kalır” diyoruz ya... İşte bu fotoğraflar için de geçerli...

made a decision; he would reconstruct his life on this tiny island, far from the troubles of the world. One morning he wakes up and goes down to the coast. He sees the fishermen returning to land at the break of the dawn. Some people are helping them and getting a small share in return. One of those who is helping is a weak and sick looking man. While the fishermen give a share of the fish that they caught to those who come to their aid, they rudely drive this weak man away. Watching the incident from afar while the destitute man is leaving, Sait Faik rushes, goes running, takes a paper and pen from the grocery store and writes the following sentence: I would go mad if I did not write. The relationship that Sait Faik established with the world then, is also valid for me today. Because, if I do not photograph what I see, if I do not write down things that I object to or care about, I will feel the same way. Today we have both personal and social reasons for still doing this. In addition, there is one more thing we should not forget; after all, we are storytellers. And every storyteller wants to tell different subjects using a different style.

Therefore, it is important to keep notes about the present, so that in the future these will continue to live as notes from the past.

As I said at the beginning, everyone is free to take photos in any style, any content they desire; nobody has the authority to impose restrictions on this matter. However, we can always discuss the facts. The word “discussion” in Turkish is “tartışma”, which generally has a negative connotation. I am talking about a positive discussion. Today I see the energy created by one’s friends. The energy of these friends is so precious that they can gather through some solidarity models to collectively produce creative ideas. They can act collectively, support each other’s books and projects, but as long as they merely remain in the digital world, I am afraid their works will be probably lost. Words fly away, writings remain; this is also valid for photographs.

Karaköy, İstanbul / İstanbul. Fotoğraf / Photo by Halûk Çobanoğlu, 2014.

Halûk Çobanoğlu kimdir?

1957 yılında Kilimli'de doğan fotoğrafçı iktisat okudu. ICP New York'ta asistan, National Geographic Türkiye'de fotoğraf editörü olarak çalıştı. Üniversitelerin fotoğraf, gazetecilik, yeni medya ve mimarlık bölümlerinde dersler verdi. Fotoğraf üzerine deneme yazıları yazdı. Bağımsız fotoğraf projelerine yol göstericilik ve editörlük yaptı. Yapıtları arasında "Kuşbazlar" (1997), "New York Subway" (2003), "Arabesk" (2007), "Bu Fotoğrafları Neden çekiyoruz?" (2017) sayılabilir.

Who is Halûk Çobanoğlu?

Çobanoğlu is a photographer; he was born in 1957 in Kilimli and he studied economics. He worked as an assistant in ICP New York, and as a photo editor at National Geographic Turkey. He gave lectures in the photography, journalism, new media and architecture departments of universities. He wrote many essays on photography. He worked as a mentor and editor for independent photography projects. Among his works are "Kuşbazlar" (1997), "New York Subway" (2003), "Arabesk" (2007), "Bu Fotoğrafları Neden Çekiyoruz?" (2017).

USTACA DOKUNUŞLAR /
MASTERFUL TOUCHES

Fotoğrafın Ozanı

The Poet of Photography

O Z A N S A Ğ D I Ç

“

“Benim fotoğrafıma bakan kişinin bir dakika gülümsemesini, beş dakika dikkatle bakanın ise hüznü iç içe barındırır.” sözleri, onun fotoğraf felsefesinin kısa bir özetidir.

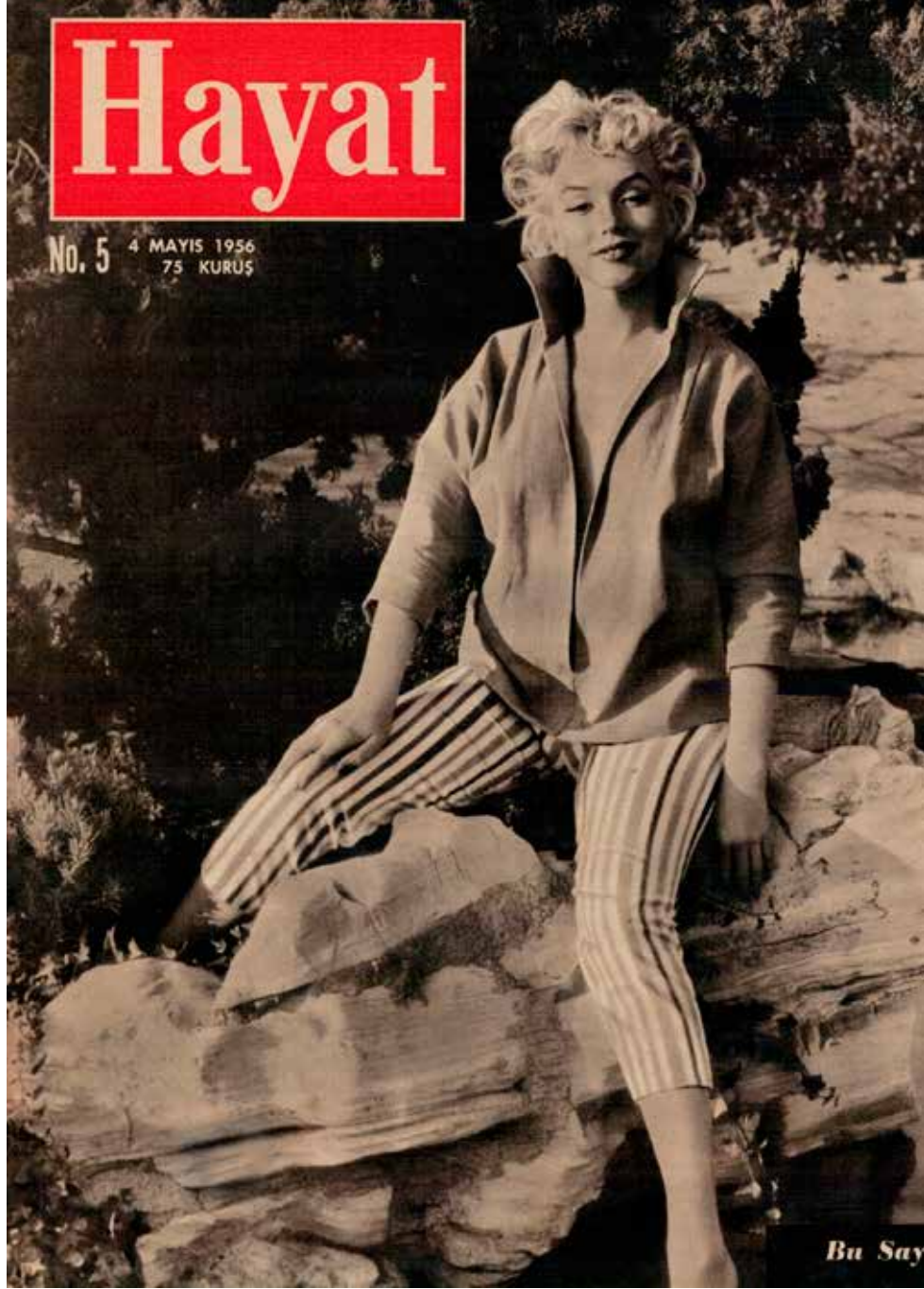
“

“I want the person who looks at my photo to smile for a minute, and after looking at it attentively for 5 minutes, to be sad. Life contains both happiness and sadness as intertwined.” These words are his philosophy of photography in a nutshell.

Hayat Mecmuası / Hayat Magazine, 1956.

Fotoğrafçılar, deklanşöre dokunarak bir fotoğrafı oluştururlar. Çekilen fotoğraflardan bazıları zamanı dondurmanın ötesinde duygulara da dokunmayı başarır. Bu köşenin amacı, izleyicisinin duygu ve düşünce dünyasına dokunabilmeyi başarabilmiş fotoğrafları biçimsel ve içeriksel özellikleri ile ele alarak daha detaylıca analiz etmek. Her sanat yapıtında olduğu gibi fotoğrafta da sanatçı ve eserin yanı sıra, alıcısı da anlam oluşumunda etkin bir role sahiptir. Bir fotoğrafın anlamı, izleyicisinin algı yetisine ve kültürel altyapısına göre farklı okumalarla değişebilir. Görüntüde sunulan göstergeler aracılığıyla çağrışımlar yaratarak duygu ve durumlarda farklılar oluşabilir. Ancak bu seri içerisinde, incelenen fotoğraflara ilişkin yorumlarda nesnel bilgi ve ölçütler içerisinde kalınmaya çaba gösterilecektir. Umuyorum ki bu yazılar da tıpkı incelendiği fotoğraflar kadar okurlarında kalıcı izler bırakabilir. “Ustaca Dokunuşlar”ın ilkine bir “Ozan Sağdıç” klasiği ile başlayacağız. “Fotoğrafın Ozanı” olarak da tanınan, Türkiye’deki fotoğrafçıların Ozan Ağabey’i, çok kıymetli bir fotoğraf ustası ve fotoğrafa gerçek anlamda bir ömür adanmış Ozan Sağdıç’ın unutulmaz bir fotoğrafı ile. Ozan Sağdıç, 1953 yılında henüz lise öğrencisiyken eline aldığı kamerasını hâlen elinden düşürmeyip, gözünü vizörden ayırmıyor. O, Hayat Mecmuası ile başlayan profesyonel yaşamında pek çok başarıyı yaşamış gerçek bir fotoğraf ustası. Sergileri, gösterileri ve yayınlarıyla yıllardır geniş bir kitleye ulaşan fotoğraflarında elde ettiği başarıları, fotoğraf sanatına katkıları birçok prestijli ödüle layık görülmüştür. Devlet sanatçısı unvanını alan tek fotoğrafçı olmasının yanı sıra, Aydın Doğan Ödülü ve birçok derneğin Onur üyeliğine layık görülmüş gerçek bir fotoğraf ustası. Mesleğininin gelişmesinde büyük katkısı olan Life Dergisi’nin Türkiye versiyonu olarak nitelendirilen Hayat Dergisi’nde, Ara Güler ile birlikte ilk foto muhabirleri olarak görev alıp, bu fotojurnalist anlayışın Türkiye’de en önemli temsilcilerinden biri olmuştur. Derginin Ankara muhabiri olarak başkentin hem politik hem kültürel hem de sosyal yaşamının görsel kaydını tutarak

Photographers take a photo by triggering the shutter button. Beyond freezing time, some of the photographs taken also succeed in moving us. The aim of this text is to analyze in depth the photographs that have succeeded in touching the world of emotions and thoughts of the viewer, by discussing them according to their formal and content characteristics. As in every work of art, in photography, the artist and the work, as well as the recipient have an active role in the formation of meaning. The meaning of a photograph can change with different readings depending on the perception or cultural background of the recipient, also called the viewer. It can also cause differences in emotions and situations with the associations it creates through the signs offered in the image. However, in this series, we will try to stay within the frame of objective information and criteria in the comments related with the photographs analyzed. I hope that these articles can leave permanent impressions in their readers, just like the photographs examined. We will start the first of “Masterful Touches” with an Ozan Sağdıç classic: A memorable photo by a precious master of photography who has literally dedicated his life to the art of photography, brother Ozan to the photographers in Turkey, Ozan Sağdıç, also known as the “Poet of Photography”. Since he bought his first camera in 1953, when he was a high school student, Ozan Sağdıç has never put his camera aside, nor did he take his eyes off the viewfinder. He is a true master photographer who has achieved many successes in his professional career, which started with Hayat magazine. He has won many prestigious awards, notably the Aydın Doğan award, with his photographs that have reached a wide audience through his exhibitions, shows and publications over the years and with his contributions to the art of photography, and he has also been an honorary member in many associations. In addition to all these successes, this great master of photography is the only photographer to be awarded the title of State Artist. Working in Hayat magazine, which is considered as Turkish equivalent of Life magazine that has

günümüze ulaşmasını sağlayan, akıllara kazınan birçok fotoğrafa imza atmıştır. 1960'lı yıllarda birçok fotoğrafçı gibi Ozan Sağdıç da başkentin yanı sıra, Anadolu coğrafyasının zengin kültürel altyapısını yansıtmayı kendine görev edinmiştir. Kimi zaman bir katırın sırtında, kimi zaman bir kamyonun kasasında devam eden zorlu yolculuklarda, tarihi ve doğal zenginliklerinin yanı sıra, Anadolu insanının günlük yaşamına da odaklanmıştır. Onun fotoğraflarında insanın insanla, doğayla, hayvanla ve çevresiyle olan ilişkiler ağı hemen göze çarpmaktadır. Şair babasından miras kalan şiirsel anlatım yaklaşımı, Ozan Sağdıç'ın fotoğraflarında hemen hissedilmektedir. Fotoğraflarında duygu hâlini oluştururken, tıpkı bir paranın iki yüzü gibi hem mutluluk hem de hüznü vermeyi amaçladığını ifade etmektedir. "Benim fotoğrafıma bakan kişinin bir dakika gülümsemesini, beş dakika dikkatle bakanın ise hüznü kapılmasını isterim. Çünkü hayat mutluluğu ve hüznü iç içe barındırır." sözleri, fotoğraf felsefesinin kısa bir özetidir. Onun birçok fotoğrafı, içerik ne olursa olsun yarattığı yoğun duygu hâli ile izleyiciyi hemen yakalayabilmektedir. Bunun yanı sıra, fotoğraflarında başarıyla vurguladığı zaman - mekân ilişkisini, daima doğru zamanda ve doğru yerde deklanşöre dokunduğu hissini izleyicisine hissettirmektedir. Sağdıç'ın fotoğraflarında biçim ve içeriğin diyalektik ilişkisi kadar duygu durumları da dikkat çekici temel özelliklerdir. Farklı sergi ve yayınlarında defalarca gördüğüm balıkçı ve kedi fotoğrafı gibi... Fotoğraf, 1970'li yıllarda İstanbul Sarıyer'de çekilmiştir. Fotoğrafın ilgi merkezinde, gerek kıyafetinden gerekse sınırlı mekân bilgisi içinde bulunan balıkçı ağlarından balıkçı olduğu anlaşılan bir erkek yer almaktadır. Balıkçı, içinde az da olsa balık olan, "çavalye" olarak ifade edilen bir sepet tutmakta ve bu sepetin hemen altında beyaz renkli bir kedi bulunmaktadır. Kedi, iki ayağının üzerine durarak ön patileri ile her an sepetin içindeki balıklara hamle yapacakmış gibi durmaktadır. Balıkçının hemen arkasında, ağlar sıralı bir biçimde yüksekçe bir yerden aşağı doğru sarkıtılmıştır. Çerçevenin sol kenarında ilk üç sıradaki ağların arasından gri bir zemin görülmektedir. Sarı renkli bu ağların uç kısımlarında balıkçılar arasında, "mantar yaka" ve "kurşun yaka" olarak ifade edilen mavi ve pembe renkli ipler bulunmaktadır.

contributed to the progress of the conception and profession of photojournalism, Sağdıç has been one of the first and most prominent representatives of photojournalism in Turkey, together with Ara Güler. As the Ankara correspondent of the magazine, he produced many memorable photographs that kept a visual record of the political, cultural and social life of the capital city, and enabled them to reach the present day. Like many photographers in the 1960s, Ozan Sağdıç undertook as a duty to reflect the rich cultural infrastructure of the Anatolian geography in addition to the capital city. He focused on the daily life of the Anatolian people, as well as the historical and natural riches, during his difficult journeys sometimes on the back of a mule and sometimes in a truck bed. In his photographs, the network of relations of the human being with other human beings, nature, animal or his environment immediately stands out.

The poetic narrative approach he inherited from his poet father immediately makes itself felt in his photographs. He states that he aspires to present both happiness and sadness, just like the two sides of a coin, while creating emotions in his photographs. "I want the person who looks at my photo to smile for a minute, and after looking at it attentively for 5 minutes, to be sad. Life contains both happiness and sadness as intertwined." These words are his philosophy of photography in a nutshell. In many of his photographs he is able catch the viewer in an instant with the intense emotion he creates, regardless of the content. In addition, with the time-space relationship that he successfully highlights in his photographs, he always makes the viewer feel that he has triggered the shutter in the right place at the right time. The most arresting features in Sağdıç's photographs are the emotional states in addition to the dialectical relationship of form and content. Just like the fisherman and cat photograph which I have seen many times in different exhibitions and publications. The photograph was taken in Sarıyer, Istanbul in the 1970s. In the center of attention of the photograph, there is a man who is apparently a fisherman judging from his clothes and from the fishing nets within the restricted information about the place. The fisherman is holding a basket, also known as a creel, with a small amount of fish inside, and just below this basket there is a white cat. The cat stands on its back feet as if it's ready to make a move to the fish in the basket at any moment with its front paws. Just behind the fisherman, the nets are hanging down in a row from a high place. On the left side of the frame, a gray background is visible behind the first three rows of nets. At the ends of these yellow nets, there are blue and pink ropes called "corkline" and "leadline" among fishermen.

Fotoğrafın anlam yapısını oluşturan öge ve göstergeler

Ozan Sağdıç'ın bu fotoğrafta tercih ettiği ölçekleme, bakış mesafesi, yüksekliği, zamanlama, çizgiler, renkler, fon gibi biçimsel öğeler dikkat çekmektedir. Bunlara ek olarak kompozisyon içerisinde yer alan erkek balıkçı, balıkçı tulumu/muşambası olarak ifade edilen özel kıyafeti, eldiveni, beresi, boyunlu yün balıkçı kazağı, beden dili, yüz ifadesi, balık, sepet, ağ, kedi, beton zemin, duvar gibi göstergeler birleşerek fotoğrafın anlam yapısını oluşturmaktadır.

TEMA: Fotoğrafta tema olarak evrensel bir konu olan av ve avcı ilişkisinin işlendiği görülmektedir. Fotoğrafta yer alan göstergeler arasındaki ilişkiler incelendiğinde balık av, balıkçı ve kedi ise avcı konumundadır. Canlıların büyük çoğunluğu yaşamlarını sürdürebilmek, türlerini devam ettirebilmek, beslenme ve korunma gibi fizyolojik ihtiyaçlarını giderebilmek için kendi türleri dışındaki başka canlıların yaşamına son verirler. Avlanma olarak ifade edilen bu eylem, "yetenekli insan" da denilen Homo Habilis'tan Homo Sapiens'e günümüze değin devam etmektedir. İnsanlar, diğer canlı türlerinden farklı olarak alet ve evcilleştirilmiş hayvan kullanarak avlanmaktadır. Ozan Sağdıç'ın fotoğrafında çekim yapılan mekânla birlikte göstergeler incelendiğinde fotoğrafta görülen kişinin geçim kaynağı olarak denizde avcılık yapan biri olduğu anlaşılmaktadır. 1960'lı ve 1970'li yıllarda birçok fotoğrafçının, İstanbul Boğazi'nin farklı kıyı semtlerinde balıkçı, avlanan balık türleri, balıkçı kayıkları, balıkçı barınakları vb. temaları ele alıp sıkça çalıştığı konular olduğu bilinmektedir. Ozan Sağdıç'ın da farklı sergi ve albümlerinde bu temaya ilişkin birçok fotoğrafa yer vermiştir. İstanbul'da eskiden sıklıkla avlanan torik, lüfer, uskumru, kofana vb. balık türlerinin neredeyse yok olması, fotoğrafçıların konu seçimleri kadar, fotoğraflarda yer alan göstergelerin de farklılaşmasına yol açmıştır. Günümüzde bu tür fotoğraflardan ziyade, Boğaz kıyısında ya da Galata Köprüsü'nde olta ile yapılan avcılığın tema olarak fotoğrafçı tarafından işlendiği ve tür olarak da istavrit vb. küçük balık türlerinin yer aldığı görülebilmektedir. Ayrıca avcılıkta teknolojik gelişmelere paralel olarak kullanılan araç ve gereçlerde de değişim olmuştur. İncelenen

“Kimi zaman bir katırın sırtında, kimi zaman bir kamyonun kasasında devam eden zorlu yolculuklarda, tarihi ve doğal zenginliklerinin yanı sıra, Anadolu insanının günlük yaşamına da odaklanmıştır.

“He focused on the daily life of the Anatolian people, as well as the historical and natural riches, during his difficult journeys sometimes on the back of a mule and sometimes in a truck bed.

Elements and signs that form the structure of the meaning of the photograph

Formal elements chosen by Ozan Sağdıç, such as scaling, viewing distance, height, timing, lines, colors, and background stand out. These are combined with the signs in the photograph, such as the male fisherman in the composition, his special outfit called fishing overalls, his gloves, bonnet, wool turtleneck, his body language, facial expression, the fish, the basket, the net, the cat, concrete floor, wall, etc. to form the structure of meaning.

THEME: The photograph thematizes a universal subject, that is, the relationship between prey and predator. When one examines the relationships between the signs in the photograph, one finds out that the fish is the prey and the fisherman and the cat are in the position of predators. The vast majority of living things kills other creatures in order to survive, to preserve their species, to meet their physiological needs such as nutrition and protection. This action, which is called hunting, continues from Homo Habilis (talented human) to Homo Sapiens until today. Unlike other living species, human beings also use tools and domesticated animals during hunting. Once the signs are analyzed together with the location in the photograph, it is understood that the person seen in the photograph earns his living by fishery. In the 1960's and 1970's, many photographers frequently thematized fishermen, fish species, fishing boats, fishermen's shelters in different coastal districts of the Bosphorus. Ozan Sağdıç has also included many photographs related with this theme in various exhibitions and photo albums. The decrease in many fish species such as bonito, bluefish, mackerel, large bluefish, etc., which were frequently caught in Istanbul in the past, has caused a differentiation in the theme choice of photographers, as well as in the signs deployed. Instead, today photographers thematize fishermen on the Bosphorus or Galata Bridge. The creel in the photo appears to be containing mostly small fish, such as horse mackerel, etc. In addition to these, in parallel with the technological developments in hunting, there has also been a transformation in the tools and equipment used. Now plastic baskets or foam boxes are used to transport or stack the fish, instead of creels made of natural materials as seen

Prof. Dr. Osman Ürper

fotoğrafta görülen “çavalye” isimli doğal malzemelerden yapılmış sepetler yerine balıkları taşımak ya da istiflemek için plastik sepetler ya da strafordan yapılmış kutular kullanılmaktadır. Fotoğrafçıların konu seçimleri kadar doğal dengedeki değişim, fotoğraflarda yer alan göstergelerin farklılaşmasına, bazı göstergelerin ortadan kalkmasına, bazılarının da yeni göstergeler olarak fotoğraflarda yer almaya başlamasına sebep olmuştur. Fotoğrafta yer alan bir başka avcı ise kedir. Evcilleşmiş bir hayvan türü olarak kediler hem evlerde hem de sokaklarda insanlarla sosyal bir yaşam sürdürmektedir. Çoğunlukla insan eliyle ya da artıklarıyla beslenen sokak kedilerinin en bilinen karakteristik özelliklerinden biri de “avcı” olmalarıdır. Kamusal alanlarda kedilerin en çok benimsedikleri mekânlar, çoğunlukla daha kolay beslenebilecekleri lokanta, restoran, kasap, ciğerci, balıkçı vb. insanların da besin maddeleri temin ettikleri yerlerdir. Bunlar arasında kediler için, özellikle ciğerci ve balıkçı daha özel mekânlar olup, Türkçede “ciğerci kedisi”, “balıkçı kedisi” gibi tanımlamalar da yerleşmiştir. Fotoğrafta gördüğümüz beyaz kedinin de kendine yaşam alanı olarak daha kolay beslenebileceği bir mekân olarak balıkçıların olduğu bir alanı seçtiği görünmektedir. Uyanık bir avcı olarak diğer avcının bir anlık boşluğundan faydalanarak kendi avlanma eylemi için aksiyon almış durumda objektife yakalanmıştır. Bu durumda av aynı, ancak avcı farklılaşmıştır. Balıkçının bir anlık dikkat dağınıklığına karşın kedinin almış olduğu aksiyon fotoğrafa mizahi bir etki katmaktadır.

in the photograph. The change in natural balance has led to a change of signs in the photographs as well as the choice of subject of photographers, and caused the disappearance of some signs and the emergence of new signs. The other predator in the photograph is the cat. As a domesticated animal species, cats socialize with humans both at home and on the streets. An animal species mostly fed by humans or waste, one of the most well-known characteristics of stray cats is that they are “predators”. The places that cats frequent in public spaces are mostly diners, restaurants, butchers, liver shops, fishermen etc. where they find food more easily; and these are also places where people eat or buy food. Among these, liver shops and fishermen are especially more convenient places for cats, and this has even led to new expressions such as “liver-shop cat” and “fisherman’s cat” in Turkish. The white cat we see in the photo seems to have chosen the fishermen’s port, as an area where it can find food more easily. He was caught in the lens as a vigilant predator taking advantage of the oversight of the other predator. In this case, the prey remained the same, but the predator changed. With the momentary distraction of the fisherman, the move of the cat adds a humorous effect to the photo.

Sarıyer, İstanbul / İstanbul. Fotoğraf / Photo by Ozan Sağdıç, 1970.

MEKÂN: Fotoğraf, zaman akışını bir kenara bırakırsak üç boyutlu dünyayı iki boyuta indirgeyen bir anlatım biçimidir. Kompozisyon tercihleriyle izleyicinin fotoğraftaki iki boyuta indirgenen nesnelere ve mekânı, üç boyutlu algılamaya devam ettirilmesi hedeflenir. Üçüncü boyut izlenimi ışık-gölge, açıklık koyuluk, netlik-neysizlik, derinlik-sığlık vb. ikili karşıtlıkların yanı sıra; perspektif ilişkisi ile oluşturulmaya çalışılır. Ozan Sağdıç'ın incelenen eseri, mekân açısından değerlendirildiğinde mekânı tanımlayacak zeminin ve fonun sınırlı bir biçimde izleyiciye sunulduğu görülmektedir. Islak ve temiz bir zeminin yanı sıra, arka planda kurutma işlemi için asılı duran balık ağları neredeyse fotoğrafçıya stüdyodaki fon perdesi işlevi sağlamıştır. Çerçevenin sağ kenarında bulunan ağların sıklığından arkası görülemez iken, sol tarafta yer alan ilk üç sıra arasındaki boşluklardan arka planda gri renkli duvar belli belirsiz bir biçimde görülmektedir. Bu boşluklar aynı zamanda derinlik etkisini güçlendirmektedir. Yatay bir kadrajın tercih edildiği kompozisyonda kontrast olarak yukarıdan aşağı doğru dikey asılan, ancak çerçeve sınırlarındaki kesme nedeniyle yükseklik bilgisi verilmeyen sarı renkli ağlar ve oluşturdukları çizgiler, düz anlam olarak balıkçı portresi için temiz bir fon oluşturmuştur. Balıkçının kıyafetlerindeki renklerle ağların rengi ve kedinin beyaz rengi ile arka planındaki ağların altında yer alan koyu gölgeli alan arasında oluşan zıtlık ilişkisi, anlatıma katkı sağlamıştır. Bilinçli bir tercih sonucu karmaşık bir mekânın düzenli bir köşesinde balıkçı ile oluşturulan fon ilişkisinin yanında, ani ve sürpriz bir biçimde kadraja dahil olan kedinin fon ilişkisi çekim anında, belki de hesaplanmış olmasa da biçimsel olarak dikkat çekicidir.

ZAMAN: Ozan Sağdıç'ın fotoğrafının zamanla ilişkisini iki farklı düzlemde ele almak gerekir. İlki, fotoğrafta düz bir zemin önünde durağan bir biçimde karşısında bulunan fotoğrafçıya poz vermekte olan balıkçıya tezat olarak kedinin aniden ortaya çıkıp, iki ayaklarının üstünde sepetteki balıklara doğru patilerini uzatma eylemidir. Eylemde oluşan bu anlık kesinti, zamanın dondurulduğunun ve kesintiye uğratıldığının en çarpıcı göstergesidir. Bu ilgi çekici, ani eyleme ilişkin fotoğrafçının da refleks gösterip deklanşöre dokunarak seçilmiş bir "an"ı sabitlemesiyle geçmişte kalmış sıradan ve uçucu bir "an", tüm canlılığıyla geçmişten günümüze taşınmıştır. Henri Cartier-Bresson'un "karar anı" ifadesi ile kavramlaşan bu fotoğraf tarzı, Magnum Ajansı ve Life Dergisi aracılığı ile tüm dünyaya yayılmış, kabul görmüş fotoğrafik bir ifade tarzıdır. "Bu karar anı fotoğrafları, öznelere gerçeklik ve açıklık anları sırasında, herhangi bir provaya da yapmacıklık olmadan göstermesi

LOCATION: Photography is a form of expression that reduces the three-dimensional world to two dimensions if we lay aside the flow of time. The objective is to ensure the viewer to perceive the objects and space in three dimensions through composition, while they are actually reduced to two dimensions. The third-dimension impression is created by binary oppositions such as light-shadow, lightness-darkness, clarity-blur, depth-shallowness, etc. If we examine the work by Ozan Sağdıç in question in terms of spatial relations, it is seen that the ground and background that define the space are presented in a restricted manner to the viewer. The wet and clean ground, as well as fishing nets suspended for drying in the background provides the photographer with the background curtain we may find in a studio. While the background on the right side is invisible due to the intensity of nets, the gray wall can be vaguely seen in the background through the gaps between the first three rows of nets on the left. These gaps also intensify the impression of depth. In the composition where a horizontal frame is used, the yellow nets that are suspended vertically from top to bottom, but for which no height information is available due to the frame boundaries, and the lines that these nets form as a contrast, establish a clean background for the fisherman portrait in a literal sense. The contrast between the colors of the fisherman's clothes and the color of the nets and the white color of the cat and the color of the dark shaded area behind the nets in the background contribute to the narrative. While the fisherman's relation with the background is a result of a conscious decision in a neat corner of an unorganized place, the cat's sudden and surprising inclusion in the frame results with a relation with the background that is perhaps not calculated at the time of shooting, but is striking in form.

TIME: The relationship of Sağdıç's photograph with time should be evaluated on two different planes. The first is the sudden appearance of the cat, in contrast to the fisherman posing still for the photographer in front of a flat surface, and the act of stretching its paws towards the fish in the basket on its back feet. This momentary interruption in action is the most striking sign that time is frozen and suspended. With the photographer freezing a selected "moment", this interesting sudden action by triggering the shutter, an ordinary and volatile "moment" from the past has been carried to the present with all its vitality. This photography style, conceptualized by Henri Cartier Bresson's "Decisive Moment" term, is a photographic expression style that has been spread and welcomed in all over the world through Magnum agency and Life magazine. "These decisive moment photos

OZAN
SAĞDIÇ

FOTOĞRAF SANATÇILARI DİZİSİ
PHOTOGRAPHERS SERIES

 Eczacıbaşı

açısından samimidir. Durum, hiçbir şekilde uydurulmamıştır. Özneler, poz vermiyordur; fotoğrafın çekildiğinin farkında değildirlir. Fotoğraf kaçarken, sinsice, kaçamak bir biçimde çekilir. Hatta “çalınır”. Balıkçı ve kedi fotoğrafı, “karar anı” fotoğrafı tanımlamasına uyan, doğru zamanda, doğru yerde ve doğru ayarlarla çekilmiş olma özelliklerini taşımasına karşın, modelin poz vermesi nedeniyle de bu tanımdan uzaklaşmaktadır. Ozan Sağdıç’ın fotoğrafının zamanla ilişkisi bağlamındaki ikinci düzlem, fotoğraftaki göstergelerden belirtsel ve çağrışımsal olarak elde edebileceğimiz zamana ilişkin bilgilerdir. Fonda kurutulmakta olan ağlar hem geçmişi hem de geleceği sembolize etmektedir. Kullanıldığı için ıslaktır ve kurutulmaktadır. Kuruduktan sonra yeniden kullanılacaktır. Yer yer ıslak ve kurumuş zemin ise bu işlemin belirli bir süredir devam etmekte olduğunun belirtisi olarak değerlendirilebilir. Avdan henüz dönmüş balıkçının sepetinin büyüklüğüne karşın içinde bulunan az sayıdaki ölü balıklar, geçmişi; balıkçı açısından denizde geçirilmiş zamanı akla getirmektedir. Balıkçının yünden yapılmış beresi ve boğazlı kazağı, ilk bakışta soğuk bir dönemde olduğunun göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bere ise deniz üstündeki çalışma koşullarında ıslanma ve rüzgâra maruz kalma ihtimaline karşı her mevsim kullanılan bir aksesuardır. Ancak bu göstergelerden de mevsime ilişkin tam bir çıkarsama yapmak mümkün olmayacaktır. Fotoğrafın zamanla ilişkili bir diğer boyutu da seçilmiş bu özel an sonrasında ne olacağına dair izleyicisinde yarattığı merak duygusudur. “Acaba sevimli kahramanımız başarılı olup amacına ulaşabildi mi, balıkçı kediyi fark etti mi, nasıl tepki gösterdi?” türünden sorular, fotoğrafın çekilme anının sonrasında ilişkin merak uyandırmaktadır.

DUYGU DURUMU: Ozan Sağdıç’ın portfolyosu incelendiğinde, fotoğraflarında ağırlıklı olarak duygu temelli bir yaklaşımı kullandığı görülmektedir. İncelenen fotoğrafta görüldüğü üzere, ilk bakışta mesaj verme kaygısından çok, günlük yaşam içerisinde biraz muzipçe bir kesitle izleyenlerini gülümseterek duygu dünyalarına seslenmektedir. Sağdıç, fotoğraflarında duyguları harekete geçirirken, yine sıklıkla izleneceği şekilde mizahi bir üslup kullanmaktadır. İster sözel kültür ürünü olsun, ister görsel kültür ürünü, günlük yaşam içerisinde olay ve durumların ilgi çekici biçimde aktarılmasında etkili bir anlatım tekniği ya da üslubu olarak sıklıkla kullanılan mizah, insanları eğlendirirken düşündürülebilir. Mizah hem yaratıcısı açısından hem de alıcısı açısından aynı zamanda parlak zekâyı gerektirir. Zira esprinin yapılması kadar doğru anlaşılması da önemlidir. Ancak mizah, her anlatıcının kullanabileceği bir yaklaşım

are candid in that they depict subjects during moments of authenticity and openness, without rehearsal or pretense. The situation is not contrived in any way. The subjects are not posing, nor aware of a photo being taken. The photo is taken on the run, slyly, furtively, or even ‘stolen’.”² Although the characteristics of the photo of the fisherman and the cat fit the description of being taken in the right place at the right time, and with the right settings, which are a requirement for the “decisive moment” photography, it deviates from this definition as the model poses. The second element regarding the relation of Sağdıç’s photograph with time is the information about time that we can obtain indexically and associatively based on the signs in the photograph. The nets that are being dried in the background symbolize both the past and the future. They are wet as they have been used and are therefore being dried. They will be reused after they are dry. Wet and dry sections of the ground can be seen as an indication that this process has been continuing for a while. The small number of dead fishes in the big basket of the fisherman, who has just returned from fishing, is suggestive of the past and the time spent at sea. The fisherman’s wool bonnet and turtleneck can be seen, at first glance, as a sign of the season, considering that he was in a cold period. The bonnet, on the other hand, is an accessory used in all seasons, due to the possibility of getting wet and being exposed to wind during fishing on the sea. However, all these signs will not allow to clearly deduce the season. Another aspect of the photograph related to time is the sense of curiosity it creates in the viewer about what will happen after this special moment. Was our cute hero able to achieve its goal? Did the fisherman notice the cat? How did he react? Such questions arouse curiosity about what happened after the photo was taken.

EMOTIONS: *When we examine Ozan Sağdıç’s portfolio, we can see that he mainly uses an emotion-based approach in his photographs.³ At first glance, as can be seen in the photograph examined here, rather than acting with the concern of conveying messages, he appeals to the emotional world of the viewers by making them smile with a slightly impish slice from everyday life. Sağdıç often deploys a humorous style in his works, while triggering emotions. Whether it is a product of verbal culture or visual culture, the humor, often used as an effective technique or style of expression in transmitting events and situations in everyday life in an interesting manner, can make one contemplate while entertaining. Humor also demands intelligence from both its creator and its recipient. Because, it is important to understand the joke correctly as well as to make it. However,*

değildir. Bu açıdan değerlendirildiğinde mizahi bir yaşam biçimi olarak içselleştirebilen, olayları ve durumları mizahi açıdan algılayıp o yönlerini ön plana çıkarabilen anlatıcılar başarılı olabilir. Mizahi yaklaşım, fotoğrafta, tiyatro ve sinemada kullanıldığı kadar sık kullanılmamaktadır. Bu nedenle bir alt tür olarak mizahi fotoğraftan bahsetmek pek mümkün değildir. Buna karşın Sağıdıç'ın fotoğraflarında, bütün olarak değerlendirildiğinde mizahi yaklaşım açıkça görülebilmektedir. Bu özgün yaklaşımı, onu Türkiye'deki diğer fotoğrafçılardan ayıran bir özellik olarak değerlendirilebilir. Sağıdıç'ın fotoğrafındaki mizahi yaklaşım örnekleri, balıkçı ve kedi örneğinde olduğu gibi durum komedisi olarak da ifade edilen anlık gelişen sıra dışı olayları, arka plan-ön plan arasındaki figürler ile ilişkilendirmeler ve çağrışımlar yoluyla fotoğrafladığı görülmektedir. Balıkçı ve kedi fotoğrafında olduğu gibi mizahi yaklaşımlarda av ve avcının değişimi arketipinin kullanıldığı görülmektedir. Fotoğraftaki kedi figürü, bu değişimin sıklıkla kullanıldığı çizgi film karakterleri olan ve kedi - fare ilişkisini ele alan Tom ve Jerry'nin maceralarını hatırlatmaktadır. Fotoğrafta dikkat çeken ilk figür kedi olarak karşımıza çıkmaktadır. Kedinin fırsattan istifade etmeye çalışarak iki ayağının üzerine dikilip balıklara doğru yaptığı hamlenin o "an" fotoğrafçı tarafından dondurulması, fotoğraftaki zamana ilişkin bilgi vermesi ve ani gelişen duruma dikkat çekerek anlatıma mizahi bir nitelik kazandırmasının yanında hem şaşkınlık hem de merak duygusunu ortaya çıkarmaktadır. Ani gelişmeler, genel olarak şaşkınlık yaratırken devamındaki gelişmelerin bilinmezliği de merak duygusuyla birlikte ilgi yaratmaktadır. Kedinin ön patileri ve hedefinde bulunan balıklar arasındaki boşluk oluşturduğu gerilim ile "Zeigarnik etkisi" yaratmaktadır. "Bir resimde belli bir gerilim miktarı, belirsizlik, illüzyon, karışıklık, yenilik ve beklenmedik şeyler, görsel bir Zeigarnik etkisiyle sonuçlanabilir." Kedinin balıklara yönelik anlık eylemi kadar aradaki boşluk da fotoğraftaki anlatımı güçlendiren kritik noktalardan biri olarak göze çarpmaktadır. "Bazı karar anı fotoğraflarında zamanda ve uzamda asılı kalan olay merak uyandırır, çünkü sonuç tamamen net değildir. Bazı fotoğrafçılar, kapanma beklentisinin sona ermeyi değil; eylem süreç, yön veya zaman akışını imleyen bir tür görsel boşluk veya aralık biçimi aldığına inanır. Neredeyse

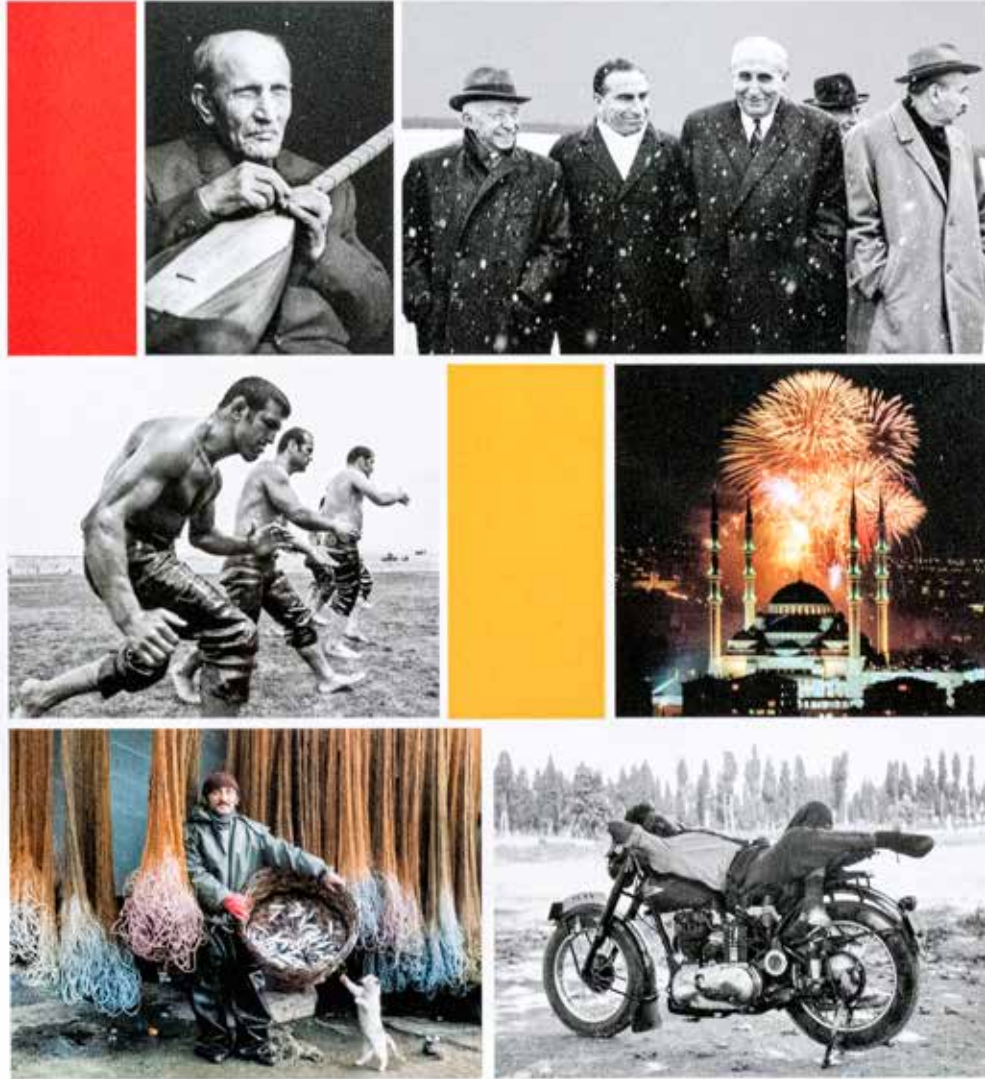
“ Onun fotoğraflarında başarıyla vurguladığı zaman - mekân ilişkisini, daima doğru zamanda ve doğru yerde deklanşöre dokunduğu hissini izleyicisine hissettirmektedir.

“ *With the time-space relationship that he successfully highlights in his photographs, he always makes the viewer feel that he has triggered the shutter in the right place at the right time.*

humor is not an approach that every narrator can utilize. Considered from this standpoint, those who can internalize humor as a lifestyle, and narrators who can perceive events and situations humorously and highlight those aspects are successful. The humorous approach is not as common in photography as it is in theater and cinema. For this reason, it is not possible to consider humorous photography as a sub-genre. Nevertheless, when one evaluates the photographs of Sağıdıç as a whole, the humorous approach of the artist is evident. This unique approach which uses humor as a narrative style can be evaluated as a feature that distinguishes him from other photographers in Turkey. The examples of this humorous approach in Sağıdıç's photograph, occur through the extraordinary events that unfold instantaneously, called as situation comedy, as exemplified by the fisherman and the cat, and through the relations and associations between the figures in the background and the foreground. It is also possible to think that the archetype of prey and predator changing places frequently seen in humorous approaches, is also used here, in the photograph of the fisherman and the cat. The cat figure in the photograph reminds us of the adventures of the cartoon Tom and Jerry, which is based on cat and mouse relationship where this change is frequently used. The freezing of the moment where, as the intriguing figure of the photograph, the cat stands on its two legs and moves towards the fish trying to take advantage of the opportunity, gives information about the time of the photo and adds a humorous aspect to the narration by drawing attention to the sudden situation, and also reveals both a sense of surprise and curiosity. While unexpected developments generally cause confusion, the uncertainty of what happened next draws attention by arousing curiosity. The space between the cat's paws and the fish in its target creates the "Zeigarnik effect" with the tension it creates. "A certain amount of tension in a picture -ambiguity, illusion, confusion, novelty, and the unexpected- can result in a visual Zeigarnik effect." The gap in between, as well as the instantaneous move of the cat towards the fish, stands out as one of the most critical elements that strengthen the narration in the photograph. "In some decisive moment photos the event suspended in time and space arouses our curiosity because the outcome is not entirely clear. Some

Ozan Sağdıç

“Resmen” tanığım ki:

Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi

tamamlanmış bir eylem, izleyiciyi sonuçlanmış bir eylemden daha kuvvetli bir biçimde içine çeker.” Fotoğrafta duyguları ortaya çıkaran ikinci temel öğe ise portresi çekilmek üzere ağların olduğu bölgeye yerleştirilen balıkçı figürüdür. Balıkçı, gerek mesleği itibarıyla, gerekse fiziki özellikleri ile tipik bir Karadeniz bölgesi insanına benzemektedir. Karadeniz insanları, genellikle komik olay ve durumlara ilişkin fıkralara konu olan Temel ve Fadime karakterlerinin yanı sıra; kendileriyle alay edebilen, mizahı seven, kendine özgü bir karakteristiğe sahip, sosyolojik tiplere olarak bilinir. Kavgacı, inatçı, hırçın, fevri hareket eden yönleri kadar; girişken, sıcakkanlı ve sempatik özellikleri ile de tanınırlar. Uzun saatler boyunca denizde avlanan, ancak sepetinde çok az balık bulunan yorgun balıkçı, evine ya da işyerine dönmekteyken fotoğrafçıların talebini karşılıksız bırakmamış, onların talebi doğrultusunda ağların olduğu bölgeye geçerek poz vermiştir. Bu esnada günlük kısmetini sergilemek ya da yaptığı işi göstermek için elinde taşıdığı sepetin içi görülecek şekilde kameraya bakarak poz vermektedir. Poz verme esnasında gülümsemektedir. Fotoğrafta boy plan olarak da ifade edilen bir ölçeklendirme ile model olarak kullanılan balıkçı karakteri, gerek fotoğrafçılara doğru gülümseyen yüz ifadesi, gerekse beden dilini rahat bir biçimde kullanması itibarıyla iletişime açık bir kişi izlenimi vermektedir. Balıkçının suya karşı korunaklı tulumu, beresi ve eldiveni ile soğuk ve ıslanma etkilerine karşı tedbirli, bedenini koruma altına almış olduğu ifade edilebilir. Modelin gülümseyen yüz ifadesinden de farklı anlamlar çıkarılabilir, yorumlar yapılabilir. Gülümseme, evrensel bir yüz ifadesi olarak mutluluğun sembolü olarak bilinir. Balıkçının gülümseyen yüz ifadesi, genel olarak poz verme davranışı içinde birçok insanın yaptığı gibi istem dışı otomatikman gerçekleşmiş bir durum mudur, yoksa fotoğrafçıların bir isteği ile oluşturulmuş yapay bir ifade mi? İçten gelen bir davranış olabilse de genelde fotoğraflarda mutlu görünmek istedikleri için insanlar poz verme esnasında öğrenilmiş bir davranış kalıbı olarak gülümseyebilirler. Balıkçı, onca uğraşa ve deniz üzerinde geçen zamana rağmen az da olsa balık yakalayabilmiş olmasından, eve eklemek götürebilecek olmasından dolayı mutlu olabilir. İyimser bir karaktere sahipse “aza kanaat getirmiş”, “kısmeti neyse ona razı olmuş” ve bundan mutluluk duyuyor da olabilir elbette. Sebebi her ne olursa olsun yine de balıkçının gülümsemesinin sevimli, sempatik ve doğal bir gülümseme olduğu söylenebilir. Renk, görsel sanatlarda anlatımın biçimini ve atmosferini güçlendirdiği gibi çeşitli anlamlandırmaları da mümkün kılar. “Çünkü her rengin ve değişik tonlarının, kültürel, tarihsel, siyasal, ruhbilimsel, bireysel, olumludan olumsuz

photographers believe that the anticipation of closure takes the form of a visual gap or interval of some kind - one that implies action, process, direction, and the flow of time, rather than finality. The almost completed action draws the viewer into an image more powerfully than a finalized deed.”

The second key element in the photograph that reveals the emotions is the fisherman figure placed in the area where the nets are. The fisherman seems to be from the Black Sea region judging based on both his profession and physical characteristics. The people from the Black Sea Region, as a sociological type, are known to have a unique characteristic of loving humor and they are able to make fun of themselves; we may as well evoke the famous characters of Temel and Fadime, who are often the subject of anecdotes about funny events and situations. They are known for their brawler, stubborn, ill-tempered, impulsive features as well as their sociable, friendly and sympathetic features. The tired fisherman, who has returned with very few fish after fishing in the sea for long hours, was probably going back to his home or workplace, when he met with the photographer and did not refuse the photographers’ demand, and at his request, he went to and posed in the area where the nets were. During this pose, he looks at the camera smiling, with the basket in his hand turned towards the camera, perhaps to show his share of the day or the result of his labor. The fisherman character, who is used as a model with middle shot scale, gives the impression of a person open to communication with his smiling facial expression and his relaxed body language. It is possible to state that the fisherman was cautious against the effects of cold and getting wet and protected his body with his overalls, bonnet and gloves. The smiling face of the subject can also be interpreted differently. As a universal facial expression, smiling is known to be the symbol of happiness. Is the fisherman’s smile an involuntary reflex, as it is in general the case with many people posing in front of a camera? Or is it an artificial expression as a result of the request of photographer? The smiling of people while posing as they want to look happy in photos can be seen as a sincere or a learned behavior pattern. The fisherman might be happy to be able to earn a living, as he was able to catch a small amount of fish despite all his efforts and time on the sea. If he is an optimist, he might “be content with less” and may be happy about it. Regardless of the reason, the fisherman’s is a cute, sympathetic and natural smile. While color in visual arts strengthens the form and atmosphere of narrative, it also allows various interpretations. “Because, every color and their different shades have different cultural, historical, political,

uzanan değişik anlamları vardır.” Renkler, birbirleriyle olan uyum ya da zıtlık ilişkileri kadar, tek tek ruhsal dünyaya etkileri, kültürel olarak belirli kavramları sembolize etmeleri açısından da önem kazanmaktadır. Renkli fotoğrafın çok da yaygın olarak kullanılmadığı bir dönemde çekilmiş bir fotoğraf olarak bu eserde, renklerin anlatıma özel bir katkısı olduğu söylenebilir. Pastel tonların hâkim olduğu fotoğrafta ağların sıcak renkleri, bu durumla zıtlık oluşturmaktadır. Ağların ip kısımları ile gövde kısımlarının farklı renklerde olması, yine bu zıtlık ilişkisini güçlendirmektedir. Zıtlık ilişkisi, anlatımda ilgiyi çekmek ve canlı tutmak için sıklıkla tercih edilen bir etki olarak kullanılmaktadır. Renklerin duygulara yönelik etkilerinin yanında, kültürel olarak da olumlu ve olumsuz kodları bulunmaktadır. Fotoğraftaki hâkim renk olan sarının “bereket, bolluk ve verimliliği” ifade ettiği söylenebilir. Aynı zamanda sarı rengin dikkat çekici özelliği nedeniyle de izleyenin ilgi ve dikkatini ön plandaki ana objelere yönlendirme etkisi yarattığı ifade edilebilir. Başka insanlar, balıkçılar, tekneler ve pek çok unsurun yer aldığı karmaşık bir ortamda, fotoğrafçının ağlarla fon oluşturarak anlatımda minimalist bir yaklaşım gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu yaklaşım sayesinde estetik kaygılarla karmaşık bir ortamda sadeleştirilmiş insan ve kedi figürlerinin etrafında bulunan boşluklar da rahatlatıcı ve dinlendirici bir etki yaratmıştır. Ağların yukarıdan aşağı doğru ve yatay düzlemde bir yönden diğer yöne tekrar etmeleriyle oluşan ve tekrarlanan çizgiler, ritim ve hareket duygusunu ortaya çıkarmaktadır. Balıkçının durağan hareketi, kedinin hareket etkisini de güçlendirmektedir. İnsanı değerli kılan yönlerinden biri de empati yapabilme özelliğidir. Kendini başkalarının yerine koyabilme, onlar gibi düşünebilme, hissedebilme davranışı olarak da tanımlanan empati yeteneği; saygı, sevgi ve güven gibi duygularının gelişmişlik düzeyinin de bir göstergesi olarak kabul edilir. Duyguların geniş bir biçimde ele almaya çalıştığımız bu makalede empati yapmak, “gerekirse canlı varlıklar olarak balıkçı, kedi ve balık olunsaydı ne hissedilirdi?” sorularına yanıt aramak gerekirdi. Balıkçı açısından gurur, mutluluk, güven; kedi açısından ümit, merak, heyecan; balık açısından yakalanma anından sepet içinde ölümüne kadar şaşkınlık, korku, üzüntü, öfke gibi duyguların yaşanabileceğini düşünebiliriz. Elbette vicdani yönleri nedeniyle beslenme alışkanlıklarını ve tercihlerini farklılaştıran vejetaryenler, kendi türleri için balığın kötü sonu nedeniyle tikslenme, utanç ve suçluluk duygularını hissedebilirler. Son olarak fotoğraf, av ve avcı ilişkisi bağlamında paradoksal bir durumu ortaya çıkarmaktadır. Hayatta kalmak, beslenmek, fiziksel olarak gelişebilmek ve türün devamını sağlayabilmenin başka bir

psychological, positive and negative meanings.”

Colors gain importance in terms of their individual effects on the spiritual world, and their cultural symbolization of certain concepts, as well as their relationships of harmony or contrast with each other. As a photograph taken at a time when color photography was not widely used, it is possible to say that the colors in this work contributed to the narrative. The warm colors of the nets contrast with the pastel tones dominating the photograph. The fact that the rope parts and the body of the nets are in different colors strengthens this contrast. In narratives, contrast is often preferred to attract and keep attention and interest alive. In addition to the impact of colors on emotions, they are also coded as culturally positive and negative. The dominant color in the photo, yellow can be said to signify “abundance, richness and efficiency”. At the same time, as yellow is an eye-catching color it directs the viewer’s attention to the main objects in the foreground. Formally, the fact that the background is covered with nets depicts the minimalist approach of the photographer in an environment with many elements such as other people, fishermen, boats. This approach results with a simplification in a complex environment, and the space around the human and cat figures have a relaxing and calming effect. The lines formed and repeated as a consequence of the vertically suspending nets repeated horizontally along the frame also gives a sense of rhythm and movement. Despite the static position of the fisherman, it also strengthens the impression of motion of the cat. One of the features that make the human being precious is the ability to empathize. The faculty of empathy, which is defined as the behavior of putting oneself in the others’ shoes, thinking and feeling like they do, is also considered as a sign of the level of development of emotions such as respect, love and trust. If we were to empathize in the article, which amply covers emotions, what would we feel if we were that fisherman, cat and fish? Pride, happiness and trust for the fisherman; hope, curiosity, excitement for the cat; and we may estimate that emotions such as shock, fear, sadness and anger were experienced by the fish from the moment it was caught to its death in the basket. Of course, due to conscientious responsibility vegetarians have different diets and preferences, and may feel disgust, shame and guilt for their own species due to the dramatic end of the fish. Finally, a paradoxical situation arises in the prey-predator relationship: survival, alimentation, physical development, and survival of the species depend on ending the life of another

canlının yaşamını sona erdirmeye dayalı olması... Ayrıca avcının açgözlülüğü neticesinde türlerin ortadan kalkması, kaybolması, azalması, doğal dengenin bozulması ve yaşam dengesinin ortadan kalkması... Ozan Sağdıç'ın mizahi bir üslup ve estetik kaygılarla oluşturduğu bu sempatik fotoğrafına ilişkin daha derinlemesine incelemeler yapılarak farklı yorumlar, çıkarımlar yapmak mümkün. Ancak her ne olursa olsun sanatçının röportajında da dile getirdiği şekilde fotoğraf, ilk bakıldığında gülümseme arzusu yaratırken; uzun bir süre bakınca duygu, hüzne de dönüşebiliyor. Bu anlamda fotoğrafçının amacına ulaşmakta zorluk çekmediğini söylemek mümkün.

creature. On the other hand, the predator's greed may lead to extinction, disappearance of the species, decrease in their numbers, deterioration of the natural balance and the loss of the balance of life... It is possible to put forth various interpretations and deductions by analyzing this sympathetic photograph created by Ozan Sağdıç with aesthetic concerns and a humorous style. However, as the artist stated in his interview, the smile that appears when looking at the photo for the first time can turn into sadness when viewed for a long time. In this sense, we can say that the photographer easily achieved his goal.

Prof. Dr. Osman Ürper kimdir?

Türkiye'nin ilk internet yayınlarından biri olan fotografya.net dergisinin editörlüğünü yaptı. Teknoloji Televizyonu için dijital fotoğrafla ilgili "Aydınlık Oda" isimli TV programını hazırladı. "Dijital Teknoloji Çağında Reklam Fotoğrafçılığı" isimli kitabı Say Yayınevi tarafından yayımlandı. "Fotoğraflarla Dans" kitabı ise İlke Yayınevi tarafından yayımlandı. İstanbul Fotoğraf Müzesi'nin tarih şeridini hazırladı. Fotoğraf Sanatı Kurumu tarafından düzenlenen 3. ve 4. Ankara Fotoğraf Günleri'nin düzenleme komitelerinde görev aldı. İFSAK tarafından düzenlenen 1. Uluslararası İstanbul Fotoğraf Bienali'nin düzenleme komitesinde yer aldı. Fotoğraf Sanatı Kurumu, FOTOGRAFMETRE, BÜFOD ve FRİZE fotoğraf derneklerinin onur üyesidir. Hâlen Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Fotoğraf Bölümü'nde öğretim üyesi ve güzel sanatlar enstitüsü müdürü olarak görev yapmaktadır.

Who is Prof. Dr. Osman Ürper?

He was the editor of one of the first online magazines in Turkey, fotografya.net. He produced a television program on digital photography titled Aydınlık Oda for Technology Television. His book titled "Dijital Teknoloji Çağında Reklam Fotoğrafçılığı" was published by Say publishing, and Fotoğraflarla Dans by İlke publishing. He prepared the timeline for the Istanbul Photography Museum. He took part in the organization committees of the 3rd and 4th Ankara Photography Days organized by the Photography Art Foundation, as well as in the organization committee of the 1st International Istanbul Photography Biennial organized by IFSAK. He is an honorary member of Photography Art Institution, FOTOGRAFMETRE, BÜFOD and FRİZE photography associations. He is currently a lecturer at Marmara University, Faculty of Fine Arts, Department of Photography and the Director of the Institute of Fine Arts.

Yağmurda Sokak Fotoğrafçılığı için 3 Tavsiye

“ Yağmur hem ruh hâlini hem de şehri tamamen değiştirir. Sonuç olarak en alelaide şeyler bir drama, gizeme ve şiire dönüşür.

---

3 Tips for Street Photography and Rain

“ *Rain changes the mood and the city completely. As a result the most mundane things turn into drama, mystery and poetry.*

“Şehirde Yağmur Çiselerken” / “Light Urban Rain” by Martin U Waltz.

Sokak fotoğrafçılığı ile yağmur bileşimini hakikaten çok severim, zira yağmur hem ruh hâlini hem de şehri tamamen değiştirir. Sonuç olarak en alade şeyler bir drama, gizeme ve şiire dönüşür. Yağmurda büyüleyici sokak fotoğrafı çekmek için aşağıda uygulanması kolay üç tavsiye veriyorum:

1 Yanınıza bir şemsiye alın!

Yağmurda fotoğraf çekimi için basit, ama her şeyi değiştiren bir tavsiye: Yanınıza bir şemsiye alın! Size malumun ilamı gibi gelebilir. Ama bir şemsiye hem sizin hem de daha önemlisi ekipmanınız için temel bir koruma sağlar. Bundan dolayı şemsiye, yedek piller veya yedek bellek kartı gibi sokak fotoğrafçılığı ekipmanımın olmazsa olmaz bir parçasına dönüştü. Bir şemsiye altında olduğunuzda yağmurda çekim yapmanın daha keyifli olacağını ve daha iyi kareler elde edeceğinizin canlı tanığıyım. Şemsiyenin korumasında olmak, fotoğraf çekerken daha sakin olmanızı sağlar ve size daha fazla zaman sunar.

2 Makul maliyetli bir fotoğraf makinesi kullanın!

Yakın zamanda Ricoh GR'yi neden sokak fotoğrafçılığı açısından en iyi fotoğraf makinelerinden biri olarak gördüğümü yazmıştım. İşte Ricoh GR'yi sevmemin başka bir nedeni de şu: Çok makul maliyetli. Öyle ki ikinci el bir makineyi 400 avro veya ABD dolarına satın almak mümkün. Bundan dolayı fotoğraf makinesinin riskli koşullarda olması konusunda içim rahat. Ayrıca Ricoh GR, yağmura oldukça dayanıklı olduğunu kanıtlamıştır. Birçok kez yağmur başladığında sokak fotoğrafçılarının pes ettiğine tanık oldum. Sonuçta kullandıkları fotoğraf makineleri bırakın yağmuru, rutubete bile maruz bırakılamayacak kadar hassas veya pahalıdır.

I really love the combination of street photography and rain. Since rain changes the mood and the city completely. As a result the most mundane things turn into drama, mystery and poetry. Here are three easy to follow tips for amazing street photographs in the rain:

1 Bring an umbrella

The simple yet game-changing tip I received about photographing in the rain: Get an umbrella. It really seems so obvious. An umbrella offers basic protection for yourself and more importantly your gear. So I made an umbrella part of my essential street photography gear. Just like spare batteries or a spare memory card. As I can attest: It's not only much more pleasant to shoot in the rain when you are under an umbrella, but you also get better images. Being protected allows for more calmness and time when framing a photograph.

2 Use an affordable camera

I recently wrote why I think the Ricoh GR is one of the best cameras for street photography. And here is another reason why I like the Ricoh GR: It is very affordable. Because I can get a second hand one for as low as 400 EUR or USD. So I'm very ok with the camera being at risk. And the Ricoh GR has proven to be able to take quite a bit of rain. Yet I have seen many street photographers fold when rain was setting in. The camera they used were too expensive or too sensitive to be exposed to any kind of humidity let alone rain.

Gizem / Mystery by Martin U Waltz.

“ Yağmur damlalarının eklediği doku, kent yaşamı üzerine yeni ve hayli kumlu, ama buna rağmen şiirsel bir perspektif katar.

---

3 Işığın bekleyin!

Sokak fotoğrafçılığı ve yağmur sözü konusu olduğunda ilginç bir ışık bulmak, özellikle çok önemlidir. Aynı zamanda en zorlayıcı işlerden biridir. Çünkü yağmur, genelde donuk bir ışıkla birlikte gelir. Şanslıysanız yağmur ve güneş ışığını aynı anda yakalayabilirsiniz. Fakat şehir ışıkları, araba farları, neon tabelalar da harika ışık kaynakları olabilirler. Işık donuksa bile zemindeki veya su birikintilerindeki yansımalar, görüntüyü epey geliştirebilir. O ünlü su birikintisi, -sıçrama fotoğrafını çektiğinde Henri Cartier-Bresson'un işine yaradığı- gibi sizin de işinize yarayarak beraberinde güzel sonuçlar getirebilir.

3 Look for the light

Finding interesting light is especially relevant when it comes to street photography and rain. At the same time it is and the most challenging task. As rain usually comes with dull light. If lucky, there are both rain and sunshine. Also city lights, car lights, neon lights can provide great light sources. Even if the light is dull, reflections on the ground or in puddles can enhance the image immensely. That has worked well for Henri Cartier-Bresson when he took his famous puddle jump image and it will work for you.

“ *The added texture of the raindrops give a new and quite often gritty yet poetic perspective on urban life.*

Neon Geceleri / Neon Nights by Martin U Waltz.

Şehirde yağmur çiselerken...

“Light Urban Rain”, Berlin’de yaşayan Martin U Waltz’in ürettiği bir fotoğraf serisidir. Bu seride şehrin sağanak sırasındaki gizemli dönüşümünü keşfeder. Bu serinin ikinci temel bileşeni ışıktır. Serinin belirleyici üslubunu, güçlü kontrast ve parlak renkler oluşturmaktadır. Yağmur damlalarının eklediği doku, kent yaşamı üzerine yeni ve hayli kumlu, ama buna rağmen şiirsel bir perspektif katar. “Light Urban Rain” serisi, European Month of Photography 2020 Almanya kapsamında Berlin’de sergilenmiştir.

Light Urban Rain

“Light Urban Rain” is a series by Berlin based photographer Martin U Waltz. The series explores the mystical transformation of the city during heavy rainfall. Light is the second key component of this series. Strong contrasts and bright colors are the signature style of this series. The added texture of the raindrops give a new and quite often gritty yet poetic perspective on urban life. The “Light Urban Rain” series has been shown lately during the European Month of Photography 2020 in Berlin.

Martin U Waltz

Martin U Waltz kimdir?

Bir fotoğrafçı olmasının yanı sıra, aynı zamanda bir yazar ve eğitmenidir. Sokak fotoğrafçılığı üzerine pek çok kitap kaleme almış, yine bu alanda birçok kitaba katkıda bulunmuştur. Tutkulu bir fotoğraf hocalığı olan Waltz, Berlin'de fotoğraf koçluğu yapmakta ve fotoğrafçılık atölyeleri düzenlemektedir. Çalışmaları New York, Londra, Paris, Dublin, Roma, Budapeşte, Bükreş ve Berlin'deki sergilerde yer almış ve birçok uluslararası ödül kazanmıştır. Alman sokak fotoğrafçılığı sitesinin yayın kurulu üyelerindedir. Berlin'de yaşayan sanatçının eserlerinde, bu kentin oynadığı rol büyüktür. Waltz hem şiirsel hem analitik duran üslubu kent uzamındaki dinamikliğin, geçiciliğin ve süreksizliğin keskin bir gözlemcisidir. Kentin temelinde yatan varoluş kaygısı, can sıkıntısı ve neşe gibi duyguların çatışma ve etkileşiminden doğan yeni hâllerin keşfini sevmektedir.

Who is Martin U Waltz?

He is a photographer, writer and educator. He has written and co-authored several books on street photography. He is a passionate photography teacher and offers photography coaching and photography workshops in Berlin. His work has been shown at exhibitions in New York, London, Paris, Dublin, Rome, Budapest, Bucharest and Berlin and has won numerous international awards. Martin is a member of the editorial board of the German street photography site. Martin's work is a reflection on the human condition in urban space. Berlin plays a crucial role in Martin's work. His style is both: Poetic and at the same time analytical. Martin is a keen observer of the dynamic, impermanence and transiency in urban space. He explores the underlying emotions of the city between existential angst, boredom and joy.

Bresson ve “Avrupalılar” ya da Sokak Fotoğrafçılığı

Leica'sı ile Henri
Cartier-Bresson, Paris. /
Henri Cartier-Bresson
with his camera Leica.
Fotoğraf / Photo by
Jane Bown, 1957.

Bresson and
“Europeans”,
or Street
Photography

“ Bresson’un basitçe bir anı belgelemekten öte insanlık durumunun peşinde olduğunu, ama bunu drammatizme yaslanma ihtiyacı duymadan, büyük bir incelikle yaptığını söylemek yerinde olur.

Belçika sınırında. / On the border with Belgium, 1969.

“ *It would be fair to say that rather than simply documenting a moment, Bresson was after the human condition, but he did this with subtlety, and without having the need to dramatize.*

Toplumları, çoğu insanın değişmezmiş gibi algıladığı gelenekleri ve hayatın ta kendisini değiştiren etkenlerin başında yeni teknolojiler gelir: Tarımın keşfi, matbaa, buhar makinesi, fotoğraf ve internet, yepyeni olanaklarla birlikte hayatla ilgili yepyeni soruların da ortaya çıkmasına sebep olmuş teknolojilerdir. Bir örnek vermek gerekirse bugün 10 bin yıl önce tarımın ortaya çıkışı sayesinde mümkün hâle gelen kalabalık topluluklar hâlinde yaşamanın yarattığı yeni durum ile ilgili tatmin edici cevapları hâlâ bulmuş değiliz. Bulabilmiş olsak savaş ve açlık olmazdı. Bazen yeni bir teknolojinin yarattığı heyecan ve şaşkınlık yatışıp taşlar yerli yerine oturmadan, aynı teknolojinin içinde oluşan sıçramalar, işleri daha da karıştırır. Fotoğrafçılığın tarihi, bu durumla ilgili örneklerin arka arkaya dizilmesinden oluşur demek yanlış olmaz. Ancak üçayak üstünde çekim yapabilen, taşınması ve kullanması zor, hantal makinelerin karşısına bir anda boynu asılıp taşınabilen ve arka arkaya 36 kare fotoğraf çekebilen minyatür makinelerin çıkışı, fotoğrafçılığın -kaçınılmaz olarak da fotoğrafın-tarihindeki böyle anlardan biridir. Fotoğrafçı, artık herhangi bir yaya kadar rahat hareket edebilir.

Technology is the primary factor that recasts societies, traditions that most people perceive as permanent, and life itself. The discovery of agriculture, the invention of printing press, the steam engine, photography and the internet; while all these facilitate life, they also cause new issues. For example, we as humanity still have not found satisfactory answers to the new situation created by living in crowded communities rendered possible by the advent of agriculture 10 thousand years ago; if we had, there would be no war and hunger. Sometimes, before the excitement and confusion created by a new technology dies down, the leaps in the same technology once again muddle things up even more. The history of photography consists of a concatenation of such examples. There is a big leap forward in the history of photography with the emergence of miniature cameras which can be carried around the neck and can shoot consecutive 36 shots, in opposition to the bulky cameras that were difficult to carry and use, and capable of shooting only on a tripod. Now the photographer can move freely at will, and consequently, while he/she was only capturing a static scene before, he/

Yavuzca Adası, Kiklad Adaları, Yunanistan. / Island of Siphnos, Cyclades, Greece, 1961.

Dolayısıyla bir zamanlar sadece statik olanı görüntülerken, artık yaşamın içinde akıp gidenin içine karışarak anları durdurabilir hâle gelmiş ve hayatın keşfi için yeni bir pencere açılmıştır. Boynuna taşınabilir, küçük Leica'sını asıp hayatı ve dünyayı keşfe çıkan ilk isimlerden biri Henri Cartier-Bresson'dur. Bresson'un fotoğrafını anlamak için belki önce hayatına bakmamız gerekir. Bresson son derece varlıklı bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiş, hizmetçilerin kendisine "Monsieur Henri" diye hitap ettikleri bir evde, sanat objeleri ve kendi deyimiyle "büyüklerin bitmek bilmeyen ilginç tartışmaları arasında" büyümüştür. Zenginliğini ciddiye almamış, genç yaşından itibaren kapitalist dünyayı gülünç bulmuştur. İleri yaşında katıldığı bir röportaj sırasında kendisini uzun uzun öven televizyon sunucusuna, "ben sadece anarşistim!" diyecektir. 23 yaşında Cambridge'te edebiyat ve resim okurken ani bir kararla yanında çok az miktar parayla Fildişi Sahili'ne gitmiştir. Amacı, kapitalist dünyadan uzakta, avcı ve toplayıcı olarak yaşamayı denemek ve fotoğraflar çekmektir. Ama Afrika macerası sıtmaya yakalanarak ölümün eşğine geldikten sonra, bir kabile büyücüsünün elinde şans

she has now become able to blend in the flow of life and freeze the moments, and a new window has been opened for the exploration of life. Henri Cartier-Bresson was one of the first names to explore the life and the world by hanging his portable little Leica around his neck. To comprehend Bresson's photography, one probably needs to look at his life first. Born into a very wealthy family, Bresson grew up in a house where maids addressed him as 'Monsieur Henri', amidst objects of art and, with his own words, "the never-ending interesting discussions of the elders." He did not care about being wealthy, and from a young age, he has seen the capitalist world as ridiculous. During an interview he attended when he was older, he would say to the television presenter who praised him at length; 'I am just an anarchist'. While studying literature and art in Cambridge when he was 23, he made a sudden decision and went to the Ivory Coast with little money. His aim was to try to live as a hunter and gatherer and take photos far from the capitalist world; but his African adventure ended with malaria and a very lucky recovery at the hands of a witchdoctor after he was on the brink of death.

eseri iyileşmesiyle sona ermiştir. Afrika'da hasta yatağından dedesine yazdığı mektubunda ölürse Fransa'da nasıl bir törenle toprağa verilmek istediğini anlatmış, dedesi de cevap mektubunda ölmeden Fransa'ya dönmesinin herkes için işleri daha pratik hâle getireceğini yazmıştır. Dönüşünden kısa süre sonra, 1933 yılında ilk Leica'sını satın almış ve Afrika'ya bir daha asla ayak basmamakla beraber, kendisine dünyayı dolaşarak fotoğraflar çekeceği bir hayat yolu çizmiştir. Bresson'un duygularını doğrudan ifade etmeye eğilimli ve çocuksu, canlı kişiliği pek çok yerde ilginç anekdotlara konu olmuştur. Askere alınması için kendisine gelen resmî çağrı evrağına pilot olmak istediğini anlatmak için gökyüzüyle ilgili bir şiir yazmış, ama Fransız ordusunun cevabı umduğu gibi olmamıştır. Fransız ordusu, kendisine askerliği boyunca uçak ambarlarını temizletmeyi uygun görmüştür. İkinci Dünya Savaşı sırasında iki defa Alman esir kampından kaçmayı başarmış ve yıllar sonra hayatı boyunca kendisini hep kaçak bir mahkûm gibi hissettiğini söylemiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda öldüğüne kanaat getiren bir grup fotoğrafçı, New York'ta "savaşta ölen büyük fotoğrafçı Cartier-Bresson'un anısına" düzenledikleri toplantı sırasında biraz kilo vermiş bir hâlde de olsa içeri dalarak hayatta olduğunu bildirmesi üzerine büyük şaşkınlık ve sevinç yaşamışlardır. Gençliğinde genelevlerde fotoğraf çekmesine içerleyen ve o yıllarda genelevlerin kapatılması için çaba sarf eden annesine, "ama oradaki sohbetler evimizin salonundakilerden çok daha ilginç" sözü ailesi içerisinde unutulmamıştır. 20. yüzyılın en büyük fotoğraf ajansı Magnum'un da kurucularından olan Bresson neredeyse kâhince bir öngörü ve ansiklopedik bir düzen içerisinde tarihin yazılışına şahitlik etmiştir: 1948 yılında Mahatma Gandhi'yi, suikastle ölümünden kısa bir süre önce ziyaret etmiş ve Hindistan'ı fotoğraflamıştır. 1949 yılında Çin'de Kuomintang Hükümeti'nin çöküşünü ve Mao Zedong'un yükselişini takip etmiş, 1950'de Endonezya'nın bağımsızlık mücadelesini izlemiştir. Türkiye de dahil olacak şekilde tüm Avrupa'yı, Sovyetleri, Kuzey ve Güney Amerika'yı

“ Bresson, altyapısında sürrealist bir bakış barındıran, insancıl yaklaşımlı ve bireysel dile sahip, çok güçlü kompozisyon duygusuyla kotarılarak seçilmiş anların fotoğraflarını sunar.

“ Bresson presents photographs of selected moments, achieved by a very strong sense of composition, containing a humanistic approach and an individual language, with a surrealist perspective in its infrastructure.

In the letter he wrote to his grandfather from his sick bed in Africa, he explained how he wanted to be buried in France in case he died, and his grandfather replied to him that returning to France before he died would make things more practical for everyone. Shortly after his return, he bought his first Leica in 1933 and decided to travel around the world and take photos, as long as he never visited Africa again. Bresson's impulsive, vivid and childish character has been the subject of many interesting anecdotes: Once he wrote a poem on the official call-up document about the sky, to explain why he wanted to be a pilot, but the reply was not as he expected. The French army thought him fit for cleaning the aircraft holds during his military service. He managed to escape from a German prison camp twice during World War II, and years later he said that he always felt like a fugitive all his life. Convinced that Bresson died at the end of World War II, a group of photographers during a meeting they held in New York 'in memory of the great photographer Cartier-Bresson who died in war' was surprised and delighted to see Bresson barge in to report that, though lost some weight, he was alive. Resenting him for taking photos in the brothels in his youth, his mother, who was at the time trying to close the brothels, encountered with Bresson's unforgettable words: 'But the conversations there are much more interesting than those in our house.' One of the founders of Magnum, the largest photography agency of the 20th century, Bresson witnessed history in the making in an almost prophetic foresight and an encyclopedic order: He visited Mahatma Gandhi in 1948, shortly before he was assassinated, and photographed India. He followed the collapse of the Kuomintang government in China in 1949 and the rise of Mao Zedong, witnessed Indonesia's fight for independence in 1950. He photographed Europe, including Turkey, the Soviets, North and South America, and took portraits of many famous artists. Seeing Bresson's achievement as a news photography success would be misleading. Bresson presents photographs of

Atatürk Portresi, Cumhuriyet Bayramı, Türkiye. / Portrait of Atatürk, Republic Day, Turkey, 1964.

Dessau, Almanya / Germany, 1945.

fotoğraflamış, pek çok ünlü sanatçının portrelerini çekmiştir. Bresson'un başarısını, bir haber fotoğrafçılığı başarısı olarak değerlendirmek hiç şüphesiz yanıltıcı olur. Bresson, altyapısında sürrealist bir bakış barındıran, insancıl yaklaşımlı ve bireysel dile sahip, çok güçlü kompozisyon duygusuyla kotarılarak seçilmiş anların fotoğraflarını sunar. Hiçbir fotoğrafını kadrajlamamış, film yüzeyindeki görüntünün daima tamamını kullanmıştır. Bu yüzden tüm baskılarının kenarında, filmin kenarındaki boşluğu gösteren dar bir siyah çerçeve bulunur. Karmaşık bir durumu ve yarattığı duyguları tek kare içerisinde ifade etmeye önem vermiş ve fotoğrafladığı kişi ister bir Nazi kampında mahkûmlara hesap vermek zorunda bırakılmış bir Gestapo muhbiri, ister film yıldızı Marilyn Monroe olsun, izleyiciye o kişinin duygularını aktarmayı başarmıştır. Bresson kadrajdaki olayın ötesindeki insanlık durumunun peşindedir. Olay insanlık hâllerini belirginleştirir. Fotoğrafçı empatisini yitirmeyen tevazu sahibi, zeki ve nüktedan "görünmeyen bir varlık" olarak insanlık durumunu fotoğraflar. Bresson'un tarzı o kadar belirgin ve güçlüdür ki dünyanın dört bir yanında onun tarzını, "Bresson Okulu"nu takip eden fotoğrafçıların işlerini görebiliriz. Bresson tarzı fotoğrafçılıkla ilgili söylenmiş şu esprili söz Bresson'un öncü rolünü veciz biçimde ifade eder: "Hiç şüphe yok ki Bresson tarzı fotoğraf çekenler arasında en özgün olanı, Henri Cartier-Bresson adındaki fotoğrafçıdır". Belki ilk kitabının adının İngilizce çevirisinin de etkisiyle (The Decisive Moment, 1952) tekniği kimi çevrelerde "karar/çekim anını çok iyi belirleyerek görünmeden sokaklarda gezerek yapılan bir tür fotoğraf avcılığı" olarak anlaşılabilir. Bresson hayatı boyunca, "fotoğrafın sürrealist otomatik yazının bir benzeri olarak kendiliğinden oluşması gerektiğini, hiçbir şeyin aranarak bulunamayacağını" söylemiş, zorlanarak fotoğraf yapılamayacağını savunmuştur. Sloganı, "yürek, akıl ve gözün bir hizada buluşmasıyla" fotoğraf çekileceğidir. Hayatı boyunca sadece küçük boyutlu ve göze batmayan Leica makineler kullanmıştır. Objektif seçiminin ise standart 50 mm ve

selected moments, achieved by a very strong sense of composition, containing a humanistic approach and an individual language, with a surrealist perspective in its infrastructure. He has never framed any of his photographs, and always used the entire image on the film surface. Hence the narrow black border on all of his prints, showing the space at the edge of the film. He gave importance to expressing a complex situation and the emotions it creates, in a single frame. Whether he was photographing a Gestapo informant forced to answer to the prisoners in a Nazi camp, or the movie star Marilyn Monroe, he succeeded in conveying that person's emotions to the audience. Bresson was after the human condition, beyond the event in the frame. For Bresson, the event crystallizes the human condition, and the photographer as an "invisible being", humble, intelligent and witty captures it without losing his/her empathy. Bresson's style is so distinct, so powerful that one can trace it around the world and find the works of many other photographers following the 'Bresson School'. The following witty comment about Bressonian photography concisely expresses his pioneering role: 'The most original photographer among Bressonian photographers is no doubt the photographer called Henri Cartier-Bresson.' Although his technique has been considered in some circles as 'a kind of photo-hunting through invisibly wandering in the streets, determining the decision / shooting moment precisely', perhaps due to the influence of the English translation of the title of his first book (The Decisive Moment, 1952), throughout his life Bresson has claimed that photography should occur much like the surrealist "automatic writing", and that "nothing could be found by searching", and photography could not be forced. According to his motto-like principle, the photograph is taken 'when the heart, mind and eye are aligned.' Throughout his life, he has used small and inconspicuous Leica cameras. As for his lens preference, he had rarely used anything other than a 50mm for standard shootings and a 35mm for landscape shootings. It is known that he got angry with young photographers

manzaralar için kimi zaman 35 mm dışına çıkmışlığı çok nadirdir. Abartılı objektifler edinen genç fotoğrafçılara kızdığı bilinir. 600 mm'lik objektifiyle uzaktan sokak fotoğrafları çeken bir fotoğrafçıyı, özellikle yanına giderek, "o saçma sapan şeyle ne yaptığını sanıyorsun?" diyerek azarlaması gibi anıları hâlâ dilden dile dolaşmaktadır. Fotoğraflarını basmak ve karanlık odada müdahale etmekle hiç ilgilenmemiştir. O dünyayı gözlemlemek ve görsel olarak insanlık hâlini ifade etmekle ilgilidir, döneminin tabiriyle karanlık odaya girmeyen "beyefendi" fotoğrafçılardan olmuştur.

Fotoğraflarının sadece sağından solundan kesilmeden, düzgün şekilde basılmasını istemiştir. Dolayısıyla bugün yaşasaydı Photoshop oyunlarından pek hazzetmeyeceğini söylemek abartılı olmasa gerek. 1966 yılında Louvre Müzesi, onun fotoğraflarından oluşan bir sergi düzenlemiştir. O güne kadar hiç fotoğraf sergilememiş olan Louvre'un ilk kez Bresson fotoğraflarını sergilemesi, şüphesiz büyük bir onurdur. "Avrupalılar" isimli serisi, yurdumuzda da sergilenmiş ve Türkiye'den de görüntüler içeren bu seri, hümanist bakışıyla İkinci Dünya Savaşı sonrası dünya fotoğrafçılığı için bir referans olmuştur. Richard Avedon onun için, "bir fotoğrafçı, beş ya da 10 çok iyi fotoğrafı varsa gurur duyabilir; ama Bresson'un yüzlerce başyapıtı var." demiş ve eklemiştir: "Bach'ın müzik için yaptığını o fotoğraf için yaptı, hepimiz Bresson'un bebekleriyiz". Bu söz, çok yerindedir. Nasıl ki Bach, kendisinden önce yapılan müziği çok iyi anlayarak yaratıcılığı ve özgünlüğüyle kendisinden sonra gelen tüm besteciler için yeni ve yüksek bir standart tanımlamış ve klasik dönem bestecilerinden pop ve caz müzisyenlerine kadar nesiler boyu müzisyenleri etkilemişse fotoğraf alanında da Bresson ile belirginleşen yeni bir yüksek standardın etkilemediği çağdaş bir fotoğrafçı bulmak zordur. "Bresson'un basitçe bir anı belgelemekten öte insanlık durumunun peşinde olduğunu, ama bunu drammatizme yaslanma ihtiyacı duymadan, büyük bir incelikle yaptığını söylemek yerinde olur." diye

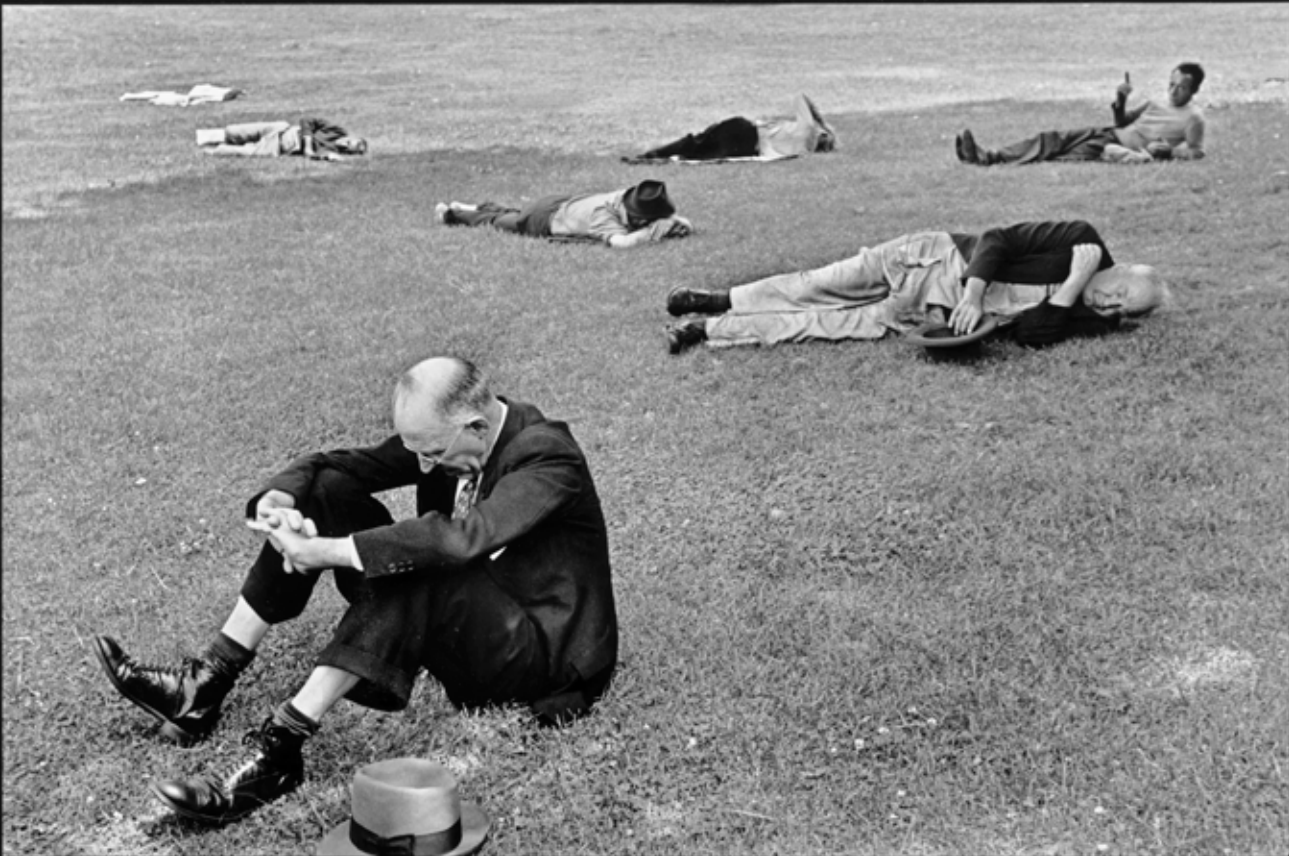
“600 mm'lik objektifiyle uzaktan sokak fotoğrafları çeken bir fotoğrafçıyı, özellikle yanına giderek, "o saçma sapan şeyle ne yaptığını sanıyorsun?" diyerek azarlaması gibi anıları hâlâ dilden dile dolaşmaktadır.

“People still tell the story of how he could not bear the sight of someone who was taking street photos with a 600 mm lens, and scolded the person by saying: 'What do you think you are doing with that ridiculous thing!'”

who used extravagant lenses. People still tell the story of how he could not bear the sight of someone who was taking street photos with a 600mm lens, and scolded the person by saying: 'What do you think you are doing with that ridiculous thing!' He was never interested in printing his photographs, or in the darkroom process. He was simply preoccupied with observing the world, visualizing the human condition. As they called it back then, he was a "gentleman" photographer; that is, a photographer who does not enter the darkroom. He just wanted his photographs to be printed properly, without being cropped from any side. Therefore, we can safely say that he would not be a fan of Photoshop tricks if he lived today. In 1966, Louvre Museum held an exhibition of his photographs. It is undoubtedly a great honor in the name of photography that Louvre, which has not hosted any photography exhibitions until then, started with Bresson. Including images from Turkey, this photo series called 'Europeans', which was exhibited in our country as well, was a reference for post-World War II world photography with its humanist point of view. 'A photographer would be proud if he has five or ten very good pictures, but Bresson has hundreds of masterpieces,' says Richard Avedon, and adds: 'He did for photography what Bach did for music; we are all Bresson's offspring.' This is a pertinent remark; Indeed, Bach comprehended the works produced before him very well, redefined the music in a high standard with his creativity and originality, and influenced many generations of musicians to come, from classical music to pop and jazz composers. In a similar fashion, it is difficult to find a contemporary photographer who is not influenced by the new and high standard in photography that became distinctive with Bresson. I think it would be fair to say that rather than simply documenting a moment, Bresson was after the human condition, but he did this with subtlety, and without dramatizing. Just like Bach, who never lost the human distance and positive life energy, even when he was handling the most dramatic moments, Bresson did not lose his deep sense of humor and

Bir grup çocuk molozların arasında oynarken. Sevilla. / A group of children play amongst rubble. Seville, 1933.

"America in Passing", Boston, Massachusetts, 1947.

“Avrupalılar”, Alicante, İspanya / “Europeans”, Spain, 1933.

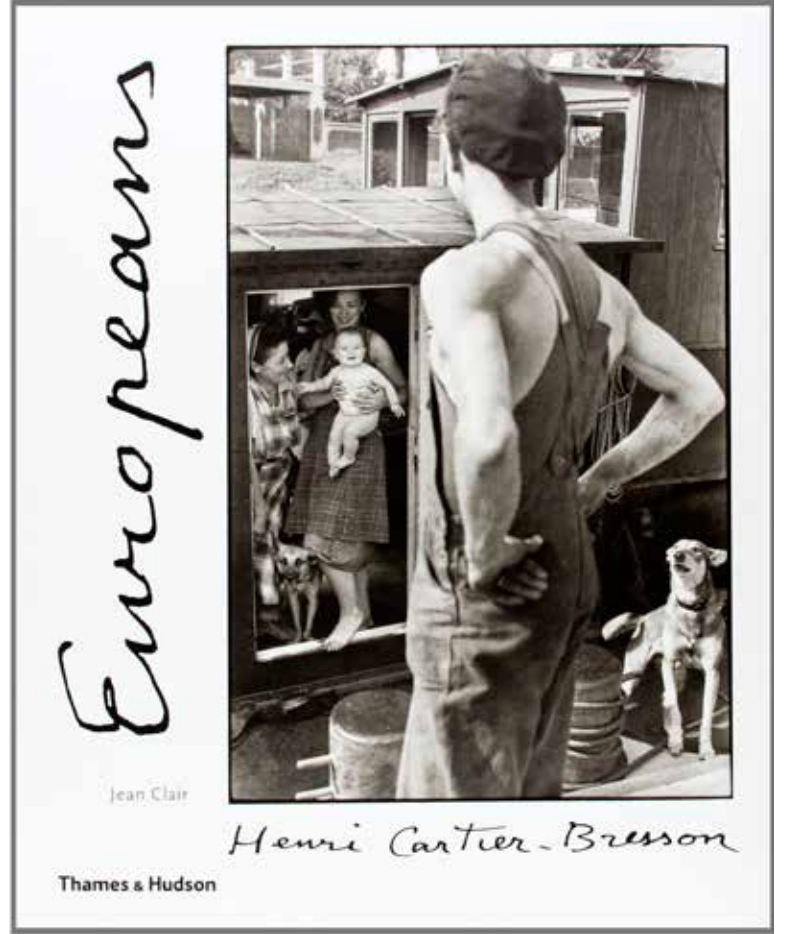

Pazar günü Seine Nehri'nin kıyısında, Fransa / Sunday on the banks of the River Seine, France, 1938.

düşünüyorum. Tıpkı en dramatik anları işlerken bile Bach'ın insani bir mesafeyi ve olumlu yaşam enerjisini yitirmeyişi gibi Bresson da derin bir mizah duygusunu ve dünyanın acı verebilen saçmalığına karşı zarif sürrealist bakışını yitirmez. Böylelikle yaşanan anın içinde boğulmaz ve ötesine işaret etmeyi başarır. “Avrupalılar” isimli kitabının açılış fotoğrafı, bu açıdan hoş bir örnek olarak görülebilir: Fotoğraf, Fransa - Belçika sınır kapısında çekilmiştir. Fotoğraftaki öğelerden elinde süpürgeyle görüntülenmiş görevlinin sınır karakoluna bisikletle gelip, işbaşı yapmış olduğunu düşünebiliriz. Yerler karla kaplıdır, küçük kulübenin içinde soba yanmaktadır. Nöbetçi, Fransa ve Belçika arasındaki sınır çizgisini süpürgesiyle temizleyerek görevini yerine getirmektedir. Fotoğraf, bir insanın günlük hayatından küçük bir ana odaklanmıştır. Ama tüm bir insanlık durumuyla ilgili derinlikli bir gözlem (ülke sınırlarının varlığı, sınırların beklenme zorunluluğu vb.), sürrealist bir mizahla sarmalanmış olarak fotoğraftan dışarı taşmaktadır. Bu küçük örnekten öte Bresson'un fotoğrafları ile izleyicinin arasına girmek haddimiz değil. Yazımızın içine “Avrupalılar” kitabından fotoğraflar serpiştirdik, her biri yorumunuza açık. Bresson, bugün yaşıyor olsa ve yeniden fotoğraf çekme arzusuna kapılsa ne yapardı? Belki filmli Leica'sından vazgeçmezdi, belki de cep telefonu kullanmayı yeterli bulurdu... Ya da kim bilir, aklına eser, orta format bir makineyle renkli fotoğraflar çekmeye heves ederdi. Cevabı bilmemiz mümkün değil elbette... Emin olabileceğimiz tek bir şey olabilir belki, bugün sokak fotoğrafçılığı etrafında oluşan kimi ateşli tartışmalar, onu pek ilgilendirmezdi herhâlde. Ve tabii onu farklı kılan şey, nerede ve neyle fotoğraf çekiyor olursa olsun, özgün bakışı ve insancılığı olurdu.

his delicate surrealist vision before the agonizing absurdity of the world, and consequently he was not drowned in the living moment and succeeded in pointing out the beyond. The opening photograph of his book, 'Europeans', may be seen as a nice example of this: The photo was taken in France-Belgium border, and one can easily picture the officer with his broom, riding his bicycle to the border post. The ground is covered with snow, the stove in the small lodge is burning. The border guard cleans the border line between France and Belgium with his broom. The photograph focuses on a small moment in a person's everyday life, but an in-depth observation of the human condition (the existence of country borders, the necessity of guarding the borders, etc.) overflows the photograph, which is enveloped in surrealist humor. Apart from this small example, interfering between the photographs of Bresson and the audience would be overstepping the limits; We have included some photographs from the 'Europeans', all open to your comments. What would Bresson do if he was alive and had the desire to take pictures today? Maybe he would not lay aside his Leica film-camera, or maybe he would think that a cell phone was sufficient... Who knows, maybe he would be eager to take color photographs with a medium format camera. The question will remain unanswered... Probably he would have no interest in some of the heated discussions regarding the street photography today and he would definitely preserve his difference, his original point of view and humanism no matter where and with what he was taking pictures.

Erhan Şermet kimdir?

İstanbul Lisesi'nde okuduğu yıllarda izci grubunun fotoğrafçılığını üstlendi. Herkes "hazır ol!" da dururken fotoğrafçının serbestçe hareket edebildiğini fark etmesi, fotoğrafa olan ilgisini artırdı. AFS bursuyla ABD'de okuduğu yıl içerisinde fotoğraf ve karanlık oda dersleri aldı. Sırasıyla endüstri mühendisliği ve sosyoloji okudu. Hâlen uygulamalı psikoloji yüksek lisans öğrencisi olarak eğitimini sürdürüyor. İstanbul'da yaşıyor ve fotoğraf projeleri üretiyor.

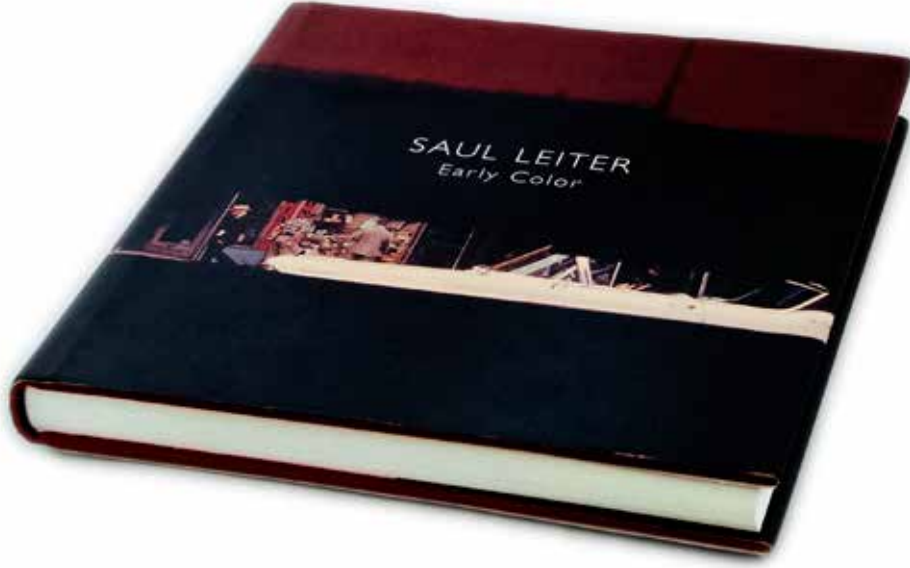
Who is Erhan Şermet?

He undertook photographing of the scout troop during his years at Istanbul High School. When he noticed that the photographer was able to move freely while everyone stood "at attention", his interest in photography increased. He took photography and darkroom courses while studying in the USA with an AFS scholarship. He studied Industrial Engineering and Sociology. He is currently a graduate student in Applied Psychology. He lives in Istanbul and produces photography projects.

"Karalama Yüz" / "Doodle Face", New York, 1950.

Sokakta Bir Ressam: A Painter on the Street:

SAUL LEITER

“ Bir fotoğrafçının yapmak istediklerini, kendi gerçeğini var ettiği anlar vardır. Bir de sizin onunla tanıştığınız anın gerçeği... İlk gördüğüm Saul Leiter fotoğrafları, sokağın şiirini içiyormuşum hissiyle doldurdu beni.

“ *There are moments when a photographer creates what he wants to do, his own reality. And then there is the reality of the moment you meet him... The first photographs of Saul Leiter that I saw, made me feel as if I was inhaling the poetry of the street.*

Cumhur Ersöz

Kadrajin devamlılığı, detayların çekiciliği, rengin, bir ressamın fırça darbesiyle konduurulmuş hâli, -ki o zaman bilmiyordum Leiter'in ressam gözünü- bir sokak fotoğrafı olmasına rağmen, çerçevede gördüğünüz kişiye ya da detaya hikâye yazacak kadar içselleştirme hissi... Ama elime Early Color geçmeden önce hiç duymamıştım adını. Fotoğrafların içine öyle bir daldım ki hikâyesini araştırmak hiç aklıma gelmedi. Kitabın girişini bile okumadan kayboldum, renklerin katmanları arasında... Çok genç yaşlarda Robert Frank ve W. Eugene Smith gibi ustaların dikkatini çekmiş olmasına rağmen kitlelerin onu fark etmesine izin vermesi, 21. yüzyılı bulur. Gelin isterseniz, Saul Leiter'in fotoğraflarına geçmeden önce hikâyesine bakalım. Saul Leiter, 1923'te Pittsburg'ta, uluslararası üne sahip Talmud bilgini Wolf Leiter'in oğlu olarak dünyaya geldi. Babası onu hahamlık için hazırlıyordu, ancak babasının şiddetli muhalefetine rağmen Leiter, 1946'da Cleveland Teoloji Koleji'ni terk etti ve ressam olma hayaliyle New York'a taşındı. Aslında pek çok fotoğrafçı gibi resme erken ilgi duymuştu. Annesi, 12 yaşındayken ona ilk kamerası olan Detrola'yı verdi. Kısa süre sonra 35 mm Leica ile siyah-beyaz fotoğraflar çekmeye başladı. 1948'de ilk renkli denemelerini yaptı. New York'taki ilk yıllarında önemli ressamlarla beraber sergiler açan Leiter, eleştirmenlerden olumlu geri dönüş elde etmesine rağmen ticari bir başarı sağlayamadı. Yine de resim yapmaktan hiç vazgeçmeyen Leiter için kamerası kolunun ve zihninin bir uzantısı gibiydi. Çok erken

The continuity of the frame, the appeal of the details, the colors as if frozen up by a painter's brushstrokes - at the time I was not aware of Leiter's painterly eye - the feeling that you internalize the persons or details you see in the frame, so much so that you can tell their story, even though it is a street photograph... However, I had never heard his name until I got hold of Early Color. I was so immersed in the photographs that, at first, I did not look into his story. Before reading the introduction, I was already lost among the color layers. Though at a very young age he attracts the attention of masters, such as Robert Frank and W. Eugene Smith, Leiter is not recognized by the general audience until the 21st century. Before moving on to his photographs, let us take a look at the story of Saul Leiter. Saul Leiter was born in Pittsburg in 1923, the son of the internationally renowned Talmud scholar, Wolf Leiter. Though he was encouraged by his father to become a Rabbi, Saul left Cleveland theology school in 1946, despite his father's fierce opposition, and moved to New York with the dream of becoming a painter. In fact, he had an early interest in painting, like many other photographers. When his mother gave him his first camera, Detrola, he was only 12 years old. Soon he started taking black-and-white photos with a 35mm Leica. He made his first color experiments in 1948. Having exhibitions with prominent painters during his early years in New York, Leiter received positive feedback from critics, but did not achieve commercial success. Despite all, he never stopped painting. Meanwhile his camera became like

"Taksi" / "Taxi", New York, 1957.

“Taksi” / “Taxi”, New York, 1957.

dönemde renkli fotoğrafa geçiş yapmanın riskleri de vardı. Siyah-beyazın egemenliği, renkli filmin daha oturmamış yapısı; fotoğraf camiasının, siyah-beyazın anlatımın gücü hakkındaki düşünceleri, Leiter’ı zorlayan noktaları. Barthes’in “Camera Lucida”da “rengin (gerçekte nasıl olduğu önemli değil) siyah-beyaz fotoğrafın özgün hakikati üzerine sonradan uygulanmış bir kaplama olduğunu düşünmüşümdür hep. Benim için renk yapmacık bir şey, bir kozmetiktir (tıpkı cesetleri boyamakta kullanılan gibi).” sözü geçerliydi o dönemde. 1950-1960 yıllarında hayatını kazanmak için Harper’s Bazaar ve Vogue için moda çekimleri yapan Leiter, burada da fotoğraf tarzından ödün vermeyerek özgün işlere imza attı. Bu arada Leiter, çoğunlukla New York ve Paris’te olmak üzere nerede olursa olsun, kendi keyfi için fotoğraflar çekerek sokaklarda dolaşmaya devam etti. Siyah-beyaz sokak fotoğraflarından bazılarını bastırdı, ancak renkli slaytlarının çoğunu kutularda sakladı. Az da olsa ortaya çıkarttığı renkli fotoğrafları, Japon resmine benzerliği ve soyut dışavurumcu tarzı ile ilgiyle karşılandı. Edward Steichen’in dikkatini çeken Saul Leiter, ünlü sanatçının MOMA’da küratörlüğünü yaptığı “Always the Young Strangers” sergisine dahil edildi. 1953’te gerçekleşen bu sergi, Leiter’a şöhret kazandırmadı ve çalışmaya devam etmesine rağmen fotoğrafları neredeyse hiç ilgi çekmedi. O olağanüstü renk çalışmalarına, ancak 1990’larda yeniden bakmaya ve baskılar almaya başladı. Bir Saul Leiter fotoğrafına baktığınızda, hiçbir şey görüldüğü gibi değildir. Fotoğrafın önünüzde katman katman açılması için onunla çokça zaman geçirmeniz, hemhâl olmanız gerekir. Çünkü ilk görünen Saul Leiter fotoğrafı, buz dağının minik bir parçasıdır. Genelde iyi bir fotoğraf, size ikinci kez bakmanız için göz kırpan fotoğraftır. Leiter’in fotoğrafları, üç, hatta dördüncü kez bakmanız, onunla uzun bir zaman geçirmenizi ister. Saul Leiter’in erken dönemlerindeki siyah-beyazlarını hızla geçip sokaktaki renk kullanımına geldiğinizde, kendiliğinden gelişen olayları özümsemek için hızlı ve mükemmel gözlere sahip olduğunuzu görürsünüz. Şehrin yoğun karmaşasını, katmanlardaki detayları göz ardı etmeden aktaran Leiter, nefes kesici doku kullanımıyla âdeta görsel bir şiir yazar. Yeni tanıştığı slayt filmleri, cesurca kullanmaya başlar. Eğik çerçeveler, özellikle dik kadrâjlar, belirsiz yansımalar ve görüntüyü dağıtan her türlü unsur, sokak fotoğrafçılığında pek de tercih edilmeyen tele objektif kullanımı ile fotoğrafını kurar. Gelenekler, Leiter için uyulması gereken kurallar değildir. Fotoğrafçıların tutkuyla bağlı olduğu kamera markalarına pek takılmaz. Neye ihtiyacı varsa onunla çalışır. Annesinin aldığı Detrola’dan sonra bir Argus C3’ü olur. Ardından Canon A1’den Leica CL’ye, Minox EL’den Olympus XA’ya farklı makineler kullanır. 21. yüzyılda dijital teknoloji ile de tanışır. 2006’da Steidl yayınevi tarafından hazırlanan “Saul Leiter: Early Color” kitabı, bu eşsiz çalışmaların gün ışığına çıkmasını sağladı. Kitap, Saul Leiter’in gecikmiş de olsa tanınmasını, hakkında konuşulmasını, galerilerde yer alıp yeni nesil hayranlar kazanmasını sağladı. 70’li yaşlarında hak ettiği ilgiyi yeniden kazanan Saul Leiter için 2012’de bir belgesel film hazırlandı (watch.innograethurry.com). Filmde iç dünyasını izleyicilere açan Leiter, genelde hayat felsefesini özetleyen, ama sokak fotoğrafçıları için de titizlikle okunması gereken önemli saptamalar yaptı. Bunlardan bazılarını

an extension of his body and mind. There were risks of being an early adopter of color photography; the dominance of black and white photography, the unestablished nature of color film, the opinions of the photographic community regarding the expression power of black-and-white were all challenging for Leiter. At that time Barthes’ remarks were prevailing: “I always feel (unimportant what actually occurs) that in the same way, color is a coating applied later on to the original truth of the black-and-white photograph. For me, color is an artifice, a cosmetic (like the kind used to paint corpses).” Doing fashion shoots for Harper’s Bazaar and Vogue between 1950-60 to make a living, Leiter achieved original works here as well, without compromising his unique style. Meanwhile, Leiter continued to wander the streets, taking pictures for his own pleasure wherever he was, mostly in New York and Paris. He printed some of his black-and-white street photographs, and kept most of his color slides in boxes.

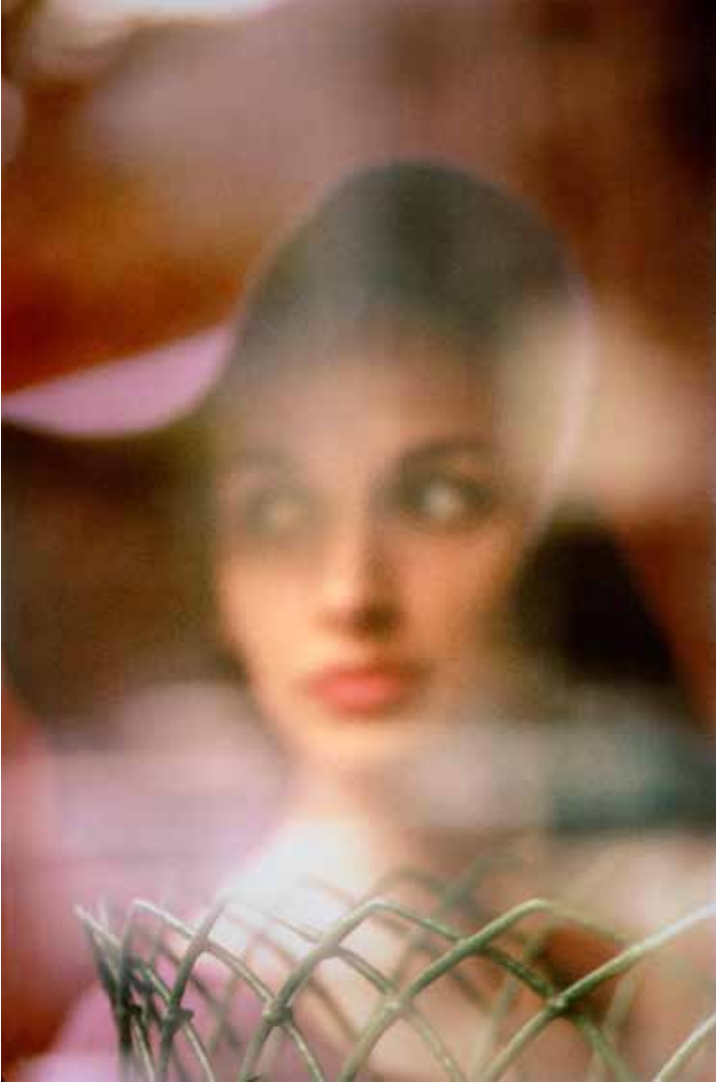
The few color photographs he showcased were welcomed warmly, with their similarity with Japanese painting and abstract expressionist style. Drawing the attention of Edward Steichen, Saul Leiter was included in the “Always the Young Strangers” exhibition curated at MOMA by the famous artist. Held in 1953 the exhibition did not bring Leiter much fame, and although he

"Kar" / "Snow", New York, 1960.

“Carol Brown”, New York, 1958.

derleyerek paylaşmak isterim: “Bir felsefem yok.” diyen Leiter, her şeyin fotoğraflamaya değer olduğunu vurgular. New York sokaklarında çerçeveleme, alan derinliği ve renk kullanımında özgürlüğü, Leiter özgünlüğünü oluşturur. “İçinden geldiği gibi çek!”, bir başka Leiter tavsiyesi... “Yağmur damlalarıyla kaplı bir pencere, beni ünlü bir kişinin fotoğrafından daha çok ilgilendiriyor.” diyen fotoğrafçı, farklı noktalardan kimi görüntüleri çerçeve yaparak ve içinden bakarak farklı hikâyeler kurgular. Odak değiştirmek, odak içi ile dışını farklılaştırmak, bir başka Leiter tekniğidir. Böylece sığ alan derinliği, Saul Leiter için söylenen soyut dışavurumculuğun belirgin olarak öne çıkmasını sağlar. “Rengi tamamen kucaklayın!” diyen Leiter, zaten renk kullanan ilk fotoğrafçılar arasındadır. Birbirini tamamlayan ve kullandığı slayt cinsi nedeniyle çok doygun renkleri tercih etmeyen Leiter, siyah ve beyazın hâkimiyet kurduğu sokakta farklı bir dil geliştirmiştir. Sıradan olanı, soyut bir uygulamayla farklılaştıran Leiter, gizeme her zaman izin vermenin fotoğrafa neler katacağını da aktarmıştır. Telephoto bir lens ile kadrajın içindeki görüntünün düzleştirilmesi, Saul Leiter’in sokak fotoğrafındaki farkını ortaya koyar. Yakın ve uzak öğelerin üst üste binmesi, Leiter fotoğraflarındaki kolaj görünümünü de vurgular. “Kadraj, gerçek hayatın yeniden yorumlanmasına izin verir.” vurgusunu yapan fotoğrafçı,

continued to work, his photographs arouse almost no interest. It was only in the 1990s that he began to take a fresh look at and print his extraordinary color works. When you look at a Saul Leiter photo, things are often not what they seem. One needs to spend a long time before his photos and immerse in them, in order to see the many layers within unfold, as what is seen at first glance is only the tip of the iceberg. While a telltale sign of a good photograph is when it begs you to look twice, Leiter’s photos ask for more; even a third or fourth time is not enough, and you have to dedicate a good deal of time. When you go through Saul Leiter’s early black-and-whites and come to his use of color in street photos, you’ll find that he has a quick and perfect eye for absorbing spontaneous events. Expressing the intense chaos of the city without ignoring the details in the layers, Leiter writes a visual poem, so to speak, with a breathtaking use of texture. Shortly after discovering the slide film, he boldly used it. He established his photography using oblique shots, especially vertical frames, ambiguous reflections and all kinds of elements diffusing the image, and telephoto lens, which is not much preferred in street photography. For Leiter, traditions are not canons to be followed blindly. He was hardly attached to camera brands that photographers are so passionate about. He worked with whatever he needs. He bought an Argus C3, after the Detrola given by his mother. He then used various cameras, from Canon A1 to Leica CL, from Minox EL to Olympus XA. In the 21st century, he met with digital technology as well. Edited in 2006 by Steidl publishing house, *Saul Leiter: Early Color* brought these unique works to light. The book provided Saul Leiter with a belated recognition. He became a popular subject, appeared in galleries and gained a new generation of fans. Gaining the attention he deserved in his 70s, a documentary film was consecrated to Saul Leiter in 2012 (watch.innogreathurry.com). Revealing his inner world in the film, Leiter makes important points summing up his philosophy of life, to which aspiring street photographers should pay close attention. I would like to share some of these: “I don’t have a philosophy,” says Leiter, emphasizing that everything is worth photographing. Shooting with freedom in framing, depth of field and color while walking the streets of New York is what makes his genuineness. Follow your instinct, is another advice from Leiter... Affirming that “a window covered with raindrops interests me more than a photograph of a famous person,” the photographer constructs different stories by shooting through other objects from different point of views. Shifting the focus, differentiating the in focus and out of focus fields is another Leiter technique... Thus, the shallow depth of field makes the abstract expressionism of Saul Leiter stand out significantly. Prescribing to fully embrace the colors, Leiter is deemed as a pioneer of color photography. Using complementary colors without so much saturation, due to the type of slide he uses, Leiter has developed a different language in street photography which was often associated with black and white. Abstracting the ordinary, Leiter also conveys what mystery could add to photography. Flattening the image using a telephoto lens shows Saul Leiter’s difference in street photography. Superposing near and far items makes his images almost look like collages. Emphasizing that “cropping allows for a

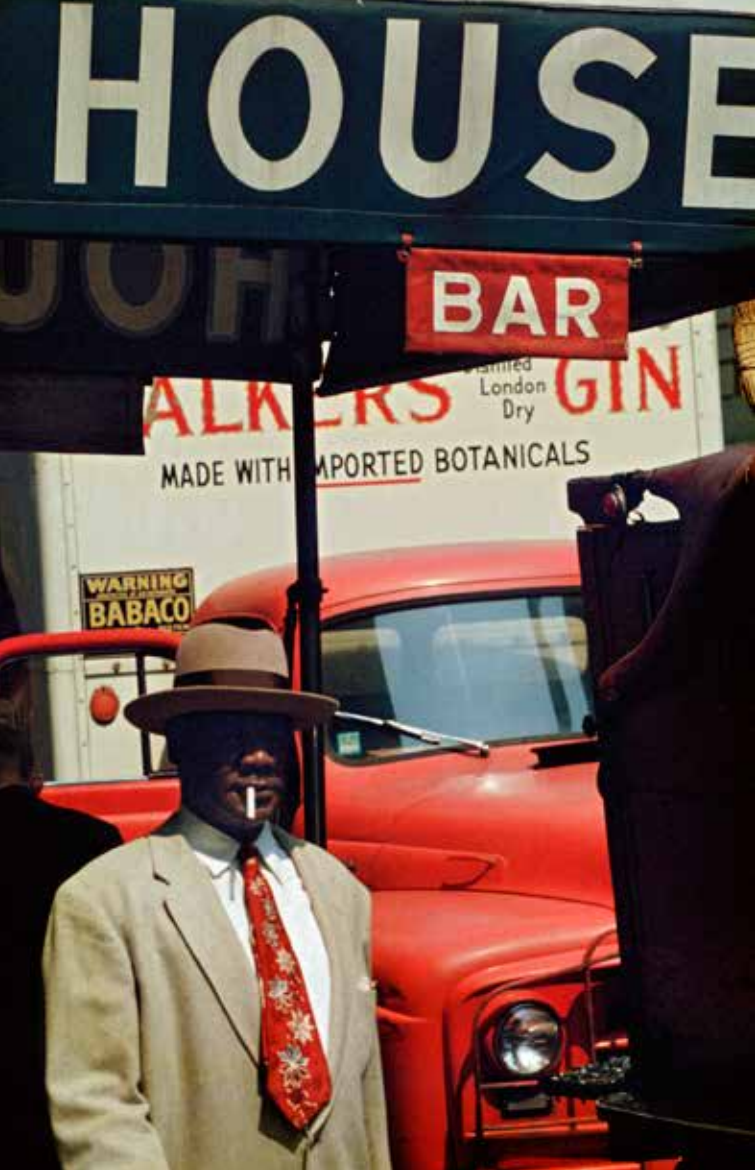
"Postacılar" / "Postmen", New York, 1952.

Cumhur Ersöz

“Harlem”, New York, 1960.

“Otobüs” / “Bus”, New York, 1954.

sokaktaki dikey kadraj denemeleri ile dünyaya taze bir bakış sunmuştur. Leiter'in söyledikleri arasında, çekilen fotoğrafın yeniden düşünülmesi de vardır. Öğeleri kırıp, sahnenin bazı görüntülerini kadraj dışında bırakan Leiter, fotoğraflarındaki gizemi ortaya çıkarır ve gerçek hayatın yeniden yorumlanmasına olanak tanır. Leiter, hiçbir zaman fotoğraf aramaya gitmediğini söyler. Bunun yerine fotoğrafların size geleceğini belirtir. “Sadece gözlemci olarak kalın ve sokakta yürürken etrafınızdaki dünyayı ele alın. Çünkü her şey birer fotoğraftır.” der. Son olarak belki de herkesin hayali olan vurguyu yapar Leiter, “sevdiğin şeyi yap!” O, hayatı boyunca sadece sevdiği şeyi yaptı ve her şeyden önce bu, sevdiğiniz şey popüler olmasa bile ona bağlı kalmayı bildi. Kendine özgü bakış açısıyla 80’li yaşlarında da olsa hak ettiği değeri aldı. Hayatına baktığımızda bu durumun çok umurunda olmadığını görebiliriz. Yine de hayranları için önemli... Saul Leiter’in hiç acelesi olmadı. İyi bildiği işi, sakince yapmayı sürdürdü. Fotoğrafları da bu sakinliği, huzuru yansıtır. Saul Leiter, 2013 yılında, 80 yaşında hayata gözlerini yumdu. Hayatını fotoğrafa adayan bu büyük ustayı saygıyla selamlıyorum.

reinterpretation of real life,” the photographer presents a fresh look onto the world with his vertical framing experiments on the street. Leiter also proposes a rethinking of the corp. Cropping certain items out and leaving parts of a scene out contributes to the mystery in his photos and allows for a reinterpretation of real life. Leiter said that he never went searching for a photo. Instead, photos will come to you. By simply being observant and taking in the world around you as you walk down the street. Because each and every thing is a photograph. Finally, Leiter emphasizes what may be everyone’s dream... Do what you love! Throughout his life, he simply did what he loved, and above all, he was able to stick with what he loved, even when it wasn’t popular. It was his unique point of view that gained him the recognition he deserved, though in his 80s. When we look at his life, we can see that he doesn’t care much about this recognition. But it’s still important for his fans... Saul Leiter was in no hurry. He continued to calmly do what he knew well. His photographs reflect this calmness and peace. Saul Leiter passed away at the age of 80 in 2013. I salute this great master who devoted his life to photography.

“Mondrian İşçisi” / “Mondrian Worker”, New York, 1954.

“At” / “Horse”, New York, 1958.

Cumhur Ersöz kimdir?

Fotoğraf kariyerine 1993'te İFSAK'ta fotoğraf eğitimi alarak başladı. İFSAK'ın çeşitli etkinlik grupları içinde yer aldı. Gezilerde danışmanlık ve eğitmenlik yaptı. Reklam ve röportaj çekimleri gerçekleştirdi. 2000-2005 yılları arasında bir fotoğraf eğitim merkezinde eğitmenlik yaptı. Fotoğraf gezilerine danışman olarak katıldı. 2009 yılında Photoworld'ün eğitmen kadrosuna katıldı. Son dönemde reklam stratejileri geliştirip kampanyalar gerçekleştirmekte, fotoğraf projeleri ve eğitimi konularında çalışmaktadır.

Who is Cumhur Ersöz?

He started his photography career in 1993, studying photography at İFSAK. He participated in various activity groups of İFSAK. He worked as a consultant and instructor in photography tours. He shot commercials and interviews. Between 2000-2005, he worked as an instructor in a photography education center. He participated in photography tours as a consultant. In 2009, he joined the teaching staff of Photoworld. Recently, he has been developing advertising strategies and carrying out campaigns, working on photography projects and education.

TÜRKİYE
FOTOĞRAF VAKFI
TURKISH
PHOTOGRAPHY
FOUNDATION

GÜNCEL

GÜNCEL

ACTUALITY

ACTUALITY

Sokak Fotoğrafçılığı Street Photography

GÜNCEL
ACTUALITY

GÜNCEL GÜNCEL
ACTUALITY ACTUALITY

Kadirga, 2015.

Sokak fotoğraflarıyla İSTANBUL'UN RENKLERİ

THE COLOURS OF ISTANBUL With Street Photography

Fotoğraflar / Photographer
MURAT GÜR

“ Tarihe yön vermiş iki büyük imparatorluğun merkezi İstanbul, sokak fotoğrafçıları için gerçek bir harikalar diyarı gibidir. İşte edebî hikâyeleri ve dokunaklı insan manzaralarıyla kadim kentten gelenekten geleceğe uzanan enstantaneler...

Istanbul bir fotoğraf şehri... Görsel zenginlikleriyle pek çok Batılı seyyahın dünyaca ünlü fotoğrafçılara kadar sayısız ismi kendisine hayran bırakan yedi tepeli kadim şehir, sokak fotoğrafçılarına da geniş olanaklar sunuyor. Peki nedir sokak fotoğrafçıları için İstanbul'u farklı kılan? İlk akla gelenleri saymamız gerekirse: Arka planların zengin ve renkli oluşu, büyük ve çok karışık bir metropol özelliği, birçok etnisiteyi barındırması, sokakların çok katmanlı sosyolojik derinlikler içermesi, özgün yaşam biçimlerinin varlığı, sokak hayvanlarının sevilmesi ve bakılması... Ayrıca binlerce yılın tarihi ve kültürel birikimini, anıtsal yapıları, eski ve yeni detayların iç içe geçmesini de İstanbul'u ayrıcalıklı kılan niteliklere pekâlâ ekleyebiliriz. Elbette bu örnekleri arttırmak mümkün, ancak özetle İstanbul hem mimarisıyla hem de ev sahipliği yaptığı çok kültürlü yaşamlarıyla kontrastı çok iyi veren bir kent. İşte bütün bu özellikler, İstanbul'un sokak fotoğrafında tercih edilen bir şehir olmasını sağlıyor. Gelin, iki kıtadan seçtiğimiz dört bölgeden sokak fotoğrafları eşliğinde panoramik bir tura çıkalım.

“ *The centre of two major empires that shaped history, Istanbul is virtually a wonderland for street photographers. Here are a few snapshots of the ancient city with its literary works and touching human stories that carry the past to the future...*

Istanbul is a city of photography... This ancient city of seven hills has fascinated countless figures, including Western travellers to world-famous photographers with its visual richness. It also presents street photographers with a wide range of opportunities. So what distinguishes Istanbul for street photographers? The first things that spring to mind are the rich and colourful backgrounds as it is a vast and chaotic metropolis where streets offer multi-layered sociological depths due to the presence of many ethnicities as well as unique lifestyles, and let's not forget the love and care for stray animals... Its millenniums of history and cultural past, its monumental structures are distinguishing features to mention about Istanbul where old intertwines with the new. Of course, it is possible to give more examples, but in summary, Istanbul is a city that exhibits contrasts very well with its architecture as well as its multicultural living. All these make Istanbul a city favoured for street photography. Let's take a panoramic tour with street photos from four districts we chose on two continents.

Kadırga, 2015.

“ Dünyada, başında “tarihi” unvanı iliştilen çok sayıda kent bulabilirsiniz. Fakat Tarihi Yarımada kadar sokak hâllerinin değer kattığı az yer vardır.

“ There is a good number of cities around the world with a “historical” title prefixed to its name. But there are a few other places to which streets add much value.

Kumkapı, 2015.

Sirkeci, 2014.

Eminönü, 2012.

Sokullu Mehmet Paşa Camii, Fatih. / Sokullu Mehmet Paşa Mosque, 2015.

Küçük Ayasofya, 2015.

“ Eminönü’nden Kadirga’ya, Küçük Ayasofya’dan Kumkapı’ya uzanırken insanları gözlemleyerek, kadrajlarınıza derinlik kazandıracak sosyolojik tespitler yapabilirsiniz.

Eminönü, 2014.

“ As you move from Eminönü to Kadirga, or from Little Hagia Sophia to Kumkapı, you can observe people and make sociological evaluations that will add to the depth of your frames.

Karaköy, 2012.

“ Peyami Safa, Fatih'ten Harbiye'ye doğru yol alırken iki komşu semt arasındaki keskin zıtlıkları, tıpkı bir fotoğrafçı gibi kaydeder. İstanbul sokaklarına değer katan da bu kontrastlar âlemi değil midir zaten? ”

“Peyami Safa records the sharp contrasts in these two neighbouring districts as he goes from Fatih to Harbiye, just like a photographer. And it is this realm of contrasts that adds to the value of Istanbul streets, right?”

Kadıköy, 1992.

ÜSKÜDAR - KADIKÖY /
ÜSKÜDAR - KADIKÖY

Üsküdar, 2017.

“ Anıtsal yapılarıyla şehrin silüetine benzersiz detaylar kazandıran Üsküdar sokakları, tarihi mezarlıklarıyla ölümü hatırlatır. Oysa kuş uçuşu birkaç dakika mesafedeki Kadıköy’de çocukların enerjisi, dirilişi simgeler.

“ *Bringing in unique details to the city’s silhouette with its monumental structures, Üsküdar is home to historical cemeteries that are reminiscent of death. However in Kadıköy, a nearby district, the children’s energy symbolizes revival.*

Kadıköy, 2014.

Altunizade, 2014.

Melih Uslu

Üsküdar, 2011.

ÜSKÜDAR - KADIKÖY /
ÜSKÜDAR - KADIKÖY

Üsküdar, 2017.

“ Yoğun kent yaşamının ortasındaki camiler, dingin avlularıyla huzur dolu bahçelere açılan sığınakları andırırlar. Dükkân vitrinleri ise ayaküstü sohbetlerin ve meraklı kedilerin istasyonuna dönüşür.

“ *Amid hectic urban life, mosques and their serene courtyards resemble shelters opening up to peaceful gardens. Shop windows, on the other hand, become stations for chatter and curious cats.*

Üsküdar sokak serisinden. / From the Üsküdar street series, 2014-2017.

Melih Uslu

“Şehrin “Altın Boynuz”unun sokak fotoğrafçılarının cazibe merkezi olması boşuna değildir. Burada yere düşen uzun gölgeler, hatta penceredeki ürkek bir bakış bile sokak fotoğrafçılarına fırsatlar sunar.

Haliç Köprüsü serisinden. / From the Haliç Bridge series, 2014-2017.

“ It is not surprising that the city’s “Golden Horn” is a centre of attraction for street photographers. Here, long shadows falling on the ground, or even a timid glance in the window inspire street photographers.

Balat, 2013.

Melih Uslu kimdir?

Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi ve Kapadokya Üniversitesi Turist Rehberliği Bölümü mezunudur. THY Skylife, Yunus Emre Enstitüsü .tr dergilerinin de aralarında bulunduğu birçok global yayında editörlük ve yayın yönetmenliği deneyimine sahip olan Uslu'nun yazı ve fotoğrafları, The Daily Telegraph, Die Welt, Le Figaro, Gulf News, The National ve Kommersant gibi dünya gazetelerinde yayımlandı. Hâlen 12 ülkede temsil edilen FOOD and TRAVEL Türkiye dergisi yazı işleri müdürü olan Uslu'nun “Yürüyerek İstanbul”, “Ege’yi Gör ve Yaşa” ile “Arabayla Anadolu” gibi kitapları bulunuyor. Hürriyet Seyahat gazetesi yazarı ve büyük jüri üyesi Uslu, Marmaris ile İstanbul’da yaşıyor ve profesyonel metin yazarlığı yapıyor.

Who is Melih Uslu?

Melih Uslu graduated from Ege University Faculty of Communication and Cappadocia University Department of Tourist Guiding. With experience as an editor and editor-in-chief in several global publications, including Turkish Airline’s Skylife and the Yunus Emre Institute’s .tr magazines, Uslu’s articles and photographs have been published in global newspapers like The Daily Telegraph, Die Welt, Le Figaro, Gulf News, The National and Kommersant. Currently the editor-in-chief of FOOD and TRAVEL Turkey magazine represented in 12 countries, Uslu has published books including “Istanbul on Foot”, “See and Live the Aegean” and “Anatolia by Car”. As a professional copywriter who lives between Marmaris and Istanbul, Uslu is also a writer and a member of the grand jury at Hürriyet Travel newspaper.

Dünyada Sokak Fotoğrafçılığı Festivalleri

“ Sokak fotoğrafı festivalleri, katılımcıları birbiriyle “yarıştırmak” için değil; fotoğrafla buluşturmak, etkileşime girmek, birbirlerini zenginleştirmek amacıyla düzenleniyor. Hep birlikte fotoğraf üzerinden yeni, çağdaş, küresel bir platform oluşturuyorlar.

Street Photography Festivals Around the World

“ *Street photography festivals are not organized to make participants compete against each other, but to bring them together with photography, to make them interact with and enrich each other. All together, they create a new, contemporary, global platform through photography.*

Fotoğraf çekme eylemi, genelde her fotoğrafçının bireysel olarak gerçekleştirdiği bir faaliyet olsa da fotoğrafçılar yan yana gelip birlikte fotoğraf çekmeyi severler. Sokaklar, fotoğrafçı için hem iyi bir gözlem alanı hem de iyi bir okuldur. Böylece fotoğraflar, sergilerde ve gösterilerde izleyiciler tarafından görülmeden önce sokağın ruhunu, kokusunu, rengini, heyecanını toplarlar. Sanatsal üretim, genelde bireysel olarak gerçekleştirilir ve belirli bir konsantrasyonu gerektirir. Sanatçılar atölyelerine kapanırlar, saatlerce tuvallerini boyarlar, çamurlarını yoğururlar, ellerinde çekiç ve keskinleriyle mermere biçim ve ruh verirler. Stüdyolarında bestelerini yaparlar, enstrümanlarını çalarlar. Fotoğrafın haricindeki sanatlarda hep belirli bir süreç söz konusudur. Oysa fotoğraf saniyenin küçük bir kesitinde oluşur. Fotoğraf bir seçme, ayıklama, zamanı dondurma ve ölümsüzleştirme eylemidir.

Fotoğraf çekmek heyecanlı ve daima sürprizlere açık bir süreçtir. Tek gözümüzü kapatır ve deklanşöre basarız. Ve o anda fotoğraf başlar. Fotoğrafçı tarafından seçilmiş o kadrage, aynı anda ancak tek bir kişi bakabilir. İşte oradan kopan, sıyrılıp gelen fotoğraftır. Dünyanın dört bir yanından farklı bakış açılarıyla çekilmiş fotoğraflar, sokak fotoğrafçılığı festivallerinde dost olarak yan yana gelmeyi beklerler. Sokak fotoğrafçılığı, hayatın rastlantının, heyecanın, peşindedir. Sokak fotoğrafını değerli kılan, hızla geçip giden zamanın içinden yakalanan anların doğallığı ve samimiliğidir. Sokak fotoğrafına olan ilgi, her geçen gün artıyor. İnsanlar giderek mekanikleşen yaşamın içinde, kendilerini günlük sıkıntılarından kurtaracak hayatın çarpıcı karelerini yakalayarak mutlu olmaya çalışıyorlar. Belgeleme görevinin yanında dünyanın en popüler aktivitesi olan fotoğraf, özellikle şu salgın günlerinde bir terapi aracı olarak da insanların elinden tutarak bu zor günleri aşmalarına yardımcı oluyor.

Although the act of taking photographs is an individual activity, photographers enjoy coming together to take pictures. The streets are both a good area of observation and an excellent school for the photographer. In this way, the photographs take on the spirit, smell, color and excitement of the street before they come before the viewers at exhibitions and shows. In general, art is produced individually and requires a certain level of concentration. Artists shut themselves away in their studios, painting their canvases for hours, kneading their clay, giving shape and spirit to the marble with their hammers and chisels. They compose and play their instruments in their studios. There is always a certain process involved in other arts, whereas the photograph is produced in a fraction of a second. Photography is an act of selecting, sorting, freezing and immortalizing time.

Photographing is an exciting process, which is always open to surprises. We close one eye and press the shutter button, and at that moment the photo begins. Only one person can look at the frame selected by the photographer at one time. What comes apart and gets pulled away from that moment is the photograph. Photographs taken all over the world with various point of views expect coming together as fellows in street photography festivals. Street photography pursues the life, coincident and excitements. What makes street photography valuable is the naturalness and candidness of the moments captured in the rapid flow of time. The interest in street photography increases each day. People are trying to be happy by capturing striking frames of life that will save them from the everyday boredom in an increasingly mechanized life. The most popular activity in the world, photography helps people overcome these difficult days, especially in the pandemic, by holding their hands as a therapy tool, in addition to its documenting function.

Fotoğrafçı hem fotoğrafı çeken hem de başkalarının fotoğraflarına bakarak mutlu olan, keyif alan kişidir. Fotoğrafın diğer tüm sanat dallarında olduğu gibi işi, hayatın kendisi ile ilgilidir. Sanatın en büyük işlevi, insan ruhuna ve toplum yaşamına yaptığı olumlu etkidir. Her ne kadar ismine sokak fotoğrafçılığı da desek objektifimizi çevirdiğimiz her fotoğrafın arka planında, geçmiş ve bugünü geleceğe taşıyan değerler vardır. Sokak fotoğrafçılığı, günümüzde öylesine önem kazanmıştır ki dünyaca ünlü fotoğraf firmaları, ürettikleri makine, objektif ve aksesuarları genelde sokak fotoğrafçıları için tasarlamaya başlamışlardır. Fotoğraf makinelerinin boyutlarını küçülttüler; son 10 yıla damgasını vuran aynasız fotoğraf makineleri aracılığıyla sokaklarda daha rahat taşınan ve kullanımı rahat makinelerin üretimine yoğunlaştılar. Endüstri, özellikle de içinde teknoloji olduğu sanatlara büyük destek veriyor. Dijital fotoğraf devriminden sonra en büyük gelişmenin aynasız fotoğraf makineleri alanında olduğunu söyleyebiliriz.

Dünya küçüldü. Ülkeler, şehirler birbirlerine yaklaştılar. Bu noktaya gelinmesinde fotoğrafın büyük katkısı oldu. Fotoğrafçılar sayesinde yaşamın fotoğraf üzerinden deneyimlendiği sokaklar, şimdi fotoğrafı çekilen tüm mekânlardan daha popüler. Hemen herkes sokakta ve ellerinde fotoğraf makineleri ile önlerinden akan yaşamı, saniyelerin küçük parçaları üzerinden fotoğrafa dönüştürüyor. Sokak fotoğrafı festivalleri, katılımcıları birbiriyle “yarıştırmak” için değil; fotoğrafla buluşturmak, etkileşime girmek, birbirlerini zenginleştirmek amacıyla düzenleniyor. Bu etkinlikler yalnızca bir yarışma olarak değil, birlikte gerçekleştirilen sergi, çalıştay, gösteri, konferans ve açık oturumların da içinde olduğu bir festival bütünlüğü içinde ele alınıyor. Hep birlikte fotoğraf üzerinden yeni, çağdaş, küresel bir platform oluşturuyorlar.

Sokak fotoğrafçılarının yalnız çalıştığı göz önüne alındığında festivallerde buluşmak, topluluk için harika bir yoldur. Bir araya gelmek, tartışmak, sergi duvarlarında fotoğraf görmek, konuşmaları dinlemek, workshoplara katılmak, başkalarının deneyimlerinden kazanım elde etmek ve özellikle de belgesel fotoğrafçılığının bir türü olarak ortaya çıkan sokak fotoğrafçılığının, artık kendi yapısına kavuşması için gösterilen çabalara ortak olmaktır. Sokak fotoğrafçılığı, Paris’te doğdu. New York’ta büyüdü, Londra’da kendini buldu; ama şimdilerde tüm dünya şehirlerinde yaşıyor.

A photographer is someone who takes photos and enjoys looking at other people’s photos. The photography is all about life itself, as it is in all other branches of art. The greatest function of art is its positive impact on the human spirit and social life. Even though we call it street photography, there are values in the background of every photograph, which bring the past and the present to the future. Street photography has gained so much prominence today that worldwide known photography companies have started to design cameras, lenses and accessories with street photographers in mind. They have concentrated on the production of cameras that are user friendly and more comfortably portable with smaller camera sizes and mirrorless cameras that left their mark on the last decade. The industry provides tremendous support, particularly to the arts in which technique is involved. It is reasonable to state that the biggest development after the digital photography revolution is in the field of mirrorless cameras.

The world has become smaller. Countries and cities came closer to each other. Photography contributed greatly to this development. Streets, where life is experienced through photography thanks to photographers, are now more popular than all locations photographed. With cameras in their hands, everyone transforms the life flowing before them on the streets to photographs through small fractions of seconds. Street photography festivals are not organized in order to “race” participants with each other, but to bring them together with photographs, to make them interact and enrich each other. These events are not considered only as contests, but as a whole, which includes exhibitions, workshops, shows, conferences and panel discussions. All together, they create a new, contemporary, global platform through photography.

Given the fact that street photographers work alone, coming together at festivals is a great way for the community. Getting together, discussing, seeing photographs on exhibition walls, listening to artist talks, attending workshops, gaining something from the experiences of others and especially being a part of the efforts made for street photography, which emerged as a genre in documentary photography, to achieve a structure on its own. Street Photography: born in Paris, grew up in New York, found itself in London, but now it is lived in all cities around the world.

4 KITADAN, 19 AKTİVİTE

19 ACTIVITIES FROM 4 CONTINENTS

TÜRKİYE / TURKEY

İstanbul Sokak Fotoğrafçılığı Festivali

İstanbul Sokak Fotoğrafı Festivali (İSFF), etkinliklerini katılımcıları birbiriyle “yarıştırmak” için değil, demokratik bir fotoğraf platformunda buluşturmak amacıyla düzenlenmektedir. Festivalin belki de en güzel tarafı, yıllar önce ödül almış fotoğraflarınızla veya iki saat önce çektiğiniz bir seri fotoğrafınızla da katılımı gerçekleştirebilmenizdir. İSFF, birlikte gerçekleştirebilecek sergiler, çalıştaylar, gösteriler, konferanslar, açık oturumların da içinde konumlandığı ve konuların bir festival bütünlüğü içinde geniş bir spektrumda sunulduğu önemli bir kişisel gelişim fırsatıdır. Birlikte fotoğraf çekmenin keyfine vararak yeni, çağdaş, küresel bir oluşumun hedeflenmesidir. İstanbul, sokak fotoğrafçılarının favori çalışma sahalarındandır. İlk kez Aralık 2020’de yapılan organizasyonun düzenli olarak her yıl devam ettirilmesi planlanmaktadır. Bir hafta boyunca süren etkinliklerde katılımcılar, ünlü sokak fotoğrafçılarıyla birlikte workshoplara katılmakta ve photowalks fotoğraf güzergâhlarını tamamlamaktadır. Festivalin son gününde fotoğraf okumaları, sergiler, açık oturumlar yapılmakta, kapanış ödül töreniyle gerçekleşmektedir.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle aralık ayında
Nerede? İstanbul
Daha fazla bilgi streetphotoistanbul.com
 Instagram @istanbul_street_photo_festival

Istanbul Street Photography Festival

Istanbul Street Photography Festival (ISPF) organizes its events not to make participants compete against each other, but to bring them together in a democratic photography platform. The best part of the festival is probably the opportunity to participate with photographs that were awarded years ago along with a series of photographs you took two hours ago. ISPF is an important self-improvement opportunity where collective exhibitions, workshops, shows, conferences and panel discussions are held and the themes are presented in a wide spectrum within the festival. It aims to establish a new, contemporary, global formation while promoting the joy of taking photographs together. Istanbul is one of the favorite scenes of street photographers. Held for the first time in December 2020, the festival is planned to be organized annually. During the week of events, participants attend workshops with famous street photographers and go on photo walks. On the last day of the festival, photo readings, exhibitions, panel discussions are held, and the festival closes with the award ceremony.

PROFILE

When? Usually in December
Where? Istanbul
More info streetphotoistanbul.com
 Instagram [istanbul_street_photo_festival](https://www.instagram.com/istanbul_street_photo_festival)

AVRUPA / EUROPE

Alman Sokak Fotoğrafçılığı Festivali

Köln şehrinde kurulmuştur. Seçme sokak fotoğrafçılarından oluşturulan bir portfolyoyla Almanya'daki aktif sokak fotoğrafçılığı gruplarına genel bir bakış sağlanmaktadır. Alman Sokak Fotoğrafçılığı Festivali, ilk olarak Haziran 2019'da gerçekleştirilmiştir. Sokak fotoğrafçılığının özünde, "günlük hayattaki sıra dışılığı görebilme" yer almaktadır. Bu tarz fotoğrafçılık, dünyanın çeşitli ülkelerinden ve kültürlerinden akıp gelen 100 yılı aşkın geçmişe sahip sanatsal-belgesel bir fotoğraf türünü içermektedir. Alman Sokak Fotoğrafçılığı Festivali'nin halka açık sergilerinde Almanya'da çağdaş sokak fotoğrafçılığı örnekleri ortaya konmakta, bir sempozyumla birlikte çeşitli konular tartışılarak sanatsal bir alan yaratılmaktadır. Festivalin kurucusu ve küratörü Siegfried Hansen, ünlü bir uluslararası sokak fotoğrafçılığı kolektifi olan iN-PUBLIC'in üyesidir. Çok sayıda uluslararası fotoğraf festivaline konuşmacı ve jüri üyesi olarak katılmıştır. Alman Sokak Fotoğrafçılığı Festivali, geniş bir program içeriğiyle fotoğraf ve sanatla ilgilenen hevesli katılımcıları hedeflemektedir.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle haziran ayında
Nerede? Köln
Daha fazla bilgi germanstreetphotographyfestival.com
Facebook @GermanStreetPhotography

German Street Photography Festival

Founded in the city of Cologne, the festival provides an overview of active street photography groups in Germany through a portfolio of selected street photographers. The German Street Photography Festival was first held in June 2019. Seeing the extraordinary in everyday life - this is what defines the art of street photography. Street photography is an artistic-documentary genre of photography with a history of over 100 years from various countries and cultures around the world. The German Street Photography Festival creates a space to show contemporary street photography from Germany in a public exhibition and to deal with topics related to street photography in a symposium. Founder and curator of the festival, Siegfried Hansen is a member of the renowned international street photography collective iN-PUBLIC. He is a popular speaker and juror at many international photography festivals. With a wide range of program content, the German Street Photography Festival targets enthusiastic participants interested in photography and art.

PROFILE

When? Usually in June
Where? Cologne
More info germanstreetphotographyfestival.com
Facebook @GermanStreetPhotography

AVRUPA / EUROPE

Brüksel Sokak Fotoğrafçılığı Festivali

Brüksel Sokak Fotoğrafçılığı Festivali (BSPF), sokak fotoğrafçılığını kentsel bir araştırma ve bir tür kültürel iletişim aracı olarak görsel sanatlar bağlamında tanıtma projesidir. BSFF'nin temel amacı, Brüksel'in çağdaş kimliğini iki boyutta, yerel ve küresel bir perspektiften tanımlayarak görsel unsurlarının öne çıkarılarak incelenmesini sağlamaktır. Sokak fotoğrafçılığının popülaritesi ivmelenmekte, her geçen gün çok daha fazla meraklı ve dünya çapında ilgili topluluklar konuya odaklanmaktadır. BSFF, halka daha geniş bir çalışma alanı sunarak çeşitli farkındalıklar yaratmakta ve meraklı kitleyi kendine çekerek hem yerleşik hem de gelişmekte olan sokak fotoğrafçıların farklı yaklaşım biçimlerini bir araya getirmeyi amaçlamaktadır.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle ekim ayında
Nerede? Brüksel
Daha fazla bilgi bspfestival.org
 Instagram @bspfestival

Brussels Street Photography Festival

The Brussels Street Photography Festival (BSPF) is a cultural project whose objective is to promote street photography as an urban research tool, a form of cultural communication and a visual art. The main ambition of the BSPF is to delve deeper into those visual elements that define the contemporary identity of Brussels in two dimensions, from a local and a global perspective. Street photography's popularity is constantly growing, gaining more enthusiasts and forming stronger communities around the world. The BSPF aims to bring together the views of both established and emerging street photographers by offering a larger exposure to the general public, creating awareness and engaging new enthusiasts.

PROFILE

When? Usually in October
Where? Brussels
More info bspfestival.org
 Instagram @bspfestival

AVRUPA / EUROPE

Eastreet

Doğu Avrupa belgesel fotoğrafçılığını tanıtan, yılda iki kez sergi ve yayın yapan etkinlik, Polonya Lublin'de düzenlenmektedir. Eastreet, Doğu Avrupa'da belgesel fotoğrafçılığı teşvik eden en büyük girişimlerden biridir. Şimdiye kadar dünyanın farklı yerlerinden 30 binden fazla fotoğraf baskısı, bu etkinlik sayesinde sergilenmiştir. Sokak fotoğrafçılığını yeniden keşfeden, yeni yetenekleri ön plana çıkarmayı ve bu konuda azimli sanatçıların kariyerlerine kararlı bir destek vermeyi hedeflemekte, aynı zamanda edinilen çabaların ayrı bir disiplin olarak gelişmesine katkıda bulunmayı da amaçlamaktadır. Eastreet, gelişmekte olan fotoğrafçılar için yeni fırsatlar yaratmak ve onların sokak fotoğrafçılığı çalışmalarını sergilemelerinde bir basamak oluşturmayı misyon edinmiştir.

PROFİL

Ne zaman? Her yıl farklı
Nerede? Lublin, Polonya
Daha fazla bilgi eastreet.eu
Instagram @eastreet.eu

Eastreet

Promoting Eastern European documentary photography, the event holds exhibitions and publishes books twice a year, in Lublin, Poland. Eastreet is one of the biggest initiatives promoting photography from Eastern Europe. Almost 30,000 photos from around the world were exhibited thanks to the event. It aims to support new talents who reinvent street photography and to assist the careers of determined artists, while at the same time contributing to the evolvement of these efforts as a separate discipline. Eastreet's goal is to create new opportunities for emerging photographers and give them the opportunity to showcase their street photography work.

PROFILE

When? Different every year
Where? Lublin, Poland
More info eastreet.eu
Instagram @eastreet.eu

AVRUPA / EUROPE

İtalyan Sokak Fotoğraf Festivali

ISFF, İtalya'nın ilk uluslararası sokak fotoğrafçılığı festivalidir. Profesyoneller, amatörler ve meraklılar, festival boyunca düzenlenen konferans, seminer, sergi ve yarışmalara, fotoğraf yürüyüşlerine katılabilirler. Özellikle atölyeler, fotoğraf ve sanatçı konuşmaları, portfolyo incelemeleri, sergiler ve çok daha fazlası ISFF'de mevcuttur. Festivalin misyonu, dünya çapında etkili olan sokak fotoğrafçıları aracılığıyla sokak fotoğrafçılığını tanıtmaktır.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle nisan ayında
Nerede? Roma
Daha fazla bilgi italianstreetphotofestival.com
 Instagram @italianstreetphotofestival

Italian Street Photo Festival

The Italian Street Photo Festival (ISPF) is the first international street photography festival in Italy. Professionals, enthusiasts and amateurs can participate in conferences, seminars, exhibitions and contests, and photo-walks during the festival. ISPF features workshops, artist talks, portfolio reviews, exhibitions, and much more. The mission of the festival is to promote contemporary street photography through some currently influential street photographers.

PROFILE

When? Usually in April
Where? Rome
More info 2021.italianstreetphotofestival.com
 Instagram [italianstreetphotofestival](https://www.instagram.com/italianstreetphotofestival)

AVRUPA / EUROPE

Milano Sokak Fotoğrafçılığı Festivali

Street Photo Milano, Miami Sokak Fotoğrafçılığı Festivali (MSPF) ile ortaklaşa doğan ilk ortak etkinliktir. Misyonu, çağdaş sokak ve belgesel fotoğrafçılığının dünyadaki en iyi örneklerini sergilemek, başarılı ve gelişmekte olan fotoğrafçıları, uzmanları, amatörleri ve topluluklar arasındaki kültürel etkileşimleri teşvik etmek, bu sayede küresel bir fotoğraf bağı yaratmaktır. Milano Street Photo ve Miami Sokak Fotoğrafçılığı Festivali, dünyanın dört bir yanından gelen fotoğrafçılara Miami ve Milano'daki iki büyük galeride sergileme fırsatı sunmaktadır. Yarışmalar ise festivalin desteklenmesine, sokak fotoğrafçılığının daha geniş kitlelere tanıtılmasına ve yeni yeteneklerin teşvik edilmesine katkıda bulunur.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle nisan-mayıs aylarında
Nerede? Milano
Daha fazla bilgi streetphotomilano.org
Instagram @streetphotomilano

Street Photo Milano

Street Photo Milano is the first collaborative event born in partnership with the Miami Street Photography Festival (MSPF). The mission of the festival is to create a global photography exchange for showcasing the best of contemporary street and documentary photography and to foster cultural interaction between accomplished and emerging photographers, experts, amateurs and communities, and thereby creating a global photography connection. Street Photo Milano and Miami Street Photography Festival give photographers from the world the opportunity to be exhibited at two major galleries in Miami and Milan. The contests contribute to supporting the festival and promoting street photography in an ever-wider audience, stimulating the growth of new talents.

PROFILE

When? Usually in April-May
Where? Milano
More info streetphotomilano.org
Instagram @streetphotomilano

AVRUPA / EUROPE

Trieste Fotoğraf Günleri

Uluslararası şehir fotoğrafçılığı festivali Trieste Fotoğraf Günleri, 2014 yılından bu yana çağdaş dünyayı kentsel dokudaki tüm fotoğrafçılık biçimleriyle keşfetmeye çalışan, sokak fotoğrafçılığına adanmış uluslararası bir festivaldir. Festival, İtalyan ve yabancı sanatçıların sergileri, atölye çalışmaları, gösterileri, yarışmalar, kitap sunumları, toplantılar ve fotoğrafçılıkla ilgili diğer etkinlikleri bir araya getiren çok yönlü kapsayıcı bir seri etkinlik olarak yıllar içinde kendini kanıtlamıştır. Halk, fotoğrafçılar, profesyoneller, amatörler arasında bir buluşma ve etkileşim merkezidir. Ayrıca fotoğrafçılar arasında bir sinerji yaratmayı başarmıştır. Amaç, İtalya ve Avrupa'da bir referans noktası olmak, uluslararası bir etkinliğe her yıl hayat vermek ve günümüzün sanatsal, belgesel, etnografik ve sosyolojik değerlerini fotoğraf aracılığıyla tanıtmaktır.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle ekim-kasım aylarında
Nerede? Trieste, İtalya
Daha fazla bilgi triestephotodays.com
 Instagram @triestephotodays

Trieste Photo Days

Trieste Photo Days is an international festival dedicated to urban photography that explores the contemporary through all forms of photography set in the urban fabric, since 2014. The festival has established itself over the years as a cross-media creative container that brings together exhibitions of Italian and foreign artists, workshops, screenings, contests, book presentations, meetings and other events related to street photography, architectural photography and artistic photography. It is a place of encounter and exchange between the public and both professional and amateur photographers. The ambition is to give life to an annual international event, which aims to become a reference point in Italy and Europe, and to promote a type of photographic carrier of artistic, documental, ethnographic and sociological value, which bears testimony of today.

PROFILE

When? Usually in October-November
Where? Trieste, Italy
More info triestephotodays.com
 Instagram @triestephotodays

AVRUPA / EUROPE

Alghero Sokak Fotoğrafçılığı Ödülleri

Alghero Sokak Fotoğrafçılığı Ödülleri (ASPA), Sardunya'da Alghero kentinde düzenlenen uluslararası bir sokak fotoğrafçılığı festivalidir. Amaç, fotoğrafı "dünyayı yansıtırma aracı olarak" tanıtmaktır. ASPA Ödülleri Yarışması, dünya çapında tüm amatör ve profesyonel fotoğrafçılara açıktır.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle ocak ayında
Nerede? Alghero, Sardunya, İtalya
Daha fazla bilgi aspawards.com
Instagram @aspawards

Alghero Street Photography Awards

Alghero Street Photography Awards (ASPA) is an international street photography festival, held in the Italian city of Alghero, Sardinia. Its aim is to promote photography "as a tool for reflection on the world." The "ASP Awards" contest is open to all amateur and professional photographers worldwide.

PROFILE

When? Usually in January
Where? Alghero, Sardinia, Italy
More info aspawards.com
Instagram @aspawards

AVRUPA / EUROPE

Londra Sokak Fotoğrafçılığı Festivali

Londra Sokak Fotoğrafçılığı Festivali, Londra'da sokak fotoğrafçılığının sergilendiği, kâr amacı gütmeyen uluslararası bir etkinliktir. Festival, sokak fotoğrafına gönül verenlerce bir topluluk oluşturma, sergiler, çalıştaylar, konferanslar, yarışma ve paralel etkinlikler aracılığıyla bir network kurma, öğrenme ve kişisel gelişimi hedeflemektedir. Topluma ve gençlere yakından bağlı olmayı ve onlara en dinamik ve popüler fotoğraf türlerinden birinde, birinci sınıf kaynaklar aracılığıyla çeşitli deneyimler sunmayı kendine misyon edinmiştir. Etkinlik, sokak fotoğrafçılığının sınırlarını sokak fotoğrafçılığının muhabirlik ile sanat fotoğrafçılığı ve portreyle kesiştiği noktaları keşfetmenin peşindedir. Doğu Londra'nın ünlü yayıncısı Hoxton Mini Press, iN-PUBLIC'ten Nick Turpin, konuk kreatif direktör Kristin Van den Eede ve Olly Lang'in katılımıyla dünyanın tasarım başkenti Londra'da sokak fotoğrafçılığında rakipsiz bir buluşma yaratmaktadır. Başlangıçta Jason Reed Gözlem Kolektifi tarafından kurulan ve her yıl tekrarlanan bu etkinlik, sokak fotoğrafçılığı takviminin klasik bir geleneği hâline dönüşmüştür. D&AD alanında festivale katılanlar, uluslararası ünlü fotoğrafçılardan sokak fotoğrafçılığının sürekli gelişen yeni tanımları hakkında bilgi sahibi olur. Amaç sokak fotoğrafçılığı içinde kişisel imzanın geliştirilmesine katkıda bulunmaktır.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle ağustos ayında
Nerede? Londra
Daha fazla bilgi lspf.co.uk
 Instagram @londonstreetphotofestival

London Street Photography Festival

London Street Photography Festival is a non-profit international event based in London showcasing Street Photography. The goal of the Festival is to build a community and to establish and develop a platform for networking, learning and development through exhibitions, workshops, lectures, competition and associated events. The festival's goal is to be closely connected to the community and young people and provide them with the world-class resources and experience in one of the most dynamic and popular genres of photography. Street London wants to explore the 'borders' of street photography: where street photography meets photojournalism, art photography and portraiture. Hoxton Mini Press, the renowned East London publisher, joins iN-PUBLIC's Nick Turpin, guest creative director Kristin Van den Eede ve Olly Lang to create an unrivalled gathering in the world's capital of street photography. Founded by OBSERVE Collective's Jason Reed this event became a tradition in street photography. Those who participate in the festival at the D&AD space explore the constantly evolving definition of Street Photography by hearing from celebrated international photographers. The goal is to help photographers to develop their own voice within street photography.

PROFILE

When? Usually in August
Where? London
More info lspf.co.uk
 Instagram @londonstreetphotofestival

AVRUPA / EUROPE

Street London

Şehirler, sokak fotoğrafçısının manevi evidir. Üç büyük şehir, samimi kamusal fotoğrafçılığın evriminde yoğun bir şekilde yer aldı: 1920'lerde Paris, 1960 ve 70'lerde New York ve son 10 yıldır Londra, bu demokratik sanat formunun merkezi hâline geldi. Londra, zengin bir sosyal tarihe ve güçlü bir özgürlük duygusuna sahip, büyük, canlı ve kozmopolit bir metropoldür. Sokak fotoğrafçılığı esasını eline alan yeni nesil fotoğrafçıların Londralı olmaları şaşırtıcı değil. Sokak fotoğrafçılığını teşvik eden ilk kooperatif iN-PUBLIC, Londra'da kuruldu. İlk özel sokak fotoğrafçılığı festivali Londra'da düzenlendi. En dikkate değer sokak fotoğrafçılığı kitapları burada yazıldı. Amaç, dünyadaki en iyi sokak fotoğrafçılığı buluşmasını gerçekleştirmektir. Street London'ın iddiası büyük olmak değil, iyi olmaktır. En iyi konuşmacılara, en ilginç tartışmalara ev sahipliği yapmaktır. Sokak fotoğrafçısı olmanın ne anlama geldiğini ve hızla gelişen bir dünyada sanat formunun nasıl değiştiğini öğrenmek, sokak fotoğrafçılığının sınırlarını da araştırmak isteyenler için...

PROFİL

Ne zaman? Genellikle ağustos ayında
Nerede? Londra
Daha fazla bilgi streetlondon.co.uk
Instagram @streetlondonps

Street London

Cities are the spiritual home of the street photographer. Three major cities have featured heavily in the evolution of candid public photography: Paris in the 1920s, New York in the 60s and 70s and, over the last decade, London has now become a home for this democratic art form. London is a large, vibrant and cosmopolitan metropolis with a rich social history and strong sense of freedom. It's not surprising that, when a new generation of photographers took up the Street Photography baton, they were Londoners. The first cooperative to promote street photography, iN-PUBLIC, was founded in London; the first dedicated Street Photography Festival was held in London and the most notable Street Photography books have been written and published out of London. The goal is to create the very best street photography gathering in the world. Street London does not want to be huge, just great: to have the best speakers, the most interesting discussions, the best food! For those who want to explore the boundaries of street photography, to find out what it means to be a street photographer and how the art form is changing in a fast evolving world.

PROFILE

When? Usually in August
Where? London
More info streetlondon.co.uk
Instagram @streetlondonps

AVRUPA / EUROPE

Lüksemburg Sokak Fotoğrafçılığı Festivali

Lüksemburg Sokak Fotoğrafçılığı Festivali, ROTONDES ile iş birliği içinde Sokak Fotoğrafçılığı Lüksemburg Kolektifi tarafından düzenlenen yıllık bir etkinliktir. Lüksemburg şehrinde, Places des Rotondes'deki etkinlikler, fotoğrafçılar için yeni kapılar aralamak ve sokak fotoğrafçılığı alanında fırsatlar sunmak amacıyla konferans, atölye çalışmaları şeklinde yapılmaktadır. Sokak fotoğrafçılığını yeniden canlandırma, yeni yetenekleri keşfetme ve onlara ışık tutma misyonunu taşımaktadır. Genellikle marjinalize edilen veya basit bir "belgeleme" kategorisine indirilen bir fotoğraf disiplinine saygı göstererek yaratıcılığı körüklemek hedeflenmektedir. "Belgesel" disiplinine karşı herhangi bir ön yargı duymaksızın sokak fotoğrafçılığı, yıllar içinde çok özel kültürel ve estetik kodlarla gelişen apayrı bir disiplindir.

PROFİL

Ne zaman?	Genellikle mayıs ayında
Nerede?	Lüksemburg
Daha fazla bilgi	lspf.streetphoto.lu Instagram @lspfestival

Luxembourg Street Photography Festival

The Luxembourg Street Photography Festival is an annual event organized by the Street Photography Luxembourg Collective in collaboration with the ROTONDES. Held in the city of Luxembourg, at Places des Rotondes, the festival includes conferences and workshops to open new horizons for photographers and to offer opportunities in the field of street photography. Its mission is to revive street photography, to discover and support new talents. The goal is to celebrate creativity by paying a tribute to a discipline of photography that is often marginalized or relegated to the rank of a simple "documenting" category. "We have nothing against the discipline of 'documentary' but for us Street Photography is a separate discipline that has developed over the years with very specific cultural and aesthetic codes."

PROFILE

When?	Usually in May
Where?	Luxembourg
More info	lspf.streetphoto.lu Instagram @lspfestival

AVRUPA / EUROPE

Paris Uluslararası Sokak Fotoğrafçılığı Ödülleri ve Fotoğraf Yarışması

“Nerede yaşıyor olursanız olun, sokak fotoğrafçılığı projelerinizi Paris’e gönderin. Yarışmalara katılın ve projelerinize profesyonel ve etkili bir jürinin eleştirel gözüyle yüzleşme şansı verin!” Yarışma için yapılan tüm başvurular, uluslararası düzeyde saygın üyelerden oluşan bir grup tarafından değerlendirilmektedir. Bireysel olarak yapılan seçimlerin nihai bir sıralamayla kazananı belirlediği jüri notlarının bir araya getirilmesiyle gerçekleştirilmektedir. Etkinlik, Fransa’nın dört bir yanından gelen bir grup sokak fotoğrafçısı tarafından gerçekleştirilmektedir. Sokak fotoğrafçılığı topluluğuna hizmet eden projeleri teşvik etmeyi, bu konuda farkındalık yaratmayı ve geniş katılımı proaktif olmayı hedeflemektedir.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle eylül ayında
Nerede? Paris
Daha fazla bilgi streetphotoawards.art
Instagram @streetphotographyawards

Paris International Street Photo Awards and Photography Contest

“Whatever the country you live in, send in your street photography projects without delay. Take part in our contest and give your project a chance to face the critical eye of a professional and influential jury!” All entries submitted for the contest will be judged by a panel of internationally accomplished members. The selection will be individual and a final ranking will group the notes of each judge to designate the winner. The event is organized by a group of street photographers from all over France. Its goal is to encourage projects contributing to the street photography community, to raise awareness on the issue and to be proactive with broad participation.

PROFILE

When? Usually in September
Where? Paris
More info streetphotoawards.art
Instagram @streetphotographyawards

AVRUPA / EUROPE

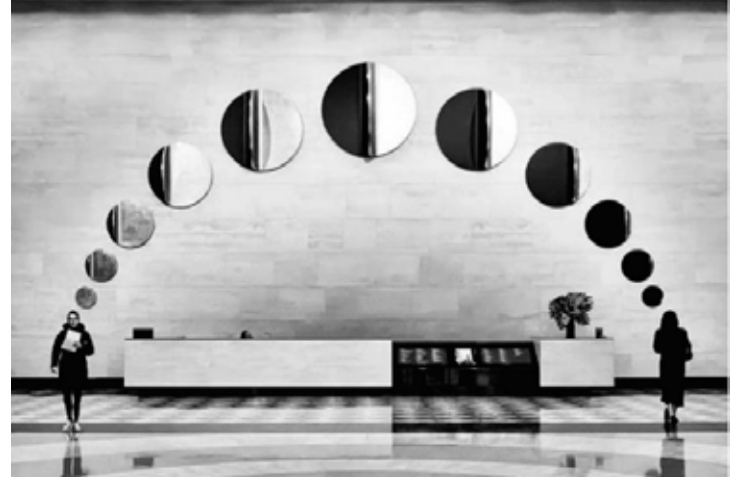

Street Sans Frontières

2017 yılından bu yana Paris'te düzenlenen Street Sans Frontières, Martin Vegas'ın kurup küratörlüğünü yaptığı, sokak ve belgesel fotoğrafçılığı üzerine uluslararası öneme sahip kolektif bir etkinliktir. Sergi sadece klasik sokak fotoğrafçılığı üzerine değil, fotoğrafçılara sokaklarda neler yaşandığına dair geniş bir perspektif ve kişisel bir yorum kazandırmayı, insanlarla çevreleri arasında pozitif bir ilişki yaratmayı amaçlamaktadır. Gerçekleştirilen sergilerde beş kıtadan yaklaşık 200'den fazla uluslararası fotoğrafçı yer almıştır. Amaç, sokak fotoğrafçıları topluluğunu ve hedef kitlelerini fiziksel veya çevrim içi olarak birbirine bağlamaktır. Kâr amacı gütmeyen kültür derneği, usta sokak fotoğrafçıları, yeni yetenekler ve fotoğraf meraklıları arasında güçlü bir köprü olmayı hedeflemektedir.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle mayıs ayında
Nerede? Paris
Daha fazla bilgi streetsansfrontieres.com
 Instagram @streetsansfrontieres

Street Sans Frontières

Street Sans Frontières is an international collective exhibition of street and documentary photography that takes place in Paris since 2017, founded and curated by Martin Vegas. The exhibition is focused not only on classic street photography, but it aims to give a wider view of what happens in the streets around us and explores the relationship between humans and their environment. More than 200 international photographers from five continents were featured in the past exhibitions. The purpose is to connect the community of street photographers and its audiences in print, in person, and online. The non-profit cultural association aims to build a bridge between street photography masters, emerging talents and photography enthusiasts.

PROFILE

When? Usually in May
Where? Paris
More info streetsansfrontieres.com
 Instagram @streetsansfrontieres

AMERİKA / AMERICA

Fotofusion

1986 yılında kurucu ortaklar Art & Fatima NeJame tarafından kurulan Palm Beach Fotoğraf Merkezi (West Palm Beach, Florida), dünya standartlarında bir sanat kuruluşu olarak tanınmaktadır. Kâr amacı gütmeyen bir sanat oluşumu olan PBFM, çalışmalarını fotoğraf sanatıyla toplumsal yaşamın zenginleştirilmesine adanmıştır. Bir okul, mağaza ve müzeye sahip olan bu merkez, fotoğrafçılıkla dijital medyanın en iyilerini bir araya getirmekte ve Palm Beach County'de sürdürmektedir. Müze, tamamen bağış yoluyla fotoğraf dünyasındaki bazı güçlü fotoğraf sergileri için bir vitrin sağlamak ve bunların halka sunulmasına aracılık etmektedir. Her yıl binlerce sanatçı, yalnızca fotoğrafçılığın sağlayabileceği ayrıcalıklı bir biçimde dünyamıza yeni bakış açıları ve içgörüler kazandırmak için bu merkezden içeri girmektedir. Merkez, ayrıca yurt dışında eğitim atölyeleri de açmaktadır. Küba, Peru, Burma, Bhutan ve Vietnam gibi çeşitli ülkeler ziyaret edilerek öğrencilerin dünya standartlarındaki fotoğrafçılardan teknik ve yaratıcı beceriler edinmeleri sağlanmakta ve böylelikle görsel kültür inşa edilmektedir.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle şubat ayında
Nerede? Florida
Daha fazla bilgi fotofusion.org
Instagram @palmbeachphotocentre

Fotofusion

Started in 1986 by co-founders Art & Fatima NeJame, the Palm Beach Photographic Centre (PBPC) is recognized as a world-class arts organization. Created as a non-profit arts resource, PBPC is dedicated to the community and the enrichment of life through the photographic arts. Featuring a school, shop and museum, the Centre brings the best in photography & digital media and has endured in Palm Beach County. The museum provides a showcase for photographic exhibits from some of the luminaries in the photography world, offered to the public entirely by donation. Each year, thousands come through our doors to gain perspective and insight into our world, in a way that only photography can provide. The Centre also leads educational workshops abroad. Visiting various countries like Cuba, Peru, Burma, Bhutan & Vietnam, allows students to become immersed in the culture while learning technical & creative skills from world-class photographers.

PROFILE

When? Usually in February
Where? Florida
More info fotofusion.org
Instagram @palmbeachphotocentre

AMERİKA / AMERICA

Los Angeles Fotoğraf Merkezi Sokak Haftası

Los Angeles Fotoğraf Merkezi (LACP), kişisel becerilerini ilerletmeyi hedefleyen, tüm tecrübe seviyelerine hitap eden ve her yaşta fotoğrafçının kişisel birikimini artırmaya adanmış, kâr amacı gütmeyen bir fotoğraf kuruluşudur. Bu kapsamda her yıl yaklaşık 150 fotoğraf dersi ve atölye çalışması sunulmakta, çeşitli topluluk etkinlikleri programlanmakta, bu çatı altındaki sanatçılar, -grup ya da tek kişilik- galeri sergileri aracılığıyla desteklenmekte ve dört yıllık periyotlarla kapsamlı yarışma sergileri düzenlenmektedir. Sertifika programlarında bir yıllık yoğun profesyonel kurslara ek olarak katılımcıların yıl boyunca sınırsız sayıda atölye çalışması içinde seçebilecekleri nitelikli eğitim paketleri de mevcuttur. LACP, fotoğraf topluluğuna yoğun biçimde dahil olmak isteyen öğrenciler için okul ücretinde kolaylıklar, etkinliklere ve misafir derslere ücretsiz giriş imkânlarıyla stüdyo ve laboratuvar kiralama ücretlerinde indirimler, 600'den fazla fotoğraf kitabına ev sahipliği yapan büyük bir kütüphaneye erişim hakkı gibi pek çok avantaj sunan üyelik fırsatı sağlamaktadır. LACP, sosyal yardımlara ilaveten Boys and Girls Club, Spark Programı, Hollywood Heart ve Pablove Shutterbug dahil olmak üzere Lo Angeles'te yedi yıldır yapılmakta bulunan "Hafta Sonu Sokak" etkinliğini de gerçekleştirmiştir. Önce bir hafta sonu olarak planlanan ve başlayan etkinlikler, bugün bir haftaya zor sığmakta olup "Sokak Haftası" adını almıştır.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle şubat ayında
Nerede? Los Angeles
Daha fazla bilgi lacphoto.org/happenings/street-week-in-la
 Instagram @la_centerofphoto

Street Week of LACP

The Los Angeles Center of Photography (LACP), is a non-profit charitable photo organization devoted to advancing the skills and increasing the personal enrichment of photographers of all experience levels and ages. The organization offers nearly 150 photography classes and workshops each year, programs a variety of community events, supports artists through group and one-person gallery exhibits, and produces four annual contests/exhibitions. Certificate Programs are available for a comprehensive course of study, in addition to an intense One-Year Professional Program, where students may elect to take an unlimited number of workshops for one year. For students looking to become more involved in the photographic community, LACP provides Membership, which offers numerous perks and benefits, including discounts on tuition, free admittance to events and guest lectures, lowered rates on studio and lab rental, and access to a library housing over 600 photography books. Actively involved in community outreach, LACP is committed to supporting other non-profits, including the Variety Boys and Girls Club, Spark Program, Hollywood Heart and Pablove Shutterbug, and organizes "Street Weekend" event for the last 7 years. Originally planned and started as a weekend, the activities now hardly fit into a week and have been named "Street Week".

PROFILE

When? Usually in February
Where? Los Angeles
More info lacphoto.org/happenings/street-week-in-la
 Instagram @la_centerofphoto

AMERİKA / AMERICA

Miami Sokak Fotoğrafçılığı Festivali

Miami Sokak Fotoğraf Festivali (MSFF), dünya çapında gerçekleştirilen ve fotoğrafçılara kendi çalışmalarını oldukça geniş bir izleyici kitlesine sunma imkânı veren kültürel bir platformdur. MSFF, en iyi sokak fotoğrafçılığı eğitimlerinden birini sağlayan, dünya çapında birden fazla sokak fotoğrafçılığı atölyesine de ev sahipliği yapmaktadır. Online fotoğrafçılık kurslarına ek olarak Lizbon, New York, San Miguel de Allende ve diğer şehirlerde çeşitli sokak fotoğrafçılığı atölyelerini izleyicilere sunmaktadır. 2012 yılında kurulan ve her aralık ayında Art Basel Haftası'na ev sahipliği yapan MSFF, Miami Tarih Müzesi ile ortaklaşa yürütülen ve bu türde yeni ortaya çıkan fotoğrafçıların gözünden bakılan çağdaş sokak fotoğrafçılığının en iyilerini sergileyen uluslararası bir fotoğraf festivalidir. Festivalin amacı, sergiler, atölyeler, konferanslar ve diğer etkinlikler aracılığıyla eğitim için küresel bir platform oluşturmaktır.

PROFİL

Ne zaman?	Genellikle aralık ayında
Nerede?	Miami
Daha fazla bilgi	miamistreetphotographyfestival.org/ Instagram @miamistreetphotographyfestival

Miami Street Photography Festival

Miami Street Photography Festival (MSPF) is a cultural platform launched around the world and designed to provide photographers with the largest audiences to showcase their work. MSPF also hosts multiple street photography workshops around the world providing the best in street photography education. In addition to the online photography courses, they offer several street photography workshops in cities such as Lisbon, New York, San Miguel de Allende and many others. Established in 2012 and hosted every December during Art Basel Week, "The MSPF is an international photography festival, in partnership with HistoryMiami Museum, showcasing the best of contemporary Street Photography viewed through the eyes of emerging photographers in this genre. The goal of the Festival is to establish a global platform for learning through exhibitions, workshops, lectures and other events."

PROFILE

When?	Usually in December
Where?	Miami
More info	miamistreetphotographyfestival.org Instagram @miamistreetphotographyfestival

AMERİKA / AMERICA

San Fransisco Sokak Fotoğrafçılığı Festivali

2016 yılında kurulan SFSF, tamamen sokak fotoğrafçılığına adanmış ve yılda bir defa gerçekleştirilen uluslararası bir festivaldir. Her yıl haziran ayında, dünyanın dört bir yanından sokak fotoğrafçıları konferanslara, fotoğraf sergilerine, atölyelere katılmak ve fotoğraf yürüyüşleri yaparak sosyalleşmek üzere dünyanın en güzel şehirlerinden San Fransisco'ya akın ederler. Açıkça belirtilmediği sürece San Fransisco Streetphoto'daki tüm etkinlikler, sergiler, konferanslar, slayt gösterileri, açılışlar, atölye çalışmaları, portfolyo değerlendirmeleri ücretsizdir ve herhangi bir kayıt işlemi gerektirmez. Bu etkinlik, sponsorların cömertliği ve Uluslararası Sokak Fotoğrafçılığı Ödülleri'ne katılan kitlenin katkıları sayesinde gerçekleştirilir. SFSF'de çok fazla etkinlik bulunur. Sokak fotoğrafçılığını geliştirme niyetinde olanlar, zengin çeşitlilikte sunulan bir ya da daha fazla atölyeye katılmayı düşünebilir.

PROFİL

Ne zaman? Haziran ayında
Nerede? San Francisco
Daha fazla bilgi streetfoto.org
 Instagram @streetfotosf

StreetPhoto San Francisco

Founded in 2016, StreetFoto San Francisco is an annual international festival dedicated to the art of street photography. Each year in June, the festival attracts visitors from the most beautiful cities around the globe to a weeklong slate of lectures, workshops, slideshows, photo walks, and exhibitions. Unless explicitly noted, all the events, exhibitions, photo walks, lectures, slideshows, openings, workshops, portfolio reviews at 'StreetFoto' are free, and do not require registration. There are able to put on this event due to the generosity of sponsors, and all of those who enter the International Street Photography Awards. There are many activities in StreetFoto San Francisco. Those who are serious about improving their own street photography, should consider attending the workshops.

PROFILE

When? In June
Where? San Francisco
More info streetfoto.org
 Instagram @streetfotosf

AVUSTRALYA / AUSTRALIA

Aussie Street

Aussie Street, 2017 yılında Avustralya'nın dört bir yanından gelen ve sokak fotoğrafçılığına gönül vermiş bir grup kafadar tarafından kuruldu. Avustralya'daki fotoğraf topluluğuna hizmet eden etkinlikler, sokak fotoğrafçılığını teşvik etmeyi, bu konuda farkındalık yaratmayı hedeflemektedir. Aussie Street, kâr amacı gütmemekte ve Avustralya sokak fotoğrafçılığı ile dünyadaki diğer sokak fotoğrafçılığı topluluklarını tanıştırmak için çaba göstermektedir. Hem yerel hem de uluslararası boyutta yarışmalar, sergiler, sanatçı konuşmaları ve atölye çalışmaları düzenleyen Aussie Street, fotoğrafçıları birbirleriyle yakınlaştırmayı, Avustralya sokak fotoğrafçılığını dünya ligine taşımayı amaçlamaktadır. Etkinlik, sokak fotoğrafçılığını tanıtan etkinliklerin önde gelenlerinden biri olarak festival takvimindeki yerini sağlamlaştırmıştır.

PROFİL

Ne zaman?	Genellikle eylül ayında
Nerede?	Avustralya
Daha fazla bilgi	aussiestreet.com.au Instagram @aussie_street

Aussie Street

Aussie Street was established in 2017 by a group of like-minded photographers from around Australia who were brought together by their mutual passion for the genre of street photography. The goal of the festival is to promote, create awareness about, and be proactive in fostering events that serve the street photography community in Australia. Aussie Street is not-for-profit and strives to give back to the street photography community within Australia and to connect it with other street photography communities around the globe. With both local and international competitions, exhibitions, artist-talks, and workshops planned, Aussie Street will bring Australian Street photography to the world's stage by connecting local and international street photography communities. The festival has marked Aussie Street's place among the growing global calendar of events that celebrate and promote street photography.

PROFILE

When?	Usually in September
Where?	Australia
More info	aussiestreet.com.au Instagram @aussie_street

ASYA / ASIA

Bangkok Sokak Fotoğrafçılığı Festivali

PhotoBangkok'un bir parçası olan Bangkok Sokak Fotoğrafçılığı Festivali, katılımın ücretsiz olduğu konuşmaları profesyonel fotoğrafçı ve usta isimlerin iş birliğiyle izleyicilere sunmakta ve BSFF Yarışması'nın kazananlarını ilan etmekte, böylelikle yerel sokak fotoğrafçılığını ön plana çıkartmaktadır. "Çünkü şehrin cazibesi sokaklarında yatıyor" ifadesi 2013 yılından bu yana Tayland'ın sokak fotoğrafının lansmanında kullanılan bir slogandır. Etkinlik, Bangkok sokaklarının sadece güzel manzaraları olan turistik mekânlardan çok daha fazlası olduğunu keşfetme imkânı sağlamıştır. Her gün yeni, yaratıcı ve dünya standartlarında sokak fotoğrafçılığının gerçekleştirildiği, şehrin gizli cazibelerinin ortaya çıkarıldığı yer burasıdır. Fotoğrafa dair paylaşımlar yapılmasını sağlamak ve yerel fotoğrafçılarla sokak fotoğrafçılığı camiasını bir araya getirmek, Bangkok Sokak Fotoğraf Festivali'nin esas amacıdır.

PROFİL

Ne zaman? Genellikle temmuz ayında
Nerede? Bangkok
Daha fazla bilgi bangkokstreetphotographyfestival.org
 Instagram @streetphotothailand

Bangkok Street Photography Festival

A part of PhotoBangkok, the Bangkok Street Photography Festival (BSPF) offers artist talks free of charge with the cooperation of professional photographers and masters, and announces the winners of the BSPF competition, thereby promoting the local street photography. "Because the charm of the city lies in its streets" is the phrase that led BSPF to the launch of Street Photo Thailand in 2013. The festival led to discovering that the streets of Bangkok are more than just a tourist destination with nice sightseeing. It is where fresh creative world class street photography is produced on a daily basis and the hidden charm of the city has come to light. BSPF aims to bring together the world of street photography to share in the vision and to connect with the local photographers.

PROFILE

When? Usually in July
Where? Bangkok
More info bangkokstreetphotographyfestival.org
 Instagram @streetphotothailand

Tanın Helvacı kimdir?

Ulusal ve uluslararası dergi ve sitelerde fotoğrafları yayınlandı. Birçok sergiye fotoğrafları ile katıldı. Magnum Fotoğraf Ajansı'nın fotoğraf yarışmasında ön jüri seçmelerine alındı. Türkiye'de gerçekleştirilen Photo Maraton etkinliklerini İstanbul, Ankara ve İzmir'de organize etti. Ülkemizi ve dünyayı gezmeyi, gezdiği yerlerle ilgili fotoğraflarıyla gösteriler yapmayı amaç edinmiştir. Az bilinen Kuzey Kore ve Cezayir'in de aralarında yer aldığı pek çok ülkeyi fotoğraflayan Tanın Helvacı fotoğrafa bakışını, "geziyorum, fotoğraflıyorum ve fotoğraflarımı paylaşmaktan mutluluk duyuyorum." diyerek özetliyor.

Who is Tanın Helvacı?

His photographs have been published in national and international magazines and websites, and he has participated in many exhibitions. He was selected for the preselection jury stage in the Magnum Photo Agency's photography contest. He organized photo activities of the Photo Marathon in Istanbul, Ankara and İzmir. He tried to travel and photograph Turkey and the world. He intends to make shows with the photographs he took related with the places he visited. Having visited and photographed many countries including North Korea and Algeria, Tanın Helvacı summarizes his viewpoint on photography: "I travel, take pictures and I am happy to share my photographs."

Henri Cartier-Bresson, 'Magnum Streetwise', 1955. Photo: © Magnum Photos, Inc. / Contrasto. Henri Cartier-Bresson, 'Magnum Streetwise', 1955. Photo: © Magnum Photos, Inc. / Contrasto.

**'IF I GO TO A PLACE,
IT'S NOT TO RECORD ONLY
WHAT IS GOING ON'**

HENRI CARTIER-BRESSON

HENRI CARTIER-BRESSON

**"Magnum Sokakta" / "Magnum Streetwise",
Thames & Hudson, 2019.**

15 Öneride Sokak Fotoğrafı Külliyatı

“Sıradan olanı, olağan üstü hâle getiren sokak fotoğrafının ustalarının eserlerini ve biricik bakış açılarını sizler için derledim. Keyifli okumalar...”

L 826 yılında Niepce tarafından çekilen ilk fotoğraftan günümüze fotoğraf, her zaman gerçekliğin temsili olmuştur. Fotoğraflar birer belge olarak gerçeğin objektif yansıması gibi görünse de aslında objektif olan subjektiftir. Yani fotoğrafçının biricik bakış açısı, yorumudur. Tıpkı günümüz savaş fotoğraflarından manzaralara aynı yerleri ve olayları fotoğrafçıların kendi yorumlarında okuduğumuz gibi... Fotoğraf büyüklü bir sanat, bir teknik, bir kanıt ve “storytelling”, yani öykü anlatma sanatı. Sokak fotoğrafçılığı da fotoğrafın farklı kulvarlarının kesiştiği çok özel bir alan. Fotoğraf bir yandan tarihsel belgeliği korurken, öte yandan ışıkla ve renklerle dans edebileceğiniz ve individualist tavrınızı gösterebileceğiniz bir dil. Gelin birlikte okuyalım.

15 Must-Reads on Street Photography

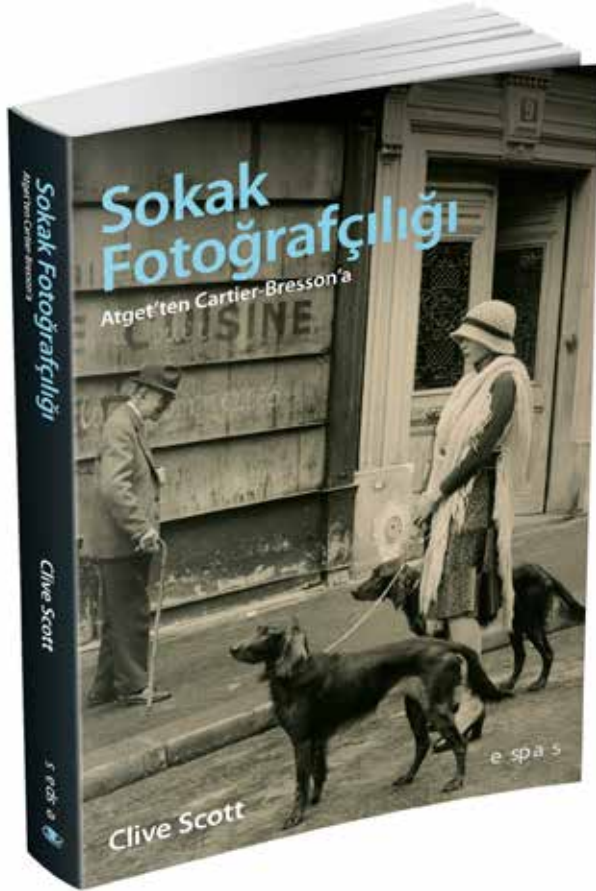
“I have compiled the works and unique perspectives of the masters of street photography who render the ordinary extraordinary. Enjoy!”

The photograph has always been a representation of reality since the first photograph taken by Niepce in 1826 until the present day. Although photographs seem to be an objective reflection of reality as documents, what is deemed as objective is in fact subjective. That is to say, the unique viewpoint of the photographer is his interpretation. Just like we read the same places and events, from war photographs of the present day to landscapes, through the photographers' proper interpretations... Photography is a magical art, a technique, a testimony, and storytelling, that is, the art of storytelling. Street photography is a very special field where different branches of photography intersect. Photography is a language where you can preserve your historical documentarism while dancing with light and colors, and exhibiting your individualistic attitude. Let's read together.

Sokak Fotoğrafçılığı / *Street Photography*

Yazar / Author: **Clive Scott**

1

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Espas Kuram Sanat Yayınları**

Ebat / Size: **15,5 x 23cm**

Dil / Language: **Türkçe** / Turkish

Yayın Yılı / Date of Publication: **2011**

Eser, “sokak fotoğrafçılığı tam olarak nedir, konularını hangi bakış açısıyla ortaya koyar ve bu bakış açısı belgesel fotoğrafçılıktan nasıl farklılık gösterir?” sorularına yanıt arıyor. Eugène Atget, André Kertész, Carl Bovis, Rene-Jacques, Gyula Halász Brassai, Robert Doisneau, Henri Cartier-Bresson ve daha birçoğuna baktığımızda zarif bir şekilde yazılmış olan bu kitapta iyi bilinen ve çokça kullanılan illüstrasyon ve bağlantılı çalışmalarla empresyonist sanatla Paris sokak fotoğrafçılığının akrabalığını, dönemin edebiyat akımlarıyla Baudelaire’den Philippe Soupault’a kadar yazarlarla olan karmaşık ilişkisini çözümlendiğini görebiliriz. Sokak fotoğrafçılığının kökenlerinin izini süren Clive Scott, fotoğrafçı stüdyoyu terk ettiğinde, sokak fotoğrafçısının türün sevilen satıcılar, âşıklar ve girişimciler gibi konularını yakalarken ve kadrajlarken ona nelerin vesile olduğu sorularını gündeme getiriyor. Bunu yaparken de Scott, şiirsel olsa bile türü değil bireyi, sokağın “gerçekliğini” değil “romantizm”ini keşfederek sokak fotoğrafçılığını açığa çıkarıyor.

This book seeks answers to questions such as what exactly street photography is, from what perspective it presents its themes, and how this perspective differs from documentary photography. When we look at Eugène Atget, André Kertész, Carl Bovis, Rene-Jacques, Gyula Halász Brassai, Robert Doisneau, Henri Cartier-Bresson and many others, this book includes masterful interpretations and works of the masters of photography, and the relations between photography and literature that get complicated at times. Investigating the origins of street photography, Clive Scott examines how the photographer who has left the studio approaches popular subjects of this genre, such as street vendors, lovers, entrepreneurs, and what he/she shows attention to while framing his photographs, while offering clues for discovering not only the “reality”, but also the “romance” of the street.

Sokak Fotoğrafçılığı / *Street Photography*

Yazar / Author: **Mustafa Seven**

2

Türkiye’de fotoğrafla haşır neşir olup, onu tanımayanımız yok! Eski foto muhabiri şimdilerin Instagram fenomeni, usta sokak fotoğrafçısı Mustafa Seven, bu kitapta teknik bilgilerin yanı sıra, sokak fotoğrafçılığı konusunda kendi deneyimlerinden edindiği ipuçlarını da sizinle paylaşıyor. Sokağın dilini keşfetmeyi, sürprizlerini kaçırmamayı sevenler için ustasından kıymetli bir rehber. Özellikle fotoğrafa yeni başlayan ve sokakta pratik yapmak isteyen fotoğraf severler için zengin bir kaynak olarak okunabilir. Mustafa Seven’in deyimiyile, “en zengin ve ulaşılabilir malzeme her zaman sokaktadır.”

Those who are into photography in Turkey are surely familiar with this name. Former photojournalist and now an Instagram phenomenon, the master street photographer Mustafa Seven provides crucial technical information on street photography and shares tips on street photography in this book, based on his experience. The book is a valuable guide for those who would like to discover the language and surprises of the street. Pointing out that the richest and most accessible material is always on the street, this work should be read by photographers who are new to photography and need some practice on the street.

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: İnkılâp Kitabevi

Ebat / Size: 15 x 21cm

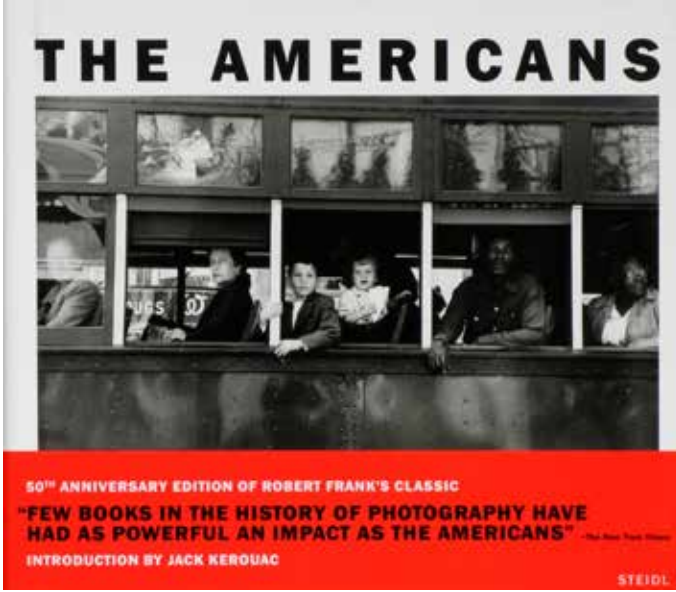
Dil / Language: Türkçe / Turkish

Yayın Yılı / Date of Publication: 2017

Amerikalılar / *The Americans*

Yazar / Author: **Robert Frank**

3

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Steidl**

Ebat / Size: **19 x 21,6 cm**

Dil / Language: **İngilizce** / English

Yayın Yılı / Date of Publication: **2008**

İlk olarak 1958'de Fransa'da, ardından 1959'da Amerika Birleşik Devletleri'nde yayınlanan Robert Frank'ın "Amerikalılar" kitabı, 20. yüzyıl fotoğrafının seyrini değiştirdi. Frank, 83 fotoğrafta, ırkçılıktan rahatsız olan, kötü yönetilen ve hızla genişleyen tüketim kültürü tarafından uyuşmuş insanları ortaya çıkarmak için Amerikan yaşamının görünmeyen yüzüne odaklandı. Amerikan yaşamının basit, gözlerden kaçan köşelerinde yeni güzellik alanları buldu. Frank'ın amacı, sadece Amerika'nın simgelerini yeniden tanımlamak değildi; arabalar, müzik kutuları ve hatta yolun kendisiydi. Fotoğrafların gücü, sezgisel, dolaysız, sıradan olmasıyla birlikte tematik, kavramsal ve anlatım olarak zekice birbiriyle bağlantılı olmasında yatıyordu. Bir edebî belgeden çok bir kaside ya da şiir niteliğindeki kitap, yarım asır önce olduğu kadar bugün de güçlü ve kışkırtıcı. Bir yol haritası olarak okunabilir

First published in France in 1958 and then in the USA in 1959, Robert Frank's "The Americans" changed the course of photography in the 20th century. In 83 photographs, Frank has brought out people who were uncomfortable with racism, numbed out by a mismanaged and rapidly expanding consumer culture, and for this purpose, he turned his lens towards the invisible face of American life. The power of his photos owed to the fact that his themes were intuitive, immediate and ordinary, as well as being thematically, conceptually and narratively interconnected. Frank's book is still powerful and provocative today after half a century, and is a unique roadmap for anyone who is interested in photography.

Bir Aperture Monografisi / *An Aperture Monograph*

Fotoğrafçı / Photographer: **Diane Arbus**

4

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Aperture**

Ebat / Size: **24,5 x 2 x 29cm**

Dil / Language: **İngilizce** / English

Yayın Yılı / Date of Publication: **2012**

Diane Arbus, fotoğraf tarihinin kadın kahramanlarından biri. Ötekinin peşinden gitmeyi seçen, çok özel bir ruh... Arbus, 1971'de 48 yaşında öldüğünde fotoğraf tarihindeki yerini çoktan almıştı, ancak çok az fotoğrafı biliniyordu. 1972'de Modern Sanat Müzesi'nde gerçekleşen retrospektif sergisiyle birlikte fotoğraflarındaki derinlik ve gücü, kamuoyuyla buluştu. 80 fotoğraftan oluşan monograf, Arbus'un arkadaşı ve meslektaşı ressam Marvin Israel ve kızı Doon Arbus tarafından düzenlendi ve tasarlandı. Kitabın ortaya çıkış amacı, Arbus'un kendi çalışmalarını değerlendirdiği standartlara sadık kalmaktı. Dünya çapında bir klasik olan bu eser, farklı dillerde çevirisi olan "zamansız" bir başyapıt. Diane Arbus'un fotoğrafları, kişisel bir karşılaşmanın gücüyle psişeye dokunarak, hilkat garibelerinin büyüdü dünyasına adım atar. Gördüğümüz her bir karakter, kendi yaşamında bir kahramandır. Böylelikle o saklı dünyaya ve oranın kahramanlarına bakışımız dönüşerek yeni bir yolculuğa çıkarız.

Diane Arbus is one of the female protagonists of the history of photography, someone with a special soul who pursued the "other". When Arbus died in 1971 at the age of 48, she was already a significant influence, although only a relatively small number of her most important pictures were widely known at the time. The posthumous retrospective at The Museum of Modern Art offered the public its first encounter with the breadth and power of her achievements. The monograph, composed of 80 photographs, was edited and designed by the painter Marvin Israel, Diane Arbus' friend and colleague, and by her daughter Doon Arbus. Their goal in producing the book was to remain as faithful as possible to the standards by which Arbus judged her own work. Universally acknowledged as a photobook classic, this book is a timeless masterpiece with editions in many languages. Arbus' photographs penetrate the psyche with all the force of a personal encounter and, in doing so, transform the way we see the world and the people in it. Each character we see is a hero in one's life. Thus, our perspective on that hidden world and its heroes transforms and takes us on a new adventure.

Sokak Fotoğrafının Ustaları / *Masters of Street Photography*

Yazar / Author: **Rob Yarhan**

5

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Ammonite Press**

Ebat / Size: **29.2 x 2 x 23 cm**

Dil / Language: **İngilizce** / English

Yayın Yılı / Date of Publication: **2019**

“Sokak Fotoğrafının Ustaları”, sokak fotoğrafçılığının 16 önde gelen isminin ustalık ve yaratıcı sırlarını ortaya koyan bir eser. Soru - cevap tarzı röportajlar, yakalanmış çarpıcı anlar, her fotoğrafın hikâyesini anlatan bölümler ve ayrıntılı teknik bilgilerle okuyucuyu besliyor. Kitapta kariyer hikâyelerinden ekipmanlara, teknik anlatımlardan fotoğrafçıların çalışma pratiklerine dek pek çok konuya yer veriliyor. Yapıt, aynı zamanda sokak fotoğrafçılığına yeni başlayanlara ilham vererek denenmiş ve test edilmiş yolları gösteriyor. Katkıda bulunanlar arasında The Bragdon Brothers, Melissa Breyer, Giacomo Brunelli, Paul Burgess, Sally Davies, George Georgiou, Ash Shinya Kawaoto, Jay Maisel, Jesse Marlow, Dimitri Mellos, Rui Palha, Ed Peters, Alan Schaller, Marina Sersale, Alexey Titarenko ve Martin U Waltz yer alıyor.

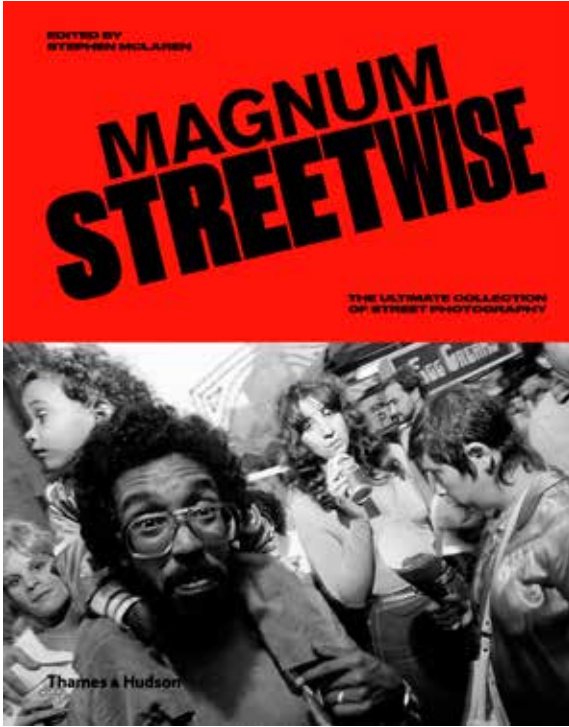
“*Masters of Street Photography*” explores the craft and creative secrets of 16 leading lights of the genre. Through interviews, beautifully reproduced images, captions telling the story of each picture, and detailed technical information, the reader is given an insight into the photographers’ working practices, from their career paths and inspirations, to the equipment, techniques. The book also offers tried and tested “street smart” advices from leading professionals, providing everything the aspiring street photographer needs. Contributors include The Bragdon Brothers, Melissa Breyer, Giacomo Brunelli, Paul Burgess, Sally Davies, George Georgiou, Ash Shinya Kawaoto, Jay Maisel, Jesse Marlow, Dimitri Mellos, Rui Palha, Ed Peters, Alan Schaller, Marina Sersale, Alexey Titarenko, and Martin U Waltz.

Magnum Sokakta / *Magnum Streetwise*

Editör / Editor: **Stephen McLaren**

6

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Thames & Hudson**

Ebat / Size: **20 x 3,5 x 25 cm**

Dil / Language: **İngilizce** / English

Yayın Yılı / Date of Publication: **2019**

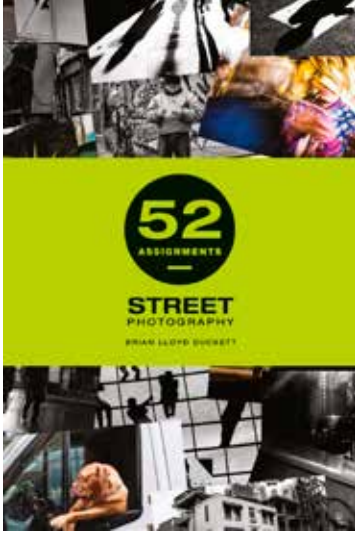
Magnum Photos'tan mükemmel bir sokak fotoğrafçılığı koleksiyonu. Eserde fotoğraf tarihinin büyük ustalarının ayak izlerini takip ederek yeni yollar keşfedebilirsiniz. Henri Cartier-Bresson gibi Magnum fotoğrafçıları, daha terim icat edilmeden önce de sokak fotoğrafçılığının modern kavramlarına öncülük ettiler. Eser, Elliott Erwitt, Martin Parr, Bruce Gilden ve Richard Kalvar da dahil olmak üzere önde gelen Magnum fotoğrafçıların çizgisini okuyucuya yeniden hatırlatıyor. Magnum Streetwise, fotoğrafçı ve tema odaklı bölümlerinde sezgisel ve içgörülü anekdot ve metinlerle harmanlanmış görsel bir şölen sunuyor. Magnum Streetwise, sokak fotoğrafçılığının ne olduğunu ve ne olabileceğini tanımlamaya yönelik fotoğraflar ve uygulamalar arasında kaçırılmayacak bir çalışma.

Magnum Streetwise is the definitive collection of street photography from Magnum Photos. The work includes advices on how to discover new paths by following in the footsteps of the true greats of the genre. Magnum photographers such as Henri Cartier-Bresson pioneered modern concepts of street photography before the term was even coined. It reminds to the reader the unique style of the leading Magnum photographers, including Elliott Erwitt, Martin Parr, Bruce Gilden, and Richard Kalvar. Magnum Streetwise is a true visual feast, interleaving insightful text and anecdotes within an intuitive blend of photographer -and theme-focused sections. Magnum Streetwise is an unmissable tour through the photographs and practices that have helped define what street photography is-and what it can be.

52 Uygulamayla Sokak Fotoğrafçılığı / 52 Assignments: Street Photography

Yazar / Author: **Brian Lloyd Duckett**

7

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Ammonite Press**

Ebat / Size: **14 x 2 x 21 cm**

Dil / Language: **İngilizce** / English

Yayın Yılı / Date of Publication: **2019**

Bu kitap, alternatif fikirlerle ve sokaktan göz alıcı görüntülerle yakalanmış, yaratılmış ve basılmış; 52 başlıkta fotoğraf oluşturmanın içeriğini ve konseptini okuyucuya sunuyor. Kitapta konulara yaklaşmanın farklı yollarını, fotoğrafçılığın zorlu ve oyun dolu dünyasında yaratıcılığınızı ortaya çıkarmak için haritaları, kitapları ve tabelaları kullanma fikirlerini ve dünyanın en iyi festivalleriyle etkinliklerini bulabilirsiniz. Ayrıca alternatif temalar ve konular, klişeleri ortadan kaldırmak için kılavuzlar, farklı fotoğraf makineleri ve ustalardan örneklerle işleme ve baskıda öne çıkan yenilikçi yaklaşımları da takip edebilirsiniz.

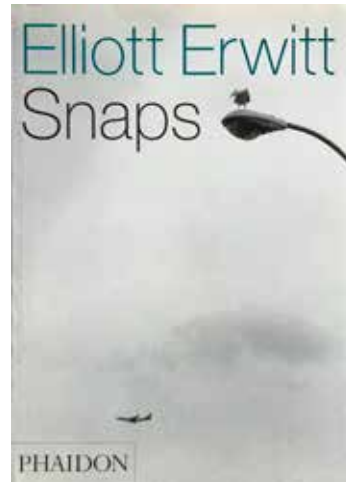
This book features 52 color-coded commissions and concepts with alternative ideas for composing, creating and printing eye-catching images from the street. You will discover different ways of approaching your subjects; challenges and games that add a level of mischief and play to your work; ideas for using maps, books and signs to unleash your creativity; guides to removing clichés from your work. It also lists the best festivals and events in the world to attend, provides information on alternative cameras, along with ideas for innovative approaches to processing and printing.

Elliott Erwitt - Anlar / Snaps

Yazar / Author: **Elliott Erwitt**

Elliott Erwitt, 1940'ların sonunda fotoğraf çekmeye başladı. 1954 yılında Magnum Ajansı'na kabul edildikten sonra tüm dünyayı gezerek fotoğrafladı; çalışmaları pek çok kitap ve sergide yer aldı. Bir çoğu daha önce yayınlanmamış 500'ün üzerinde fotoğraf içeren "Elliott Erwitt - Snaps", Kruşçev, Nixon, Marilyn Monroe gibi ünlülerin görüntülerinden sıradan mekânlara, eşyalara, hayvan ve insanlara dair kişisel biricik bakış açısını ve sanatçının esprili tarzını görebilirsiniz.

Elliott Erwitt has been taking pictures since the late forties. A member of the Magnum Agency since 1954, he has photographed all over the world and his images have been the subject of many books and exhibitions. Containing over 500 photographs, many of which have never been published before, "Elliott Erwitt Snaps" includes images of famous people, like Khrushchev, Nixon, and Marilyn Monroe, along with more personal images of places, things, people and animals with an unmistakable, often witty, style.

8

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Phaidon**

Ebat / Size: **20,3 x 5,7 x 28 cm**

Dil / Language: **İngilizce** / English

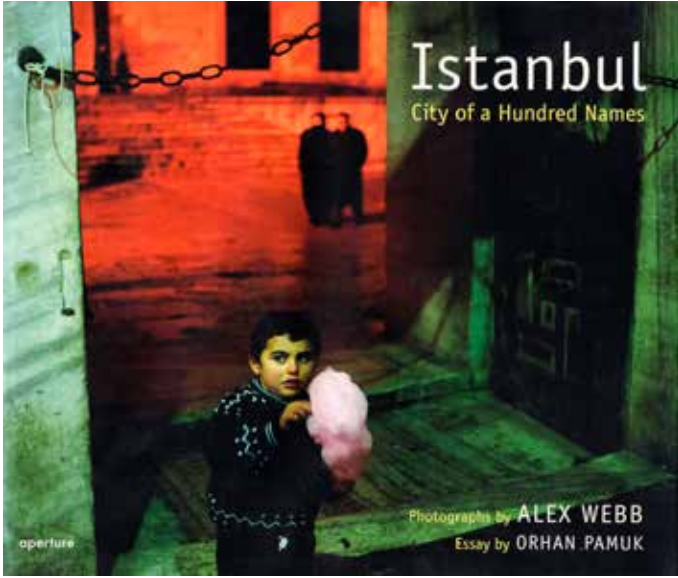
Yayın Yılı / Date of Publication: **2003**

İstanbul: Yüz İsimli Şehir / *Istanbul: City of A Hundred Names*

Yazarlar / Authors: **Alex Webb, Orhan Pamuk**

9

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Aperture**

Ebat / Size: **26 x 2 x 30,5 cm**

Dil / Language: **İngilizce** / English

Yayın Yılı / Date of Publication: **2007**

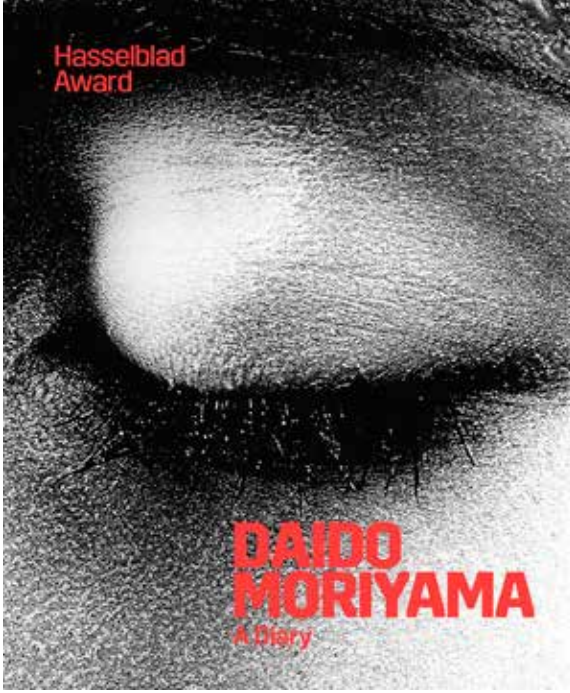
Magnum fotoğrafçısı Alex Webb, İstanbul'un renklerini ve kültürel zıtlıklarını tek ve büyüleyici bir çerçevede damıtarak fotoğraf tutkunlarına ilham veriyor. Webb, sabahın erken saatlerinde yükselen güvercinler ve minarelerle dolu şehirde sabah namazını fotoğraflarken, zengin bir kent kültürünün merkezi olarak bir İstanbul vizyonu sunuyor. Webb İstanbul'u 1998 yılında fotoğraflamaya başladı. İnsanları, sokak yaşamının zenginliği, tarihi ve kültürel katmanlarıyla büyüledi. Ancak onu özellikle çeken şey, Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlayan eşsiz bir köprü, bir sınır şehri olmasıydı. 30 yıldır sınırlar, köprüler ve kültürler üzerine çalışan Webb, kökleri karmaşık tarihine sıkı sıkıya bağlı bir şehir kültürünün heyecanını ve hareketini hiç kaybetmeyerek harmanladı. Eser, bir yabancıнын gözünden İstanbul'u âdeta "küçük bir Türkiye panoraması" gibi sunuyor.

Magnum photographer Alex Webb inspires photographers by distilling colors and contrasting cultural tensions into a single, beguiling frame. He presents a vision of Istanbul as an urban cultural center, by photographing a city of minarets and pigeons rising to the heavens during the early-morning call to Muslim prayers. Webb began photographing Istanbul in 1998, and became instantly enthralled by the people, the layers of culture and history, and the richness of street life. But what particularly drew him in was a sense of Istanbul as a border city, a bridge lying between Europe and Asia. Working on borders, bridges and cultures for 30-some years, Webb has blended the frisson and dynamism of this city culture strongly rooted in its complex history. The book presents Istanbul as a small panorama of Turkey through the eyes of a stranger.

Daido Moriyama: Günlük / *Daido Moriyama: A Diary*

Yazarlar / Authors: S. Baker, H. Chandès, M. Holborn, I. Miyako, D. Moriyama, S. Phillips, N. Rhodes

10

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: Hasselblad Foundation /

Walther König, Köln

Ebat / Size: 30 x 25 cm

Dil / Language: İngilizce / English

Yayın Yılı / Date of Publication: 2020

Bu yayın, Daido Moriyama'nın fotoğrafçılığının uzun vadeli ve geniş kapsamlı etkisini örneklemek için Sandra Phillips'in yaptığı çalışmaların bir özetini ve analizini sunmakla kalmıyor, aynı zamanda onunla karşılaşan ve çalışan kişilerin kısa kişisel notlarını da içeriyor. Daido Moriyama'nın 2019 Hasselblad Ödülü'nü aldığı "Günlük", fotoğraf keşiflerinden yararlanarak parçalar, tekrarlar, şans ve kaosla dolu bir çalışma bütünü ile sonuçlanıyor. Moriyama'da imge üretimi muazzamdır. Kontrast imgelerle bilinmeyen peşinde fotoğrafların yer aldığı kitap, Moriyama'nın fotoğrafçılığının olgunluk dönemi eseri olarak okunabilir. Kitapta ikonik hâle gelen, sayısız kitap ve sergide yer alan eserlere yer verilirken, daha az bilinen fotoğraflarla da karşılaşmanız mümkün.

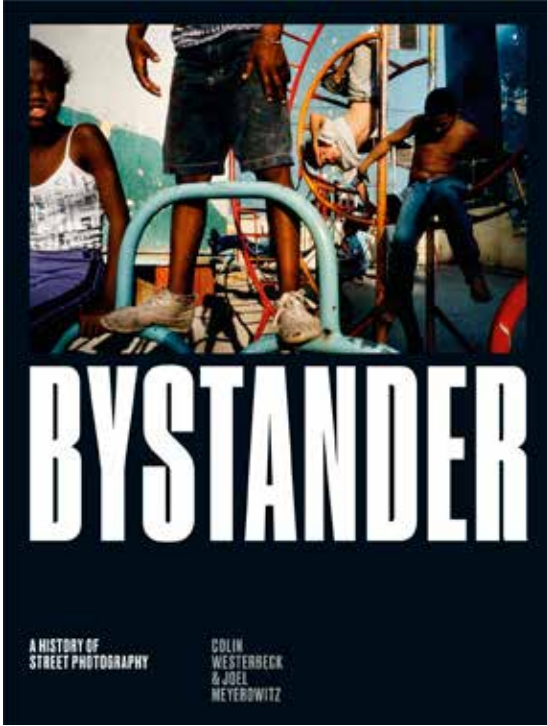
In order to exemplify the long-term and wide-range impact of Daido Moriyama's photography, this publication not only presents an overview and analysis of his work by Sandra Phillips, but it also includes shorter personal notes from people who have encountered and worked with him over the years. Winner of the 2019 Hasselblad Award, A Diary draws on his daily photographic expeditions, resulting in a body of work charged with fragments, repetitions, chance and chaos. His production of images is enormous. Featuring photographs that pursue the unknown with contrasting imagery, the book can be considered as a work from the maturity period of Moriyama. The book includes works that have become iconic and have taken part in numerous books and exhibitions. It is also possible to encounter lesser known works.

Bystander: Sokak Fotoğrafçılığı Tarihi / Bystander: A History of Street Photography

Yazarlar / Authors: **Colin Westerbeck, Joel Meyerowitz**

11

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Laurence King**

Ebat / Size: **23,2 x 4 x 30,2 cm**

Dil / Language: **İngilizce** / English

Yayın Yılı / Date of Publication: **2017**

Bu kitapta yazarlar, fotoğraf türlerinin en ilginç ve dinamiklerinden birinin gelişimini araştırıyor ve tartışıyor. 1994 yılında ilk yayınlandığında bir dönüm noktası çalışması olarak selamlanan “Bystander”, sokak fotoğrafçıları tarafından sokak fotoğrafçılığının “başucu kitabı” olarak kabul ediliyor. Eugène Atget, Alfred Stieglitz, Paul Strand, Henri Cartier-Bresson, Gyula Halász Brassai, André Kertész, Robert Frank, Diane Arbus, Garry Winogrand ve Sol Levitt gibi 19. yüzyılın sonlarının bilinmeyenlerinden 20. yüzyılın tanınmış ustalarına kadar inanılmaz bir yetenek yelpazesini kapsayan kitapta, sokak fotoğrafçılığının tarihsel hikâyesine tanıklık edeceksiniz. Kitapta aynı zamanda dijital fotoğraf üreten çağdaş fotoğrafçılar da yer alıyor.

In this book, the authors explore and discuss the development of one of the most interesting and dynamic of photographic genres. Hailed as a landmark work when it was first published in 1994, Bystander is widely regarded by street photographers as the “bible” of street photography. It covers an incredible array of talent, since 19th century, such as Eugène Atget, Alfred Stieglitz, Paul Strand, Henri Cartier-Bresson, Gyula Halász Brassai, André Kertész, Robert Frank, Diane Arbus, Garry Winogrand and Sol Levitt to name just a few. The book also includes more contemporary photographers producing digital photography.

Şimdi Sokak Fotoğrafçılığı Zamanı / *Street Photography Now*

Yazarlar / Authors: **Sophie Howarth, Stephen McLaren**

12

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Thames & Hudson**

Ebat / Size: **27,5 x 2,3 x 24,2 cm**

Dil / Language: **İngilizce** / English

Yayın Yılı / Date of Publication: **2011**

46 ustanın gözünden metroda, AVM'lerde, sinema salonlarında, plajlarda ve parklarda büyüleyici renk ve ışıklarla oluşturulmuş yaşamın samimi tasvirleri... Magnum ajansı üyeleri Bruce Gilden, Martin Parr ve Alex Webb (Robert Frank'in ifadesiyle başkaları için görünmez olanı görmeye devam ediyorlar) gibi uluslararası fotoğrafçıların gözünden New York, Tokyo, Yeni Delhi ve Dakar'ın görsel hikâyeleri... İçerdiği dört düşündürücü deneme ile ilgi çekici ve tartışmalı konuların ele alındığı kitap, hevesli sokak fotoğrafçıları için zengin bir kaynak. Kitapta 300'den fazla renkli fotoğraf yer alıyor.

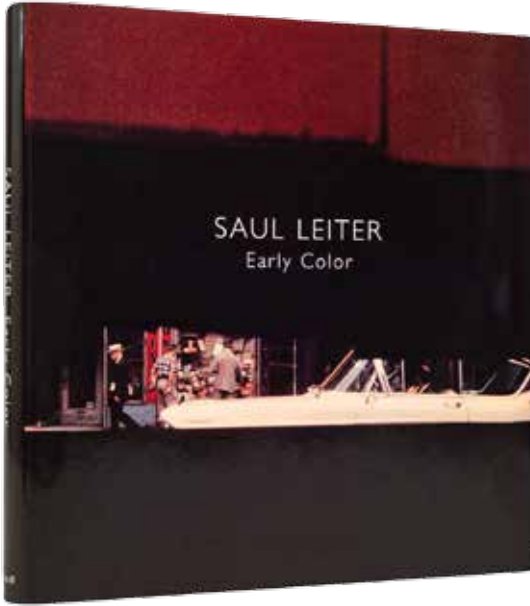
The book includes candid depictions of life on the streets and in the subways, at shopping malls and movie theaters, on beaches and in parks with fascinating colors and lights, through the eyes of 46 globally renowned masters such as Magnum members Bruce Gilden, Martin Parr, and Alex Webb who are still "seeing what is invisible to others" as Robert Frank put it. It also offers controversial, interesting and thought-provoking issues, as well as visual stories about New York, Tokyo, Delhi, or Dakar. A rich source for aspiring street photographers, the book features more than 300 color photographs.

Saul Leiter: İlk Dönem Renkli Çalışmalar / *Early Color*

Yazar / Author: **Saul Leiter**

13

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Steidl**

Ebat / Size: **20,3 x 2,5 x 21 cm**

Dil / Language: **İngilizce** / English

Yayın Yılı / Date of Publication: **2006**

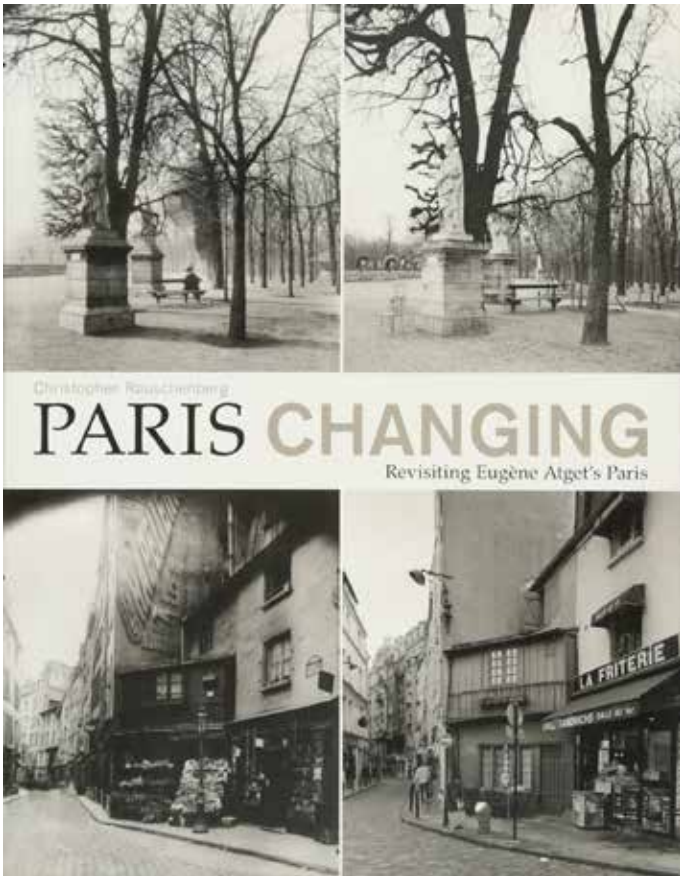
Edward Steichen'in onun renkli fotoğraflarından bazılarını 1953'te Modern Sanat Müzesi'nde sergilemesine rağmen Saul Leiter, 40 yıl boyunca sanat dünyasında neredeyse hiç tanınmadı. Leiter, 1946'da ressam olma niyetiyle New York'a taşındı, ancak soyut dışavurumcu Richard Pousette-Dart ile olan arkadaşlığı sayesinde fotoğrafın yaratıcı potansiyelini fark etti. Philip Guston ve Willem de Kooning ile birlikte resim yapmaya devam etmesine rağmen Leiter'in kamerası, -kolunun ve zihninin bir uzantısı gibi- metropolde her zaman var olan bir yaşam yorumcusu oldu. Manhattan girdabında insanlığın sessiz anlarını aradı; en beklenmedik koşullardan eşsiz bir kentsel pastoral yarattı. Vizyonunun lirizmi ve yoğunluğu, çağdaşları arasında emsalsiz olan renklere hâkimiyetinde ortaya çıkıyor.

Although Edward Steichen had exhibited some of Leiter's color photography at The Museum of Modern Art in 1953, Leiter remained virtually unknown to the art world for almost 40 years. Leiter moved to New York in 1946 to become a painter, but through his friendship with Richard Pousette-Dart he quickly recognized the creative potential of photography. Leiter continued to paint, exhibiting with Philip Guston and Willem de Kooning, but the camera remained his ever-present means of recording life in the metropolis. He sought quiet moments of humanity in the whirlpool of Manhattan, and created a unique urban pastoral from the most unexpected situations. The lyricism and intensity of his vision shows itself in his mastery of colors, unmatched among his contemporaries.

Değişen Paris: Eugene Atget'in Paris'ini Yeniden Ziyaret Etmek / *Paris Changing: Revisiting Eugene Atget's Paris*

Yazarlar / Authors: **C. Worswick, A. Nordstrom, R. Bernier, C. Rauschenberg**

14

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Princeton Architectural Press**

Ebat / Size: **18,5 x 1,9 x 23,5 cm**

Dil / Language: **İngilizce** / English

Yayın Yılı / Date of Publication: **2016**

Eugène Atget, 1888 ile 1927 yılları arasında Paris ve çevresini titizlikle fotoğrafladı. Şehrin parklarını, caddelerini, binalarını ve çeşitli sakinlerini gösteren binlerce fotoğraf çekti. Paris, modern bir başkente dönüşürken onun fotoğrafları, önceki dönemin yok olan mimarisini korudu ve Atget'i 20. yüzyılın en saygın fotoğrafçılarından biri yaptı. Christopher Rauschenberg, 1990'ların sonlarındaki bir yılını, Atget'in çektiği yerlerin çoğunu ziyaret edip, yeniden fotoğraflayarak geçirdi. "Paris Changing", çift tonda yeniden üretilmiş 74 görüntü çiftine sahip. Atget'in görüntülerinin duygusal ve estetik niteliklerini titizlikle kopyalayan Rauschenberg şehrin geçirdiği değişimleri belgelemekle kalmıyor kalıcı güzelliğini de canlı bir şekilde yakalıyor. Yapıtları hem selefine bir saygı duruşu hem de kendi başına Paris için sanatsal bir incelemedir. Her site, şehrin bir haritasında gösterilerek okuyucuları Atget ve Rauschenberg'in adımlarını izlemeye davet ediyor. Clark Worswick ve Alison Nordstrom tarafından yazılan makaleler, Atget'in yaşamına dair bir fikir veriyor. Ayrıca Rauschenberg'in çalışmasını yeniden fotoğraflama projeleri bağlamında konumlandırıyor. Kitap, Rosamond Bernier'in bir sonsözünün yanı sıra, Rauschenberg'in çağdaş Paris'in diğer fotoğraflarından oluşan bir portföyüyle sona eriyor.

Between 1888 and 1927 Eugène Atget meticulously photographed Paris, capturing in thousands of photographs the city's parks, streets, buildings, and diverse inhabitants. His images preserved the vanishing architecture of the ancien régime as Paris grew into a modern capital, and established Atget as one of the twentieth century's greatest and respected photographers. Christopher Rauschenberg spent a year in the late 1990s rephotographing many of Atget's locations. Paris Changing features 74 pairs of images reproduced in duotone. By meticulously replicating the emotional and aesthetic qualities of Atget's images, Rauschenberg vividly captures the changes the city has undergone and its enduring beauty. His work is both an homage to his predecessor and an artistic study of Paris in its own right. Essays by Clark Worswick and Alison Nordström give insight into Atget's life and Rauschenberg's work, and situate Rauschenberg's work in the context of other rephotography projects. The book concludes with an epilogue by Rosamond Bernier and a portfolio of other images of Paris by Rauschenberg.

Çatışma - Tokyo Sokakları / Friction - Tokyo Street

Yazar / Author: **Tatsuo Suzuki**

15

KÜNYE / IDENTIFICATION

Yayınevi / Publisher: **Steidl**

Ebat / Size: **29,2 x 2,5 x 21,5 cm**

Dil / Language: **İngilizce** / English

Yayın Yılı / Date of Publication: **2020**

Tokyo'nun hareketli koşuşlarında çekilmiş siyah-beyaz fotoğraflardan oluşan "Çatışma - Tokyo Sokakları", ister bir zebra yaya geçidinde gezinen bir kız ya da bir metro platformunda duran bacakları kırılmış değişen yansımalar olsun, sıradanlığın içindeki anlam ve güzelliği ortaya koyuyor. Suzuki, sokak fotoğrafçılığını oluşturan spontan jestleri, bakışları ve soyutlamaları yakalayarak siyah-beyaz, sert bir şiirsellikte izleyiciye sunuyor. Kitabın adından da anlaşılacağı gibi projesinin merkezinde yatan, sokağın çatışan ve çelişkili enerjileri oluyor.

Composed of black-and-white photos taken throughout Tokyo's bustling wards, Friction / Tokyo Streets by Tatsuo Suzuki (born 1965) reveals unexpected beauty in the mundane. Suzuki captures the spontaneous gestures, glances and abstractions that make up street photography and presents them to the viewer with a harsh, black-and-white poetry. As the title suggests, the central theme of his project is the conflicting and contradictory energy of the street.

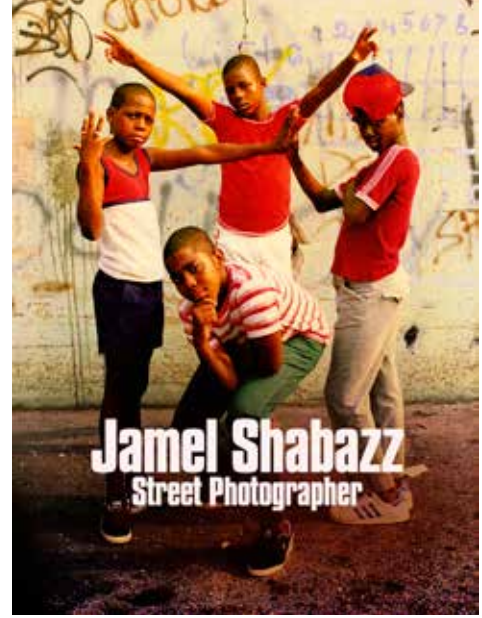
Mesude Bülbül kimdir?

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Fotoğraf Bölümü'nden 2008 yılında "Bir Kentsel Dönüşüm Projesi" teziyle mezun oldu. 2005 yılında Universiade Oyunları'nda fotoğrafçı olarak görev aldı. PhotoWorld Fotoğraf Merkezi ve Canon Görsel Akademi'de temel ve ileri fotoğrafçılık, ayrıca çocuklar için fotoğraf atölyeleri yürüttü. Hâlen İstanbul Medya Akademisi'nde temel, ileri seviyelerde fotoğraf ve belgesel fotoğraf dersleri veriyor. Platin Dergisi fotoğraf editörlüğü ve fotoğrafçılığının yanı sıra, Reuters Türkiye Ofisi için stringer (destek) fotoğrafçı olarak toplumsal konularda fotoğraflar üretmektedir. İnsan doğası, yeryüzündeki kaybolan kültürler ve modernizm, çalışma alanları arasındadır.

Who is Mesude Bülbül?

She graduated from Dokuz Eylül University, Faculty of Fine Arts, Department of Photography in 2008, with her thesis titled "An Urban Transformation Project". During her undergraduate studies, she has worked as a photographer at the 2005 Universiade Games. She held basic and advanced photography workshops and workshops for children at the PhotoWorld Photo Center and Canon Visual Academy. She still teaches Basic, Advanced and Documentary Photography courses at Istanbul Media Academy. She also works as photo editor and photographer at the Platin Magazine, produces photos with social content as a stringer photographer for Reuters Turkey. Her photography works are mostly focused on human nature, cultures that become extinct and modernism.

Sorgulayıcı ve İlerletici Bir İzleme Listesi / An Interrogative and Progressive Watch List

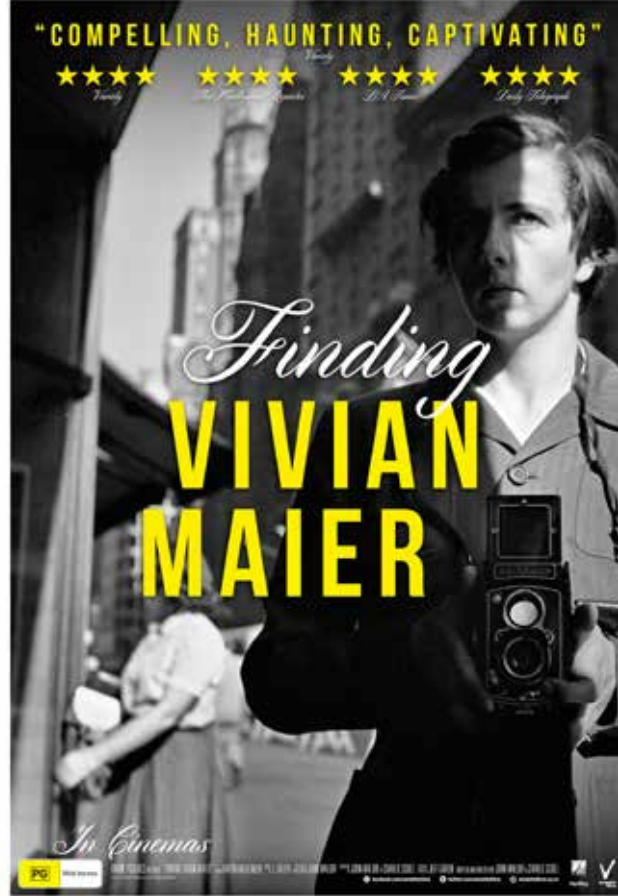
- **Leaving Home, Coming Home** - Robert Frank, 2005
- **The World According to Martin Parr**, 2003
- **Near Equal** - Daido Moriyama, 2001
- **Mark Cohen Photographer** - Contemporary Photography in the USA, 1982
- **Street Photography** - Joel Meyerowitz, 1981
- **Just Plain Love** - A Documentary on Henri Cartier-Bresson, 2001
- **The Many Lives of William Klein**, 2012
- **Vivian Maier** - Who Took Nanny's Pictures, 2013
- **Strand** - Under The Dark Cloth, 1989
- **William Eggleston in the Real World**, 2005
- **Jamel Shabazz Street Photographer**, 2013
- **Garry Winogrand** - All Things are Photographable, 2018
- **In No Great Hurry** - 13 Lessons in Life with Saul Leiter, 2013

Zamanın ruhu hiç olmadığı kadar içe dönük, sorgulayıcı ve besleyici... Sinema en büyük besin kaynaklarımızdan biri olmaya, birbirinden kıymetli ustaların bu alanda yaptığı işler hepimize ilham vermeye devam ediyor. Sokak fotoğrafçılığı külliyatından sonra sizler için bir izleme listesi derledim. İyi seyirler...

Today's spirit is more introverted, questioning and nurturing than it has ever been. During these times, cinema is one of our most efficient sources of inspiration. So, I have compiled a watch list that includes the work of masters of photography, each of which is more precious than the other. Enjoy...

FİLM ANALİZİ / FILM ANALYSIS

KÜNYE

Yönetmen: John Maloof, Charlie Siskel
Oyuncular: John Maloof,
Phil Donahue, Mary E. Mark,
J. Meyerowitz, Tim Roth
Yayınlanma tarihi: Eylül 2013
Süre: 84 dakika
Orijinal dilleri: İngilizce, Fransızca
Ödülleri: "En İyi Belgesel" - Mimai FF,
COFCA, Chlotrudis, DFCC,
Monterrey IFF, Palm Springs IFF,
Shangai ITVF, Traverse City FF

IDENTIFICATION

Director: John Maloof, Charlie Siskel
Actors: John Maloof, Phil Donahue,
Mary E. Mark, J. Meyerowitz,
Tim Roth
Release Date: September 2013
Duration: 84 minutes
Original Languages: English, French
Awards: "Best Documentary" -
Mimai FF, COFCA, Chlotrudis, DFCC,
Monterrey IFF, Palm Springs IFF,
Shangai ITVF, Traverse City FF

Entelektüel Bir Hayalet

An Intellectual Ghost

VIVIAN MAIER

“Henüz onun kim olduğunu bilmiyor olabilirsiniz. Çünkü “Finding Vivian Maier” isimli belgesel film yayınlanana kadar bu gizemli sokak fotoğrafçısını kimse tanımıyordu.

“You may not know who she is yet. In fact, nobody had heard of this mysterious street photographer until the release of the documentary film “Finding Vivian Maier”.

Dr. Nurettin Alphan Tuncer

Türkçeye “Vivian Maier”i Bulmak” adıyla çevrilen etkileyici belgesel film, bu ilginç sokak fotoğrafçısının nasıl keşfedildiğini anlatıyor. 87. Oscar Ödülleri’nin “en iyi belgesel film” kategorisinde adaylığı bulunan yapımın hikâyesi şöyle başlıyor: John Maloof adında genç bir koleksiyoner, bir müzayedede iç sesini dinleyip 380 dolar karşılığında bir koli dolusu film makarası satın alır. Filmleri banyo ettirdikçe çok özel bir fotoğrafik bakış açısıyla karşı karşıya olduğunu anlar. Sonrasında Maloof, Vivian Maier’in Amerika’dan Uzak Doğu’ya uzanan iflah olmaz fotoğraf tutkusunun, gizem yüklü dünyasının ve sıra dışı karakterinin izini sürmeye başlar.

GÜNLÜK YAŞAM CASUSU

ABD’de 1950’li yıllardan itibaren 40 sene boyunca dadılık yaparak hayatını kazanan Vivian Maier, son derece eksantrik bir görünüme sahip bir insan. İki metreye yaklaşan boyu, kocaman şapkaları, bedenine bol gelen paltoları ve asker botlarıyla görümleri şaşırtıyor, hatta bazen ürkütüyor da... Annesinin memleketi olan Fransa ile çok zayıf bir bağı olmasına rağmen, Fransız aksanlı garip bir İngilizce konuşmakta ısrar ediyor. Sık sık asker gibi kollarını açarak yürümesi ve makyajsız, ciddi yüzüyle Kızıl Ordu’nun mekanik kadın askerlerini anımsatıyor. Yoksul bir aileden gelen Vivian, ABD’de ilk bulduğu iş olan dokuma fabrikasında kendisini fazlasıyla mutsuz hissedip istifa ettikten sonra çocuk bakıcılığına başlıyor. Yeni işini bir fırsat olarak gören Maier, günün her saatinde, hatta çocukları gezdirirken bile fotoğraf çekmeye karar veriyor. Mesleğini sanatının kamufleji olarak kullanan Maier, her fırsatta boynunda Rolleiflex marka hacimli fotoğraf makinesiyle New York ve Chicago sokaklarını arşınlayıp, kendi tabiriyle “günlük yaşam casusluğu”na başlıyor. Ne iş yaptığını soranlara “casus” olduğunu söyleyerek iletişim kurduğu insanlarla âdeta dalga geçen Maier, tekinsiz sokakları, limanları ve mezbahaları fotoğraflayarak Amerika’nın görünmeyen yüzünü belgeliyor.

The intriguing documentary film titled “Finding Vivian Maier” depicts the discovery of an amazing street photographer. Nominated for an Oscar in the 87th Academy Awards in “best documentary film” category, the story begins when a young collector named John Maloof buys a cardboard box full of reels for 380\$ in an auction, following his intuition. As the reels are developed, he comes across a sophisticated photographic perspective. Later Maloof starts tracing Vivian Maier’s compulsion with photography from America to the Far East, her enigmatic world, and her extraordinary personality.

DAILY LIFE ESPIONAGE

Vivian Maier, who earned her living in the USA as a nanny for 40 years after the 1950s, is an individual with an extremely eccentric appearance. With a height around two meters, with her large hats, loose-fitting coats, and military boots, she perplexes and sometimes even appals those who see her... Despite her weak connection with her mother’s home country France, she insists on speaking an odd English with a French accent. She reminds of the mechanical female soldiers of the Red Army, often walking with her arms wide open like a soldier and her face free of make-up with a serious expression. Coming from a poor family, Vivian starts babysitting after she resigns from her first job in a weaving mill in the USA where she felt utterly miserable. Her new job is an opportunity for Maier who decides to take photos at any time of the day, even when she takes the kids out. Using her profession to mask her art, Maier wanders the streets of New York and Chicago with her voluminous Rolleiflex camera around her neck at every chance she gets and begins what she calls “daily life espionage”. Telling that she is a “spy” to those who ask her profession and mocking people she comes across, Maier documents the unseen face of America by photographing uncanny streets, ports, and slaughterhouses.

“ Mesleğini sanatının kamuflajı olarak kullanan Maier, fotoğraf makinesiyle New York ve Chicago sokaklarını arşınlayıp günlük yaşam casusluğuna başlıyor.

“ *Using her profession to mask her art, Maier wanders the streets of New York and Chicago with her camera and begins daily life espionage.*

MISS HIÇ KİMSE!

Ömrü boyunca ürettiği 100 binden fazla kareyi (bazı iddialara göre 150 bin) çatı katlarında ve depolarda kilitli tutan Vivian Maier'in fotoğraflarını neden kimseyle paylaşmadığını anlamak kolay değil. Sokak fotoğraflarının yanı sıra; aynı zamanda yüzlerce kısa filmler de çeken Maier'in, bir kısmı röportajlardan oluşan çok sayıda ses kaydı biriktirdiği biliniyor. Sahi, bu kayıtlar iyi bir editörün ve yayınevinin elinde harika bir kitaba dönüşmez mi? Tab ettirmedeği için çektiği görüntülerin çoğunu hiç görmemiş olan Maier, dadılığını yaptığı eve sıkça gelen fotoğraf editörüne bile tutkusundan söz etmeye gerek duymuyor. Çektiği muhteşem kareler bir yana Maier,

MISS NOBODY!

It is difficult to understand why Vivian Maier, who shot more than 100 thousand frames (150 thousand according to some) in her entire lifetime, kept these locked up in lofts and warehouses and never shared her photos with anyone. In addition to street photography, Maier also made hundreds of short films while collecting a large number of audio recordings including interviews. By the way, wouldn't these records make a great book in the hands of a good editor and publisher? Maier did not see the majority of her photos because she did not have them developed, and did not mention her passion even to the photo editor who regularly visited the house in which she worked as a nanny. Her spectacular

kendisinden bahsetmekten bile hoşlanmıyor. “Entelektüel bir hayalet” gibi insanların hayatlarını teğet geçen Vivian, doğrusu adını söylemeye bile imtina ediyor. İsmi ısrarla soranlara, “Miss V”, “Viv” ve “Miss Maier” gibi kaçamak yanıtlar veriyor. İmza attığı belgelerde soyadını “Mayer” ya da “Meier” şeklinde kasıtlı biçimde yanlış yazıyor.

ERKEN DÖNEM ÖZÇEKİMCİ

Onda alışkın olmadığımız bir tuhafılık, farklı bir derinlik var sanki... Çocuklar dışında herkese katı bir mesafeye yaklaşan Vivian, vizörü sayesinde hemen her kesimden insanın burnunun dibine kadar giriyor. Girmekle de kalmıyor, bazen gölgesini, bazen şapkalı ya da mayolu hâllerini fotoğraflarının bir köşesine iliştiyor. Tıpkı her filmde tek sahnede de olsa görünmek isteyen usta sinema yönetmeni Alfred Hitchcock gibi... Vivian, bir nevi “erken dönem özçekimcisi (selfie) gibi davranıyor. Sanki toplum içindeki “yokluğunu”, özçekimleri üzerinden var etmeye çalışıyor. İlerleyen yıllarda özçekimlerinin sayısının giderek azalması da ayrıca manidar. Belli ki yaşlılığına tanık olmayı ya da olunmasını istemiyor. Müzmin yalnızlığından ise sokak fotoğraflarına sığınarak kurtulmaya çalışıyor. Maier’in kadrajları mizahtan, trajediden, Gotik ve pitoresk unsurlardan beslenirken, hayatın keskin çelişkilerini de barındırıyor. Kürklü şık kadınların tepeden bakışını, çocukların masumiyetini; yaşlıların, obezlerin ve koltuk değnekli engellilerin çaresizliğini son derece samimi karelerle ifade ediyor.

photos aside, Maier did not like to talk about herself at all. Vivian, who touched people’s lives slightly like an “intellectual ghost”, even refrains from saying her name. She would give evasive answers to those who insistently ask her name, telling them to call her “Miss V”, “Viv” or “Miss Maier”. She deliberately misspells her last name as “Mayer” or “Meier” on the documents she signed.

EARLY PERIOD SELFIE-TAKER

It is as if there is an eccentricity we are not accustomed to and a distinct profundity... Vivian, who adamantly keeps everyone at a distance except for the children, gets very close to people from all walks of life through her visor. She not only gets close to people but also pins her shadow or herself with a hat or a swimsuit, to a corner of their photographs. Just like the master director Alfred Hitchcock, who made cameo appearances in all his movies even if it is for a single scene... Vivian acts like an “early period selfie-taker”, so to speak. It feels as if she attempts to exist through her selfies as she is “non-existent” in society. The number of selfies she took gradually decreased in the following years which is also significant. Obviously, she doesn’t wish herself or the others to witness her getting old. She tries to overcome her chronic loneliness by taking shelter in street photography. Maier’s frames are nourished by humour, tragedy, Gothic and picturesque elements while demonstrating the sharp contradictions in life. She depicts the scorn of the elegant women in furs, the innocence of children; the despair of the elderly, the obese, and the disabled on crutches, through candid frames.

FOTOĞRAFIN KAFKA'SI

Vivian Maier'in sanatında Kafkaesk bir yan olduğunu iddia etmek pekâlâ mümkün. Resmî yazışmalarda adını deforme ederek kurumları ti'ye alan, yaşlı bir kadını sokak ortasında tartaklayan polisin şiddetini deşifre eden, evsizlerin sessiz çığılığını muktedirlere haykıran Vivian, nihilist bir dile öykünüyor. Yüzü yanmış ucube görünümlü adamı fotoğraflarken, "hiç böbürlenme, bir sabah uyandığında kendini Fil Adam'a dönüşmüş bulabilirsin" diyor. Çünkü o, hayatın sert tokadının bir gün mutlaka her insanı bulacağına inanıyor. Çoğu üçüncü sayfa haberinden oluşan milyonlarca gazete kupürü biriktirmesi de bu korkusunu kanıtıyor. Belki de bu yüzden çocuk doğurmaktan, hatta sevgili ya da eş sahibi olmaktan bile uzak duruyor. Fotoğrafi ise bir isyan aracı ve bir masumiyet arayışı olarak kullanıyor. Alışıl gelmiş kadın prototipinden uzak, tuhaf görünümünü fotoğraflarına dahil ederek de sanatındaki tekinsizliği diri tutmayı başarıyor. Yaşı ilerledikçe agresifleşen Maier, sosyal ilişkileri kopuk olmasına rağmen, deneyimli bir seyyah gibi dünyayı gezmekten de geri durmuyor. Dadılığını yaptığı evin sahiplerine, "bana sekiz ay müsaade" diyerek uzun yolculuklara çıkan Maier, Kanada'dan Güney Amerika'ya, Mısır'dan Hindistan ve Çin'e uzanan geniş coğrafyayı turlayıp, binlerce kare biriktiriyor. Şu önemli detayı da ekleyelim: Dünya onu daha çok ABD şehirlerinde çektiği sokak fotoğraflarından tanıyor. Oysa bendeniz dahil bu Entelektüel Hayalet'in uzak seyahatlerinde çektiği kareleri çok merak ediyor ve daha fazla örneğin yayımlanmasını sabırsızlıkla bekliyoruz. Özetle 20. yüzyılın en "mutena" fotoğraf sanatçılarından biri olan Vivian Maier'i tanıdığımız için çok şanslıyız. Henüz "Finding Vivian Maier"i izlemediyseniz kaçırmayın derim.

“Yüzü yanmış ucube görünümlü adamı fotoğraflarken, "hiç böbürlenme, bir sabah uyandığında kendini Fil Adam'a dönüşmüş bulabilirsin" diyor.

“While photographing a freaky looking man with a burnt face, she says "Do not brag, you might wake up one morning and find yourself transformed into an Elephant Man.”

THE KAFKA OF PHOTOGRAPHY

It is quite possible to argue that there is a Kafkaesque aspect to Vivian Maier's art. Vivian emulates a nihilistic language, mocking institutions by deforming her name, exposing the brutality of the police who beat up an old woman in the middle of the street, and bellowing the silent scream of the homeless to those in power. While photographing a freaky-looking man with a burnt face, she says "Do not brag, you might wake up one morning and find yourself transformed into an Elephant Man." Because she believes that life hits everyone hard sooner or later. The fact that she amassed millions of newspaper clippings, mostly third-page news, proves this fear. Perhaps that was the reason she never had children or even a partner or husband. She used photography as a means of rebellion and in her search for innocence. By adding her odd appearance, far from the conventional female prototype to her photographs, she managed to keep the uncanny vibe alive in her art. Maier, becoming more aggressive as she gets older, does not shy away from travelling the world like an experienced traveller, even though she is socially out of touch. Maier, who takes long journeys after telling owners of the house in which she worked as a nanny to give her eight months, travels long and wide across the globe, from Canada to South America, Egypt to India and China, accumulating thousands of frames. Let's not forget to mention this important detail: The world knows her mostly due to the street photos she took in US cities. However, many people including myself, are very curious about the photographs this Intellectual Ghost took during her travels to distant lands and are looking forward to publication of more examples. To sum up, we are very lucky to have met with Vivian Maier, one of the most "exceptional" photographers of the 20th century. If you haven't seen "Finding Vivian Maier" yet, don't miss it.

Dr. Nurettin Alphan Tuncer kimdir?

Kültür avcısı bir akademisyen olan Tuncer, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun olduktan sonra Viyana Üniversitesi'nde yüksek öğrenimine devam etti. Londra, Madrid ve Napoli'de bir süre yaşayıp, Avrupa'nın saygın enstitülerinde vizyonunu geliştiren Dr. Tuncer'in bir sonraki durağı Almanya oldu. Humboldt Üniversitesi'ndeki sosyal bilimler fakültelerinde çok sayıda akademik başarıyı özgeçmişine kazandıran Tuncer, doktor unvanı aldığı bu tarihi eğitim kurumunda sosyo-kültürel alanda dersler veriyor. Kendisini, "sinefil bir sokak fotoğrafçısı" olarak tanımlayan bilim insanı, Berlin - Tiran - İstanbul hattında yaşıyor ve fotoğraf tutkusunun peşinde seyahat etmeyi seviyor.

Who is Dr. Nurettin Alphan Tuncer?

A culture-vulture academic, Tuncer graduated from İzmir Dokuz Eylül University's Department of Public Administration and continued his higher education at the University of Vienna. The next stop for Dr. Tuncer, who lived in London, Madrid, and Naples for some time while broadening his vision in prestigious European institutes, was Germany. Having added many academic achievements to his resume in Humboldt University's Faculty of Social Sciences, Tuncer now teaches in socio-cultural fields in this historical education institution, from which he received his doctorate degree. The scientist who defines himself as a "cinophile street photographer" lives between Berlin, Tirana, and Istanbul and likes to travel, following his passion for photography.

Sokak Fotoğrafçılığı ve Şiirsel Görüntü Üzerine

“

Bir sokak
fotoğrafçısı
ne yapar?
Ancak yürümek,
seyretmek,
beklemek,
konuşmak ve
sonra biraz
daha izlemek
ve beklemek...
O, beklenmedik,
bilinmeyen
veya sır
bilinenlerin
kalbi gibi
köşede bekler.

Brooklyn, New York, 2001.

On Street Photography and the Poetic Image

“

*For what
does a street
photographer
do but walk and
watch, and wait
and talk, and
then watch and
wait some more,
trying to remain
confident that the
unexpected, the
unknown, or the
secret heart of
the known awaits
just around the
corner.*

Alex Webb'in yaşamının son 45 yılını değerlendirdiğimizde Amerika'yı, Haiti'yi, Meksika sınırını, İstanbul'u ve göçmenleri fotoğraflarken, "belirli bir belirsizlik düzeyi yansıtan, yanıtlar sağlamaktan çok sorular soran fotoğraflara inanıyorum." sözüne binaen; ilginç ve gizemli karelerin peşinden insanlığa sorduğu soruları fotoğraflarında görebiliriz. Tüm bu ülke ve şehirlerde çekmiş olduğu fotoğraflarda, "işim sorgulayıcı ve keşif amaçlı." demiştir. Çalışmalarını sınırlarda, farklı kültürlerin içine girerek yaparken renklerin dilini ustaca kullanan sanatçı, insanların yaşadıkları ortamları ustaca gözlemleyip, onların kültürlerini yaşama ve algılama şekillerini gözlemleyip fotoğraflamıştır. İlegal göçmenleri fotoğraflarken projesini çalıştığı ülke ya da şehirlerin sınırlarındaki yaşama dahil olmuştur. Sanatçı, sınırlar kapsamında, göçmenlik olgusu, kültürler ve bölgesel çatışmaları ele almıştır.

Sınırları zorlayan fotoğrafçı

Orhan Pamuk tarafından kaleme alınıp edebî değer katılan, insanı ve yaşamı konu alan nefis İstanbul fotoğraflarından oluşan "İstanbul: City of a Hundred Names" (İstanbul: Yüz İsimli Şehir) adlı kitabı ile İstanbul'u Avrupa ile Asya'yı birbirine bağlayan ya da birbirinden ayıran sınır olgusu ile çekilmiş fotoğrafları bir araya getirmiştir. Kitapta klasik şehir yaşantısının dışında, Webb'in gözünden İstanbul'u görmek mümkün. Bu bakımdan Konstantinapolis'ten İstanbul'a yüzyıllara dayanan kültürel kimliğe sahip İstanbul'u fotoğraflamayı planlayan sokak fotoğrafçılarının Webb'in çalışmalarını incelemeleri, onlar için yol gösterici olacaktır. Sanatçının İstanbul ile kurduğu özel bağ sayesinde bazı bölgelerdeki eski doku ve labirente benzettiği sokaklardan etkilenecek, şiirsel bir fotoğraf serisinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Aslında ilk defa 16 yaşında İstanbul'a gelen Webb'in 1998 yılında yolu tekrar "sınır şehri" olarak tanımladığı

Over the past 45 years, Webb has photographed U.S., Haiti, Mexico border, Istanbul and the immigrants. "I believe in photographs that convey a certain level of ambiguity, that ask questions rather than provide answers." In line with this statement, one can see the questions he asks in pursuit of capturing enigmatic and interesting moments. "My work is questioning and exploratory," he says, as testified by his photos that push the limits, during the visual voyage he has embarked on. Working in different cultural settings and borderlands, and using the language of colors proficiently, Webb has observed and photographed the life styles and perception modes of these cultures. While photographing illegal immigrants, he was involved in the life in the borders of the countries or cities where he worked. Webb has dealt with the immigration phenomenon, cultures and regional conflicts within the framework of borders.

A photographer who pushes the limits

His Istanbul City of a Hundred Names, written by Orhan Pamuk, is a depiction of Istanbul life and people, from the perspective of border, constituting a bridge or separation between Europe and Asia. The book offers a view of Istanbul through Webb's eyes, as well as images of a more conventional city life. Street photography lovers who would like to photograph Istanbul, should definitely look at Webb's photos since he succeeds in connecting with the cultural identities existing therein for hundreds of years, from Constantinople to Istanbul. Thanks to the special bond he has established with Istanbul and inspired by the city's old and labyrinthine streets, Alex Webb created a poetic photography series. Webb first visited Istanbul at 16, then returning in 1998, he discovered it as a border city. In light of all these, Webb construed "border" as a kind of threshold. In this city where there is a Muslim majority, he created exquisite photographs inspired by the city, by experiencing

“ İstanbul’un dolambaçlı sokaklarının hissini seviyorum. Bir fotoğrafçı olarak kapıdan çıkıp o gün verilen her kararım, benim için farklı bir dizi deneyim oldu.

İstanbul / Istanbul, 2004.

“ *I love the feel of the winding streets of Istanbul, that sense that, as a photographer, one steps out the door and every decision made that day leads to a different set of experiences, and hence, a different set of images.*

Maquilla İşçi Konutu inşa edilirken. Tijuana çeperlerinde. / When Maquilla worker housing being built. Outskirts of Tijuana, 1995.

İstanbul'a düşmüştür. Sanatçı bu bağlamda sınırı, kendi açısından bir eşik olarak yorumlamıştır. Çoğunluğunun Müslüman olduğu bu kentte, diğer dinler, inanış ve mezhepler, farklı ideolojiler ve kültürler doğrultusunda bütün gözlemleriyle harmanladığı şehirden ilham alarak sokakları ve kenti deneyimleyerek enfes İstanbul fotoğraflarına imza atmıştır. "İstanbul'un dolambaçlı sokaklarının hissini seviyorum. Bir fotoğrafçı olarak kapıdan çıkıp o gün verilen her kararım, -sola ya da sağa, yokuş yukarı ya da yokuş aşağı giderken- benim için farklı bir dizi deneyim oldu." açıklaması ile kenti deneyimlemenin önemini belirtmiştir. Sanatçının Amerika ve Meksika'da gerçekleştirdiği çalışmalarında edindiği sınır tecrübesi, İstanbul'u fotoğraflamasını kolaylaştırmıştır. Bu bilgilerden sonra sözü Alex Webb'e bırakalım:

Sorular sormak

İnsanların gözlerini açan fotoğraflar çekmeyi umuyorum. İçinde yaşadığımız dünyanın gizemli doğasını, bunun yanı sıra; bu dünyada yer alan çeşitliliği, karmaşıklığı, güzelliği ve acıyı sezdirenen fotoğraflar... Fotoğraflarımda bulunması gereken şeyi, izleyicilerime söylemek bana düşmez. Sonuçta bunu keşfetmek onların görevi... Kim olduğuna, -kültürüne, eğitim seviyesine, kendisine özgü kişiliğine- bağlı olarak her bir izleyicinin bu fotoğraflarda ayrı bir şey bulacağını düşünüyorum. Belirli düzeyde bir muğlaklığa sahip, yanıt vermekten çok soru soran fotoğraflara inanıyorum.

“ Beni tek bir şeyin değil; birçok şeyin eşzamanlı varlığını, -zaman zaman çelişkili görünebilecek şekilde- gösteren fotoğraflar cezbediyor.

“ *I am drawn to photographs that do not simply show the existence of one thing, but the simultaneous existence of many things, sometimes in ways that may seem contradictory.*

the streets, blending them with his observations in accordance with other religions, beliefs and sects, different ideologies and cultures. He underlines the importance of experiencing the city with these words: "I love the feel of the winding streets of Istanbul, that sense that, as a photographer, one steps out the door and every decision made that day—whether turning to the left or to the right, whether going uphill or downhill—leads to a different set of experiences, and hence, a different set of images." In fact, Webb's previous experience along the US-Mexico border facilitated photographing Istanbul as a border city. After this information, let's leave the words to Alex Webb:

Asking questions

I hope to bring back pictures from the world that open people's eyes—pictures that suggest the enigmatic nature of the world we live in, as well as its variety, complexity, beauty, and pain. It is not for me to tell viewers what to find in my photographs; it's for them to discover. I believe that viewers, depending on who they are their culture, their education, their unique personality will each find something different in the photographs. I believe in photographs that convey a certain level of ambiguity, that ask questions rather than provide answers.

Renk duygudur

Benim neslimden birçok fotoğrafçı gibi ben de Henri Cartier-Bresson, André Kertész, Robert Frank ve Lee Friedlander gibi sokak fotoğrafçılarının etkisiyle ilk başta sadece siyah-beyaz çalışıyordum. Doğrusunu söylemek gerekirse 1970'lerin başında genç bir fotoğrafçı olarak renkli fotoğrafı küçümsüyor; onu fotoğrafçılığın ruhundan uzak, ticari ve kaba bir şey olarak görüyordum. Gelgelelim 1970'lerin ortasında Haiti ve Jamaika'da ve ayrıca ABD - Meksika sınırında siyah-beyaz fotoğraf çekmeye başladığımda bir şeylerin eksik olduğunu fark ettim: O dünyaya has yakıcı ışığın ve yoğun renklerin verdiği o duygu. Fotoğraflamayı seçtiğim yerler, rengin âdeta kültürün ayrılmaz bir parçası hâline geldiği ve yaşamın, genellikle verandada ve sokakta yaşandığı yerlerdi. Bu sayede canlı, doymuş renklerle çalışmanın bir yöntemini keşfetmiş oldum. Rengin sadece renkle alakalı bir şey olmadığını kavramaya başladım. Renk, duygudur. Siyah-beyaz kalpten veya zihinden geliyorsa Belçikalı fotoğrafçı Harry Gruyaert'in söylediği gibi, "renk daha çok karından gelir". Bana göre renkli fotoğraflar, siyah-beyaz fotoğraflardan daha duyumsaldır. Bir kırmızı, izleyicinin duyarlılığı, şahsi tarihî ve kültürel geçmişine göre bazen teskin edici bir kırmızı, bazense tehditkâr bir kırmızıdır.

Color is emotion

Like many photographers of my generation, I initially worked solely in black and white, influenced by such street photographers as Henri Cartier-Bresson, Andre Kertesz, Robert Frank, and Lee Friedlander. In fact, as a young photographer in the early 1970s, I was quite contemptuous of color, thinking that it was crass and commercial, far from photography's heart and soul. However, in the mid- 1970s, as I began to photograph in black and white in Haiti and Jamaica, as well as along the U.S.-Mexico border, I realized that something was missing that sense of the searing light and intense colors of these worlds. Because of where I had chosen to photograph places where color seems an integral part of the culture and where life is often lived on the stoop and in the street. I stumbled upon a way of working in vibrant, saturated color. I began to realize that color is not just about color. Color is emotion. If black and white comes from the heart or from the head, "color comes more from the stomach," as the Belgian photographer Harry Gruyaert once put it. For me, color seems more sensual than black and white. Sometimes a red is a soothing red, sometimes it is a threatening red, depending on the sensibility, personal history, and cultural background of the viewer.

Plant City, Florida, 1989.

Ramazan ayında Sultanahmet Camii'nin dışında, İstanbul. / Outside of the Blue Mosque during Ramadan. İstanbul, 2001.

Havana, Küba / Cuba, 1996.

Nuevo, Loredo, Meksika / Mexico, 1996.

Kalabalık kareler

Bir fotoğrafçı olarak daima hep daha fazlasını arıyorum: Görüntüyü nitelendirecek veya dönüştürecek daha fazla unsur... Sanırım her zaman görsel bakımdan karmaşık fotoğraflara yakınlık duydum. İlk fotoğraflarımdan çoğu birden fazla unsuru, odak noktasını içeriyor. Ancak yıllar geçtikçe fotoğraflarım daha da karmaşık bir hâle geldi. Gitgide daha fazlasını içerecek şekilde, neredeyse kaos sınırına kadar kareyi zorlayarak, sık sık görsel açıdan kırılgan bir çizgi üzerinde yürüyormuşum gibi hissediyorum bugünlerde. Çoklu hâllerin, durumların ve anların birbirlerini sıkıştırıp niteleyerek nasıl bir arada var oldukları sorusu beni meraklandırıyor. Beni tek bir şeyin değil; birçok şeyin eşzamanlı varlığını, -zaman zaman çelişkili görünebilecek şekilde- gösteren fotoğraflar cezbediyor. Burada anlatmak istediğim, sırf karmaşıklık adına oluşturulmuş bir karmaşa değildir. Karmaşık fotoğraflar çekiyorum, çünkü deneyimlediğim dünya karmaşık ve nihayetinde açıklanamaz bir yer.

Crowded frames

As a photographer, I am always looking for more and more elements that qualify or transform the image. I think that I have always been drawn to visually complex photographs. Many of my early photographs contain more than one element; have more than one point of focus. As the years have passed, they have become even more complex. These days, I often feel as if I am walking a fragile line visually pushing the frame to include more and more, just up to, but falling short of, chaos. I am intrigued by how multiple states, multiple situations, and multiple moments can coexist, pushing against and qualifying one another. I am drawn to photographs that do not simply show the existence of one thing, but the simultaneous existence of many things, sometimes in ways that may seem contradictory. I am not talking about complexity for complexity's sake. I take complex pictures because the world I experience is a complicated and ultimately inexplicable place.

Sınırdı sıçrayış, Boquillas, Meksika. / Jumping in border, Mexico, 1979.

Puerto Cabezas, Nikaragua. / Nicaragua, 1992.

Münih. / Munich, 1991.

Başarısızlık sanatı

Sokak fotoğrafçılığının yüzde 99,9'u başarısızlık demektir. O kadar sık sokak tarafından yenildiğimi hissediyorum ki... Buna rağmen kendimi zorlayarak da olsa yürümeye, bakmaya devam edersem önünde sonunda ilginç bir şeyle karşılaşmam söz konusu. Nadiren de olsa tamamen bitap ve aç bir hâlde günü bitirirken bir an yaşanır. Bir aydınlık, beklenmedik jest, birkaç ögenin tuhaf bir araya gelişi birdenbire bir fotoğrafı açığa çıkarır. İşte tüm o hüsrân ve başarısızlıkla dolu saatleri, aslında gün sonunda o tekil anı görebileceğim yere varabilmek için kat etmişimdir.

The art of failure

Street photography is 99.9 percent about failure. So often, I feel defeated by the street. I sometimes find, however, that if I keep walking, keep looking, and keep pushing myself, eventually something interesting will happen. Every once in a while, at the end of the day, when I am most exhausted and hungry, something a shaft of light, an unexpected gesture, an odd juxtaposition suddenly reveals a photograph. It is almost as if I had to go through all those hours of frustration and failure in order to get to the place where I could finally see that singular moment at day's end.

Meksikalılar, ABD sınırını geçerken tutuklanırken. / Mexicans arrested while trying to cross the border to United States.
San Ysidro, Kaliforniya / California, 1979.

Başkalarının lütfu

Her kültürün kendine özgü gelenekleri ve göreneklere var. Her insan topluluğunda farklı bir mahremiyet ve kişisel alan duygusu bulunuyor. Bundan dolayı farklı kültürlerin sokaklarında fotoğraf çekmek, kaçınılmaz olarak farklı stratejiler gerektiriyor. Bazı yerlerde insanlar fotoğrafçının varlığına neredeyse kucak açıyor; bazı yerlerdeyse buna direnç gösteriliyor. Bir fotoğrafçı için Havana'da işe yarayan şey, Londra'da işe yaramayabiliyor. Fas'ta insanlar genelde yabancıların fotoğraflarını çekmesinden çekinirken, Hindistan'da böyle bir durum söz konusu değildir. Orada insanlar yabancıları o kadar merak eder ki çektiğiniz fotoğraflarda sonradan belli belirsiz görünen, hiç karşılaşmayı beklemediğiniz gülümseyen yüzler keşfetmeniz gayet olağan bir durumdur. Bir kültürde insanın kabul edilip edilmeyeceği nasıl anlaşılabilir? Benim için bunu anlamının tek yolu, kapıdan dışarı adımımı atıp neler olduğunu, ne yaşandığını görmektir. Ermenistan'da karlı bir günde kahvaltuya davet edilmem benim için hoş bir sürpriz olmuştu. Jamaika'da Kingston'un en kötü şöhretli gecekondularından biri olan Trenchtown sokaklarında, gözleri kızarmış, rastalı bir Rastafaryan yanıma yanaştığında endişelendiğimi hatırlıyorum. Fakat o sadece, "bazı Rastalar kurttur, bense kuzu." demişti. Daha sonra esrarla kafayı bulmuş birinin o mecalsiz hâliyle, geniş geniş gülümsemişti. Fakat insanın ortalıkta dolaşıp fotoğraf çekmesinin mümkün olmadığı, suçun, şiddetin yoğun olduğu

The grace of others

Every culture has its own mores, its own traditions; every group of human beings has a different sense of privacy and personal space. Therefore, photographing in the streets in different cultures inevitably calls for different strategies. In some places, people seem to almost embrace the presence of a photographer; others resist it. What works for a photographer in Havana, might not work in London. In Morocco, people often shy away from being photographed by outsiders; in India, they are so curious about strangers that, later on, one often discovers unexpected smiling faces peering into the edges of one's photographs. How to tell if one will be accepted in a given culture? For me, the only way is to simply walk out the door and see what happens. On a snowy day in Armenia, I was pleasantly surprised to be invited in for breakfast. In Jamaica, I remember my apprehension as a red-eyed, dreadlocked Rastafarian accosted me in the streets of Trenchtown, one of Kingston's most notorious slums, only to announce: "Some Rastas they a wolf. I a sheep" Then he smiled -broadly a languorous, ganja-induced smile. There are also many places where one cannot simply walk around and photograph, where there is crime or

veya fotoğraf makinesine karşı yaygın bir şüphenin bulunduğu birçok yer vardır. Böyle durumlarda fotoğrafçı, bu dünyalara girmesine yardımcı olacak birine ihtiyaç duyabilir. Bu bir sosyal hizmet görevlisi, bir topluluk lideri ya da sadece oranın bir yerlisi olabilir. Ya da belirli bir topluluğun güvenini kazanmak için kendisinin oraya defalarca gitmesi gerekebilir. Sonuçta mesele sadece çevrenin fotoğrafçıya sunduklarıyla sınırlı değildir, fotoğrafçının da çevreyi etkilediği bir gerçektir. Fotoğrafçı, sokakta gergin görünüyorsa etrafındaki insanlar da kendilerini gergin hissedecektir. Hedefine rahat bir şekilde, biraz muzipçe; ancak ciddiyetini koruyarak ve içinde bulunduğu kültüre saygı göstererek yaklaşırsa kapıların kendisine açıldığını görebilir. Hafif şakalar yapmanın veya şaka konusu olmanın hiçbir sakıncası yoktur. Fotoğrafçılar, tarifsiz anlar arayışında sokaklarda başıboş dolanırken çevredeki insanlara çoğu kez şapşalca gözükübilir. Nihayetinde bir sokak fotoğrafçısının belirli bir durum içinde ne kadar kalabileceği, büyük oranda başkalarının lütfuna bağlıdır.

Kitapları ve ödülleri

Alex Webb, 30 yıla yayılmış renkli fotoğraflarına genel bir bakış sunan "The Suffering of Light"; Meksika çalışmalarını derleyen La Calle ve daha yakın zamanda fotoğrafçı ve şair Rebecca Norris Webb'le birlikte hazırladığı "Brooklyn: The City Within" dahil olmak üzere şimdiye kadar toplam 17 kitap yayımladı. New York'taki Whitney Amerikan Sanat Müzesi, Atlanta'daki Yüksek Sanatlar Müzesi ve Boston Güzel Sanatlar Müzesi'nin de aralarında bulunduğu dünyanın dört bir yanındaki müzelerde sergiler açtı. Sanatçı, Guggenheim bursu, iki ulusal sanat teşvik hibesi ve bunların dışında da birçok ödül kazandı.

violence, or perhaps widespread suspicion of the camera. In these cases, the photographer may need someone else -a social worker, a community leader, or simply a local- to help enter these worlds. Or he may need to return to a neighborhood again and again to establish trust with a particular community. In the end, it is not only what the world gives the photographer, it's also what the photographer brings to the world. If the photographer seems nervous in the street, the people around him will also feel nervous. If he approaches situations with a sense of ease or a sense of humor, and with seriousness, gravity, and respect for the culture, he may discover that he will be welcomed into other worlds. There is nothing wrong with gentle joking, or allowing yourself to be the butt of jokes. After all, we photographers often do look a little silly traipsing through the streets in search of what only we imagine to be ineffable moments. Ultimately, how long a street photographer can linger in any given situation is largely thanks to the grace of others.

His books and awards

Alex Webb has published 17 photography books, including *The Suffering of Light*, a survey book of 30 years of his color photographs; *La Calle*, a compilation of his Mexico work; and most recently, *Brooklyn: The City Within*, a collaboration with photographer and poet Rebecca Norris Webb. He has exhibited at museums worldwide including the Whitney Museum of American Art, N.Y., the High Museum of Art, Atlanta, and the Museum of Fine Arts, Boston. He has been awarded a Guggenheim Fellowship, 2 National Endowment for the Arts Grants, and other honors.

Makalede geçen yazı ve görseller, Aperture Vakfı tarafından basılan Alex Webb ve Rebecca Norris Webb'e ait "Sokak Fotoğrafçılığı Ve Şiirsel Görüntü Üzerine" adlı kitaptan alıntıdır.

Web: webbnorriswebb.co

Instagram: @webb_norriswebb

The text and images in the article are excerpts from the book "On Street Photography and the Poetic Image" by Alex Webb and Rebecca Norris Webb, published by the Aperture Foundation.

Web: webbnorriswebb.co

Instagram: @webb_norriswebb

Mumbai, 1981.

Sancti Spiritus, Küba / Cuba, 1993.

Fotoğraf / Photo by
Rebecca Norris Webb.

Alex Webb kimdir?

1952 yılında Amerika'nın Kaliforniya Eyaleti'ne bağlı San Francisco'da doğan Webb, fotoğrafçılığa lise yıllarında başladı. 1974 yılında 22 yaşındayken Magnum Photos'a aday gösterildi. Profesyonel foto muhabiri olarak fotoğraf hayatına devam etti. 1979 yılında asil üye olarak Magnum fotoğrafçıları arasında yerini aldı. New York Times Magazine, Geo, Life, National Geographic gibi birçok dergide çalıştı. 1979'da siyah-beyaz fotoğraftan renkli fotoğrafa geçti. Ardından Latin Amerika ve Karayipler'deki halkın sosyo-politik kültürlerini yansıtan görüntüleme sürecine başladı. Karmaşık, ilginç, gizemli renkli karelerinde sosyal ve politik konuları ele alırken kendi üslubunu yarattı. Webb, 30 yıla yayılmış renkli fotoğraflarına genel bir bakış sunan "The Suffering of Light"; Meksika çalışmalarını derleyen "La Calle" ve daha yakın zamanda fotoğrafçı ve şair Rebecca Norris Webb ile birlikte hazırladığı "Brooklyn: The City Within" dahil olmak üzere şimdiye kadar toplam 17 kitap yayımladı. Sanatçı, Guggenheim bursu, iki ulusal sanat teşviki hibesi ve bunların dışında birçok ödül kazandı.

Who is Alex Webb?

Born in San Francisco, US, in 1952, Webb started photography in his high school years. In 1974, the 22-year old Webb, a Magnum Photos nominee, began working as a professional photojournalist. In 1979 he became a full member of Magnum Photos. He worked for many magazines such as New York Times Magazine, Geo, Life, National Geographic. With his transition from black-and-white photography to color in 1979, he started to treat the socio-political culture in Latin America and the Caribbean. He created a unique style in his complex, absorbing and mystical color photos while handling social and political issues. Webb has published 17 photography books, including "The Suffering of Light", a survey book of 30 years of his color photographs; "La Calle", a compilation of his Mexico work; and most recently, "Brooklyn: The City Within", a collaboration with photographer and poet Rebecca Norris Webb. He has been awarded a Guggenheim fellowship, two national endowments for the arts grants, and other honors.

FÜTÜRİST OBJEKTİF /
FUTURISTIC LENS

Sanal Sokaklara Giriş

Entering in Virtual Streets

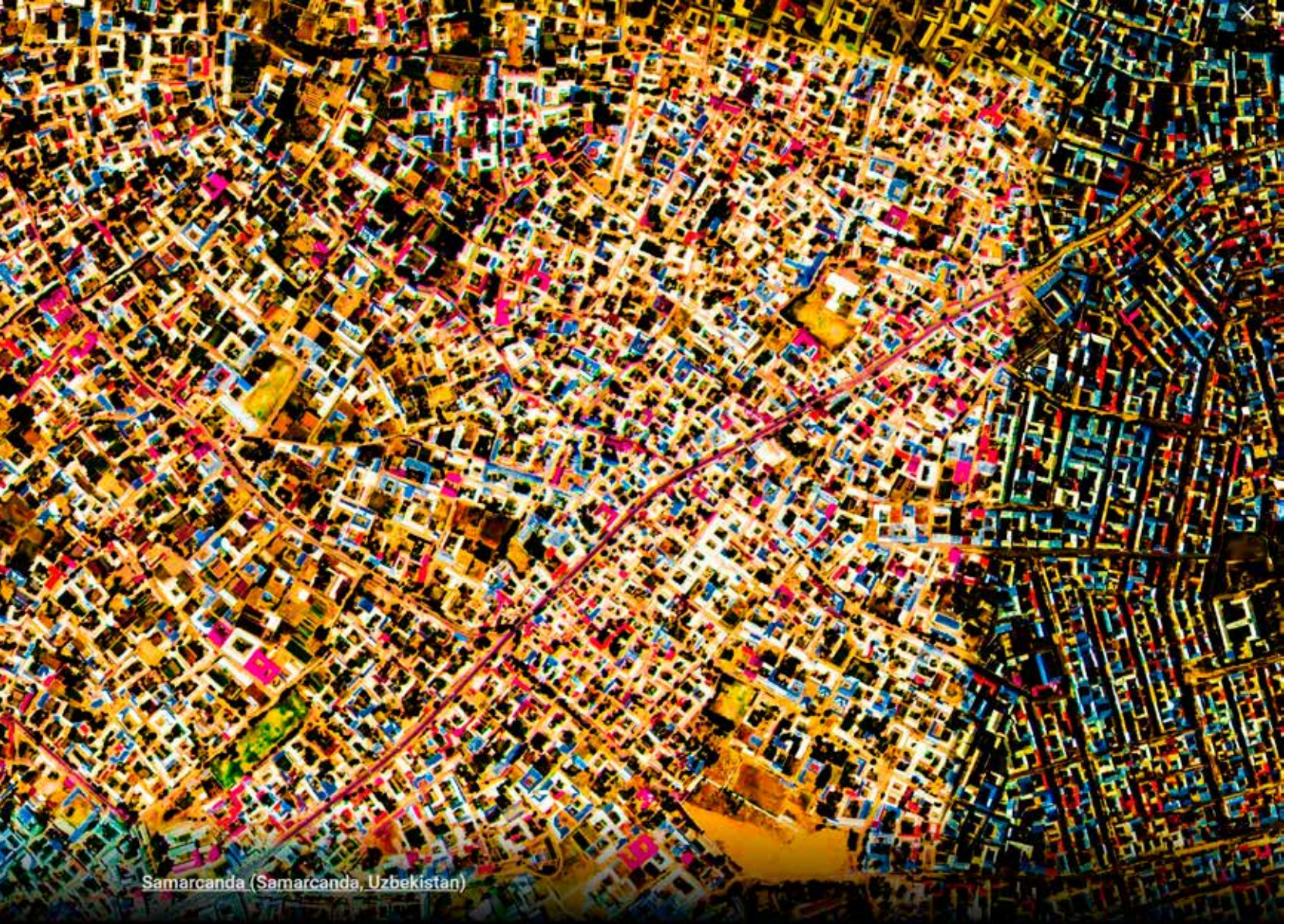
“ Sanal sokak (virtual street), fotoğraf ara yüzleri büyük verilerin işlendiği haritalardır. Bu şekliyle sanal sokak fotoğrafları, stratejik kararların verilmesine olanak sağlayan hiper metinlerdir.

“ *Virtual street photo interfaces are maps where big data is processed. Virtual street photographs are hypertexts that allow strategic decisions to be made.*

Görsel / Visual by Federico Winer.

Samarcanda (Samarcanda, Uzbekistan)

Sanal sokaklara, farklı uygulamalarla ve araçlarla (medium) girilmesi mümkündür. Kullanıcılar (fotoğrafçılar), bu gerçekliğe ait sokaklardan fotoğraflar çekebilirler. Sokak fotoğrafı açısından yaşam oyununda, yeni bir sürümün deneyimlenmesinin macera dolu yaratıcılık imkânları ortaya çıkardığı görülmüştür. Popüler ve güncelleme nitelikleri değerlendirilerek öncelikli bazı sanal sokaklara girmeye çalıştık. Bu sokakların yer aldığı gerçeklikleri Google Earth, Google Street View, GTA V (Grand Theft Auto) bağlamında dijital oyunlar ve 360 sanal tur olarak seçip dolaştık. İnsanlık tarihi, yaşamın değişimi, yeni gerçekliklerin ortaya çıkmasının ve deneyimlenmesinin örnekleriyle doludur. Bu değişimlerin bazılarının sonuçları çok büyük olmuştur. Ateşin bulunması, elektriğin keşfi, bilgisayarın bulunması ve benzeri... Günümüzde, gerçeğin farklı türevlerinin keşfinin de sonuçlarının büyük olacağına dair öngörülerde bulunmamıza sebebiyet verecek gelişmelere tanıklık etmekteyiz. Sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik bu gerçeklik türevlerindedir. Fiziksel yaşam alanlarından dijital yaşam alanlarına yönelik tercihler istikameti, belli bir değişimin paradigmasını belirlemektedir. Günümüz için değişim, gerçeğin yerini tutan, ama gerçek olmayan son derece hakiki dijital kültürün adıdır. Bilgisayar ve benzeri yapılarla görme (L. Manovich, Computer Vision, Human Senses, and Language of Art, 2020), bu kültüre ait olan bir gelişmedir. İnsanlığın bu gerçeklikleri deneyimlemesi ve sürekli farklı gerçekliklerle iletişim hâlinde olması, yaşamsal bir gereklilik olarak yakın gelecek için bir tahmin değil, olacak olan bir değişimdir. Bu kültürel değişimin dışında kalmak, yaşamla uyum problemleri ortaya çıkaracak ve giderek ötekileşme durumunun toplumsal bir nitelik kazanmasını belirginleştirecektir. Fotoğraf, 1839'dan bu yana yakın dönem büyük değişimlerin hem tanığı hem taşıyıcısı olmuştur. İçinde bulunduğumuz süreçte de yaşamın devinimini ifade etmedeki yetkinliği ve teknolojik karakteri, fotoğrafı gerçeklikler arasındaki bağlantıda işlevsel bir konumda tutmaktadır. Fotoğrafların, genel anlamda farklı bağlamlarda güncel etkileşim (transaction) sayıları, çevrim içi artan büyüklüğü, farklı medyalar tarafından üretilip tüketilme ve işlenme potansiyeli,

*I*t is possible to enter Virtual Streets using various applications and media. Users (photographers) can take photos in the streets of this reality. With respect to street photography, it is evident that experiencing a new version of the game of life brings out possibilities of adventurous creativity. We tried to enter some popular and primary virtual streets with updating properties. We selected and wandered around the realities of these streets as digital games and 360 virtual tours in the context of Google Earth, Google Street View, GTA V (Grand Theft Auto). Human history is full of examples of the transformation of life, and experiencing of new and emerging realities. Some of these transformations had major consequences: the discovery of fire, the discovery of electricity, the invention of computers, etc. Today also we are witnessing developments that will make us to anticipate that the consequences of the discovery of various derivatives of reality will be enormous. Virtual reality, augmented reality are derivatives of this reality. The preference of digital living spaces over physical living spaces determines the paradigm of a transformation whose orientation is obvious. Today, transformation is the name given to a highly authentic digital culture that replaces reality, but is not real itself. Seeing with computers and similar structures (L. Manovich, Computer vision, human senses, and language of art, 2020) is a development that belongs to this culture. The fact that human beings experience these realities and that they are constantly in contact with different realities is a vital necessity, not a prediction for the near future, but a transformation that will actually happen. Being excluded from this cultural change will create issues of adaptation to life and will render evident the otherization gradually acquiring a social character. Since 1839, photography has been both a witness and a vehicle of the major transformations of the recent period. In the era we are in, photography's competence in expressing the movement of life and its technological character situates photography in a functional position in the link between different realities. In general terms, photography should be considered as big data, if we take into account the current number of transactions in different contexts, the increasing size of the online photos, its potential to be produced, consumed and processed by different

Hollanda peyzajı. / Dutch Landscape. Görsel / Visual by Mishka Henner, 2011.

"Hiç Kimsenin Ülkesi". /
No Man's Land.
Görsel / Visual by
Mishka Henner,
2011-2013.

fotoğrafik verinin hızı (velocity) ve bu hıza uygun dönüştürülebilir nitelikleri, onu büyük veri hâlinde düşünülmesini gerektirir. Fotoğrafın, dijital kültür içinde belirginleşen bu özellikleri, fotoğraf türleri açısından zenginleştirici karakteristiklerini yeni gerçeklik bağlamlarına taşıma sonucunu ortaya çıkarmıştır. Sokak fotoğrafı, dijital kültürün uygulamalarıyla kendini güncellemiştir. Yeni tür sokak fotoğrafına ait değerlendirmelere girmeden, sokak üzerine bir pencere açmak yerinde olacaktır. Sokak, şehre ait bir yerdir, enerjiktir ve çok farklı bağlamlarda ele alınıp incelenebilecek verilere sahiptir. Sokaklar herkesin, ama hiç kimsenindirler, gerçeğin çevrim içi yerleridirler. Kültürler kendilerine göre sokakları biçimlendirdiği için yaşayan alanlardır, vazgeçilmezlerdendir. Her tarihsel dönemin şehirlerinin gerçekliğinin yarattığı sokaklar vardır. İnsanın kendini keşfetmede geçilmesi gereken mekânlardır. Kısacası sokak, sadece fiziki bir mekân değil, zihniyetin yarattığı fiziğin ürettiği, zihniyetin karşılığıdır. Bu nedenle sokağa bakış, yaşamı anlamının aşamalarındandır. Bu kadar ve daha ötesi fazlasıyla nitelikleri olan sokak, dijital kültür açısından değiştirilerek yeniden üretilebilecek büyük veri üretmeye elverişli fotoğrafik bir yerdir. Sokağa ait fotoğraflar, büyük verinin bileşenlerindedir. Ayrıca sanal sokak (virtual street), fotoğraf ara yüzleri büyük verilerin işlendiği haritalardır. Bu şekliyle sanal sokak fotoğrafları, stratejik kararların verilmesine olanak sağlayan hiper metinlerdir. Fotoğrafçılar açısından ise sokak, nesnel ifadelerinin karşılığı olan yerlerden biridir. Sokak fotoğrafçılığı bu rasyonel yaklaşımın sonucunun misyonunu taşır. Geçmişte olduğu gibi bugün de sokakları keşfetmek, kenti tanımak açısından yeni metinler oluşturabilme imkânı verdiği için fotoğrafçılar, sokakları sürekli gözlemlemektedirler. Yeni nesil fotoğrafik gözleme olanakları, bizlere sokak fotoğrafının geleceği üzerine öngörü denemeleri yapabilme fırsatları vermektedir. Sanal (virtual) sokaklar, var olan teknik seviye üzerinden sokak bağlamlarının geleceği üzerine bir incelemedir. Bu sokaklar, 21.yüzyıla beraber yaşamsal hâle gelmeye başlamıştır. Sokak fotoğrafı ve fotoğrafçılığının belirgin niteliklerinin, sanal bağlamda deneyimlenen ve deneyimlenmesi mümkün olabilecek olasılıkları değerlendirilmiştir. Sanal sokak fotoğrafçılığı, hayal etme ve keşfetmeyle ilgilidir. Sanal sokaklar, sanal gerçeklik dünyasının mekânlarıdır. Dolayısıyla bu dünyaya ait olan tasarımılanmış kentler ve bunların sokakları fiziksel olmanın

“Elde edilen sanal sokak fotoğraflarının, potansiyelleri itibarıyla gerçekliğin fantastik sanal manzaraları olduğu söylenebilir.”

“It is possible to say that the virtual street photographs produced are fantastic virtual landscapes of reality in terms of their potential.”

media, the velocity of the photographic data and the transformable characteristics suitable for this velocity. These properties of photography, which became obvious in digital culture, resulted in carrying the enriching characteristics of photography to the contexts of a new reality. Street photography has updated itself with the applications of digital culture. Before evaluating the new type of street photography, it would be pertinent to open a window to the streets. The street is a space belonging to the city, it is energetic and features data that can be studied and analyzed in many different contexts. Streets belong to everyone but also to no one, they are online places of reality. As each culture uniquely shapes the streets, they are indispensable spaces that live and breathe. There exist streets created by the reality of cities of every historical period. They are spaces that one has to go through in order to discover oneself. In brief, the street is not just a physical space, it is the product of physics created by the mind, it is the counterpart of the spirit. For this reason, looking at the street is one of the stages of understanding life. Moreover, the street is a photographic space allowing to generate big data that can be changed and reproduced in terms of digital culture. Pictures of the street are components of big data. In addition, virtual street photo interfaces are maps where big data is processed. Virtual street photographs are hypertexts that allow strategic decisions to be made. For photographers, the street is one of the places that correspond to their objective expressions. Street photography's mission is based on this rational approach. Photographers constantly observe the streets, since exploring the streets offers today, as it did in the past, the opportunity to create new texts in terms of getting to know the city. The new generation of possibilities related to photographic observation gives us the opportunity to make foresights into the future of street photography. Virtual street is a study on the future of the context of street based on the current level of technicality. These streets have started to become vital with the turn of 21st century. The possibilities of the distinctive properties of street photography and photography, that are and can be experienced in a virtual context, were evaluated. Virtual street photography is all about imagining and exploring. Virtual streets are spaces of the virtual reality world. Consequently, the designed cities belonging to this world and the streets of these cities are not physical, they are software-based. Virtual street photographs are the consequences of a meaningful whole creation with

“Beklenmeyen Olaylar” serisinden. / Series of “Unfortunate Events”. Görsel / Visual by Michael Wolf, 2010.

Görsel / Visual by Marco Cadioli, 2014.

ötesinde yazılımsaldır. Sanal sokak fotoğrafları anlamlı, bir bütün yaratisının farklı bileşenlerle beraber sonuçlarıdır ve bu nedenle büyük veri özelliğine sahiptirler. Bu sokaklar, tıpkı modern zamanın sokakları gibi işlevsel niteliğe sahiptir. Peki bu sanal sokaklar nerededir? Sanal sokakları yaşadığımız ve fotoğrafları üzerine değerlendirmeler yapacağımız ilk bağlam, Google Earth uygulamasıdır. Google Earth hakkında yapısal teknik analizi kısmen kullanmakla beraber, bağlamı sanal sokak fotoğrafı ve fotoğrafçısı açısından değerlendirmek amacındayım. Dolayısıyla içeriksel bir değerlendirme yapılmamıştır. Google Earth uygulaması seçenekleri içinde, bizim bağlamımız dışında olan pek çok çözüm üreticisi nitelikleri bulunmaktadır. Google Earth fotoğraflarının, daha çok kullanıldığı şekliyle imajlarının, vizyon ve tür bağlamında sanal manzaralar olduğunu belirtmeliyiz. Bu sanal manzaraların çerçeve seçimlerine kullanıcı karar vermektedir, tıpkı geleneksel sokak fotoğrafında olduğu gibi... Görüntü ve bakış açıları, sanal sokak gezgininin iradesindedir. Geleneksel sokak fotoğrafında fotoğrafçının bakış açısı, seçimleri, ifadenin anlamının oluşumunda belirleyicidir. Bu durum fotoğrafın estetiği üzerinde etkili bir tercih olduğu için, sanal sokak fotoğrafçısının Google Earth üstündeki bakış açısı, tercihleri sanal sokak fotoğrafının estetiğinin belirleyicilerindedir. Sanal sokak fotoğraflarında hâkim olan bakışın kırık kuş bakışı olması, geleneksel sokak fotoğrafına göre önemli bir değişimdir. Çünkü fotoğrafçılar açısından

different components, and therefore they have the characteristics of big data. These streets have functional characteristics, just like the streets of modern times. So where are these virtual streets? The first context in which we experience the virtual streets and will evaluate the photographs is the Google Earth application. While partially using the structural technical analysis on Google Earth, I intend to evaluate the context in terms of virtual street photography and photographer. Thus, here I did not undertake an evaluation of the content. Google Earth application features many solution making attributes that are out of context for the purposes of this text. It should be noted that Google Earth photographs (more commonly referred to as images) are virtual landscapes with respect to vision and genre. The user decides on the frames of these virtual landscapes, just like in traditional street photography. Images and point of views are at the will of the virtual street explorer. In a similar fashion, in traditional street photography, the photographer's point of view and his/her choices are decisive in the formation of the meaning of the expression. As this is a choice affecting the aesthetics of the photograph, the point of view and preferences of the virtual street photographer on Google Earth are decisive in the aesthetics of virtual street photography. The fact that the dominant viewpoint in virtual street photographs is through a tilted bird's-eye view is an important variance compared to the traditional street photography. Because, the experienced point of view of the virtual street is a challenge to

deneyimlenen sanal sokak bakış açısı, yerleşik olan perspektif alışkanlığına bir meydan okumadır. Geçmişin konuyla ilgili birikimlerinin, Filippo Brunelleschi'nin deneyselliğiyle yarattığı bilincin değişimi kaçınılmazdır. Ayrıca sistemin güncellemelerle 360 görüşü algılanabilir bir düzleme getirmesi, kişiselleşebilir manzaraların yaratılmasına olanak sağlamaktadır. Google Earth sistemi üzerinden manzaranın estetize edilmiş fotoğrafik yorumlamaları, bakışın yeni keşiflerinden biridir. F.Winer'ın, yakın dönem eserlerinden "Ultradistancia" serisinde yer alan sanal fotoğraflarla ilgili olarak, yeni Google Earth'ü bir sanat eseri olarak ifadelendirmiştir. Mishka-Henner'in Google görüntüleme türevleriyle yarattığı çalışmalar (Dutch Landscape), coğrafyaya eleştirel bakışın yeni nesil sanal sokak fotoğrafik gözlemidir. Sanatçı, aynı zamanda Google Streetview uygulamasıyla da "No Man's Land" örneğinde olduğu üzere eserler üretmektedir. Benjamin Grant, Shaun Utter, Jenny Odell, Florian Freier, Clement Valla, Paolo Cirio gibi sanatçılar, Google Earth teknolojisiyle fotoğrafik tasarımlar üreten, sanal sokak gezginleri içinde ifade edilebilirler. Fotoğrafik üretim tekniği değişince yüzey değişmeye başlamıştır. Keşfedilebilecek manzaranın yeni fizyonomisi ifade yaratıcı potansiyeller taşımaktadır. Sanal sokaklara girilebilecek bir başka bağlam, Streetview uygulamasıdır. Google Streetview, Google Earth'ten farklı olarak sokakların yer seviyesinde üretilen fotoğraflar üzerinden, yazılımsal olarak yaratılan sanal sokakların

the established perspective habit of photographers. The transformation of the accumulations of the past, the consciousness created by Filippo Brunelleschi's experimentation is inevitable. Moreover, the fact that the system's capability of projecting the 360-degree view to a perceptible plane allows the creation of customizable landscapes. Aestheticized photographic interpretations of the landscape using the Google Earth system are one of the new discoveries of the gaze. F. Winer defined the new Google Earth as a work of art when he was discussing the virtual photographs in the "Ultradistancia" series of his recent works. The work created by Mishka-Henner using derivatives of Google imaging (Dutch Landscape) is the new generation virtual street photographic observation of a critical view on geography. The artist also produces works similar to No Man's Land using the Google Street View application. Artists such as Benjamin Grant, Shaun Utter, Jenny Odell, Florian Freier, Clement Valla, Paolo Cirio can be listed among the virtual street explorers who produce photographic designs using Google Earth technology. Once the photographic production technique changed, the surface started to change as well. The new physiognomy of the explorable landscape has expressive potentials. Another context where one can enter virtual streets is the Street View application. Unlike Google Earth, Google Street View is composed of photographic images of software-created virtual streets, using photographs of streets taken at ground level. The Street View application also uses algorithms

fotoğrafik görüntülerin birleşimidir. Streetview uygulamasının global anlamda kişisel verilerin korunması yönünde algoritmalar kullandığını da ifade etmeliyiz. Bu anlamda kimlikler ve kişisel verilerin filtrelenmesine gidilmiştir. Elde edilen sanal sokak fotoğraflarının, gerçekliğin fantastik sanal manzaraları olduğunu, potansiyelleri itibarıyla söylenebilir. Bu bağlamın çevrim içi, interaktivite ve online uygulamalar açısından teknolojik yetkinliğinin olduğunu düşünmekle birlikte kamusal erişim açısından henüz gerçek zamanlı erişime açık hâle getirilmemesi ayrı bir tartışma olabilir. Street View uygulaması, tıpkı Google Earth gibi farklı paydaşlara ihtiyacı duydukları alanlarla ilgili bilgiler sağlayabilmektedir. Michael Wolf, John Rafman, Paolo Cirio Doug Rickard'ı bu bağlamda sayabiliriz. Doug Rickard'ın "A New American Picture" serisi referansları Amerikan sokak fotoğrafı geleneğinin bilinciyle hareket edilmiş fotoğraflardır. Google Street View ve Google Earth, sokak fotoğrafının günümüze kadar olan birikiminin ötesinde, yarattığı sanal sokaklar ile yeni bir vizyondur. Sağladıkları enformasyonla sadece geçmiş olayların belleğinin tutulması değil, bugünü biçimlendiren yapay bir göz hâline gelmişlerdir. Sanal sokak manzaralarında geniş ve dinamik bir görüntü alanını keşfetme ihtiyacına cevap vermektedirler. Marco Cadioli, sanal sokakların teknik ve zihinsel süreçlerini birlikte yaşayan, hatta ifade eden sanal gezginlerden biridir. "Ağın fotoğraflarını" çekiyorum ifadesi, onun gerçekliği sanalda aradığının ve vizyonunun nesnesinin bağlamını göstermektedir. Cadioli'nin sokak fotoğrafının, Iain Macmillan'ın Beatles grubunu çektiği Abbey Road fotoğrafını (1969, artsy.net/artist/iain-macmillan) çağrıştırması, sokak fotoğrafının dün ve bugününü karşılaştırılabilir hâle getirmektedir. Sanatçı, ayrıca dijital oyunlar açısından "Arenae" isimli foto röportajlarını, sanal savaş alanlarından yaratmaktadır. Eron Rauch'ın "Glitchscapes" serisi, World of Warcraft oyunundaki manzaraların ekran görüntülerinin fotoğraflarıdır. Dijital oyunlar açısından sanal sokaklar, gelecek nesillerin biçimlendirildiği mekânlardır. Ekonomi politiğinin büyüklüğü, bu sokakların ihmal edilmemesi gereken bir sektör olarak değerlendirilmesini gerektirir. Ayrıca incelenmesi gereken varoluşsal mücadelelerin yeni bağamlarından biri olduğu muhakkaktır. Bu endüstrinin, tarihsel süreçte yukarıda söz ettiğimiz diğer iki bağlama göre 21. yüzyıl öncesi bir geçmiş olmakla beraber, Microsoft firmasının pazara girişi, çok farklı

“ Sanal sokak fotoğraflarında hâkim olan bakışın kırık kuş bakışı olması, geleneksel sokak fotoğrafına göre önemli bir değişimdir.

“ *The fact that the dominant viewpoint in virtual street photographs is through a tilted bird's-eye view is an important variance compared to the traditional street photography.*

to protect personal data globally. In this sense, identity information and personal data have been filtered. It is possible to say that the virtual street photographs produced are fantastic virtual landscapes of reality in terms of their potential. Although we think that this context has technological competence in terms of online and interactive applications, the fact that it has not yet been made available for real-time public access is another topic of discussion! Just like Google Earth, Street View application can also provide various stakeholders with information regarding the areas they have an interest. In this sense, we can name Michael Wolf, John Rafman, Paolo Cirio, Doug Rickard. The references in Doug Rickard's A New American Picture series are photographs that are aware of the American street photography tradition. Google Street View and Google Earth are new visions with the virtual streets they create, beyond the accumulation of street photography until the present day. Thanks to the information they provide, they have become not only the memory of past events, but also an artificial eye that structures the present. They respond to the need to explore a wide and dynamic field of view in virtual street views. Marco Cadioli is one of those virtual explorers who experience and express the technical and mental processes of virtual streets. The expression he uses, "I take pictures of the network", demonstrates the context of his search for reality in the virtual world and the object of his vision. The fact that Cadioli's street photograph evokes Iain Macmillan's photo of Abbey Road (1969, artsy.net/artist/iain-macmillan) makes it possible to compare street photography of the past and today. In the field of digital games, the artist creates photo interviews called "Arenae" from virtual battlefields. Eron Rauch's Glitchscapes series involves photographs of screenshots of landscapes from the World of Warcraft game. In terms of digital games, virtual streets are spaces where future generations are shaped. The size of the political economy necessitates these streets to be seen as a sector that should not be neglected. In addition, it is evident that it is one of the new contexts of existential struggles that need to be scrutinized. Although this industry dates back to before the 21st century according to the two other contexts in the historical process mentioned above, Microsoft's entry into the market has allowed for new productions in very different contexts, by taking into account

Görsel / Visual by Kent Sheely, 2020.

"Arenae". Görsel / Visual by Marco Cadioli, 2005.

“ Sanal sokaklar, sanal gerçeklik dünyasının mekânlarıdır. Tasarlanmış kentler ve bunların sokakları fiziksel olmanın ötesinde, yazılımsaldır.

Görsel / Visual by Claire Hentschke, 2016.

“ *Virtual streets are spaces of the virtual reality world. The designed cities and the streets of these cities are not physical, they are software-based.*

bağlamlarda sanal sokak anlayışının endüstriyel dinamiklerin kaygıları gözetilerek yeni üretimler yapılmasının yolunu açmıştır. Farklı dijital oyunlar ile bu anlamda değerlendirme yapmak mümkün olmakla beraber, kullanıcı kitlesi güncellemeleri, etkileşimi, sürdürülebilirlik, tasarımlarının zamanın ruhunu yakalama, tarafımızdan deneyimlenmesi gibi nitelikleriyle GTA V (Grand Theft Auto) oyununu sanal sokaklara giriş metnimiz dolayısıyla değerlendirilmiştir. Oyun üzerinde bakışımız, sanal sokaklarla ilgili olan niteliğiyle ilgilidir. Oyunun yapısı ve özellikleri incelenmemiştir. 2013 yılında son sürümü piyasaya sürülmüş, Los Angeles modellemesi yapılan ütopyik Los Santos şehri, sokakları ve çevresinde geçen bir kurgusallıkla biçimlendirilmiştir. Oyun, Berger'in "Görme Biçimleri"nin, yeni bağlamını, dijital oyunlardan GTA V bağlamında, gerçekliğin eleştirisinin yaşamsal yeni modellemelerinden biri olarak tekrar bakılması gereken bulgulara sahiptir. GTA V sanal sokak tasarımları, sentetiğin estetiğinin incelenebileceği, görsel etkileşime ve iletişime açık metinlerdir. Sanal sokak gezginine (oyuna giren kişi) farklı olasılıklar içinde kendini öz-sunum (self-presentation) tasarlama imkânı verilmektedir. Bu metinlerde sanal sokak gezgini Los Santos şehrinin vazgeçilmez fenomenidir. Maren Hartmann'ın belirttiği gibi, Charles Baudelaire'in modern zamanlarında bu fenomenin 19. yüzyıldaki kenti Paris'ti. Oysa zamanımızda Cyberspace'tir. Siber flanör (cyberflâneur) sadece oyun bağlamında değil, sanal sokakların ve genelde dijital ortamın akışkanlığına kendini bırakan bir kimliktir. Her ne kadar arama motorları ve bazı sosyal uygulamalar (Facebook) bu akışkanlığı bertaraf etse de... Bu görüşe karşı farklı bir yaklaşım ise oyun içi fotoğrafçılığın avangart bir sanat formu hâline dönüşmeye başladığıyla ilgili görüştür. Kent Sheely, Alan Butler, Justin Berry, Trevor Raab, Claire Hentschker, Carson Lynn, Alan Butler, Grand Theft Auto V oyunu üzerinden seri fotoğraflar üretmiştir. Butler'in oyun üzerinden çektiği fotoğrafları, geleneksel fotoğrafların yer aldığı sosyal ortamlarda paylaşması ve çok sayıda beğeni alması, değerlendirilmesi gereken bu bağlamın bir sonucudur. Claire Hentschker, Stanley Kubrick'in 1980 yapımı "The Shining" filmine analogik linkler atarak "Shining360" Projesi'ni gerçekleştirmiştir. Proje, bir video olmakla beraber, bu projenin fotoğrafları sadece sanatçının oyun bağlamı ile değil, aynı zamanda sanal sokakların bir başka türeviden olan 360 sanal tur dolayısıyla da takip edilecek sanal bir gezginin fotoğraflarıdır. Hentschker'ın "Experiments 360" serisi, 360 sanal tur tekniğinin sanal fotoğraflarıdır. Sanatçı, bu seride yer alan çalışmada, Dali'nin "The Persistence of Memory" tablosuyla etkileşimini gerçeküstünün sanallığı boyutuna

the concerns of the industrial dynamics of the perspective of the virtual street. In this sense, it is possible to evaluate various digital games. GTA V (Grand Theft Auto) game has been included in our text, because of its features such as user base updates, interaction, sustainability, designs that capture the spirit of the time and due to the fact that we were able to experience it. Our view of the game is only about its attributes related with virtual streets. The structure and properties of the game are not studied here. The last version of the game was released in 2013, and the utopian city of Los Santos with its streets, which was modeled based on Los Angeles, was structured in accordance with the fictional content of the game. The game involves findings that make it necessary to reconsider the criticism of reality in Berger's Ways of Seeing in a new context, as one of the vital new models. Virtual street designs in GTA V are texts open to visual interaction and communication, where the aesthetics of the synthesis can be analyzed. The game offers the virtual street explorer (the person entering the game) the opportunity of self-design and self-presentation with different possibilities. In these texts, the virtual street explorer is an indispensable phenomenon of the city of Los Santos. As Maren Hartmann states, in the modern times of Charles Baudelaire, the city of this phenomenon in the 19th century was Paris. However, in our time it is the Cyberspace. Cyberflâneur is an identity that surrenders itself not only in the context of the game, but also in the flow of virtual streets and the digital environment in general. Though, search engines and some social media applications (Facebook) get rid of this flow. A different approach to this point of view is related with the fact that in-game photography has begun to evolve into an avant-garde art form. Kent Sheely, Alan Butler, Justin Berry, Trevor Raab, Claire Hentschker, Carson Lynn, Alan Butler have produced photo series using Grand Theft Auto V. The fact that Butler shared the photographs he took using the game in social media where traditional photographs are exhibited and received many likes is a result of this context that requires consideration. Claire Hentschker produced the Shining360 project by providing analogical links to Stanley Kubrick's 1980 film "The Shining". While the project is in video format, the photos of this project can be followed not only in the context of the game, but also in the 360 virtual tour, which is another derivative of virtual streets. Hentschker's "Experiments 360" series is composed of virtual photographs of the 360 virtual tour technique. In a work of this series, the artist has brought his interaction with Dali's "The Persistence of Memory" to the virtual dimension of the surreal. The fact that game-based methods are discussed in new generation educational models requires digital games

taşımıştır. Yeni nesil eğitim modellerinde oyuna dayalı yöntemlerin tartışılıyor olması, dijital oyunların eğlence endüstrisinin ötesinde de düşünüp değerlendirilmesini gerektirmektedir. “Sanal Sokaklar”ın proje adı olarak kullanıldığı için gerçekliğinin yukarıda ifade etmeye çalıştığımız uygulamalarında (Claire Hentschker) 360 sanal tur tekniği kullanılmıştır. Üretim, teknik ve yazılımsal anlamda farklı bileşenlerle yaratılır. Fotoğraf makinelerinin olabildiğince geniş açı özelliklerinin kullanılarak çekilen görüntülerin, düzenlenmesiyle elde edilen panoromalardır, bir diğer ifade ile mekânın 360 derecelik görünümüdür. Amaca yönelik olarak fotoğrafik görüntünün üstünde grafiksel farklı ara yüzler tasarlanabilir. Yaratılan sanal turun linki, ağlarla Google destekli uygulamalara erişilerek görünürlüğün, çarpan değeri artırılabilir. Online, internet üzerinden içeriklere, yukarıda söz ettiğimiz diğer sanal sokak uygulama türevleriyle beraber, geçmişten günümüze bitmeyen gerçeklik tartışmalarına, yakın zamanda Jan Westerhoff’un “reality” (gerçeklik) yaklaşımlarını ekleyerek kafaları karıştıracak düzleme erişilmiş olur. Dolayısıyla 360 Sanal Sokaklar’da M. Castell’in “ağ toplumu”nun kimlikleri dolaşabilmektedir. Günümüzde 360 tasarımlarının uygulamalarına bakıldığında dış mekândan çok, iç mekân tanıtımlarına elverişli bir işlevsellik taşıdıklarını ifade etmeliyiz. Sanal sokakların girmeye çalıştığımız mecraları Google Earth, Google Streetview, Dijital Oyunlar (Grand Theft Auto GTA V), 360 sanal tur; konum, yer, bölge, hareket, beşerî ve fiziki ortam etkileşimi sağladığı için modern coğrafyanın uzantısı olan sanal coğrafyanın yeni uygulama düzlemleri hâline gelmişlerdir. Dolayısıyla sanal sokaklarla harita ve coğrafya yeniden keşfedilmiştir. 2005’le beraber bağlamımız için başlayan Google haritalar ve Google Earth, düşüncemize, öğrenmemize, keşfetmemize, çalışmalarımıza ve bilgi üretimine devasa etkileri olmuştur. Özellikle sanatçılar açısından Google Earth tekniğiyle sanal sokaklara bakmanın, genel bakış etkisi ile yeni yaratıcılık imkânları ortaya çıkarmıştır. Bu bağlama ilişkin sanal sokak fotoğrafik sonuçları, insanlığın yaratılmış dünyasına olan sorumluluklarının ve hayranlığının aynı zamanda kayıtlardır. Sanal sokak fotoğrafçıları farklı tekniklerle coğrafyayı anlamlandırırken, Microsoft’un 1995’te geleceğin dünyasını hayal etmeyi düşündürerek, “bugün nereye gitmek istiyorsunuz?” (Windows 95’in tanıtım sloganı) sorusuna, bilgisayar ekranından orijinalitenin sanallığını keşfetme imkânı vererek cevaplamaktadırlar. Bu yeni bir vizyondur. Farklı bir estetik kategoridir. İçinde sokak fotoğrafı ve fotoğrafçılığının güncellendiği farklı bir gerçekliktir.

to be considered and evaluated outside the entertainment industry. In the applications of the reality of virtual streets that we tried to express above (Claire Hentschker), 360 virtual tour technique was used. Production is based on different technical and software components. These are panoramas obtained by composing the images taken with the cameras using their wide-angle features as much as possible; they are a 360-degree view of the space. Depending on the purpose, different graphical interfaces can be designed on top of the photographic image. The link of the created virtual tour can be accessed through Google-supported applications via networks and the visibility can be increased. By adding Reality approaches of Jan Westerhoff to online content, to the never-ending reality discussions from the past to the present, along with the other virtual street application derivatives mentioned above, we reach a certain confusion. Thus, identities mentioned by M. Castell in Network Society can wander in 360 virtual streets. In the present day, when we look at the applications of 360-degree designs, we see that they have functions that are suitable for indoor promotions rather than outdoor space. The virtual street media that we tried to enter; Google Earth, Google Street View, Digital Games (Grand Theft Auto GTA V), 360 virtual tour; They have become the new application platforms of virtual geography, which is the extension of modern geography, as they provide location, place, region, movement, human and physical environment interaction. Thus, cartography and geography have been rediscovered with virtual streets. Launched in 2005, Google Maps and Google Earth had enormous impact on our thinking, learning, exploration, works and knowledge production. Especially, looking at virtual streets using Google Earth technique has created new possibilities of creativity for artists thanks to the Overview Effect. The virtual street photographic consequences in this context are also records of humanity’s responsibilities and admiration for its created world. While virtual street photographers make sense of geography using different techniques, they answer to the famous question of Microsoft in Windows 95’s promotional slogan: “Where do you want to go today”. They answer by providing the opportunity to explore the virtuality of originality through the computer screen. This is a new vision, a different aesthetic category; it is a different reality where street photography and photography are updated.

Görsel / Visual by Claire Hentschke, 2016.

Doç.Dr. Sadık Tumay kimdir?

1990 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-TV Fotoğraf Bölümü'nden mezun oldu. Mezun olduğu fakültenin fotoğraf bölümüne asistan olarak girdi. 1996 yılında "90'lı Yıllarda Türk Basınında Siyasi Fotoğrafın İşlevi" isimli Yüksek Lisans tezini tamamladı. 2002 yılında "Medya Estetiği ve Geleceğin Projelendirilmesi" isimli doktora tezini verdi. Yayınlanmış çok sayıda bildiri ve makaleleri bulunmaktadır. Farklı tarihlerde kişisel ve karma sergiler açmıştır. Hâlen aynı bölümde öğretim üyesi olarak çalışmalarına devam etmektedir.

Who is Assoc.Prof. Sadık Tumay?

In 1990, he graduated from Dokuz Eylül University, Faculty of Fine Arts, Department of Cinema-TV & Photography. He entered the photography department of the faculty he graduated from an assistant. In 1996, he completed his master's thesis titled "The Function of Political Photography in Turkish Press in the 90's". In 2002, he finished his doctoral thesis titled "Media Aesthetics and Projecting the Future". He has published numerous papers and articles. He has held personal and group exhibitions. He continues to work as a lecturer at Dokuz Eylül University, Faculty of Fine Arts, Department of Cinema-TV & Photography.

SOSYAL MEDYA / SOCIAL MEDIA

Sokak Fotoğrafçılığında Yeni Bir Mecra:

A New Medium
in Street Photography:

Instagram

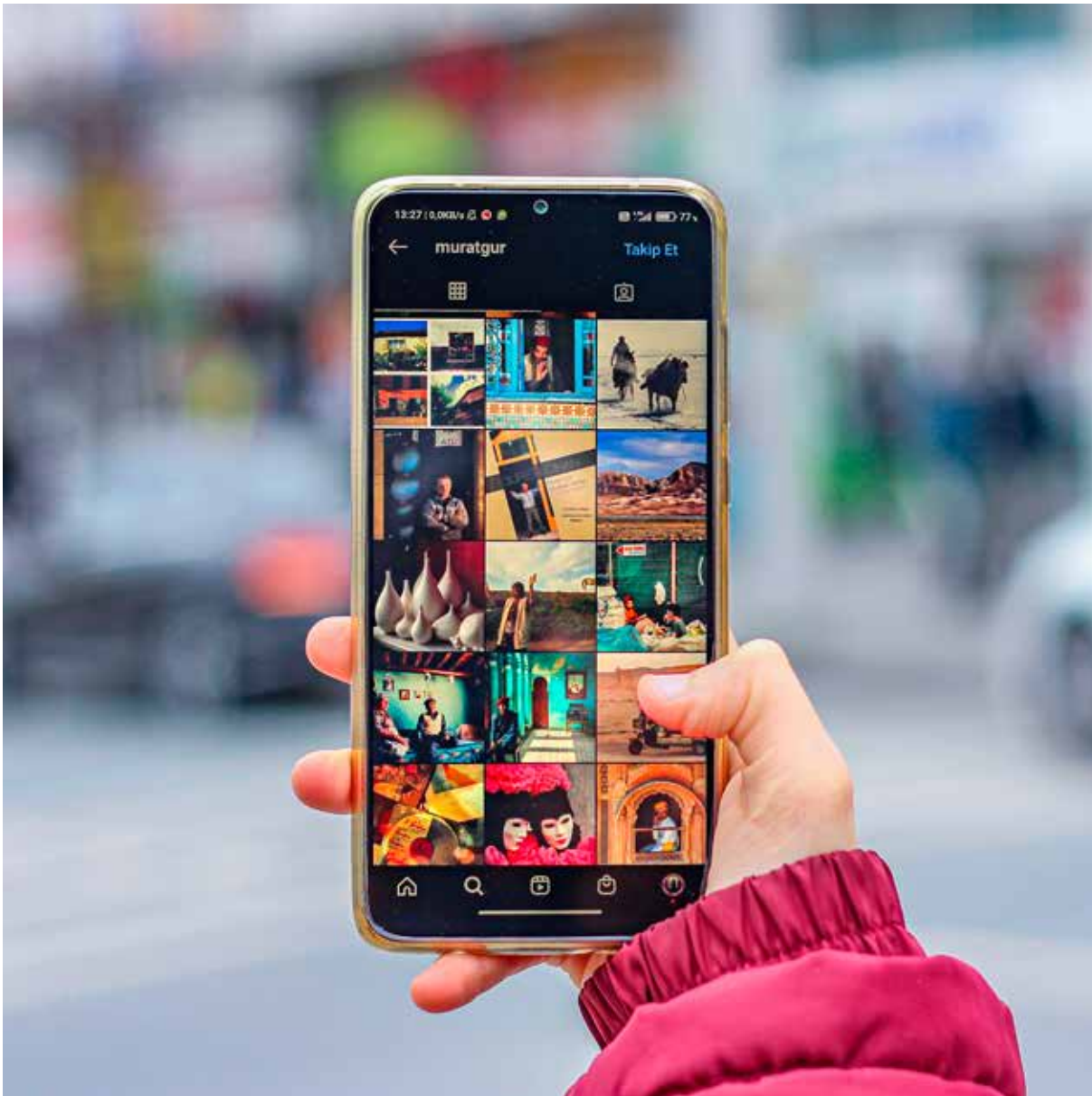
“ Dijital çağda fotoğraf, internetin hızla yayılmasıyla ve sosyal medya denilen “çevrim içi” paylaşım platformlarının varlığı ile farklı boyuta taşınmıştır.

“ In the digital era, photography has moved to a different dimension with the rapid expansion of internet and the existence of “online” sharing platforms called social media.

Bu makale, sokak fotoğrafının Instagram mecrası ile olan yeni ilişkisinin, sokak fotoğrafçıları tarafından nasıl algılandığına ışık tutmayı amaçlamaktadır. Sokak fotoğrafçısı olan katılımcılara sorulan sorularla sokak fotoğrafçılığının özelliklerinin tartışıldığı, katılımcıların sosyal medya kullanım pratiklerinin ölçülmeye çalışıldığı bir araştırma olmayı da hedeflemektedir.

Yöntem

Bu çalışmada belgesel fotoğrafçılık adına ilk örnekleri kapsayan ve günümüze uzanan sokak fotoğrafçılığının var olan tanım ve özelliklerinin, sosyal medya platformlarının kullanıcıları tarafından nasıl anlaşıldığı; ayrıca Instagram'ın sokak fotoğrafçılığı üzerindeki etkilerini araştırmak amacıyla kişilere sorular yöneltilmiştir. Bu sorular, -cinsiyetine bakılmaksızın- özellikle sokak fotoğrafları çeken kişilere soruldu. Toplamda 148 kişiye yöneltilen bu sorular, üç bölümden oluşmaktaydı:

Birinci bölüm, bireylerin sokak fotoğrafının tanımı, özellikleri hakkındaki görüşlerini ve ilişkili etik kuralları uygulayıp uygulamadığını saptamaya yönelik soru ve ifadeler ve kaç yıldır sokak fotoğrafı ile ilgilendikleri,

İkinci bölüm, bireylerin çoğunlukla kullandıkları sosyal medya uygulamalarını araştırmaya ve fotoğraf ile sosyal medya etkileşimini anlamaya yönelik soru ve ifadeler,

Üçüncü bölüm, bireylerin Instagram kullanım sıklığı ve kullanım amacını, bu uygulamanın sokak fotoğrafçılığındaki yerini saptamaya yönelik sorular.

This article aims to illuminate how the new relationship between Street photography and Instagram is perceived by Street photographers. Through questions posed to street photographers, the article aims to provide a research that discusses the characteristics of street photography, measures social media utilization practices of the participants.

Method

In this study, the participants were asked some questions in order to examine how the existing definitions and features of street photography, which covers the first examples in the name of documentary photography and reaches the present day, are understood by the users of social media platforms, and also the impact of Instagram on street photography. This three-part questionnaire was addressed without any gender discrimination to 148 people taking street photographs:

First part; Questions and statements to determine the definition of street photography, its features and whether the participants comply to related ethical rules, and for how many years they have been interested in street photography,

Second part; Questions and statements to determine the social media applications usually used by the participants and to understand the interaction between photography and social media,

Third part; Questions to determine the frequency and purpose of Instagram utilization by the participants, and the place of this application in street photography.

Tablo 1: Katılımcıların sokak fotoğrafı çekme süreleri

Table 1: The duration of participants' experience in photography

Süre Duration	Katılımcı Sayısı Number of Participants	Yüzde Percentage
0-4 yıl arası / years	70	47,3%
5-9 yıl arası / years	42	28,4%
10-14 yıl arası / years	17	11,5%
15-19 yıl arası / years	10	6,8%
20 + / years	9	6,1%

Tablo 2: Sokak fotoğrafının tanımı ve özelliklerine dair ifadeler ve katılımcıların fikirlerini belirtir cevapların oranı

Table 2: Statements regarding the definition and features of street photography, and the answer percentages expressing the opinions of the participants

İfadeler Statements	Katılmıyorum Disagree	Katılıyorum Agree	Çekimserim Undecided
Sokak fotoğrafı kent veya kasabalarda çekilen sokak fotoğraflarıdır. Street photographs are photographs of streets taken in cities or towns.	48 (%32,4)	73 (%49,3)	27 (%18,2)
Sokak fotoğrafı insan içermelidir. Street photography must contain people.	82 (%55,4)	35 (%23,6)	29 (%19,6)
Sokak fotoğrafı kompozisyonel yaratıcılık içermelidir. Street photography should involve creativity of composition.	31 (%20,9)	86 (%58,1)	31 (%20,9)
Sokak fotoğrafında fotoğrafçı, öğeleri yönlendirmemelidir. In street photography, the photographer should not intervene in the components.	29 (%19,6)	80 (%54,1)	39 (%26,4)
Sokak fotoğrafı rastlantısal olmalıdır. Street photography should be random.	35 (%23,6)	73 (%49,3)	40 (%27)
Sokak fotoğrafı politik değildir. Street photography is not political.	64 (%43,2)	46 (%31,1)	38 (%25,7)
Sokak fotoğrafı toplumsal belgesel fotoğraf olarak kabul edilebilir. Street photography can be seen as social documentary photography.	23 (%15,5)	106 (%71,6)	19 (%12,8)
Sokak fotoğrafı kent sosyolojisi ve beşeri coğrafya konularında araştırmalar için önemli görsel veri oluşturabilir. Street photography can generate crucial visual data on urban sociology and human geography.	19 (%12,8)	113 (%76,4)	16 (%10,8)

Sonuçların analizi ve tartışma

Çalışmada 148 bireyin verdikleri cevaplara göre elde edilen sonuçlar, her bir bölümü oluşturan soruların cevap yüzdeleri ile birlikte grafik ve tablolarda gösterilmiş ve ardından tartışılmıştır. Birinci bölüm soruları, ilk olarak katılımcıların kaç yıldır sokak fotoğrafı ile ilgilendiklerini sorgulamaktadır. Bu sonuçlar Tablo 1’de sunulmuştur. Tablo sonuçları, üçüncü bölüm sonuçları ile birlikte tartışılacaktır. Birinci bölümde ayrıca sokak fotoğrafının katılımcılar tarafından nasıl algılandığı, bir tanımının olup olmadığı, özelliklerinin neler olması gerektiği gibi ana konuları irdeleyecek “ifadeler” oluşturulmuştur. Katılımcıların fikirlerini “katılıyorum”, “katılmıyorum”, “çekimsirim” şeklindeki üç cevap ile belirtmelerine olanak sağlayan bu ifadeler ve verilen yanıtlar Tablo 2’de gösterilmiştir. Sokak fotoğrafı ile ilgili kuramcıların yaptıkları tanımlar genel olarak şu ifadeleri kapsar:

- Sokak fotoğrafçılığı, sosyal belgeci olarak hareket eden fotoğrafçının sokaktaki karşılaşmalar (sokaktaki insanlar, dükkânlar, mahalleler) ile yaratıcı düşüncelerini ortaya çıkardığı, serbest gezer bir ruh hâlidir (Wigoder, 2001: 368-378).
  - Sokak fotoğrafçısı, kenti keşfe çıkmış ve merakını cezbeden her türlü manzarayı âdeta dikizlercesine fotoğraflayan gezgindir (Sontag, 2005: 67).
  - Sıradan hayatın ve etrafımızdaki halkın ham yansıması olarak düşünülen sokak fotoğrafı, genel olarak insanı kapsar ve gizlice gerçekleştirilen bir eylemin sonucudur (Kawasaki, 2013).
  - İşine giden ve çekildiklerinden habersiz insanların samimi görüntülerini ve sokaktaki gündelik yaşamını yansıtır. Sokak fotoğrafları kentin ruhu, dokusu ve temposunu yansıtan; çoğunlukla doğal, manipüle edilmemiş sahnelerdir (Gleason, 2008: 1-13).
- Bu yaygın görüş ve ifadeler ile katılımcıların görüşleri karşılaştırıldığında bazı tanımların katılımcılarca doğrulandığı saptanmıştır. Tüm kuramcıların tanımladığı gibi sokak fotoğrafçılığının, sadece kent ve kasabalarda çekilen fotoğraflar olduğunu düşünenlerin sayısı fazladır (yüzde 49,3). Sokak fotoğrafçılığı tanımlarının çoğunda, fotoğraflardaki insan varlığının önemi vurgulanmıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğu ise (yüzde 55,4) aksi yönde görüş bildirmiştir. Biliyoruz ki Eugène Atget Paris sokaklarını, -çekim yaptığı saatler nedeniyle- çoğunlukla insansız görüntülemiştir. Buna rağmen sokak fotoğrafçılığı tarihçesinden bahsederken ilk akla gelen kişidir ve hatta öncü isimlerden biri olarak kabul edilir. Bu nedenle sokak fotoğraflarının mutlaka insan içermesi gerektiğine dair bir önermede bulunmak, eksik bir tanıma yol açar. Ancak insana ve onun günlük yaşamına dair pek çok detayı, insansız da sunabilecek bir yapıya sahip olması gerektiği söylenebilir.

Analysis of results and discussion

The results of the study obtained based on the answers given by 148 participants are illustrated in graphics and tables along with the answer percentages of the questions that constitute each part, and then these are discussed. The first part begins with questions on how long the participants have been interested in street photography. These results are presented in Table 1. These results will be discussed together with those of the third part. In the first part, certain “statements” were formulized in order to probe the main issues, such as how street photography is perceived by the participants, whether it has a definition, and what its features should be. Allowing the participants to express their opinions with three responses -“agree”, “disagree”, “undecided”-, these statements and their answers are shown in Table 2. The definitions on street photography given by theorists usually include the following statements:

- Street photography is the activity of the photographer, acting either as a social documentarist or a free-roaming spirit projecting his/her own artistic inclinations on any movement in the street (the people on the street, the shops, the neighbourhood) (Wigoder, 2001: 368-378).
  - Street photographer is the voyeuristic stroller who discovers the city as a landscape of voluptuous extremes (Sontag, 2005: 43).
  - Considered as a raw reflection of regular life and society around us, the Street photography is a type of photography that features subjects in candid situations within public places (Kawasaki, 2013).
  - It reflects people who are going about their business unaware of the photographer’s presence and everyday life in the street. Street photography typically captures natural, unmanipulated scenes reflecting the pace, mood and pattern of the city (Gleason, 2008: 1-13).
- When we compare these common views and statements with those of the participants, we can see that some definitions are confirmed by the participants. In accordance with the definitions given by all theorists, those who think that street photography is only about photographs taken in cities and towns are high in number. (49,3%). Most of the definitions of street photography highlight the importance of human presence in photographs. However, the majority of the participants (55,4%) expressed the opposite view. We know that Eugène Atget, due to his shooting hours, captured the streets of Paris mostly deserted. Still, he is the first person to come to mind when one mentions street photography history and is even considered one of the pioneers. For this reason, proposing that street photography must necessarily contain people leads to an incomplete definition. However, it is possible to say that street photography should have a structure that allows presenting many details about people and their daily lives without necessarily containing any human being.

Sokak müzisyenleri / Street Musicians, Paris. Fotoğraf / Photo by Eugène Atget, 1898-1899.

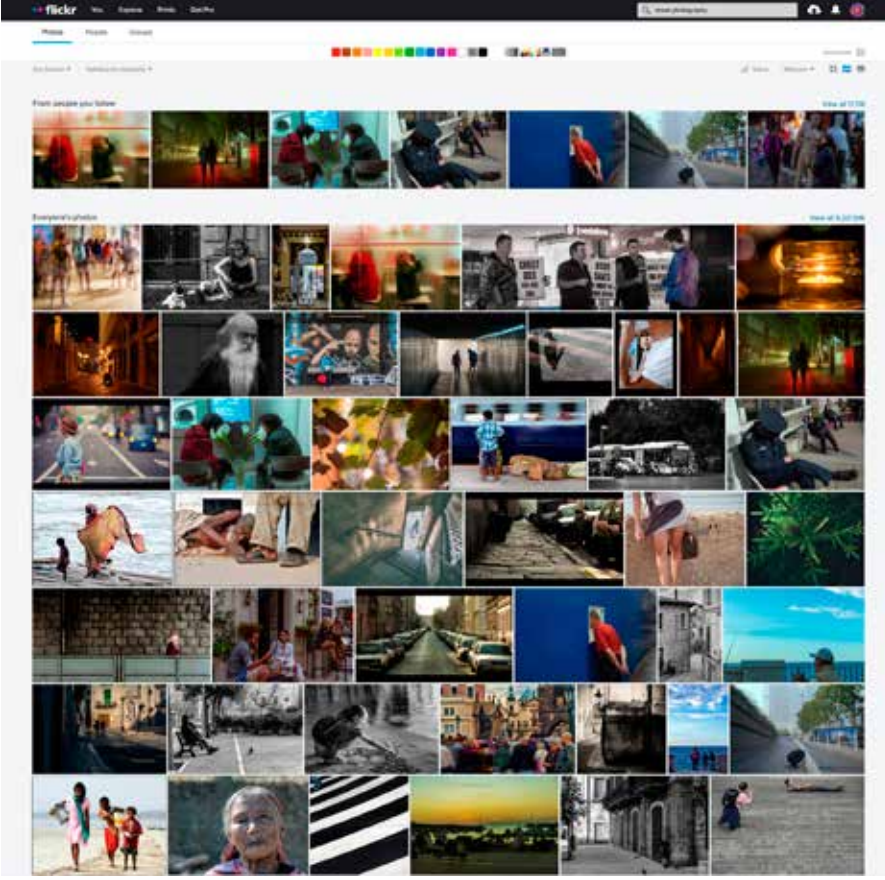
Fotoğrafta kompozisyon Sabit Kalfagil tarafından şöyle tanımlanmıştır: “Kare içindeki konuları göze hoş gelecek bir şekilde seçme ve düzenlemedir. Kısacası kompozisyon, fotoğrafa vermek istediğimiz anlamı kimsenin yardımı olmadan bakan gözlerin kolay anlamasını ve akılda kalmasını sağlayan tekniklerdir” (Kalfagil, 2014: 10). Sokak fotoğrafının da kompozisyonel bir yaratıcılık içermesi gerektiği, katılımcıların büyük bir kısmı (yüzde 58,1) tarafından onaylanmıştır. Pek çok sokak fotoğrafı bize gösterir ki bekleme pozisyonundaki figürler, bireyin tamamen kontrol altında olmadığını gösterir ki bu figürler otobüsü, yaklaşan bir treni bekliyor olabilir. Ya da bir tiyatro bileti kuyruğunda duruyor olabilir. Tüm bu anlarda insanlar, hâlâ fotoğrafının çekildiğinden habersiz öylece durmaktadır (Wigoder, 2001: 368-378). Meir Wigoder bu cümlelerinde, fotoğraflanan sahnelerin kurgusalıktan uzak, -doğalında- olduklarını vurgulamaktadır. Sıradan hayatın “ham” yansıması olan sokak fotoğrafları, müdahalesiz yaşam kesitleridir. Sokak fotoğrafçılığında kullanılan yöntemlerden biri olan “shooting from the hip”, yani vizörden bakılmaksızın, kişilere fark ettirmeden bel hizasından çekilen fotoğraflar, tekniğin doğası gereği kurgusal olamaz. Katılımcıların büyük kısmı (yüzde 54,1) sokak fotoğrafçısının öğeleri yönlendirmemesi gerektiği ifadesine katılmaktadır. Clive Scott, “eğer belgesel fotoğrafçılık, kaderin gizli ifadeleri ile öznenin sabitlenmesini doğruluyorsa sokak fotoğrafçılığı şansa olan canlı ilişkisi aracılığıyla dönüştürücü kapasitesini sürdürür.” derken sokak fotoğrafçılığının şans faktörü (rastlantısallık) ile olan ilişkisine de değinmiştir (Scott, 2011: 72). Genel tanımlar içerisinde kendine yer bulan karşılaşmalar ve rastlantısallık faktörünün gerekliliği katılımcıların çoğunun (yüzde 49,3) olumlu görüşünü almıştır. Katılımcıların çoğunun “sokak fotoğrafı politik değildir” ifadesine “katılmıyorum”, “sokak fotoğrafı toplumsal belgesel fotoğraf olarak kabul edilebilir” ifadesine de “katılıyorum” diyerek cevap vermeleri, sokak fotoğrafının toplumsal sorunlara eğilen, eleştirel ve politik bir içeriğe sahip olduğunu düşündüklerini göstermektedir.

“ Teknolojik gelişmeler sayesinde gelişen dijital sosyal medya platformları, bir fotoğrafçının çektiği fotoğrafı sergilemesini, eleştirel geri dönüş alabilmesini kolaylaştırmıştır.

“ Digital social media platforms, which have developed thanks to technological advances, have made it easier for a photographer to exhibit his/her photographs and to receive critical feedback.

The composition in photography is defined by Sabit Kalfagil as follows: “It is the selection and arrangement of the subjects within the frame in an eye-pleasing manner. Shortly, composition is the technique which ensures that the meaning we want to give to the photograph is comprehended by the viewer’s eye without any help, and is stuck in the mind.” (Kalfagil, 2014: 10). Most of the participants (58,1%) confirmed that street photography should also include creativity in composition. Many street photographs show us that the figures that are waiting are not completely under the control of the photographer; he/she may be waiting for the bus, a train, or standing in the queue for a theater ticket. During all these moments, people have already stilled themselves unaware that they are being photographed (Wigoder 2001: 368-378). Meir Wigoder emphasizes that the scenes photographed are not fictional, but natural. Street photographs, which are the “raw” reflection of regular life, are sections from life without any intervention. Photographs taken by the “shooting from the hip” method, that is, using the camera at waist level without looking through the viewfinder and without being noticed by people, cannot be fictional due to the nature of the technique. The majority of the participants (54,1%) agree with the statement that the street photographer should not intervene in the components. When Clive Scott states that “If documentary photography justifies its transfixation of the subject through implicit affirmations of destiny, street photography maintains its transformative capacity through a lively relationship with chance”, he emphasizes street photography’s relation with chance (randomness) (Scott, 2011: 64). Most of the participants (49,3%) confirmed the necessity of encounters and randomness, as mentioned in the general definitions. The fact that most of the participants agreed with the statement “street photography is not political” and disagreed with the statement “street photography can be seen as social documentary photography” shows that they see street photography as having a critical and political content that address social issues.

Tablo 3: Uygulama ve platform isimleri ve katılımcıların çoklu seçimlerine bağlı olarak ortaya çıkan yüzdeler

Table 3: Name of the application, platform, and percentage information based on multiple-choices answers of the participants

Fotoğrafı izlemek ve yüklemek için düzenli olarak takip edilen uygulamalar

Applications regularly followed to view and upload photographs

	Sayı Number	Yüzde Percentage
Instagram	142	95,9%
Basılı magazinler ve dergiler Printed magazines and journals	83	56,1%
Facebook	72	48,6%
500px	37	25,0%
Flickr	35	23,6%
Vsco	18	12,2%
Google	15	10,1%
EyeEm	11	7,4%
Foap	2	1,4%

Sokak fotoğrafları, insanın kentle olan ilişkisini ve kentin sosyolojik yapısını ortaya koyan önemli görsellerdir. Bu görseller, fotoğraflandıkları dönemin sosyo-kültürel yapısını, mimarisini, coğrafyasını yansıtırlar. Atget'in fotoğraflarında "Paris" ya da Frank'in fotoğraflarında "Amerika", döneminin tüm özelliklerini yansıtmaktadır. Bu özelliği nedeniyle sokak fotoğrafları, birer görsel veri ve arşiv niteliğindedir. Katılımcıların çok büyük bir kısmı da (yüzde 76,45) bu konuda hemfikirlerdir. Katılımcılara, "kamusal alanda fotoğraf çekerken ve çekilen görüntüler paylaşırken görüntülenen kişi ya da kişilerin haklarını koruyan kurallar olduğunu biliyor musunuz?" sorusu yöneltildi. Katılımcıların yüzde 80,4'ü "evet" yanıtını verirken, bu kişilerin sadece yüzde 50,4'ü kamusal alanlarda fotoğraf çekerken bu kurallara dikkat ettiğini belirtmiştir. İkinci bölüm soruları katılımcıların en çok kullandıkları sosyal medya uygulamalarını/platformlarını ve bu uygulamalara sokak fotoğrafı yüklerken düzenleme yapp yapmadıklarını araştırmaya yönelikti.

Tablo 3, katılımcıların düzenli olarak takip ettikleri fotoğraf içerikli sosyal medya platformlarını ve bu platformların kullanım yüzdelerini göstermektedir. Bu soru, birden fazla platformun seçilebileceği bir formatta hazırlanmıştır. Bu sonuçlara göre katılımcıların neredeyse tamamına yakınının (yüzde 95,9) Instagram'ı takip ettiği ve fotoğraf yüklediği gösterilmiştir. Katılımcıların aynı zamanda yaklaşık yarısı, basılı dergiler ve yayınlar ile Facebook'u takip etmektedir. Tablo 4 ise katılımcıların fotoğraf oluştururken kullandıkları cihazları (fotoğraf makinesi veya mobil cihazlar, (fotoğraf çekme özelliği cep telefonları ve tabletler) ve uygulamalara nasıl fotoğraf yüklediklerini öğrenmek amacıyla sorulan sorulara verilen cevapların yüzdelerini göstermektedir. Katılımcıların çoğunluğu (yüzde 54,1), "uygulamaya yüklediğiniz fotoğrafların mobil cihazlarla çekilmiş olması tercihiniz mi?" sorusuna "nadiren", yüzde 15,5'i "hiçbir zaman" cevabını vermiştir. Buna göre fotoğraf çekerken daha çok fotoğraf makinesi kullanmayı tercih ettikleri söylenebilir. "Uygulamalara fotoğrafları nasıl yüklüyorsunuz?" sorusuna çok büyük bir oranla (yüzde 83,1) "cep telefonundan" cevabı verilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu, fotoğraf makinesi ile fotoğraf çekmesine rağmen uygulamalara fotoğrafları cep telefonundan yüklemektedir. Bunun bir sebebi, katılımcıların tamamına yakınının kullandığı Instagram'a sadece cep telefonundan fotoğraf yüklenebilir olması olabilir. Bunun için paylaşımcıların, öncelikle çektikleri fotoğrafları cep telefonuna aktarmaları gerekmektedir. Katılımcıların çektikleri fotoğrafları paylaşmadan önce düzenleyip düzenlemedikleri sorulduğunda, sadece yüzde 10,8'i "hayır" cevabını vermiş, geriye kalanlar mobil uygulamaların kendi düzenleme yazılımlarını, bilgisayarlarda çalışan görüntü işleme programlarını kullanarak düzenleme yaptıklarını belirtmiştir.

Street photographs are important visual materials that reveal the relationship between people and the city, and the sociological structure of the city. These images reflect the socio-cultural structure, architecture and geography of the period in which they are taken. In Atget's photographs "Paris" or in Frank's photographs "America" reflect all the characteristics of their times. Because of this property, street photographs have the status of visual data and archive. The vast majority of the participants (76,45%) agree on this issue. When the participants were asked "Do you know that there are rules protecting the rights of the person(s) captured while taking photos and sharing the images taken in the public sphere?", 80,4% answered "yes", and only 50,4% stated that they pay attention to these rules when taking pictures in public places. The questions in the second part aimed at determining the social media applications / platforms most used by the participants and whether they edited the photos when uploading them to these applications.

Table 3 shows the social media platforms with photographic content that participants regularly follow and their utilization percentage. This question has been prepared in a format allowing multiple choices. According to the results, it is seen that almost all of the participants (95,9%) follow Instagram and upload photos to this application. Nearly half of the participants follow printed magazines and journals and Facebook.

Table 4 shows the percentages of the answers given to the questions asked in order to find out which devices the participants use to take photos (cameras or mobile devices, such as mobile phones and tablets with photo shooting capabilities) and how they upload photos to the applications. The majority of the participants' answer was "rarely" (54,1%) to the question, "Do you prefer mobile devices to take photos that you share in the application?", while 15,5% answered "never". As a consequence, it is possible to say that participants prefer to use mostly cameras to take pictures. To the question, "How do you upload images to the applications?" the vast majority (83,1%) answered "mobile phone". Though most of the participants take photos using a camera, they upload the photos to the applications using their mobile phones. One of the reasons may be the fact that on Instagram, which is the preferred application of almost all participants, photos can be uploaded only using mobile phones. For this purpose, those who want to share a photo must first transfer the photos they took to their mobile phones. When asked whether the photographs taken are edited before they are shared, only 10.8% of the participants answered "no", the rest stated that they use mobile applications' own editing software / image processing software on computers.

Tablo 4: Katılımcıların kullandıkları cihazlar, uygulamalara nasıl fotoğraf yüklediklerini gösteren seçenekler ve yüzdeleri

Table 4: Choices and percentages showing the devices used by the participants and how they upload images to the applications

Sorular Questions	Seçenekler Choices	Yüzde Percentage
Uygulamaya yüklediğiniz fotoğrafların mobil cihazlarla çekilmiş olması tercihiniz mi? Do you prefer mobile devices to take photos that you share in the application?	Her zaman / Always	8.8%
	Sıklıkla / Frequently	21.6%
	Nadiren / Rarely	54.1%
	Hiçbir zaman / Never	15.5%
Uygulamalara fotoğrafları nasıl yüklüyorsunuz? How do you upload images to the applications?	Cep telefonundan / Mobile phone	83.1%
	Tabletten / Tablet device	8.1%
	Bilgisayardan / Computer	39.9%
	Fotoğraf makinesinden / Camera	23.0%
Uygulamalara yüklemeyen önce fotoğraflarınızı düzenliyor musunuz? Do you edit your photos before uploading?	Evet-mobil uygulamaları kullanarak Yes-using mobile apps	29.1%
	Evet - hem mobil uygulama hem bilgisayar programı kullanarak Yes-using both the mobile app and a computer software	36.5%
	Evet - Adobe Photoshop ve benzeri bilgisayar programları kullanarak Yes-using Adobe Photoshop and similar computer software	23.6%
	Hayır No	10.8%

Tablo 5: Katılımcıların Instagramda sokak fotoğrafı paylaşan kişilerin bunu ne kadar süredir yaptıkları

*Instagram'ın 2010 yılından beri var olan bir uygulama olması nedeniyle

Table 5: How long the participants have been sharing street photography on Instagram

*As Instagram is available since 2010

Çektiğiniz sokak fotoğraflarını Instagram'da paylaşıyor musunuz?

Do you post the street photos you take on Instagram?

Evet / Yes %83.8 (N=124)	0-4 yıldır / For 0-4 years %80.6 (N=100)
	5-7* yıldır / For 5-7* years %19,4 (N=24)
Hayır / No %16.2 (N=24)	

İkinci bölüm soruları, katılımcıların fotoğraf paylaşmaya elverişli sosyal medya platformları ile ilişkisini anlamamıza yardımcı olmuştur. Üçüncü bölümde hem bu ilişkiden faydalanarak hem de katılımcıların en çok kullandığı uygulama olan Instagram ile ilişkilerini anlamaya çalışarak günümüz sokak fotoğrafçılığına sosyal medyanın etkilerini saptamaya yöneldik. Üçüncü bölümde ilk aşamada Instagram kullanan katılımcıların (yüzde 95,9'u) yüzde kaçının bu uygulamada sokak fotoğrafı paylaştığını ve ne kadar süredir paylaşmakta olduğunu göstermeyi amaçladık. Tablo 5 bunu saptamaya yönelik soruların sonuçlarını içermektedir. Üçüncü bölümün ikinci aşamasında katılımcıların sokak fotoğraflarını neden Instagramda paylaştıklarını anlamaya çalışmak, Instagramın sokak fotoğrafçılığına bir katkısı olup olmadığı hakkındaki görüşlerini öğrenmek amacıyla dört farklı ifade oluşturuldu. Tablo 6, bu ifadelerle verilen cevapları içermektedir. Yüzde 70'in üzerinde katılımcı, Instagram'ın sokak fotoğrafçılığına pozitif katkısı olduğunu düşünmektedir. "Katılıyorum" ifadesi ile sokak fotoğrafçılığının daha çok izlenir hâle geldiğini, üretiminin arttığını ve sokak fotoğrafı ile ilgilenenlerin sayısının yükseldiğini onaylamışlardır. Ancak katılımcılar, Instagram'daki takipçi sayısının yüksek olmasının kişinin fotoğraf çekmesi veya paylaşması konusunda motive edici bir faktör olduğunu düşünmemektedirler.

The questions in the second part aim to understand the relationship of the participants with social media platforms that allow photo sharing. In the third part, we tried to identify the effects of social media on today's street photography by both benefiting from this relationship and trying to understand the relationship with Instagram, the application of choice for the participants. In the third part, our purpose was to show what percentage of the participants (95,9%) who use Instagram shared street photos in this application and for how long they have been sharing. Table 5 shows the results. In the second stage of the third part, four different statements were given to comprehend the reason why the participants shared their street photos on Instagram, and to learn their opinions about whether Instagram contributed to street photography. Table 6 contains the related answers. More than 70% of the participants consider that Instagram has contributed to street photography. They confirmed that street photography has become more visible, street photo production and the number of people interested in street photography has increased. On the other hand, the participants do not think that a high number of followers on Instagram is a motivating factor for the person to take or share photos. In the first part, when the participants were asked how many years they have been taking street photographs,

Tablo 6: Katılımcıların sokak fotoğraflarını Instagramda paylaşma nedenleri

Table 6: The reasons why participants share photos on Instagram

İfadeler Statements	Katılmıyorum Disagree	Katılıyorum Agree	Çekimserim Undecided
Instagram sokak fotoğrafçılığını daha çok izlenir hâle getirdi. Instagram made street photography more visible.	22 (%14,9)	117 (%79,1)	9 (%6,1)
Instagram sokak fotoğraflarının üretimini arttıran bir etken oldu. Instagram has been a factor that increased street photography production.	22 (%14,9)	118 (%79,7)	8 (%5,4)
Instagram sokak fotoğrafçılarının sayısını arttıran bir etken oldu. Instagram has been a factor that increased the number of street photographers.	30 (%20,3)	112 (75,7)	6 (%4,1)
Instagramda takipçi sayısının artması kullanıcının motivasyonu artırır. The increase of followers on Instagram contributes to the motivation of the user.	65 (43,9)	51 (%34,5)	32 (%21,6)

Bölüm 1’de katılımcılara kaç yıldır sokak fotoğrafı çektikleri sorulduğunda yüzde 47,3’ü 0-4 yıl, yüzde 28,4’ü 5-9 yıl cevabını vermişti. Yani büyük çoğunluğu (yüzde 75,7) son dokuz yılda sokak fotoğrafı çektiğini belirtmişti. Instagram’ın ise yedi yıldır var olan bir uygulama olduğu bilindiğine göre neden katılımcıların Instagram’ın sokak fotoğrafçısı ve sokak fotoğrafı üretim miktarına pozitif katkısı olduğunu düşündükleri anlaşılabilir bir durumdur ve her iki sonuç birbiriyle tutarlıdır. Geçmişte fotoğrafçılar, fotoğraf kulüpleri, dernekleri, sanat galerileri veya dergiler, yayınlar aracılığı ile fotoğraf paylaşmaktaydı. Fotoğrafları sunmak için onları fotoğraf kağıdına aktarmak veya projeksiyon gösterileri formatına getirmek gerekmektedir. Teknolojik gelişmeler sayesinde gelişen dijital sosyal medya platformları, bir fotoğrafçının çektiği fotoğrafı sergilemesini, eleştirel geri dönüş alabilmesini kolaylaştırmıştır. Kullanıcı sayısının milyonlarca kişi olduğu bu platformlar, hâliyle kişilerin çok daha büyük kitlelere ulaşmasını sağlamıştır. Kapısı olmayan, para ödemeniz gerekmeyen, özel bir davete ihtiyaç olmadan günün 24 saati ulaşılabilir olan bu uygulamalar, 180 yıllık fotoğraf tarihinin geldiği en çığır açıcı noktadır. Sokak fotoğrafçılığı özelinde de elbette bu avantajların büyük etkisi görülmektedir. Instagram bu uygulamalar içerisinde 700 milyon kullanıcı sayısı ile en büyük kullanıcı sayısına sahip fotoğraf paylaşım mecrasıdır. Amatör ya da profesyonel sokak fotoğrafçılarına yöneltilen tüm bu sorular; katılımcıların sokak fotoğrafı tanımı ve özelliklerine bakış açılarını, sosyal medya platformlarında sokak fotoğrafının yerini ve en çok kullanılan uygulama olan Instagram’ın bu alana katkılarını anlamamıza yardımcı olmuştur.

“ Atget’in fotoğraflarında “Paris” ya da Frank’in fotoğraflarında “Amerika”, döneminin tüm özelliklerini yansıtmaktadır. Bu nedenle sokak fotoğrafları, görsel veri ve arşiv niteliğindedir.

“ In Atget’s photographs “Paris” or in Frank’s photographs “America” reflect all the characteristics of their times. Because of this property, street photographs are considered visual data and archival.

47,3% answered 0-4 years and 28,4% 5-9 years. That is, the vast majority (75,7%) stated that they have been taking street photographs for the last 9 years. Since Instagram is an application available for the last 7 years, it is comprehensible why the participants see Instagram as a contribution to the production of street photographs and of street photographers, and both results are consistent with each other. In the past, photographers shared photos through photography clubs, associations, art galleries, magazines and journals. In order to exhibit a photograph, it was necessary to transfer it to a photo paper or to transform it to a format compatible with projection. Digital social media platforms, which have developed thanks to technological advances, have made it easier for a photographer to exhibit his/her photographs and to receive critical feedback. With millions of users, these platforms have enabled people to reach much larger audiences. These applications, which have no doors, do not require a fee, are accessible 24 hours a day without the need for a special invitation, are the most groundbreaking point in the 180-year history of photography. These advantages have a great effect on street photography as well. With 700 million users, Instagram is the largest photo sharing medium among these applications. All these questions addressed to amateur or professional street photographers helped us to comprehend the participants’ point of views regarding the definition and features of street photography, the place of street photography in social media platforms, and the contribution of Instagram to this field.

Paris Caddesi / Paris Street, "Yağmurlu Gün" / "Rainy Day", Gustave Caillebotte, 1877.

“Umut” / “Hope”, Taşköprü, Adana. Fotoğraf / Photo by **Murat Ünal**, 2020.

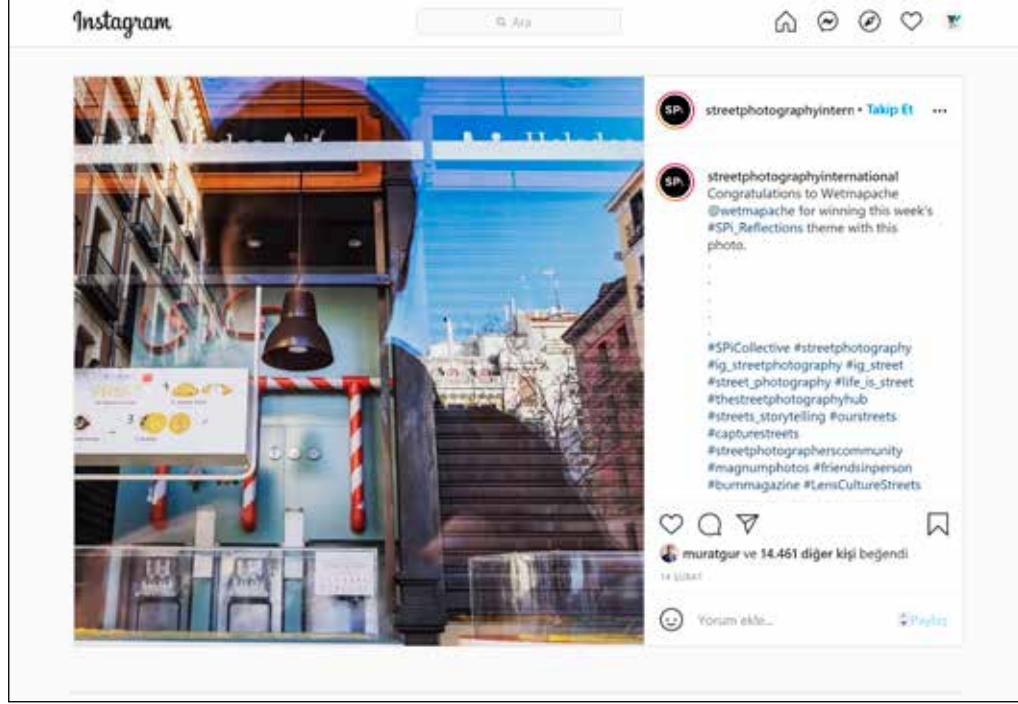

Sonuç

İcadından bu yana fotoğrafın gerçeklikle olan ilişkisi, insanların bu genç sanata olan ilgisini arttırmıştır. Çünkü fotoğraf, tanıklık etme ve inandırıcı olma özellikleri ile elden ele aktarılabilen bir ifade aracıdır. Gerçek olarak tanınan bir şeyi görme isteği, belgesel fotoğraf tarzında gerçeğe dair imgelerin temsili yaratımıdır. Belgesel fotoğraf, genellikle konuyu derinlemesine ele alan, farklı yanlarını göstermeye çalışan fotoğrafçının öznel algısını, fotoğraf diliyle ifade etme pratiğidir. Bu bağlamda sokak fotoğrafçılığının belgesel fotoğraf ile benzerlikleri vardır. Sokak fotoğrafının en belirgin özellikleri, kent fotoğrafları temasında insan ve insana dair her tür izin yansıtıldığı, rastlantısal, kurgusalıktan uzak, bir “gezgin” (flaneur) tarafından daha ziyade gizlice gerçekleştirilen, sekonder olarak kentin sosyo-kültürel yapısı, mimarisi hakkında veriler de içeren, -bu bağlamda arşivlere de hizmet eden- bir yapıya sahip olmasıdır. Sokak fotoğrafı çeken 148 kişiye bu özellikler hakkındaki fikirleri sorulduğunda, farklı olarak sadece sokak fotoğrafının toplumsal belgesi bir görev üstlenerek politik bir kaygı içermesi de gerektiği ya da kendiliğinden böyle bir misyonu olduğu yönünde fikir belirtmişlerdir. Sokak fotoğraflarının gündelik yaşama ait sahneler içeren kent fotoğrafları olmaları, elbette bunun da bir parçası olan toplumsal olayları/sorunları görmezden gelmez. Ancak bunun mesaj yoluyla aktarımı, bu soruna dikkat çekme, sorunun ortadan kalkması için bilinç oluşturma çabası sosyal-toplumsal belgesel fotoğrafın görevidir. Bu veriler ışığında, sokak fotoğrafı çeken katılımcıların bu üretimin tanımı ve özellikleri konusunda ortak bir paydada buluştukları gözlenmiştir. Dijital çağda fotoğraf, internetin hızla yayılmasıyla ve sosyal medya denilen “çevrim içi” paylaşım platformlarının varlığı ile farklı boyuta taşınmıştır. Özellikle fotoğraf paylaşımı öncelikli uygulamalar, kişilerin iletişim için yazı yerine fotoğrafı kullanmaları ile alışlagelmişin dışında bir iletişim alanı hâline gelmiştir. Sokak fotoğrafı çeken katılımcıların bu uygulamaları aktif olarak kullandıkları, uygulamaların özelliklerinden biri olan fotoğraf düzenleme seçeneklerini çalışmalarının bir parçası hâline getirdikleri bir başka sonuç olarak karşımıza çıkmıştır. Günümüzde en çok kullanılan sosyal medya uygulamaları arasında Instagram ön plana çıkmaktadır. En önemli özelliği, fotoğraf paylaşım platformu olmasıdır. İnsanlar günlük hayatlarından detaylar veren fotoğraflar paylaşmalarının yanı sıra, moda, yemek, tatil, gezi, spor aktiviteleri gibi pek çok alanda da fotoğraf

Conclusion

Since its invention, photography's relation with reality has increased people's interest in this new art. Because, photography is a means of expression that can be passed from hand to hand with its witnessing function and convincing nature. The desire to see something recognized as real is the representative creation of images of reality in the manner of documentary photography. Documentary photography is the practice of expressing in photographic language the subjective perception of the photographer, who in general approaches the subject in depth and tries to show its different aspects. In this sense, street photography is similar to documentary photography. The most prominent characteristic of street photography is its random, non-fictional structure, candidly realized by a “sightseer” (flaneur), in which human beings and every kind of traces of humans are reflected within the theme of urban photography, and secondarily includes data on the sociocultural structure and architecture of the city - in this context it also serves as an archive. When 148 street photographers were surveyed about these features, they stated that street photography should either take on a social documentary function and involve a political concern or already has such a mission per se. The fact that street photographs are urban photographs featuring scenes of everyday life does not mean to ignore the social events / problems that are a part of that life. However, the communication of this concern through a message, drawing attention to the issue and creating awareness for the issue to be solved is the task of social documentary photography. In the light of these data, it is seen that the participants who take street photographs met on a common ground regarding the definition and features of this type of production. In the digital era, photography has moved to a different dimension with the rapid expansion of internet and the existence of “online” sharing platforms called social media. Especially, photo sharing applications have been transformed into an unusual domain of communication with people using photos for communication, instead of writing. The fact that the participants who take street photographs actively use these applications and make the photo editing options, which are one of the features of these applications, a part of their work is another result. Today, Instagram stands out as the most used social media application and its most prominent property is being a photo sharing platform. In addition to sharing images giving details from their daily lives, people also produce photographs in

üretirler. Instagram'ın kişinin kendi imajını (personalarını) yansıtmaya çabasına aracılık etmesi, en belirgin misyonu gibi görünse de artık pek çok sanat dalının da sergilendiği bir mecra hâline gelmiş olması dikkat çekicidir. Kurumsal kimliğe sahip yapılar, ajanslar, müzeler, sanat galerileri ve basılı medyanın görsel ürünleri kadar amatör ya da profesyonel sanatçıların üretimleri de bu platformda kendine geniş bir yer edinir. Bu araştırmanın sonucuna göre sokak fotoğrafı çeken amatör - profesyonel fotoğrafçıların büyük çoğunluğu da bu uygulamayı portfolyolarını paylaşmak, üretimlerini sergilemek, diğer kullanıcıların (izleyicilerin) yorumlarını alabilmek için kullanmaktadırlar. Instagram'ın ulaştığı büyük kitleler, hızı ve erişim kolaylığı, pek çok sanat dalında olduğu gibi sokak fotoğraflarının da izleyici kitlesini büyük oranda arttırmıştır. İzleyici kitlesinin sokak fotoğrafçısı ve sokak fotoğrafı sayısının artmasına, bu uygulamanın pozitif katkıda bulunduğu tüm katılımcılar tarafından onaylanmıştır. Dijital sosyal medya uygulamalarının geniş kitlelere ulaşması, artık fotoğraflanan kişinin haklarının daha ön planda olması gerektiği sonucunu doğurmuştur. Sokak fotoğrafçılığı, kamusal alanlarda daha çok fark ettirmeden rastlantısal olarak fotoğraf çekme özelliğinden dolayı bu etik kuralların bilincinde olmayı gerektirmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu bu kuralları bildiğini belirtmesine rağmen, sadece yarısı kuralları uyguladığını belirtmiştir. Bu konuda daha fazla bilinçlendirilmeye ihtiyaç duyulduğu açıktır.

many areas such as fashion, food, holiday, travel, sports activities. While its most obvious mission seems to be facilitating one's effort to create a self-image (persona), the fact that Instagram has now become a medium where many branches of art are exhibited is striking. The visual products of agencies, museums, art galleries and printed media, and any formations with corporate identity as well as those of amateur or professional artists, have a wide coverage on this platform. According to the results of this survey, the majority of amateur-professional photographers who take street photographs use this application to share their portfolios, exhibit their productions, and get comments from other users (viewers). The large masses that Instagram has reached, its speed and ease of access have greatly increased the audience of street photography, as in many branches of art. The contribution of this practice to the increase in the audience, in the number of street photographers and in street photographs has been confirmed by all participants. The fact that digital social media applications reach large masses has resulted in the necessity to prioritize the rights of the photographed person. Street photography requires awareness of these ethical rules as its structure is based on randomly taking candid photos in public spaces. While the majority of the participants stated that they were aware of these rules, only half of them stated that they applied them. It is obvious that more awareness should be raised on this issue.

Gleason, T. R. (2008). The communicative roles of street and social landscape photography. SIMILE: Stud. Media Infor. Literacy Educ, 8(4), 1-13.

https://www.academia.edu/15475954/The_Communicative_Roles_of_Street_and_Social_Landscape_Photography

Kalfagil, S. (2014). Fotoğrafın Yapısal Öğeleri ve Fotoğraf Sanatında Kompozisyon. İlke Kitap. İstanbul.

Kawasaki A. (2013). Street photography on your smartphone.

<https://www.dpreview.com/articles/4754462108/street-photography-tips-for-smartphone>. Erişim: 27.06.2017.

Sontag, S. (2005). Fotoğraf Üzerine. O. Akinhay (Çev.). İstanbul: Agora Kitaplığı (orijinal baskı tarihi 1990).

Scott, C. (2011). Sokak Fotoğrafçılığı: Atget'ten Cartier-Bresson'a. Espas Yayınları. İstanbul.s:67.

Wigoder, Meir. (2001). Some thoughts about street photography and the everyday. History of Photography, 25(4), 368-378.

Doç. Mustafa Bilge Satkın kimdir?

Lisans ve yüksek lisansın eğitimini Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Fotoğraf Bölümü'nde, sanatta yeterlik eğitimini ise Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fotoğraf Bölümü'nden aldı. Çeşitli ülkelerde kişisel ve karma birçok sergiye katıldı. İran, Afganistan, Yemen ve Lübnan'da çekilen fotoğraf röportajları, Anadolu Ajansı, Middle East Images, Redux Pictures ve Getty Images tarafından yayımlandı. Hâlen sosyal adaletsizlik, iklim değişikliği ve göç konularını içeren belgesel projelerine devam etmekte ve UNDP (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) projelerinde fotoğrafçı olarak çalışmaktadır. Middle East Images Fotoğraf Ajansı tarafından temsil edilmektedir.

Who is Assoc.Prof. Mustafa Bilge Satkın?

M. Bilge Satkın lives and works in his hometown of Istanbul. He completed his Bachelor's and Master's Degree in the Photography Department at the Faculty of Fine Arts at Marmara University. He received his doctorate degree from the Mimar Sinan Fine Arts University. He has participated in solo and many group exhibitions in diverse countries. His photo reportages that were taken in Iran, Afghanistan, Yemen and Lebanon were published by Anadolu Agency, Middle East Images, Redux Pictures and Getty Images. He currently continues his social documentary projects and works as a photographer at the United Nations Development Programme's projects. He mainly focuses on subjects like social injustice, climate change and migration. He is represented by the Middle East Images Photo Agency.

Sokak Fotoğrafçılığı Kolektifleri

Street Photography Collectives

“ iN-PUBLiC, Italian Street Eyes, Observe, Street Photo Thailand, Un-Posed, Women Street Photographers... Onlar, sokak fotoğrafçılığına ilginin son yıllardaki artışında önemli bir paya sahip.

“ *iN-PUBLiC, Italian Street Eyes, Observe, Street Photo Thailand, Un-Posed, Women Street Photographers... They played a significant role in driving the contemporary resurgence of interest in street photography.*

iN-PUBLIC

Web in-public.com
Instagram [@in_public_streets](https://www.instagram.com/in_public_streets)

iN-PUBLIC, sokak fotoğrafçılığını özgün yaklaşımlarla geliştirmek üzere hareket eden fotoğrafçıları bir araya getirmek amacıyla 2000 yılında Nick Turpin tarafından başlatılmış bir projedir. Kolektif, 2018 yılının sonlarında bilgisayar kullanılarak üretilmiş bir görüntü ve sahnelenmiş bir sokak fotoğrafının yayımlanmasıyla çıkan tartışmalar üzerine bir kopuş yaşamıştır. Çünkü gizli çekim kamusal fotoğrafçılığı ile sahnelenmiş, bilgisayarla oluşturulmuş veya manipüle edilmiş görüntüleri kapsayacak orta bir yol bulunamamıştır. Bunun üzerine site, arşive kaldırılmıştır. 2020’de kamusal alanlarda gizli çekimle üretilen fotoğraf çalışmalarını içinden en iyilerinin derlenerek fotoğrafçıların desteklenmesi amacıyla iN-PUBLIC, yeniden faaliyete başlamıştır. Kolektif, yeni yapılanmasıyla sokak fotoğrafçılığı kavramının birçok farklı yaklaşımı kuşattığını düşünmektedir. Özellikle gündelik yaşama dair belgesel görüntüleri ilginç ve yenilikçi bir şekilde yakalayan fotoğrafçılara odaklanmaktadır. Sahneleme veya manipülasyon olmadan gündelik yaşamı sadık bir şekilde kaydeden en iyi kamusal alan fotoğrafları sunmanın peşinde kolektifin açıklaması şöyledir: “Fotoğrafçılarımızdan bazıları, sokak fotoğrafçılığının sanatsal, teorik veya belgesel fotoğrafla kesişmesinin sınırlarında çalışmakta, bunun yanı sıra; kendilerini geleneksel anlamda sokak fotoğrafçısı olarak görmemektedirler. Gerçekten de en ilginç işler, bu sınırlarda ortaya çıkmaktadır. Şimdi geçmişin en iyilerinden haberdar şekilde bir gözü geleceğe bakan görüntüler üretiyoruz. Hedefimiz, sokak fotoğrafçılığını tanıtmak ve fotoğraf yolculuğundaki keşiflere yenilerini eklemektir. Ticari amaçlarla hareket etmiyoruz. Kolektifimizdeki tüm fotoğrafçılar, gündelik yaşam içindeki olağandışı unsurları görme ve anı yakalama becerileri nedeniyle topluluğa davet edilmiştir.” iN-PUBLIC, gündelik hayatı manipülasyon olmadan aslına sadık kalarak sahneleyen, kaydeden, kamusal alanda en iyi fotoğrafçılığı sunma iddiası ile 2020 yılında yeniden başlatılmıştır.

iN-PUBLIC is an ongoing project established in 2000 by Nick Turpin with the intention of bringing together like minded photographers to promote street photography as a distinct and specific approach. At the end of 2018, a split occurred with the posting of a computationally generated image and a staged 'street photograph'. A way forward for the group that could encompass both candid public photography and staged, computational or manipulated images could not be found and the site was archived. In 2020, 20 years after it's founding, iN-PUBLIC was relaunched to again promote the best photographic work being made candidly in public places. Recognising that the phrase street photography has come to cover many approaches, the new iN-PUBLIC is particularly focused on photographers making documentary images of everyday life in the most interesting and innovative ways. Some of our photographers work on the borders of street photography where it meets Art, Conceptual or Documentary Photography and would not necessarily consider themselves traditional Street Photographers but we believe this is where some of the most interesting work is coming from. We make pictures in the present that are informed by the best of the past with an eye on the future. Our aim is to promote street photography and to continue to explore its possibilities. We are a non-commercial collective. All the photographers featured here have been invited to the group because they have the ability to see the unusual in an everyday setting and to capture the moment. iN-PUBLIC was relaunched in 2020 with a renewed commitment to present the best photography from the public realm that faithfully records everyday life without staging or manipulation.

Women Street Photographers

Web womenstreetphotographers.com
Instagram [@womenstreetphotographers](https://www.instagram.com/womenstreetphotographers)

Kadın fotoğrafçıların kaliteli sokak fotoğraflarından oluşan Women Street Photographers, küratörlüğünü kadınların yaptığı bir platformdur. Kolektif kendisini şöyle ifade etmektedir: “Sadece kadın fotoğrafçılara yoğunlaşarak kadın sanatçıların tanınırlık kazanmasına katkıda bulunuyoruz. Aynı zamanda amacımız, kendini bu işe adanmış kadın sokak fotoğrafçılarına görünürlük sağlamak ve diğer kadınları da tutkularının peşinden gitmeye teşvik etmektir.” Women Street Photographers topluluğunun Instagram akışı ve gezici sergisi, New York'ta yaşayan ve bir sokak fotoğrafçısı olan Gulnara Samoilova tarafından hazırlanmaktadır. Gulnara, bir belgesel fotoğrafçısı ve foto muhabiri olarak Associated Press bünyesinde 30 yılı aşkın süredir fotoğraf editörlüğü yapıyordu. Sergileme amacıyla düzenlediği kişisel Instagram kataloğuyla başlattığı proje, kısa zamanda amatör ve profesyonel fotoğrafçılar için gözde bir platforma dönüştü. Bilgi ve birikimini dünyanın dört bir yanındaki kadın fotoğrafçıların olağanüstü eserlerini araştırmak için kullanıyor ve sergilerin küratörlüğünü yapıyor. 2020 yılında belgesel ve sokak fotoğrafçısı Ximena Echague (@ximena_echague) de Gulnara'nın projesine katılarak, Women Street Photographers topluluğunun bir elçisi, küratörü ve mentoru oldu.

The Women Street Photographers is a platform of well curated, quality street photography done by women. By focusing strictly on the work of women photographers, we provide the extra exposure for female artists. Additionally, it is our goal to create visibility for dedicated women street photographers and to encourage other women to follow their passion. The Instagram feed of Women Street Photographers, and the traveling exhibition, was founded by Gulnara Samoilova, a street and fine art photographer based in New York City. The project began as a personal Instagram catalog for a future exhibition, but has quickly become a popular platform for both amateur and professional photographers. With over 30 years combined experience as a documentary photographer, artist, photojournalist, and photo editor for the Associated Press, Gulnara employs her experience and qualifications to research and curate an impressive body of work by women photographers from around the globe. In 2020 Gulnara was joined by documentary and street photographer Ximena Echague (@ximena_echague), who became an ambassador, curator, jury and mentor of Women Street Photographers.

Un-Posed

Web un-posed.com
Instagram [@unposedcollective](https://www.instagram.com/unposedcollective)

Un-Posed, 2011 yılında kurulmuştur. Kolektif, kişilerin poz vermeden kayda alındığı sokak fotoğrafçılığı olarak da bilinen belgesel türünde uzmanlaşmış fotoğrafçılardan oluşmaktadır. Sokak fotoğrafçılığı, gündelik yaşamda genelde fark edilmeyen gizli simgeleri ve hikâyeleri açığa çıkarmaktadır. Topluluğun amacı, üyelerinin çalışmalarını ve genel olarak Polonya sokak fotoğrafçılığını tanıtmak, kolektif bir eserler bütünü oluşturmak; ayrıca fotoğraflar, atölyeler, sergiler ve başka etkinlikler yoluyla kamusal alanın görsel farkındalığını şekillendirmektir. Her üyenin bu mecranın kapsamını ve derinliğini gösteren kendine has bir üslubu olsa da hepsinin ortak noktası, sıkı çalışma aşkı, sabır, doğru yerde ve doğru zamanda olayları öngörme becerisi ve uçup giden o önemli anları ne zaman yakalamak gerektiğine dair içgüdüsel bir kavrayışa sahip olmalarıdır. Un-Posed üyeleri arasında Damian Chrobak, Maciej Dakowicz, Jamie Fyson Howard, Joanna Kinowska, Anne Kłosek, Monika Krzyszkowska, Thomas Kulbowski, Marta Rybicka ve Adrian Wykrota bulunuyor. Un-Posed kolektifinin çalışmaları bugüne kadar, Varşova'da Leica Gallery, Berlin'de Photography Month ile Street Photography Now ve Eastreet Projeleri'nde sergilenmiştir.

Un-Posed was brought to life in 2011. The collective consists of photographers who specialise in unposed form of documentary also known as street photography. A genre, which reveals the symbols and anecdotes hidden in everyday life which generally go unnoticed. The aim of the group is to promote the work of its members and Polish street photography in general, to create a collective body of work, as well as to shape visual awareness of the public sphere through the medium of photography, workshops, exhibitions and other activities. While each member of has their own individual style, which demonstrates the breadth and depth of the medium, what they all have in common is a love of hard work, patience, the ability to anticipate events by putting themselves in the right place at the right time and an instinctive understanding of when to capture those moments of significance that cur fleetingly in the frame. The members of Un-Posed are: Damian Chrobak, Maciej Dakowicz, Jamie Fyson Howard, Joanna Kinowska, Anne Kłosek, Monika Krzyszkowska, Thomas Kulbowski, Marta Rybicka and Adrian Wykrota. To date, as a collective Un-Posed has been exhibited at the Leica Gallery in Warsaw, Photography Month in Berlin, as well as in the Street Photography Now and Eastreet projects.

Observe

Web observecollective.com
Instagram [@observecollective](https://www.instagram.com/observecollective)

Observe, ağırlıklı olarak gizli çekim sokak fotoğrafçılığı pratiğine odaklanan uluslararası bir fotoğrafçılık kolektifidir. Dünyanın dört bir yerinden, insani çeşitliliği izlemeye ve belgelemeye meraklı bir üye profili vardır. Kolektif, kendisini şöyle tanımlamaktadır: “Hepimiz, fotoğrafçılığın temelde bireysel bir uğraş olduğunun farkındayız. Ancak kolektif birçok proje vesilesiyle bireysel yeteneklerimizi geliştirme fırsatı yaratıyoruz. Modern medya, mükemmel hayatlar yaşayan güzel insanları gösteren harika fotoğraflardan oluşan sonsuz bir akışla bizi sarmalıyor. Öte yandan gündelik yaşamın değeri ve güzelliği kolaylıkla unutulabiliyor. Hedefimiz, unutulmuş, fark edilemeyen yaşam değerlerini yakalayabilmek ve izleyicilerimizle paylaşabilmek. Observe, size lezzetli bir fotoğrafik kokteyl hazırlıyor. Fotoğrafçılığın güçlü yanlarından biri, tekil bir olaydan hareketle görünüşte birbirleriyle alakasız unsurları ilişkilendirerek veya hiçbir şeyin açık olmadığı durumdaki şeylere biçim vererek birden fazla anlatı üretebilmesidir. Kişisel çalışmalarımızı yan yana paylaşarak, parçalarının toplamından daha büyük ve uzun ömürlü bir izleme zevki oluşturmayı umuyoruz. Observe olarak keskin hatlarla çizilmiş sınırlara inanmıyoruz. Bizi bir araya getiren sokak fotoğrafçılığı olsa da herkes başka bir fotoğrafçılık yolundan da yürüebilir. Hepimiz fotoğraf pratiğinin farklı türlerini ve yöntemlerini keşfetmeyi seviyoruz.”

Observe is an international photography collective focused primarily on the practice of candid street photography. Spanning four continents, we are united by a common fascination with watching and documenting the diverse humanity that surrounds us. While acknowledging that photography is at its core an individual pursuit, our membership finds benefit in mutual curation and support, discussion, and other collaborative interactions. Observe does not gaze at its own navel; it finds yours much more interesting. Modern media envelops us in an unending stream of perfect images displaying beautiful people living ideal lives, in comparison to which the value and beauty of the quotidian can easily be forgotten. We use our sensitivity to the everyday world, which surrounds us, to capture that which might otherwise go unnoticed. Observe mixes a fine photographic cocktail. A strength of photography is its ability to generate multiple narratives from a singular event, by connecting seemingly unrelated elements or imposing form where none is obvious. Similarly, by sharing side-by-side our own personal bodies of work we hope to create something enduring and greater than the sum of its parts. Observe does not believe there is a need to choose between pudding and cake. Although it was our shared interest in street photography that brought us together, we do not limit ourselves solely to one type of photographic endeavour. Our members are exploring various genres and methods of photographic practice, hoping to invigorate each other and the viewing public through experimentation with our shared art and passion.

Street Photo Thailand

Web streetphotothailand.com
Instagram [@streetphotothailand](https://www.instagram.com/streetphotothailand)

Keskin fikirlere değer veren ve sıra dışı işlere odaklanan 11 usta sokak fotoğrafçısıyla yola çıkan Street Photo Thailand, sokak fotoğrafçılığına yepyeni bir soluk getirme iddiasındadır. Yeni isimlerle kısa zamanda genişleyen topluluğun amacı, Tayland sokak fotoğrafçılığını dünyaya açmak, aynı zamanda uluslararası sanatçılarla ortak projeler yürütmektir.

For the very first time, 11 master street photographers from Street Photo Thailand come together to create a series of refreshing street photographs that focus on sharp ideas and the courage to create something different. Our group aims to promote and elevate Thai street photography to both national and international levels.

FOTOĞRAFÇILAR / PHOTOGRAPHERS

Akkara Naktamna
Angkul Sungthong
Anusast Laochoom
Artyt Lerdrakmongkol
Chatchai Boonyaprapatsara
Dow Wasiksiri
Issaret Chalernsopone
Jad Jadsada
Jatuporn Pateepaparnee

Jayarop Piyapramote
Jetwihan Chaowadee
Jutharat Pinyodoonyachet
Kanrapee Chokpaiboon
Krekburin Kerngburi
Manit Sriwanichpoom
Naruepol Nikomrat
Noppadol Weerakitti
Peerapat Wimolrungrat

Phuttisetth Chaipuwarat
Piti Amraranga
Piyatat Hemmatat
Pongsathorn Leelaprachakul
Puvadol Saengvichien
Rammy Narula
Sakulchai Sikitikul
Sarawut Taeosot
Sirawit Kuwawattananont

Sirima Chaipreechawit
Supornchai Ratanamethanon
Surat Osathanugrah
Tavepong Pratoomwong
Thanasorn Janekankit
Tipawan Gatesomboon
Visit Kulsiri
Warun Siriprachai

Italian Street Eyes

Web italianstreeteyes.com
Instagram [@italian_street_eyes](https://www.instagram.com/italian_street_eyes)

ISE ÜYELERİ / MEMBERS

Lorenzo Catena
Gimmi Corvaro
Pierfranco Fornasieri
Sergio Raffaele
Francesco Sembolini
Valeria Tofanelli
Daniele Zarri

Italian Street Eyes (ISE), sokak fotoğrafçılığı pratiğine yoğunlaşmış, dünyayı öznel ve sanatsal bir şekilde temsil etme arzusu taşıyan İtalyan fotoğrafçıların oluşturduğu bir kolektiftir. İki kurucu üye tarafından 2015 yılında kurulmuştur. Kolektif, günümüzde sürekli büyümeyi sağlamanın tek yolu olarak gördüğü bir yaklaşımı benimsemektedir: Kalite arayışı. Kolektif, kendine temel hedef olarak araştırmaları, bunların sonuçlarını ve gelişmeleri tartışarak birlikte büyümeyi belirlemiştir. Kolektifin ikinci hedefi ise üyelerinin çalışmalarını başka insanlarla paylaşmaktır. Kolektifin üyeleri, festivaller, fotoğrafçılık dernekleri, atölyeler, portfolyo incelemeleri ve fotoğraf gezileriyle topluluklarını temsil etmeye hazır olduklarını belirtmektedir.

Italian Street Eyes is a collective of Italian photographers focused on the practice of street photography and with the desire to represent the world in an authorial and artistic way. Established in 2015 by two founding members, today ISE is aligned with the only approach it sees possible for continuous growth: the search for quality. Our main objective is to grow together, discussing research, results and developments. The secondary objective is to share the members' job with other people. Our members are available to represent the collective for festivals, photographic associations, workshops, portfolio reviews, photo walks etc.

Gökhan Arer kimdir?

Profesyonel iş hayatında, yabancı ortaklı firmalarda satış müdürlüğü ve şirket yöneticiliği yaptı. 2012 yılında ticari faaliyetlerini yürüttüğü bir firma kurdu ve hâlen önde gelen bir Güney Kore firmasının Türkiye distribütörlüğünü yapmaktadır. 2015 yılında, "Fotoğraf Atölyesi" ile başlayan fotoğraf yolculuğu, büyük bir tutkuyla devam etmektedir. Ülkemizde gerçek anlamda sokak fotoğrafına gönül vermiş ve bu dalda çok kaliteli işler yapan değerli ustalarla yolunun keşişmesi onu sokak fotoğrafına yöneltmiştir. 2019 yılında Turkuaz Street Kolektifi'ne üye oldu. Bu çatı altında sokak fotoğrafı faaliyetlerine devam etmektedir.

Who is Gökhan Arer?

He worked as Sales Manager and company manager in foreign partner companies. He established a commercial firm in 2012, which is the Turkish distributor of a leading South Korean company. His photography journey, which started with the "Photography Workshop" in 2015, continues with great passion. Encountering with prominent masters of photography who are devoted to street photography and produce high quality works in this field has led him to street photography. He became a member of Turkuaz Street Collective in 2019. He continues his street photography activities within this collective.

7 Soruda Kolektiflerle Röportajlar

7-Question Interviews with Collectives

“ Ne zaman kuruldular, kurucuları kimler, şu anda kaç üyeleri var, üyelik prosedürleri nasıl işliyor, ortak amaç ve idealleri nedir, neden bu kadar çok kolektif kuruluyor, bir sokak fotoğrafçısının güdüsü ne olabilir? Dünyanın önde gelen kolektiflerine sorduk.

“ *We asked the world's leading collectives; when they were founded, who the founders are, how many members they currently have, what the procedure is for membership, their common goals and ideals, why there are so many collectives established, and what might be the motivation of a street photographer?*

UNstaged

Instagram @unstagedcollective

Kolektifimiz, Ocak 2020’de kuruldu. Bu oluşumu altı kişilik bir grup olarak başlattık ve dolayısıyla teknik olarak hepimiz kurucu üyeleriz. Anindya Pal, Arpit Narain Saxena, Himanshu Singh Thakur, Manish Jaisi, Sachin Chauhan ve Vipin Singh olmak üzere toplam altı üyemiz var. İçinde bulunduğumuz mevcut durumu düşünerek üyelik sunmuyoruz. Fakat gelecekte kolektifimizi genişletme planlarımız var. Ana hedefimiz, fotoğrafçılıktaki ve özellikle önyargıdan uzak, tamamen samimi bir üsluptaki ahlaki insanların idrak etmesini sağlamaktır. Çoğumuz, burada söz konusu olan şeyin sokaktan daha fazlası olduğunu anlayamıyor. Sokak fotoğrafçılığı, aslında duygulardan, ruh hâllerinden, ışıktan, dinamizmden ve en önemlisi de sizi etkileyen anlardan oluşur. Sokak fotoğrafçılığını klişelerden uzak, yepyeni bir şekilde tanımlamayı hedefliyoruz. Fotoğrafçılık temelde kişisel bir uğraş... Fakat bu işi yaparken, aynı zamanda farklı fikirlerden yararlanmaya ve birbirimizden yeni bilgiler öğrenmeye ihtiyaç duyuyoruz. Bu durumda kolektiflerin önemli bir rol oynadığına inanıyoruz. Farklı üyelerin düşüncelerinde, her zaman grup projeleri olarak bir araya getirilebilecek ortak noktalar bulunur. Ayrıca bu, sayısız festivali ve farklı kültürleri ele almamıza yardımcı oluyor. Bir sokak fotoğrafçısı, duygularını ifade etme ve anı belgeleme dürtüsüyle hareket eder.

Our collective was founded in January 2020. There are no specific so-called founders in our collective. We are a group of six people who started this, technically it is all of us. As of now, it is a collective of six street photographers, Anindya Pal, Arpit Narain Saxena, Himanshu Singh Thakur, Manish Jaisi, Sachin Chauhan and Vipin Singh. Currently we are not offering membership keeping the current situation in mind. But in the near future we have plans to expand the collective. Our main objective is to make people comprehend the morals in photography especially in a genre that is totally about candidness. Most of us fail to understand there is so much more to the street. It is comprised of the emotion, the mood, the light, the dynamism and most important the moment that makes you go "wow". We will be trying to define street photography in a whole new way away from the cliché. Photography is a personal thing but we also believe collectives play a role in building a community where we share and showcase different ideas and learn from each other's styles and process. There are always some common threads of thoughts from different members, which compiles as group projects. It also helps us to cover the myriad types of festivals and culture in parts. The urge to express his/her own emotions and document the current timeframe.

Little Box

Web littleboxcollective.com
Instagram [@littleboxcollective](https://www.instagram.com/littleboxcollective)

Little Box, 2019 yılının haziran ayında bir fikir olarak doğdu, gelişti ve 13 Ağustos 2019'da halka açıldı. Kolektifler, genelde Flickr veya Facebook gruplarından çıkmışlardır. Bizde ise durum biraz farklı gelişti. Mevcut kolektiflerde çeşitliliğin olmamasından yakınan kimseler olarak kendi gruplarımızı kurmuştuk. Daha sonra benzer düşünen arkadaşlar bir araya gelerek kültürel, bölgesel farklılıkları ve toplumsal cinsiyet çeşitliliğini ön planda tutan bu kolektifi kurduk. Little Box, Avrupa, Asya ve Amerika'dan toplam 12 ayrı ülkede yaşayan 16 fotoğrafçıdan oluşuyor. Aslında yola, 18 kişiyle çıkmıştık. Ancak ne yazık ki Elisa Tomaselli, vefat etti. Onun vefatıyla bir üyemizin topluluğumuzdan ayrılması sonucunda yolumuza 16 kişiyle devam etmekteyiz. Üyelerimiz: Dimitri Mellos (Yunanistan, NYC), Edas Wong (Hong Kong), Elisa Tomaselli (Italy) - daimî üye, İlker Karaman (Türkiye), Ivan Margot (İsviçre, İspanya), Joanna Mrowka (Polonya), Julia Coddington (Avustralya), Katarzyna Kubiak (Polonya), Koushik Sinha Roy (Hindistan), Muhammad Imam Hassan (Bangladeş), Nayeem Siddique (Bangladeş), Rab Thanasorn (Tayland), Rudy Boyer (Fransa), Stavos Stamatiou (Yunanistan), Suzan Pektaş (Türkiye), Taras Bychko (Ukrayna) ve Ximena Echague (Arjantin, Brüksel). Kolektifimiz, gizli çekim sokak fotoğrafçılığına odaklanmıştır. Üyelerimiz, yeteneklerine ve portfolyolarının kalitesine göre seçilmektedir. Şu anda yeni üye kabul etmiyoruz. Amacımız, kişisel üsluplarımızın farklılığıyla yaşamı saf ve samimi bir şekilde fotoğraflamak. Sokak fotoğrafçılığına dair kavrayışımızı zenginleştirecek ve geliştirecek zekice işler yaratmayı ve sunmayı umuyoruz. İndirgeyici görsel klişeleri ve bilindik görsel oyunları tekrar etmek yerine meydan okumayı tercih ediyoruz. Eserlerimizle yaşam aşkımızı, coşkumuzu ve merak duygumuzu izleyenlere aktarmak istiyoruz. Kendimizi, "sınır tanımayan", etnik köken, kültür, din, toplumsal cinsiyet rollerine ve kuşak çeşitliliğine saygılı; farklılıkları bir avantaj kabul eden bir kolektif olarak görüyoruz. Kolektiflerin özü, birlikte çalışmaktır. Kolektifler, bireysel iyi işlerin büyümesini, tanınmasını sağlar. Little Box, sergi ve atölyeler dahil olmak üzere birçok projede iş birliğine daima açık bir yapıdadır. Görünüşe göre birçok insan, bir topluluğun, bir kabilenin, benzer düşünen insanlardan oluşan bir grubun parçası olmak istiyor. Aidiyet hissi, insan olmanın bir parçasıdır. Bunun dışında bir kolektife katılmak, sanatçı için prestijli bir konum yaratabilir. Buna bağlı olarak da sanatçının çalışmalarının daha geniş kitlelere ulaşmasında ve değer görmesinde pay sahibi olabilir. Kolektifler, yapıları itibarıyla ve sundukları ortamları

The idea for Little Box Collective came about in June 2019 and we went public on 13 August 2019. Collectives are usually formed out of existing groups, such as Flickr groups or private Facebook groups. In the case of Little Box, several individuals initiated the group after discussing the lack of diversity amongst existing collectives, and built the collective based on the talent of individual photographers and with an emphasis on cultural, regional and gender diversity. Little Box is a collective of 16 photographers from 12 countries across Europe, Asia and the Americas. We are a diverse group, representative of different cultural backgrounds and regions. We have a commitment to ensure that gender diversity is maintained within the group. We started with 18 and sadly, Elisa Tomaselli passed away. Since then another of our members has left. Our members include Dimitri Mellos (Greece, NYC), Edas Wong (Hong Kong), Elisa Tomaselli (Italy) - life time member, İlker Karaman (Turkey), Ivan Margot (Switzerland, Spain), Joanna Mrowka (Poland), Julia Coddington (Australia), Katarzyna Kubiak (Poland), Koushik Sinha Roy (India), Muhammad Imam Hassan (Bangladesh), Nayeem Siddique (Bangladesh), Rab Thanasorn (Thailand), Rudy Boyer (France), Stavos Stamatiou (Greece), Suzan Pektaş (Turkey), Taras Bychko (Ukraine) and Ximena Echague (Argentina, Brussels). Our focus is on candid street photography and members are selected based on their talent and quality of their portfolios. At the moment we are not accepting new members but working with existing members to establish and build the collective. Our individual styles vary but we have a common commitment to photographing life as it unfolds, raw and candid. We hope to create and present sophisticated work that will enrich and enlarge our understanding of the genre. Our aim is to challenge the viewer rather than produce simplistic visual clichés and obvious visual puns. Not least we hope to inspire in others the same curiosity and love of life and the joy we feel in seeing and experiencing this world. We like to see ourselves as a collective 'without borders' where a diversity of ethnicity, culture, religion, gender and age should be celebrated and considered a virtue and an advantage in terms of the richness of our input and output. We want to provide all of our members, whatever their background, with a springboard for recognition, supported by a collective voice. Collectives are always about collaboration. This is essential for the growth of individual members and one of the main reasons collectives form. Little Box has ideas for collaboration and we are working together on a number of projects, including exhibitions and workshops. Many people seem to want to be part of a group, a tribe or a pack of like-minded individuals. It is part of the human condition to want to belong. It is also an honour and privilege to be asked to join a collective, and to be recognised as a photographer

fotoğrafçıların gelişimini hızlandırabilir; üyelere daha fazla görünürlük kazandırabilir. Sokak fotoğrafçılığı özünde kişisel bir etkinlikse de çoğumuz için çalışmalarımızı başkalarıyla paylaşabilmek, çevrim içinde veya şahsen birlikte vakit geçirebilmek önemlidir. Ayrıca aynı vizyonu paylaşan fotoğrafçılarla ortak bir projede çalışmak, değerlendirilmesi gereken bir şanstır. Bu tip avantajlardan faydalanmak için illa bir kolektif içinde olmak gerekmez. Zira sosyal medya üzerinde o kadar çok grup var ki bir kolektif kurmadan veya kolektife katılma zahmetine girmeden bunlar üzerinden destek kazanmak, yakın ilişkiler kurmak ve görünürlük kazanmak gayet mümkün. Bütün sokak fotoğrafçıları, farklı güdülere sahiptir. Bu, kolektifimizin üyeleri için de geçerlidir. Dolayısıyla bu soruya herkesin yanıtı farklı olacaktır. Ancak birçok fotoğrafçı için en yaygın güdünün, sokakta fotoğraf çekmenin ve o mükemmel anı yakalamanın coşkusu olduğu söylenebilir.

who is worthy of membership can help validate your work and value. Collectives can help photographers grow, can be mutually supportive (and challenging) environments and, through collective promotion, give individual members greater visibility. Street photography can be a lonely activity, and for many of us it is important to be able to share our work with others or just hang out, either online or in person. Furthermore, working on a common project with photographers that share the same vision is a creative challenge that can be very beneficial. You do not need to be in a collective to get those advantages, but if it is important to you to be part of one, ask to join an existing group, or create one with other like-minded friends. That said, there are so many groups on social media that it is possible to gain support, forge friendships and gain visibility through these groups, without the effort of starting or joining a collective. All street photographers will have different motivations and the same can be said for the individual members of this collective - so our responses will all be different. For most photographers it seems that the joy of being out in the street photographing and trying to capture that perfect moment is the most common motivator.

StreetEye

Instagram @streeteyecollective

StreetEye Collective, 2018 yılında, yeni işler yapma hevesiyle heyecanlı bir grup sokak fotoğrafçısının bir araya gelmesiyle kuruldu. Kurucu üyeler Debrani Das, Sashi B Das ve DK Pattnayak olup diğer üyelerimiz Navin Vatsa, Rana Pandey, Mohammad Moustafa, Arek Rataj NA'dan oluşmaktadır. Sırasıyla Instagram adresleri şöyledir: @debranidas, @sashi_b_das, @dkpattnayak, @navinvasta, @pandeyrana ve @moustapha_photos. Şimdilik yedi üyemiz. Şu sıralar birkaç fotoğrafçıyla üyelik için temas hâlindeyiz. Sadece genişlemek istediğimiz yer ve bölgelerden üye kabul ediyoruz. Seçim süreci üç safhadan oluşuyor.

1. Mevcut üyeler bazı isimler öneriyor.
2. Önerilen adayların işlerinin bütünü gözden geçiriliyor.
3. Daha sonra oylama yapılıyor ve nihai üye seçiliyor.

Kolektifimiz sokak fotoğrafçılığı janrına bağlı olmakla birlikte zamana direnen eserler koymak, bu eserleri sergilemek; sergiler, fotoğraf kitapları, e-dergiler üzerinden üyelerimizin işlerini ve genel olarak sokak fotoğrafçılığını tanıtmak amacıyla kuruldu. Ayrıca yaşamı olanca netliğiyle göstermek ve toplumsal yararlılığa dair sorular ileri sürmek gayesiyle kısa ve uzun vadeli projeler yürütmek, (dijital ve fiziksel) atölyeler, fotoğraf turları, temalı yarışmalar yoluyla genç yetenekleri teşvik etmek de hedeflerimiz arasındadır. Bir kolektif, genel olarak bir üyeler grubunun çalışmalarını sergilemek maksadıyla kurulur. Kolektife üye olmanın avantajı, yardımlaşma sayesinde üyelerin yalnız başına yapabileceklerinden daha fazlasını başarmalarına imkân tanınmasıdır. Birlikte, bireysel olarak zor görünen yeni olasılıkları keşfedebilirler ve birbirlerini rahatlık seviyesinin ötesine çekebilirler. Çoğu zaman uzak noktalar yerleşmeye başlar. Kolektif sayısındaki artış, söylediğimizi haklı çıkarıyor. İşine ciddiyetle eğilen birçok genç fotoğrafçı, kolektiflerin çatısı altındaki iş birliğini önemsiyor. Kolektifler, bu kişilerin çalışmalarını daha geniş kitlelere ulaştırabilir, deneyimlerini daha geniş bir kesimle paylaşabilirler. Bir sokak fotoğrafçısı, başarıdan çok başarısızlıkla karşılaşır. Bu durumun zaten başlı başına bir ders ve güdü olduğunu düşünüyorum. Başka bir perspektiften bakacak olursanız, yolculuğun varacağınız yerden daha heyecan verici olduğunu görebilirsiniz. İnsanı güdüleyen şey, yakalanmazsa gözden kaçacak, fark edilmeyecek o anı görmenin deneyimidir.

In the year 2018 StreetEye Collective came into existence after a group of Street Photographers came together to start a new journey. Our founder members and their Instagram address are Debrani Das (@debranidas), Sashi B Das (@sashi_b_das), DK Pattnayak (@dkpattnayak). Also our other members are Navin Vatsa (@navinvasta), Rana Pandey (@pandeyrana), Mohammad Moustafa (@moustapha_photos) and Arek Rataj NA. Presently StreetEye has seven members and we are in discussion with couple of more photographers. We take new members only when we want to expand our Collective to a new region. The selection process is based on three phased activities:

1. Existing members recommend preferred names.
2. The body of work of the proposed members are reviewed
3. Then voting is done and final member is selected.

Our collective is committed to the genre of street photography, but to produce works that resist time. The collective will promote the work of its members in particular and street photography in general by way of exhibitions, photobooks, e-magazine etc. The collective members will take up both short term and long-term projects of varied social relevance either to show life in general or to raise questions about the relevance. The collective is committed to street photography genre and will also try and encourage young talents by way of workshops (digital and physical), photo tours, theme based competitions; assignments to deserving talents. The collective will also engage with photographers of national and international repute in its pursuit of creating a platform to share knowledge. A Collective is basically formed to showcase work of a group of members. The advantage of a collective is that a closely held group can accomplish and achieve more together than they can individually. Together they can explore new possibilities that seem difficult individually. Together they can push each other beyond the comfort level. Most of the time different locations start becoming local. The increase in the number of collectives is a good sign that more photographers are becoming serious and are ready to explore new horizons. Most importantly, they together can make their work reach to a wider audience and share the experience with a larger section of the society. As a street photographer one has to face the challenges of failure more often than the taste of success. This, itself is a lesson and motivation as well. If you look at it from another perspective you will find the journey is more exciting than the destination. It is the experience of seeing that moment, which is often ignored and goes unnoticed if not captured, which is pretty delightfully motivating. The beauty of getting a piece of life based on the photographer's own vision yet the image being available for subjective interpretation opens up doors of a thoughtful mind.

Unexposed

Web unexposedcollective.com
Instagram [@collective](https://www.instagram.com/unexposedcollective)

Unexposed Collective, Avustralya'da Ocak 2018'de kuruldu. Başlangıçta platformlarımızda Avustralyalı sokak fotoğrafçıların çalışmalarına yer veriyorduk. Uluslararası kadın sokak fotoğrafçıları topluluğundan gelen talep üzerine bir süredir farklı ülkelerden gönderilen fotoğrafları sergiliyoruz. Ayrıca iki bölgesel şube oluşturduk: Unexposed Australasia ve Unexposed South Asia (bu bölgedeki kadın sokak fotoğrafçıları içeriyor). Bu şubeler, yerel ve kültürel fotoğrafçılar için benzersiz imkânlar sağlıyor. Bu kolektifi, Julia Coddington ve Rebecca Wiltshire birlikte kurdular. Facebook üzerinde 800 ve Instagram üzerinde 3 binden fazla takipçimiz bulunuyor. Genel kolektif yapısından farklı olarak kapalı bir grup değiliz, herkes bize katılabilir. Bununla birlikte platformlarımızda sadece kadın, kendisini ikili cinsel kimlik içinde tanımlamayan ve interseks sokak fotoğrafçıların işlerine yer veriyoruz. Kolektifimizdeki ortak amaç veya ideal genel olarak şöyle özetlenebilir: Üyelere kendilerini rahat hissederek haksız eleştiriye maruz kalmadan duygularını ifade edebilecekleri güvenli alanlar sağlamak. Aktif, iş birliğine yatkın sokak fotoğrafçılarından oluşan topluluk kurmak. Birbirimizden öğrenmek, eğitim fırsatları sunmak ve çalışmalarımızın kalitesini yavaş yavaş geliştirmek. Gizli çekim sokak fotoğrafçılığını tanıtmak ve teşvik etmek. Üyelerimizi tanıtmak, sergi ve festivallerde kadın sokak fotoğrafçıları için daha fazla görünürlük kazanmak amacıyla diğer fotoğrafçılık kuruluşlarıyla iş birliği yapmak ve bağlantılar kurmak. Kadınların, kendisini ikili cinsel kimlik içinde tanımlamayan ve interseks sokak fotoğrafçıların başarılarını kutlamak ve teşvik etmek. Yarışma, festival, sergi ve atölye gibi bilgi ve kaynakları üyelerimizle paylaşmak. Kolektifler, ortak düşüncede, birbirine destek ve geri bildirim sunabilecek fotoğrafçılardan oluşan bir tür kulüptür. Üyeleri için ulaşılabilir ortak amaçlar belirler. Kolektifler, akranlardan geri bildirim almak için mükemmel ortamlardır. Üyeler çalışmalarını birbirlerine gösterebilir ve eserlerinin kritik edilmesinde bir başkasının fikrinden faydalanabilir. Kolektifler, sokak fotoğrafçılığına yaklaşımlarında, "benzer düşünen" insanları bir araya getirme eğilimindedir. Bireylerin tek başlarına eserlerini bir kitle önüne getirmesi güç olabileceği için, kişilere eserlerini sergileme fırsatları sunarlar. Sokak fotoğrafçıları, keyif aldıkları şeyi yapmalı: Dışarı çıkmak, ilginç buldukları şeyleri fotoğraflamak, kendilerine olan güvenlerini tazelemek ve eğer isterlerse sokak fotoğrafçılığı topluluğundaki diğer üyelerle iletişim kurmak.

The Unexposed Collective was founded in Australia in January 2018. Originally the collective featured the work of Australian street photographers on our platforms. However after requests from the international female street photography community, we recently decided to expand our coverage to feature work from anywhere in the world. At the same time, we created two regional branches – Unexposed Australasia and Unexposed South Asia (for female street photographers in that region). The branches provide a unique opportunity for region-based photographers to connect at the local (and cultural) level. Julia Coddington and Rebecca Wiltshire cofounded the collective. We have approximately 800 members on Facebook and over 3000 followers on Instagram. In contrast to the usual structure of collectives, we are not closed, and anyone can join. However, we only feature the work of female, non-binary and intersex street photographers on our platforms. The collective and its branches support the work of women, non-binary and intersex street photographers by: Providing safe spaces to express themselves, where they can feel more comfortable and feel less exposed to criticism. Building an active, engaged, supportive and collaborative community of street photographers. Learning from each other, providing educational opportunities and gradually improving the quality of our work. Promoting and encouraging the 'candid' form of street photography. Collaborating with, and building connections with other photography organisations to promote our members and gain more exposure for female street photographers through exhibitions and involvement with festivals. Celebrating and promoting the successes of female, non-binary and intersex street photographers to build their skills and confidence. Sharing information and resources available to our members, such as competitions, festivals, exhibitions and workshops. A collective is a community of like-minded photographers that can offer support and feedback. It is also a kind of a club that people belong to. This feeling of belonging is important for some people, but there are also those who prefer to do their own thing. Collectives forge common goals for their members to work towards. Collectives are great for providing peer feedback. Members bounce their work off each other and use each other to critique their work. Collectives tend to look for people who are 'like-minded' in their approach to street photography. They provide opportunities to showcase work that would be difficult for individuals to put before an audience. Street photographers must do what they enjoy - go out, make photos of the things that they find interesting, build their confidence and if they want to, connect with other members of the street photography community.

Burn My Eye

Web burnmyeye.org
Instagram [@burnmyeye](https://www.instagram.com/burnmyeye)

Burn My Eye (BME), bir Flickr grubunda tanışıp orada etkileşime geçen bir grup insanla yoluna başladı; ama resmî olarak 2011 yılında kuruldu. Başlangıçtaki üye listesi zaman içinde kayboldu. Kolektifin resmîyet kazandığı dönemde kurucu ekipte Zisis Kardianos, Regina van der Kloet, Andrew Kochanowski, Alexandros Konstantinakis-Karmis, Frederick Le Mauff, Justin Vogel, JB Maher, Jason Penner, Justin Sainsbury, Jack Simon, Charlie Kirk vardı. Şu anda 18 üyemiz var. Genelde herhangi bir nedenle bizi etkilemiş çalışmaların sahiplerini gündemimize alıyor, bu isimleri aramızda tartışıyoruz. Potansiyel üyeler listesi oluştuğunda bu kişileri gruba davet edip etmeme konusunda bir oylama yapıyoruz. Daha sonra kolektifle uyumlu çalışıp çalışamayacaklarını anlayabilmek için bir deneme süreci uyguluyoruz. İnternet sitemizde yazarları alıntılacak olursak: “Tek kullanımlık görüntülerden oluşan daimî bir akış altında sıkışmış bir dünyada BME, bilgiye dayanan fotoğrafik bir değerlendirmeyi, yüzeyselliğin ve gösterişin ilerisini görmenin bir yolunu sağlamayı ve toplumun şaşaasını yıkarak gerçekten görmeyi

Burn My Eye was formally established as a collective in 2011 after we all found each other in a private Flickr group and started interacting there. The original member list may have been lost in the mists of time, but as far as I can recall, at the time of our formal launch it included Zisis Kardianos, Regina van der Kloet, Andrew Kochanowski, Alexandros Konstantinakis-Karmis, Frederick Le Mauff, Justin Vogel, JB Maher, Jason Penner, Justin Sainsbury, Jack Simon, Charlie Kirk, and myself. Currently there are 18 members. We generally bring up the names of people whose work has impressed us for whatever reason, discuss them in a private thread, and once a list of potential members has been made, we hold a vote to decide whether or not to invite them to the group. After that, we then have a trial period to see if we work well together. To quote our website: “In a world huddling under a constant deluge of throwaway imagery, BME seeks to provide thoughtful and informed photographic consideration of our circumstances, a way to see past superficiality and pretension, to burn through society’s veneer and truly see.” We think it’s precisely because photography

amaçlamaktadır.” Tam da bu nedenden dolayı kolektiflere ihtiyaç duyuluyor. Fotoğrafçılar kişisel çalışırlar, ancak doğal olarak yaptıkları işe bir tepki beklerler. Bir başkasının değerlendirmesine ihtiyaç duyarlar. Bu, aynı zamanda fotoğrafçının yalnızlığını dengeleme yoludur. Kolektifler bu bakımdan iş gören yapılardır. Elbette biz sadece BME adına konuşabiliriz. Kurulduğumuzdan beri birçok kolektifin gelip geçtiğini gördük. Eminiz ki her bir topluluğun kendine mahsus bir kuruluş gerekçesi mevcuttur. Bir sokak fotoğrafçısının güdüsü, sanatçının vizyonunu sunarken başta kendisine karşı gösterdiği dürüstlük ve saygıdır. Diğer yandan fotoğrafçı sayısı kadar güdü olduğu da bir gerçek...

is such a solitary, personal pursuit that photographers often seek out a response from others, a way to not just balance that out but also put their work in context and study its meaning in that context. Of course, we can only speak for BME; it's fair to say many collectives have come and gone in the decade since we formed, and I'm sure that every group had its own considerations. We would personally say honesty and respect in communicating one's vision, but we are sure that there are as many motivations for the making of photography as there are photographers.

Women Street Photographers

Web womenstreetphotographers.com
Instagram [@womeninstreet](https://www.instagram.com/womeninstreet)

Women in Street (WiS), 2016 yılında Amerikalı fotoğrafçı Casey Meshbeshler tarafından kuruldu. Kolektif, 2018'den bu yana Casey ve Avustralya'da yaşayan Julia Coddington tarafından yönetiliyor. Yüzlerce düzenli katkı sağlayan kuruluş, kolektiflerin geleneksel yapısına yeni bir yorum getiriyor. Üyelik için kadın sokak fotoğrafçısı olmak ve WiS etkinliklerine katılmak yeterli. Kuruluşun yönetimi, dönüşümlü olarak gerçekleştiriliyor. Instagram, Facebook ve Medium dahil sosyal medyada yer alan platformun en düzenli küratörleri, Julia Coddington, Casey Meshbeshler ve yine Avustralya'da yaşayan Rebecca Wiltshire. WiS, yakın zaman önce Instagram hesabının küratörlüğünü, dünyanın dört bir yanındaki aktif üyelerden seçilecek konuk sanatçılara tahsis etti. Charlene Winfred, Roza Vulf ve Eleonore Simon gibi birçok önemli isim makaleleriyle, Street London, MSPF ve SFSF gibi etkinliklerde gerçekleştirdikleri konuşmalarla, farklı platform ve mecralardaki video ve projeleriyle kuruluşa katkıda bulundu. Women in Street, önemli yayınlarda yer aldı. Ayrıca en büyük sokak ve fotoğrafçılık festivallerinin bazıları için sergiler hazırladı. Özellikle bir fotoğrafçının sokak fotoğrafını bir başkasınınla eşleştirerek, iki kanatlı tablolar üretmek konusunda kendisini geliştirdi ve bunları StreetFoto San Francisco'da sergiledi. Avustralya'nın en büyük fotoğrafçılık festivali olan Sydney'deki HeadOn'da yine bir iki kanatlı tablo sergisi açtı. WiS'in hedefi, sokak fotoğrafçılığı yapan kadınların görünürlüğünü artırmak. Bu hedefine büyük ölçüde ulaştı da... Araştırmalar, kadın sanatçıların ana platformlar, kolektifler, kuruluşlar ve yayınlarda temsil yüzdesinin WiS hareketinin başlamasından bu yana her yıl yüzde 10 ile 20 oranında arttığını gösteriyor. 2016'da platformun kuruluşu döneminde kadınların genel temsil oranı, yüzde 10 bandındaydı. Bugün bu sayı, yüzde 50'nin üzerinde... WiS'in projelerinden biri de kadın sokak fotoğrafçılarının bir haritasının oluşturulmasıydı. Türkiye merkezli en aktif WiS üyeleri arasında Birka Wiedmaier, Zer Erdoğan, Seda Bikan Toksoz bulunuyor.

Women in Street, or WiS, was founded in 2016 by American photographer Casey Meshbeshler. Since 2018, it has been co-managed by Casey and Julia Coddington of Australia. The organization functions as a collaborative, redefining the ways in which a traditional collective may operate. It is a global community of several thousand-core members, with hundreds who make the most regular contributions. To become a "member" one need only be a female Street photographer, and participate in the WiS activities. A rotating team of collaborators comes and goes in leadership positions in the organization. Our most regular curators for the platform, which exists on several social media, including Instagram, Facebook, and Medium, have been Julia, Casey and Rebecca Wiltshire of Australia. Most recently, our Instagram has been devoted to takeover guest curators from all parts of the globe, drawn from among the most active members of WiS. Charlene Winfred, Roza Vulf, Eleonore Simon, and many more, have made major contributions to the organization, through articles, speaking engagements in major Street events such as Street London, MSPF and SFSF, videos and projects in many media across several platforms. Women in Street have been profiled in major publications, and produced exhibitions for some of the largest Street and photo festivals. It has specialized in producing diptych shows, pairing one photographer's Street picture with another one, and showed these at StreetFoto San Francisco. Another Street diptych show at HeadOn, Australia's largest photography festival was in Sydney. The aim of WiS has been to elevate the profile of women practicing Street photography. This has been achieved to a good extent, and we have seen percentages of representation of female artists in major platforms, collectives, organizations and publications going up 10 or 20% each year since the Women in Street movement first began. With typical percentages being about 10% women at the start of the platform in 2016, we now see 50% or more typically represented in many arenas. One of the projects of the WiS collaborative has been the collection of a map of female Street photographers. Some of the most active WiS contributors based in Turkey are Birka Wiedmaier, Zer Erdoğan, Seda Bikan Toksoz.

Türkiye'nin İlk Sokak Fotoğrafı Kolektifi

Turkey's First Street Photography Collective

Fotoğraf / Photo by Efe Çaylak.

“ 2013 yılında Türkiye sokak fotoğrafçılığının referans noktalarından biri olma hedefiyle yola çıkan kolektif, iş bölümü ve gönüllülük esasına dayalı, yaratıcılığı teşvik eden bir yuva gibi...

“ Set out in 2013 to become an anchor for Turkish street photography, Turkuaz Street is like a home that encourages creativity and values division of labour and volunteering...

Fotoğraf bireysel bir yolculuktur. Buna rağmen fotoğrafçılar, ticari amaçlı veya değil, çeşitli sebeplerle kolektifler kurup bir araya gelme ihtiyacı hissederler. Paylaştıkları tarz ve değerleri, daha yüksek sesle duyurma arzusuyla bu motivasyonu taşıyanların oluşturduğu kolektif yapılanmalar, belleklerini geleceğe aktarmak amacı taşırlar. Bu aktarım biçimi, insanlığın bir iz bırakma, “ben buradayım” deme şeklidir aynı zamanda. Aidiyet oluşturma, değer yaratma ve aktarma arzusu, insanın doğasında olan sosyal bir davranış türüdür. Sokak fotoğrafında kolektif oluşumlar, 2000 yılında Nick Turpin tarafından kurulan iN-PUBLIC Sokak Kolektifi ile başlamıştır. İnternetin gelişimine paralel olarak fotoğraf paylaşım sitelerinin ortaya çıkması, fotoğrafın dernekler dışında da konuşulur, tartışılır olmasını sağlamıştır. Bu platformlar sayesinde mesafeler azalmış, işlerinden dolayı birbirlerine yakınlık duyan fotoğrafçılar, tanışma fırsatı bulmuşlardır. Türkiye'nin ilk sokak fotoğrafı kolektifi Turkuaz Street, işte böyle bir iklimde can buldu. 2012 yılında sokak fotoğrafçılığında arayışları olup yolları kesişen bir grup amatör fotoğrafçı olarak ilk kez bir araya gelerek uluslararası fotoğraf paylaşım sitesi olan Flickr'da “Türk Sokak Fotoğrafçılığı” grubunu kurdu. iN-PUBLIC, Burn My Eye ve Un-Posed vb. kolektiflerden ilham alarak sokak fotoğrafı kolektifi oluşturma düşüncesi bir süre grup içinde tartışıldıktan sonra, 2013 yılı başında bir manifesto ile Turkuaz Street Kolektif adını alarak sokak sahnesine adımını attı. Sekiz yıldır sokak fotoğrafı yolculuğuna devam eden Turkuaz Street Kolektifi, dinamizmini koruyarak bugünkü kadrosuna ulaşmıştır. İlk sergisini Ocak 2020'de İFSAK Sergi Salonu'nda açtı. Ancak pandemi nedeniyle daha önce planlanan İzmir, Ankara ve Eskişehir sergilerini gerçekleştirme fırsatı bulunamadı. Bu beklenmedik durum, kitap hedefine yoğunlaşılmasına neden oldu. 2021'in Ocak ayında fotoğraf dünyasına kazandırılan bir kitapla kolektifin dokuzuncu yılı kutlandı.

Photography is an individualistic journey. Despite this fact, photographers feel the need to form collectives and come together for various reasons, commercial or not. Collective structures formed by those who desire and are motivated to voice their shared style and values louder, aim to convey their memories to the future. This mode of conveyance is also a way for humanity to leave a trace, to say “I am here”. The desire to create a sense of belonging, and create and transfer value is a type of social behaviour inherent in human beings. Collective structures in street photography began with iN-PUBLIC Street Collective founded by Nick Turpin in 2000. The emergence of photo-sharing sites in parallel with the development of the Internet has made photography a topic talked about and discussed also outside of societies. Thanks to these platforms, distances have shortened, and photographers who feel close to each other due to their work have gotten the chance to meet. Turkey's first street photography collective Turkuaz Street came to life in such a climate. In 2012, a group of amateur photographers whose paths crossed on a quest about street photography gathered for the first time and established the “Turkish Street Photography” group on the international photo-sharing site Flickr. After the idea of forming a street photography collective, inspired by the collectives such as iN-PUBLIC, Burn My Eye, and Un-Posed, was discussed within the group for some time and after taking the name Turkuaz Street Collective, it entered the street scene in 2013 with a manifesto. Turkuaz Street Collective has been on its street photography journey for eight years and has attained its current staff by preserving its dynamism. The collective opened its first exhibition at IFSAK Exhibition Hall in January 2020. However, the previously planned İzmir, Ankara, and Eskişehir exhibitions could not be held due to the pandemic. This contingency led the group to focus on their book goal. In January 2021, the ninth year of the collective was celebrated with a book presented to the world of photography.

Fotoğraf / Photo by **Alphan Yilmazmaden.**

Fotoğraf / Photo by **Rasul Guliyev Yastiqr.**

Turkuaz Street

Fotoğraf / Photo by Tural Rahmanlı.

Turkuaz Kolektif, ticari kaygısı olmayan, eşitlikçi ve gönüllü bir birlikteliktir. Hiyerarşik bir mekanizması yoktur. Üye alımları davetle gerçekleştirilir. İş bölümü, gönüllülük esasına göre yürümekte, grup içinde şeffaf ve katılımcı bir demokrasi amaçlanmaktadır. Turkuaz, fotoğraf konuşulan, bazen edisyon için üyelerin birbirine danıştığı, yaratıcılığı teşvik eden bir yuva gibidir. Turkuaz Street grubunda hızla değişen dünyadaki sokak fotoğrafı kayıtlarının, -aynı zamanda yaşama tanıklık yapması gerçeğinden de hareketle- belgesel fotoğrafla yakınlık taşıdığı düşüncesi hâkim. Bu bağlamda üyeler, bireysel olarak belgesel seri çalışmalar da yürütmekte. Aynışmadan, farklılıklarla aynı çatı altında bir aidiyet oluşturan Turkuaz Street Kolektifi'nin üyeleri, güç birliğinden doğan sinerjiyle, ortak hedeflere koşmanın mutluluğuyla fotoğraf yolculuğunu sürdürüyor. Kolektifin internet sitesinde üye portfolyolarının yanı sıra, kişisel ve ortak seriler de bulunmaktadır. Instagram hesabında konuk fotoğrafçılara yer verilmekte, ayrıca tematik duyurulara katılan fotoğrafçılar da sergilenmektedir.

Daha fazla bilgi için:

Web: turkuazstreet.com

Instagram: [turkuazstreet](https://www.instagram.com/turkuazstreet)

Turkuaz Collective is a non-commercial, egalitarian, and voluntary association without a hierarchy. Members are recruited through invitation. It is based on the division of labour and volunteering, and transparent and participatory democracy is aimed within the group. Turkuaz is like a home that encourages creativity where photography is discussed, and sometimes members consult each other for an edition. In Turkuaz Street group, the prevalent opinion is that street photography records bear affinity with documentary photography in the rapidly changing world, also since it witnesses life. In this context, the members also make documentary series individually. The members of Turkuaz Street Collective, which offers a sense of belonging to differences under the same roof without becoming the same, are excited to continue their photography journey with the synergy arising from the union of forces and the joy of pursuing common goals. In addition to member portfolios, the collective's website also features personal and partnered series. Guest photographers are featured on its Instagram account, and photographers that participate in thematic announcements are also exhibited.

For more information:

Web: turkuazstreet.com

Instagram: [turkuazstreet](https://www.instagram.com/turkuazstreet)

Fotoğraf / Photo by Gökhan Arer.

Fotoğraf / Photo by Melek Ezgi Özcan.

Turkuaz Street

Fotoğraf / Photo by Serra Kemmer.

Fotoğraf / Photo by Aslı Ulaş Gönen.

TURKUAZ STREET ÜYELERİ VE KABUL TARİHLERİ

TURKUAZ STREET MEMBERS AND ADMISSION DATES

2013 Ufuk Akarı, Efe Çaylak, Alphan Yılmazmaden

2016 Rasul Guliyev Yastiqar, Tural Rahmanlı

2017 Melek Ezgi Özcan

2019 Gökhan Arer, Rangefinderx, Serra Kemmer

2020 Hakkı Ceylan, Aslı Ulaş Gönen, Hilal Keskin, Birgül Koç, Damla Yedisian, Tolga Taçmahal

2021 Emir Sevim, H. Alper Eryiğit

Turkuaz Street

Fotoğraf / Photo by Hilal Keskin.

Fotoğraf / Photo by Birgül Koç.

TURKUAZ STREET MANİFESTOSU

TURKUAZ STREET MANIFESTO

Kolektif üyelerinin anayasa kabul ettiği bu kuruluş manifestosu, kolektifin fotoğrafa yaklaşımını ve vizyonunu ifade ediyor: “Günlük hayatın koşuşturması içinde an gelir, her şey yerli yerine oturur. Yaşadığımız şehrin kaosu, bilinmezliği ve öngörülemezliği içinde böylesi anların peşine düşmek ve paylaşmaktır, derdimiz. Fotoğrafa yaklaşımımız, aynı zamanda hayata bakışımızı yansıtır. Gerçeğin kurgulanamayacak kadar olağanüstü, yalın ve karmaşık, bir o kadar da güzel olacağı inancıyla bakıyoruz fotoğrafa. Bu tutkuyu paylaşan insanlar olarak bir aradayız. Amacımız birbirimize destek olup kendimizi geliştirerek, sokak fotoğrafını Türkiye’de bilinir kılmak; aynı zamanda Turkuaz olarak Türkiye sokak fotoğrafçılığının referans noktalarından biri olmaktır.”

This foundation manifesto, adopted by collective members as a constitution, expresses the collective’s approach to photography and its vision:

“In the hustle and bustle of everyday life, there comes a moment when everything falls into place. We aim to pursue and share such moments in the chaos, obscurity, and unpredictability of the city we live in. Our approach to photography also reflects our perspective on life. We view photography with the belief that the reality is too extraordinary, simple, and complex to be fictionalised, and yet so beautiful. We are together as individuals who share this passion. Our goal is to support each other and improve ourselves to make street photography known in Turkey; and at the same time, to become an anchor in Turkish street photography.”

Fotoğraf / Photo by Damla Yedisan.

“ Aynılaşmadan, farklılıklarla aynı çatı altında bir aidiyet oluşturan Turkuaz Street Kolektifi'nin üyeleri, güç birliğinden doğan sinerjiyle, ortak hedeflere koşmanın mutluluğuyla fotoğraf yolculuğunu sürdürüyor.

“ *The members of Turkuaz Street Collective, which offers a sense of belonging to differences under the same roof without becoming the same, continue their photography journey with the synergy arising from the union of forces and the joy of pursuing common goals.*

Fotoğraf / Photo by H. Alper Eryiğit.

Fotoğraf / Photo by Emir Sevim.

TÜRKİYE
FOTOĞRAF VAKFI
TURKISH
PHOTOGRAPHY
FOUNDATION

ORTFOLYO PORTFOLIO
ORTFOLIO PORTFOLIO

Sokak Fotoğrafçılığı Street Photography

PORTFOLYO

PORTFOLIO

Market Otoparklarında Fotoğraf Çekerken...

While Taking Photographs
in Grocery Parking...

“Fotoğrafçı Bruce Gilden, sosyal mesafe uygulanan bir dönemde çalışmak, sıra dışı koşullara adapte olmak ve “yaşlı adam fotoğrafları” çekmemek hakkında konuşuyor.

“The photographer discusses working in times of social distancing, adapting to unusual circumstances, and not taking ‘old man pictures’.

Çalışmalarımın büyük bir kısmı yüzler hakkında, ama burada insanların yüz ifadeleri o kadar kolay okunmuyor. Sonuç olarak elinizde iyi bir resim oluşturmakta kullanabileceğiniz daha dar bir palet oluyor. Her fotoğrafta mutlaka güçlü olan bir ayrıntı bulmanız gerekiyor. Bazen maske hiç yardımcı olmuyor. Böyle durumlarda bu güçlü ayrıntı, kişinin gözlerindeki bakış veya kollarındaki dövme olabilir. Benim için bu fotoğraflar daha genç birinin işiymiş gibi görünüyor. İlerlemiş yaşında yeni bir çalışma tarzı öğrenmem gerçekten çok mühim. Bir kitapta okuduklarınızı değil de olduğunuz kişiyi ve sizi ilgilendiren şeyleri fotoğraflamak önemli. Kariyerimin başlarında şehrin ve mekânların fotoğraflarını çekiyordum. Bu yerlerde elbette insanlar da oluyordu, ama onlar mekânı yansıtıyorlardı. 1980'lerin sonlarında fotoğraflarım, daha çok bireyle ilgili olmaya başladı. İşte bu projedeki fotoğraflar da bu kategoriye giriyor. Geçtiğimiz günlerde otoparkta, hayli hareketsiz bir fotoğraf çekmiştim. Neredeyse bir Duane Hanson heykeline benziyordu. Fakat yine de üzerinde imzam görülebiliyor. Başka hiç kimse bu fotoğrafı, bu şekilde çekmezdi. Evet, fotoğraf çekme tarzımın zamana ayak uydurması gerekti. Belki de çektiğim fotoğraf türü değişti. Fakat ilk Coney Island fotoğraflarımdan bugüne kadar hep aynı tür insanlarla ilgilendim. Farklı türde fotoğraflar, ama aynı insanlar... Bu çalışmaya karşı farklı bir yaklaşım sergiliyorum. Değişim süreci hâlâ devam etse de gördüğüm ve aradığım şeyler açısından hâlâ aynı şekilde çalışıyorum.

A lot of my work has been about faces, and here you don't read people's expressions so well. As a result, you are dealing with a smaller palette with which to make a good picture. You always need to find a detail that's strong in any picture. Sometimes a mask doesn't contribute. In those cases maybe it's the look in the person's eyes, or the tattoos on the arms. To me, these pictures look like they might have been made by a younger man. It's really important that I have learned a new way of working at this older age. It's important to photograph who you are and what interests you, not what you read in a book. Earlier in my career I was making photographs of the city, of places – with people in them of course, but they captured the place. In the late 80s my photos became more about the individual. And that's what these images fit into. The other day I took one in the parking lot that was much more still. It almost looks like a Duane Hanson sculpture. It has my name on the picture though – no one else would take this photo in this way. So yes, I have had to adjust over time – in terms of the way I make photos. And maybe the type of photos I take has changed. But I have always been interested in the same sort of people, from my earliest pictures of Coney Island to now... Different sorts of pictures, but the same people. I am approaching this work differently. It's a change in process. But I am still working in the same way in terms of what I see and what I am looking for. To me, these pictures look like they might have been made by a younger man. It's really important that I have learned a new way of working at this older age. I have just learned from experience. It's important to photograph who you are and what interests you, not what you read in a book.

“Gilden, New York'taki süpermarket otoparklarında alışverişini bitirmiş insanların, artık her yerde karşılaşılan çeşit çeşit maskeler giymiş görüntülerine odaklanıyor ve onları sosyal mesafe önlemleri dahilinde fotoğraflıyor.

“Gilden has been photographing shoppers crossing parking lots in New York under ongoing social distancing measures, focusing upon the now-omnipresent sight of people clad in masks of various forms.

Bruce Gilden

“ Covid-19’un yol açtığı olağanüstü koşullarda çalışan Gilden, projesinde yepyeni bir yaklaşım sergiliyor. Gizli çekimleriyle tanınan fotoğrafçı, portreler için onay istiyor, zaman zaman ise fotoğrafını çektiği kişileri yönetiyor.

“ Working under a unique set of circumstances and with the specter of Covid-19 looming – the project has been approached in a novel way, with a photographer best-known for his candid work seeking approval for portraits and –at times– directing his subjects.

BIO

Penn State University'de sosyoloji bölümüne başladıysa da eğitimini yarıda bıraktı. Aktör olma hayaliyle yaşayan Gildea, 1967 yılında ilk fotoğraf makinesini satın aldıktan sonra fotoğrafçı olmaya karar verdi. New York Görsel Sanatlar Okulu'nda akşam derslerine katılmasına rağmen kendisini alaylı olarak tanımlamaktadır. Övgüyle karşılanan pek çok kişisel projenin yanı sıra, Louis Vuitton, RATP Paris Ulaşım Sistemi, The Climate Group ve Mission Photographique Transmanche gibi kuruluşlar ve Wallpaper, New York Times Magazine vb. yayınlar için çalıştı. Birçok burs ve ödül kazandı. 1970'lerden bu yana eserleri dünyanın dört bir yanındaki müzelerde ve galerilerde sergilendi. 1998 yılında Magnum Photos'a katıldı. Her ne kadar büyüdüğü New York City'nin kaldırımlarında yetişmiş olsa da Haiti, Japonya, Moskova, Fransa, İrlanda ve Hindistan'da da önemli çalışmalar yaptı. Zamanımızın en ikonik sokak fotoğrafçılarından biri. Çarpıcı ve çoğunlukla agresif flaşlı yakın plan çekimleriyle tanınan Gildea'nın fotoğrafları, kendi imzasına dönüşmüş bir yakınlık ve dolaysızlık içeriyor. Gildea, pratiğine dair: "Çok yakından çektiğim fotoğraflarla biliniyorum," diyor ve ekliyor: "Yaşlandıkça daha da yaklaşıyorum." Gildea hâlen New York, Beacon'da yaşamaktadır.

BIO

He studied sociology at Penn State University but didn't complete the course. Although he briefly flirted with the idea of being an actor, Gildea decided to become a photographer in 1967, when he bought his first camera. He attended evening classes at the School of Visual Arts in New York, but largely considers himself to be self-taught. As well as his many acclaimed personal projects, Gildea has worked on commissions for Louis Vuitton, RATP Parisian transportation system, The Climate Group, and Mission Photographique Transmanche as well as publications including Wallpaper, New York Times Magazine. Gildea has received many awards and grants for his work. Since the seventies, his work has been exhibited in museums and galleries all over the world. He joined Magnum Photos in 1998. Though he cut his teeth on the sidewalks of New York City where he grew up, he has since made significant bodies of work in Haiti, Japan, Moscow, France, Ireland and India. Bruce Gildea is one of the most iconic street photographers of our time. Known for his graphic and often confrontational close-ups made using flash, his images have a degree of intimacy and directness that have become a signature in his work. "I'm known for taking pictures very close," says Gildea of his practice. "And the older I get, the closer I get." Gildea lives in Beacon, New York.

Tokyo sokaklarında lirik görüntüler

“Pinkhassov’un gözü, ihmal ve göz ardı edileni hemen görür. Bunları bulanık fonlar, canlı renkler, yansımalar ve gölgeler içeren kendine has bir dille çarpıcı kompozisyonlara dönüştürür.

Lyrical images on the streets of Tokyo

“Pinkhassov sees the overlooked and neglected, bringing to life outstanding compositions with a distinctive visual language, which encompasses blurred foregrounds, vibrant color, reflections and shadows.

Magnum fotoğrafçısının 1990’lı yıllarda Tokyo sokaklarındaki gezintilerinin lirik görüntüleri “Sightwalk” (Gueorgui Pinkhassov’un ilk kitabı), Tokyo sokaklarında çekilmiş renkli sahneleri bir araya getirmektedir. Şehrin gündelik yaşamından çalınmış anlar, güzel bir kompozisyon içinde âdeta dondurulmuş gibidir: Bir alışveriş merkezindeki araba parkı, bir kafe, balık pazarında geleneksel tarzda oturan bir adam, Ueno Parkı, vb. Bu fotoğrafların her biri, Gueorgui Pinkhassov’un ayrıntıları yakalayan benzersiz bakışının bir ürünüdür. Onun fotoğraflarının alametifarikası, kadraj ve ışığın kullanımındaki ustalıktır. Gueorgui Pinkhassov, gündelik olanı olağan dışı bir konuma yükselten belgeselci ve sanatsal yaklaşımıyla tanınıyor. Onun renkli görüntüleri sürükleyici, karmaşık ve şiirseldir. Bazen çağdaş sanatın görsel karmaşıklığında soyutlamanın sınırlarında dolaşır. Pinkhassov, belgesel çalışmalarının yanı sıra, Cannes Film Festival’inden Paris Fashion Week kulislerine kadar birçok ikonik kültürel etkinliği fotoğraflamıştır. Sanatçı yaklaşımını, “kaosun vektörünü değiştirmek aptalca. Kaosu kontrol etmeye çabalamadan, bilakis onun içine düşmek, ona karışmak gerekir.” şeklinde açıklıyor.

Lyrical images of the Magnum photographer’s wanderings through the streets of Tokyo in the 1990s “Sightwalk” (Gueorgui Pinkhassov’s first book) gathers colourful scenes taken in the streets of Tokyo. Stolen moments of the everyday life of the city seem to be frozen into beauty: a car park in a shopping mall, a coffeeshop, the traditional sitting pose of a man at the fish market, Ueno park etc. Stamped with Gueorgui Pinkhassov’s unique eye for detail, they are characterized by his mastery of framing and light. Gueorgui Pinkhassov is known for his vivid art-reportage, which elevates the everyday to the extraordinary. His richly-colored images are absorbing, complex and poetic—sometimes bordering on an abstraction which embraces the visual complexity of contemporary life. As well as his global documentary work, Pinkhassov has photographed iconic cultural events from Cannes Film Festival to backstage at Paris Fashion Week. “It is foolish to change the vector of chaos. You shouldn’t try to control it, but fall into it” he says of his approach.

Gueorgui Pinkhassov

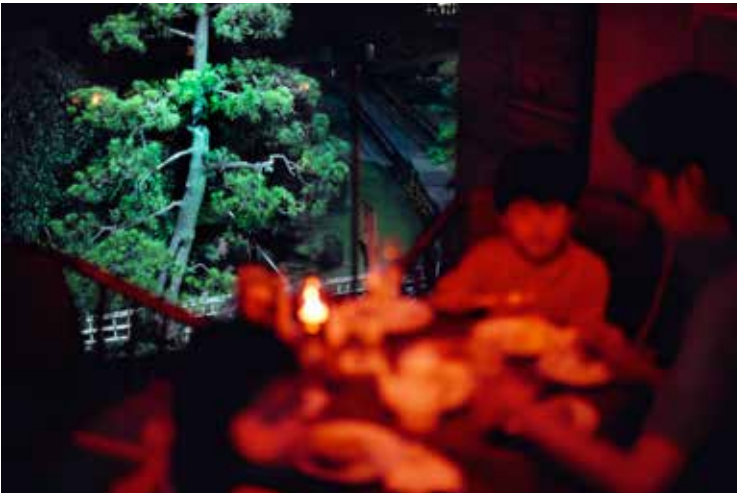
Gün batımında köprü. / Bridge at sundown, Tokyo, 1996.

Alışveriş merkezi otoparkı. / Car park at shopping mall, Tokyo, 1996.

Otel bahçesi. /
Hotel garden,
Akasaka,
Tokyo, 1996.

Otel restoranı. / Hotel restaurant, Tokyo, 1996.

Metro istasyonu. / Tube station, Akasakamitsuke, Tokyo, 1996.

Metro istasyonu. / Tube station, Ueno, Tokyo, 1996.

İş adamı Shinjuku bölgesinde yürüyor. /
Businessman walks through Shinjuku area, Tokyo, 1996.

Tapınak. / Temple, Ueno Park, Tokyo, 1996.

“Yaratıcılık açısından önemli olan tek şey, meraktır. Yaratıcılık, tekrar aynı şeyleri yapma korkusundan ziyade, zaten gidilmiş yerlere bir daha gitmeme arzusunda kendini ifade edecektir.

“*The only significant thing about creativity counts is curiosity. It will express itself less in the fear of doing the same thing over again than in the desire not to go where one has already been.*

Gueorgui Pinkhassov

Otel. / Hotel, Akasaka, Tokyo, 1996.

Yolun karşısına geçen insanlar. / People crossing road, Akasaka, Tokyo, 1996.

Kültür merkezi. / Cultural center, Tokyo, 1996.

Alışveriş merkezi. / Shopping mall, Tokyo, 1996.

BİO

1952 yılında Moskova'da doğan Pinkhassov'un fotoğrafçılığa ilgisi, okul yıllarında başladı. Moskova Sinematografi Enstitüsü'nde (VGİK) sinematografi okudu. Mosfilm Stüdyosu'nda kameraman, daha sonra ise set fotoğrafçısı olarak çalıştı. 1978 yılında Moskova Grafik Sanatçıları Birliği'ne katıldı. Bu, ona uluslararası seyahat ve sergilere katılma imkânı sağladı. Çalışmaları kısa zamanda ünlü Rus yönetmen Andrei Tarkovsky'nin dikkatini çekti ve kendisinden "Stalker" (1979) filmiyle ilgili bir röportaj için davet aldı. 1988 yılında Magnum Photos'a katıldı. Güncel çalışmalarına örnek olarak, 2014 yılında Ukrayna'nın başkenti Kiev'de hükümet karşıtı protestocularla polis arasındaki çatışmaları ele aldığı fotoğrafları gösterilebilir. Bir diğer yakın dönem çalışması ise 2018 yılında Blackpool Illuminations hakkında yapmış olduğu çalışmadır. Beyrut, Lizbon, Venedik, Moskova ve Nancy gibi çeşitli yerleri anlatan şehir portreleri serisi çalışması da devam etmektedir. Ayrıca Pinkhassov, düzenli olarak Geo, Actuel ve The New York Times Magazine gibi uluslararası yayınlar için fotoğraf çekmektedir.

BİO

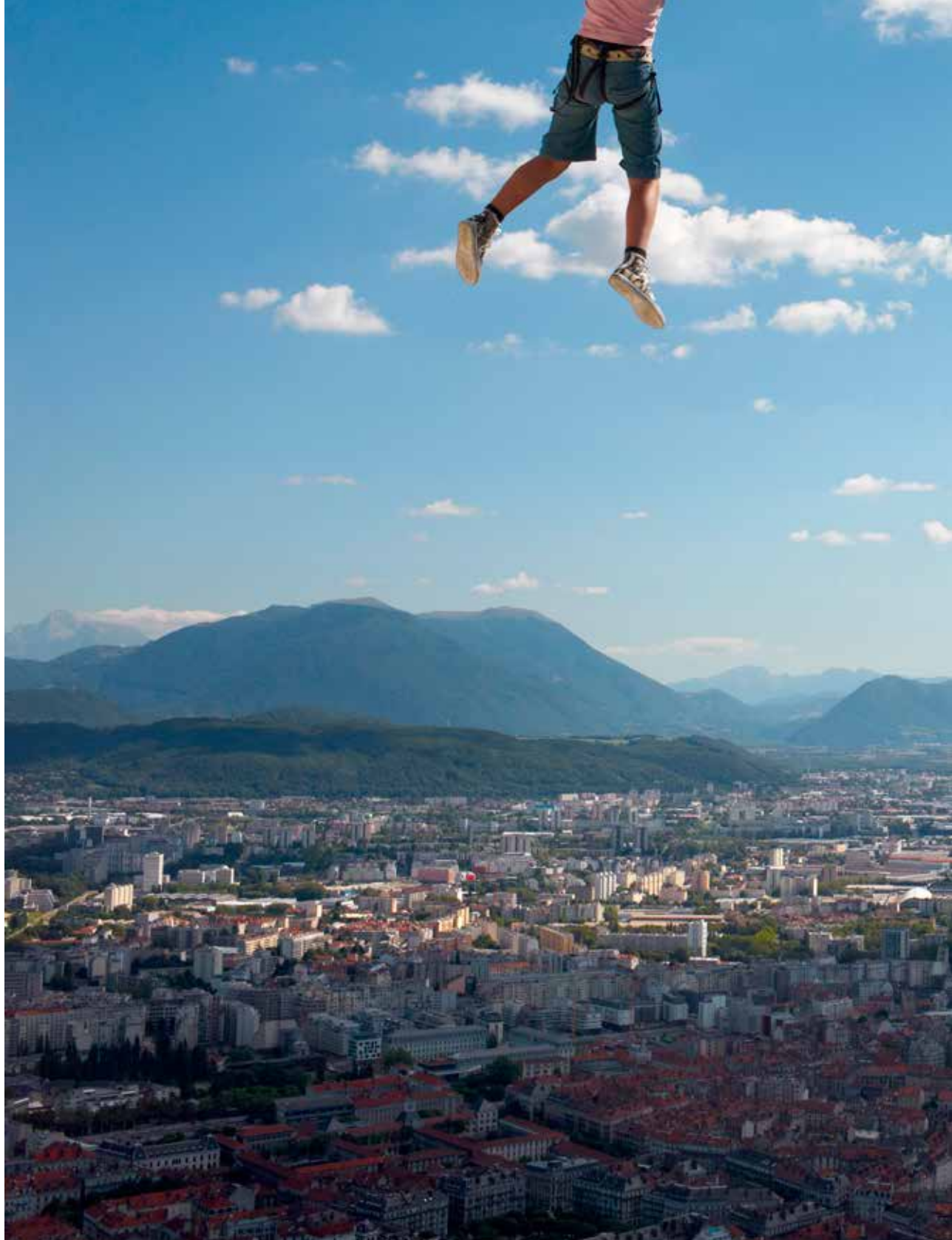
Born in Moscow in 1952, Pinkhassov's interest in photography began while he was still at school. After studying cinematography at the VGİK (The Moscow Institute of Cinematography), he went on to work at the Mosfilm studio as a cameraman and then as an on-set photographer. He joined the Moscow Union of Graphic Artists in 1978, which allowed him more freedom to travel and exhibit internationally. His work was soon noticed by the prominent Russian filmmaker Andrei Tarkovsky, who invited him to make a reportage about his film "Stalker" (1979). He joined Magnum Photos in 1988. Recent work includes his study of Blackpool Illuminations in 2018, an ongoing series of city portraits illuminating places as varied as Beirut, Lisbon, Venice, Moscow and Nancy, and his coverage of the clashes between Anti-government protesters and police in the Ukrainian capital, Kyiv in 2014. Today, he works regularly for the international press, particularly for Geo, Actual and The New York Times Magazine.

Sokak fotoğrafçılığına geri dönüyorum. Çünkü...

“

Sokak fotoğrafçılığı dışında fotoğraf makinesiyle yaptığım hiçbir iş sınırlarımı zorlamadı. İşte bu yüzden bir tutkuyla sürekli sokak fotoğrafçılığına geri dönüyorum.

I always come back to street photography. Because...

“

Nothing I have ever done with a camera has been as challenging as street photography which is why I always come back to it.

Nick Turpin

Sol baştan saat yönünde: Milano 2018; Londra 2018; Ticaret Hayatı, Londra 1995. Karşı sayfa: Gece Otobüsünde, Londra, 2017.
Clockwise from top left: Milan 2018; London 2018; Trading Life, London 1995. Opposite page: On the Night Bus, London, 2017.

“ Hayatı gözlemlemeyi seven biriyim. Görebilen kişi için sıradan hayatın büyüleyici olduğunu düşünüyorum. “Bir durup şuna bakın!” demek için fotoğraf makinemi kullanıyorum.

“ I am an observer of life. I think ordinary life is fascinating if you can see it. I use the camera to say ‘Hey, stop for a second, look at this’.

Nick Turpin

“ 30 yıldır sokak fotoğrafçısıyım. Fakat bugünlerde yaptığım şeyi tanımlamak için “gizli çekim kamusal fotoğrafçılık” ifadesini kullanmayı tercih ediyorum.

“ *I have been a Street Photographer for 30 years but these days I prefer the phrase Candid Public Photography to describe what I do.*

Piccadilly Circus Gibi'den, Londra, 1995. Karşı sayfa: Exodus'tan, Londra, 2020.

From Like Piccadilly Circus, London, 1995. Opposite page: From Exodus, London, 2020.

BIO

Londra'daki Westminster Üniversitesi'nde fotoğrafçılık okudu. 1990 yılında The Independent gazetesinde haber, makale ve söyleşiler için portre çekimleri yapmak üzere çalışmaya başladı. 1998 yılında uzun süre devam ettireceği IBM, Jaguar, Microsoft ve Toyota gibi kurumlar için dünyanın dört bir yanında çizgi üstü reklamlar çeken ticari fotoğrafçılık kariyerine başladı. 2000 yılında sokak fotoğrafçılığına ilginin canlanmasında önemli bir rol oynayan çağdaş yaklaşımlı ilk uluslararası sokak fotoğrafçılığı kolektifi iN-PUBLIC'i kurdu. 2017 yılında Londra'daki yolcuları fotoğrafladığı "On The Night Bus" Projesi yayımlandı ve büyük bir övgüyle karşılandı. Ayrıca "Bystander: A History of Street Photography" ve "Street Photography Now" kitaplarında yer aldı. Sanatçı, Tate Modern, The Discovery Channel ve Apple için sokak fotoğrafçılığı eğitimi verdi. Şu anda Oxford Brookes Üniversitesi'ndeki fotoğrafçılık bölümünde yardımcı öğretim görevlisi olarak çalışıyor. Londra'da yaşayan sanatçı, son dönemde "Exodus" adlı projesi için finans bölgesinin metruk sokaklarını kayda alıyor.

BIO

He studied Photography at The University of Westminster in London, in 1990 he joined The Independent Newspaper shooting news, features and interview portraits. In 1998 Nick started a long career as a commercial photographer shooting above the line advertising around the world for clients such as IBM, Jaguar, Microsoft and Toyota. In 2000 Nick founded the first international Street Photography Collective iN-PUBLIC which has played a significant role in the contemporary resurgence of interest in Street Photography as an approach. In 2017 Nick's project 'On The Night Bus' picturing London commuters was published to much acclaim, he is also featured in Bystander: A History of Street Photography and Street Photography Now. Nick has taught Street Photography for Tate Modern, The Discovery Channel, Apple and is an Associate Lecturer in Photography at Oxford Brookes University. Nick is currently based in London recording the deserted streets of the financial district for his project 'Exodus'.

Keyif Verici Bir Serüvenin Parçaları

The Parts of Very Delightful Adventure

“ Sokak fotoğrafı benim için üzerine çok kafa yorulmadan, anlık insan ve yaşam alanlarını kaydetmek üzerine dürtü sonrası oluşan bir eylem.

“ For me, street photography expresses the course of action formed upon an impulse in order to capture the people and their living environments without too much thinking.

Asıl ilgi alanım, uzun soluklu belgesel projeler; ama bunun yanı sıra, ciddi olarak kendimi sokak fotoğrafı konusunda geliştirdim. Sokak fotoğrafı benim için üzerine çok kafa yorulmadan, anlık insan ve yaşam alanlarını kaydetmek üzerine dürtü sonrası oluşan bir eylem. Bir de tasarlanmış fotoğraf var. Bundan kastım, zamana yayılan ve adımlar izlenerek üretilen işler bütünü. Onun da heyecanı ayrı. Tanık olmak, sürprizi ve sokağın dekoruyla harmanlanan hayatlar; diğerinde ise daha çok bir sosyolog gibi çalışarak kontakları ayarlayıp, projeyi yürütme gerçeği var. Ben ikisini de çok keyif verici bir serüvenin parçaları olarak görüyorum. Benim için iyi fotoğrafın kriteri, kesinlikle tekrarı olmayan zamansız bir an. Bir şaire dizeler yazdırabilecekken, aynı zamanda kadraj gereği fotoğraf karesinin içine dahil edilen insanı küçük düşürmemelidir. Çektiğim fotoğrafları uzun süre paylaşmamaya gayret ederim. Çayın da demlenmeye ihtiyacı olduğu gibi ara ara açıp bakarak, gerekli teknik müdahaleleri yaptıktan sonra son hâline getiririm.

My main area of interest is long-term documentary projects. However, I seriously improved myself in Street photography. For me, street photography expresses the course of action formed upon an impulse in order to capture the people and their living environments without too much thinking. There exists also another field of photography which may be called planned photography; that is, body of works produced over time and following certain steps. It has a different excitement. In street photography, one witnesses surprises, lives blending in the street setting. As for planned photos, what is at stake is studying your subject as if you were a sociologist; you have to conduct the project and prepare the contact sheets. I personally consider both as parts of a very delightful adventure. For me, the criteria for a good photograph is to capture a unique moment which can make a poet write verses. Besides, it should not humiliate the people included in the photographic frame. I pay attention to not sharing the photos I take for a long time. Just as a tea needs a brewing time, photographs also need a certain amount of time. In this waiting process, I look through the photos now and then, and make the necessary technical adjustments until they are finalized.

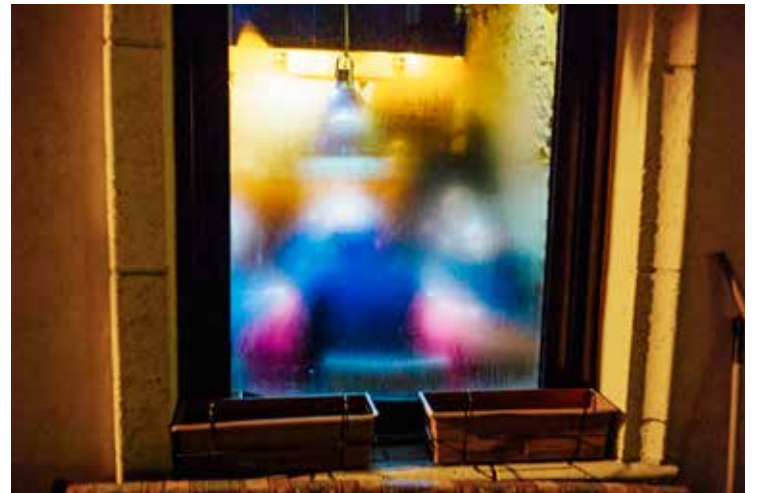

“ Anlık sosyal medyada beğeni almak için çekilen bir fotoğrafın, daha çekilmeden düşüncede içerik olarak zayıfladığını düşünüyorum.

“ *A photo is taken for instant likes on social media, I believe that the photo is already compromised in the mind, before even it is taken.*

Üsküdar, İstanbul / İstanbul, 2015.

Beyoğlu, İstanbul / İstanbul, 2015.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2010.

Ankara, 2012.

Beyoğlu, İstanbul / İstanbul, 2011.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2018.

Beykoz, İstanbul / İstanbul, 2014.

Engin Güneysu

Beyoğlu, İstanbul / İstanbul, 2008.

Karaköy, İstanbul / İstanbul, 2008.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2019.

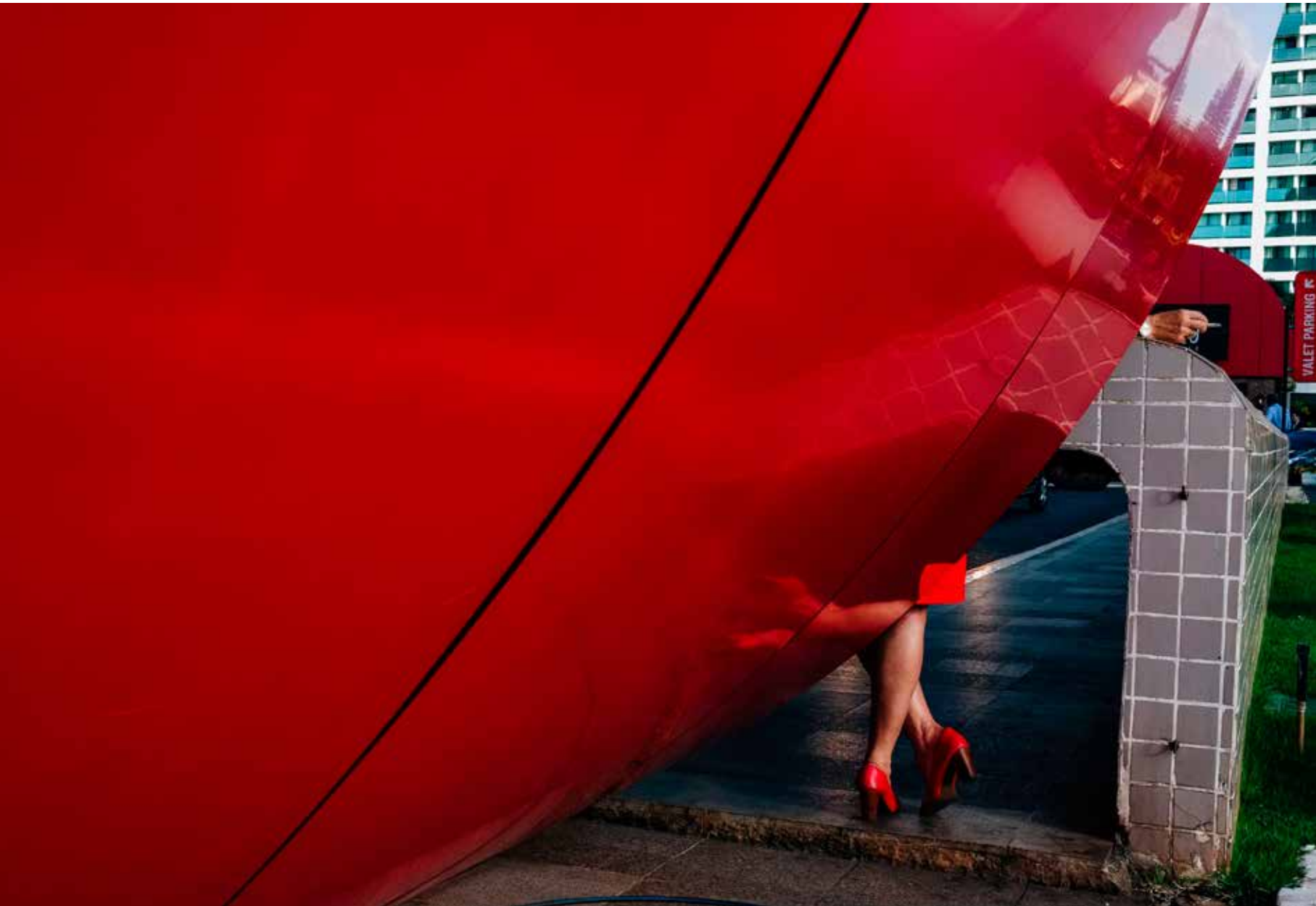
BİO

Fotoğrafçılık kariyerine 2004 yılında İzmir'de, Cena Reklam Ajansı'nda fotoğraf editörü olarak başladı. Yine aynı yıl Bodrum'un Kalbi Dergisi ve "2004 Turkey / İzmir / Çeşme Guide" kitabının fotoğrafçılığını yaptı. 2006-2007 yılları arasında Samsun'da Eğitim Gönüllüleri Parkı'nda, aralıklı olarak çocuklara yönelik fotoğraf eğitimi verdi. 2008'de Türkiye'de düzenlenen National Geographic Uluslararası Fotoğraf Yarışması'nda ikincilik ödülü aldı. Bununla birlikte eserleri birçok yarışmada ödül ve derece olarak sergilenmeye hak kazandı. 2011'de açılan Türkiye Fotoğraf Müzesi'ndeki fotoğrafları, müzenin daimî koleksiyonunda yer almaktadır. Türk Hava Yolları dergisi Skylife'ta 2014-2015 yıllarında fotoğraf editörlüğü yapmıştır. Şu sıralar çeşitli dergiler için editoryal işler yapmaktadır. 2012 de katıldığı Agence Le Journal Fotoğraf ve Multimedia Ajansı bünyesinde beş yıla yakın fotoğrafçılık yapmıştır. Bugünlerde uzun soluklu fotoğraf projeleri yürütüp, yurt içinde ve dışında fotoğraf atölyeleri düzenlemektedir.

BİO

He started his career as a photo editor at Cena Advertising Agency in Izmir in 2004. The same year, he took photographs for The Heart of Bodrum magazine and "2004 Turkey / İzmir / Çeşme Guidebook". Between 2006-2007, he provided photography training for children at the Education Volunteers Park in Samsun. He won the second prize in 1008 International National Geographic Photography Contest Turkey. Other than that, his works have won many awards, been placed in contests, and exhibited. His photos have been included in the permanent collection of Turkish Photography Museum, which opened in 2011. He was photo editor for Skylife Magazine of Turkish Airlines, between 2014-2015. He is currently doing editorial works for various magazines. In 2012 he joined Agence Le Journal Photography and Multimedia Agency and worked there for about five years. He is currently doing editorial work in various journals. In addition to these works, he also runs long-term photography projects, organizes photography workshops in Turkey and abroad.

Gustavo Minas

Şehrin Kestirmelerini Öğrenmek

“

Fotoğrafçılık bana yeni şehrimin kestirmelerini öğretti. O zamandan beri de hiç durmadım. Her gün, bazen uyurken bile fotoğraf çekmeye devam ediyorum.

“

Photography taught me the shortcuts of my new city. I've never stopped since then. I photograph every day, sometimes even in my dreams.

Gustavo Minas

“ Bir yıl boyunca büyük usta Carlos Moreira’yla birlikte çalıştım ve bu süreçte nasıl doğru bir şekilde fotoğraf çekileceğini öğrendim.

“ I studied with master Carlos Moreira for one year and he showed me how to do it “the right way”.

Gustavo Minas

“Yaptığım işte mutlu değilim. Herkes bir işe koştururken sadece kendimi memnun etmek için bir şeyler yapma fikrini çok sevdim.”

“ I wasn't happy with what I was doing. I liked the idea of doing something just to please myself when everybody else was rushing to work.

BIO

Brezilya'nın Mina Gerais eyaletindeki küçük bir kasaba olan Cássia'da doğdu. Londrina Devlet Üniversitesi'nde gazetecilik okudu. São Paulo'da Carlos Moreira ile dil ve fotoğrafçılık tarihi üzerine çalıştı. Ancak bu alanda çalışmaya başlamadan önce Londra'ya gidip, orada garsonluk yaptı. Brezilya'ya geri döndükten sonra São Paulo'daki popüler bir gazetede muhabir olarak işe girdi. Yaptığı işten mutlu değildi. Bu durumu, şansını fotoğrafçılıkta denemeye itti. 2017 yılında "Bus Station" serisi ile "Şehirlerin Geleceği" kategorisinde POY LATAM Ödülü'nü kazandı. "Maximum Shadow, Minimal Light" adlı ilk kitabı Mayıs 2019'da yayımlandı. 2009 yılından bu yana yaşadığı şehirlerdeki gündelik yaşamı fotoğraflamayı sürdürüyor. Burn my Eye ve Flanares kolektiflerine üye olan sanatçı, halen Brezilya'da gazeteci ve serbest fotoğrafçı olarak çalışıyor.

BIO

He was born in Cassia, a small town in Minas Gerais state, Brazil. He graduated in journalism from the State University of Londrina and studied language and history of photography with Carlos Moreira in São Paulo. But before trying to get a job he went to London and worked as a waiter for one year. When he got back to Brazil, he got a job as a reporter in a popular newspaper in São Paulo. He wasn't happy with what he was doing, and this made him try photography. In 2017, his "Bus Station" series won the POY LATAM award in the category "The Future of the Cities". His first book "Maximum Shadow, Minimal Light" was released in May 2019. Since 2009, he has photographed the daily life of the cities where he lives. He's a member of Burn my Eye and Flanares collectives. He currently works as a journalist and freelance photographer in Brasilia.

Uyuyan köpek. / Sleeping dog, Varanasi, Hindistan / India, 2011.

Ani dönüşümlerin peşinde

“ Fotoğrafta ani dönüşümlerin peşindeyim, maalesef bunlarla nadir karşılaşıyorum. Bu yüzden çoğunlukla güzel bir yolculuğun anısıyla veya belgesel fotoğraflarla günü sonlandırmak zorunda kalıyorum.

Karpuz bilardocusu. / Watermelon Snooker, İstanbul / Istanbul, 2018.

Caerphilly, Galler / Wales, 2007.

In pursuit of sudden transformations

“ I’m in pursuit of sudden transformations in photography, but they do not happen often. So, while out shooting, I mostly end up with nice travel or documentary photos.

Chaung Thar Plaji. / Beach, Burma, Myanmar, 2017.

Protestocu bir kadın. / A protest woman, Moskova / Moscow, 2019.

Park zindeliği. / Park fitness, Pekin, in / Beijing, China, 2017.

Taksi. / Taxi, Mumbai, Hindistan / India, 2007.

İki Hintli kadın. / Two Indian women, Sonepur, Hindistan / India, 2015.

“ Sokak fotoğrafçılığına bayılıyorum. İyi bir sokak fotoğrafının beklenmedik bir gelişmeyi içerdiğini düşünürüm. Fotoğrafı başka bir seviyeye çıkararak ve ilk izlenimlere yeni anlamlar katan bir nüans.

“ *I am a fan of street photography, but for me a good street photo needs a twist – something that takes a picture to another level and gives it an additional meaning than that of the first impression.*

Atlayış. / Jump, Dwarka, Hindistan / India, 2012.

Süpermen. / Superman, Cardiff, Galler / Wales, 2009.

Telefon kulübesi. / Phone booth, İstanbul / Istanbul, 2013.

Sur Oyun Alanı. / Sur Playground, Diyarbakır, Türkiye / Turkey, 2020.

Meşgul adımlar. / Busy steps, Varanasi, Hindistan / India, 2007.

Ghat sahnesi. / Scene, Varanasi, Hindistan / India, 2015.

BİO

Polonyalı fotoğrafçı ve eğitimci. Uluslararası sokak fotoğrafçılığı kolektiflerinden UP Photographers ve Fujifilm X-Photographer resmî üyesi. 20 yıl yurt dışında yaşadıkdan sonra memleketi Polonya'ya döndü. Dakowicz'in fotoğrafları çeşitli yerlerde yayımlandı ve fotoğraf festivallerinde sergilendi. Fotoğrafları "Street Photography Now" ve "Bystander: A History of Street Photography" de dahil olmak üzere önemli sokak fotoğrafçılığı kitaplarında yer aldı. "Cardiff After Dark" adlı ilk monografisi, Ekim 2012'de yayımlandı. Fotoğrafçılığın belgesel, seyahat ve sokak fotoğrafçılığı türleriyle ilgileniyor. Dünyanın dört bir yanında popüler sokak fotoğrafçılığı atölyeleri düzenliyor. Birçok ödül kazanan fotoğrafçı, düzenli olarak fotoğraf yarışmalarında jüri üyeliği yapıyor. İkinci kitabı, "Sonepur Mela" (2021) adını taşıyor.

BİO

Maciej Dakowicz is a Polish photographer and educator. He is a member of the international street photography collective UP Photographers and an official Fujifilm X-Photographer. After 20 years of living abroad, he is back in Poland Maciej's photos have been widely published, exhibited and shown at photo festivals. His photos have been featured in major street photography books including "Street Photography Now" and "Bystander: A History of Street Photography" among others. Maciej's first monograph "Cardiff After Dark" was published in October 2012. His interests are in documentary, travel and street photography. He is mainly occupied with teaching his popular street photography workshops worldwide. He is a recipient of numerous awards and regularly judges various photography competitions. His second book is named "Sonepur Mela" (2021).

İnsanlara Dair Çok Yönlü Manzaralar

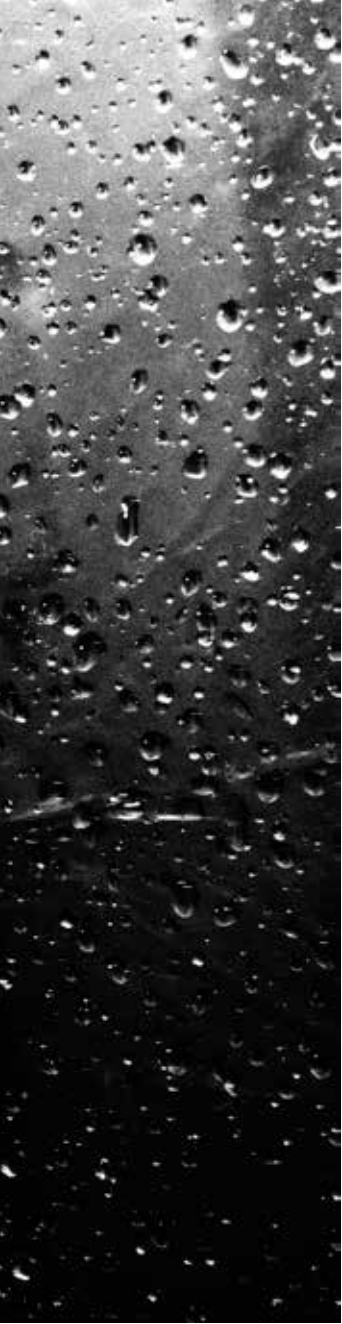
Multifaceted Views About the People

“ Bu portfolyo, Tokyo'daki ana fotoğrafçılık faaliyetim olan sokak fotoğrafçılığı yaparken çektiğim sokak fotoğraflarından oluşuyor.

“ *This portfolio is my main photography activity, street photography in Tokyo.*

Tatsuo Suzuki

“ Fotoğraflarda, zihnimin sokak sahnesiyle senkronize olduğu o özel anları yakalamak istiyorum.

“ *I want to capture the moment when my mind and the street scene are synchronized.*

Komşuluk. / Neighborhood, Yokohama, 2020.

“Tokyo’da gizli bir şekilde çektiğim fotoğraflarla sokak portrelerini aynı yerde bir araya getirerek, Tokyo insanlarına dair çok yönlü bir manzara sunmaya çalışıyorum.

“By combining the candid photos with street portraits in Tokyo at the same location, I am trying to show a more multifaceted view of the people of Tokyo in the here and now.

BIO

1965 yılında Tokyo’da doğdu. Fotoğraf çekmeye 2008 yılında başladı. Fotoğraflarını gören kişilerde herhangi bir duygu uyandırmak, onun için büyük bir sevinç ve memnuniyet kaynağı. İlk kitabı, “Friction / Tokyo Street”, 2020 yılında Steidl tarafından yayımlandı. Şu an Yokohama’da yaşıyor. Sokakları fotoğraflıyor. Bunu dünyanın ne kadar güzel, ilginç, harika ve bazen de acımasız olabildiğini, kendi gözlerini kullanarak fotoğraf aracılığıyla göstermek için yapıyor.

BIO

He was born in 1965 in Tokyo. He started shooting in 2008. He is so happy and glad when someone feels some emotion when they see his shots. His official first book was published by Steidl “Friction / Tokyo Street”, last year, 2020. He currently lives in Yokohama. He aims to shoot the street to show how the world is beautiful, interesting, wonderful and sometimes cruel. By means of photography and through his own eyes with his gear.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2012.

İstanbul'da Fotoğrafçı Olmak

Being a Photographer in Istanbul

“ İçinde yaşayan insanların ona hoyratça davranmasına rağmen hâlâ dünyanın en güzel kentlerinden biri, İstanbul. Ülkenin tüm kentlerinden, kasabalarından, köylerinden gelen insanlarıyla farklı kültürlerin ve inançların bir arada yaşadığı kozmopolit bir kent...

“ *Despite the rough treatment it is subjected to by its own people, Istanbul is still one of the most beautiful cities in the world. It is a cosmopolitan city, where various cultures and beliefs live together with people coming from all cities, towns and villages of the country.*

Böylesine zengin dokuya sahip bu özel kentte yaşadığım için bir fotoğrafçı olarak kendimi çok şanslı hissediyorum. İstanbul'a nereden bakarsanız bakın, bir fotoğraf platosudur âdeta. Bu yüzden dünyanın en çok fotoğraf çekilen kentlerinden biridir. Yaşamın olanca hızıyla aktığı, tarihi dokusunun ve kültürünün hızla değiştiği bu cefakâr kentin sokaklarında fotoğraf çekebilmenin ayrıcalığını ve mutluluğunu yaşıyorum. Foto muhabiri bir arkadaşımın satın aldığı ikinci el bir kamera ile ilk fotoğraflarımı çekmeye başladığım 1985 yılından bu yana, İstanbul'un dönem tarihini ve sosyal yaşamını aynı keyif ve heyecanla fotoğraflıyorum.

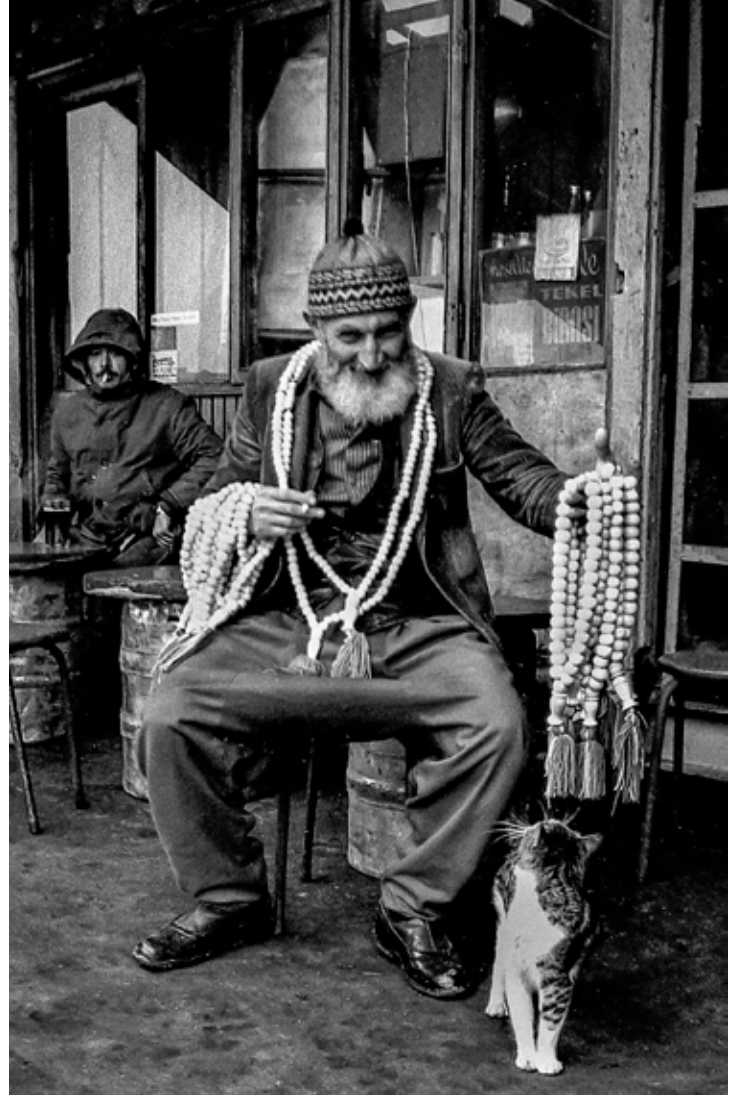
As a photographer I feel very lucky to be living in this special city with such a rich texture. From wherever you look at Istanbul, the city is like a photography set. For this reason, it is not a coincidence that it is among the most photographed cities in the world. I enjoy the privilege and happiness of being able to photograph in the streets of this long-suffering city, where life flows fast, and the historical texture and culture rapidly changes. I have been photographing Istanbul's current history and social life with the same enthusiasm and excitement since 1985, when I started taking my first photos with a second-hand camera that I bought from a photojournalist friend.

Sadık Üçok

Kadıköy, İstanbul / Istanbul, 2016.

Eski Galata Köprüsü / Old Galata Bridge, İstanbul / Istanbul, 1985.

Kar / Snow, Galata Köprüsü / Bridge, İstanbul / Istanbul, 2015.

Kadıköy, İstanbul / Istanbul, 2015.

Eminönü, İstanbul / Istanbul, 2017.

Eski Galata Köprüsü / Old Galata Bridge, İstanbul / Istanbul, 1985.

“ Kendi dönemimde fotoğraflayabildiğim kent yaşamı ve kültürünü gelecek nesillere belgesel bir anlayışla ulaştırabilmek amacıyla İstanbul'a dair farklı projeler üzerinde çalışmalarına devam ediyorum.

Kadıköy, İstanbul / Istanbul, 2018.

Kadıköy, İstanbul / Istanbul, 2018.

“ I continue to work on various projects in order to transmit to future generations with a documentary approach, the city life and culture in Istanbul that I am able to photograph in my time.

BIO

1985 yılında başlayan fotoğraf hayatını 1992 yılından bu yana profesyonel olarak sürdürmektedir. Ulusal ve uluslararası ödüllere sahip olan fotoğrafçı, yurt içinde ve yurt dışında pek çok fotoğraf sergisine katıldı, fotoğraf yarışmalarında jüri üyeliği yaptı. 2010 yılında Facebook'ta bir fotoğraf paylaşım grubu olan "Fotosek"i kurdu. "Safranbolu Demircileri", "Pavli Panayırı", "Eski ve Yeni Galata Köprüsü" proje çalışmalarıyla 2013 yılında Sami Güner Kupası'nı kazandı. 2014-2018 yılları arasında Almanya'da Fotoğrafçı Ralf J. Diemb ile birlikte altı sergi açtı ve aynı fotoğrafçı ile Almanya'da "Hayat / Leben" isimli bir fotoğraf kitabı çıkardı. 2018 yılında Ralf J. Diemb ile birlikte İstanbul Fotoğraf Müzesi'nde "İki Gözüm İstanbul" isimli fotoğraf sergisi açtı. Kitap, dergi ve reklam sektörü için grafik tasarım ve resimlemeler yapmaya devam eden Sadık Üçok, fotoğraf ve photoshop eğitimliğinin yanı sıra; belgesel ve sokak fotoğrafçılığı alanındaki çalışmalarını da sürdürüyor.

BIO

He started taking photographs in 1985. He has been working professionally in this field since 1992. He has won many national and international awards. He participated in various photo exhibitions in Turkey and abroad; He acted as a juror in photography contests. In 2010, he founded "Fotosek" (photo sharing group) on Facebook. He won the Sami Güner trophy in 2013 with his Safranbolu Blacksmiths, Pavli Fair, Old and New Galata Bridges project works. He collaborated with photographer Ralf J. Diemb in joint works. The two photographers held six exhibitions in Germany, and a photo exhibition titled İki Gözüm İstanbul at the İstanbul Photography Museum between 2014 and 2018. They published a photo book called "Hayat / Leben" in Germany as well. Sadık Üçok makes graphic designs and illustrations for the book, magazine and advertising sector. In addition to being a photography and Photoshop instructor, he continues his works in documentary and street photography.

Kaybolup Gitmeden... Before They are Lost in Time...

“ Yoğun ve kalabalık kent manzarasında fark edilmeyen ve hatta bazen kent tarafından ezilen gündelik yaşamlar içindeki gölgeler, kırılğan hatlar, yansımalar benim açımdan çok değerli.

“ *The shadows, fragile outlines, reflections within daily lives that are not noticed in the busy and thick urban landscape and sometimes are even crushed by it... These are precious to me.*

Bnei Brak, İsrail / Israel, 2016.

Küba / Cuba, 2013.

Los Angeles, 2015.

Bence sokak fotoğrafı, kent ortamında unutulmuş, artık görünür olmayan insanları onurlandırıyor. Çünkü yoğun ve kalabalık kent manzarasında fark edilmeyen ve hatta bazen kent tarafından ezilen gündelik yaşamlar içindeki gölgeler, kırılğan hatlar, yansımalar benim açımdan çok değerli. Kaybolup gitmeden bu ifade ve kompozisyonların kıymeti bilinmeli. Ne yakalayacağından habersiz her gün çalışmaya giden bir balıkçı gibi ben de beş dakika sonra neler olacağını bilmeden makinemle sokakları arşınlarım. Sadece bana ait bir serüven yaşarım. Hep gittiğim favori mekânlarım vardır, ama eve asla aynı fotoğraflarla dönmem. Fotoğraflarımda insan, ışık, gölge ve atmosfer hep farklıdır. Düğmeye tek bir dokunuşla etrafımdaki anlamsızlığa bir anlam yüklemeye çalışırım. İzleyicilere sunabileceğim paylaşabileceğim özel, âdeta mahrem bir an. Birkaç yıldır bağımsız olarak çekim yapıyor ve sokak fotoğrafçılığı atölyelerinde eğitim veriyorum. 2013 yılında kurulan The Street Collective oluşumunun bir parçasıyım. Bu kolektifin amacı, sadece genel anlamda sokak fotoğrafçılığını teşvik etmek değil, aynı zamanda gelecek vaat eden sokak fotoğrafçılarına, projelerini daha büyük bir kitleyle paylaşma olanağı sunmak.

Forgotten, transparent people in urban surroundings are being granted their moment of grace. The shadows, fragile outlines, reflections within daily lives that are not noticed in the busy and thick urban landscape and sometimes are even crushed by it... These are precious to me. Those expressions and compositions are to be treasured before they are lost in time. Like a fisherman who goes to his daily work without knowing what he will catch, I take my camera and dive into the streets without knowing what will happen five minutes later. It is an adventure. When I click, I try to see the surreal and to sort things out of their everyday meaning and their usual context. I have my favorite places and I never come with the same photos. It is always different: the people, the light and shadows, the atmosphere. At a single click, I try to fill the insignificance around me with significance and create a private and intimate hallucination in order to share it with the viewer. Even though the moment fades, it is burnt in the memory of the viewer. I shoot independently for a few years and teach in Street Photography workshops. I am a member of The Street Collective which was founded in 2013 and have since been documenting the occurrences of the streets from a personal perspective. The Collective's aim is not only to encourage street photography in general, but to offer up and coming street photographers the opportunity to share projects with a larger audience.

Kudüs / Jerusalem, 2014.

Bnei Brak, İsrail / Israel, 2016.

“ Fotoğraf makinem zamanla ayrılmaz bir parçam hâline geldi, artık kendimi onsenz düşünemiyorum.

“ *My camera has become an integral part of me, and I cannot imagine myself without it.*

Bnei Brak, İsrail / Israel, 2016.

Gabi Ben Avraham

Tel Aviv, 2016.

Londra / London, 2018.

Londra / London, 2019.

Tel Aviv, 2017.

Küba / Cuba, 2013.

Tel Aviv, 2017.

BİO

1980'lerdeki fotoğrafçılıkla, fotoğraf makineleriyle ilk flört dönemim sonrasında kariyerime BT yöneticisi olarak devam ettim ve fotoğrafa olan aşkıma içime atmak zorunda kaldım. Ancak fotoğrafçılığa olan ilgim asla sönmedi. Bu tutku, yıllarca uyur hâlde bekledi ve bir gün eşimin bana bir fotoğraf makinesi hediye etmesiyle uyanıverdi. "Belki bugün şanslı günüdür ve hayatımın fotoğrafını çekerim" düşüncesiyle nereye gidersem gideyim makinemi yanıma alırım. Kamera objektifi üzerinden etrafı hep kolaçan eder, o "karar anı" nı yakalamaya çalışırım. Deklanşöre bastığımda kompozisyon içindeki kaotik yapıya bir anlam vermeye, düzen getirmeye, sahne arkasındaki hikâyeyi anlatmaya ve gerçeküstü bir anı sabitlemeye çalışırım. Kompozisyondaki bileşenler ya renk, şekil ya da ışık aracılığıyla birbirleriyle özel bir diyalog içine girerler. Sonrasında gereken hiçbir şeyin aynı kalmayacağı o zor, özel anı yakalamak ve ebedileştirmektir... İşte amacım bu.

BİO

After flirting with an initial fascination with photography and film cameras in the 1980's, I went on to pursue a career as an IT manager and put my love for the still image aside. Fortunately, my interest never disappeared. While the passion lay dormant for decades, all it took was the gift of a camera from my wife to awaken my inclination towards photography again. Everywhere I go I take it with me thinking "Maybe today will be my lucky day and I will take the photo of my life.". Via the camera lens I am constantly looking around me, searching for that 'decisive' moment that will never return, unless I catch it. When pushing the button, I try to make some sense, restore order to the chaotic scheme of things in the composition, tell the story behind the scene and frame a surrealistic moment. The components 'speak' with each other in a special dialogue, either by color, shape, or light. Capturing the elusive, special moment after which things will never be the same and making it eternal... That is my goal.

Tang Tawanwad Wanavit

“Astronot Kedi” / Astronaut Cat, Bangkok, 2019.

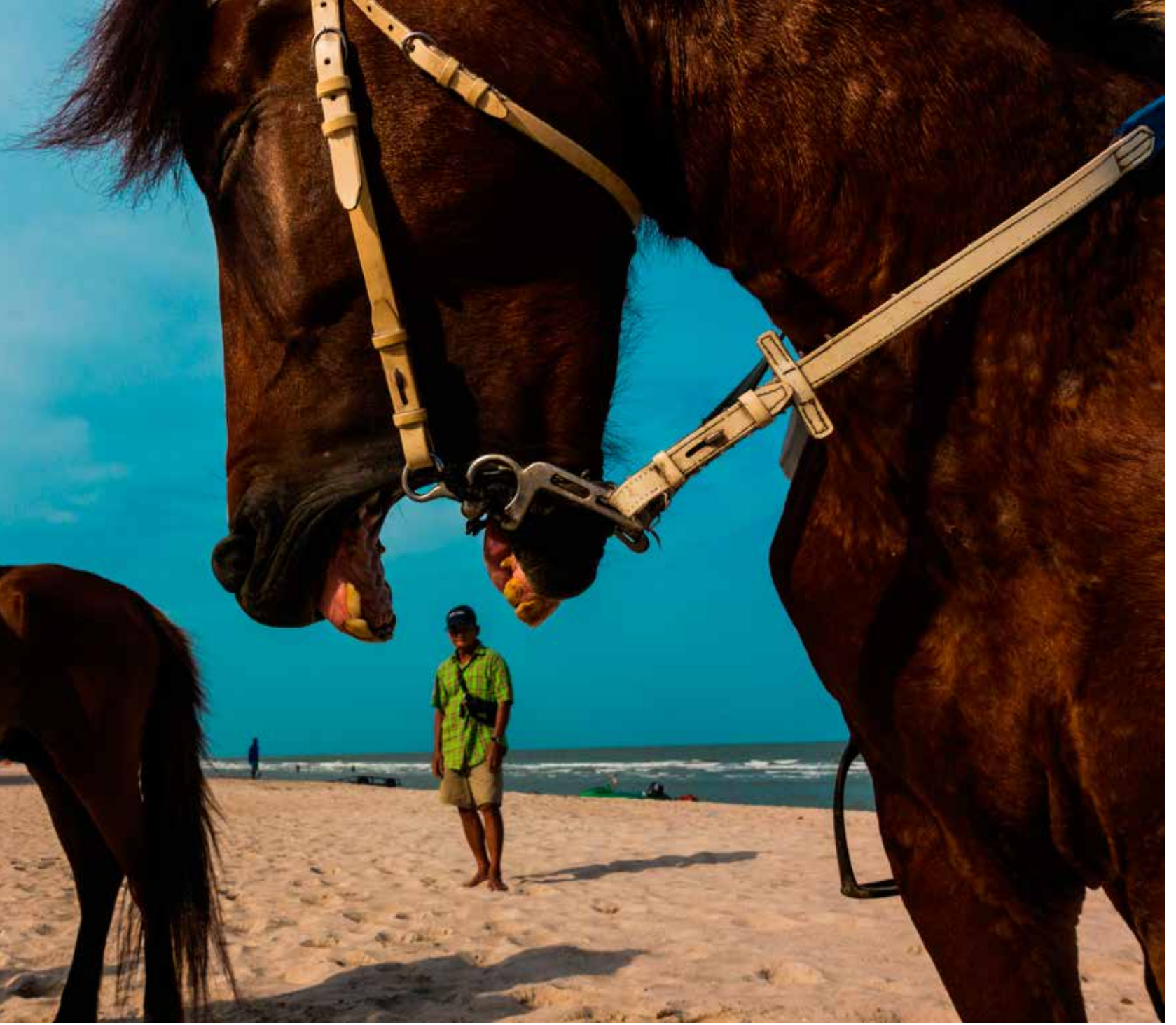
Hatalar, Yeni Şeyler Yaratmanın Yoludur

Mistakes are the Way
to Create New Things

“Zürafa Tepetaklak” /
“Giraffe Upside”,
Bangkok, 2019.

“İsimsiz” / “Untitled”, Huahin, Tayland / Thailand, 2019.

“ O, bir sokak fotoğrafçısıdır. Ancak o kendisini ışık ve kompozisyonla deneyler yaptığı için sadece “fotoğrafçı” olarak adlandırmayı tercih ediyor.

“ He is a street photographer, but now he likes to call himself “photographer” because he experiments a lot with lightings and composition.

Tang Tawanwad Wanavit

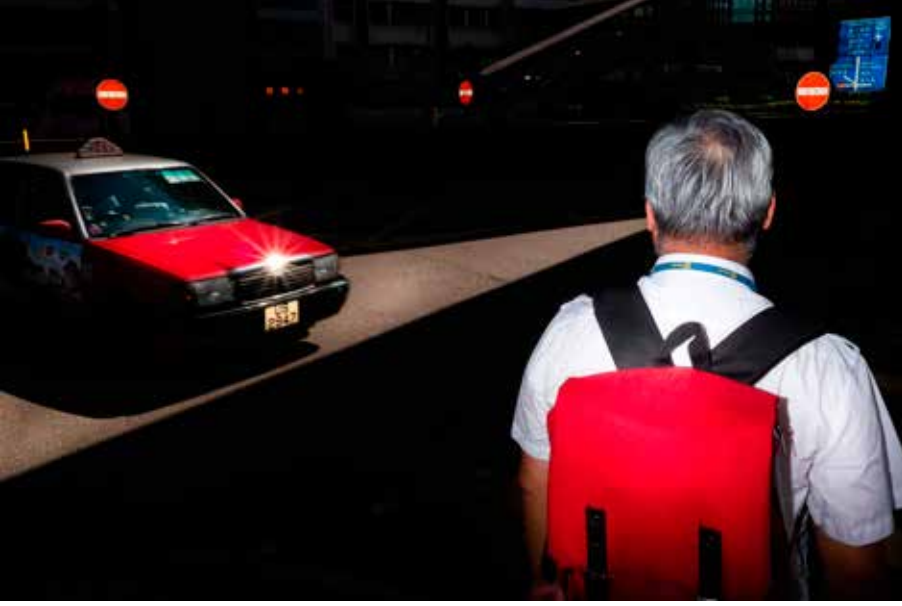
“Havuz Arkadaşları” / Friends of The Pool, Bangkok, 2017.

“Dinozor Adam” / Dinosaur man, Bangkok, 2018.

“Kırmızı Şehir” / Red City, Tayvan / Taiwan, 2019.

“ Fotoğrafçılıkta ne kendi hikâyesini, ne sesini bulduğunu düşünüyor. Sadece deney yapmayı ve hatalarını seviyor.

“Okyanusun Kalbi” / “Heart Ocean”, Pattaya, Tayland / Thailand, 2018.

“Kavga” / “Fight”, Bangkok, 2018.

“ He hasn't found his own story and voice yet in photography, he only knows he like to experiment, and he loves mistakes.

“Şemsiye” / “Umbrella”, Bangkok, 2018.

Tang Tawanwad Wanavit

“Gün Batımı Ailesi” / “Family Sunset”, Bangkok, 2019.

“Sarı Çerçeve” / “Yellow Frame”, Bangkok, 2017.

“Beyaz At” / “White Horse”, Chiang Mai / Chiangmai, Tayland / Thailand, 2018.

“ Tang Tawanwad Wanavit, hataların dünyada yeni şeyler yaratmanın doğru yolu olduğuna inanıyor.

“ *Tang Tawanwad Wanavit believes that mistakes are the right way to create new things in the world.*

“Ağaç İnsanları” / “Tree People”, Bangkok, 2019.

BİO

1991 yılında Chiang Mai’de doğdu. Profesyonel bir görüntü yönetmenidir. Wanavit, fotoğrafçılığa karşı olan tutkusunu fark etmesiyle bu alana yöneldi. Fotoğraf çalışmalarına sokak fotoğrafçılığıyla başladı, ancak daha sonra yavaş yavaş buna deneysel fotoğrafları da ekledi. Tang’ın çalışmaları Tayland, ABD, Belçika, İtalya ve İngiltere gibi birçok ülkede sergilendi. Sanatçı, 2017 yılında Almanya Iserlohn’da düzenlenen Observe Down by the River Contest adlı yarışmayı kazandı. Işığın etkilerini keşfetmeyi çok seviyor.

BİO

Born in Chiang Mai, 1991. Wanavit, a professional cinematographer realized that he has a passion for photography. Tang started with Street Photography, then gradually expand to experimental photographs while constantly keeping Street Photography. Tang’s works have been shown in Thailand and worldwide such as Miami, San Francisco, Belgium, Italy, England, etc. Also, he was the winners of Observe Down by the River Contest, Iserlohn, Germany in 2017. He loves to explore lightings.

Metin Ekin

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2019.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2019.

Beyoğlu, İstanbul / İstanbul, 2017.

Çok Daha Farklı Bir Çalışma Tarzı

A Very Different Work Method

“Metin Ekin’in sihirbaz çabukluğuyla çalışan elleri, gözleri ve sanatsal değeri haklı olarak ve hızla teşhis eden akli yeteneğiyle fotoğraf sanatçılığı portfolyosunda yerini alıyor.

“Metin Ekin’s hands and eyes that work with the quickness of a magician, along with his mental ability to rightly and quickly identify artistic value, ensured him a place in his photography portfolio.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2020.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2018.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2020.

Balat, İstanbul / İstanbul, 2019.

Sokak fotoğrafçılığı, stüdyo fotoğrafçılığı, moda fotoğrafçılığı, gazete ya da mecmua fotoğrafçılığı gibi branşlardan çok daha farklı bir çalışma tarzı. Flaş kullanarak ya da kullanmayarak sanat değeri olan, canlı ve çok defa hareket hâlinde olan, üstelik sanat değerine sahip bir görüntüyü birkaç saniye içinde teşhis edip kompozisyonu derleyip, ışığı ve derinliği ayarlayıp o görüntüyü titremeyen ellerle ve o görüntü, özelliklerini henüz kaybetmeden onu kayda geçirmek çok az fotoğrafçının becerebileceği bir marifet. Metin Ekin, daha ziyade insan yüzlerinin ve figürlerinin fotoğrafını çekiyor; hayvan figürlerini de eğer az rastlanan şekillerde iseler kayda geçiriyor. Bu fotoğraflara baktığımızda, -özellikle fotoğrafçılık sanatının hakiki aşinası iseniz- hayranlıkla hayret etmekten kendinizi alamayacaksınız sanırım. Çok defa hareket halinde olsalar da bu figürler ve onları kucaklayan ön ve arka plan, renkleriyle, ışığıyla ve aidiyeti açıkça ortada olan orijinal bir kompozisyon içinde. Metin Ekin'in sihirbaz çabukluğuyla çalışan elleri, gözleri ve sanatsal değeri haklı olarak ve hızla teşhis eden akli yeteneğiyle fotoğraf sanatçılığı portfolyosunda yerini alıyor. Sokak fotoğrafçısına, ancak onun doğasında var olması gereken, olmazsa olmaz özellikler de gerekli: İnsan fizyonomisi ve hatta insan antroposkopisini (anthroposcopy) saniyeler içinde değerlendirebilecek güdüye ve bilgiye sahip olmanız gerekiyor. Aksi takdirde sokaktaki yüzlerce hatta binlerce insan içinde, klişe olmayan hangi yüzleri ve bedenleri seçeceğinize çok kısa bir sürede karar vermeniz mümkün olmayacaktır. İşin başka bir boyutu daha var: Kendisinden izin alınmadan fotoğrafının çekildiğini fark edenlerle anında konuşup onların sempatisini kazanmak gerekiyor ki Metin Ekin, bu sosyal ve pozitif iletişime dayanan konuda da çok başarılı. Metin Ekin, İstanbul Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'nden mezun ve halen Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Fotoğrafçılık Bölümü'nde fotoğraf sanatı "master derecesi" eğitimini sürdürüyor. Bu programa şimdiye kadar biriktirdiği, kendi sokak fotoğrafçılığı eserlerini göstererek kolaylıkla kabul edildi. Gelecekte, daha da sıra dışı ve sanat değeri daha da hayrete düşürücü eserler vermesini bekliyor ve kendisini kutluyorum.

SEZER AYKAN

(Sanat eleştirmeni, görsel sanatlar işletmecisi),
Londra Şehir Üniversitesi, 5 Ocak 2021.

Street photography requires a very different work method than other fields of photography such as studio, fashion, news or magazine photography. Few photographers are capable of capturing without shaking the camera, an image with art value with or without flash, with a few seconds to design the composition and to adjust the light and depth of field, done mostly on the gone. Metin Ekin mostly takes pictures of human faces and figures, and rarely animal figures. If you are familiar with the art of photography, when you look at Ekin's photos, you can't help but admire them. These figures and the foreground-background embracing them, even though they are moving, takes their place in Metin Ekin's portfolio in an original composition with their colors and light, and with his extraordinary talent and agility. The street photographer intrinsically should have certain features, an instinct and knowledge to evaluate the human physiognomy and even human anthroposcopy. Otherwise, it is not possible for one to decide in a very short time which unusual faces and bodies to choose among hundreds or even thousands of people on the street. There is also another aspect: Street photographer should be able to talk with people who realize that their photo was taken without permission and gain their sympathy. Metin Ekin is very successful in establishing warm relations with people. Metin Ekin graduated from Istanbul University, Department of Art History. He continues his graduate study in the field of photography at Marmara University Fine Arts Institute Photography Department. He has been accepted into this program thanks to his own street photography works he had done so far. I expect that he will produce even more extraordinary and admirable works in the future, and I congratulate him for this success in advance.

SEZER AYKAN

(Master of Art Criticism-MAC, Master of Visual Arts Management-MVAM)
City University London, January 5, 2021

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2019.

Bakırköy, İstanbul / İstanbul, 2019.

Kordon, İzmir, 2019.

BİO

İstanbul Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü'nden 2000 yılında lisans derecesi aldı. Sanat felsefesi ve estetik kuramları konusunda gelişimini sürdürmekte. 2009 yılından bu yana, ağırlıklı olarak flaşlı sokak ve sokak belge fotoğrafları çekmekte. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Fotoğrafçılık Bölümü'nde yüksek lisans eğitimine devam etmekte. Metin Ekin, İstanbul'da yaşayan bir sokak fotoğrafçısı; son 11 yılını bu sanat tarzına adanmış bir sanatçı. "Sokak fotoğrafçılığı" denen özel bir uygulamayı seçmiş ve bu dalda sıra dışı bir başarıya ulaşmış durumda. Türkiye'de ve dünyada çok az mensubu bulunan bu zor sanat dalında, hemen hemen her gün sanat değeri olan, klişe olmayan, orijinal görüntüler kaydediyor.

BİO

He graduated from Istanbul University Art History Department in 2000. He continues to improve himself in Philosophy of Art and Aesthetic Theories. He has been shooting mainly street and documentary photographs with flash since 2009. He continues his graduate studies at Marmara University Fine Arts Institute Photography Department. Metin Ekin is a street photographer living in Istanbul. He has dedicated the last 11 years of his life to street photography and achieved an extraordinary success in this field. Almost every day he captures original images that are far from the stereotype and have art value in this difficult branch of art with very few members in Turkey and the world.

Aniruddha Guha Sakar

Varanasi, Hindistan / India, 2019.

Derin Deneyimler

Deep Experiences

“ Fotoğraflarımda ifade ettiğim anların bu tür derin deneyimlere dayanması gerektiğine inanıyorum. Bu nedenle toplumsal temalar üzerine sokak belgesellerine yoğunlaşmayı tercih ettim.

“ *The moments that I express in my images must come out of such deep experiences. I am therefore trying street documentaries on social themes these days – in order to be myself.*

Ç ağdaş bir belgesel fotoğrafçısı, bir görüntünün zamana direnebilmesinin tek yolunun doğru Tasarım (T), Bilgi (B) ve Duygu'ya (D) sahip olmaktan geçtiğini söylemişti. Bunu, kısaca TBD Teorisi diye adlandırabiliriz. Altı yıldır, hafta sonları sokak fotoğrafçılığı yapmaktayım. Bu sürecin ilk üç-dört senesinde, başlangıç yıllarındaki birçok sokak fotoğrafçısında olduğu gibi ben de sadece T'ye odaklanmıştım. Işığa, hatlara, katmanlara ve bunun gibi şeylere dikkat ediyordum. Ancak bunların daha anlamlı eserler yaratmanın araçları olduğunu henüz fark edememişim. Şu son birkaç yıldır etrafımdaki dünyayı daha iyi anlayarak bunu ifade edebilen biri olmaya çalışıyorum. İçinde bulunduğum zaman ve mekânı, seriler halinde kaydederek keşfediyorum. Bu sanatı daha iyi öğrendikçe gelecekte daha iddialı projeleri tercih edebilirim. Portfolyodaki birçok fotoğraf, bu tür serilere ait. Kompozisyonları, çizgileri ve ışığı dengelemek üzerine artık fazla düşünmem gerekmiyor. Bunlar benim için bir alışkanlığın uzantılarına dönüştü. Rengi duygu olarak kullanmak ise benim için oldukça yeni bir durum. Bu konuda Harry Gruyaert başta olmak üzere fotoğraf ustalarından öğreneceğim çok şey var.

A contemporary documentary photographer had once said that an image lasts through times only if it has the right mix of Design (D), information (I) and Emotion (E) - the DIE theory, in one sense. Like so many street photographers during their initial years, I focused only on D for the first 3-4 years of my 6 years of weekend street photography - focusing on lines, light, layers etc. - realizing little that they are just tools to create more meaningful work. For the last few years, I'm realizing the need to become a more meaningful human being - understanding and expressing the world around me and telling those stories through my images, which shake me and which I can tell working from within my constraints of limited time and talent. I find myself recording the time and place that I live in through series'. As I learn the art, I may opt for more ambitious projects in the times to come. Many of the images in this portfolio comes from such series. In addition, balancing compositions, lines and light have become more of a second nature which I don't need to think about anymore. Using colour as emotion is something new that I'm still learning from masters like Harry Gruyaert and others.

Aniruddha Guha Sakar

Delhi, 2019.

Delhi, 2019.

“ Son bir yılda başarısızlıklarımın çok ders aldım. Bu tür sokak belgesellerinin ne kadar çok anlayış, zaman ve adanmışlık istediğini fark ettim.

Puduçeri, Hindistan / Pondicherry, India, 2017.

Varanasi, Hindistan / India, 2019.

Delhi, 2015.

“ Over the last year or so, I figured out through my failures how much subject matter understanding, time and dedication such street documentaries take!

Delhi, 2018.

Aniruddha Guha Sakar

Varanasi, Hindistan / India, 2019.

“ Bütün kısıtlamalara rağmen içinde yaşadığım zamanı ve yeri daha derin anlayabilmek ve ifade edebilmek için gidebileceğim yegâne yol budur.

Thiruvananthapuram, Hindistan / Trivandrum, India, 2019.

Pushkar, Hindistan / India, 2017.

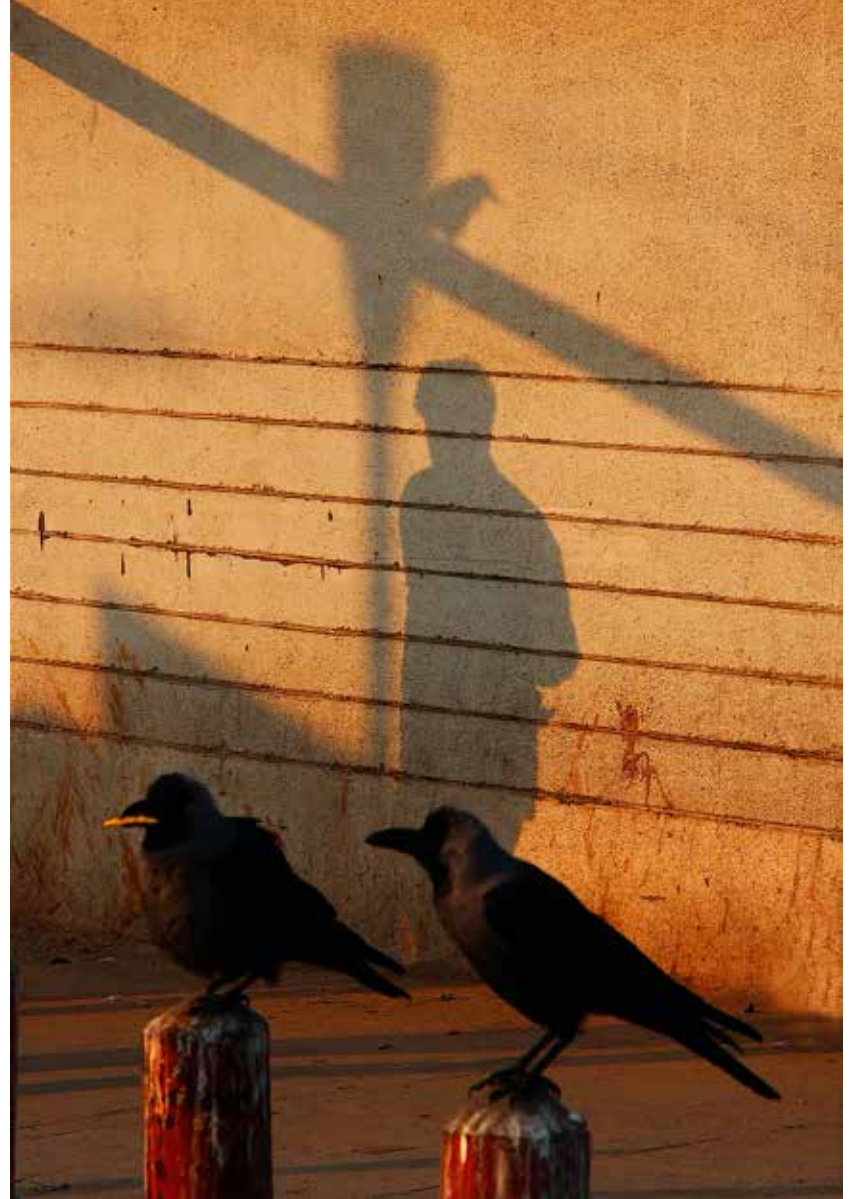

Varanasi, Hindistan / India, 2019.

Delhi, 2017.

Varanasi, Hindistan / India, 2014.

“Despite all the restrictions, this is the only way I can understand and express the time and place I live in more deeply.”

İlk Ağzdan

Kariyerimin ilk yıllarında, her pazar sabahı aklımda özel bir şey olmaksızın dışarı çıkar ve tipik bir sokak fotoğrafçısı gibi dikkatimi çeken şeyleri fotoğraflardım. Bugünlerde ise daha çok belirli yerlerdeki özel temaların fotoğraflarını çekmeye çalışıyorum. Belki Hindistan'ın çok yoğun nüfuslu bir yer olması ve etraftaki kaos nedeniyle, katmanlar içeren çekimler yapmak bana çok doğal geliyor. Serilerimde hâlâ insanları fotoğraflıyor olduğum için katmanlar yaratmak çalışmalarımın önemli bir parçası olmaya devam ediyor.

First Hand

I would go out every Sunday morning in the initial years without anything specific in mind and like a typical street photographer, would shoot which caught my attention. I mostly try to shoot specific themes at specific places these days. Shooting layers came naturally to me from the initial years - maybe because India is such a populous place and layering is needed to bring some order in the chaos all around. That has remained in my work as I still shoot people in my series.

Hayat Tiyatrosu

Theater of Life

“ Hayata ve onu algılayış tarzıma dair çok kişisel bir proje... Gündelik yaşamdaki gerçeküstü unsurların bir keşfi... “Hayat Tiyatrosu”, deneyimlerimin ve beni çevreleyen şeyler hakkındaki düşüncelerimin bir bileşimini ifade etmektedir.

“ *Theater of life is a very personal project about life -how I perceive of it. It is an exploration of surrealism in everyday life. Theatre of life is an essay that is a combination of my experiences and thoughts about what surrounds me.*

New York, 2011.

Antik Yunan'da insanların, sadece tanrılar tarafından yazılmış bir senaryoyu canlandıran oyuncular olduğuna inanılırdı. Günümüzde bu tanrıların yerini, kitle iletişim araçları almıştır. Hızla değişen teknolojik gelişmelerin yaşamımızı şekillendirdiği bir gerçek. Bununla birlikte kitle iletişim araçları, insan hayatındaki boşlukları duygusuzca dolduruyor. İnsan, kendini giderek daha fazla yalnız, dünyadan kopmuş hissediyor. Kimi bir sığınak arayışı içerisinde kendine alternatif gerçeklikler yaratırken, kimi de çareyi gerçeklikten tamamen kaçışta buluyor. Kostümler içinde rol yapıyor; filmlerin oyun veya animasyonların içinden fırlayıp çıkmış bir kahraman gibi davranıyoruz. Bu türden düşüncelere en açık şekilde gelişmiş ülkelerde, gündelik yaşamda insanların her geçen gün teknolojiye daha da bağımlı hâle geldiği, kitle iletişim araçlarının insanlar üzerindeki etkisinin en çok hissedildiği yerlerde kapılıyoruz. Sokak fotoğrafçılığında beni asıl ilgilendiren, insanlık meselesidir.

In Ancient Greece people were believed to be only actors, playing roles written by powerful gods. Nowadays, mass media has taken the place of gods. As a result of fast changing technological development that are shaping our lives and the invading presence of the mass media, many people seem to feel disconnected from the world. Some seek refuge and create alternative realities for themselves. Some merely look for a temporary escape, by letting off steam. Some dress in costumes, play role games or pretend to be heroes from movies, games or Japanese anime. We all find our ways to cope somehow. This phenomenon can most notably be seen in most highly developed countries, the place, where people rely more and more on technology in everyday life, where the mass media have had the greatest impact on people. These off moments are what interest me in street photography.

“ Antik Yunan’da insanların, sadece tanrılar tarafından yazılmış bir senaryoyu canlandıran oyuncular olduğuna inanılırdı. Günümüzde bu tanrıların yerini, kitle iletişim araçları almıştır.

Szczecinek, Polonya / Poland, 2010.

New York, 2011.

New York, 2011.

Varşova / Warsaw, 2012.

“ In Ancient Greece people were believed to be only actors, playing roles written by powerful gods. Nowadays, mass media has taken the place of gods.

New York, 2011.

New York, 2011.

“ Hızla değişen teknolojik gelişmelerin yaşamımızı şekillendirdiği bir gerçek. Sokak fotoğrafçılığında beni asıl ilgilendiren, insanlık meselesidir.

New York, 2013.

Varşova / Warsaw, 2011.

Tokyo, 2015.

“ It is a fact that rapidly changing technological developments shape our lives. What really interests me in street photography is humanity.

Niechorze, Polonya / Poland, 2008.

BİO

Szczecin’de doğdu. Başta memleketi Polonya olmak üzere, yurt dışındaki fotoğrafçılık yarışmalarında pek çok ödül aldı: World Press Photo, Picture of the Year International, CHIPP, Sony World Photography Award, BZ WBK Press Photo, Grand Press Photo Oraz Lumix Festival for Young Journalism bunlardan bazılarıdır. Çalışmaları, New York Times, Newsweek International, Sunday Times Magazine, New Yorker, Washington Post ve New York Magazine gibi birçok dergi ve gazetede yayımlandı. Bağımsız bir fotoğrafçıdır. Szczecin Sanat Akademisi’nde öğretim görevlisi olan sanatçı, insan zihnine ve toplumsal meselelere odaklanan uzun süreli projelere ilgi duymaktadır.

BİO

Winner of photography contests in Poland and abroad, including the World Press Photo, Picture of the Year International, CHIPP, Sony World Photography Award, BZ WBK Press Photo, Grand Press Photo oraz Lumix Festival for Young Journalism. His works were published in prestigious newspapers and magazines like the New York Times, Newsweek International, Sunday Times Magazine, New Yorker, Washington Post, New York Magazine and more. He was born in Szczecin. An independent photographer, artist and lecturer at the Academy of Art in Szczecin. He is interested in long term projects focusing on social issues as well as the human mind.

Taras Bychko

“365 Gün Işık ve Gölge” serisinden /
Series of “365 Days of Light and Shadow”, Lviv, Ukrayna / Ukraine, 2016.

Değişen Sahneler Changing Scenes

“365 Gün Işık ve Gölge” serisinden /
Series of “365 Days of Light and Shadow”, Lviv, Ukrayna / Ukraine, 2016.

“ Benim fotoğraflarımdaki sahneler, değişkendir. Onları, belirli diziler hâlinde bir araya getirmeye çalışırım. Bazen aynı anda birkaç projede birden çalışabilirim.

“ The scenes of my photos are constantly change. I’m trying to combine photos with certain series. Sometimes I manage to work on several projects at the same time.

Anlık sokak görüntüleri /
Street snapshots,
Lizbon / Lisbon,
2018.

Nerede ne zaman olursam olayım, fotoğraf makinem hep yanımdadır. İlginç bir fotoğraf, her an her yerde karşımıza çıkabilir. Sokakta bir köşeyi döndüğümüzde karşımıza ne çıkacağı, bizi neyin beklediği meçhuldür. Belki de hayatımızın en iyi fotoğraf karesini orada yakalayacağız. Bana göre sokak fotoğrafçılığı bir hobi değil. Çok daha farklı bir meşgale, bizi kuşatan hayatı dikkatle gözlemlememize yarıyor. Genellikle tek bir olay örgüsüne odaklanırım. Bir fotoğrafçı olarak gündelik yaşamda zamanın işaretlerini aramak çok ilginçtir. Bir sahneyi seçmemin arkasındaki ilham kaynağının gerçekte ne olduğunu hep merak ederim.

Apparently, when and wherever I go, the camera is always with me. During the time when I admire a street photo, I realized the most important thing: An interesting one can wait for us anywhere and every second; we don't know what is waiting for us after a turn. Maybe that's where our best shot is. For me, street photography is not hunting or sports, it is a watch over the life that surrounds me. However, I often resorted to a single plot, which at this moment becomes a favorite. Now it's very interesting in looking for unique markers of time in everyday life. What inspires me to choose a scene?

“ Bir fotoğraf, durmadan, daima ileriye hareket etmem hususunda beni motive eden bir uğraşıdır.

“Sykhiv” serisinden / Series of “Sykhiv”, Lviv, Ukrayna / Ukraine, 2018.

Anlık sokak görüntüleri / Street snapshots, Lviv, Ukrayna / Ukraine, 2011.

Anlık sokak görüntüleri / Street snapshots, İstanbul / Istanbul, 2018.

“ A photograph is a pursuit that motivates me to constantly move forward.

“Zaman Dışı” serisinden / Series of “Out of Time”,
Lviv, Ukrayna / Ukraine, 2018.

“Zaman Dışı” serisinden / Series of “Out of Time”,
Drohobych, Ukrayna / Ukraine, 2018.

**Anlık sokak görüntüleri / Street snapshots,
Lviv, Ukrayna / Ukraine, 2020.**

**“Zaman Dışı” serisinden / Series of “Out of Time”,
Stryi / Stryi, Ukrayna / Ukraine, 2018.**

“ Fotoğrafçılık benim dünyamda, başta kendimi ve içinde bulunduğum dünyayı tanıma çabasıyla eş değer bir anlam kazandı.

“ *Photography for me has become an impetus for the knowledge of myself and the world around us.*

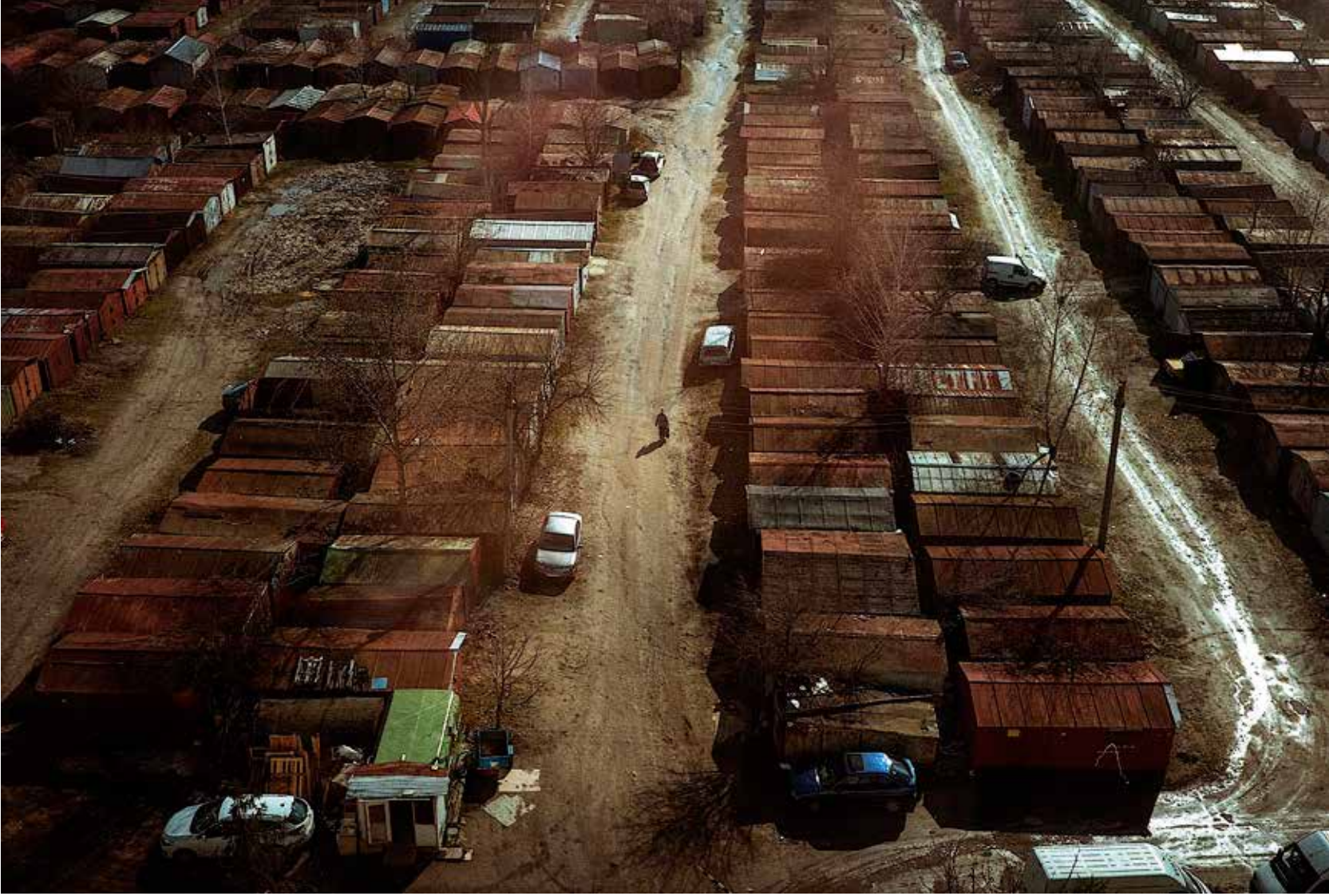
**Anlık sokak görüntüleri / Street snapshots,
Lviv, Ukrayna / Ukraine, 2019.**

**“Zaman Dışı” serisinden / Series of “Out of Time”,
Lviv, Ukrayna / Ukraine, 2019.**

“Zaman Dışı” serisinden / Series of “Out of Time”, Lviv, Ukrayna / Ukraine, 2019.

BİO

1987 yılında Lviv’de (Batı Ukrayna) doğdu. Hukuk mezunudur. Bir süre büyük bir devlet kuruluşunda hukuk müşaviri olarak çalıştı. Fotoğrafçılığı, çocuğu doğduğunda ilk kez edindiği fotoğraf makinesiyle keşfetti. Bu andan itibaren de hayatı büyük ölçüde değişti. Fotoğrafçılık hayatında gitgide daha da büyük bir yer kaplamaya başladı. Belgesel ve sokak fotoğrafçılığı alanlarında çalışmaktadır. Little Box Collective üyesi olan fotoğrafçı, aynı zamanda Ukrainian Street Photography grubunun kurucularındandır.

BİO

Taras Bychko was born in Lviv in 1987 (Western Ukraine). He graduated from law school and for some time worked as a legal advisor at a large state-owned enterprise. When his baby was born, he bought his first camera and then discovered photography. Much has changed in his life since then, but photography continues to capture him more and more. He works within the genres of documentary and street photography. He is one of the founders of the group Ukrainian Street Photography and is a member of the Little Box Collective.

“

Yansımalar ve gölgeler aracılığıyla insanları birbiriyle uzlaştırır ve onların bir arada yaşayabileceklerine dair inancımı perçinlerim.

Yansımalar ve Gölgeler

Eminönü, İstanbul / İstanbul, 2019.

“

I reconcile people through reflections and shadows, and I corroborate my belief that they are capable of coexisting.

Reflections and Shadows

Bakırköy, İstanbul / İstanbul, 2020.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2019.

“ Fotoğraf felsefem, görsel deneyimler aracılığıyla kendime duyarlı olma ve benliğimle barışma arayışımı içerir.

Eminönü, İstanbul / İstanbul, 2019.

Şişli, İstanbul / İstanbul, 2019.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2019.

“ *My philosophy of photography involves my pursuit for self-sensitivity and self-reconciliation through visual experiences.* ”

“ Renkleri ve ışığı tüm saflığıyla hissederken, kendisine ve çevresine gitgide yabancılaşan günümüz insanını, tesadüfe açık bir şekilde fotoğraflarıma dahil ederim.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2019.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2019.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2020.

Sirkeci, İstanbul / İstanbul, 2019.

Saraybosna / Sarajevo, 2018.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2020.

Karaköy, İstanbul / İstanbul, 2019.

“ I include in my photos the people of today, who are increasingly alienated from themselves and their environment, and I feel the colors and light with all their purity.

BİO

Çağdaş Kul, İstanbul'da yaşamaktadır. Hacettepe Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi mezunudur. Sokak fotoğrafçılığına olan tutkusu üç yıldır devam etmektedir. Çeşitli fotoğraf projeleri üzerine çalışmaktadır. Miami Street Photography Festival 2019, Spi Awards 2019 Brussel Street Photography Festival 2019, 212 Photography İstanbul 2020 yarışmalarında finalist olmuştur. Uluslararası sokak fotoğrafı kolektifi olan Through The Lands'in üyesidir.

BİO

He graduated from Hacettepe University Faculty of Dentistry. He lives in Istanbul. Currently, he works on various photography projects. He has been interested in street photography for the last three years. He was a finalist for the following contests: Miami Street Photography Festival 2019, Spi Awards 2019, Brussel Street Photography Festival 2019, 212 Photography Istanbul 2020. He is a member of Through the Lands (International Street Photography Collective).

Fas'ın Canlı Gerçekliği Vibrant Reality of Morocco

“Casablanca Not the Movie” serisi, Fas'ın en büyük şehrinin hayat dolu gerçekliğine, burada doğmuş, büyümüş ve hâlâ burada yaşamakta olan birinin gözünden bir bakış.

Series of “Casablanca Not the Movie” is an insider’s glimpse into the vibrant reality of Morocco’s biggest city from the perspective of a Moroccan, who was born, raised and still lives there.

Yassine Alaoui Ismaili

“Casablanca Not the Movie”, 2014 yılında başladığım uzun süreli bir proje. Bu proje, benim için evim olarak gördüğüm şehre yazılmış bir aşk mektubudur. Aynı zamanda Fas’ın bu ünlü şehrine dair bilgisi, turist rehberlerindeki fotoğraflarla, filmlerdeki tasvirlerle veya oryantalist fantezilerle kısıtlı olan kişilerin görsel kaydını düzeltme çabasıdır. Bu nedenle projemin başlığında, Kazablanca’da değil, burada Hollywood’daki bir stüdyoda çekilmiş olan 1942 tarihli “Casablanca” filmine bir gönderme yaptım. Böylece ona gerektiği değeri vermek mümkün olabilir. Bu proje, sadece şehri ve şehrin insanlarını değil, aynı zamanda bu şehirdeki kişisel ilişkilerimi, deneyimlerimi ve anılarımı da belgeliyor.

“Casablanca Not the Movie” is a long-term project I started in 2014. It is both a love letter to the city I call home, and an effort to correct the visual record for those whose exposure to Morocco’s famous city is limited to guidebook snapshots, film depictions or Orientalist fantasies. The title of the project references the classic 1942 movie “Casablanca” that was never filmed in the city, but rather in a Hollywood studio. The project is not only documenting the city and its people, but also my personal relationship, experiences and memories with this city.

BIO

Yoriyas olarak tanınan Yassine Alaoui Ismaili, Kazablankalı bir fotoğrafçıdır. Çok yönlü kişiliği ve zengin birikimi onu fotoğrafçılık alanında kendine özgü deneyler yapmaya itti. Fotoğrafları, The New York Times ve National Geographic'te yayımlandı. Contemporary Arab Creation 2019'da Les Amis de l'Institut du Monde Arabe ve Photo Basel 2018'de 7th Contemporary African Photography dahil olmak üzere birçok ödül kazandı. Eserleri, Paris'teki HERMÈS Foundation, San Francisco'daki 836m Gallery, History-Miami Museum ve Afrika Museum, Berg en Dal başta olmak üzere dünyanın birçok yerinde sergilendi. 2020'de Fas Ulusal Fotoğrafçılık Müzesi'nin açılış sergisi olan Sourtna'nın küratörlüğünü yaptı. Çalışmaları çoğunlukla sokağa yöneltilmiş sezgisel bakışa dayanmakla birlikte Fas'taki gündelik yaşamın maruz kaldığı değişimle bir arada belgelenmesine odaklanmaktadır. Covid-19 pandemisi sırasında, The New York Times tarafından takip edilmesi gereken sanatçılar arasında gösterildi. National Geographic'ten Covid-19 Yardım Fonu'nu almaya hak kazandı.

BIO

Yassine Alaoui Ismaili, also known as Yoriyas, is a Casablanca-based photographer. This sparked a new artistic transformation: photography as a means of self-expression. His images have been featured in The New York Times, National Geographic. He has received several awards, including the award Les Amis de l'Institut du Monde Arabe for Contemporary Arab Creation 2019 and The 7th Contemporary African Photography at Photo Basel 2018. He has been exhibited across the world, including in the HERMÈS Foundation in Paris, 836m Gallery San Francisco, The History-Miami Museum and Afrika Museum, Berg en Dal. In 2020 he curated Sourtna, the inaugural exhibition of Morocco's National Museum of Photography. Yoriyas's work is often an intuitively-based observation of urban/public space, documenting daily life and change in Morocco and Africa. During the Corona Pandemic, Yoriyas got selected by The New York Times as one of artists to follow and received the Covid-19 Emergency Fund from National Geographic.

Çoklu Katmanları Keşfedin!

“Lingering II”... Bu fotoğraflarda, görünürlük düzeyini teşhis etmek için ışığı bir araç gibi kullanarak çevremizde bulunan çoklu katmanları keşfetmeye çalıştım.

Explore the Multiple Layers!

“Lingering II”... These images explore the multiple layers found in our surroundings using light as a tool to identify the degree of visibility.

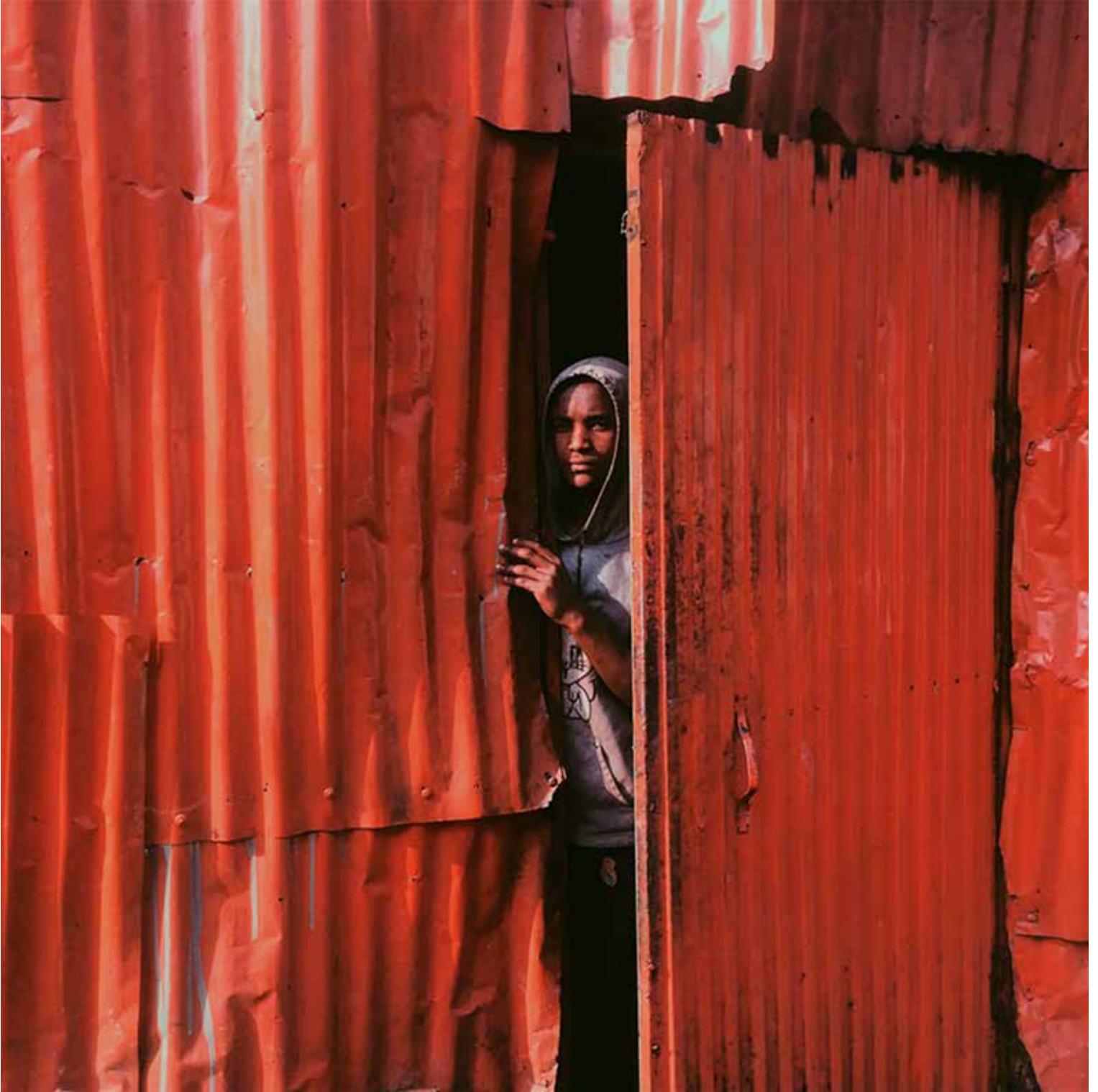

“ Sokak fotoğrafçılığının hızı, figürlerin birbirleriyle yaptıkları konuşmalarda samimiyeti çağrıştıran jestler yapan bedenleri yakalamamı sağladı.

“ *The swiftness of street photography allowed me to capture the bodies pronouncing gestures that recall intimacy in the conversations the figures carry with each other.*

Eyoeal Kefyalew

“ Fotoğraflarda görünen doymuş renklerle zıtlık içeren gölgeler, küçük bir hareketle farklı bir anlama bürünebilir. Ortamın rahat ve tanıdık yüzüyle karanlık ve ağır unsurların çatışmasını bir oyuna dönüştürebilir.

“ *The shadows in contrast with saturated images create a flattening in the images that encourages the viewer to consider a confrontation between the comfortable and the familiar with the dark and heavy elements of the environment.*

BİO

Eyoeal Kefyalew, Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa'da doğdu. Addis Ababa Üniversitesi Mimarlık Bölümü'ne girdi. Ancak fotoğrafçılığa duyduğu aşk nedeniyle mimarlık eğitimini yarıda bıraktı. Erken yaşlarından itibaren grafik tasarımıyla ilgilendi. Sanatsal arayışları, onun fotoğrafçılığa derin bir tutkuyla bağlanmasını sağlıyor.

BIO

Hailing from Ethiopia's capital Addis Ababa. Eyoeal is passionate about photography and graphics design. Though he enrolled at Addis Ababa University's school of Architecture, his true calling was in photography and dropped out of college. From a very young age, Eyoeal has been fascinated with graphics design. His passion for the art form generated a keen interest in photography.

Sokaklarda Dolaşmak Benim İçin Bir Terapi Gibi...

Wandering
Around the
Streets is a Kind
of Therapy
for Me

“ Fotoğrafını çektiğim varlığın sonraki adımını ve olası durumları öngörmeye çalışıyorum. İyi bir fotoğraf çektiğimde hissettiğim duygu paha biçilemez.

“ *I try to predict the next step of my model and the possible situations. The feeling is priceless when I capture a good photo.*

“ Bilindiği üzere sokak fotoğrafçılığının çalışma alanı epey geniş: İnsanlar, hayvanlar, binalar, renkler, geometri ve büyümlü kompozisyonlar oluşturan gölge ve ışık.

“ *As it is known, the working area of the street is very wide: People, animals, structures, colors, geometry and the power of shadow and light to create compositions that magically make them.*

“ Olayın kısa bir kesitini kayda geçirmek ve şanslıysam kritik anı yakalamak çok heyecan verici ve tatmin edici.

“ *It is very exciting and satisfying to take a short period of time out of the event and, if I am lucky, capture the critical moment.*

BİO

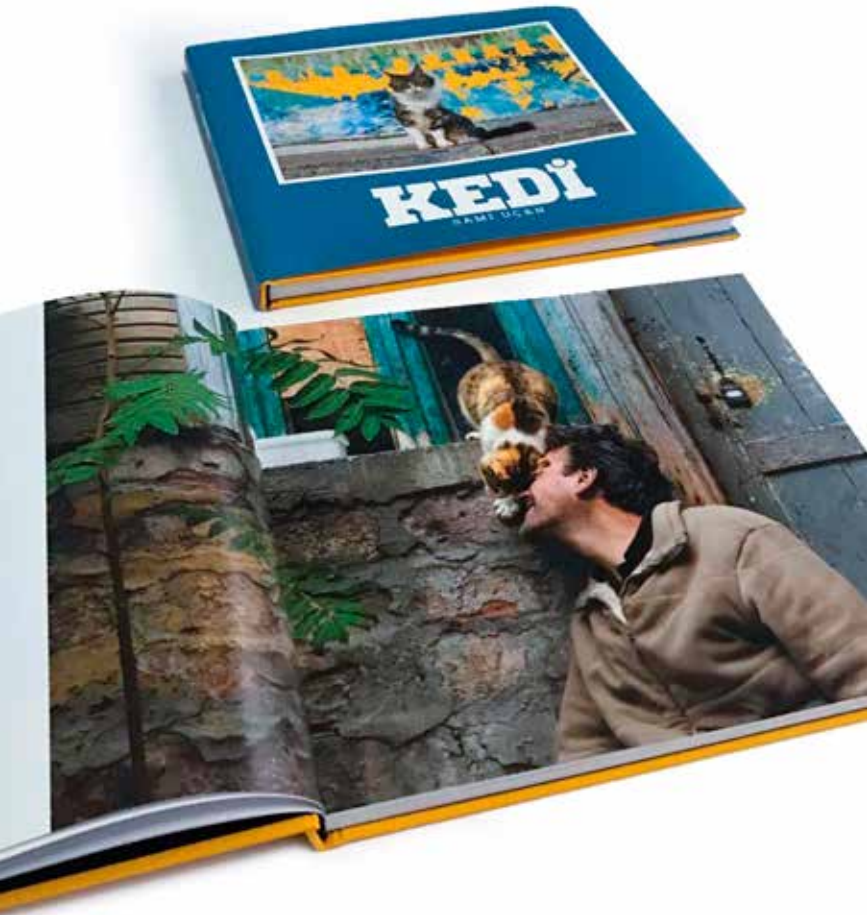
Birçok fotoğraf derneğinde sunumlar yapmış ve birikimini fotoğraf severlerle paylaşmıştır. "Sokak Kedileri" adlı çalışması, 2016 yılında Bursa Fotoğraf Festivali'nde sergilenerek fotoğraf severlerle buluşmuştur. 2018 yılında sokak kedilerini konu aldığı "Kedi Fotoğraf Albümü" yayımlanmıştır. Bu çalışması, Lensculture Sosyal Platformu'nda çevrim içi sergilenmiş, Alex Webb tarafından övgüyle bahsedilmiştir. İstanbul'da yaşamaktadır. Bir kamu kurumunda mühendis olarak çalışmakta ve 2008 yılında başladığı fotoğraf serüvenini her geçen gün artan bir heyecanla sürdürmektedir. Ulusal, uluslararası çapta yayımlanmış dergi ve kitaplarda fotoğraflarına yer verilmiştir. Farklı türlerde fotoğraflar izlemeyi seven Uçan'ın, özellikle sokak fotoğrafçılığı ve belgesel fotoğrafçılık ilgi alanına giriyor. O, bu alanlarda kendisini geliştirmeye ve ürün vermeye çalışıyor.

BİO

He has delivered speeches at many photography associations and shared his knowledge with other photography lovers. He presented his work titled "Sokak Kedileri" (Street Cats) to photography lovers in 2016 Bursa Photography Festival. This series was exhibited online on the social platform Lensculture and received praise by Alex Webb. His photo album about street cats, "Kedi" was published in 2018. Lives in Istanbul and works as an engineer in a public institution. He continues his photography adventure that he embarked on in 2008 with an increasing enthusiasm each passing day. His photographs have been published in national and international magazines and books. Fond of various photographic genres, Uçan is particularly interested in street and documentary photography, and tries to produce works and to improve himself in these fields.

BİR KİTAP / A BOOK

Sokak Kedileri Üzerine About Street Cats

“Kedilerle eşsiz bir frekans yakaladım. Algım öylesine açıldı ki sanki her yerde fotoğraf için karşıma çıkar oldular ve fotoğraf çekimleri çok eğlenceli hâle geldi.

“It was as if I had tapped into a special communication network or frequency that the cats all shared and suddenly everywhere I went to photograph, I found them. It is obvious that it was enjoyable photographing them considering the number of images I made.

KÜNYE / IDENTIFICATION

Kitap Adı: Kedi / Book Name: Cat

Yazar / Author: Sami Uçan

Yayınevi / Publisher: Sarmedya Yayıncılık

Ebat / Size: 24.3x27.8cm

Dil / Language: Türkçe / Turkish

Yayın Yılı / Date of Publication: 2018

Bir fotoğrafçı olarak İstanbul'a yerleştiğimde yıl 2012'ydi. Fotoğraf çekimlerime, -yıllardır uzaktan uzağa büyüüne kapıldığım-surlarıyla, camileriyle, açık hava müzesi olan Tarihi Yarımada'da başladım. Başlarda Osmanlı mezar taşları (şahideler) yoğun bir şekilde ilgimi çekti ve bu doğrultuda fotoğraf üretme eğilimi gösterdim. Ancak bir şeylerin eksik kaldığını, sadece mezar taşlarını fotoğraflamanın durağan ve sıkıcı geldiğini hissettim. Tam da bu esnada kadrajıma sevimli, minik misafirler dahil oldu. Âdeta hayatta birlikte oldukları insan dostlarını bekler gibiydiler. Şahidelerin üzerinde, yanında duran kediler ile harika kompozisyonlar oluşturabiliyordum. Ülkemizde ve dünyada seyahat ettiğim tüm şehirler

Though I moved to Istanbul in 2012, even before then, from a distance, I was possessed by Istanbul's magic. Once in the city, I began to photograph the ancient city walls and mosques, treating them as an open-air museum. In those early days, I had a tendency to produce photographs of the Ottoman tombstones because they struck me as witnesses to a past time. But I gradually found the tombstones to be too still and boring. But as I looked at my photographs of these stones, I saw cute guests who appeared around them. It seemed as if the cats hanging about the cemeteries were waiting for a person to be friends with them. Noticing the cats, changed my photographic style. I was able to create great compositions of these scenes of cats with tombstones. Having traveled in my country and in many places in the world, it seems to me that the cats of Istanbul are

arasında İstanbul kedileri en cana yakın olanlardır. Hiç ummadığınız anda yolunuza çıkıverirler. Sevgilerini hissetmenin, bacağına dibinde dolanmalarının, kucağınıza gelip mırıldanmalarının güzelliği tarifsizdir. Onları sevmemeniz, sempati duymamanız mümkün değildir. Bazı kediler öyle sevdire ki kendini, bir ömrü sizinle geçirecek sanırsınız. Fakat aradan beş dakika geçmemiştir ki bir bakarsınız ardına bile bakmadan gidiverirler. İstanbul kedileri hem cesur hem cilveli hem de sanki bir insanmış gibi çok yönlü davranışlar gösterirler. İstanbul'da kediler, herkesten daha İstanbullu, herkesten önce burada varmış gibidir. Tıpkı deniz gibi; minareler ve kubbeler gibi; balıklar, martılar, güvercinler gibi kediler de bu şehrin dokusudur. Bu şehrin kedilerini alırsanız İstanbul, İstanbul olmaktan çıkar. Burası, sanki bir kedi krallığıdır. Zaman ilerledikçe anladım ki kedilerle benim kaderim ortaktı. Onlarla eşsiz bir frekans yakaladım, algım öylesine açıldı ki sanki her yerde fotoğraf için karşıma çıkar oldular ve fotoğraf çekimleri çok eğlenceli hale geldi. Hazırladığım bu kitaptaki fotoğrafların neredeyse tamamı, İstanbul'da çekildi. Fotoğraflarımı böyle bir kitap ile muhataplarına sunmak, en büyük heyecanlarımdan biri oldu. Bu heyecanı coşkuyla hissederken bu satırları yazıyorum. Uzun yıllar süren ve büyük bir emekle hazırladığım bu kitabım, umarım tüm kedi ve kitap dostlarının eline ulaşır.

the friendliest. In order that we never forget them, they come out onto the road to greet us. It is an indescribably wonderful experience when showing their love, they turn around one's legs and jump onto one's lap purring. It is impossible not feel love and sympathy for them. Some cats are so lovable that one wishes to bring them home and live with them. In Istanbul, while walking around the city, in five minutes, without even looking, you'll find that the cats appear around you. They live everywhere. The cats of Istanbul are brave and flirtatious; it is as if they are showing you how they can act like humans. In many ways, the cats of Istanbul are the true residents of the city. It seems they have been there longer than anyone else. When one thinks of Istanbul, the sea, minarets and domes of the mosques, the fish, seagulls and pigeons come to mind, but the street cats are at least as important as all of these. When one considers the cats of Istanbul the meaning of Istanbul emerges. It seems that cats are the kings of the city. As time passed and I further developed my photographic explorations of the city, it seemed that cats had become my photographic partners. It was as if I had tapped into a special communication network or frequency that the cats all shared and suddenly everywhere I went to photograph, I found them. It is obvious that it was enjoyable photographing them considering the number of images I made. They have now become my main subjects and I often go out specifically to photograph them. While preparing this book, I covered the whole of Istanbul. I present this book to all the lovers of photography with enthusiasm and excitement. I have been working on this book for many years and I hope that it will find its way into the hands of the cat lovers and book lovers out there.

Bireyin Kentsel Çevresi ile İlişkisi

“Fotoğraf çekerken bireyin kentsel çevresiyle olan ilişkisine odaklanmayı; toplumsal, ekonomik, dinî, siyasi görünümelerini ortaya çıkarmayı seviyorum.

Burada, sokak fotoğrafçılığı tekniği ve estetiğiyle oluşturduğum “DOWNTOWN LIMA” adlı projemden 14 fotoğraf sunmaktayım. Projeme beş yıl önce başladım. Projemin ana teması, günün her anı canlı, büyük bir kültürel çeşitliliği bağrında taşıyan Lima’dır. “DOWNTOWN LIMA”, yukarıda belirtilen kriterler temelinde şehrimizin ana konusunu tasvir etmeye çalışmaktadır: Kendimizi...

The Individual’s Relationship With the Urban Environment

“While taking photos, I like to focus on the individual’s relationship with the urban environment; I like to expose their social, economic, religious, and political aspects.

For this reason, it is precisely this search that is posed in the 14 images that I present, through the pretext of using the camera; flashes; color filter; slow speed technique combined with the dynamics and technique of street photography. “DOWNTOWN LIMA” is the name of my photographic project started 5 years ago in the city of Lima, a city that lives at every moment, and its characters are combined in different facets, ages, colors, cultures, countries, etc. “DOWNTOWN LIMA” tries to portray in a particular way on the basis of the above, the main subject of our city: Ourselves...

“ Projeme önce siyah-beyaz fotoğraflarla başlamıştım. Ancak daha sonra cep telefonu çekimlerini de dahil ettim. Artık, projemde yapay ışık tekniklerini de kullanıyorum.

“ I started off my project with black and white photography and then included cell phone footage. Now, I also use artificial light techniques.

“ Birey ile onun ait olduğu mekânı bağlantılandırma sürecini tespit etmemizi sağlayan tüm etnografik unsurlara dikkat kesiliyorum.

“ *I pay attention to all ethnographic elements that help us to identify the process of linking the person with the place they belong to.*

BİO

Ekonomi bölümünden mezun oldu. Ekonomi eğitimini fotoğrafçılıkla birleştirmesi, kendi estetik anlayışını sağlamada ona yardımcı oldu. Ulusal ve uluslararası birçok sivil toplum kuruluşunda görev aldı. Eserleri, ulusal yarışmalarda ödüllere layık bulundu. Fransa, ABD ve Peru'daki fotoğraf sergilerinde finalist oldu. Almanya, Dubai, İtalya, Fransa, ABD, Hindistan ve Peru'da söyleşilere ve sergilere katıldı; dergilerde fotoğrafları yayımlandı. Peru'nun Lima şehrinde yaşayan Arturo Cañedo, hâlen Lima Sanat Müzesi Resim ve Çizim Bölümü'nde okumaktadır.

BİO

He graduated in economics. His economic training integrated into photography allows him to understand the aesthetics and the human condition that they project. He worked in many national and international NGOs. Awarded in national competitions, finalist in Photography Salons of France, the United States and Peru. Participation in publications, interviews and exhibitions in Germany, Dubai, Italy, France, USA, India and Peru. Arturo Cañedo living in Lima, Peru and he currently studies in Painting and Drawing at the Art Museum of Lima.

Kitzbühel, Avusturya / Austria, 2017.

Daima Tuhaflık Arayışı

Always
Looking for
Strangeness

“ Burada, farklı ülkelerde uzun yıllar çektiğim fotoğraflar yer almakta. Fotoğraf çekerken daima bir tuhafılık arayışı içindeyim.

“ *These are single images taken in a period of several years in different countries. I'm always looking for a moment of strangeness.*

Julie Hrudová

Prag / Prague, 2018.

Bologna, İtalya / Italy, 2019.

Amsterdam, 2014.

“ Sokakta gördüklerimin bende yarattığı şaşkınlığı fotoğraf yoluyla aktarmayı seviyorum.

Hoek van Holland, Hollanda / Netherlands, 2018.

Amsterdam, 2018.

Amsterdam, 2017.

“ *I’m often surprised by what I see on the streets and I like to translate this curiosity into my images.* ”

“ Beklentimi bazen konuyla, bazen de çekim tekniğimle sağlamaya çalışırım.

“ *This can be the situation itself, or the way in which I make the photo.*

Moskova / Moscow, 2013.

Prag / Prague, 2019.

Tokyo, 2017.

Atina / Athens, 2018.

Santa Cruz de la Palma, Kanarya Adaları / Canary Islands, 2016.

Amsterdam, 2019.

BİO

Julie Hrudová, 1988 yılında Prag'da doğdu. The Guardian gazetesi de dahil olmak üzere birçok yayında çalıştı. Uluslararası sergilerde eserleri yer aldı. 2019 yılında Burn My Eye Sokak Fotoğrafçılığı Kolektifi'ne katıldı. 2020-2021 yıllarında Hollanda'daki Het Parool gazetesi tarafından her hafta, Amsterdam'ın fotoğraflarını çekmek üzere görevlendirildi. Hollanda'daki "sokak fotoğrafçılığındaki tekrarlar" üzerine bir proje olan StreetRepeat'in kurucusudur. Hâlen Amsterdam'da yaşamakta ve RTL News'te fotoğraf editörü olarak çalışmaktadır.

BİO

Julie Hrudová (1988) was born in Prague. She has worked with a variety of publications, including The Guardian. Julie's work has also been exhibited in numerous shows, on an international scale. In 2019 she joined the Burn My Eye street photography collective and in 2020/2021 she is commissioned to take weekly photographs of Amsterdam for Dutch newspaper Het Parool. Next to her own photographic activities, she is the founder of StreetRepeat, a project about repetitions in street photography. She lives now and works in Amsterdam. She is a photo editor at RTL News in the Netherlands.

**Dağınıklık
İçermeyen
Temiz Bir Tarz**

A Clean Style
Without
Clutter

Sidney / Sydney, Avustralya / Australia, 2016.

“Coddington’ın fotoğraflarından bazıları renkleri, şekilleri ve hareketleriyle dikkat çeken, dağınıklık içermeyen temiz bir tarza sahiptir. Bazıları dolu ve canlı dokudadır.

“Some of Julia Coddington’s images are very clean, without clutter. They stand out for their colours, shapes and movement. Others are very full and alive.

Julia Coddington

Melbourne, Avustralya / Australia, 2018.

Pushkar, Hindistan / India, 2018.

Austinmer, Avustralya / Australia, 2018.

“ Sanatçı, Hindistan gibi yerlerde duyguları yakalamanın ve çerçeveyi doldurmanın zorluğuyla uğraşmayı sevmektedir.

Sidney / Sydney, Avustralya / Australia, 2018.

Sidney / Sydney, Avustralya / Australia, 2018.

Austinmer, Avustralya / Australia, 2020.

“ In places like India, Julia Coddington loves the challenge of capturing emotion and filling the frame. ”

Julia Coddington

Sidney / Sydney, Avustralya / Australia, 2018.

“ Fotoğraflarında izleyicinin kafasını karıştırmak amacıyla tuhaflıklar yaratmak için perspektifle oynamaktadır.

“ *Julia Coddington's images also play with perspective to create weirdness to perplex the viewer.*

Austinmer, Avustralya / Australia, 2020.

Austinmer, Avustralya / Australia, 2020.

Sidney / Sydney, Avustralya / Australia, 2018.

Delhi, Hindistan / India, 2018.

Sidney / Sydney, Avustralya / Australia, 2018.

Jaisalmer, Hindistan / India, 2019.

BIO

Coddington'ın eserleri, uluslararası düzlemde ve Avustralya'da sergilendi. Uluslararası sokak fotoğrafçılığı yarışmalarında finalist olan Coddington'ın eserleri aynı zamanda sokak fotoğrafçılığı dergilerinde yer aldı ve fotoğrafçılık podcasterlerinde söyleşilere katıldı. Festival yarışmalarında jüri üyesi olarak görev aldı. Avustralya'da ve uluslararası atölyelerde eğitimlik yaptı. Sidney'deki 2019 Head On Photography Festival'de "Exposed", 2019'da San Francisco'da "Two Way Street", 2020 yılında Sidney'de Head On Festivali'nde "Double Trouble" ve 2020 yılında Hindistan, Haydarabad'daki Indian Photo Festival'de "Double Exposed" adlı sergilerin küratörlüğünü yaptı. Julia Coddington, Avustralya'da yaşayan bir sokak fotoğrafçısıdır. Kadın sokak fotoğrafçılarından oluşan ve büyümekte olan @womeninstreet adlı uluslararası topluluğun yöneticisi ve Little Box Collective'in üyesidir.

BIO

Julia's work has been exhibited internationally and in Australia, she has been a finalist in international street photography competitions and has been featured in street photography magazines and interviewed on photography podcasts. Julia also teaches workshops internationally and in Australia. She has been a judge for festival competitions and curated several exhibitions, including "Exposed" at the 2019 Head On Photography Festival in Sydney, "Two Way Street" in San Francisco in 2019, "Double Trouble" exhibition at Head On in Sydney in 2020 and "Double Exposed" at the Indian Photo Festival in Hyderabad, India 2020. Julia Coddington is a street photographer from Australia. She is an administrator of @womeninstreet, a growing international community of women street photographers and a member of the Little Box Collective.

İzmir, Türkiye / Turkey, 2019.

Hayatta Kalmak İin Hikâyeler

“ Fotoğraflarımla sadece kendime değil, dünyaya dair hikâyeler anlatmayı da seviyorum. Umberto Eco’nun, “hayatta kalmak için hikâyeler anlatmalısın” szne inanıyorum. Hayatta kalabilmek, varlığımı hissetmek ve hissettirmek için fotoğraf ekiyorum.

Ankara, 2020.

Stories for Survive

“ I believe in Umberto Eco’s phrase, “You have to tell stories to survive” and I try to tell stories about myself and the world through photographs. I take pictures in order to survive, feel and make my presence felt.

Emre akmak

Ankara, 2019.

Ankara, 2020.

Ankara, 2020.

Bolu, Türkiye / Turkey, 2020.

Emre akmak

İstanbul / İstanbul, 2019.

“ Fotoğrafçılık benim için dilin görsele dönüştürülmesidir. Fotoğraf çekmeye başladığım günden beri kendimi fotoğraflarla ifade etmeye çalışıyorum.

İzmir, 2019.

İzmir, 2019.

İzmir, 2019.

İstanbul / Istanbul, 2019.

Ankara, 2020.

İzmir, 2020.

“ For me, photography is about visualizing the language. Since the day I started to take pictures, I try to express myself through photography.

BİO

1996'da İzmir'de dünyaya geldi. 2015 yılında Maltepe Askerî Lisesi'nden mezun oldu. Mezuniyetinden sonra üniversite eğitimi için İzmir'den Ankara'ya gitti. The Independent Photographer, Miami Sokak Fotoğrafçılığı Festivali, Londra Sokak Fotoğrafçılığı Festivali, Fujifilm Moment Sokak Fotoğrafçılığı ödülleri yanı sıra; IPA, Life Framer gibi fotoğraf yarışmalarında finale kadar yükseldi. Hâlen Gazi Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Bölümü öğrencisi olan Emre Çakmak, fotoğrafçılıkla yakından ilgileniyor.

BİO

Emre Çakmak was born in 1996 in Izmir. He graduated from Maltepe Military High School in 2015. He was a finalist in many photography contests, including Independent Photographer, Miami Street Photography Festival, London Street Photography Festival, Fujifilm Moment Street Photography Awards, IPA, Life Framer. He is still a student at Gazi University, Department of English Teaching. He is very interested in photography.

Psiişik Hayvanlar

“ Hayvanlar duyularını kullanarak zor algılanan enerjileri fark edebildikleri için kaza öncesini veya başka birtakım durumları hissedebilir, bilebilirler. Hayvanların bizimle yüksek bir seviyede iletişim kurmalarının bir nedeninin de bu olduğuna inanıyorum.

Psychic Animals

“ Because they can pick up on subtle energies, animals are fully capable of using their senses to “know” their owners on a deep level, future accident or troubles, etc. This is in part why animals can connect with us on a higher level.

“Pşışık Keçi”/ “Physic Goat”, Chittagong, Bangladeş / Bangladesh, 2020.

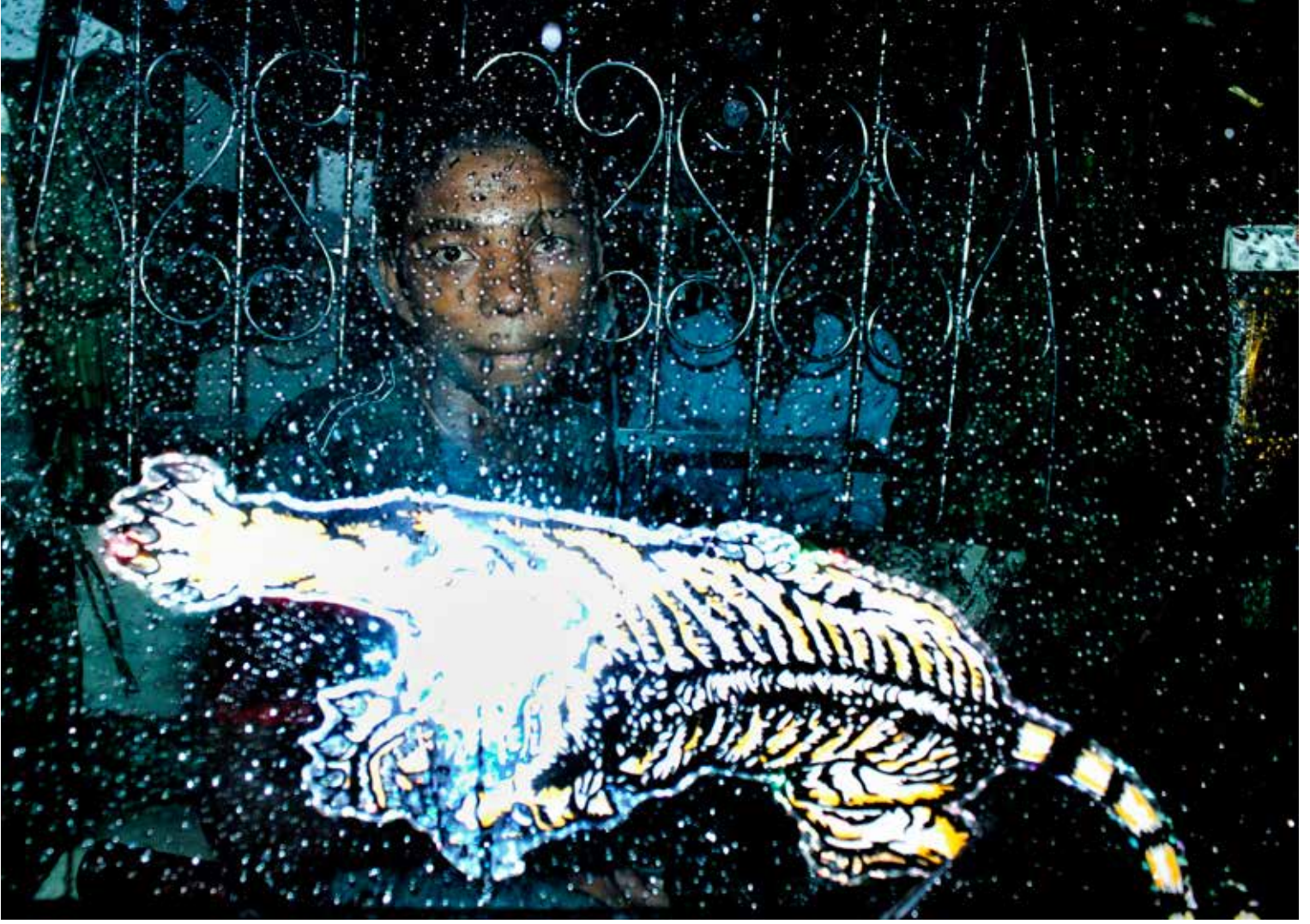

“Herhangi Bir Yerde” / “Somewhere”, Chittagong, Bangladeş / Bangladesh, 2019.

Nayeem Siddiquee

“Yağmur” / “Rain”, Chittagong, Bangladeş / Bangladesh, 2019.

“Şehirde Yağmur” / “Rain in the City”,
Chittagong, Bangladeş / Bangladesh, 2019.

“Sükûnet” / “Peace”,
Chittagong, Bangladeş / Bangladesh, 2019.

Noakhali, Chittagong, Bangladeş / Bangladesh, 2018.

"Kuş ve Kuşlar" / "Bird and Birds", Chittagong, Bangladeş / Bangladesh, 2017.

Nayeem Siddiquee

“Sükûnet” / “Peace”, Chittagong, Bangladeş / Bangladesh, 2017.

“ Fotoğraf makinesiyle yakalamaya çalıştığı kareler kendi duygu, his ve hayal dünyasını yansıtmaktadır. ”

“Evcil Hayvan Marketi” / “Pet Market”, Chittagong, Bangladeş / Bangladesh, 2019.

“Kırmızı Gökyüzünün Altında, Herhangi Bir Yerde” /

“Somewhere”, Under the Red Sky”, Chittagong, Bangladeş / Bangladesh, 2019.

“Nayeem’s work is full of his own feelings, emotions, and imaginations which he tries to capture through his camera.”

“Sükûnet” / “Peace”, Chittagong, Bangladeş / Bangladesh, 2018.

Chittagong, Bangladeş / Bangladesh, 2019.

BİO

“Nayeem Jabaz” adıyla tanınan Nayeem Siddiquee, 1995 yılında Bangladeş Chittagong’da doğdu. Siddiquee, 2016 yılında ciddi bir hobi olarak gördüğü sokak fotoğrafçılığına başladı ve kısa süre içerisinde “Yeni Dalga” Bangladeş sokak fotoğrafçılarından biri oldu. Çalışmaları Miami Street Photo Festival (ilk 20), SIPA (onur mansiyonu), London Street Photo Festival, Italian Street Photo Festival, Photo Sofia (ikinci), Street Photo San Francisco, Break the Circle, Bangladesh in Frame (cover photo), Out of the Box (ikinci) ve benzeri organizasyonların da aralarında bulunduğu çeşitli ülkelerdeki pek çok sergide yer aldı. Little Box Collective üyesi olan Siddiquee, Bangladeş sokak fotoğrafçılığı topluluğu için hayati öneme sahip olan Street Photography Bangladesh Dergisi’nin editörlüğünü yapmaktadır.

BIO

Nayeem Siddiquee is known to everyone as “Nayeem Jabaz”. He was born in Chittagong, Bangladesh in 1995. He started street photography (as a serious hobby) in 2016. In a short time, he has become part of the ‘New Wave’ of Bangladesh Street Photographers. His works have been selected for exhibitions in several countries, including Miami Street Photo Festival (top 20), SIPA (honorable mention), London Street Photo Festival, Italian Street Photo Festival, Photo Sofia (2nd runner up), Street Photo San Francisco, Break the Circle, and Bangladesh in Frame (cover photo), Out of the Box (2nd runner up) etc. He is one of the members of Little Box Collective and the editor of the Street Photography Bangladesh magazine which contributes a vital role to the Bangladesh street photography community.

Şehrin Kalbine YürümeK

“ İkindiden sonra geceye kadar şehrin bir bölgesinde, hiç kimseyle konuşmadan çekim yapıyorum. Her gün aynı yol üzerinde çalışıyor ve hep aynı insanlarla karşılaşıyorum.

Ç ektiğim fotoğrafları düzenleyip paylaşmaya başlamamın üzerinden yaklaşık 10 yıl geçti. Zaman geçtikçe zihnimde yer alan bir metni, belgesel fotoğraflarla besliyormuş hissine kapıldım. Yalnız başıma fotoğraf çekmek, bende şehrin kalbine yürüyormuşum duygusu uyandırıyor. Bazen neşeli, bazen hüzünlü anlarla yüzleşmenin kendimi gerçekleştirme maceramda bana yardımcı olduğunu düşünüyorum. Projem, burada sunduğum fotoğraflarla sınırlı değil. Proje için çekim çalışmalarım devam ediyor.

Walking into the Heart of the City

“ I continue to shoot in a block of the city from afternoon to night without verbal communication with anyone. I take photos on the same route every day and come across the same group of people.

I t has been nearly 10 years since I edited photos and shared them regularly. As time goes by, I am more like writing my inner text with documentary photos. The long-term solitude and viewing are like walking into the heart of the city. In the meeting of joys and sorrows, that is self-salvation and self-confirmation. This shooting project is not all presented here, and I will continue to shoot...

“ Fotoğraf çekmek, sorunlarımı çözmemde ve tatmin edici kararlar almamda bana yoldaşlık ediyor.”

“ *The repetition of the real and the fictional, the subjective and objective is not deliberately done.* ”

“ Her bir görüntünün ana hatlarında, çaresizliği de yaşam enerjisini de hissedebiliyorum.

“ In the layout of the image, I feel the helplessness and joy of life.

BİO

1982 yılında Çin'de doğdum. Meslek yüksekokulu mezunuyum. Anhui eyaletinin başkenti Hefei'de yaşıyorum. Sokak fotoğrafçısıyım. Çalışmalarım Time Dergisi'nin web sitesindeki "Fotoğrafçı Köşesi"nde yayımlandı. En büyük ilham kaynağım sokaklardır. Yaratıcılığım, sıradan şeylerde bulduğum o sıra dışı anlara ve bunun yanı sıra, hayal gücüme dayanıyor. Sanat çalışmalarımı belirli kalıplar içerisinde tanımlamak güç olsa da açıklamak çok kolay. İnsanlar beni, "vahşi fotoğrafçı" olarak adlandırıyorlar.

BİO

My name is Liu Tao, I was born in 1982, I come from China, I graduated from vocational high school, I have been living and working in Hefei, Anhui Province, I am a street photographer. I'm known for my fantasy of taking pictures of people on the street. My work has been published in the photographer column of 'Time' magazine web. My deepest inspiration comes from the street, and my unique creativity comes from the extraordinary moments I found in the ordinary, as well as my imagination when I take pictures. My works of art are loosely defined and easy to explain, and everyone calls me "wild photographer".

Hayata Tanıklık Etmek Witnessing Life

“ Seven, yerel ve global markalar için yurt içinde ve yurt dışında yaptığı projeleri ile bağımsız olarak fotoğraf üretmeye, sokağı anlatmaya ve içinde yaşadığı dönemi belgelemeye devam ediyor.

“ *Seven still continues to narrate the street and document the period he lives in through the photographs he independently produces with projects he does in Turkey and abroad for local and global brands.*

Tahran / Teheran, 2016.

İstanbul / Istanbul, 2009.

İstanbul / Istanbul, 2012.

Kuveyt / Kuwait, 2014.

Mustafa Seven

Atina / Athens, 2013.

Amsterdam, 2017.

Brezilya / Brazil, 2018.

Venedik / Venezia, 2014.

“ Seven, kurumsal markalar için sokak fotoğrafçılığı, mobil fotoğrafçılık üzerine workshoplar düzenliyor ve ortak projeler üretiyor.

İstanbul / Istanbul, 2012.

İstanbul / Istanbul, 2012.

New York, 2015.

İstanbul / Istanbul, 2012.

“Seven organizes workshops on street photography and mobile photography for corporate brands. He also runs joint projects with these institutions.

BİO

1974 yılında Sivas'ta doğan Mustafa Seven, 1995 yılında Sabah Gazetesi Dergi Grubu'nda başladığı foto muhabirliği kariyerini sırasıyla Hürriyet Dergi Grubu, Gazete Pazar, Milliyet ve son olarak fotoğraf editörlüğünü üstlendiği Akşam gazetesinde sürdürdü. Seven, sonrasında çalışmalarını, “hayata tanıklık etmek” olarak tanımladığı sokak fotoğrafçılığı konusuna yöneltti. Mustafa Seven, üniversiteler, bağımsız fotoğraf dernekleri ve çeşitli eğitim kurumlarında da eğitim faaliyetlerinde bulunuyor.

BİO

He was born in 1974 in Sivas. Starting as a photojournalist at Sabah Newspaper Magazine Group in 1995, he continued his career at Hürriyet Magazine Group, Gazete Pazar, Milliyet and finally Akşam, where he worked as a photo editor. After working as a photojournalist and photo editor, Seven turned to street photography, which he describes as “witnessing life”. He is also involved in educational activities for universities, independent photography associations, various educational institutions.

Moskova Günlükleri Moscow Diaries

“ Moskova’da milyonlarca insan yaşar ve bu şehir asla uyumaz. Moskova kızımın geleceğidir: Moskova benim şehrimdir!

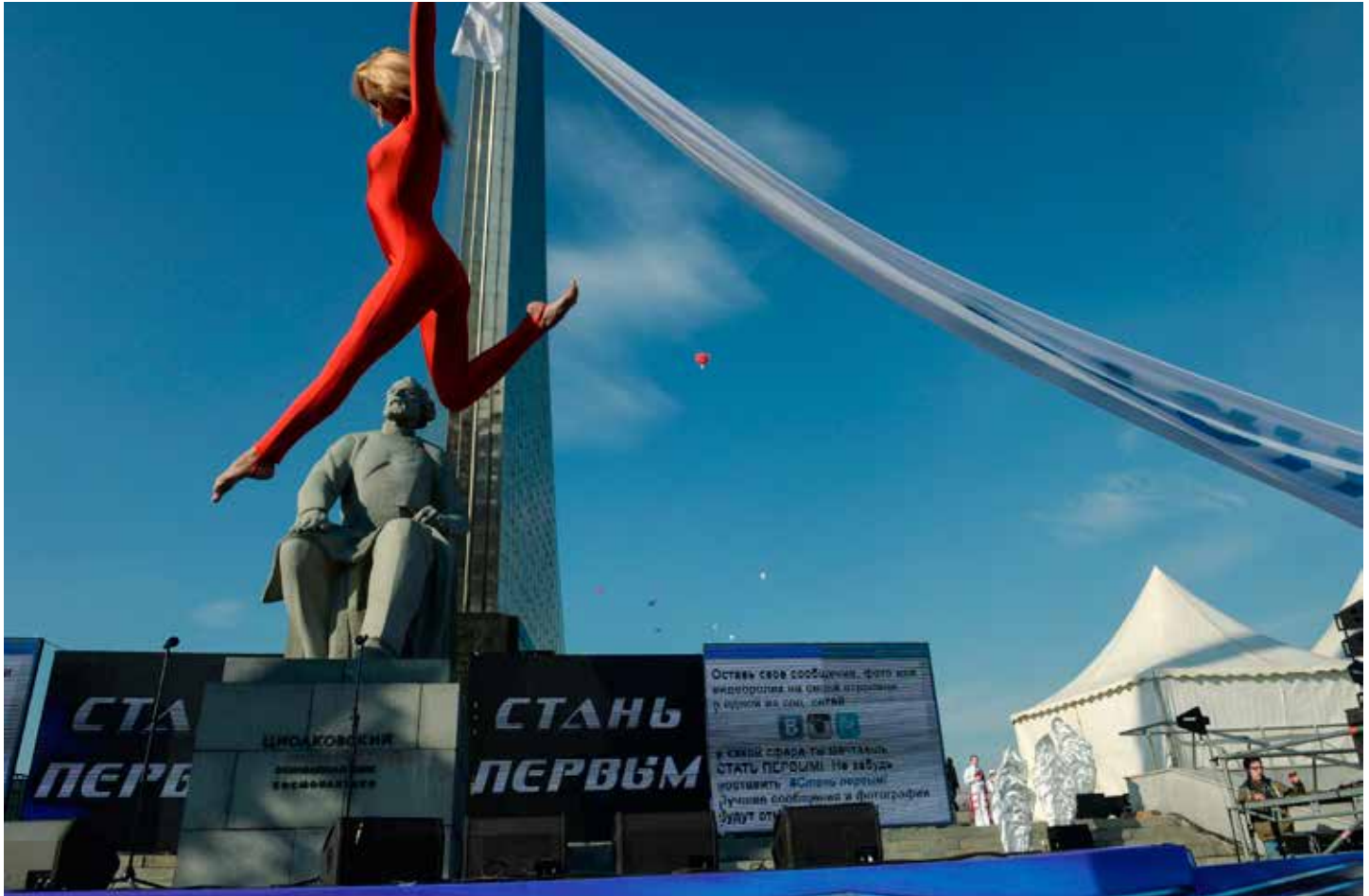

“ *Moscow... Many people live here. Moscow never sleeps. Moscow is my daughter’s future: Moscow is my city!*

“ Moskova sabah kahvesinin neşesidir. Moskova her zaman bir telaş içindedir. Moskova gözyaşlarına inanmaz...”

“ *Moscow is the joy of morning coffee. Moscow is always in a hurry. Moscow does not believe in tears...* ”

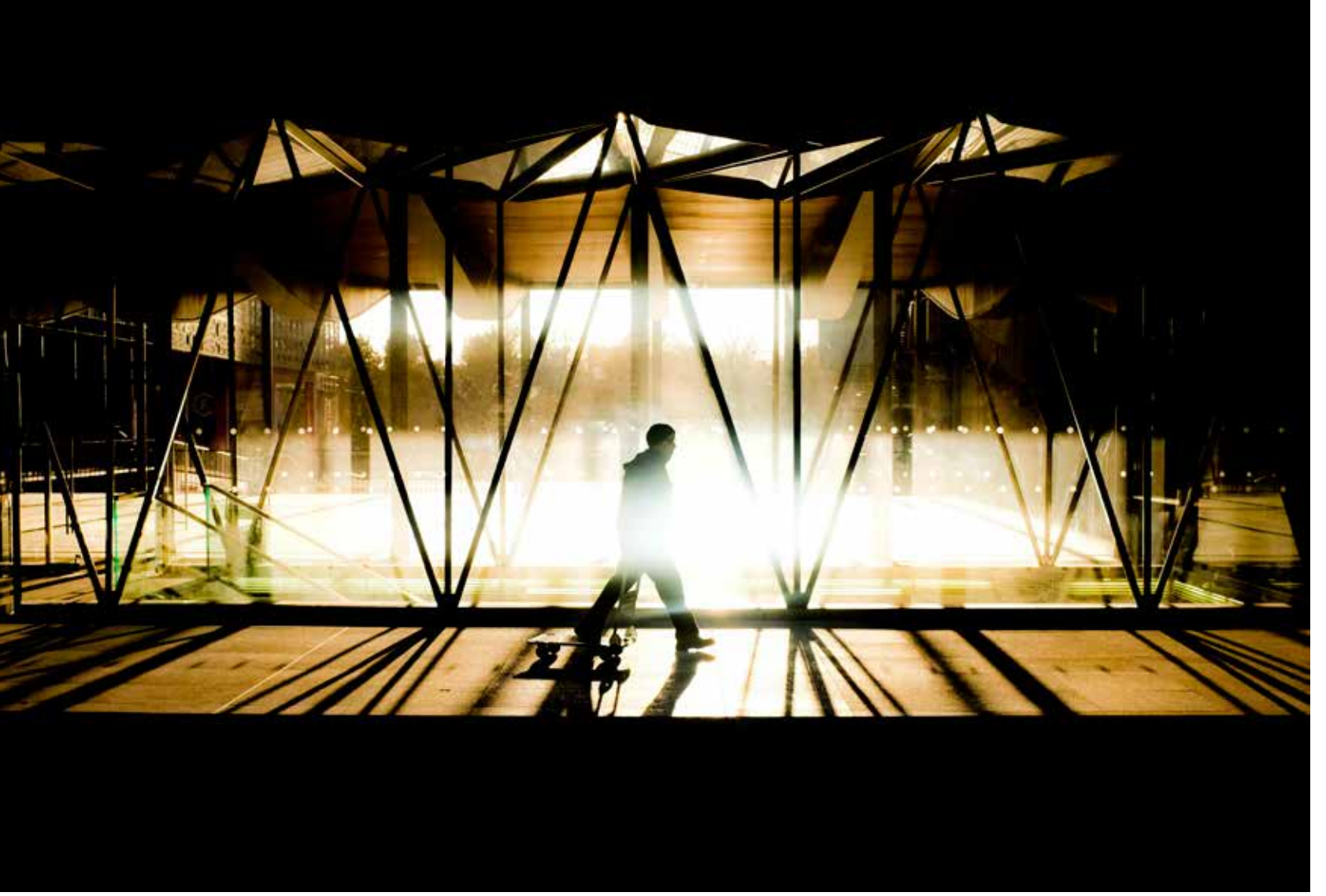

BIO

1968 yılında Rusya'nın başkenti Moskova'da doğdum. Tüm hayatım burada geçti. Son 15 yıldır neredeyse her gün bu şehrin fotoğraflarını çekiyorum.

BIO

Moscow is the capital of Russia. I was born in 1968 in Moscow. All my life I have lived in this city. And I have been taking pictures of Moscow almost every day for 15 years.

Paris, 2017.

Kent Ortamında İnsan

Human Being in the Urban Environment

“ Fotoğraf çalışmalarımın odak noktam, “kent ortamında insan”dır. Bu konu, bana daima ilham verir.

“ *My photographic work is essentially focused on the observation of the human being in the urban environment. It's this permanent spectacle that inspires me.*

New York, 2017.

Roma /
Rome, 2017.

Milano / Milan, 2018.

Paris, 2015.

“ New York, Milano, Brighton, Lyon, Roma, Şikago, Paris, San Francisco, Tokyo... Fotoğraflarla bir yolculuk... ”

Brighton, Birleşik Krallık / UK, 2019.

San Francisco, 2019.

Tokyo, 2019.

“ *New York, Milan, Brighton, Lyon, Rome, Chicago, Paris, San Francisco, Tokyo... A trip with photos...* ”

“ Cedric Roux’un finalist olduğu yarışmalar: Miami Streetphoto Festival (2017, 2020), San Francisco Festival (2017, 2018), London Festival (2017), Italian Festival (2018).

New York, 2019.

New York, 2015.

Paris, 2018.

“Competitions in which Cedric Roux is a finalist: Miami Streetphoto Festival (2017, 2020), San Francisco Festival (2017, 2018), London Festival (2017), Italian Festival (2018).

Paris, 2020.

BIO

Fransız fotoğrafçı, Paris'te yaşamaktadır. Kazandığı ödüller:
 2018 Laureate of Zooms Ödülü, Paris.
 2019 San Francisco Festivali Üçüncülük Ödülü.
 Paris Plein Soleil sergisi MEP Paris Ödülü.
 Global Images for Global Crisis sergisi ICP Ödülü.

BIO

French photographer from Paris. Awards won:
 Laureate of Zooms Award 2018 Paris.
 3rd prize of San Francisco Festival 2019
 Laureate of MEP Paris for Open Call for Paris Plein Soleil exhibition
 Laureate of ICP Open Call for Global Images for Global Crisis exhibition.

“Dalış” / “Diving”, Karaköy, İstanbul / Istanbul, 2019.

“İki Cezve” / “Two Coffeepots”, Karaköy, İstanbul / Istanbul, 2019.

İstanbul: Bir Sokak Operası

Istanbul: A Street Opera

“ Sen ne kadar istersen, gezersen, gözlersen, iletişim kurursan, ararsan, cesursan, deliysen, doluyusan... O kadar verir. Müzik başlıyor. İstanbul: Bir Sokak Operası...

“ *The more you want, observe, travel, communicate, call, the more you are brave, crazy, alive... The more it will give you. The music starts. Istanbul: A Street Opera.*

İstiklal Caddesi'nde yürürken aklıma gelen bir proje ismi oldu bu. Hayatımda fotoğrafla birlikte en sevdiğim sanattır müzik. Bütün boş vakitlerimde sokaklardayım ve sokakta olduğum her an kulağımda kulaklık, beni o gün hangi müzik motive ediyorsa onu dinliyorum. Rock, metal, blues, caz, klasik müzik, rap... O günün müziğini hissettiğimde, sokaklar bir şekilde buna uyum sağlıyor ve başlıyorum fotoğraf çekmeye. O anda İstanbul'un neresindeysem, bir opera ortamı oluyor benim için. Ve İstanbul... Sanatta mizahı, absürtlüğü ve soyutlamayı / soyutlanmayı seviyorum. Sokakları kullanarak da kendimi sevdiğim şekilde ifade etmeye çalışıyorum. İstanbul'un sokakları da hepsini veriyor tabii ki. Hemingway, Paris için söylemiş: “Öyle bir şehirdir ki sen ne kadar istersen o kadar verir.” Paris'i bilmiyorum, ama İstanbul öyle bir şehir.

Hepsi sokakta!

Güzel ve çirkin, iyi ve kötü, canlı ve cansız, biçim ve hikâye, normal ve anormal, gerçek ve hatta gerçeküstü... Hepsi sokaktaydı. Bilimkurgu ya da fantastik işler bile yapabilirdim sokaklarda. Böylece yavaş yavaş bağlandım, sokak fotoğrafçılığına ve sokaklara. Benim için o kadar önemli bir alan oldu ki orada mutlu oluyorum, orada oynuyorum, orada içimi döküyorum, orada bir şeyler deniyorum. Neticede hobi midir, amatörce midir, sokak fotoğrafçılığı mıdır bilemem... Emin olduğum tek şey, içimdeki büyük fotoğraf tutkusudur.

The title of the project came to my mind while I was walking on Istiklal Avenue. Music and photography have a special place in my life. I am on the streets all of my spare time and I listen to whatever music genre motivates me that day: rock, metal, blues, jazz, classical music, rap... When I feel the music of that day, the streets somehow attune themselves to it and I start to take pictures. Wherever I am in Istanbul at that moment, it becomes an opera scene for me. And Istanbul... I love humor, absurdity and isolating/ isolation in art. Through streets, I try to express myself as I like. Of course, the streets of Istanbul provide everything I love. Hemingway once said about Paris: “It is such a city that it gives you as much as you want.” I don't know about Paris, but Istanbul perfectly fits this description.

All on the street

Beautiful and ugly, good and bad, animate and inanimate, form and story, normal and abnormal, real and even surreal... It was all on the street. I could do in the streets; science fiction or fantasy works. So slowly I got attached to the streets and street photography. It has been such an important place for me that I feel happy, I play, pour my heart out and try new things there. All in all, I don't know whether it is a hobby, or an amateur occupation or street photography... Only thing that I'm sure about is that I have a passion for photography.

"Yüzde-yüz" / "Face on face", Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2018.

"Hayal" / "Imagination", Karaköy, İstanbul / İstanbul, 2018.

“ Fotoğraf makinemi aldığımdan itibaren sokaklardaydım, ama kafam karıştı. Fotoğrafi ve fotoğraf makinemi tanıdıkça, sokaklara ve insanlara alıştıkça o kafa karışıklığı gitmeye başladı.

“ *As soon as I got my camera, I went out on the streets; but I was confused. As I became familiar with photography and my camera, and got used to the streets and people, my confusion started to die away.*

“Gözler” / “Eyes”, Kadıköy, İstanbul / Istanbul, 2019.

“Boğazlı Kazak” / “Turtleneck Sweater”, Taksim, 2019.

“İsyan” / “Rebellion”, Taksim, 2018.

Serkan Tekin

“Kaos” / “Chaos”, Taksim, 2018.

**“Vapurda Yansıma” / “Reflection on the Ferry”,
Kadıköy, İstanbul / Istanbul, 2018.**

“Portal”, Karaköy, İstanbul / Istanbul, 2019.

“Boğa” / “Bull”, Kadıköy, İstanbul / Istanbul, 2019.

“Mavi” / “Blue”, Galata Köprüsü / Bridge, 2018.

“Kara Melek” / “Black Angel”, İstanbul / Istanbul, 2019.

BİO

Her şey yedi sene önce başladı. Yaklaşık 30 yıl boyunca kitap okumak, film izlemek, müzik dinlemek vs. güzeldi. Fakat öyle bir an geldi ki içeriden bir dürtü, “bu tüketim iyi hoş, ama bir şeyler üretmeli!” dedi. İşte yedi sene önce enteresan bir şekilde içimdeki ses, “fotoğraf” dedi ve ben o sesi dinleyerek ilk fotoğraf makinemi aldım. “Fotoğrafa nasıl başladınız?” sorusunun cevabı, böyle bir süreç oldu.

BİO

If you ask me about how I started photography, it all goes back to 7 years ago. I had spent nearly 30 years of my life passively enjoying various activities like listening to music, reading books, watching movies. However, 7 years ago, a voice inside my head told me that, although consuming is very well and good, I needed to produce something. I had to produce something, but what? My inner voice had an idea: Photography. Following his interesting suggestion, I turned to photography and acquired my first camera. This is the answer to how I started photography.

Dünyanın En Cesur Balıkçıları The Bravest Fishermen

“ Bana göre dünyanın en cesur balıkçıları burada yaşamaktadır. Kısaca Gazze, renkli, çarpıcı, olağanüstü manzaralarıyla birçok duyguyu aynı anda yaşatan mekânlarla dolu bir şehirdir.

“ *I believe the bravest fishermen in the world live here. Gaza is a city full of colorful, striking and extraordinary landscapes and places that evoke many emotions.*

Gazze'deki gündelik yaşamı kayda geçirmeyi seviyorum. Fotoğraflarımda masum bir topluluğun, tüm acılara rağmen engelleri nasıl aştığını ve hatta serpildiğini göstermeye çalışıyorum. Gazze'nin iki yüzünü: Hem güzelliğini hem de hüznünü göstermeyi seviyorum. Fotoğraflarımda tüm ayrıntılara, sokaklara, çocuklara ve evlere yer veriyorum.

I like to capture daily life in Gaza. In my photography, I try to show how a simple community is able to overcome obstacles to cope and even thrive, despite all the suffering. I love to show different sides of Gaza, both its beauty and its sadness. I love to show all the details, streets, children and homes.

Mohammed Al-Zanoun

“Gazze’de fotoğrafçılık, her zaman zor bir iştir. Burada mücadelesiz bir an bile yoktur. Yaşam hızlıdır, asla yavaşlamaz.”

“ *Photography in Gaza has been always different. Here, daily struggles are constant, and life never stops.* ”

Mohammed Al-Zanoun

“ Her şey birbiriyle bağlantılı ve karmaşıktır. Bir tarafta da Gazze’de doğanın büyüleyici güzelliği, insanı etkisi altına alır.

“ *Everything is interlinked and complicated. But in Gaza I see the beauty of nature, especially on the farms.*

BİO

Ben Mohammed Al-Zanoun. Gazze’de yaşayan bir foto muhabiriyim. 34 yaşındayım. Gazze Üniversitesi’nde grafik tasarımı eğitimi aldım. 2006’dan bu yana fotoğrafçılık yapıyorum. Yerel ve uluslararası gazetelerde çalıştım. Çalışmalarım, ulusal ve uluslararası birçok ödüle layık görüldü. Gazze Şeridi’ndeki savaşları haberlere taşıdım. Bağımsız bir gazeteci olarak hâlâ görevimi sürdürüyorum. Daha önce Birleşik Arap Emirlikleri, Katar, Mısır ve Ürdün dahil birçok Arap ülkesini gezdim.

BİO

My name is Mohammed Al-Zanoun, a photojournalist from Gaza. I am 34 years old; I have studied at Gaza University majoring in Graphic Design. I have been working at photographing since 2006. I have worked in local and international newspapers; I received several local and international awards. I have covered the past wars on the Gaza Strip. However, I am still working as a freelance journalist. I traveled before to several Arab countries, including UAE, Qatar, Egypt, and Jordan, where I worked at Zaatarı Refugee Camp.

**Daha Yoğun ve
Eğlenceli Bir Hayat**
A More Intense
and Fun Life

Londra / London, 2018.

“ İster bir sergide, ister bir kitapta somutlaşsınlar, yanımızda kamera taşımak hayat sigortasıdır: Daha yoğun ve eğlenceli bir hayatın sigortası.

“ *Whether the output ends up in an exhibition or in a book, carrying a camera with us is life insurance; insurance of a more intense and fun life.*

Jorge Lens

Roma / Rome, 2018.

Roma / Rome, 2018.

Fotoğraf çekmeye, kendimi klasik ve hümanist bir fotoğrafçı ve belgesel fotoğrafçılığını seven biri olarak gördüğüm için foto muhabirliği alanında başladım. Şehir, kendimi en rahat hissettiğim ve en çok ilham aldığım yerdir. Canlı sokakları ve yalnızları seviyorum; ama her şeyden önce otantik olanları... Şehre, insanların dünyadaki bu büyük tiyatrodaki rolü sergiledikleri harika bir sahneymiş gibi bakmayı seviyorum. Canlı şehirlerin, terk edilmiş yerlerin veya dikkat çeken dokuların ürettiği çürüme hissini seviyorum. Genel olarak her karenin bir hikâye anlatması gerektiğini düşünüyorum; ama her halükârda önemli olan fotoğrafın gerçekliğimizi çok daha yoğun deneyimlerle doldurmasıdır.

I started in photography in the field of photojournalism for what I consider myself a classical and humanist photographer, lover of documentary photography. The city is the place where I feel most comfortable and where I receive the most stimuli. I love the lively streets, the vibrant ones and the lonely ones, but above all the authentic ones; I like to treat the city as if it were a great stage where people play the role they have played in this great theater in the world. I love the sense of decay that lively cities, abandoned spaces, or accentuated textures. In general, I consider each image should tell a story, but in any case, the important thing is that photography fills our reality with much more intense experiences.

Santo Domingo, Dominik Cumhuriyeti / Dominican Republic, 2018.

Vigo, İspanya / Spain, 2020.

Atina / Athens, 2017.

San Salvador, El Salvador, 2018.

“ Mizahı, ironiyi ve gerçeküstücülüğü severim, bunlar olmadan imgeler anlamlı hâle gelmez. Fotoğraflarım bir miktar melankoliyi veya yalnızlığı yansıtıyor olabilir.

“ I like humor, irony and surrealism, but without these becoming the absolute protagonist of the images. Perhaps my photos convey a certain melancholy or loneliness.

BIO

Jorge Lens (Vigo, 1967), Madrid'deki Complutense Üniversitesi Görsel İletişim Tasarım Bölümü'nü bitirdi ve Vigo Üniversitesi'nde aynı alanda doktorasını tamamladı. Yerel gazete La Voz de Galicia'daki yazarlık kariyerine fotoğrafçılığı da ekleyerek hem Galicia'da hem de yurt dışında bazı fotoğraf sergilerine katıldı. Birkaç yıl ara verdikten sonra, 2016'da fotoğrafçılığa yeniden başladı ve şehir fotoğrafçılığı alanında kendisini büyük Avrupa başkentlerini resmetmeye götüren kapsamlı bir projeye atıldı. 2018-2019 yılları arasında Latin Amerika'daki İspanya kültür merkezlerinde bu dönemde çekmiş olduğu fotoğrafları sergilendi. Sergilenen bu fotoğraflarını "City Blues" adıyla kitaplaştırdı. Hâlen Orta Amerika seyahatlerinde çektiği fotoğraflardan oluşan "Pura City" adlı yeni bir kitap üzerinde çalışıyor. Ayrıca 1997'den bu yana Vigo Üniversitesi Reklamcılık, Halkla İlişkiler ve Görsel İletişim Tasarım Bölümü'nde fotoğrafçılık dersleri veriyor.

BIO

Jorge Lens (Vigo, 1967) graduated from the University of Complutense in Madrid with a degree in Visual Communication Design and completed his doctorate in the same field at Vigo University. In his early days, he added photography to the writing in the local newspaper La Voz de Galicia, participating in some related exhibitions both in Galicia and abroad. After taking a break from photography for several years, he started photography again in 2016 and embarked on a comprehensive project in urban photography that led him to portray major European capitals. The photographs he took during this period were exhibited at the Spanish Cultural Centers in Latin America between 2018-2019. He published these exhibited photographs as a book called "City Blues". He is currently working on a new book called "Pura City", which consists of photographs he took during his Central America travels. In addition, since 1997 he has been giving photography lectures in Advertising and Public Relations and Visual Communication Design at Vigo University.

Mehmet Esen

“Simit” / “Bagel”, Şanlıurfa, Türkiye / Turkey, 2019.

“Joker”, Taksim, 2019.

Sokağın Yüzleri

Faces of the Street

“ Sokağın Yüzleri (Faces of the Street), fotoğraf çekmeye başladığım günden beri içinde ve yürütmekte olduğum, fakat proje olarak adlandırmadığım bir süreç.

“ Sokağın yüzleri (Faces of the Street) is the expression of the process I am involved in since the day I started to take photos, but never qualified as a project.

Farklılıklar, değişiklikler ve ötekiler, her zaman dikkatimi çeken konular olmuştur. Bunları görmek, akışına katılmanın tek yeri her zaman sokaklar, metropoller, gettolar olmuştur. Uzun seneler sokaklarda vakit geçirip, “öteki” diye adlandırdığımızın aslında ne kadar da bizden olduğunu gördükçe yaptığım şeyi güzel, ilgi çekici, çarpıcı bir imge olarak sunmanın yanı sıra; bir nevi köprü görevi gördüğümü fark etmem, sokak fotoğrafçılığına daha çok bağlanmama sebep oldu. İnsanlarla ve mekânlarla kurduğum ilişkiler paha biçilemez.

Differences, changes, others have always been subjects which attracted my attention. In my opinion, the only place where one can see them and join in their flows is streets, metropolises and ghettos. I have realized that those we call “others”, with whom we spend time on the streets for years, are in fact like us. The work I have been doing does not only offers beautiful, interesting, striking images, but at the same time functions as a kind of bridge. Realizing this made me become more attached to street photography. The relations I establish with people and places are priceless.

“Pandemi” / “Pandemic”, Beşiktaş, 2020.

“Şaşkın” / “Confused”, Taksim, 2019.

“ Sokakta olmayı ve sokağın ruhunu seviyorum. Sokaktaki karşıtlıkların, mizahın, ötekinin peşindeyim.

“Genç” / “Young”, Küçükpazar, İstanbul / Istanbul, 2020.

“Korona” / “Corona”, Sirkeci, İstanbul / Istanbul, 2020.

“Light” / “Işık”, Karaköy, İstanbul / Istanbul, 2019.

“ I love to be on the streets, and the spirit of the street. I am in pursuit of the contrasts, humor and the other on the streets.

Mehmet Esen

“Kış” / “Winter”, Taksim, 2020.

“Mülteci” / “Refugee”, Taksim, 2016.

“Kutukafa” / “Boxhead”, Şanlıurfa, 2020.

“ Kısacası sadece fotoğraf gibi gözüken ama öncesinde ve sonrasında roman gibi bitmek bilmeyen bir yolculuk benimkisi...

“ In short, my journey has been a never-ending novel with its past and future which looks like a photography frame.

“Şemsiye” / “Umbrella”, Sirkeci, İstanbul / İstanbul, 2019.

BİO

Fotoğrafçılığa eşimin hediye ettiği bir Ara Güler fotoğraf kitabıyla başladım. Dokuz yıldır sokak fotoğrafıyla uğraşıyorum. Fotoğraf dünyasında “Rangefinderx” adıyla tanınıyorum. Uluslararası saygın fotoğraf dergisi Leica Fotografie International’da (LFI) ve birçok yerde fotoğraflarım yayımlandı. Dünyaya vizörden bakıyorum ve hayatı kaydediyorum.

BIO

My interest in photography started thanks to the Ara Güler book that my wife gave me as a present. I’ve been doing street photography for 9 years. I am known in the photography world as Rangefinderx. My photographs have been published in many publications, particularly the prestigious international photography magazine, Leica Fotografie International (LFI). I look to the world and record the life through the viewfinder.

Mistik / Mystical Kashi, Varanasi, Hindistan / India, 2017.

Küçük Tanrıça / Little Goddess, Dakka / Dhaka, 2019.

Güzellik Her Yerde

“Güzelliğin her yerde olduğuna inanıyorum. Onu fark edebilmek için tek yapmamız gereken, dünyaya daha içten, kalp gözüyle bakmaktır. Fotoğraflarımla yapmak istediğim şey, tam olarak budur.

Beauty is Everywhere

“Personally, I really believe that beauty is everywhere, all you need to do is look at things with a different perspective and an open heart. And that's what I try to convey through my images.

Bir anlık yalnızlık / A moment of solitude, **Katmandu** / Kathmandu, **Nepal**, 2017.

Ashraful Arefin

Yakıcı yaz / Burning summer, **Dakka** / Dhaka, 2019.

“ I hope to make people feel positive, appreciate their surroundings and all those little moments of everyday life a bit more when they see my images.

“ İnsanların fotoğraflarımı gördüklerinde olumlu hissetmelerini, çevrelerini ve günlük hayatın o tüm küçük anlarını biraz daha takdir etmelerini umuyorum.

Kalküta sabahı / Kolkata morning, **Hindistan** / India, 2018.

Sabah 7 / 7 AM, **Dakka** / Dhaka, 2020.

İşten sonra / After work, **Chiang Mai, Tayland** / Thailand, 2019.

Kısa mola / Little break, **Dakka** / Dhaka, 2020.

Dumanlı öğleden sonra / Smokey afternoon, **Dakka** / Dhaka, 2020.

“Yaratmak ve fotoğraflarım aracılığıyla hedefimi gerçekleştirmek, büyük bir mutluluk benim için...”

Arkadaşlar / Friends, Dakka / Dhaka, 2019.

Katedilecek mil / Miles to go, Dakka / Dhaka, 2019.

“I find happiness in creating and being able to turn my visions into reality through my photographs.”

Yaz teslimatı / Summer delivery, Dakka / Dhaka, 2019.

Sabah teslimatı / Morning delivery, Delhi, 2018.

BİO

Bangladeş'in başkenti Dakka'da yaşayan bir sanat fotoğrafçısıdır. Çocukluğundan beri sanatçı olmak isteyen Arefin, hayatı boyunca güzel sanatlara ilgi duydu. Üniversiteyi de bu alanda okudu ve grafik tasarımcı oldu. Fotoğrafçılık macerası, 2013 yılında 365 Projesi'yle beraber başladı. O andan itibaren gerçek tutkusunun fotoğrafçılık olduğunu keşfetti. Arefin, küçük ve basit görünümlü şeylerden esinlenmekte ve fotoğraflarında basit şeylerin güzelliklerini ön plana çıkarmaya çalışmaktadır.

BİO

He is a Fine Art Photographer based in Dhaka, Bangladesh. Having always been interested in Fine Arts, Ashraful wanted to be an artist from childhood. He started studying Fine Arts and have chosen Graphic Design as the major in the university. Ashraful was photographically born in 2013 when he started doing a 365 project, and completely fell in love with photography and found his true passion for it. Ashraful has been very much inspired by the simple little things and tries to portray his appreciations for the beauty of simple things through his works.

Bir Hayat Gibi...

“Uçan Köpek” / “Flying Dog”, Hanoi, Vietnam, 2016.

Like a Life...

“Bakış” / “View”, Lao Cai, Vietnam, 2017.

“Ayna” / “Mirror”, Hanoi, Vietnam, 2017.

“ Fotoğrafçılıktaki en büyük tutkum, sokak fotoğrafçılığıdır. Çünkü sokak fotoğrafçılığı, dışarıdaki dünyayla ve farklı toplumsal sınıflardan gelen insanlarla etkileşime girmemi sağlıyor.

“ *My biggest passion in photography is street photography. Because street photography brings me the opportunity to interact with the world outside as well as new people who come from different social classes.*

“Renk” / “Color”, Hanoi, Vietnam, 2020.

“ Sokak fotoğrafçılığı sayesinde kendimi ve toplumsal rolümü daha iyi anlıyorum.

“Kuş” / “Bird”, Hanoi, Vietnam, 2020.

“ *Through Street photography, I also understand myself and my role in society better.*

“Gözler” / “Eyes”, Gia Lai Bölgesi / Province, 2017.

“ Bana göre sokak fotoğrafçılığı sadece bir hobi değil, aynı zamanda büyük bir tutkudur.

“Sarı” / “Yellow”, Hanoi, Vietnam, 2016.

“ *For me, Street photography is not only a hobby but also a big passion.*

"Aksiyon" / "Action", Hanoi, Vietnam, 2015.

Phuc Tan Gang, Hanoi, Vietnam, 2020.

“Musluk” / “Faucet”, Hanoi, Vietnam, 2020.

“Yaz” / “Summer”, Hanoi, Vietnam, 2020.

“El” / “Hand”, Hanoi, Vietnam, 2020.

“Çizgi” / “Hand”, Hanoi, Vietnam, 2018.

“Merhaba Quin” / Hallo Quin”, Hanoi, Vietnam, 2020.

“İşçi” / “Worker”, Lao Cai, Vietnam, 2018.

BİO

Adım Ha, 1987 yılında doğdum. Hanoi Mimarlık Üniversitesi'nden mezun oldum. Hâlen Hanoi'de bir inşaat şirketinde çalışmaktayım. Altı yıl önce başladığım sokak fotoğrafçılığı, benim için bir hobi olmanın ötesinde büyük bir tutkuyu ifade ediyor. Fotoğraf makinem, etrafımdaki dünyayla iletişim kurmamı sağlıyor; toplumdaki konumumu ve rolümü bu yolla anlayabiliyorum. Fotoğraflarım, çeşitli yerlerde sergilendi ve bazı dergilerde yayımlandı. “Like a Life” kitabımla aynı adı taşıyan bir sergim, Nest sponsorluğunda Ağustos 2016'da Hanoi'de düzenlendi. Fujifilm'in resmî X Photographer'ı olarak görev yaptım. Bugünlerde Vietnam'da sokak fotoğrafçılığı üzerine bazı atölyelere katılmaktayım.

BIO

I am Ha, I was born in 1987. I graduated from Hanoi Architecture University, and currently working for a construction company in Hanoi. I became interested in street photography for 6 years ago. To me, street photography is not only my hobby but also a big passion. Street photography helps me communicate with the world around me simply by my camera, and through that I can understand my position and my role in society. My photos have been exhibited, published and printed in some magazines. One of my exhibitions is “Like a life” with the book titled “Like a Life”, sponsored by Nest by AIA, held on August 2016 in Hanoi... And I were Official X Photographer of Fujifilm. At present, I sometimes participate in some teaching workshops on street photography in Vietnam.

Olan Biteni Kaçırmamak

“ Ne kadar çok izlersem görme yeteneğim o kadar çok geliyor ve buna bağlı olarak üretimim artıyor. Bu üretimde şüphesiz en büyük pay, uzun yıllardır aynı makineyi uzvum gibi taşıyarak değişik lens kullanma maceralarına girmemiş olmama ait.

Hayat süratle akıp gidiyor. Bu akan hayatın herhangi bir saniyesinin tekrarı yok, işte bu tekrarı olmayan anları izleyerek, saliselerle değişen, olağandışı davranış ve jestleri, kişilerin birbirleri veya hayatla olan ilişkilerini 36x24mm'lik bir çerçeveye sığdırarak, kendimi klasik veya caz müziği eşliğinde düşüncelere götürmek olağanüstü bir zevk... Bunu, öncelikle ve sadece kendim için yapıyorum.

Moda, İstanbul / İstanbul, 2020.

Not to Miss Anything

“*The more I observe, the more my sight improves, and as a result my production increases. The biggest reason behind my productivity is that I have been using the same camera like a part of my body for many years, yet I haven't attempted to use different lenses.*

*L*ife flies by and there is no repetition of any second in this flow of life. It is an indescribable pleasure for me to observe these elusive moments and fit the extraordinary behaviors and gestures, the relations of people with each other or with life that change in split seconds into a 36x24 frame, and to contemplate in the accompaniment of classical or jazz music... I must confess; this is something that I do just for myself.

Galata Köprüsü / Bridge, İstanbul / İstanbul, 2018.

Beykoz, İstanbul / Istanbul, 2018.

Salacak, İstanbul / Istanbul, 2021.

“ Hiçbir şey üretmeden eve döndüğümde hiç bir surette motivasyonumu kaybetmem, zira bu işe olan tutkum buna asla izin vermez.

“ *I don't lose motivation when I come home without producing anything; my passion for this job wouldn't allow it.*

Köln, Almanya / Cologne, Germany, 2019.

Nakşa Adası / Naxos Island, Yunanistan / Greece, 2019.

Tunç Uğurdağ

Caddebostan, İstanbul / İstanbul, 2019.

Kadıköy, İstanbul / İstanbul, 2019.

Palamutbükü, Datça, Türkiye / Turkey, 2019.

Heybeliada, İstanbul / Istanbul, 2019.

Yedikule, İstanbul / Istanbul, 2019.

Karaköy, İstanbul / Istanbul, 2021.

BİO

Hiçbir fotoğraf kursu almadan, herhangi bir derneğe girmeden, sadece yabancı dergi ve kitapları okuyarak öğrendiklerini, çektiği her karenin değerlerini not almak suretiyle ışığı, kompozisyonu, çekim tekniklerini öğrendi. Başlangıçta aile şirketlerine dia temin etmek üzere başladığı fotoğraf konusu, giderek büyük bir tutkuya dönüştü. 2015'te ilk sosyal medya hesabını açtı ve kendisine ait dünyayı, herkese açık hâle getirdi. 2019 yılının ocak ayı sonunda Leica International Fotografie portalına fotoğraf yüklemeye başladı. O günden bugüne 224 fotoğrafı LFI Gallery'e layık görülmüş olup bunlardan bir tanesi, 2019 yılında haftanın fotoğrafı seçilerek 2019'un en iyi 52 fotoğrafından biri oldu. Son olarak Leica Camera Türkiye, kendisi ile ilgili bir belgesel video çekti.

BİO

He learned the light and the temperature of light without any photography courses, without joining any photography association, and by noting the values of each picture he took, and by reading foreign magazines and books about photography. The photography that he started in order to provide slides for his family business has turned into a great passion over time. He opened his first social media account in 2015, and he started to share his world with everyone. At the end of January 2019, he started to upload his photos to the "Leica International Fotografie" portal. Since then, his 224 photographs have been deemed worthy of LFI Gallery. One of these photos was selected photo of the week in 2019 and also one of the best 52 photos of 2019. Recently, Leica Camera Turkey has shot a documentary about him.

Belirsiz, Değişken ve Akışkan

“

“Fotoğraf” kelimesi birebir olarak “ışıkla yazmak” anlamına geliyor. Fakat yaşam gibi ışık da gelip geçici, kısa ömürlü, belirsiz, değişken ve akışkandır.

Evanescent, Constantly Shifting and Flowing

“

“Light-writing”: That is the literal meaning of the word “photography”. But, like life, light is evanescent, ephemeral, precarious, constantly shifting and flowing.

Sunset Park, Brooklyn, New York, 2017.

Işık değişir, yaşam geçip gider ve dünya, sahnelediği sayısız dram ve komedinin farkında bile değildir. An, çoktan kaybolmuş ve ardında bir şey bırakmamıştır. Dünya ardına bakmadan yoluna devam eder. Bunu kabul etmiyorum ve pek az şeyin küçük, gündelik anlara tanık olmak ve bunları muhafaza etmekten, küçük, sıradan yaşamları, çoğumuzun yaşamını anmak ve kutlamaktan daha asil ve değerli olduğuna inanıyorum.

The light changes, and life passes, and the world is oblivious to the myriad small dramas and comedies it provides a stage for. The moment is gone and nothing remains. The world moves on. I refuse to accept that and believe that few things are more noble and worthwhile than witnessing and preserving the small moments, the everyday moments; memorializing and celebrating small, mundane lives - the lives of most of us.

Dimitri Mellos

Kilise Caddesi Posta Ofisi / Church Street Post Office, New York, 2016.

Şanghay / Shanghai, 2014.

Firtına / Storm, Canal Sokağı / Street, New York, 2007.

Dünya Ticaret Merkezi yakınları / Near the World Trade Center, New York, 2009.

“ Işık değişir, yaşam geçip gider ve dünya, sahnelediği sayısız dram ve komedinin farkında bile değildir.

“ *The light changes, and life passes, and the world is oblivious to the myriad small dramas and comedies it provides a stage for.*

Madison Bulvarı / Avenue, New York, 2014.

Central Park, New York, 2020.

Şişe koleksiyoneri / Bottle collector, Chinatown, New York, 2008.

Finansal Bölge / Financial district, New York, 2019.

Çin Yeni Yılı / Chinese New Year, Chinatown, New York, 2020.

Chinatown, New York, 2018.

BIO

Atina'da doğdu. 2005 yılından beri New York City'de yaşıyor. Psikoloji ve felsefe eğitimi aldı. Fotoğrafçılığı kendi çabalarıyla öğrendi. Genelde kendi girişimi olan, uzun süreli projelerde çalışıyor. Uluslararası sahada sergilenen, koleksiyonlarda yer alan çalışmaları birçok prestijli ödüle layık görüldü. Magnum Expression Award ve Visura Grant finalistliği, Lensculture Magnum fotoğrafçılık ödüllerinde aldığı jüri ödülü bunlardan birkaçı. 2019 yılında yayımlanan "Masters of Street Photography" kitabında yer alan 16 fotoğrafçıdan biridir. Mellos, ayrıca Little Box Collective adlı uluslararası sokak fotoğrafçılığı topluluğunun kurucu üyesidir. John Szarkowski, Garry Winogrand ile ilgili olarak, "tutkusu, iyi fotoğraflar çekmek değil; fotoğraf yoluyla yaşamı tanımaktır." demiştir. Bu ifadeyi Mellos'un fotoğraf tutkusunu tanımlamak için de kullanmak mümkün.

BIO

Dimitri Mellos was born in Athens, but since 2005 has been living in New York City. He studied psychology and philosophy, and is a self-taught photographer who works mainly on long-term, self-initiated projects. His work has been exhibited and collected internationally and has garnered several prestigious awards and accolades, including being a Finalist for the Magnum Expression Award and the Visura Grant, and a Juror's Pick at the Lensculture Magnum Photography Awards. In 2019, he was one of 16 photographers featured in the book "Masters of Street Photography" (UK, Ammonite Press). Dimitri is also a founding member of the International Street Photography collective Little Box Collective. John Szarkowski said of Garry Winogrand that "His ambition was not to make good pictures, but through photography to know life". This statement perfectly describes Dimitri's photographic aspirations as well.

Keşfe doğru ilk adımlar

First Steps Towards Discovery

“ Zihnimdeki küçük kaos ve hengâme, yavaş yavaş yaşamımın her yönünü etkiledi ve bunun bir şekilde dindirilmesi gerekiyordu. Kendimi keşfe doğru ilk adımları, işte bu zamanda attım.

“ *Little by little, the chaos and ruction in my mind affected all aspects of my life and needed to calm down in a way. It was at those ages when my first steps towards self-discovery initiated.*

Sehirdeki koşuşturma, bilinç dışı olarak beni kendine çekiyordu. Şehirde, onun sokaklarında dolaşmak, içsel keşfime bir temel sağladı. Birkaç yıl sonra bu gezintilerimi fotoğrafçılıkla birleştirdim. Benim için sokak fotoğrafçılığı, yaşamak ve gözlemlemek için daha derin bir bahanedir. Zamanla içimdeki ve dışımdaki dünyayı tanımak için bir tür meditasyon hâline geldi. Sokak fotoğrafçılığı, katedilen yolun varılacak yerden daha önemli olduğu bir yolculuğa dönüştü: Sokaklarda kaybolmanın, yabancılarla etkileşime geçmenin, etrafı gözlemlerken kirli havayı koklayarak kafelerde oturup çay içmenin keyfi gibi...

Unconsciously I was drawn to the hustle and bustle of the city and wandering around in the city and the streets provided the basis for this inner discovery. Some years later all these wanderings got integrated with photography. Street photography became a more thorough excuse for living and observing, a kind of meditation to get to know the world inside and outside me. Street photography became a journey where the path is more important than the destination, enjoying getting lost in the streets... Hearing and interacting with strangers... Smelling the polluted weather and sitting in cafes drinking tea while observing the surrounding.

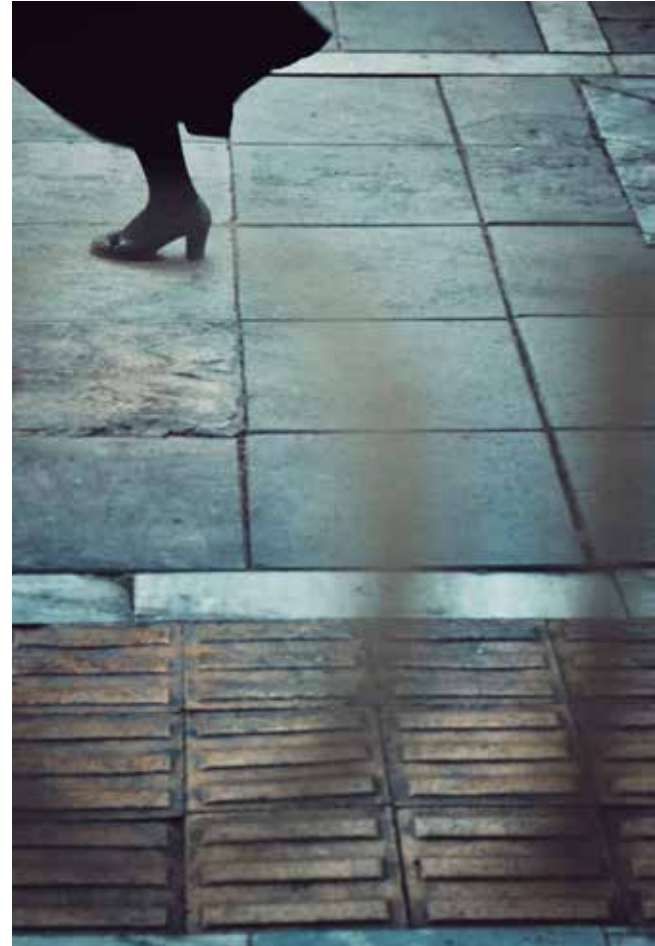

Nesam Keshavarz

“ Sokak fotoğrafçılığı, katedilen yolun varılacak yerden daha önemli olduğu bir yolculuğa dönüştü.

“ *Street photography became a journey where the path is more important than the destination.*

BİO

1993 yılında Tahran'da doğdu. Fotoğrafçılık mezunudur. 2017'den bu yana Sokak Fotoğrafçılığı Vakfı'nın sanat yönetmenliğini yapmakta, sokak fotoğrafçılığı etkinliklerini tutkuyla sürdürmektedir. Dünyanın dört bir yanında birçok toplu sergiye katıldı. Fotoğrafları birçok kitapta, ayrıca Best of Lensculture Vol. 1 (2016), Life on Instagram (2017) ve Why Street Photography (2020) gibi dergilerde yayımlandı. 2016 ve 2019'da Lensculture Streetphotography ödüllerinde ve 2019'da Palm Springs fotoğraf festivalinde finale kaldı. Hâlen bağımsız bir fotoğrafçı olarak çalışmakta, solo sergilere de hazırlanmaktadır.

BİO

Nesam Keshavarz (b. 1993, Tehran) is the Artistic Director of Street Photography Foundation since 2017. He is most passionate about street photography in Tehran and has participated in several group exhibitions around the world. His photos are published in several books and magazines such as "Best of Lensculture vol. 1" 2016, "Life on Instagram" 2017, and "Why Street Photography" 2020. He has won such numerous prizes and titles as the finalist of Lensculture Streetphotography Awards in 2016 and 2019, and the finalist of the Palm springs photo festival in 2019. Graduated in photography, he is a freelance photographer, working on his solo exhibitions along with serving as Artistic Director of Street Photography Foundation.

Geçip Giden Yerler

“ Sokak fotoğrafçılığı projeme, “Geçip Giden Yerler” adını verdim. Çünkü bu fotoğraflar, dünyanın dört bir yanında gazetecilik yaptığım zamanlardan arta kalan boş zamanlarımda sokaklarda dolaşırken çekildi.

Şair Mevlana şöyle der: “Sen yola ık, yol sana görünür.” Fotoğraf çekmek için dışarı çıktığımda neyi, nasıl çekmeyi planladığım konusunda net bir fikrim yok. Kalbimin sesini dinlerim. Tabii ki Mevlana’nın bu sözlerini de her zaman aklımda tutarak... Her yer, şehir, sokak beni kendisine has bir tarz ile yakalıyor. Her günü fotoğraflamak, bu çok farklı ortamlarda hayatı yeni bir bakış açısı ile görmek için planlanmamış anları yakalamaya çalışıyorum.

İstanbul / Istanbul, 2013.

In the Passing Places

“My street photography project is named “In the Passing Places”, as these photos were taken while I was wandering the streets around the world in my spare time as a journalist.”

The poet Rumi says: “As you start to walk on the way, the way appears.” When I go out on the streets to take pictures, I have no clear idea about what I plan to shoot and how. I listen to my heart. Of course, I always keep the above words of Rumi in mind. Each place, city, street attracts me with its specific style. I try to capture unplanned moments in order to photograph each day, to see life with a new point of view in these very different environments.

Yunus Emre aylak

“ Kavramsal olarak karmaşık kompozisyonlar, katmanlar ve zıt renkler ararım. Sokak fotoğrafçılığını yapabileceğim en eğlenceli şey olarak görüyorum.

“ *Conceptually, I look for complex compositions, layers and contrasting colors. I see street photography as the most fun thing I can do.*

New York, 2010.

New York, 2014.

New York, 2014.

New York, 2012.

Yunus Emre Çaylak

New York, 2012.

New York, 2014.

New York, 2012.

New York, 2014.

New York, 2012.

BİO

1982 yılında İstanbul Üsküdar'da doğdum. Öğrencilik dönemlerinde yapmak istediğim şeyin fotoğraf çekmek olduğuna karar vererek üniversiteyi bırakıp Amerika'ya, New York şehrine taşındım. International Center of Photography'de çeşitli fotoğrafçılık ve gazetecilik kursları aldım. Fotoğrafçılığa sokakta fotoğraf çekerek başladım. Şu anda uluslararası haber kuruluşları için bağımsız basın fotoğrafçılığı yapıyor, belgesel film çekimleri gerçekleştiriyor ve podcast'ler hazırlıyorum. 2011'de New York'ta "Occupy Wall Street" hareketini fotoğrafladım ve daha sonra 2013'te iç savaş nedeniyle yerinden edilen insanları fotoğraflamak için Suriye'ye gittim. Hawaii'den Nepal'e dünyanın birçok farklı yerinde, sosyal adaletsizlik, savaş, göç ve çevre konularına odaklanarak çalışmalar gerçekleştiriyorum. Çalışmalarım Time, New York Dergisi, Der Spiegel, Stern TV, The Guardian ve Amnesty International gibi uluslararası dergi ve gazetelerde yayımlandı.

BIO

I was born in Uskudar, Istanbul in 1982. I left the university and moved to New York City, USA, as I realized that photography was my calling. I took various photography and journalism courses at the International Center of Photography. I started photography by taking pictures on the street. Currently, I am an independent press photographer for international news organizations, I shoot documentary films and prepare podcasts. In 2011, I photographed the "Occupy Wall Street" movement in New York and then went to Syria in 2013 to photograph the people that were displaced by the civil war. I have been working in various parts of the world, from Hawaii to Nepal, focusing on social injustice, war, immigration, and environment. My works have been published in international magazines and newspapers such as Time, New York Magazine, Der Spiegel, Stern TV, The Guardian and Amnesty International.

Azerbaycan / Azerbaijan, 2015.

Kaybolan Gece Figürleri

Vanishing Nocturnal Figures

“ Sosyal ve tipik ile kişisel ve psikolojik çarpışma alanı olan ilk görüntü dizisi “Istanblues”, şehrin tuhaf yalnızlığının tadını çıkarıyor. Sokaklar, metrolar ve kaybolan gece figürleri arasında...

“ *Reflecting the conflict between subject and society, the ordinary and the original, this first image series called “Istanblues” enjoys the weird solitude of the city amidst the streets, subways and vanishing nocturnal figures.*

Rusya / Russia, 2019.

Benim için fotoğrafçılık, o anı gerçekten yaşadığının basit kanıtı ve dürüst görsel deneyimleri toplama ve paylaşma fırsatı. Çağdaş sokak ve belgesel fotoğraf tutkunuyum. Şu anda Bakü'deyim ve eski Sovyet topluluklarının şu anki kültürel, politik sosyal sorunlarına dayalı olarak psikolojik yönlerini araştıran uzun vadeli bir proje üzerinde çalışıyorum.

Ukrayna / Ukraine, 2019.

For me, photography is a simple testimony that I really lived that moment. It also gives the opportunity to collect and share honest visual experiences. I am passionate about street and documentary photography. I live in Baku and work on a long-term project focusing on current cultural, political and social issues of the former Soviet communities.

Ukrayna / Ukraine, 2019.

İstanbul / Istanbul, 2016.

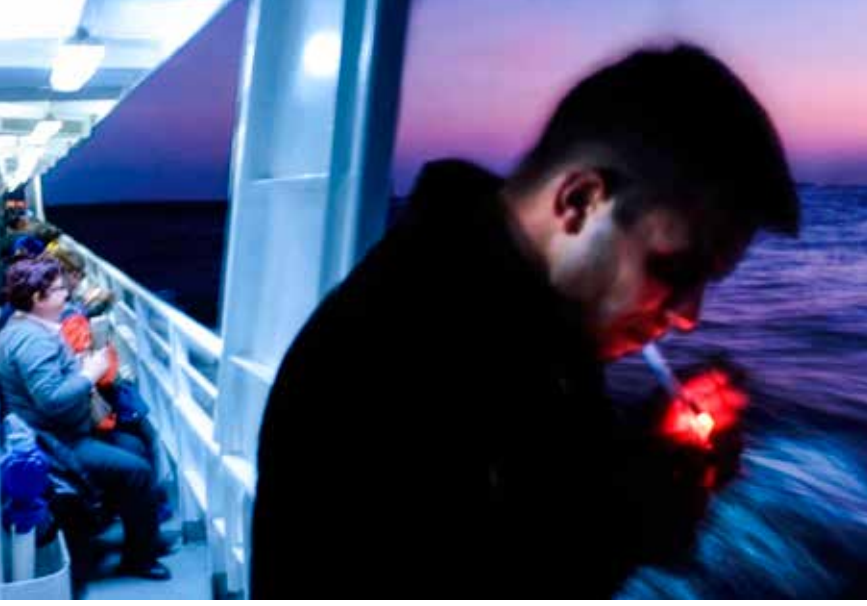

Azerbaycan / Azerbaijan, 2017.

Tural Rahmanlı

“ İletişim aracı olan fotoğraf dilini, aynı tutkuyla ve aynı heyecanla kendimi anlama ve anlatmaya devam etmeyi umuyorum.

İstanbul / Istanbul, 2017.

İstanbul / Istanbul, 2016.

Azerbaycan / Azerbaijan, 2018.

“ I hope to express myself through photography as a means of communication language with the same passion and excitement.

Moskova / Moscow, 2019.

İstanbul / Istanbul, 2014.

İstanbul / Istanbul, 2016.

BIO

Azerbaycan'ın Karabağ bölgesinde doğdu. Politik, sosyal ve kültürel meselelerin insani yönlerine odaklanan bir fotoğrafçı. 2011 yılında üniversite eğitimi için İstanbul'a geldi ve 2013 yılında öğrenim gördüğü dönemde fotoğrafla ilgilenmeye başladı. Fotoğrafçılığı, ömür boyu sürecek bir proje hâline getirdi ve hayatının geri kalanında her gün çekim yapmayı planlıyor. Çalışmaları, sokak fotoğrafçılığı ve belgesel üzerine odaklanıyor. 2013 yılından beri "East", "Metro", "Çarşı", "İstanbulues", "Ukrayna" projeleri üzerinde çalıştı. Rahmanlı'nın çalışmaları İtalya, Amerika, Hollanda, Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan'da sergilendi. 2016 yılından bu yana Turkuaz Street Kolektif üyesi.

BIO

He was born in the Karabakh region of Azerbaijan. He is a photographer focusing on the human aspects of political, social and cultural issues. He came to Istanbul in 2011 to study university and engaged with the art of photography while he was studying there. He sees photography as a lifetime project, and organizes his days around his shooting objectives. In his works, he focuses on street photography and documentary. Until today he has worked on projects titled "East", "Tube", "Bazaar", "Istanbulues", "Ukraine". Rahmanlı's works have been exhibited in Italy, America, the Netherlands, Turkey, Georgia and Azerbaijan. He has been a member of Turkuaz Street Collective since 2016.

Hayattan bir parça / A slice of life, Saraybosna / Sarajevo, 2019.

Saraybosna Blues Sarajevo Blues

“ Saraybosna Blues Projesi, Bosna Hersek’in başkenti Saraybosna’daki zorlukları, güzellikleri ve savaşı tasvir eden, günümüzde artık kültleşmiş olan Semizledin Mehmedinovic’in kitabıyla aynı adı taşıyor.

“ *Sarajevo Blues Project, this is the title of the now cult book by Semezedin Mehmedinovic describing the war in Sarajevo, the difficulties and the beauty of life in the capital of Bosnia and Herzegovina.*

**Aynı rüyayı
görmek /**
Dreaming the
same dream,
Saraybosna /
Sarajevo, 2019.

Muhamed Osmanagic

Şeytan, senin öldüğünü bilmeden önce /
Before the devil knows you're dead, **Saraybosna / Sarajevo, 2019.**

Bosna'da savaş uzun zaman önce sona ermişse de insanların hafızasından ve şehrin sokaklarından izleri kaybolmuş değil. Tüm canlılığıyla sürmekte olan hayata karşı belleğin direnişini fotoğraflarda gösterebilmek, bu konulara merak duyan sanatçılar için oldukça zor bir iş. Osmanagic, sinema, popüler kültür ve edebiyattan esinlenerek ürettiği fotoğraflarla bu sertliği aşmayı başarıyor.

Although the war in Bosnia ended a long time ago, Sarajevo remains both difficult and beautiful which is a great challenge for those who want to show the fragments of everyday life in their photographs. Muhamed's photography style is not strictly determined; it is best described as street photography inspired by film, pop culture and literature.

Görünmeyen vahiyler / Revelations of the unseen, Saraybosna / Sarajevo, 2017.

Ayak Sürüme Caddesi / Street Shuffle, Saraybosna / Sarajevo, 2019.

“ Sanatçı, fotoğraflarını muhtemelen ömür boyu sürececek olan Sarajevo Blues adlı projede bir araya getiriyor.

Kuş neden tutsak biliyorum / I know why the caged bird, Saraybosna / Sarajevo, 2020.

“ Muhamed Osmanagic compiles his photos into a project, probably lifelong one, titled Sarajevo Blues.

Altın tarlaları / Fields of gold, Saraybosna / Sarajevo, 2018.

Muhamed Osmanagic

Zamanda heykel yapmak / Sculpting in time, Saraybosna / Sarajevo, 2018.

Sessiz diyaloglar / Silent dialogues, Saraybosna / Sarajevo, 2019.

“ Sarajevo Blues, şehrin güzelliğini şehir halkının acı - tatlı duygularıyla harmanlayarak adının hakkını veriyor.

“ *Combining all this with the beauty of the city and the lives of local people, it creates a unique style that can only be described as Sarajevo Blues.*

Işığın köprüsü / Bridge of light, Saraybosna / Sarajevo, 2020.

Kaosu bir bakış /
A glimpse into chaos,
Saraybosna / Sarajevo, 2019.

BİO

Muhamed Osmanagic, sokak ve portre fotoğrafçılığı yapmaktadır. Çocukluğu, Saraybosna'nın savaştan harap olmuş sokaklarında geçti. Acı dolu her bir iz, onun dünya görüşü ve sanat tarzı üzerinde etkili oldu. Eserlerinde din, müzik, edebiyat ve felsefeden yararlandı. Konularını, insanın bitmek bilmez anlam arayışının karanlık noktalarını aydınlatmayı amaçlayan, umut dolu bir bakışla işlemeyi seviyor.

BIO

Muhamed Osmanagic is a photographer who specializes in street and portrait photography. Childhood in war-torn Sarajevo shaped his world view and way of living. His work incorporates elements of religion, music, literature and the eternal human quest for meaning often examined through dark but full of hope photographic style.

Oryantalist Yaklaşımı Kırma

“ Sanatçı, çalışmalarında Pakistan üzerine klişe düşünceleri ve oryantalist yaklaşımı kırma amacıyla hareket eder. Bu nedenle Lahor'daki gündelik yaşamın gerçek temsiline odaklanır. Bunu yaparken de şehrin şiirsel, manevi ve modern katmanlarını betimler.

Breaking the Orientalist Portrayal

“ Umar's work is focused on a true representation of everyday life of Lahore with the goal of breaking the stereotypical and orientalist portrayal of Pakistan, while depicting the poetic, spiritual and modern facade of the city.

“Lahor, kültürel açıdan oldukça zengin bir yerdir. Bünyesinde pek çok farklılığı barındıran şehir, sosyo-ekonomik açıdan bölünmüş durumdadır.

“Lahore is diverse and culturally rich which is also divided on socio-economic lines.

Umar Ali

“ Umar Ali, Lahor’un fotoğrafik ve sanatsal portrelerinin genelde yüzeysel kaldığını düşünmekte ve bu durumun sonuçlarının çok yanıltıcı olabileceğini savunmaktadır.

“Umar Ali thinks that the photographic and artistic portrayals of Lahore tend to be superficial and argues that the results of this situation can be very misleading.”

BIO

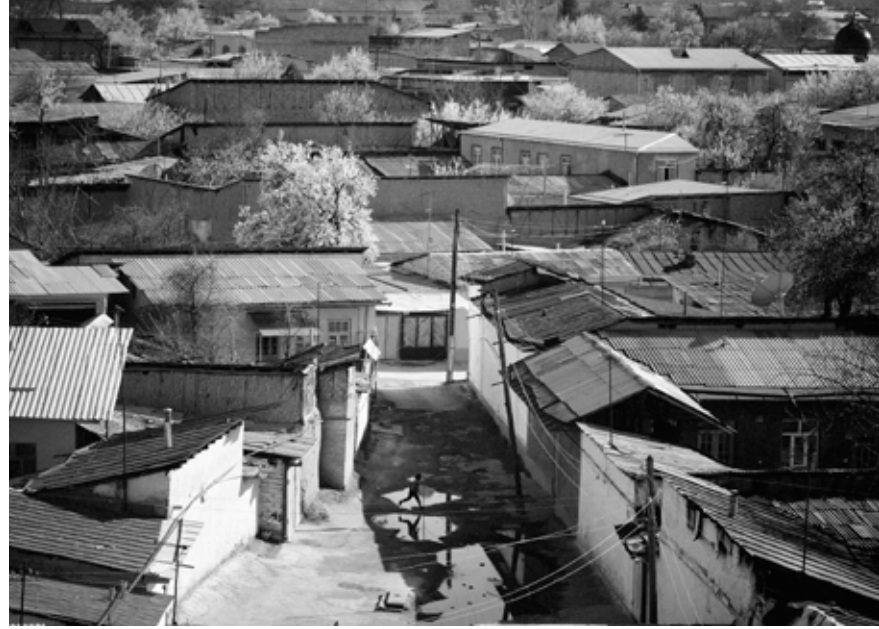
Umar Ali, Pakistan'ın Lahor şehrinde yaşamaktadır. Peter Sanders'ten fotoğraf eğitimi aldı. Bu dönemde Ara Güler başta olmak üzere pek çok fotoğraf ustasıyla tanışma fırsatı buldu. Bu deneyim, onun hayatında bir dönüm noktası oldu ve “hayatı yaşarsan, hayat da seni fotoğraflarla ödüllendirir” sloganını benimsedi. Sanatçının, Lahor'daki gündelik hayatı ele alış tarzı, Ara Güler'in İstanbul'a bakışıyla benzerlik göstermektedir. Umar'ın çalışmaları, Pakistan ve Lahor üzerine yapılan klişe tasvirleri kırmayı hedeflemektedir. O, fotoğraflarıyla Lahor'daki yaşamın her yüzünü göstermek ve şehrin bütün katmanlarını belgelemek ister. Eserleri, İstanbul Tasarım Merkezi ve Avustralya İslam Müzesi'nde sergilenmiştir.

BIO

Umar Ali is a Pakistani photographer living in Lahore. While studying under photographer Peter Sanders, Umar was exposed to the works of the great photography masters such as the great Turkish photographer, Ara Güler. This experience became the metaphorical “lifting of the veil”. “Live life and life will give you photographs,” became a way of thinking and seeing everyday life in Lahore akin to how Ara Güler saw life in Istanbul. Umar's work is focused on documenting every facet of life in Lahore in a manner that aims to break the stereotypical portrayal of Lahore and Pakistan. Umar's work has been exhibited in the Istanbul Design Center as well as the Islamic Museum of Australia.

“ Fotoğraflarımda geçmiş yaşamdan bir parça, çocukluk anısı gibi bir şeyler bulmak ve göstermek benim için çok önemli. Böylelikle insanların eskiden daha nazik ve samimi olduğunu ve çocukların sokaklarda koşturup futbol oynadıklarını, tüm zamanlarını küçük cihazlarla geçirmediklerini hatırlatma imkânım oluyor.

Su birikintilerinde koşmak /
Running through the puddles,
Taşkent / Tashkent,
Özbekistan / Uzbekistan, 2016.

Asla Modern Bir Şehri Fotoğraflamıyorum

I Never Take Pictures of a Modern City

“ *It is important for me to find and show in my photographs a piece of my past life, like a memory from my childhood, to remind that people were kinder and sincere, and the children ran through the streets and played football, and did not spend all the time for gadgets. Maybe I am wrong, but the world used to be brighter and safer.*

Neşeli kuş satıcısı /
Seller of cheerful birds,
Eski Şehir, Taşkent / Old City, Tashkent,
Özbekistan / Uzbekistan, 2015.

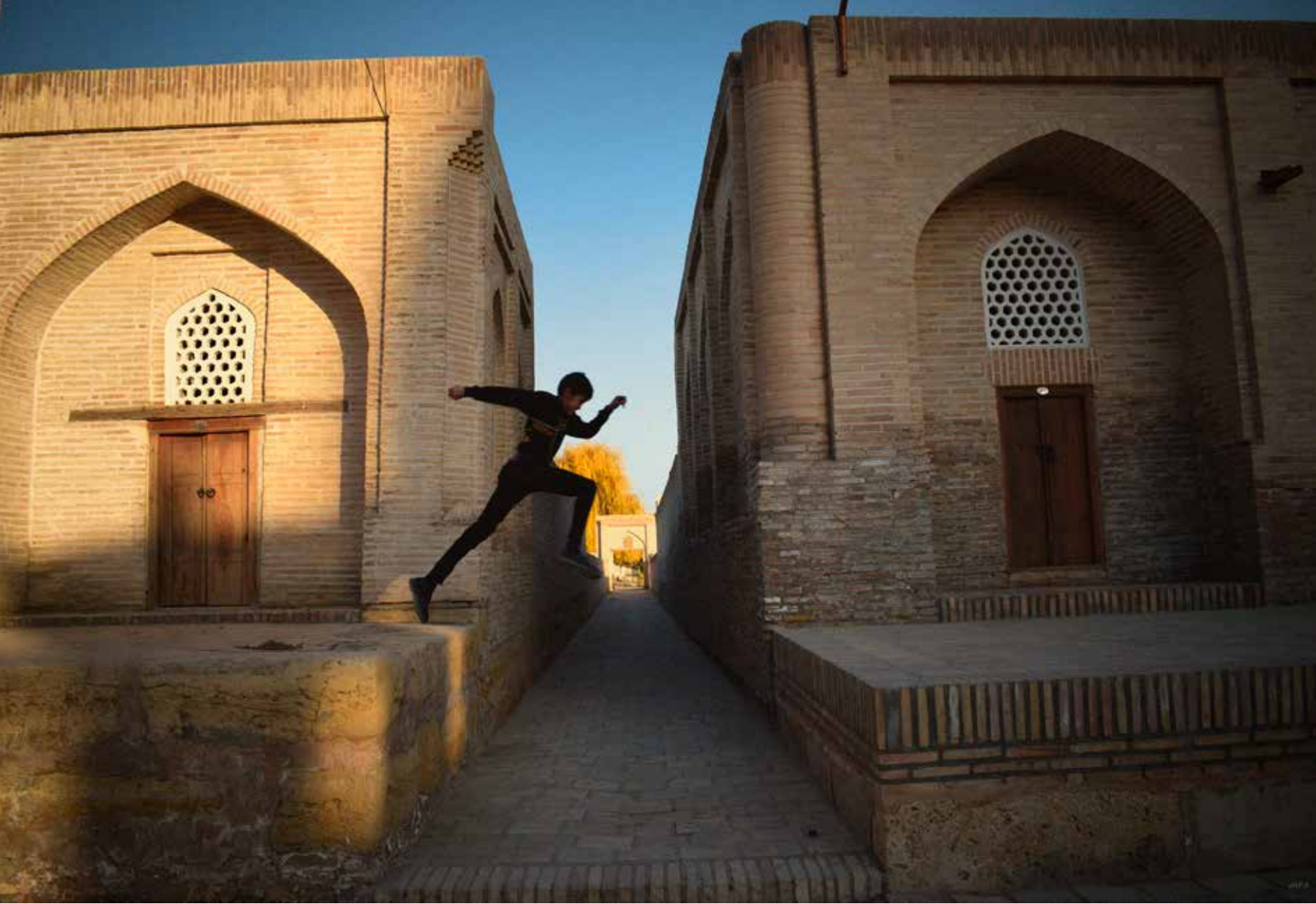

Rekabet altında / Under the races, Taşkent / Tashkent, Özbekistan / Uzbekistan, 2018.

Ildar Sadikov

Yerden inin! / Get off the ground, **Özbekistan** / Uzbekistan, 2020.

“ Fotoğraflarımda deneyler yapmayı seviyorum. Örüntüleri takip etmiyorum ve daima kalbimin sesini dinliyorum.

Hoş Geldiniz! / Welcome,
Taşkent / Tashkent,
Özbekistan / Uzbekistan, 2016.

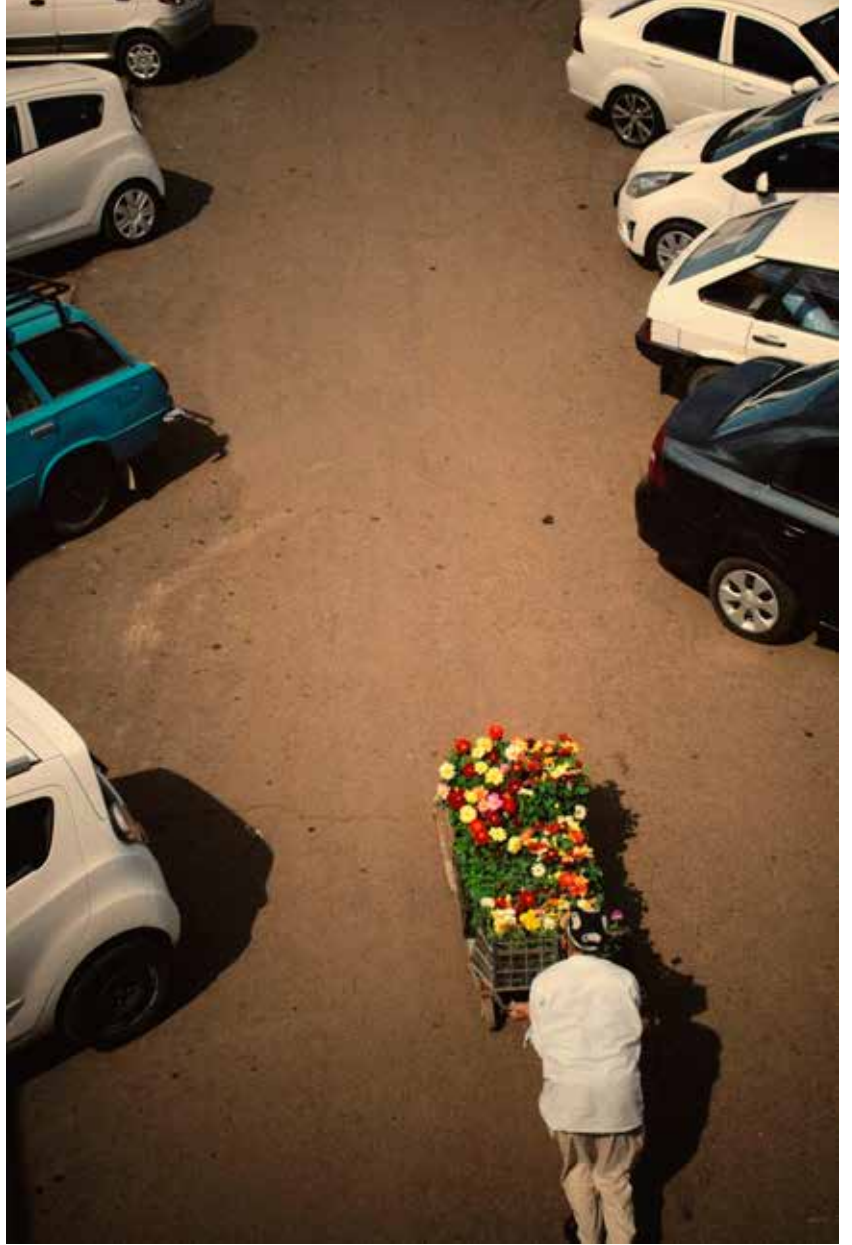

Yeşil renk / Green color, Semerkant / Samarkand, Özbekistan / Uzbekistan, 2014.

Çiçek adam / Flowerman, Taşkent / Tashkent, Özbekistan / Uzbekistan, 2020.

Boş şişe / Empty bottle, Taşkent / Tashkent, Özbekistan / Uzbekistan, 2019.

“ *In photography, on the one hand, I do like to experiment and on the other hand I do not follow patterns and always follow the will of my heart.* ”

İsimsiz (bir kız hakkında) / Untitled (about a girl), Bolşoy Langar köyü / Bolshoy Langar village, Özbekistan / Uzbekistan, 2020.

Akşam serinliği / Evening coolness, Taşkent / Tashkent, Özbekistan / Uzbekistan, 2020.

“ Sıra dışı kompozisyonları, ışık ve gölge oyunlarını, eserlerimin alametifarikası olarak görüyorum.

Kötü düşünceler / Bad thoughts, Taşkent / Tashkent, Özbekistan / Uzbekistan, 2016.

Virajlarda dikkat! / Caution at bends, **Taşkent** / Tashkent, 2017.**Kavun saldırısı** / Melons attack, **Taşkent** / Tashkent, 2018.**Başka bir dünya** (cam pencereye bakan bir kız hakkında) / Another world (about a girl looking into a glass window), **Taşkent** / Tashkent, **Özbekistan** / Uzbekistan, 2016.**Ev stokları** / Home stocks, **Eski Şehir, Taşkent** / Old City, Tashkent, **Özbekistan** / Uzbekistan, 2017.

“ *Unusual compositions, light and shadows in photography have become the hallmark of my work.* ”

BİO

48 yaşındayım. Özbekistan Taşkent'te yaşıyorum. Bir janr ve sokak fotoğrafçısıyım. Fotoğrafa olan ilgim, görece yakın bir zamanda, 2012 yılında başladı. O tarihten bu yana birçok uluslararası sergiye katıldım. Bunun yanı sıra, uluslararası fotoğraf yarışmalarında jüri üyeliği yaptım. Haber ajanslarıyla ortak çalışmalara imza attım.

BIO

Sadikov Ildar, 48 years old. Genre and street photographer from Uzbekistan, Tashkent city. I have begun to get involved in photography relatively recently - since 2012. During this time, I have participated in many international exhibitions, as well as participation in the jury of international photo contests and cooperation with news agencies.

Ting Mong 8, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Ting Mong 15, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

“Ting Mong” Olarak Adlandırılan Korkuluklar...

Scarecrows Named “Ting Mong”

“ Kamboçya’da yerliler tarafından “Ting Mong” olarak adlandırılan korkuluklar, halk kültüründe önemli bir yere sahip. Bu korkulukların kuşları, ölüleri ve ruhları uzak tuttuğuna, aileleri kötü karmaya ve hastalıklara karşı koruduğuna inanılıyor.

“ In Cambodia, scarecrows, named “Ting Mong” by locals, are believed to repel not only birds but also spirits and ghosts. Placed in front of the house fences, they are meant to be the protectors of the family against diseases and bad karma.

Ting Mong 11, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Ting Mong 5, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Ting Mong 4, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Kamboçya'da seyahat ederken hemen her yerde "Ting Mong" görebilirsiniz. Zira kırsal bölgelerdeki Kamboçyalılar, animist inançlara dayanan eski geleneklere daha bağlı olduklarından kırsalda daha fazla sayıdadırlar. Tasarımları, Kmer'in yaratıcılığının ve özgünlüğünün bir göstergesidir. Bazılarının üzerinde komik bir görüntü oluşturan bir örümcek adam maskesi, güneş gözlükleri, sahte Louis Vuitton kıyafetleri veya Nike ayakkabılar bulunabilir; bazılarıysa kapüşon, oyuncak makineli tüfekler, bıçaklar ve tahta sopalarla çok tehlikeli görünürler. Covid-19 ile birlikte artık bu tasarımlara tıbbi aksesuar ve maskeler de eklenmiştir.

Travelling across Cambodia, the "Ting Mong" can be spotted everywhere in provinces as the Cambodians in rural areas are more attached to the old traditions which take roots from animist beliefs but also because there is more space to install them. Their looks are a great reflection of Khmer's creativity and their characteristic humor. While some are fashioned with a spiderman mask, sunglasses, counterfeit Louis Vuitton outfits or Nike sneakers which looks pretty funny; the other ones could look very dangerous with a hoody, fake machine guns, knives and wooden sticks. With the Covid-19, adding a medical mask to their designs has been a common practice.

Ting Mong 1, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Ting Mong 3, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Ting Mong 14, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Ting Mong 12, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Ting Mong 2, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Ting Mong 10, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Ting Mong 9, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Ting Mong 7, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Ting Mong 6, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

Ting Mong 13, Kamboçya/ Cambodia, 2020.

“ Covid-19 salgınının başından bu yana Kamboçya’da “Ting Mong”ların sayısında artış gözlenmiştir.

“ There has been an increase in the number of “Ting Mong”s in Cambodia since the beginning of the Covid-19 outbreak.

BIO

Kamboçya'nın başkenti Phnom Penh'te yaşayan Mo, Güneydoğu Asya'nın tipik yönlerini tasvir eden pek çok fotoğraf kitabı yayımladı. En ünlü projeleri, şehrin telaşı içinde tuhaf uyuklama yöntemlerini işlediği “Sleep in Cambodia” ve ülkenin dört bir yanında motosikletlerde taşınan şaşırtıcı eşyaları görüntüleyen “Ride in Cambodia”dır. Ayrıca tapınakların tarihlerini ve modern dönemde yerel sakinlerin bu tapınaklar etrafındaki yaşamını anlatan “Angkor Temples” adlı öğretici bir kitap yayımladı. Mo, Kamboçya'nın hızlı değişimine büyük ilgi duyuyor. Onun fotoğraflarında kullandığı belgesel yaklaşım, Kamboçya'daki kalkınmanın etkileri ve bu etkilerin eski geleneklerle bağlantısına odaklanıyor. Mo'nun fotoğrafları Le Figaro, Vice, Fisheye, South-East Asia Globe & GEO dergileri başta olmak üzere birçok uluslararası yayında yer aldı.

BIO

Based in the Cambodian capital, Phnom Penh, Mo published several photography books depicting South East Asian typical aspects. His most famous projects are “Sleep in Cambodia” about the funny way to nap in the city bustling; and “Ride in Cambodia” the astonishing stuff carried on motorcycles around the country. Also, he published “Angkor Temples” an informative book about the temples which depicts their history and how locals are living around them in our modern times. Especially passionate about Cambodia's fast change, Greg Mo's documentary approach focuses on the effects of development and its link with old traditions. Greg Mo's photographs have been featured in international magazines and newspapers such as Le Figaro, Vice, Fisheye magazine, South-East Asia Globe & GEO mag.

Şehrin Umulmadık Yerlerinde

“ Stefano Mirabella'nın City Emot(ic)ons adlı çalışması, şehrin en sıradan ve umulmadık yerlerinde insan yüzlerini ve duygularını bulabilen bu illüzyonun en parlak, zekice, şaşırtıcı ve ironik kanıtı.

The Improbable Places of the City

“ *City emot(ic)ons by Stefano Mirabella is a brilliant, smart, surprising and ironic proof of this illusion, capable of finding human faces and emotions in the most ordinary and improbable places of the city.*

“P areidolia, rastgele veya muğlak bir görsel örüntü içinde özel, çoğunlukla anlamlı bir görüntü algılama, -otomatik ve içgüdüsel- eğilimine verilen ad. Bu ilişkilendirme özellikle yüzlerde ve yüz kısımlarında çok etkili: Yüzleri örüntüler hâlinde tanımak, insan beyninin içine işlemiş bir beceridir. Pareidolia ayrıca yüz ifadesi ikonlarındaki gibi bir grup klavye karakteri ve stilize şekillerde duyguları ve tavırları belirten yüz ifadelerini neden kolaylıkla anladığımızı da açıklıyor.”

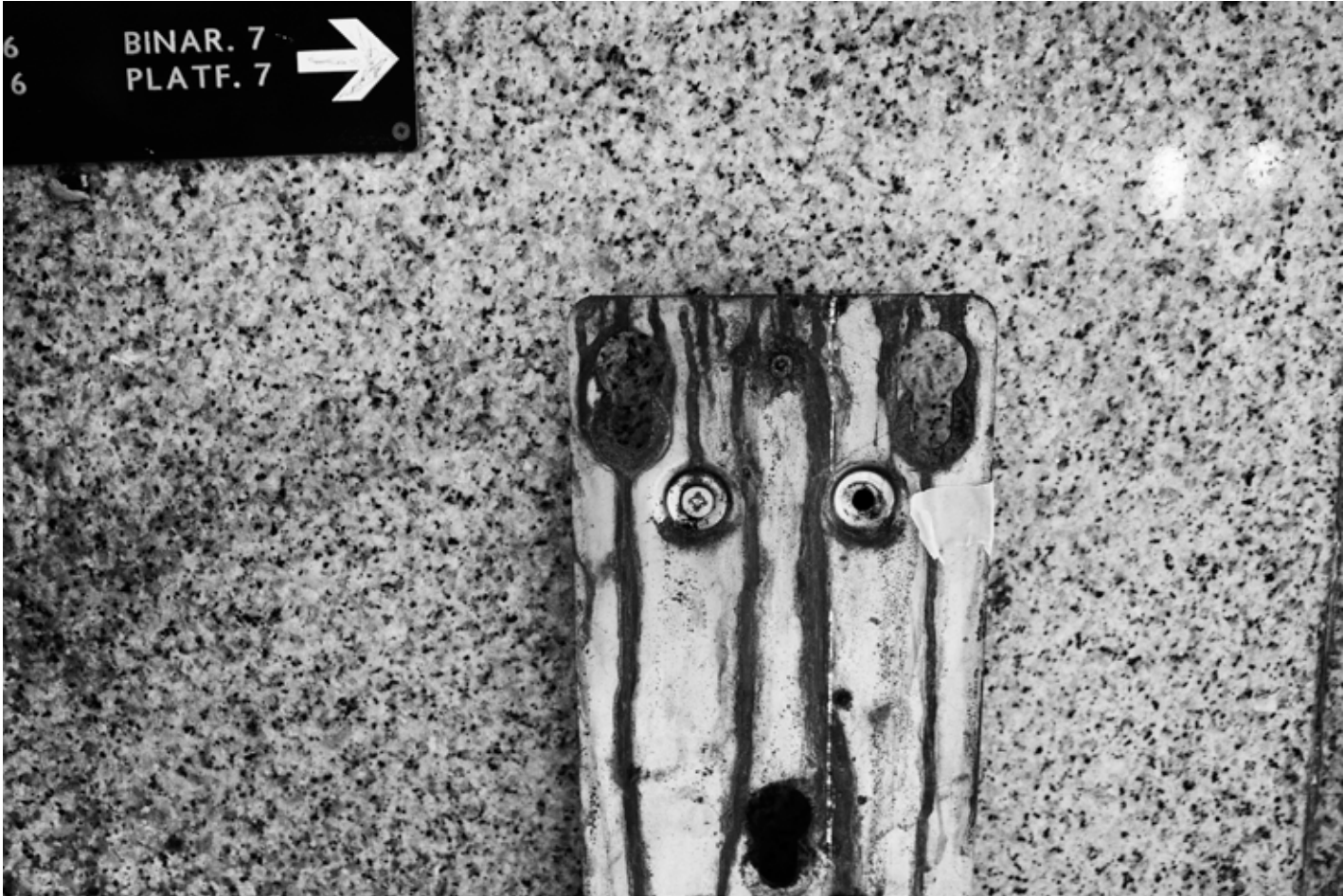
Mary Cimetta

“P areidolia is the human tendency – automatic and instinctive – to perceive a specific, often meaningful, image in a random or ambiguous visual pattern. This association is particularly effective towards human faces and features: the human brain is hardwired to recognize faces in patterns. Pareidolia also explains the ease with which we recognize facial expressions suggesting emotions or attitudes in group of keyboard characters and stylized shapes as in the emoticons.”

Mary Cimetta

Stefano Mirabella

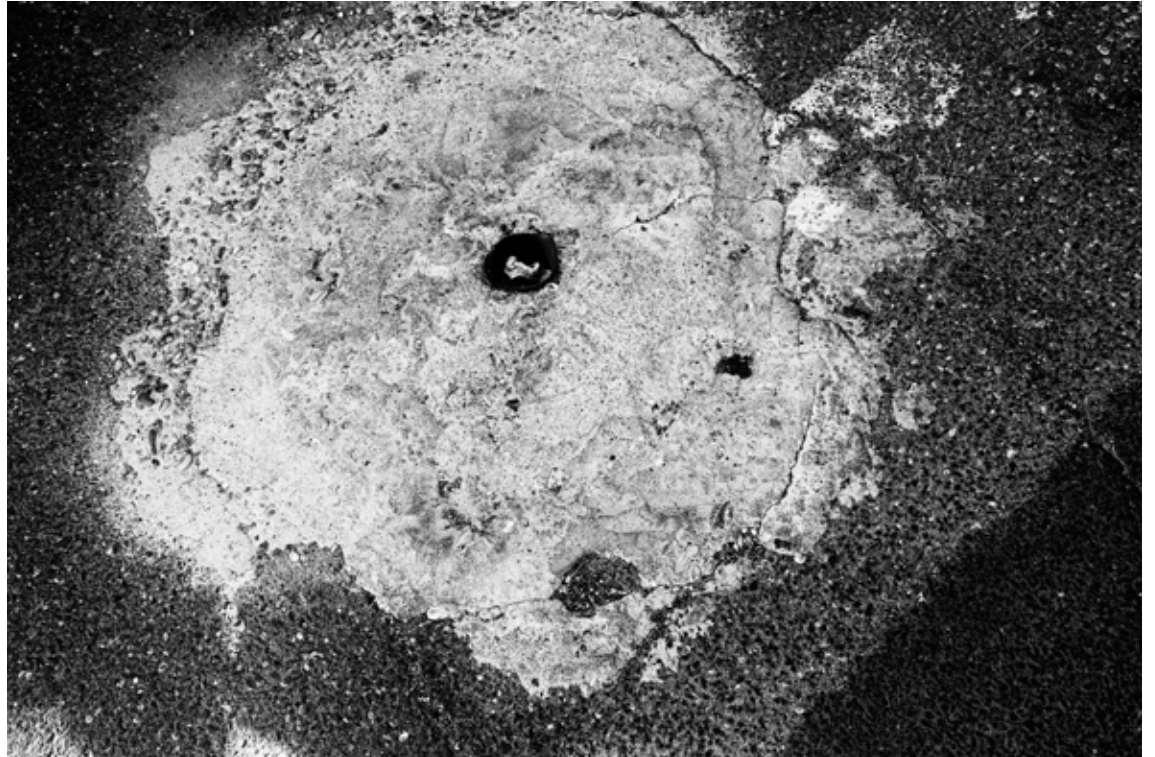

“ Bana göre fotoğrafçılık, gerçekliğin temsili ile onu aşma kabiliyeti arasında bir sentezdir.

“ *To me photography is the synthesis between the representation of reality and the ability to transcend it.*

BIO

1973 yılında Roma'da doğdu. 2013 yılından bu yana Spontanea adlı İtalyan sokak fotoğrafçılığı kolektifinin bir üyesidir. 2015-2018 yılları arasında Leica elçisi ve Leica Akademie eğitmeni olarak faaliyet yürüttü. 2018'den bu yana Officine Fotograiche Roma'da eğitmenlik yapmaktadır.

BIO

Stefano Mirabella was born in Rome in 1973. He is member since 2013 of the Italian street photography collective called Spontanea from 2015 to 2018 was Leica Ambassador and Leica Akademie Tutor Since 2018 is tutor at Officine Fotograiche Rome.

Livia Belkova

Alanya, Türkiye / Turkey, 2019.

Piestany, Slovakia / Slovakia, 2020.

Gündelik Yaşamın Sıradanlığındaki Neşe

Joy in the Ordinary of Everyday Life

“ 2017 yılından bu yana sokak ve plaj fotoğrafları çekiyorum. Fotoğrafla ışığın yansımalarında ilginç ruh hâllerini gözlemliyorum, aslında gündelik yaşamın sıradanlığındaki neşeyi arıyorum.

“ *I've been walking and shooting the streets and beaches off and on since 2017. Always looking for joy in the ordinary of everyday life, observing shadows, reflections, interesting mood and lighting.*

Banska Stiavnica, Slovakia / Slovakia, 2019.

Alanya, Türkiye / Turkey, 2019.

Sokak fotoğrafçılığına olan tutkumla, ona biraz ters düşen küçük kasaba yaşamım arasındaki dengeyi kurmayı öğrenmem biraz zaman aldı. Sıradan olanı görsel açıdan ilginç bir şeye dönüştürmek sabır gerektiren bir süreç... Bana göre hoş bir görüntü, belgeleme niteliğinin dışında da bir şeyler içermeli: Beklenmedik veya büyümlü bir şeyler. Bu yüzden arka ışıkla, geometriyle, renklerle çalışmayı ve başka nesnelere arkasından veya alçak açılar kullanarak fotoğraf çekmeyi seviyorum.

It took me some time to learn how to balance my passion for street photography and life in a small town which is just a little more of a challenge within the genre. It requires patience to turn the mundane into the visually interesting. The pleasant image for me should have something more than just a quality of documentation -something unexpected or magical. That's why I love working with backlight, geometry, colors, shooting through other objects or using low angles.

Trencin, Slovakia / Slovakia, 2020.

Alanya, Türkiye / Turkey, 2019.

“ Bana göre hoş bir görüntü, belgeleme niteliğinin dışında da bir şeyler içermeli: Beklenmedik veya büyülü bir şeyler.

“ *The pleasant image for me should have something more than just a quality of documentation -something unexpected or magical.*

Alanya, Türkiye / Turkey, 2019.

Nemsova, Slovakia / Slovakia, 2020.

Side, Manavgat, Türkiye / Turkey, 2019.

Alanya, Türkiye / Turkey, 2019.

Alanya, Türkiye / Turkey, 2020.

BİO

Slovakya'da doğdum. Çocukluğum ve gençliğim resimle iç içe geçti. Zamanla en büyük tutkum hâline gelen ve yaşam tarzıma dönüşen sokak fotoğrafçılığında kullandığım şekil ve renk düzenlemelerinde resmin etkisi baskındır. Kendimi ait hissettiğim iki yer var: İlki Çek Cumhuriyeti sınırı yakınında küçük bir Slovak kasabası olan Nemsova, diğeri ise bir sahil şehri olan Alanya. Nerede olursam olayım fotoğraf makinesiyle sokakları gezmeye büyük zaman ayırır ve sosyal etkileşimden kaçınarak kendimi tamamen gizli çekime veririm. Bu, içe dönük biri olmamdan çok, olayların doğal akışını bozmak istemeyişimden kaynaklanmaktadır.

BIO

I am a self-taught photographer born in Slovakia. My entire childhood and teenage life, I pursued painting, that's why one can see the influence and affection for shapes and color arrangements in my street photography which became my biggest passion and way of life over time. There are two places which I call home, one is Nemsova - a small Slovak town near the Czech border and Alanya - a small coastal town in Turkey. Wherever I am, I spend a lot of time roaming the streets with camera, capturing purely candid moments, while avoiding social interaction. This is not only because I am an introverted sort of person, but what is more important, I try not to disrupt the natural flow of events.

Ahmad Naser Bayat

“

Sokak fotoğrafçılığını, yalnızca sokakta çektiğim fotoğraflardan ibaret görmüyorum. Önceden planlanmamış her sahne, sokak fotoğrafının bir parçasını oluşturur. Beni sokak fotoğrafına bağlayan yegâne unsur, konuyu öznel bakış açısıyla aktarmanın cazibesidir.

“

For me, street photography is not what I just shoot in the streets, any scene which is not stage is street photography, it is a genre of photography which is very personal, and that is one reason why I love it.

Finlandiya / Finland, 2020.

Planlanmamış Anlar

Unplanned Moments

Finlandiya / Finland, 2020.

Dört yıl önce sokak fotoğrafçılığına başladığımda bunun kendimi bulma yolunda bir ilk adım olduğunu hissetmiştim. Kendimi ve etrafımdaki dünyayı fotoğrafçılık sayesinde keşfediyorum. Sokak fotoğrafçılığının insanlarla iletişim kurmada kullandığım en gelişmiş dil olduğunu düşünüyorum. Bunun yanında fotoğraf, günlük yaşam rutininde boğulan insanların göremediği, görse bile dikkat edemediği şık ayrıntıları onlara göstermenin etkili bir yoludur. Etrafımda yaşanan her şeyi, olumlu-olumsuz her durumu fotoğrafla ifade edebilmek, kişisel gelişimime de fayda sağladı. Pratik düşünmek, doğru karar verebilmek, sorunu tespit edebilmek ve sorgulayabilmek... Bunları bana fotoğrafçılık maceram kazandırdı diyebilirim.

Four years ago when I started street photography, I had the feeling that it was the inception of finding myself, whom I was trying to find in many other ways, and I was feeling lost. Through photography, I am discovering myself and the world around me. Street photography is further up language to talk with people, more than that, it is to show them what they do not see and they do not pay attention while they are drowning in the daily life routine, it is an inimitable language. Whatever happens around me, and when I face any problems, difficulties, new experiences and feelings, photography taught me to embrace them, search for the answers within me, and then express them through photos.

Ahmad Naser Bayat

Hindistan / India, 2019.

Finlandiya / Finland, 2018.

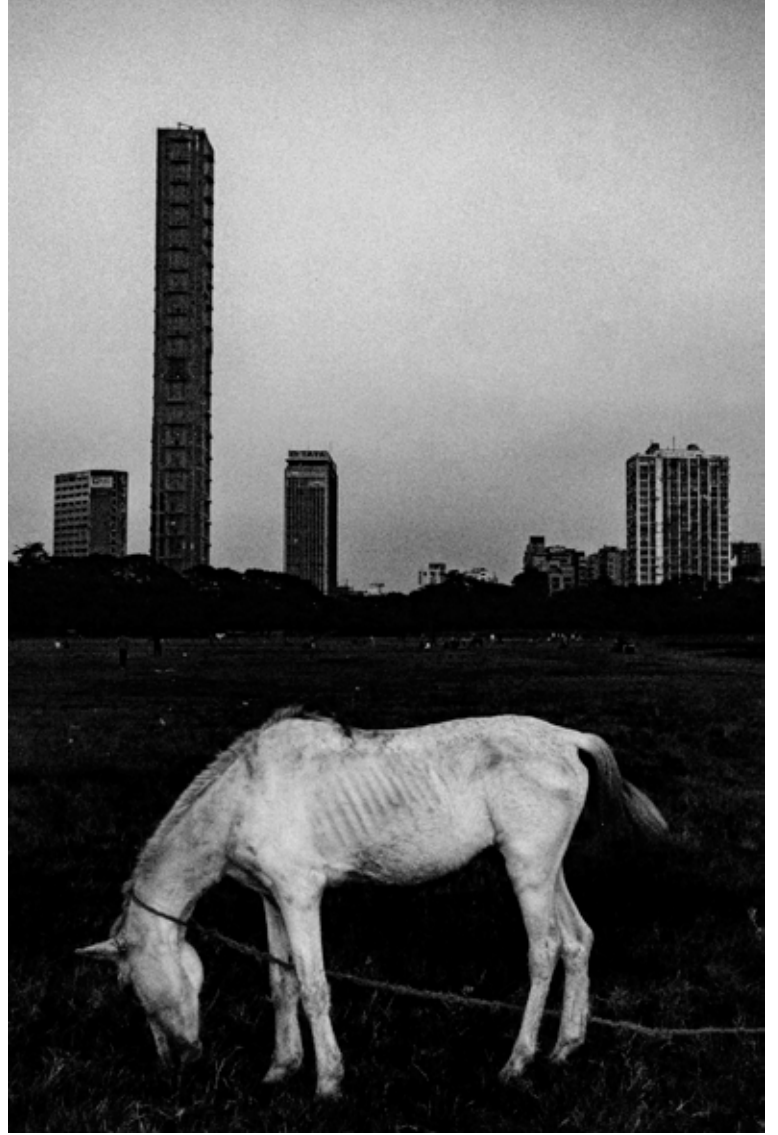
Finlandiya / Finland, 2020.

Fransa / France, 2019.

Hindistan / India, 2019.

Finlandiya / Finland, 2018.

Irak / Iraq, 2018.

Ahmad Naser Bayat

Finlandiya / Finland, 2018.

Irak / Iraq, 2018.

Finlandiya / Finland, 2020.

“ Fotoğraf, bilinç dışımı keşfetmeme yardımcı olan bir araç gibi...

“ *The camera is an instrument I paint, and I explore my unconscious with.*

Hindistan / India, 2019.

“ Fotoğraf çekerken kendimi canlı ve yaratıcı hissediyor, dayatılmış kalıplardan kurtulduğumu fark ediyorum.

Hindistan / India, 2019.

“ While I am taking photos, not only do I feel fully alive, I also lose my rational mind, and that's what I need to do more!

BIO

Fotoğrafçılık serüvenim henüz çocukluk yıllarımda, Afganistan'ın Kabil şehrindeyken başladı. Ailem bana basit bir Sony dijital fotoğraf makinesi almıştı. Fotoğrafla haşır neşir olmaya bu sayede başladım. Bir süre sonra objektifin arkasında olmayı, önünde olmaktan daha çok sevdiğimi anladım. Ailemin, etrafımdaki her şeyin fotoğrafını çekiyor ve dünyayı objektifim aracılığıyla keşfediyordum. Finlandiya'ya taşındıktan sonra kendimi İskandinav minimalizminin son derece farklı dünyası içerisinde buldum. iPhone'umla minimalist fotoğraflar çekmeye başladım. Başlangıçta fotoğraflarımdaki ana konular binalar, trafik levhaları, gökyüzü, kuşlar ve doğaydı. Daha sonra insanların kompozisyona dahil oluşunun fotoğraflara apayrı bir canlılık kattığını fark ettim. Bence sokaktaki insanları fotoğraflamak, onlarla gerçek bir iletişim kurmak ve onların gerçek kimliklerini öğrenmekten farksızdır.

BIO

My way into photography started when I was a child in Kabul, Afghanistan. My parents bought a simple Sony digital camera and it fascinated me immediately, but I never wanted to be in front of it. Instead, I found that my main interest was behind the camera; I was taking photographs of my family and everything around me, exploring the world through my lens. Later on, when I grew up and moved to Finland, I found myself in a different world of Nordic minimalism. I started taking minimalistic images with my iPhone. In the beginning, the main subjects in my photographs were buildings, traffic signs, the sky, birds, and nature. Later on, people became the main subjects in my photographs, and I feel their inclusion makes the pictures come alive. In my estimation, photographing people in the streets is about communicating with real human beings and learning who they actually are.

İnsanlığa ve Fotoğrafa İnanç

Belief in Humanity and Photography

Yazı / Written by
ENGİN GÜNEYSU

“ Aida Teimourlouie'nin fotoğrafı çok şey anlatıyor. İnsan olarak bir arada yaşadığımız doğaya saygımızın kalıcı olacağını bilmek ve buna inanmak da bu tür imajları görmekten geçiyor.

“ *Aida Teimourlouie's photo shows a lot. Knowing and believing that we will always respect the nature in which we live as human beings, is possible by seeing such images.*

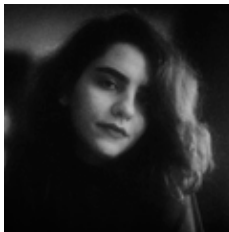

Tebriz, İran / Tabriz, Iran. Fotoğraf / Photo by Aida Teimourlouie, 2019.

L 954 yılında Amerika'da, Carol Kasırgası'nda Brooklyn'de kaydedilmiş siyah-beyaz bir fotoğraf geldi aklıma. Sahilde kasırganın etkisiyle bir ağacın kırılmaması için ona destek olan pardösülü bir adam... Doğa, bazen hırçın yanını bizlere gösterebiliyor. İnsan olarak bir arada yaşadığımız doğaya saygımızın kalıcı olacağını bilmek ve buna inanmak da bu tür imajları görmekten geçiyor. Aida Teimourlouie bu fotoğrafını, yazımın başında bahsettiğim yerdeki fotoğraftan çok uzak bir coğrafyada, İran'da yaşadığı şehir olan Tebriz'de çekmiş. Onun ağzından hikâyeyi dinlememiş olsam da fotoğrafın anlattıkları doğrudan bize fikir veriyor. Yoğun bir kar yağışı ve ağacın üzerindeki yükü hafifletmek, dallarının kırılmaması için soğuk havada fedakârlıkta bulunan bir kişinin ağacı silkelediği görülüyor. Tıpkı Brooklyn'de ağaca sarılmış ve kırılmaması için mücadele eden adam gibi... Aradan yarım asır geçmiş bu olağanüstü insanlık örneğinin fotoğraf aracılığı ile belgelenecek bize ulaşması ile Aida'nın fotoğrafındaki insani tutumun benzerliği, hâlâ insanlığa ve onun belgesinin oluşmasını sağlayan araç konumundaki fotoğrafa inancı beslemeye devam ediyor.

A black and white photograph captured during the Hurricane Carol in Brooklyn, USA in 1954 came to my mind: a man in an overcoat on the beach holding on to a tree for support during the hurricane. Nature can sometimes show its cruel face to us, and knowing and believing that we will always respect the nature in which we live as human beings, is possible by seeing such images. The photograph of Aida Teimourlouie, which I will talk about here, was taken in Tabriz, the city where the artist lives, in Iran, far from the geography I mentioned above. Although I haven't listened the story in person, the narrative power of the photograph immediately provides an idea. In the photograph, we see that during heavy snow, a person, without caring about the cold weather, selflessly shakes a tree so that the branches, which got heavier due to the snow, do not break. Just like the man in Brooklyn holding on to the tree and fighting against the hurricane to prevent it from downing the tree... The time difference between two moments is a half-century. The fact that these two extraordinary examples of humanity reach us through photographs and the affinity between them still nurtures my belief in humanity and photography that records the human condition.

Aida Teimourlouie kimdir?

İran, Tebriz'de doğdu. 2001 yılında resim eğitimi aldı. 2015 yılında ise fotoğraf eğitimine başladı. İki yıl süresince çeşitli festivallerde tiyatro fotoğrafçılığı yaptı. Azerbaycan Şehit Madani Üniversitesi Sosyal - Kültürel Bölümü'nde çeşitli sergiler açtı ve sanatsal etkinlikler düzenledi. Fotoğrafları İz, Eyeshot gibi dergilerde yayımlandı. Halen İstanbul'da yaşayan Teimourlouie, Marmara Üniversitesi Fotoğraf Bölümü'nde yüksek lisans öğrenimine devam ediyor; belgesel ve sokak fotoğrafçılığı ile ilgileniyor.

Who is Aida Teimourlouie?

Was born in Tabriz, Iran. She studied painting in 2001. She started her photography education in 2015. She has worked as a theater photographer at various festivals for 2 years. She held exhibitions and organized art events at the Social-Cultural Department of the Azerbaijan Shahid Madani University. Her photographs have been published in magazines such as İz, Eyeshot. Currently she lives in Istanbul. She continues her graduate studies in Marmara University, Photography Department. She is interested in documentary and street photography.

TÜRKİYE
FOTOĞRAF VAKFI
TURKISH
PHOTOGRAPHY
FOUNDATION

Merkezefendi Mah. Dere Sk. No:10
Zeytinburnu, İstanbul / *Istanbul* TÜRKİYE / *TURKEY*

+90 212 416 16 12

turkiyefotografvakfi.org

info@turkiyefotografvakfi.org